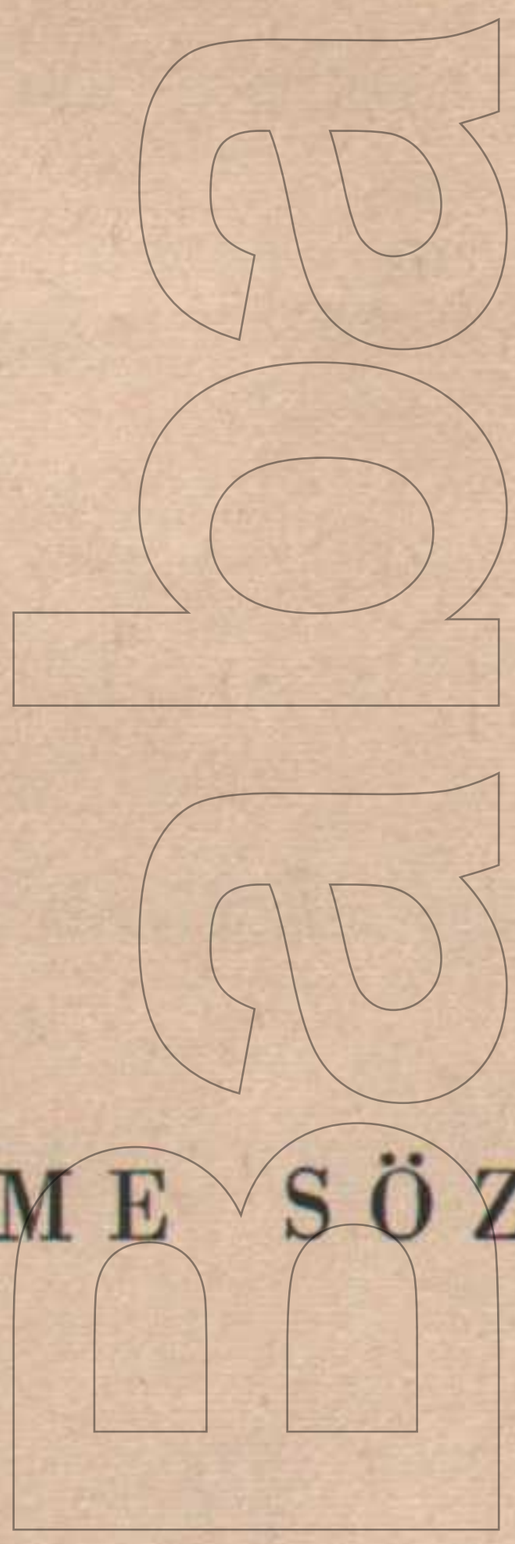
TÜRK DİL KURUMU YAYINLARI

DERLEME SÖZLÜĞÜ

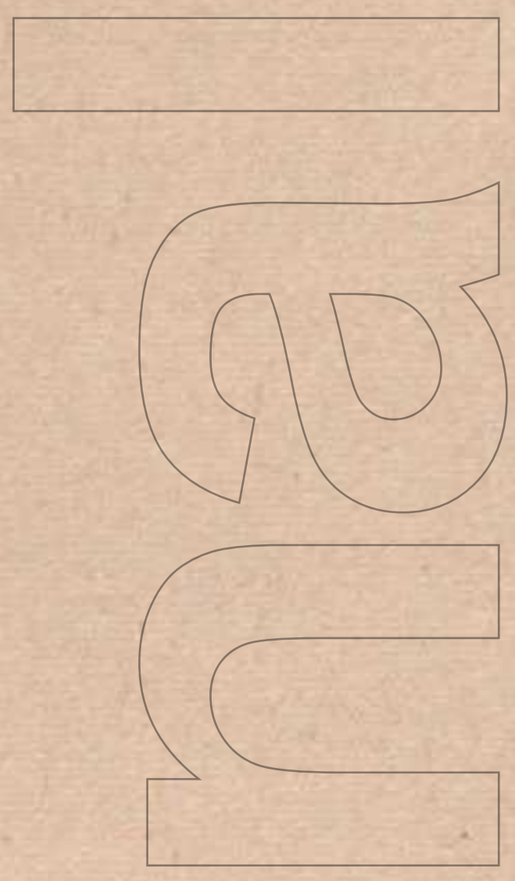
VI

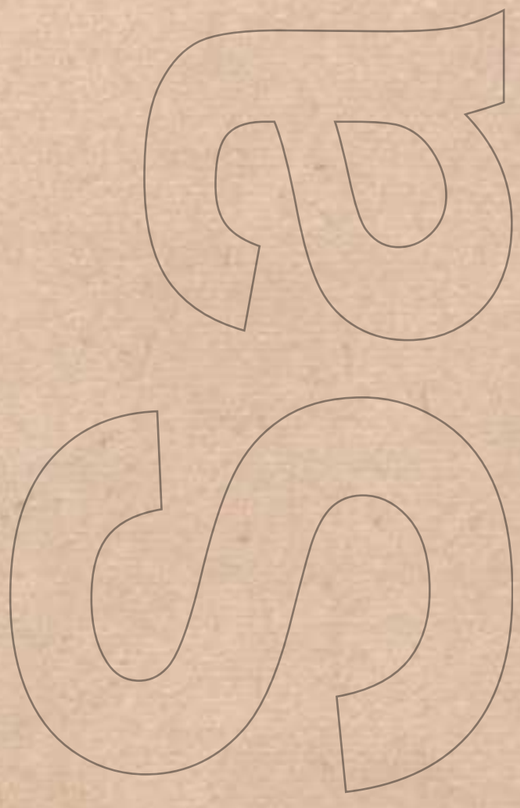
G

TDK

DERLEME SÖZLÜĞÜ

17.10.1988 ANKARA

TÜRK DİL KURUMU YAYINLARI — SAYI : 211/6

Türkiye'de Halk Ağzından

DERLEME SÖZLÜĞÜ

VI

G

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ — ANKARA, 1972

Bu cildi, Türk Dil Kurumu Derleme ve Tarama Kolu Başkanı Ömer Asım Aksoy'un yönetimi altında Kurum görevlilerinden Ayla Bayaz, Aysel Dikmen, Günay Atabay, Ayser Barlas hazırlamışlardır.

SÖZLÜĞÜN DÜZENLENMESİNDE TUTULAN YOLLAR VE KULLANILAN İŞARETLER

1. Ayrı ayrı yerlerde değişik söylenişleri bulunan bir sözün en önemli görülen ya da yaygın olan biçimi madde başı olarak alınmış, yanına [ ] içinde değişik biçimleri konulmuştur. Bu değişik biçimlerden her birinin nerelerde kullanıldığı da aynı madde içinde gösterilmiştir. Ayrıca her değişik biçime, sözlüğün alfabe sırasında madde başı olarak da yer verilmiş, ancak karşısına anlam ve derleme yeri yazılmayıp → işaretiyle bu sözün ve benzeri sözlerin toplu olarak bulunduğu madde gösterilmiştir.

2. Madde başlarında dört sesin gösterilmesine çalışılmış, bunlar için "é, ḫ, ñ, -" fonetik işaretleri kullanılmıştır.

3. Yazılışları aynı olup da anlamları arasında ilgi bulunmayan sözler, ayrı madde başı yapılmış ve bunlar (I), (II), (III) rakamlarıyle işaretlenmiştir.

4. Birbiriyle ilgili birkaç anlamı bulunan sözcüklerin her anlamı, aynı madde içinde 1., 2., 3., rakamlarıyle ayrılmıştır.

5. Kimi sözler için verilen kullanış örnekleri, anlam açıklamalarından sonra italik harflerle dizilmiştir.

6. Derleme yeri olan il adları kısaltmalarla gösterilmiştir. Bu kısaltmaların listesi s. VII'de verilmiştir. İlçe ve köy adlarında kısaltma kullanılmamıştır.

7. Madde başı olan sözlerin derlendiği yerler ( ) içinde gösterilmiştir. Derleme yeri köy ise başına hiç bir işaret konulmamış, ilçe merkezi ise başına *, il merkezi ise — işareti konulmuştur Örneğin :

gabgar Yün çorap kalıbı. (Hemşin —Rz.)
biçiminde yazılı olan madde, Rize il merkezine bağlı Hemşin köyünden derlenmiş demektir.

gacele Alakarga. (*Bünyan —Ky.)
biçiminde yazılı olan madde, Kayseri il merkezine bağlı Bünyan ilçe merkezinden derlenmiş demektir.

gara kütük Evin yaşlısı, büyüğü. (Uluşiran *Şiran —Gm.)
biçiminde yazılı olan madde, Gümüşhane il merkezine bağlı Şiran ilçesinin Uluşiran köyünden derlenmiş demektir.

8. Bir söz aynı il içinde birkaç yerden derlenmiş ise, bu yerler virgül ile ayrılmıştır. Söz birkaç ilde kullanılıyorsa, bu iller arasına noktalı virgül konulmuştur. Örneğin :

garak (I) Kapı zembereği. (Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir, Haçavera *Maçka –Tr.; Zermut, –Gm.)
biçiminde yazılı olan madde, Trabzon iline bağlı Vakfıkebir ilçesi köylerinden, Maçka ilçesine bağlı Haçavera köyünden, Gümüşhane il merkezine bağlı Zermut köyünden, bir de Gümüşhane il merkezinden derlenmiş demektir.

9. Birçok yerlerde kullanılmakta olan bir sözün derlendiği yerler gösterilirken birbirine yakın olan bölgeler, mümkün olduğu kadar arka arkaya sıralanmıştır.

10. Bazı köylerin ilçelere, ilçelerin de ile bağlanışları zamanla değişmektedir. Bu kitapta gösterilen bağlantılar, derleme yapıldığı zamanki bağlantılardır.

11. Halk ağzından alınmış ve bu kitaba geçirilmiş olan sözler içinde Türkçe asıllı olmayanlar da vardır. Halk, bunları şu ya da bu yönden değiştirerek kullandığından, sözlüğümüze alınmaları faydalı görülmüştür.

İL ADLARINDA KISALTMALAR

(s. V'te sözü geçmektedir.)

Adana	Ada.	İzmir	İz.
Adıyaman	Adı.	Kars	Kr.
Afyonkarahisar	Af.	Kastamonu	Ks.
Ağrı	Ağ.	Kayseri	Ky.
Amasya	Ama.	Kırklareli	Krk.
Ankara	Ank.	Kırşehir	Krş.
Antalya	Ant.	Kocaeli	Kc.
Artvin	Ar.	Konya	Kn.
Aydın	Ay.	Kütahya	Kü.
Balıkesir	Ba.	Malatya	Ml.
Bilecik	Bil.	Manisa	Mn.
Bingöl	Bn.	Maraş	Mr.
Bitlis	Bt.	Mardin	Md.
Bolu	Bo.	Muğla	Mğ.
Burdur	Brd.	Muş	Mş.
Bursa	Brs.	Nevşehir	Nş.
Çanakkale	Çkl.	Niğde	Nğ.
Çankırı	Çkr.	Ordu	Or.
Çorum	Çr.	Rize	Rz.
Denizli	Dz.	Sakarya	Sk.
Diyarbakır	Dy.	Samsun	Sm.
Edirne	Ed.	Sivas	Sv.
Elâzığ	El.	Siirt	Sr.
Erzincan	Ezc.	Sinop	Sn.
Erzurum	Ezm.	Tekirdağ	Tk.
Eskişehir	Es.	Tokat	To.
Gaziantep	Gaz.	Trabzon	Tr.
Giresun	Gr.	Tunceli	Tn.
Gümüşhane	Gm.	Urfa	Ur.
Hakkâri	Hak.	Uşak	Uş.
Hatay	Hat.	Van	Vn.
Isparta	Isp.	Yozgat	Yz.
Istanbul	Ist.	Zonguldak	Zn.
İçel	İç.		

Kıbrıs, Irak, Yoguslavya, Bulgaristan, Yunanistan Türklerinden derlenmiş olan sözlerin, derleme yerleri için kısaltma kullanılmamış, kasaba ve memleket adları olduğu gibi yazılmıştır.

DÜZELTMELER

Sayfa	Sütun	Satır	Yanlış	Doğru
1886	1	1	*gabin (I)*	*gabin*
1886	1	7	*gabin (II)* [→ *gabinlik*]	(çıkacak)
1896	2	26	[→ *gaçgucik*]	[→ *gakgucik*]
1899	1	1	*galangeç* [→ *gallanguç-1*]	(çıkacak)
1904	1	2	*galmuḫ*	*galmuk*
1905	1	33	[*golün*]	[*galün*]
1905	1	34	[*golün*]	[*galün*]
1907	2	28	[→ *gammak (IV)*]	[→ *gakmak (IV)*]
1919	1	20	*haraḫat*	*garaḫat*
1920	2	21	*garanguç*	*garanguş*
1955	1	29	[→ *gazağı (I)-1*]	[→ *gazayağı (I)-1*]
1968	2	37	[→ *geçgene*]	[→ *geçgere*]
1971	2	17-18	(arasına eklenecek)	*gekri* [→ *gekre*]
1979	1	23	[*gelinbannağı*]	[*genlin bannağı*]
1986	2	41	[→ *gam (I)*]	[→ *gem (I)*]
1991	2	26	[→ *geçgene*]	[→ *geçgere*]
2011	2	9	[→ *gevik (II)-1*]	[→ *geviş (II)-1*]
2023	2	34-35	(arasına eklenecek)	*gezinti (I)* [*gezemek-2*, *gezenek-3*, *6*] *1.* Sofa. (*Bolvadin—Af.; *Edremit—Ba.) [*gezemek-2*]: (*Çal — Dz.; —Dy.) [*gezenek-6*] : (*Koyulhisar —Sv.) *2.* Balkon. (Karatepe —Es.; Gavurdağı *Osmaniye —Ada.) [*gezenek-3*]: (—Çr.; —Ur.) *3.* [→ *gez (XI)*]
				gezinti (II) [→ *gezenti (II)*]
				gezlam [→ *gezen-1*]
				gezleme [→ *gezdan-1*]
				gezme (I) [→ *gez (XI)*]
				gezme (II) Kısır keçi. (Maksutlu —Çr.)
2027	1	30-31	(arasına eklenecek)	*gıcıklı boran* [→ *gıcı (II)*]
2030	1	22	*gıcırik (I)*	*gıcirik (I)*
2032	1	16	, *gıluv*	(çıkacak)
2049	2	36	[*gındıramak (II)*]	(çıkacak)
2055	1	16	[→ *gırçı (I)*]	[→ *gırcı (I)*]
2058	1	42	*gırınçıl* [→ *girinçil*]	(çıkacak)
2059	1	18	*gırinçil* [→ *gınçık (I)*]	(çıkacak)

DÜZELTMELER

Sayfa	Sütun	Satır	Yanlış	Doğru
2085	1	39	[→ *gidi-3*]	[→ *gişi-3*]
2125	2	20	*gödenek* (Kerkük)	*gödenek* Hayvanlarda son, eş. (Kerkük)
2127	2	35	[→ *güğek*]	[→ *gügek-1*]
2127	2	42	[→ *göğ (II)-2*]	[→ *gök (II)-2*]
2133	2	27	[→ *göğnümek (I)*]	[→ *göynümek (I)*]
2146	2	20	*gölüme* [→ *göğleme (I)*]	(çıkacak)
2164	2	12	[→ *gözsün (I)*]	[→ *gözsüz (I)*]
2168	1	10	*gövelek*	*gövelemek*
2187	2	15	*guçmak*	*gucmak*
2236	1	19	[→ *gürebi*]	[→ *gurebi*]
2241	1	8	[→ *göğer (I)*]	[→ *göver (I)*]

G

ga [→ **gayrı**]

gaa [→ **gafa**]

gaal, gāāl [**gagal** (I), **gagga** (I), **gaggıl, gaka** (II), **gakgıl, gakıl, geel -l, gegel, gevel** (II), **gınga**] Yeşil kabuğundan çıkarılmış ceviz. (Çıkrık *Mecitözü –Çr.; Tekke *Taşova –Ant.)

[**gagal** (I)] : (–Sn.)

[**gagga** (I)] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Başpınar *Tefenni, Kuşbaba *Bucak –Brd.)

[**gaggıl**] : (–Kr.; –Ezm.)

[**gaka** (II)] : (–Çr.)

[**gakgıl**] : (*Erciş –Vn.)

[**gakıl**] : (*Ahlat –Bt.)

[**geel -l**] : (Yukarıkale, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

[**gegel**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

[**gevel** (II)] : (*Kavak –Sm.)

[**gınga**] : (–Ks.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gaalā Üzüntü veren iş : *İneği sattık, gaalāsından kurtulduk.* (*Bor –Ng̃.)

gaalat Düğüne davet için gönderilen hediye. (*Bor –Ng̃.)

gaalūu baalūu Boşu boşuna, körü körüne : *Onun sözlerine gulak asma, hep gaalūu baalūu.* (*Bor –Ng̃.)

gaām (I) [**gaham, gamısım, goḫum**] Akraba : *Durmuş bizim gaāmımızdır.* (Sarıkavak –Es.; Hasanoğlan –Ank.)

[**gaham**] : (*Merkez ilçesi –Es.; –Çkr.; Gökdere *Akdağmadeni, *Merkez ilçesi –Yz.; Hasanoğlan –Ank.)

[**gamısım**] : (Aşağıkayı *Tosya –Ks.)

[**goḫum**] : (*Iğdır –Kr.)

gaām (II) [→ **geñez** (I)]

gaanlı Kağnı. (Eziler, *Güney –Dz.)

gaanruk Beli bükük, zayıf, kemikleri çıkmış (hayvan için) : *Gaanruk inek damdan çıkamıyor.* (*Taşköprü –Ks.)

gaaruk (I) Yaşlı, büyük ağaç. (Sarmaşık *Fatsa, Akpınar, Uzunmusa –Or.)

gaaruk (II) Kolay kırılan şey. (Sarmaşık *Fatsa –Or.)

gab (I) Kap. (–Sm.; –Ezm.)

gab (II) [**gap** (II)] İp. (Ergan –Ezc.; *Erciş –Vn.)

[**gap** (II)] : (*Ahlat –Bt.)

gaba (I) Yumuşak. (Armutlu *Kemalpaşa –İz.; *Düzce, Akçaşehir –Bo.)

gaba (II) Tembel : *Hasan çok gaba bir çocuktur.* (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

gaba (III) Kalın, şişman. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gaba (IV) [→ **gubat**]

gaba (V) Ebegömeci bitkisi. (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gababaş Akılsız : *Aramızdaki çok gababaş adam.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gababaşlıḫ Kabalık : *Olan saḫın gababaşlıḫ edersin, aman aman seni göreyim oğlum.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gabaca [→ **gabalak** (VI) **-1**]

gabaca gün [→ **gaba guşluḫ**]

gabacalaḫ [→ **gabalak** (VI) **-1**]

gabaç İri gövdeli büyük ağaç. (*Balya ve köyleri –Ba.)

gabadayı **1.** Yakışıklı delikanlı. (Yassıören *Senirkent, *Yalvaç –Isp.)

2. Kabadayı : *Esgerriyhden gelif deyin nenceri gabadayı gabadayı gezer.* (–Sm.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gabadüşmek Hayvan, bağlı olduğu ipe dolanarak boğulmak. (*Erciş –Vn.)

gaba gavsak Özenle yapılamayıp kaba düşen iş : *Gaba gavsak bir şey oldu.* (–Dz.)

gabagés [**gaba lorta**] Yemeni ölçüsü. (–Gaz.)

[**gaba lorta**] : (–Gaz.)

gaba guşluḫ [**gabaca gün, gaba guşluk**] Sabahla öğle arası. (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.)

[**gabaca gün**] : (Kuzköy *Akkuş –Or.)

[**gaba guşluk**] : (–Gaz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Ermenek –Kn.)

gaba guşluk [→ **gaba guşluḫ**]

gabağ [**gabaḫ** (II), **gabak** (II) **-1**] Ön : *Köpek koşarak geldi, gabağıma durdu ve kuyruğunu sallamaya başladı.* (Uluşiran *Şiran –Gm.; Tutmaç *Merkez ilçesi –Sv.)

[**gabaḫ** (II)] : (*Iğdır –Kr.)

[**gabak** (II) **-1**] : (–Kr.)

gabah (I) [→ **gabak** (I)]

gabaḫ (II) [→ **gabağ**]

gabaḫ gabağa Karşı karşıya. (*Iğdır –Kr.)

gabaḫ tası Kafatası, başın üst kısmı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gabak (I) [**gabah** (I)] Kabak. (–Sm.; –Gaz.)

[**gabah** (I)] : (*Iğdır –Kr.)

gabak (II) **1.** [→ **gabağ**] **2.** Baş taraf. (*Bakırköy –Ist.)

gabak (III) [**gambak** (IV), **gavaḫ** (II)] Boynuzsuz hayvan. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**gambak** (IV)] : (Bayadı –Or.; Aşudu *Darende –Ml.)

[**gavaḫ** (II)] : (Ladikars –Kr.)

gabak (IV) [**gaban** (III)] **1.** Meşe kozalağı. (Ağrakos *Suşehri –Sv.)

[**gaban** (III)] : (Çamova *Divriği –Sv.)

2. Haşhaş : *Dün gabak yemeğe ovaya gittik.* (Banus *Eğridir –Isp.)

gabak (V) Göz kapağı. (–Gaz.)

gabaklō Tahılı ölçmeye yarayan 8 dm^3 hacminde, silindir şeklinde bir ölçek : *Onların gabaklōsu eksik ayarlanmış.* (Kuzköy *Akkuş –Or.)

gabal [**gabala** (I), **gabala bazar, gabala pazar**] Götürü pazarlık : *Tarlanın döşenmesini gabala verdim.* (–Çr.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; *Zile –To.; Ağveran, Ilıca –Ezm.; –Gaz.; *Divriği –Sv.; *Bor –Nğ.)

[**gabala** (I)] : (Gelegermi *Yalvaç –Isp.; *Zile –To.; Ilıca *Merkez ilçesi –Ezm.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.)

[**gabala bazar**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.; *Ağın, *Keban –El.)

[**gabala pazar**] : (*Merzifon –Ama.)

gabala (I) [→ **gabal**]

gabala (II) Fazla. (Bayat *Emirdağ –Af.)

gabala almak Bir işi götürü almak. (*Ağın, *Keban –El.)

gabala bazar [→ **gabal**]

gabalaḫ (I) [→ **gabalak** (VI) **-1**]

gabalaḫ (II) [→ **gabalak** (VII) **-1**]

gabalaḫ (III) [**gabalık** (I)] Bebek yatağı. (*Çal –Dz.)
[**gabalık** (I)]: (Yukarıseyit *Çal –Dz.)

dabalaḫ (IV) Kışın giyilen başlık. (–Ezm.; Tutmaç *Merkez ilçesi –Sv.)

gabalaḫ (V) Kışın uçamayan keklik. (Çamova, Kesme *Divriği –Sv.)

gabalak (I) Tepe : *Dün gabalağın başına çıktım.* (Karalar *Ermenek –Kn.; *Alanya –Ant.)

gabalak (II) Şiş : *Gabalak gözlü herifin biri.* (Mağura, Solday, Haçavera, *Maçka –Tr.)

gabalak (III) [**gabılak** (I), **gebece** (II) **-3, gevrele, gobalak** (I)] İki kulplu testi. (Yukarıseyit *Çal –Dz.; –Ay.)
[**gabılak** (I)] : (Çöplü *Çivril –Dz.)
[**gebece** (II) **-3**] : (–Krş.)
[**gevrele**] : (Dedeler *Ereğli –Kn.)
[**gobalak** (I)] : (*Çivril –Dz.)

gabalak (IV) Fazla sıkıştırılmamış, fazla basılmamış, kaba anlamında kullanılır. (Güney *Yeşilova –Brd.)

gabalak (V) Dağınık, darmadağınık : *Ayşenin saçı gabalak.* (*Zara –Sv.)

gabalak (VI) [**gabaca, gabacalaḫ, gabalaḫ** (I), **gaban** (IV)] **1.** İri, büyük, seçme. (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Kargı –Çr.; Sarı *Merzifon –Ama.)
[**gabaca**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gabacalaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gabalaḫ** (I)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gaban** (IV)] : (*Iğdır –Kr.)
2. İri soğan, arpacık denilen tohumluk soğanın büyüğü. (Çapalı *Dinar –Af.; *Keçiborlu, Yassıören, Uluğbey *Senirkent –Isp.; Çerçin, Kurna –Brd.) **3.** Taze soğan, baş bağlamayan soğan. (Çığrı *Dinar –Af.)

gabalak (VII) [**gabalaḫ** (II)] **1.** Su kenarlarında yetişen geniş yapraklı bir ot. (Peşman *Daday –Ks.; *Ünye, Bayadı ve çevresi, Sarmaşık *Fatsa, Kuzköy *Akkuş, –Or. ve köyleri; Kezanç *Şebinkarahisar, Süme *Bulancak –Gr.; Cenciğe –Ezc.; Hacılyas *Koyulhisar, Telin *Gürün –Sv.; Bahçeli *Bor –Ng.)
[**gabalaḫ** (II)] : (*Gürün –Sv.)
2. Yaprağı haşhaş yaprağına benzeyen boz renkli, acı bir ot. (Ersis *Yusufeli –Ar.) **3.** Söğüt ve çam gibi ağaçların soyulan kabukları. (Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.) **4.** Kurumuş haşhaş kabuğu. (Bekilli *Çal –Dz.; *Balya –Ba.)

gabalak (VIII) **1.** Çobanların başlarına örttükleri keçe. (–Rz.) **2.** Yağmurdan korunmak için başa geçirilen çuval. (Kuşbaba *Bucak –Brd.) **3.** Siperliksiz, yünden örülmüş bir çeşit şapka, kar başlığı. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Dodurga *Artova –To.; *Elmalı ve köyleri, *Korkuteli ve köyleri –Ant.)

gabalamak Saman ya da pamuk gibi şeyleri fazla sıkıştırmadan yerleştirmek. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Ermenek –Kn.)

gabalantı Tahılın içindeki toz, toprak, yabancı madde : *Tahılın içinden tozların gabalantılarını alıver.* (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gabala pazar [→ **gabal**]

gabala vermek Götürü vermek. (–Ezc.)

gabalayı Yaklaşık. (Peşman *Daday –Ks.)
gabalcı Götürü pazarlıkla iş alan kimse. (*Bor –Nğ.)
gabalıḫ etmek Kabalık etmek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gabalık (I) [→ **gabalaḫ** (III)]
gabalık (II) Kilim dokumakta kullanılan kalınca ip. (Eldirek *Fethiye –Mğ.)
gaba lorta [→ **gabagés**]
gaban (I) [**geban, geben** (IV), **gös**] Yokuş: *Burası çok gaban.* (Nefsiköseli *Görele –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Kemah –Ezc.; *Erciş –Vn.; *Arapkir –Ml.)
[**geban**] : (Palha *Divriği –Sv.)
[**gös**]: (Çamavlu *Bergama –İz.)
2. Geçit vermeyen dik ve sarp kayalar. (–Rz.; Ersis, Erkinis, Üşhum *Yusufeli –Ar.) **3.** Dağların ve kayaların yarılmasıyle meydana gelen geçit, yol. (*Ahlat –Bt.)
[**geben** (IV): (Kocaözü –Ml.)
4. Büyük taş yığını. (Harşit *Torul –Gm.)
gaban (II) Yaban domuzu. (Goş –Kr.)
gaban (III) [→ **gabak** (IV) **-1**]
gaban (IV) [→ **gabalak** (VI) **-1**]
gabanmak Abanmak. (*Anamur –İç.)
gabar Demet yapan adam. (–El.)
gabara [**gaburga**] Kundura altına çakılan yuvarlak tepeli çivi. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Haşhaşı –Ezc.; –Nğ.)
[**gaburga**] : (–Mğ.)
gabārak Az büyük, kabaca, büyücek. (Tekeler *Silifke –İç.)
gabarama Köy kadınlarının feslerinin üzerine işlenmiş boncuklu kısım. (*Divriği –Sv.)
gabarcık Bir çeşit üzüm. (–Gaz.)
gabarcuk Kabarcık. (–Sm.)
gabar gabar olmak Vücutta yer yer kabarcıklar olmak. (–Gaz.)
gabarık sıdırmak İçinde birikmiş bir hınçla birisine sataşmak. (*Bor –Nğ.)
gabarmak [→ **gübermek**]
gabartlama (I) Lokma tatlısı. (Eğrigöz *Emet –Kü.)
gabartlama (II) [→ **gabatlama**]
gabaruh [→ **gombak -1**]
gabasaba İlkbaharda yetişen bir çeşit yabanî ot. (Karkıncık *Artova –To.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
gabataslak Kabataslak. (Peşman *Daday –Ks.)
gabatlama [**gabartlama** (II)] Sıkı doldurmamak, hileli doldurmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gabartlama** (II)]: (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gabatülek [**geltülek**] İki yaşındaki keklik. (Çığrı *Dinar –Af.)
[**geltülek**]: (Eğridir *Beyşehir –Kn.)
gabayel Sıcak rüzgar. (Yassıören *Senirkent, *Yalvaç –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; Uluşiran *Şiran –Gm.)
gabbe Kubbe. (–Sm.)
gabben Baskül. (–Gaz.)
gabcık (I) Mermi kovanı. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gabcık (II) Mısır koçanını örten yapraklar. (*Ermenek –Kn.)
gabcık (III) [**gabcuḫ, gabcuk, gabçık, gabugu, gaburcuk, gav** (III)] Tahıl tanelerinin kabuğu, kapçık. (–Sm.)
[**gabcuḫ**]: (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gabcuk**] : (–Sm.)
[**gabçık**]: (*Senirkent –Isp.)
[**gabugu**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gaburcuk**] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gav** (III)] : (–Çr.)
gabcuḫ [→ **gabcık** (III)]
gabcuk [→ **gabcık** (III)]
gabçık [→ **gabcık** (III)]
gabdo Harman toplamaya yarayan, öküze koşularak kullanılan bir çeşit tahta tarım aracı. (–Kr. ve bazı köyleri)
gabeç Gövdesi iri, bacakları ince olan insan tipi. (*Senirkent –Isp.)
gabelli Çirkin, yakışıksız. (Çavuş *İnegöl –Brs.)
gaber Gürgen ağacı. (Yugoslavya göçmenleri, Bolayır *Gelibolu –Çkl.; –Ist.)
gabesiz Kaygısız, düşüncesiz. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
gabeş (I) [→ **gabış** (I)]
gabéş (II) [→ **gabış** (III)]
gabgacak [→ **gapgacak**]
gabgaçak [→ **gapgacak**]
gabgar Yün çorap kalıbı. (Hemşin –Rz.)
gabıdık gabıdık Hızlı hızlı, dörtnala. (*Keçiborlu –Isp.)
gabık (I) [**gabuk, gavıḫ, gobuk** (II)] Kabuk. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.; Develi, Bakraz *Düzce –Bo.; –Gaz.)
[**gabuk**] : (–Sm.; Kuzköy *Ünye, Danışman *Fatsa –Or.)
[**gavıḫ**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.)
[**gobuk** (II)] : (Darıcıköy, Hacıahmet, Sinici *Düzce –Bo.)
gabık (II) Elverişsiz yer. (Kuzköy –Or.)
gabık (III) Evlenmemiş kız. (Bayadı –Or.)
gabılak (I) [→ **gabalak** (III)]
gabılak (II) [→ **gablak** (I)]
gabılıḫ Köylü kadınlarının giydiği don. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gabırcık Gelincik yaprağı: *Gabırcıktan salata çok güzel olur.* (Sürez aşireti, Kırcaklı *Nazilli –Ay.)
gabırga Hayvan semerindeki iki kaşı birbirine bağlayan dört ince ağaç. (Kızılköy *Dinar –Af.)
gabır olmak Yediği yemeği hazmedememek. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
gabış (I) [**gabeş** (I)] Boynuzsuz keçi. (*Eğridir –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; Bahçeli *Bor –Nğ.; Uğurlu *Ermenek –Kn.; *Mut, *Anamur –İç.; *Gazipaşa, Güzelsu *Akseki –Ant.)
[**gabeş** (I)]: (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
gabış (II) Hizmetçi. (–Ant.)
gabış (III) [**gabéş** (II), **galuş** (II), **gıbış** (I)] Saçsız insan. (Fiğnege *Artova –To.)
[**gabéş** (II)]: (*Acıpayam –Dz.)
[**galuş** (II)]: (*Bor –Nğ.)
[**gıbış** (I)]: (*Bor –Nğ.)
gabıt Kaput. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
gabızlamak İşgal etmek. (*Kandıra –Kc.)
gabiç Çok küçük. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gabide Kaba iğde. (Çebiş *Çeltikçi –Brd.)
gabil [→ **gabilti**]
gabil olmak Kabul olmak. (Tekeler *Silifke –İç.)
gabilti [**gabil**] Kabul : *Öyle olmazsa gabiltim dağal benim.* (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)
[**gabil**] : (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

gabin (I) Dış tarafı şayaktan, içi deriden yapılmış yağmurluk. (*Çivril –Dz.; *Gönen –Ba.; *Bayramiç –Çkl.; Doğla *Karacabey –Brs.; *Bozüyük –Bil.; –Ist.; Bizmişen –El.; Osmaniye *Ilgın –Kn.)

gabin (II) [→ **gabinlik**]

gabirmet Çok zayıf hayvan : *Şu gabirmete bak.* (*Senirkent –Isp.)

gabiye Bir cins kavun. (–Gaz.)

gabiyle Kabile. (–Sm.)

gabiz Canlıların bağırsaklarının çalışmama hali. (Danışman *Fatsa –Or.)

gablag [→ **gablak** (I)]

gablak (I) [**gabılak** (II), **gablag, galık** (III), **galik** (III), **garava, garıca** (I)] Arpacık soğanı. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; –Brd.)
[**gabılak** (II)]: (İlyas *Keçiborlu –Isp.)
[**gablag**] : (–Brd.)
[**galık** (III)] : (–Ezc.)
[**galik** (III)]: (–İz.; –Ba.; Bulgaristan göçmenleri *Silivri –Ist.)
[**garava**] : (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)
[**garıca** (I)] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gablak (II) Fes. (Bereketli *Tavas –Dz.)

gablak (III) Eskiyen baltanın ağzına vurulan demir ve çelik parçası. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gablangoz [→ **goklangız**]

gabmık Sünnet düğününde gençlere verilen helva ziyafeti. (Uluğbey *Senirkent –Ist.)

gabram Çam gibi soymuk çıkarılan ağaçlarda, kabuğun altında bulunan ince kösele biçimindeki yumuşak tabaka. (Peşman *Daday –Ks.)

gabran (I) İçi boş olan kuru odun. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gabran (II) Kabarık. (*Sivrihisar –Es.)

gabran (III) Eli işe yatmayan, becerikssiz (kimse). (Gelendost *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gabran (IV) [**gurdan**] Kutu. (*Orhangazi –Brs.; –Kr.)
[**gurdan**] : (*Menemen –İz.)

gabse Ağaçtan yapılan parmaklık biçiminde bahçe kapısı. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gabugu [→ **gabcık** (III)]

gabuk [→ **gabık** (I)]

gabur (I) Fazla dallanıp budaklanmayan bir cins orman ağacı: *Kestiğim gaburlarla evin önüne çit ördüm.* (Ceylân *Lüleburgaz –Krk.)

gabur (II) Yanyana getirilen tahtaların çivilendiği, tutturulduğu tahta parçası. (Peşman *Daday –Ks.)

gaburcuk [→ **gabcık** (III)]

gaburga [→ **gabara**]

gaburğa Etle pişirilmiş bulgur pivavı. (*Arapkir –Ml.)

gabya [→ **gabye**]

gabye [**gabya**] Bir çeşit yelken. (Akçeşehir –Bo.)
[**gabya**] : (*Tirebolu –Gr.)

gac Küçük su kanalı. (Karakoyun *Iğdır –Kr.)

gacacuk [**gocacuk**] Semerin arkasına çivilenen ve yük yüklerken iki tarafına ip takılan ay şeklindeki demir aygıt. (Aşağıkayı *Tosya –Ks.; Şıhlar *Ulubey –Or.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gocacuk**] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gacak [→ **gıcık** (II) **-1**]

gacal Yerli, göçmen olmayan (kimse). (–Ed.; Ceylân *Lüleburgaz, Çavuş-

köy *Babaeski, *Vize –Krk.; *Çorlu, *Malkara, Lahna *Hayrabolu, *Saray –Tk.)

gacamer [→ **gacemer**]

gacar (I) [**gacara** (I) **-1, 2**] **1.** Hileci. (*Zile –To.; *Karaman, *Ermenek –Kn.)

[**gacara** (I) **-1**] : (*Eğridir –Isp.; Darıveren *Acıpayam –Dz.)

2. İnatçı (kimse). (*Ermenek –Kn.)

[**gacara** (I) **-2**] : (–Isp.; Uğurlu *Ermenek –Kn.)

gacar (II) [**gacara** (II), **gaco** (II)] Çingene. (Konurlar *İnegöl –Brs.)

[**gacara** (II)] : (Ceylân *Fethiye –Mğ.)

[**gaco** (II)] : (*Lüleburgaz –Krk.)

gacara (I) **1.** [→ **gacar** (I) **-1**] **2.** [→ **gacar** (I) **-2**] **3.** Kavgacı ve zorba (kimse). (Kabaklar *Çameli –Dz.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)

gacara (II) [→ **gacar** (II)]

gacartmak [→ **gındırmak** (I)]

gaccı [→ **gacı** (I) **-1**]

gacele Ala karga. (*Bünyan –Ky.)

gacemer [**gacamer**] Becerikli. (*Çarşamba –Sm.; –Ama, Fiğnege *Artova, *Zile –To.; *Ünye –Or.)

[**gacamer**] : (*Çarşamba –Sm.; *Merzifon –Ama.)

gacer Tembellik. (*Gürün –Sv.)

gacı (I) [**gaccı, guci**] **1.** Kız kardeş. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; *Savaştepe –Ba.; *Erciş –Vn.; *Beypazarı –Ank.)

[**gaccı**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

[**guci**] : (Zermut –Gm.)

2. [→ **gaga** (I) **-1**] **3.** Yeni doğan çocuk. (*Sarayköy –Dz.)

gacı (II) Müslüman olmayan hacı. (–Ba.)

gacı gucu (I) [**gacırga**] Bozuk, işe yaramaz şey. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

[**gacırga**] : (Kızılelma *Bartın –Sn.)

gacı gucu (II) Naz : *Gacı gucu olmasın.* (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gacırga [→ **gacı gucu** (I)]

gacirik Bağırıp çağıran, gürültücü (kimse). (Akyoma –Gr.)

gackın Kaçkın, kaçmış (kimse). (–Gaz.)

gaco (I) Torik yavrusu. (–Ist.)

gaco (II) [→ **gacar** (II)]

gaco (III) Sevgili. (Burgaz *Mudanya, Kemalpaşa, *İnegöl –Brs.; –Sm.)

gacurga Eski, yıkılacak durumda olan şey. (Karabüzey *Araç –Ks.; –Sm.)

gaçaḫ [→ **gaçak**]

gaçak [**gaçaḫ**] Kaçak. (–Sm.; –Gaz.)

[**gaçaḫ**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gaçamak (I) Arasıra yapılan, hoş görülmeyen şey. (–Sm.)

gaçamak (II) Pekmez ile undan yapılmış bir çeşit yemek. (–Sm.; Kazanç *Şebinkarahisar –Gr.)

gaçamıya gaçmaḫ Bir işi çözümlemek için gerekeni yapmaktan kaçınmak : *Diyola gel adamsān, gaçamıya neye geçersan.* (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gaççik Kısa saç örgüsü. (*Ağın, *Keban –El.)

gaç gaç Şaşma bildirir ünlem : *Gaç gaç kızım sen bir hoş olmuşsun, uslu dur.* (Ceylân *Fethiye –Mğ.)

gaç göç Kadınların, erkekler görmesin diye vücudunu ve yüzünü örtmek geleneği. (Eğrigöz *Emet –Kü.; –Sm.)

gaçı Makas. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gaçık Kaçık. (–Sm.)
gaçınmak [**gaçunmak**] Kaçınmak, çekinmek. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; –Sm.)
[**gaçunmak**] : (–Sm.)
gaçırmak [**gaçurmak**] Kaçırmak. (–Sm.)
[**gaçurmak**] : (–Sm.)
gaçışmak Kaçışmak. (–Sm.)
gaço Palamutun küçüğü. (–Ist.)
gaçunmak [→ **gaçınmak**]
gaçurmak [→ **gaçırmak**]
gada (I) **1.** Dert, hastalık. (*Sivrihisar –Es.; –Çr.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; –To.; –Or.; Kazanç *Şebinkarahisar –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ardanuç –Ar.; *Iğdır –Kr.; –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.; –Ml.; –Gaz.; Karaözü *Gemerek, Telin *Gürün, *Divriği –Sv.; –Kr.; *Pınarbaşı –Ky.; *Bor –Nğ.; Gürnes *Akşehir –Kn.; *Osmaniye, Höketçe *Saimbeyli –Ada.) **2.** Belâ. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; Avşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
gada (II) [**gadaş** (II), **gade** (I) **-2**] **1.** Kardeş. (Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Kr.; Kesme *Divriği –Sv.; Muratçalı, Pıravadı –Ed.; Çömlek, Akpınar *Malkara –Tk.)
[**gadaş** (II)] : (*Reşadiye –To.)
[**gade** (I) **-2**] : (–Af.; Dışlık *Kangal –Sv.; *Mut –İç.)
2. [→ **gaga** (I) **-1**] **3.** Teyze. (*Üsküdar –Ist.)
gada almak Dert ve üzüntüyü paylaşmak : *Yavrum, ben senin gadanı alayım.* (*Emirdağ –Af.; Atlas *Sivrihisar –Es.; –Ama.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Cenciğe –Ezc.; *Nizip –Gaz.; Zencidere –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.; –Ada.)
gadaban Hayvanın nalına çakılan çivilerin fazla sıkmasıyle olan topallık. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
gadafi [**gadayıf**] Kadayıf. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)
[**gadayıf**] : (–Sm.)
gadagayıp Ansızın. (Çitli *Mecitözü –Çr.)
gadağan Yasak. (*Iğdır –Kr.)
gadah (I) Baştan savma dikiş. (*Arapkir –Ml.)
gadah (II) **1.** [→ **gadak** (II) **-2**] **2.** Büyük çivi. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)
gadaḫlamaḫ Dağılmış parçaları bir araya toplamak, yapıştırmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gadak (I) [→ **gedek -1**]
gadak (II) [**gadaḫ** (II) **-1**, **gadah mıḫı**] **1.** Çivi. (Balçova –İz.; –Ks.; –Ank.; –Ky.; *Avanos –Krş.; –Tk.)
[**gadah mıḫı**] : (*Bor –Nğ.)
2. Küçük, ayakkabı çivisi. (–Bo.; Çanıllı *Ayaş, *Kayaş –Ank.; –Krş.; *Pınarbaşı –Ky.; –Nş.; *Marmaris –Mğ.)
[**gadaḫ** (II) **-1**] : (Mükremin *Sorgun –Yz.)
gadak (III) [→ **gadar** (I)]
gadak (IV) İyi olmayan şey (için) : *Bunun el işisi gadak.* (Cumayanı –Zn.)
gadak (V) Kazan kulpunun tutturulduğu yer. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
gadak (VI) Tırpanın ökçesinin sağlam olması için tırpana vurulan demir : *Tırpanı yeni gadaklattım.* (Fığnege *Artova –To.)

gadaklamak (I) Desteklemek : *Bizim komşu ile aramızda bulunan duvar bir tarafa eğilmiş, ağaçlarla gadaklattım.* (–Çr.)

gadaklamak (II) Tırpana, sap takmak için yer yapmak. (–To.)

gadakmak Ölmek. (*Mersin ve köyleri –İç.)

gadak mıḫı [→ **gadak** (II)]

gadal (I) Çorba karıştırmaya yarayan ağızsız kepçe. (–Gm.; –Ezm.)

gadal (II) Manzara. (Gürnes *Akşehir –Kn.)

gadalamak Sözünü etmek. (*Kırkağaç –Mn.)

gadalan Günah. (*Ulukışla –Ng.)

gadama (I) [**gadamaya**] Fırın süpürmeye yarayan sırık ucundaki paçavra. (Kuzköy *Ünye –Or.; –Gm.) [**gadamaya**] : (*Maçka ve köyleri –Tr.)

gadama (II) Sırma işlemeli gelinlik. (–Ezc.)

gadama (III) Yapılan suçu bir başkasının üstüne atma. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gadama (IV) Engel. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gadama (V) Şiltenin yünlerinin bir tarafa toplanmaması için alttan üste dikme. (*Merzifon –Ama.)

gadamaḫ [→ **gadamak** (I) **-1**]

gadamak (I) [**gadamaḫ**] **1.** Bir şeyi bir yere sıkıca bağlamak, tutturmak, dikmek. (Süme *Bulancak –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezc.) [**gadamaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.) **2.** Kısaltmak : *Bizim çocuğun elbisesi çok uzun olmuş etekleri yerde sürünüyor, kesmiye kıyamadım içine büküp gadadım.* (–Çr.)

gadamak (II) Dayamak, yanaştırmak: *Gapıyı geriye açtı duvara gadadı.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gadamaya [→ **gadama** (I)]

gadan [→ **gadar** (I)]

gadana (I) Babaanne ya da anneanne. (Bayır –Mğ.)

gadana (II) Katana, iri beygir. (–Çr.)

gadana (III) [→ **gadar** (I)]

gadar (I) [**gadak** (III), **gadan, gadana** (III), **gadarak, gadarı, gadek** (III), **gader** (II), **gatan, gatarı, gatlak**] Kadar. (–Sm.; Kuzköy *Ünye –Or.; Karaözü *Gemerek –Sv.; –Ng.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.) [**gadak** (III)] : (Yassıören *Senirkent –Isp.; –Ng.; *Mut ve köyleri –İç.) [**gadan**] : (–Sm.) [**gadana** (III)] : (–Sm.) [**gadarak**] : (Hasanoğlan –Ank.) [**gadarı**] : (*Devrek –Zn.) [**gadek** (III)] : (–Gaz.) [**gader** (II)] : (–Gaz.) [**gatan**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.) [**gatarı**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.) [**gatlak**] : (–Ank.; Avşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; Namrun *Tarsus –İç.)

gadar (II) [**gadırank, gagart** (I)] Horoz ibiği. (*Ahlat –Bt.) [**gadırank**] : (*Ağın, *Keban –El.) [**gagart** (I)] : (*Erciş –Vn.)

gadar (III) [**gaygay** (II)] Ateş. (*Şavşat ve köyleri –Ar.) [**gaygay** (II)] : (–Bil.)

gadarak [→ **gadar** (I)]

gadarı [→ **gadar** (I)]

gadaş (I) [**goduk** (II)] Arkadaş. (Vazıldan *Divriği –Sv.) [**goduk** (II)] : (–Isp.)

gadaş (II) [→ **gada** (II)]

gadayıf [→ **gadafi**]

gaddak kalmak Çaresiz kalmak. (Göynük –Bo.)

gaddel [**gadder**] **1.** Çok. (*Küre –Ks.; –Çr.)
[**gadder**] : (–Bo.)
2. Keskin, sert. (–Ks. ve çevresi.)

gadder [→ **gaddel-1**]

gade (I) **1.** [→ **gadi** (II) **-1**) **2.** [→ **gada** (II) **-1**]

gade (II) [**gadeh**] Kadeh. (Çerçin –Brd.; Sürez *Bozdoğan –Ay.)
[**gadeh**] : (–Sm.; Tekeler *Silifke –İç.)

gadef Bardak. (Hüdede, Çavuşbucağı *Silifke –İç.)

gadeh [→ **gade** (II)]

gadek (I) [→ **gedek -1**]

gadek (II) Kısa boylu, kurnaz. (Sarıkavak –Es.)

gadek (III) [→ **gadar** (I)]

gademe Arnavut kaldırımı. (Karabağ, *Emirdağ –Af.)

gadem tana Yüznumara, tuvalet. (–El.)

gāden Gerdan. (*Bozdoğan –Ay.)

gadı (I) **1.** Solgun, kansız yüzlü (kimse). (*Çerkeş –Çkr.) **2.** Gelişememiş kısa boylu, çelimsiz (kimse). (*Çerkeş ve köyleri –Çkr.)

gadı (II) Çocukların deynekle oynadıkları bir oyun. (Cenciğe –Eze.)

gadın Güzel, sevimli (canlılar için) : *Pek gadın bir inek.* (*Emirdağ –Af.; *Acıpayam –Dz.; –Sm.; *Bor –Nğ.)

gadın barmak Güzel kokulu, parmak üzümü. (–Dz.; –Rz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gadın budu Biçimi uzun olan karpuz türü : *Bu yıl bizim bostana hep gadın budu ektim.* (*Ağın, *Keban –El.)

gadırank [→ **gadar** (II)]

gadır gudur etmek Anlaşılmayan sözler söylemek : *Dili anlaşılmıyor gadır gudur edip duruyor.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gadi (I) Olgunlaşmamış mısır koçanı. (İnebeyli *Karamürsel –Kc.)

gadi (II) [**gade** (I) **-1**, **gadinge -1**] **1.** Yenge. (Pazarcık *Bozüyük, *Söğüt –Bil.; Belviran *Gerze –Sn.; Hayati *Erbaa –To.; Osmaniye *Ilgın –Kn.)
[**gade** (I) **-1**] : (*Osmaneli –Bil.)
[**gadinge -1**]: (Aşağıkayı *Tosya –Ks.; –Sn.; –Ama.; *Zile –To.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
2. Büyük anne, babaanne. (Zeytinburnu, *Derince –Kc.; –Ist.)

gadid kalmak Elinde bir şey kalmamak : *Eşeği komşuya verdik de gadid kaldık.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gadik Ağaçtan yapılmış, silindir biçiminde bir tahıl ölçeği. (*Şebinkarahisar –Gr.)

gādime Tere. (*Alaşehir –Mn.)

gadimi Her zaman : *Suçlu suçsuz gadimi bu çocuğu döğüyorsun.* (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

gadina (I) Sarkmış inek gerdanı. (*Marmaris –Mğ.)

gadina (II) Ziynet, altın : *Nişanda kocam bana bir gadina takmıştı.* (*Fethiye ve köyleri –Mğ.)

gadinga [**gadinge-2**] Yaşlı ve hıristiyan kadınlar için söylenen söz. (Aşağıkayı *Tosya -Ks.; Aslançayırı *Havza –Sm.; *Ereğli –Kn.)
[**gadinge -2**] : (–Sn.; *Zile –To.)

gadinge 1. [→ **gadi** (II) **-1**] **2.** [→ **gadinga**]

gadit gomak Çaresiz bırakmak. (*Sivrihisar –Es.)

gadit kalmak Çaresiz kalmak. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gadoş [→ **galloş**]

gaduz Yeşil kertenkele. (Irmaklar *Ardanuç –Ar.)

gaeyfe [→ **gayfa**]

gafa [**gaa, gafı**] Kafa. (–Sm.)
[**gaa**] : (Çeltikçi *Anamur –İç.)
[**gafı**] : (Huymana bağları –Ky.)

gafa goçanı [→ **gafa kağıdı**]

gafa kağıdı [**gafa goçanı, goçan-1**] Nüfus cüzdanı. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Peşman *Daday –Ks.)
[**gafa goçanı**] : (Peşman *Daday –Ks.)
[**goçan -1**] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gafalak [→ **gofalak**]

gafalanmak [→ **gofalmak**]

gafalı Akıllı. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gafda Kafdağı. (Hasanoğlan –Ank.)

gafı [→ **gafa**]

gafiga Güğüm. (*Sürmene –Tr.)

gafla gatar Kafile katar. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gafle (I) Kere, defa. (*Şebinkarahisar –Gr.)

gafle (II) [→ **gayfa**]

gaflemek Çalmak, araklamak. (–Uş.)

gaftan Kaftan. (–Sm.)

gafulğada Ansızın gelen üzüntü : *Allah görünür görünmez gafulğadalardan saklasın.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gafulluk [**gafurluk** (III)] Fundalık. (*Maçka ve köyleri –Tr.; *Kelkit –Gm.; –Rz. ve köyleri)
[**gafurluk** (III)] : (*Bafra –Sm.)

gafurluk (I) Anlayışsızlık. (*Mustafa Kemal Paşa, *Mudanya –Brs.)

gafurluk (II) Sıska, hastalıklı (kimse). (Ersis *Yusufeli –Ar.)

gafurluk (III) [→ **gafulluk**]

gaga (I) [**gacı** (I) **-2**, **gada** (II) **-2**, **gağa** (I), **gıcı** (IV), **gıga, gıka** (I), **gocu** (III), **guccā**] **1.** Ağabey. (Çiftlik, Sütlaç, Çığrı, Başmakçı *Dinar –Af.; *Eşme, Karahallı –Uş.; Gönen, Kozluca, *Keçiborlu –Isp.; Çamköy *Gölhisar, Çuvallı, Kavak *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Söğüt *Honaz, Eziler *Güney, Darıveren *Acıpayam, Bulkaz, Çıtak, Emircik *Çivril –Dz.; –Çkl.; Balçıkhisar –Es.; –Bo.; Tergili *Bafra –Sm.; *Kemaliye, *Kemah –Ezc.; Yukarıkale, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Çiğil –Kn.; *Elmalı, Kapaklı *Kaş –Ant.)
[**gacı** (I)**-2**] : (–Bo.; Çelebibağı *Erciş –Vn.)
[**gada** (II) **-2**) : (Kerem *Burhaniye –Ba.; *Şebinkarahisar, *Alucra –Gr.; *Kelkit, *Bayburt –Gm.; Karataş, Cenciğe, Ergani, Sasunga *Cayuk –Ezc.; *Erciş –Vn.; Vazıldan *Divriği, Tutmaç –Sv.)
[**gağa** (I)] : (Kozağaç *Gölhisar –Brd.; Derbent *Buldan –Dz.; –Ay.; –Ama.)
[**gıga**] : (Çığrı *Dinar –Af.; Karamanlı *Tefenni, Çamköy *Gölhisar –Brd.; *Boyabat –Sn.; Güzeloba, Sidek *Kaş ve bazı köyleri –Ant.)
[**gıka** (I)] : (Salda *Yeşilova –Brd.)
[**guccā**] : (Telin *Gürün –Sv.)
2. Küçük kardeş. (Bucak *Gerze –Sn.)
[**gıcı** (IV)] : (Ortaköy *Çal –Dz.)
[**gocu** (III)] : (–Ed.)
3. Erkek (–Bo.)

gaga (II) [→ **gakkı**]

gaga (III) [**gağa** (II), **gak** (I)**-4**, **gokko** (I)] Meyve ve kuru yemiş (Çocuk dilinde). (–Ba.; *Kurşunlu –Çkr.; Haçavera *Maçka –Tr.; Zellice *Sarıkamış, *Iğdır –Kr.; Tutmaç, *Gürün, *Zara –Sv.)

[**gağa** (II)] : (–Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

[**gak** (I) **-4**] : (–Ks.)

[**gokko**] : (*Limasol –Kıbrıs)

gagaç (I) Arslan yavrusu. (*Tirebolu –Gr.)

gagaç (II) Gelincik. (*Erciş –Vn.)

gagaç (III) İçi boş olan kamış gibi bitkilerin gövdesi : *Düdük gagaçtan yapılır.* (*Şavşat –Ar.)

gagaç (IV) [**gagana, gügük** (I) **-2**] Ağaçkakan. (Düzköy *Ayancık –Sn.; Uzunmusa –Or.)

[**gagana**] : (–Rz.)

[**gügük** (I)**-2**] : (Zana –Ama.)

gagaç (V) [**gagak** (II)] **1.** Uzun burunlu (kimse). (Süme *Bulancak –Gr.)

[**gagak** (II)] : (*Perşembe ve köyleri –Or.)

2. Fazla kıvrık ve kuru ağaç. (Süme *Bulancak –Gr.)

gagaçlamak Felç olmak : *Elleri gagaçlamış.* (–Kr. ve bazı köyleri)

gaga döşemek Aç gözlü olmak, gözü doymamak. (Türkövücü *Çorlu –Tk.)

gagak (I) [→ **gakkı**]

gagak (II) [→ **gagaç** (V)**-1**]

gagak (III) [**gagart** (II), **gege** (V), **gegek** (I), **gekme, gekmeç, gekmek -1, gıdak** (II)] Gaga. (*Akyazı –Kc.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Esetçiftliği *Terme –Sm.; Süme *Bulancak, Şehli –Gr.)

[**gagart** (II)] : (*Kelkit –Gm.; –Kr. ve köyleri; –Ezc.)

[**gege** (V)] : (Gerince –Kc.)

[**gegek** (I)] : (Kuzköy *Akkuş –Or.)

[**gekme**] : (*Bahadırlar, *Bayramiç –Çkl.)

[**gekmeç**] : (Esatlar *Emet –Kü.)

[**gekmek -1**] : (*Yalvaç –Isp.; Ayvalı *Tavşanlı –Kü.)

[**gıdak** (II)] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gagal (I) [→ **gaal, gāāl**]

gagal (II) Göz bebeği : *Gözümün gagalısın.* (*Şavşat –Ar.)

gagal (III) Erkeklik organı. (–Or.)

gagala (I) Ortası oyuk tandır ekmeği, bazlama. (–Kü.; *Şavşat –Ar.; –Kr. ve köyleri; –Ezm.; Sasunga *Çayırlı –Ezc.)

gagala (II) [**galaz** (IV)] Dolu : *Öyle gagala yağdı ki, yerler bembeyaz.* (–Ezm.)

[**galaz** (IV)] : (–Rz.)

gagaleş Çok zayıf (kimse). (*Kandıra –Kc.)

gagali tahtası Ceviz ağacından yapılan tahta : *Gagali tahtası iyi cila* tutar. (*Şavşat –Ar.)

gagan [**gogan**] Gırtlak. (Çamlıca *Karacabey –Brs.)

[**gogan**] : (*Silivri –Ist.)

gagana [→ **gagaç** (IV)]

gagart (I) [→ **gadar** (II)]

gagart (II) [→ **gagak** (III)]

gagart (III) [**gağart**] Çiftçilikte kullanılan zincirlerin bir ucundaki eğri demir parçası. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gağart**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gagga (I) [→ **gaal, gāāl**]

gagga (II) Tomurcuk. (–Ky.)

gagga (III) [→ **gakkı**]

gaggaroz Mısır. (*Kemaliye –Ezc.)
gaggıl [→ **gaal, gāāl**]
gaggılamak [→ **gegelemek** (I)**-1**]
gaggoç Tarlada yetişen, 300 - 500 tanesi bir arada olan bir ot kökü : *Çocuklar gaggoç eşmeye gittiler.* (Kesme *Divriği –Sv.)
gagı Kuru meyve. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; –Ist.)
gagıl (I) [→ **gağıl** (I)]
gagıl (II) [→ **gağıl** (II)]
gagıldak İki cevizden yapılan oyuncak. (*İskilip –Çr.)
gagıldamak Bir şeyi büyütmek, olay çıkarmak. (–Af.)
gagıl gagıl Karışık kalabalık için kullanılır. (Karapınar *Bolvadin –Af.)
gagıl gagıl olmak Öğütülen şey, istenilen incelikte olmamak : *Öğüttüğüm buğday unu gagıl gagıl oldu.* (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)
gagıramak Sinirli sinirli konuşmak. (Akyoma –Gr.)
gagırmak Bir şeyi kaldırmak, yerinden oynatmak için zorlamak. (–Nğ.)
gagiriyk Çirkin sesle konuşan (kimse). (Akyoma –Gr.)
gagit (I) Kuru ve sert (şey için). (Akyoma –Gr.)
gagit (II) Kâğıt. (–Sm.)
gaglık Taş üzerindeki oyuklarda suyun toplanmış hali. (Kuşbaba *Bucak –Brd.)
gaguç olmak Soğuktan kıvrılıp büzülmek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gagure Zayıf. (*Sandıklı –Af.)
gağa (I) [→ **gaga** (I)**-1**]
gağa (II) [→ **gaga** (III)]
gağa (III) Arkadaş, dost. (Karakoyun *Iğdır –Kr.)
gağaç Karaağaç. (Kırcaklı *Nazilli –Ay.)
gağalaşmak [→ **gegelemek** (I) **-1**]
gağart [→ **gagart** (III)]
gağaz [→ **geñez** (I)]
gağ döktü Kumru. (Kale –Dz.)
gağıl (I) [**gagıl** (I)] Yerdeki çamurların kuruması, sertleşmesi. (Yukarıseyit *Çal, *Çivril ve köyleri –Dz.; *Merzifon –Ama.)
[**gagıl** (I)] : (*Çarşamba –Sm.)
gağıl (II) [**gagıl** (II)] Çakıl: *Şu toprak çok gağıllı.* (*Mut ve köyleri –İç.)
[**gagıl** (II)] : (*Osmaniye –Ada.)
gağıldamak Hasta anlaşılmayacak sesler çıkarmak. (Aslanköy *Mersin –İç.)
gağılık Ağaç doruğu. (Kemaliye –Ml.)
gağıllamak Cevizi yeşil kabuğundan ayırmak. (–Çr.)
gağırıvermek Ağaç dalını ek yerinden ayırmak : *İncir ağacının dalını gağırıvermiş.* (Eymir *Bozdoğan –Ay.)
gağırmak Bastırmak, zorlamak, bükerek kaldırmak : *Fazla gağırma, sonra kırarsın.* (*Düzce –Bo.; –Çr.; Salman *Akkuş –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.)
gağırşak Suda pişirdikten sonra kurutulan kestane. (*Ayancık –Sn.)
gağırtmak Ağacın dibinden çıkan sürgünleri ağaçtan ayırmak. (Eymir *Bozdoğan –Ay.)
gağışdak Toprak kaymasının çıkardığı gürültülü ses. (*Düzce –Bo.; –Sm.)
gağış gağış Çok eskimiş, hurda olmuş, işe yaramaz hale gelmiş (şey için). (*Düzce –Bo.)
gağnı [→ **gānı** (I)]
gağrı [→ **gayrı**]
gağrık (I) [**gatilūk, gatlam**] Kaba, inatçı, huysuz (kimse için). (*Çarşamba –Sm.; *Merzifon –Ama.; *Artova –To.)

[**gatilūk**] : (*Zile –To.)
[**gatlam**] : (Murvadı *Ermenek –Kn.)
gağrık (II) [→ **gañrık** (I)]
gağrık (III) Erkek kekliğin çıkardığı kalın ve acı sesi anlatır. (*Mut ve köyleri –İç.)
gağşak (I) Uçurum. (Aşağıkayı *Tosya –Ks.)
gağşak (II) [→ **gakmak** (IV)]
gağşak (III) Eskimiş, yıkılmaya yüz tutmuş (şey). (–Çr.; *Bor –Ng.)
gağşamak (I) **1.** Gevşemek, dağılmak, yıpranmak. (*Çal –Dz.; *Sivrihisar, Tokat, –Es.; Göynük –Bo.; *Çarşamba –Sm.; *Taşova, *Merzifon –Ama.; *Zile –To.; Kuzköy *Ünye, *Gölköy, *Akkuş, Uzunmusa –Or.; *Çaykara –Tr.; –Rz.; Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.; *Develi –Ky.; *Bor –Ng.) **2.** Dağılıp parçalanmak, kırılmak. (*Kurşunlu, Saray –Çkr.)
gağşamak (II) Yenilmek, bir davayı kaybetmek. (Şabanözü –Çkr.)
gağşarıga Sarp kayalık. (–Or.)
gağşatmak (I) **1.** Gevşetmek. (–Ks.; Sarıca *Gölköy –Or.; –Rz.) **2.** Yumuşatmak. (*Sarayköy –Dz.; Uzunmusa –Or.) **3.** Yenmek. (*Şabanözü –Çkr.)
gağşatmak (II) Hoplatmak. (–Tr.)
gāh (I) Koşum hayvanlarını çağırma ünlemi. (*Kandıra –Kc.; *Düzce –Bo.; *Küre –Ks.; –Mr.; Çamova *Divriği –Sv.)
gāh (II) Duvar, kapı vb. şeylerin keskin kenarı. (–Gaz.)
gaḫ (III) [**gaj, gak** (I)**-1**] Elma, armut kurusu. (–Ama.; *Reşadiye –To.; *Şebinkarahisar –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Iğdır –Kr.; –Ezc.; *Hozat –Tn.; *Ağın, *Keban –El.; *Darende, *Arapkir –Ml.; *Divriği, Telin *Gürün –Sv.)
[**gaj**] : (Selepür –Ezc.)
[**gak** (I) **-1**] : (*Uluborlu –Isp.; İkipınar *Mihalıççık –Es.; Telin *Gürün –Sv.)
gaha (I) Yüksek yer. (Kuzköy *Ünye –Or.)
gaha (II) Hayvanların barındığı avlu. (Sultaniye –Kn.)
gahaç 1. Pastırma. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.) **2.** Güneşte kurumuş et. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.) **3.** Kuru olan şey (için). (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gaḫalamaḫ [→ **gakalamak**]
gaham [→ **gaām** (I)]
gahar Üzüntü, endişe. (Güney *Yeşilova –Brd.)
gahbah [→ **gudde**]
gaḫ doğan (I) Zayıf, cılız (kimse). (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gaḫ doğan (II) Göçmen. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gahel [→ **göbel** (I) **-2**]
gahet Çok kurumuş şey. (Ziyere –Ama.)
gāh gāh 1. Atları çağırma ünlemi. (Eskiakviran *Emirdağ –Af.; Işıklı *Çivril –Dz.; Bahadırlı *Bayramiç –Çkl.; Güdül *Ayaş –Ank.; –Ky.; –Ng.; *Kadınhanı, *Ereğli –Kn.) **2.** Horoz ve tavukları çağırma ünlemi. (–Ama.)
gahgaha Kahkaha. (–Sm.)
gaḫınç Suçun yüze vurulması. (*Divriği –Sv.)
gaḫınnamaḫ Suçunu yüzüne vurmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gahırdag [→ **gahırdak**]
gaḫırdaḫ [→ **gahırdak**]

gahırdak [**gahırdag, gaḫırdaḫ, gak** (III), **gakırdak-1**] Eritilen kuyruk ve iç yağından kalan posa. (*Merzifon –Ama.; Kızılköy –To.; –Gaz.)
[**gahırdag**] : (–Brd.)
[**gaḫırdaḫ**] : (–Ezc.; *Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.)
[**gak** (III)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.)
[**gakırdak -1**] : (–Sm.; Cenciğe –Ezc.; Telin *Gürün –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gaḫırguḫurruḫ İlkbaharda yağ ve peynirin az olması : *Bu gaḫırguḫurruḫda ne pişirem.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gahış Suçlama. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

dahilli Acıklı. (*Sorgun –Yz.)

gahinmek Ansızın kaybolmak, görünmemek. (*Gürün –Sv.)

gaḫlamak (I) Dilimlere ayırmak : *Gel beraberce şu elmaları gaḫlayalım.* (–Ama.)

gaḫlamak (II) Koşulu öküz veya mandayı sürmek, sevketmek. (*Düzce –Bo.)

gahlık [→ **gaklık**]

gaḫma Sert yumruk. (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın, *Keban –El.)

gaḫmaḫ Yapılan iyiliği tekrar tekrar hatırlatmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gaḫmak (I) [**gakmak** (III)] Kalkmak. (Koyundere *Ahıska –Kr.; Gülümpaşalı *Silifke –İç.)
[**gakmak** (III)] : (–Sm.; Hasanoğlan –Ank.)

gaḫmak (III) [→ **gakalamak**]

gaḫmar [→ **gatmer**]

gaḫmarcı Yardım eden (kimse) : *Sende onun gaḫmarcısısan mı ?* (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gaḫmer [→ **gatmer**]

gaḫmuḫlamaḫ Bir kimseyi yumrukla yere sermek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gahraman [**gahriman**] Kahraman. (–Sm.)
[**gahriman**] : (–Gaz.)

gahriman [→ **gahraman**]

gahsa Hayvanlara yedirilen kavun, karpuz, fasulye kabuğu. (*Taşköprü –Ks.)

gaḫşak Gevşemiş, yıpranmış, şekli bozulmuş şey. (Aşudu *Darende –Ml.)

gahva [→ **gayfa**]

gahvaltı Kahvaltı. (–Sm.)

gahve bönü Çekilmiş kahve. (–Gaz.)

gaj [→ **gaḫ** (III)]

gajgın Kil, killi toprak. (*Ercis –Vn.)

gak (I) **1.** [→ **gaḫ** (III)] **2.** Yabanî armut, ahlat. (İkipınar *Mihalıççık, –Es.; –Ist.) **3.** Ham, olmamış meyve. (–Ar.) **4.** [→ **gaga** (III)]

gak (II) Suların aşındırmasıyle meydana gelen taş oyuklarına dolan su birikintisi. (*Emirdağ –Af.; –Gaz.)

gak (III) [→ **gahırdak**]

gaka (I) [→ **gakkı**]

gaka (II) [→ **gaal, gāāl**]

gakaç Donma. (Karabüzey *Araç –Ks.)

gakalamak [**gaḫalamaḫ, gaḫmak** (II), **gakışlamak**] İtmek, dürtmek : *İkide bir o çocuğu gakalama.* (Uluşiran *Şiran –Gm.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gaḫalamaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gaḫmak** (II)] : (Gümüşpaşalı *Silifke –İç.)
[**gakışlamak**] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gakga [→ **gakkı**]

gakgı [→ **gakkı**]
gakgıl [→ **gaal, gāāl**]
gakgılamak [→ **gegelemek** (I) **-1**)
gakgıllamaḫ [→ **gegelemek** (I) **-1**]
gakgucik [**gakguç, gakkuç, gakmak** (II)] Gaga. (*Arapkir –Ml.)
[**gakguç**] : (*Ağın, *Keban –El.)
[**gakkuç**] : (*Arapkir –Ml.)
[**gakmak** (II)] : (Örkenez *Yalvaç –Isp.)
gakguç [→ **gakgucik**]
gakıl [→ **gaal, gāāl**]
gakılcımak Yoğurt, ayran ekşiyerek bozulmak. (Peşman *Daday –Ks.)
gakıldamak Kahkaha ile gülmek. (Yavuz *Şavşat –Ar.)
gakırdak 1. [→ **gahırdak**] **2.** Kurutulan etli kemik. (Yassıören *Senirkent –Isp.)
gakışlamak [→ **gakalamak**]
gakka [→ **gakkı**]
gakkak [→ **gakkı**]
gakkalamak (I) [→ **gegelemek** (I) **-1**]
gakkalamak (II) Çam ağacından oyularak yapılan testilerin suyu akıtmaması için alt kısmına geçirilen çam kabuğundaki ağaç çivilere kazıkla vurarak sıkıştırmak : *Şu bardak akıyor bir gakkalayıver*. (Kozluca *Keçiborlu –Isp.)
gakkı [**gaga** (II), **gagak** (I), **gagga** (III), **gaka** (I), **gakga, gakgı, gakka, gakkak, gıdak** (III), **gıgık** (II), **gıka** (II), **gıkga, gıkı, gıkkı, guggu** (II)] Yumurta (çocuk dilinde). (Yukarıseyit *Çal, Bereketli *Tavas –Dz.; –Kü.; Kadıçiftliği –Ist.; Ören *Fethiye, Yerkesik –Mğ.)
[**gaga** (II)] : (*Edremit –Ba.; *Artova –To.; *Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.)
[**gagak** (I)] : (Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Kandıra –Kc.; Ulubey *Şıhlar –Or.)
[**gagga** (III)] : (*Çivril –Dz.)
[**gaka** (I)] : (–Çr.)
[**gakga**] : (*Bozdoğan –Ay.; *Ağın, *Keban –El.)
[**gakgı**] : (*Kadınhanı –Kn.)
[**gakka**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
[**gakkak**] : (Honaz –Dz.)
[**gıdak** (III)] : (*Çal –Dz.; *Kargı –Çr.; *Çarşamba ve bazı köyleri –Sm.; Kuzköy *Ünye –Or.)
[**gıgık** (II)] : (Sarıca *Gölköy –Or.)
[**gıka** (II)] : (–Çr.)
[**gıkga**] : (Kızılköy *Dinar –Af.)
[**gıkı**] : (Teniste *Anamur –İç.)
[**gıkkı**] : (Eymir *Bozdoğan –Ay.)
[**guggu** (II)] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)
gakkılamak [→ **gegelemek** (I) **-1**]
gakkıramak [→ **gegelemek** (I) **-1**]
gakkırdamak [→ **gegelemek** (I) **-1**]
gakkò Erkek kardeş. (Harput –El.)
gakkuç [→ **gaçgucik**]
gakkuluk Göze hor görünen, küçümsenen (şey için). (–Sv.)
gaklak İskelet. (*Eğridir –Isp.)
gaklamak Kurutulacak meyvaları dilimlere ayırmak. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)
gaklık [**gahlık**] Suların biriktiği çukur yerler. (*Emirdağ –Af.; İlyas *Keçiborlu, *Eğridir ve köyleri –Isp.; *Bucak, Kozağaç *Gölhisar –Brd.; İkipınar *Mihalıççık, Tokat –Es.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)
[**gahlık**] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gakma Kütük yarması, parça odun. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gakmak (I) **1.** Sokmak, saplamak : *Herif sinirlendi pıçağı böğrüne gaktı.* (–Çr.; Kuzköy *Ünye –Or.) **2.** Çivi vb. şeyler çakmak. (Peşman *Daday –Ks.)

gakmak (II) [→ **gakgucik**]

gakmak (III) [→ **gaḫmak** (I)]

gakmak (IV) [**gağşak** (II), **gamgak** (II), **gartmak** (II)] Yara üstündeki kabuk. (Bozan –Es.)

[**gağşak** (II)] : (*Bor –Ğ.)

[**gamgak** (II)] : (Tokat, İkipınar *Mihalıççık –Es.)

[**gartmak** (II)] : (Tokat –Es.)

gakmalamak Gagalamak (kuş için) : *Karga peyniri gakmaladı.* (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.)

gaksatmak Bozmak, kırmak, harap etmek. (*Zara –Sv.)

gakşak Baygın, sarhoş. (–Ks.; –Çr.)

gal (I) Güherçile. (–Af.; Elbengi *Yalvaç –Isp.; Sığma *Sarayköy –Dz.; Avşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; Talas –Ky.; *Bor –Ğ.; *Kadirli –Ada.)

gāl (II) Yapılabilecek bir işi bozmayı anlatır. (–Krş.)

gala (I) Ustura ağzının en ince kısmı. (–Bo.)

gala (II) Dikili taşla oynanan bir çeşit çocuk oyunu. (*Afşin –Mr.; Telin *Gürün –Sv.)

gala (III) [→ **galan** (I)]

galaba **1.** [→ **galabak** (I)] **2.** Karışıklık : *Evin galabasını topluyorum.* (–Ezc.)

galabak (I) [**galaba-1, galabalık, galebe, galebelik**] Topluluk, kalabalık. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

[**galaba-1**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**galabalık**] : (–Sm.)

[**galebe**] : (*Afşin –Mr.)

[**galebelik**] : (*Tarsus –İç.)

galabak (II) Su kıyılarında yetişen yuvarlak büyük yapraklı bir bitki. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

galabalanmak Kalabalıklaşmak. (Hasanoğlan –Ank.)

galabalık [→ **galabak** (I)]

galacoş Bir çeşit yağlı hamur yemeği. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

galafat (I) **1.** Heybet, görünüş. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

2. Güç, kuvvet. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

galafat (II) Ağırlığı az, hacmi büyük olan yük (için) : *Yükler çok galafat.* (*Ermenek, *Hadım –Kn.)

galagalmak Duruvermek. (*Devrek –Zn.)

galagan Para. (–Gm.)

galaḫ (I) [→ **galak** (II)]

galah (II) Yaş olan söğüt kabuğunu çıkarıp birbirine dolayarak yapılan zurna : *Bugün galahlık getirmeye gidelim.* (Kızılköy –To.)

galak (I) Boynuz. (Kızılköy, Çığrı *Dinar –Af.; Bulkaz *Çivril –Dz.; *Kırkağaç –Mn.; Savaştepe –Ba.; *Safranbolu –Zn.; *Bor –Ğ.)

galak (II) [**galaḫ** (I)] Tezek yığını. (–Kr.; –Ezm.; Çıknıs *Tercan –Ezc, Aşudu *Darende –Ml.; *Şarkışla –Sv.)

[**galaḫ** (I)] : (–Ezm.)

galak (III) Zurnanın kalın başı. (Koşmat –Es.; Dodurga *Artova –To.)

galak (IV) Burun kemiği. (*Uluborlu –Isp.; Peşman *Daday –Ks.)

galak (V) Saçta yufka çevirmede kullanılan değnek. (–Brs.)

galak (VI) Zayıf, bitkin davar (için). (Kesme *Divriği –Sv.)

gālak (VII) Erkek at ve eşeğin cinsiyet organı. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

galak (VIII) Şapka siperliği. (Sücüllü *Yalvaç, Bağıllı, Gelendost *Şarkîkaraağaç –Isp.)

galak (IX) [→ **gıdık** (II)]

galak (X) [→ **galtak** (I)**-2**]

galak (XI) Türlü oyunlarda kazanılan sayı. (*Merkez ilçesi ve köyleri –Or.)

galak (XII) Kilit. (–Md.)

galak (XIII) Kibir. (*Gerede –Bo.; *Safranbolu –Zn.)

galak (XIV) Görünüş, üst baş. (Taraş *Acıpayam –Dz.)

galak (XV) Süzgeç : *Şu galağı getir.* (–Sm.)

galaklamak Ayağı takılıp sendelemek. (*Mersin ve köyleri, *Mut ve köyleri, *Silifke –İç.)

galaklanmak [→ **gasalmak**]

galaklı 1. [→ **galtak** (I)**-1**] **2.** Gururlu, kibirli. (*Safranbolu –Zn.)

galam Aman. (–İç.)

galamaç Susam ve lahana ile yapılan bir çeşit yemek. (*Dörtyol –Hat.)

galamak Ocak, ateş yakmak. (*Sivrihisar, –Es.; *Kalecik –Ank.)

galaman Aptal. (Genek *Yatağan –Mğ.)

galam dikmek Kederle düşünceye dalmak. (Tepeköy *Torbalı –İz.)

galamık Çam ağacının kabuğu içinde biriken tatlı, sulu kısım : *Çam kesersen galamığını ben yiyeceğim haber olsun.* (–Isp.)

galamuş Güzel koku. (–Ks.)

galan (I) [**gala** (III), **galen**] Artık, başka : *Haydi galan gidelim.* (Bayat *Emirdağ –Af.; –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Buldan, *Çivril, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; –Ay.; *Ödemiş, *Bergama –İz.; *Turgutlu, *Salihli, *Kırkağaç, *Alaşehir –Mn.; *Edremit, *İvrindi, İslâhiye, *Bandırma –Ba.; –Çkl.; –Brs.; –Kü.; *Sivrihisar ve köyleri, *Merkez ilçesi ve köyleri –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Safranbolu, *Devrek –Zn.; Karabüzey *Araç, *Taşköprü, Peşman *Daday –Ks.; Kuzköy *Ünye –Or.; –Mr.; Hasanoğlan –Ank.; –Krş.; *Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.; *Kadirli –Ada.; İncekum *Silifke, *Mut ve köyleri –İç.; *Finike, *Elmalı, *Kaş –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

[**gala** (III)] : (–Uş.; Kozağaç *Gölhisar –Brd.)

[**galen**] : (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

galan (II) Arkadaş : *Galan, siz nereye gidiyorsunuz.* (Kayadibi *Yeşilova –Brd.; Ekse, Bekilli *Çal, Yeşilova *Acıpayam –Dz.; *Nazilli –Ay.; –İz.; –Mn.; Karaçulha *Fethiye, *Milas –Mğ.)

galan (III) **1.** Kız. (*Alaşehir –Mn.) **2.** Evlendirilen kız için alınan başlık. (–Bt.)

galan (IV) **1.** Yaman : *Galan öyle bir attı ki.* (–Isp.) **2.** İyi. (*Tire –İz.)

galancık [→ **garanlık**]

galāngeç [→ **gallāñguç -1**]
galas Kalas. (Körküler *Yalvaç –Isp.; –Sm.)
galat (I) Salyangozun kabuğu. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)
galat (II) İki ayaklı meyve sepeti. (–Sm.; Pasus *Kelkit –Gm.)
galata (I) Karışık tahıl. (Utav *Yusufeli –Ar.)
galata (II) Sürahi biçiminde yapılmış toprak testi. (*Sungurlu –Çr.)
galata (III) Bir çeşit çörek. (–Ama.)
galay etmek Karşısındaki kimseyi kötü sözlerle incitmek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
galay toprağı Toprak damlara, yağmurdan sonra akmaması için serpilen bir çeşit toprak. (Yarıkkaya *Yalvaç –Isp.)
galaz (I) Kuru yaprak yığını. (Dallıca *Nazilli –Ay.; Şıhlar *Uluğbey, Sarıca *Gölköy –Or.; Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.)
galaz (II) Deri su tulumu. (–Gaz.; –Mr.)
galaz (III) Kuru rüzgâr. (*Merkez ilçesi ve köyleri –Rz.)
galaz (IV) [→ **gagala** (II)]
galaza Gürültü, patırtı. (*Tirebolu –Gr.)
galbez [→ **galbezi**]
galbezi [**galbez**] Çocuk önlüğü. (–Nğ.)
[**galbez**] : (–Nğ.)
galbır [**galbur**] Kalbur. (Çığrı *Dinar –Af.; Hasanoğlan –Ank.; İncekum *Silifke –İç.)
[**galbur**] : (Çöplü *Çivril –Dz.; *Kandıra –Kc.; Peşman *Daday –Ks.)
galbur [→ **galbır**]
galcaḫ Kola sarılan bükülecek yün: *Bir galcaḫ yün.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
galça Kalça. (–Sm.)
galdırdayık Toprak yığını, hüyük. (Kasımlar *Gölpazarı –Bil.)
galdır gağış Kırık dökük, bozuk düzen. (*Düzce –Bo.)
galdır galdır Arabanın sallanarak, takırdayarak gitmesi. (Seymen *Gülnar –İç.)
galdır gāşak Hurdahaş, ele alınmaz bir hale gelmiş şey (için). (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
galdırhop Tahterevalli. (*Ağın, *Keban –El.)
galdırık [→ **galdirik**]
galdırım (I) Bağ evlerindeki balkonların kenarında oturmaya yarayan sedir : *Galdırımdaki minderi al da gel.* (*Ermenek –Kn.)
galdırım (II) Kaldırım. (–Sm.)
galdırmak [**galdurmak**] Kaldırmak. (Hacıahmet *Düzce –Bo.)
[**galdurmak**] : (*Akçaşehir –Bo.)
galdirek [→ **galdirik**]
galdireyik [→ **galdirik**]
galdirik [**galdırık, galdirek, galdireyik, galdurayak, galduruk**] Tüylü ve geniş yapraklı, kırmızı ve yeşil saplı yenen bir bitki : *Bu yıl galdirik turşusu yapmadım.* (*Şarkîkaraağaç –Isp.; Aşağıkızılen *Ulubey, Bayadı, Uzunmusa –Or.)
[**galdırık**] : (*Çarşamba –Sm.; *Şebinkarahisar –Gr.)
[**galdirek**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
[**galdireyik**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
[**galdurayak**] : (–Sn.)
[**galduruk**] : (*Akkuş –Or.)
galdurayak [→ **galdirik**]
galdur guldur etmek Hafif ve devamlı ses çıkarmak. (İshaklı *Çivril –Dz.)

galdurmak [→ **galdırmak**]
galduruk [→ **galdirik**]
gale (I) [**galegale, galle** (I), **galli** (II)] Sincap. (Çığrı *Dinar –Af.; Güney *Eşme –Uş.; Bağıllı *Eğridir –Isp.; –Brd.; Darıveren, Oğuz *Acıpayam –Dz.; *İnegöl –Brs.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.; *Yatağan ve köyleri –Mğ.)
[**galegale**] : (*Keçiborlu –Isp.; Karamanlı, Başpınar *Tefenni –Brd.)
[**galle** (I)] : (–Uş.; Derbent *Buldan –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Aşudu *Darende –Ml.; *Ereğli –Kn.; Şıhlı *Karaisalı –Ada.; *Mut ve köyleri, *Mersin ve köyleri, Namrun *Tarsus, Uzuncaburç, Kızıloba *Silifke –İç.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
[**galli** (II)] : (*Kadirli –Ada.)
gale (II) Kale. (–Sm.; Hayati *Erbaa –To.)
gale (III) [→ **galek** (I) **-1**]
gale (IV) Herşeye üzülmeyen, kaygısız (kimse). (Çamköy *Gölhisar –Brd.)
gale (V) [**galek** (II)] Domuzun burnundaki şişkin yer. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
[**galek** (II)] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
gale (VI) [**galek** (III)] Kaba (kimse). (Bozan –Es.)
[**galek** (III)] : (Bozan –Es.)
gale (VII) Manda yavrusu. (*Lüleburgaz –Krk.)
galebe [→ **galabak** (I)]
galebelik [→ **galabak** (I)]
galebet (I) Müebbet hapis. (–Çr.)
galebet (II) [→ **galefet**]
galecoş Suda ezilmiş yağsız peynirin içine pide doğranıp pişirildikten sonra üzerine yağ dökülerek yenilen bir çeşit yemek. (*Tirebolu –Gr.)
galefet [**galebet** (II)] Zayıf, çelimsiz. (Çöplü *Çivril –Dz.)
[**galebet** (II)] : (*Bolvadin –Af.)
galegale [→ **gale** (I)]
galek (I) [**gale** (III), **galuş** (III), **gelek** (VI)] **1.** Hizmetçi. (Uluköy –Dz.; Akçova –Ay.; *Milas –Mğ.)
[**gale** (III)] : (–Dz.; Akçova *Çine –Ay.; *Milas –Mğ.)
[**galuş** (III)] : (–Çkl.)
[**gelek** (VI)] : (–Ant.)
2. Kötü kadın ya da halkın kötü tanıdığı kadın : *Haydi oradan galeğin oğlu.* (–Dz.; –Ay.; –Mğ.)
galek (II) [→ **gale** (V)]
galek (III) [→ **gale** (VI)]
galem Aşılanacak ağaca konulan ucu sivriltilmiş kalem biçiminde ağaç parçası. (Bekilli, *Çal –Dz.)
galemis Gülyağı. (*Tirebolu –Gr.)
galen [→ **galan** (I)]
galenfil Karanfil. (–Gaz.)
galeş [→ **galleş**]
galete (I) [**gavete**] Domates. (İshaklı –Af.; *Yalvaç –Isp.; *Akşehir, *Ermenek –Kn.)
[**gavete**] : (Çetince *Yalvaç, Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)
galete (II) Pazen, basma. (Kumdanlı *Yalvaç –Isp.; *Beyşehir –Kn.)
galevle [**galevli**] Ayakkabı. (Aşudu *Darende –Ml.; *Ayaş, *Beypazarı –Ank.; *Bor –Nğ.)
[**galevli**] : (*Zile –To.)
galevli [→ **galevle**]
galevra [**galevre**] Gelişigüzel. (*Çal –Dz.)
[**galevre**] : (Denizabat –Mğ.)
galevre [→ **galevra**]

galey Kalay. (–Gaz.)
galeyçi Kalaycı. (–Gaz.)
galez Çinkodan yapılmış su tası. (–Isp.)
galfa Kalfa. (–Sm.)
galgan Deve dikeni. (*Şarkîkaraağaç –Isp.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
galgılamak [→ **galgımak**]
galgımak [**galgılamak, galğamak**] Zıplamak, hoplamak. (*Şarkîkaraağaç –Isp.; *Sivrihisar –Es.; Hasanoğlan –Ank.; *Bor –Nğ.)
[**galgılamak**] : (Yenice –Mğ.)
[**galğamak**] : (–Ank.; –Ky.)
galgın [→ **galuk** (I)]
galgun Sürekli yorgun (kimse). (Peşman *Daday –Ks.)
galğamak [→ **galgımak**]
galḫımaḫ Ağır bir cismi kaldırmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
galḫmak Kalkmak. (Karakoyunlu *Iğdır –Kr.)
galıç (I) [**galuç** (I)] **1.** Küçük ocak. (–Çr.; Kavlıyayla *Reşadiye –To.; Aşudu *Darende –Ml.; *Sorgun –Yz.; Büyükafşar –Ank.; *Avanos –Nş.; –Nğ.; –Ada.) **2.** Orak. (*Artova –To.; *Şarkışla, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Avşar aşireti Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
[**galuç** (I)] : (Çilehane *Reşadiye –To.; Telin *Gürün, *Zara –Sv.)
galıç (II) Bir cins köylü ayakkabısı. (–Ba.; –Çr.)
galıf (I) [**galif-1, galve**] Tarla ve bostan bekçileri için tahtadan yapılmış kulübe. (–Sm.; –Rz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**galif-1**] : (*Maçka ve köyleri –Tr.; Bağlıca, Irmaklar *Ardanuç –Ar.)
[**galve**] : (*Osmaneli –Bil.)
galıf (II) Tezek dökmede şekil vermek için kullanılan ağaçtan yapılmış kalıp. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
galık (I) [→ **galuk** (III)]
galık (II) [→ **galuk** (I)]
galık (III) [→ **gablak** (I)]
galım [**galın** (I)] Aygıt. (Bahşişli aşireti –İç.)
[**galın** (I)] : (–Çkl.)
galın (I) [→ **galım**]
galın (II) Evlenecek erkeğin kız tarafına verdiği para. (*Emirdağı –Af.; *Sungurlu, –Çr.; –Ml.; –Gaz.; Telin *Gürün –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; –Nğ.)
galın (III) Kalın.(Çerçin –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; –Sm.; Danışman *Fatsa, Salman *Akkuş –Or.; Denizli, Beşikdüzü, *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Iğdır –Kr.; –Ezc.; *Silifke –İç.; *Fethiye –Mğ.)
galın (IV) Zengin. (*Mudanya –Brs.)
galınca Bir çeşit kalın yufka. (*Sivrihisar –Es.)
galınnaşmak Kalınlaşmak. (Koyundere *Ahıska –Kr.)
galıntı (I) [→ **galuk** (I)]
galıntı (II) Öğütülmüş bulgurun kalburdan geçmesiyle kalan kepek ve bulgur parçaları. (–Kıbrıs)
galıp Kalıp. (–Sm.; –Gaz.)
gāli [→ **gayrı**]
galiç [→ **galik** (II)]
galif **1.** [→ **galıf** (I)] **2.** Çardak. (Limasol –Kıbrıs)
gālik (I) [→ **gayrı**]
galik (II) [**galiç, galivle**] Sivri topuklu kadın ayakkabısı, ayakkabı. (–İz.; Cenciğe –Ezc.)
[**galiç**] : (Kızılköy *Dinar –Af.)

[**galivle**] : (Aşağıkayı *Tosya –Ks.; –Nğ.)
galik (III) [→ **gablak** (I)]
galik (IV) Tavşan yavrusu. (Kadıköy *Buldan –Dz.)
galim [→ **gayrı**]
galivle [→ **galik** (II)]
galiyen [→ **galyangıç** (II)]
galiyet [**gallet, galyet**] Gelinlik. (*Menemen –İz.; *Germencik –Ay.; Kavaklıdere *Yatağan, *Milas –Mğ.)
[**gallet**] : (–Ay.)
[**galyet**] : (–Ay.; –Mğ.)
galiz Tembel : *Ahmet çok galizdir.* (Kabaklar *Çameli –Dz.)
galize [→ **gibiz**]
galkamak Kuruyan bataklığın üst kısmında çatlayarak ayrılan parça. (İncekum *Silifke –İç.)
galkan (I) Boyunduruğun iki zelve arasındaki kısmı. (Gelendost *Şarkîkaraağaç, *Keçiborlu –Isp.; Kavak, Çeltek *Yeşilova, Çerçin, Kurna –Brd.; Yukarıseyit *Çal, Emircik, Çöplü *Çivril –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; Berk –Bo.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
galkan (II) Kalkan. (–Sm.)
galkan (III) Kökü yenen bir ot. (Hasanoğlan –Ank.)
galkan çevirmek Bayır aşağı koşulan hayvanlarda boyunduruk ters dönmek, enseye gelen kısmı boğaza, boğaza gelen kısmı enseye gelmek. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
galkangazı Kırmızı kanatları olan, uzun bacaklı, eti yenilen, pelikana benzer bir çeşit su kuşu. (İncekum *Silifke –İç.)
galkan olmak Şaha kalkmak. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)
gallam Kuyu. (Faviske *Ermenek –Kn.)
gallamak Yardım etmek. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)
gallān [**galyan, galyon** (I)] Pipo : (Danışman *Fatsa –Or.)
[**galyan**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**galyon** (I)] : (Kuzköy *Akkuş –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.)
gallancok Sigara ağızlığında, sigara takılan ufak kalın kısım. (Süksün *İncesu –Ky.)
gallañgeç [→ **gallañguç -1**]
gallangıç [→ **gallañguç-1**]
gallañguç [**gallañgeç, gallangıç, gallanguş, gallenguş, garanguş, garlangeç, garlanguç** (I), **garranguç** (I), **gırlangıç** (I) **-1, gölongeç**] **1.** Kırlangıç. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Zile ve köyleri –To.; Çepni *Gemerek –Sv.)
[**gallañgeç**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)
[**gallangıç**] : (Akçalar *Seydişehir –Kn.)
[**gallanguş**] : (–Nğ.)
[**gallenguş**] : (*Bor –Nğ.)
[**garanguş**] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**garlangeç**] : (Çiftlik *Dinar –Af.; Çeltek, Çuvallı *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.)
[**garlanguç** (I)] : (–Sm.)
[**garranguç** (I)] : (Çamova *Divriği –Sv.)
[**gırlangıç** (I)**-1**] : (–Sm.)
[**gölongeç**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
2. Kırlangıç balığı. (Çetrevilli *Silifke –İç.)

gallanguş [→ **gallanguç -1**]
gallankop [→ **gallengop**]
galle (I) [→ **gale** (I)]
galle (II) Kumbara, kasa. (–Ezm.; Harput –El.; –Gaz.)
galle (III) Erimiş kuyruk yağı ile sade yağın karışımından elde edilen bir çeşit yağ. (–Çr.)
galle (IV) Beyaz kaya tuzu. (–Ks.)
galle (V) **1.** Gelinciğe benzeyen bir çeşit hayvan. (*Afşin –Mr.) **2.** [→ **gallep**]
galle (VI) [**galye, gelle** (I)] **1.** Pancar, nohut ve tahılla yapılan bir çeşit yemek. (–Tr.; Hacılyas, Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) **2.** Kuru mercimek yemeği. (*Merzifon ve köyleri –Ama.) **3.** Yarılmış buğdaydan yapılan bir çeşit yemek. (Darıveren *Acıpayam –Dz.) **4.** Şalgamlı pilav. (*Düzce –Bo.)
[**galye**] **:** (*Küre –Ks.)
5. Domates salçası. (*Kalecik –Ank.) **6.** Elmadan yapılan bir yemek. (*Ermenek –Kn.) **7.** Erik, üzüm, nohut ve etle pişirilen bir yemek. (*Taşköprü –Ks.; –To.; *Bor –Nğ.) **8.** Kıymalı patlıcan ve kabak yemeği. (*Gediz –Kü.) **9.** Tatlı ve kırmızı kabağın haşlaması. (İshaklı *Çivril –Dz.; –Kn.) **10.** Bir çeşit lâhana yemeği. (–Isp.; –Bil.; *Develi –Ky.) **11.** Kuru meyvelerden yapılan hoşaf, komposto. (Çıkrık *Mecitözü –Çr.; *Beypazarı –Ank.)
[**gelle** (I)] **:** (*Akyazı ve köyleri –Kc.)
12. Kabak hoşafı. (–Bo.)
galleli zığva Arkası çok pensli ve bol, paçaları dar, baldırı saran pantolon, bir çeşit zıpka. (–Ezm.)

gallemek [→ **gegellemek**]
gallen Tütün içmeye yarayan uzun çubuk. (Kızılcaören –Kü.)
gallengop [**gallankop**] Hepsi birden, topluca. (Alanlı –Ay.)
[**gallankop**] **:** (–Nğ.)
gallenguş [→ **gallañguç -1**]
gallenguş uşağı Gezici sağlık memuru. (*Bor –Nğ.)
gallep [**galle** (V) **-2**] Yabanî güvercin. (–Mr.; *Bahçe –Ada.)
[**galle** (V) **-2**] **:** (*Afşin –Mr.)
galleş [**galeş**] Kalleş. (*Yalvaç ve köyleri, Yassıören *Senirkent –Isp.; Çeltek *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; –Ba.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Çr.; –Sm.; Kuzköy *Akkuş –Or.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; *Ağın, *Keban –El.; Çepni *Gemerek, Çamova *Divriği –Sv.; *Bor –Nğ.)
[**galeş**] **:** (Çıtak *Çivril –Dz.)
gallet [→ **galiyet**]
gallet kuyusuna gitmek Düşüp kaybolmak (eşya için). (*Ünye –Or.)
galli (I) [→ **gayrı**]
galli (II) [→ **gale** (I)]
gallip Yemeni yapmakta kullanılan bir aygıt. (–Kü.)
galloş [**gadoş**] Ahlaksız. (Uğurlu *Ermenek –Kn.)
[**gadoş**] **:** (–Ezm.)
galloy Lüle, çubuk. (*Demirci –Mn.)
galmağal Kavga : *Köyün içinde gene ne galmağal var.* (Uluşiran *Şiran –Gm.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
galmak Kalmak. (Akçaşehir –Bo.; –Sm.; Koyundere *Ahıska –Kr.; Hasanoğlan –Ank.; *Silifke –İç.)

galme Keçi. (–Mş.)

galmuḫ [→ **galuk** (III)]

galo (I) Şeker pancarı. (Uşhum *Yusufeli –Ar.)

galo (II) Sütü çok ve yağlı olan en iyi manda. (Rumeli göçmenleri –Ist.)

galpaḫ [→ **galpak**]

galpak [**galpaḫ**] Kalpak. (–Sm.; Kuzköy *Ünye –Or.)

[**galpaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

galpmak [→ **gırpmak** (I)]

gal salcalan Hoşça kal. (–Brd.)

gālt İnce dokunmuş nakışlı kilim. (Çamova *Divriği –Sv.)

galtaḫ [→ **galtak** (I)]

galtak (I) [**galak** (X), **galaklı-1**, **galtaḫ**, **goltak**] **1.** Ahlâksız kadın. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Acıpayam –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; Peşman *Daday –Ks.; *Çarşamba –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Çilehane *Reşadiye –To.; Sarıca *Gölköy –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; *Kelkit ve köyleri –Gm.; Salarha –Rz.; Utav *Yusufeli –Ar.; Hacılyas *Koyulhisar, Çamova *Divriği, *Zara –Sv.; *Ermenek ve köyleri –Kn.; *Kadirli –Ada.; Namrun *Tarsus –İç.; Dont *Fethiye –Mğ.)

[**galaklı-1**]: (*Çal –Dz.)

[**galtaḫ**] : (–Kr. ve bazı köyleri)

[**goltak**] : (*Dinar –Af.)

2. İhtiyar kadın. (Büyükkabaca *Senirkent, Örkenez *Yalvaç –Isp.; *Tavas –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.)

[**galak** (X)] : (Sarmaşık *Fatsa –Or.)

3. [→ **galuk** (I)]

galtak (II) Atın eğerinin üstündeki ağaçtan parça. (*Tavas –Dz.; –Mn.; Dodurga *Artova –To.; Kuzköy *Ünye, Danışman, Sarmaşık *Fatsa, *Gölköy –Or.; –Kr. ve bazı köyleri; Maksutlu *Şarkışla –Sv.)

galtak (III) İhtiyar, zayıf hayvan : *Bu eşek çok galtak olmuş.* (Çığrı *Dinar –Af.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Beypazarı –Ank.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

galtak (IV) Eskimiş ayakkabı. (*Kandıra –Kc.)

galtak (V) Pamuklu Buhara hırkası. (*Susurluk –Ba.)

galtavan Ağır, hantal, kof (hayvan için). (Goş –Kr.)

galuba Yağmurdan korunmak için çalı ve ottan yapılan barınak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

galuç (I) [→ **galıç** (I)-**2**]

galuç (II) Eskiden giyilen bir çeşit kadın ayakkabısı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

galuḫ [→ **galuk** (I)]

galuk (I) [**galgın**, **galık** (II), **galıntı** (I), **galtak** (I)-**3**, **galuḫ**] Evlenmemiş kız. (*Kargı –Çr.; *Çarşamşamba –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Sarıca *Gölköy, Danışman, Sarmaşık *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele, *Tirebolu –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; –Gm.; Hacılyas *Koyulhisar, *Zara –Sv.)

[**galgın**] : (–Krş.)

[**galık** (II)] : (–Sm.; Ortaköy, Maksutlu *Şarkışla –Sv.)

[**galıntı** (I)] : (Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**galtak** (I) **-3**] : (–Çr.)
[**galuḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Divriği –Sv.)
galuk (II) Güneş almayan yer. (Salman *Akkuş –Or.)
galuk (III) [**galık** (I), **galmuk**] Kalıntı, geriye kalan şey. (Ziyere –Ama.)
[**galık** (I)] : (–Çr.; *Bor –Nğ.; Tekeler *Silifke –İç.)
[**galmuk**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
galuş (I) Gönden yapılmış bir çeşit ayakkabı. (–Nğ.)
galuş (II) [→ **gabış** (III)]
galuş (III) [→ **galek** (I)**-1**]
galün [→ **galyon** (II)]
galve [→ **galıf** (I)]
galya Musakka. (Arnavutköy *Beşiktaş –Ist.)
galyan [→ **gallān**]
galyangıç (I) Arabalarda arka dingili birbirine bağlıyan ve başı özeğe çivili üç köşeli ağaç. (*Kandıra –Kc.; *Şile –Ist.)
galyangıç (II) [**galiyen**] Nargile. (–Çr.)
[**galiyen**] : (*Iğdır –Kr.)
galyangıç (III) Salıncak. (Karaözü *Gemerek –Sv.)
galye [→ **galle** (VI)**-4**]
galyet [→ **galiyet**]
galyon (I) [→ **gallān**]
galyon (II) [**golün**] Kalyon. (–Sm.)
[**golün**] : (Şenoba *Uludere –Hak.)
gam (I) [→ **geñez** (I)]
gam (II) Döven. (*Erciş –Vn.)
gam (III) Nemli, rutubetli. (Şıhlar *Ulubey –Or.)
gama (I) Kama. (Çığrı *Dinar –Af.; *Şarkîkaraağaç, Bağıllı *Eğridir, Körküler *Yalvaç –Isp.; Başpınar *Tefenni, Çerçin –Brd.; Çöplü *Çivril, Hadım, Bekilli, Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Savaştepe –Ba.; Akçaşehir –Bo.; –Sm.; Dodurga *Artova –To.; Kuzköy *Ünye –Or.; –Ezc.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Ermenek –Kn.)
gama (II) Araba tekerleğinde kullanılan ağaç çivi. (Kayadibi *Yeşilova –Brd.)
gama (III) Buğday unundan yapılan bir çeşit çörek. (Alaçam –Sm.)
gama (IV) [→ **geñez** (I)]
gamalaḫ (I) [→ **gamalak** (I)]
gamalaḫ (II) [→ **gamalak** (II)]
gamalaḫ (III) [→ **gamalak** (III)]
gamalak (I) [**gamalaḫ** (I)] **1.** Bir cins çam ağacı. (*Afşin –Mr.)
[**gamalaḫ** (I)] : (*Afşin –Mr.)
2. Katran ağacı. (*Kadirli –Ada.)
gamalak (II) [**gamalaḫ** (II)] Sonbaharda tutulup kafeste alıştırılan bir yaşından büyük av kekliği. (*Pınarbaşı –Ky.)
[**gamalaḫ** (II)] : (*Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.)
gamalak (III) [**gamalaḫ** (III)] **1.** Tembel, uyuşuk, yorgun (kimse). (Kuzköy *Akkuş, *Gölköy –Or.; Nefsiköseli *Görele, Süme *Bulancak –Gr.; –Ml.; –Sv.; –Ky.)
[**gamalaḫ** (III)] : (*Gürün –Sv.)
2. Yılgın, korkak. (–Ml.)
gamalak (IV) Karnı büyük olan (kimse için). (Şıhlar *Ulubey, Sarıca *Gölköy –Or.)
gamalak olmak Kar yağınca keklik kanadı ıslanıp uçamamak. (Telin *Gürün –Sv.)
gamalamak Oyunda yenmek. (–Sm.)

gamamak Kapatmak. (*Çal –Dz.; *Bozdoğan –Ay.)

gaman Güzel. (Karalar *Alanya –Ant.)

gamandar Komutan. (–Kr.)

gamandırmaḫ Sıkıştırmak, bunaltmak. (*Arapkir –Ml.)

gaman garışık [→ **garman çorman**]

gamanıp galmak Çok doymak : *Artuḫ gamandım galdım daha da yemem.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gamanmaḫ [→ **gamanmak** (I) **-1**]

gamanmak (I) [**gamanmaḫ**] **1.** Üzerine kapanmak. (–Uş.; *Uluborlu, *Senirkent, Sücüllü *Yalvaç, Yukarıseyit *Çal, Honaz –Dz.; Dallıca *Nazilli, Sürez, Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Sivrihisar –Es.; –Çr.; –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; Adiller *Ermenek –Kn.)

[**gamanmaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

2. Dayanmak, yaslanmak. (*Ermenek –Kn.) **3.** Yaklaşmak. (–Nğ.)

gamanmak (II) [**gınıkmak -2**] **1.** Usanmak, bıkmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gınıkmak -2**] : (*Susurluk, Yenikköy –Ba.)

2. Boyun eğmek. (*Ulubey –Or.) **3.** Şaşırmak, çaresiz kalmak. (–Ezm.; *Kemaliye –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.; –Ml.) **4.** Bir kimseden çekinmek, korkmak : *Ali edepsizin biridir, herkes ondan gamanır.* (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gamantı Karışıklık : *Kızım bu odanın gamantısını düzelt.* (*Bozdoğan –Ay.)

gamar (I) Yüzü çiçek bozuğu olan (kimse). (Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Tire, Tepeköy *Torbalı –İz.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

gamar (II) Küçük at : *Gamar tay az arpa yer.* (Eldirek *Fethiye –Mğ.)

gamaska Kötü tütün. (Eldirek *Fethiye –Mğ.)

gamaşmaḫ Çekinmek, cesaret göstere-memek. (Bahçeli *Bor –Nğ.)

gamaşmak [**gamaşuḫ olmak, gameşmek**] Kamaşmak, uyuşmak (diş için). (Çığrı *Dinar –Af.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; *Gölköy –Or.)

[**gamaşuḫ olmak**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gameşmek**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)

gamaşuḫ olmak [→ **gamaşmak**]

gamat Kıyafet : *Gamatına bakmaz başkası ile alay eder.* (*Silifke –İç.)

gamaz (I) Kör, kesmiyen (bıçak için) : *Benim bıçak gamaz olmuş kesmiyor.* (Kabaklar *Çameli –Dz.)

gamaz (II) Kasırga. (–Ank.; Kayalı *Beyşehir –Kn.; *Mut ve köyleri, *Anamur, Yanpar, Gerende *Gülnar –İç.)

gambaḫ [→ **gambak** (I)**-1**]

gambak (I) [**gambaḫ**] **1.** Saçları dökülmüş baş, kel. (Sarmaşık *Fatsa, *Ulubey, Uzunmusa –Or.)

[**gambaḫ**] : (Hayati *Erbaa –To.; *Gürün –Sv.)

2. Dişleri dökülmüş (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo.) **3.** Dolgun yüzlü. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gambak (II) Büyük, yuvarlak. (Danışman *Fatsa –Or.)

gambak (III) **1.** [→ **gamga** (I)] **2.** Eskiden gelin olan kızların başına koydukları tahtadan yapılmış taça benzer şey. (Eymir *Bozdoğan –Ay.) **3.** Tepesi kesilmiş veya kırılmış ağaç. (Bayadı –Or.)

gambak (IV) [→ **gabak** (III)]

gambak (V) **1.** Enek denilen oyun bilyesinin biraz büyüğüne verilen ad. (*Çarşamba –Sm.) **2.** Çocuk oyunlarında sayı, belirli bir devreden sonraki kazanma birimi. (Heris *Artova –To.)

gambeş Erkek manda. (Sarzep *Ardahan –Kr.)

gambır (I) [**gambur -1, gırba** (II)] Kambur. (–Gaz.)
[**gambur -I**] : (–Sm.)
[**gırba** (II)] : (–Brs.)

gambır (II) Eğri ağaç. (Kızılköy *Dinar –Af.)

gambuk Çam ve kavak gibi yeşilken soyulan ağaçların kabukları. (–Çr.)

gambur 1. [→ **gambır** (I)] **2.** Eğri herhangi şey. (Körküler *Yalvaç –Isp.) **3.** Şekilsiz, biçimsiz ağaç ve dalları. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gamcak Avuç. (–Ant.)

gamçaklamak Avuçlamak. (Başpınar *Tefenni, Kuşbaba *Bucak –Brd.; *Anamur –İç.; –Ant.; Yerkesik –Mğ.)

gamçı [**gamçi**] Kırbaç. (Kızılköy *Dinar –Af.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gamçi**] : (–Sm.; –Gaz.)

gamçılama Kamçılama. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gamçi [→ **gamçı**]

gamçur Hayvan vergisi. (–Ezc.; –Bt.; *Ağın, *Keban –El.)

gamelmek Soğuktan donmak. (*Nallıhan –Ank.)

gamene Aptal. (–Ist.)

gamer [→ **geder** (II)]

gameşmek [→ **gamaşmak**]

gāmet Birisinin sebzesini satan manavın satış tutarı üzerinden aldığı satıcılık hakkı. (–Gaz.)

gamga (I) [**gambak** (III)**-1, gamgaḫ, gamgak** (I), **gamğa, gamka**] Yonga. (*Eşme –Uş.; İshaklı *Bolvadin –Af.; Saray –Çkr.; *Taşova, *Merzifon ve köyleri –Ama.; Dodurga *Artova –To.; Sarıca *Gölköy –Or.; *Ağın, *Keban –El.; Aşudu *Darende, *Arapkir –Ml.; –Gaz.; –Mr.; Palha *Divriği, Çepni, Karaözü *Gemerek, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; –Yz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Avanos –Krş.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; –Nş.; –Nğ.; *Ereğli, *Karaman –Kn.; *Kozan –Ada.; Namrun *Tarsus, Aslanköy *Mersin –İç.)
[**gambak** (III) **-1**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Ank.; –Tk.)
[**gamgaḫ**] : (*Iğdır –Kr.)
[**gamgak** (I)] : (İkipınar *Mıhalıççık, Tokat –Es.)
[**gamğa**] : (–Çr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Çepni *Gemerek –Sv.)
[**gamka**] : (–Ama.)

gamga (II) Çelik : *Çapayı demirciye götürde gamga koydur.* (*Kula –Mn.)

gamgaḫ [→ **gamga** (I)]

gamgak (I) [→ **gamga** (I)]

gamgak (II) [→ **gammak** (IV)]

gamgak (III) Haşhaşın kellesi koparıldıktan sonra kalan sakı. (–Es.)

gam gam İstiridye tutmaya yarayan araç. (–Sn.)

gamğa [→ **gamga** (I)]

gamıklı Sıkıntılı, kapalı (hava). (*Bucak ve köyleri –Brd.)

gamıldı [→ **gamilder**]

gamısım [→ **gaām** (I)]

gamış (I) [**gana** (II), **ganete -1, ganık** (I)] Sürahi : *Gamışa su doldur.* (Yazılı *Nazilli –Ay.; Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gana** (II)] : (Rumeli göçmenleri –Ist.)
[**ganete -1**] : (–Ba.)
[**ganık** (I)] : (–Ay.; Yerkesik –Mğ.)

gamış (II) **1.** Sazlık ve bataklıklarda yetişen bir çeşit su bitkisi : *Gamış biçmeğe gideceğim.* (Bağıllı *Eğridir –Isp.; –Gaz.) **2.** Pırasa. (–Ks.)

gamıt (I) [**gamit**] Zayıf hayvan (için). (*Turgutlu –Mn.; –Bil.; –Sn.; Kavacık *Nallıhan –Ank.; *Silifke –İç.)
[**gamit**] : (Kızılköy *Dinar –Af.; –Brd.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; Tokat, İkipınar *Mihalıççık –Es.; *Bodrum –Mğ.)

gamıt (II) Sessiz, hareketsiz. (Kozağaç *Gölhisar –Brd.)

gamıtmak [**gamitmek**] **1.** Somurtmak, sinirlenip hareketsiz durmak. (Körküler *Yalvaç –Isp.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Karaman, *Ermenek, *Akşehir –Kn.; Aslanköy *Mersin, *Anamur, *Mut ve köyleri –İç.; Yerkesik –Mğ.) **2.** Soğuktan üşüyüp hareketsiz kalmak. (Çığrı *Dinar –Af.; Ürkütlü *Bucak –Brd.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.;)
[**gamitmek**] : (Honaz –Dz.)

gamilder [**gamıldı, gamildi**] Dövenin oku. (Hozat –Tn.; *Ağın, *Keban –El.)
[**gamıldı**] : (Çamova *Divriği –Sv.)
[**gamildi**] : (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)

gamildi [→ **gamilder**]

gamile [**gamina**] Zayıf. (–Mğ.)
[**gamina**] : (*Fethiye –Mğ.)

gamina [→ **gamile**]

gamit [→ **gamıt** (I)]

gamitmek [→ **gamıtmak -2**]

gamiyon [**gamyon**] Kamyon. (*Devrek –Zn.)
[**gamyon**] : (–Sm.)

gamiz Birinin arkasından konuşma. (Kalınağıl *Hadım –Kn.)

gamka [→ **gamga** (I)]

gamkı Kalın çam kabuğu. (*Mut ve köyleri –İç.)

gamlamak Doğurmak. (–Ky.)

gamlenmek Bulutlanmak. (*Bor –Nğ.)

gamo (I) Büyük. (–Bt.)

gamo (II) [**gāna** (I), **gāñaz, gānı** (III)] Galiba. (*İnebolu –Ks.)
[**gāna** (I)] : (Aşağıkayı *Tosya –Ks.)
[**gāñaz**] : (*Bor –Nğ.)
[**gānı** (III)] : (Hasanoğlan –Ank.)

gamo (III) Kibirli. (–Kr. ve köyleri; –Ezm.)

gamoy Keçi çağırma ünlemi. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

gamrık Büyük baş hayvanlarda arka ayakla, karın arası. (Karamanlı *Tefenni –Brd.; –Dz.)

gamu Kir. (–Ezm.)

gamura Gübre. (*Milâs –Mğ.)

gamyon [→ **gamiyon**]

gamze Saç örgüsü. (Limasol –Kıbrıs)

gamzellā Çok zayıf (kimse). (*Bodrum –Mğ.)

gan Kan. (*Akçeşehir –Bo.; –Sm.; Hayati *Erbaa –To.; –Kr.; –Gaz.)

gāna (I) [→ **gamo** (II)]

gana (II) [→ **gamış** (I)]

ganad Kanat. (–Sm.)

ganak (I) [**ganam**] Aldanan (kimse) : *Ahmet usta çok ganak adam.* (*Ermenek –Kn.)
[**ganam**] : (Adiller *Ermenek –Kn.)

ganak (II) Çocukların başındaki kepek. (*Karaman –Kn.)

ganak (III) Çizildiği zaman beyaz bir salgı akan ot ya da otsular. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gānakop Aynı soydan, akraba. (Yavuz *Şavşat –Ar.)

ganam [→ **ganak** (I)]

ganamaz Su almak için kullanılan kap. (–Brd.)

ganara (I) Mezbaha. (Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; *Bor –Nğ.; –Ada.)

ganara (II) [→ **ganara köpeği**]

ganara (III) [**garana** (I)] Çok yiyen, obur. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

[**garana** (I)] : (Çepni *Gemerek –Sv.)

ganara köpeği [**ganara** (II)] Mezbahalarda beslenen köpek. (*Bor –Nğ.)

[**ganara** (II)] : (*Sungurlu –Çr.)

ganari Köy meydanlığı. (Çamköy *Gölhisar –Brd.)

ganat Kağnının direklerini birbirine bağlayan ağaçlar. (Bayhar *Yeşilova –Brd.)

ganatlı Evlerin dış ve büyük kapısı. (Çiftli *Mecitözü –Çr.)

ganatmak İçinde sıvı bulunan bir bitkiyi çizerek içindekini akıtmak. (*Bor –Nğ.)

ganavaz Büyük, tek saplı kap. (–Brd.)

ganavuz Bir çeşit kadın kumaşı, tafta. (Azerbaycan)

ganayaḫ [→ **ganayaklı**]

ganayaḫlı [→ **ganayaklı**]

ganayaklı [**ganayaḫ**, **ganayaḫlı**] Kadın. (*Bor –Nğ.; *Gülnar ve köyleri –İç.)

[**ganayaḫ**] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

[**ganayaḫlı**] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış, Koyundere *Ahıska –Kr.)

gāñaz [→ **gamo** (II)]

ganazak [→ **gavsak** (I)]

ganbur Kambur. (–Sm.)

ganca (I) **1.** Gemi demiri. (–Sm.; Kuzköy *Ünye –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Pınarbaşı –Ky.) **2.** Yangın söndürme aygıtı olarak kullanılan demir kanca. (–Kr. ve birçok köyleri) **3.** Kanca, ucu eğri, sivri demir. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.) **4.** Balık oltası. (Bayadı –Or.) **5.** Kancalı iğne. (Danışman *Fatsa –Or.) **6.** Dolma tüfekler içindeki paçavrayı çekmeye yarayan ucu sivri ve eğri demir veya tel. (Çığrı *Dinar –Af.)

ganca (II) Kene : *İneğe ganca yapıştı.* (Gündoğdu –Rz.)

gancetmek Şüphelenmek. (Kerem *Burhaniye –Ba.; –Mr.)

gancıḫ [→ **gancık** (I)]

gancık (I) [**gancıḫ**] Dişi (insan veya hayvan için). (*Yalvaç ve köyleri, Yassıören *Senirkent –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; Kabaklar, Gireniz *Çameli –Dz.; –Ba.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Devrek –Zn.; Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; Kuzköy *Akkuş –Or.; Uzuncaburç *Silifke –İç.)

[**gancıḫ**] : (*Çal –Dz.; *Arapkir –Ml.; Karaözü *Gemerek –Sv.)

gancık (II) Hileci (kimse). (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gancık (III) Altmışaltı oyununda onlulara verilen ad. (Çamköy *Gölhisar –Brd.)

gancıkmak İnsanın bir yeri bir şey arasında sıkışarak kan toplamak. (–Ezc.)

gancık sıkı İçinde saçma yerine demir, çelik, kurşun parçaları bulunan av sıkısı. (–Ba.)

gancırdak (I) Gacır gıcır ses çıkaran kağnı arabası. (–Çr.)

gancırdak (II) [→ **gıncırak** (I)]

gancırdık [→ **gıncırak** (I)]

gancoz Cimri. (–Rz.)

gançlamak Tırmalamak. (Aşağırmak *Ardanuç –Ar.)

gandagçı Yalancı. (–Brd.)

gandak (I) İhtiyar manda. (Sarıkavak –Es.; *Kelkit ve köyleri –Gm.; –Nş.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.)

gandak (II) **1.** Yollarda tekerleklerin oyduğu yerler. (Yassıviran, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; –Mn.; Bozan, Tokat –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; –İç.) **2.** Dar ve derin sel yarıntıları. (Kuyumcular –Ada.; *Mut ve köyleri, *Mersin ve köyleri –İç.) **3.** Hendek. (Kuyucak *Çal –Dz.)

gandak (III) **1.** Kaya çukurlarında ve hendeklerde biriken su. (Yassıören *Senirkent, Kozluca *Keçiborlu –Isp.; Başpınar *Tefenni, Güney *Yeşilova –Brd.; *Ermenek –Kn.; Yerkesik –Mğ.) **2.** Bataklık. (–Nğ.)

gandak (IV) Zayıf adam. (–Nğ.)

gandak (V) **1.** Yalçın kaya, uçurum. (Turgut, Mesken *Yatağan –Mğ.) **2.** Büyük kayaların arası. (Teniste *Anamur –İç.)

gandak (VI) Kırmızılaşmış kiraz ve elma gibi meyvalar. (Kuşbaba *Bucak –Brd.)

gandak (VII) **1.** Yamaç bir tarlaya bırakılan suyun, toprağı götürmemesi için yapılan set. (İshaklı *Çivril, Kösten, Honaz –Dz.; Alakdeyen *Salihli –Mn.; –Çkl.) **2.** Su arklarının derin yeri. (*Şerefli-koçhisar –Ank.)

gandak (VIII) Düğüm. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gandaklamak (I) Hayvan hendeğe düşmek. (*Mersin ve köyleri –İç.)

gandaklamak (II) Tarlada ark açmak. (Kemaliye *Alaşehir –Mn.)

gandalaḫ Kelepçe. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gandan Nereden ? (Yeniköy *Balâ –Ank.)

gandara (I) Su deposu. (Sadak *Kelkit –Gm.)

gandara (II) Beşik kolu : *Beşik gandarasız kullanılamaz.* (*Şavşat ve köyleri –Ar.)

gandık Küçük çömlek. (*Erciş –Vn.)

gandırıf [→ **gandiréf -2**]

gandil (I) Büyük sepet : *Gandile ne koyacaksınız.* (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gandil (II) Kandil. (–Sm.)

gandil gafes [→ **ganere** (III)]

gandiréf [gandırıf] 1. Kağnı arabasında, okla boyunduruğu birbirine bağlayan kayışı tutturan ağaç. (*Erciş –Vn.) **2.** Sabanı boyunduruğa bağlayan ağaç. (*Erciş –Vn.) [**gandırıf**] : (Sasunga *Çayırlı, Cenciğe –Ezc.)

gandirif kayışı Kağnılarda boyunduruğu oka bağlamakta kullanılan kayış (–Ezc.)

gandiş Cilve. (–Gaz.)

gandiş atma Aşırı hoppalık. (–Gaz.)

gane (I) Küçük havuz. (–Gaz.)

gane (II) Havuç. (–Gaz.)

gane (III) Küçük sürahi. (*Susurluk –Ba.)

gane (IV) Kiremit. (–Mr.)

ganel [**ganelle**] Kanal. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Silifke, Çeltikçi *Anamur –İç.)
[**ganelle**]: (Müsgebi *Bodrum –Mğ.)
ganelle [→ **ganel**]
ganere (I) **1.** Huysuz köpek. (Gelendost *Şarkîkarağaç, Körküler *Yalvaç –Isp.; *Ermenek –Kn. *Mut ve köyleri –İç.) **2.** Sahipsiz köpek. (Kavak *Yeşilova –Brd.; Çanıllı *Ayaş, Kıbrıs –Ank.)
ganere (II) Yüznumara. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
ganere (III) [**gandil gafes**] Çok zayıf. (Müsgebi *Bodrum–Mğ.)
[**gandil gafes**] : (*Bor –Nğ.)
ganete 1. [→**gamış** (I)] **2.** İbrik. (–Brs.)
ganetmek Cinayet işlemek. (Peşman *Daday –Ks.; Bayburt *Selim –Kr.)
ganet olsun İnanki : *Ganet olsun öyle söyledi.* (*Sivrihisar –Es.)
ganevez Gazyağı konulan teneke : *Suyu ganeveze dök.* (Gezende *Gülnar –İç.)
ganfet 1. Şekerleme : *Şeherden biraz ganfet geti, Kirva'lara gidejem.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.) **2.** Akide şekeri. (*Bulanık –Mş.)
ganga İhtiyar komşu kadın. (Barla *Eğridir –Isp.)
gañgak Oyunda geri kalan. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)
gangal (I) [**gañgal**] Kangal. (–Sm.; Kaya *Fethiye –Mğ.)
[**gañgal**] : (–Çr.)
gangal (II) **1.** Eğrilmiş, kirman dolusu ipin yumağı. (Çığrı *Dinar –Af.; Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Eldirek *Fethiye –Mğ.) **2.** Çile halinde ip. (Başpınar *Tefenni –Brd.; Peşman *Daday –Ks.; *İskilip –Çr.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Gürün –Sv.; *Yerköy –Yz.; *Ermenek –Kn.; *Kadirli –Ada.)
gangal (III) Bir tutam, demet : *Bir gangal ot ver.* (–Mn.)
gangal (IV) [→ **gangıldak**]
gangal (V) Simit : *Çocuğa gangal alıverdim.* (Eymir *Bozdoğan –Ay.)
gangal (VI) [**gankal** (II), **gangel** (II)] Çengel. (Dallıca *Nazilli –Ay.)
[**gankal** (II)] : (–Tr.)
[**gangel** (II)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gañgal (VII) Birbirine bağlanıp asılan mısır koçanları. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
gañgal (VIII) Yarım ay şekli (boynuz için) : *Gañgal boynuzlu öküzümüz var.* (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)
gangal (IX) Pamuğu çıkarılmış koza. (Narlıdere *Buldan, Irlıganlı –Dz.)
gangal (X) Eğri. (*Maçka ve köyleri –Tr.)
gangal (XI) Dallı budaklı. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)
gangal (XII) Kurutulmak üzere ipliğe dizilerek asılan tütün yaprağının büyük demeti. (Hayati *Erbaa –To.)
gangal (XIII) [**gangal dikeni, gankal** (I)] **1.** Dikenli bir çeşit ot. (–Isp.; Kavak *Yeşilova –Brd.; Emircik *Çivril –Dz.; İkipınar *Sivrihisar, Tokat, –Es.; *Kurşunlu –Çkr.; –Kr. ve köyleri; *Afşin ve köyleri –Mr.; Tutmaç –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.)
[**gankal** (I)] : (Eşke *Divriği –Sv.) **2.** Deve dikeni. (Bektaşlı *Boğazlıyan –Yz.; *Pınarbaşı –Ay.) **3.** Yabanî enginar. (*Keçiborlu –Isp.; *Çal –Dz.; –Sv.; –Nğ.)

[**gangal dikeni**] **:** (Sütlaç *Dinar –Af.)

gangala Sünger avlanılan kayık. (*Bodrum –Mğ.)

gangalazlaşmak Çok ihtiyarlamak. (*Çal –Dz.)

gangal dikeni [→ **gangal** (XIII) **-3**]

gangal göz Büyük ve çıkık göz. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gangallamak Herhangi bir şeyi üst üste getirmek. (Kabaklar *Çameli –Dz.)

gangallatmaḫ Oyunda yenmek. (*Sorgun ve köyleri –Yz.)

gangallatmak Gözlerini korkunç şekilde açarak bakmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gangam Çocuk oyuncağı. (–Gaz.)

gangeçmek Korkmak, şüphelenmek. (Yusufça *Gölhisar –Brd.)

gangel (I) Dönemeçli yol. (Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir, *Maçka ve köyleri –Tr.; Zermut –Gm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gangel (II) [→ **gangal** (VI)]

gañgıç Demir şiş. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gangıldaḫ Tahterevalli. (Palha *Divriği –Sv.)

gangıldak [**gangal** (IV), **gangıldayık** (I), **gañğıldak**] Çok zayıf insan ya da hayvan. (*Eşme –Uş.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; –Ba.; *Düzce ve köyleri –Bo.; *Bor –Nğ.)

[**gangal** (IV)] **:** (Kaya *Fethiye –Mğ.)

[**gangıldayık** (I)] **:** (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; –Ks.)

[**gañğıldak**] **:** (–Çr.)

gangıldamak (I) Zayıflamak, kemikleri fırlamak. (–Ba.)

gañgıldamak (II) **1.** Çok ihtiyarlamak. (Kışla, Karaköy *Düzce –Bo.) **2.** Bunamak. (*Gürün –Sv.)

gangıldamak (III) Eşya eskimek, işe yaramaz duruma gelmek. (Kışla, Karaköy *Düzce –Bo.)

gangıldayık (I) [→ **gangıldak**]

gangıldayık (II) [→ **gañguldak-1**]

gañgıran Kangren. (Bereketli *Tavas –Dz.)

gangırtmak [**ganırmak** (V)] İncitmek, burkmak : *Osman ayağını gangırttı.* (–Rz. ve köyleri)

[**ganırmak** (V)] **:** (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gangil inek Zayıf, çarpık insan. (*Ünye –Or.)

gangilmek Olduğu yerde kendinden geçerek uyumak. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Yeniköy –Ba.; –Ed.; Çavuşköy *Babaeski, *Lüleburgaz –Krk.)

gañguduz Bulanık su. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gañguldak [**gangıldayık** (II)] **1.** İhtiyarlıktan titreyerek yürüyen insan ya da hayvan. (Karaköy *Düzce –Bo.)

[**gangıldayık** (II)] **:** (*İskilip –Çr.) **2.** Ek yerleri gevşemiş, bozulmuş eşya. (Karaköy *Düzce –Bo.)

gangurguç Tahterevalli. (Yukarıseyit *Çal –Dz.)

gañğal [→ **gangal** (I)]

gañğıldak [→ **gangıldak**]

gānı (I) [**gağnı, gañnı, goğnı**] Kağnı : *Bizim gānının tekeri eski.* (Çeltek *Yeşilova –Brd.; Hırka *Tavas –Dz.; Hasanoğlan –Ank.)

[**gağnı**] **:** (Bağıllı *Eğridir –Isp.; –Sm.)

[**gañnı**] **:** (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

[goğnı] : (Söğüt *Honaz –Dz.)

ganı (II) Sıkıntı, üzüntü : *Komşu, ganı çekme hastanız iyi olur.* (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gānı (III) [→ **gamo** (II)]

ganıḫmaḫ Suya kanmak, doymak. (Bahçeli *Bor –Nğ.)

ganık (I) [→ **gamış** (I)]

ganık (II) Suya kanmış (kimse). (–Çr.)

ganıkmak [**gañıksamak, ganırmak** (IV), **gıñıḫmaḫ, gınıkmak -1**] Alışmak. (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent, Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Narlıdere *Buldan –Dz.; Tepeköy *Torbalı –İz.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Saray –Çkr.; Aşudu *Darende –Ml.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**gañıksamak**] : (–Sm.)

[**ganırmak** (IV)] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

[**gıñıḫmaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

[**gınıkmak -1**] : (Yeniköy –Bo.; Murat *Bayramiç, Kızılköy *Ezine –Çkl.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Danışman *Fatsa –Or.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; Tuzla –Ada.)

gañıksamak [→ **ganıkmak**]

ganıktırmak Doyurmak : *Bu kadar para beni ganıktırmaz.* (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

ganıl Ağaç parçaları. (Olukyanı *Sungurlu –Çr.)

ganırık [→ **gañrık** (I)]

ganırmak (I) [**ganırtmak** (I)] Bir şeyi kaldıraçla yerinden kaldırmak. (İshaklı *Bolvadin, *Dinar –Af.; *Eşme –Uş.; *Eğridir, *Keçiborlu, Gelendost *Şarkîkaraağaç –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Bulkaz *Çivril, Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; *Ödemiş ve köyleri –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Savaştepe, *Susurluk –Ba.; *Sivrihisar, Tokat –Es.; Hacıahmet, Çal, Ağaköy *Düzce, *Göynük, İğneciler *Mudurnu –Bo.; *İskilip –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Zile –To.; *Gemerek –Sv.; –Krş.; –Nş.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; Aslanköy *Mersin, *Anamur, Namrun *Tarsus –İç.; Pınarlıbelen *Bodrum, Yerkesik, Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**ganırtmak** (I)] : (*Koyulhisar –Sv.; Bersiz –Mr.; Kaya *Fethiye –Mğ.)

gañırmak (II) **1.** Geriye bükmek. (Çığrı *Dinar –Af.; Yassıören *Senirkent –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; İshaklı *Çivril –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; *Mut ve köyleri –İç.; *Bodrum, *Milas –Mğ.) **2.** Kırmak : *Rüzgâr bizim cevizin dallarını gañırmış.* (*Korkuteli, *Elmalı ve köyleri –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

gañırmak (III) Derine saplamak. (Bahçeli *Bor –Nğ.)

ganırmak (IV) [→ **ganıkmak**]

ganırmak (V) [→ **gangırtmak**]

gañırmuk [→ **gañrık** (I)]

gañırtma Aklına geleni yapan (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

ganırtmaç (I) [**ganırtmeç-1, ganirtmaç, ganirtmeç**] Yeniden dikip filizlendirmek için ağaçtan koparılan dal. (*Keçiborlu –Isp.; Kavak, Çeltek *Yeşilova –Brd.; *Alaşehir –Mn.; *Korkuteli, *Elmalı ve köyleri –Ant.; Pınarlıbelen *Bodrum, *Fethiye ve köyleri, *Milas, Yerkesik –Mğ.)

[**ganırtmeç-1**] : (Cumalıkızık –Brs.)
[**ganirtmaç**] : (–Mn.)
[**ganirtmeç**] : (*Kandıra –Kc.)
ganırtmaç (II) Uydurma söz. (*Gürün –Sv.)
ganırtmaç (III) Kaldıraç : *Bir ganırtmaç getir de şu çiviyi sök.* (*Çal –Dz.)
ganırtmak (I) [→ **ganırmak** (I)]
ganırtmak (II) Ağaçtan dal koparmak. (Yeniköy –Ba.)
ganırtmak (III) **1.** Bir şeyi bükerek yamultmak. (Kocaberges *Erdek, *Bandırma, *Edremit –Ba.; Dallıca *Nazilli –Ay.) **2.** Ayırmak, koparmak. (–Gaz.; Yenice –Mğ.)
gañırtmeç **1.** [→ **ganırtmaç** (I)] **2.** Ağacın, asılınca kopabilecek dalı : *Gañırtmece oturmuşun, düşeceksin.* (Apa *Acıpayam –Dz.)
gañışmak İnsan, dengesini kaybederek bir tarafa eğilmek : *Sırtındaki çocuk geri gañışıyor.* (Peşman *Daday –Ks.)
gañız Biçilmiş tarla. (Macar *Gazipaşa –Ant.)
gani İzmarit balığına benzer bir balık. (*Sarıyer –Ist.)
ganik **1.** Küçük çocuk. (Yeniköy –Ba.; Bizmişen –El.; Dombay –Ed.; Çavuşköy *Babaeski –Krk.) **2.** Domuz yavrusu. (*Biga –Çkl.)
ganil Kanun : *Arkadaş yeni ganil mi kuruyorsun.* (*Şebinkarahisar, *Alucra –Gr.)
ganime Her zaman. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; Avşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
ganirtmaç [→ **ganırtmaç** (I)]
ganirtmeç [→ **ganırtmaç** (I)]
gankak Oyunda geri kalan (kimse). (*Merzifon –Ama.)
gankal (I) [→ **gangal** (XIII) **-1**]
gankal (II) [→ **gangal** (VI)]
gankmak (I) Ses kısılmak. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)
gankmak (II) Bollaşmak. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)
ganlı (I) Büyük baş hayvan koşulan iki tekerlekli araba. (–Kn.)
gañlı (II) İskelet : *Hayvanın gañlısı kalmış.* (Ceylan *Fethiye –Mğ.)
ganmak (I) Doymak : *Bugün içe içe suya gandım.* (Sürez *Bozdoğan –Ay.; Peşman *Daday –Ks.; Hayati *Erbaa –To.; Koyundere *Alhıska –Kr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
ganmak (II) İnanmak : *Onun sözlerine ganma.* (Sürez *Bozdoğan –Ay.; Peşman *Daday –Ks.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
ganmaz Anlayışsız. (*Iğdır –Kr.)
gannağrısı Kin, hınç : *Bana garşı bir gannağrıñ varısa o başka.* (*Bor –Ng.)
ganne (I) [**ganya, gonne**] **1.** Şişe. (–Gaz.; Sevin *Afşin –Mr.; *Ermenek –Kn.; –Ada.; Gerende *Gülnar, Namrun *Tarsus –İç.)
[**ganya**] : (Durak –Ada.)
[**gonne**] : (–Gaz.)
2. Lamba şişesi. (–Çr.) **3.** Cam bardak. (İsmetpaşa –Ml.; *Gürün –Sv.)
4. Billur. (–Çr.; *Bor –Ng.)
ganne (II) Havuz. (–Gaz.)
gañnı [→ **gānı** (I)]
gannı almamak Kıskanmak. (*Bor –Ng.)
gannıca Çamlık yerlerde biten kırmızımsı renkli bir cins mantar. (Peşman *Daday –Ks.)
gannına atmak İçine atmak (söz için). (*Bor –Ng.)
gannına girmek Şüpheli olarak birinin üstüne suç atmak. (*Bor –Ng.)

gan paltası Pek ağırcanlı, tembel (kimse için). (*Bor –Nğ.)

gañrık (I) [**gağrık** (II), **ganırık, gañırmuk, gañruk** (III), **genrik -2**] Balgam. (*Eğridir ve köyleri –Isp.; Dallıca *Nazilli –Ay.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Bor –Nğ.; *Ermenek, Gürnes *Akşehir –Kn.) [**gağrık** (II)]: (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Ermenek –Kn.) [**ganırık**] : (–Ba.) [**gañırmuk**] : (Peşman *Daday –Ks.) [**gañruk** (III)] : (Ziyere –Ama.) [**genrik -2**] : (Yılanlı *Eğridir –Isp.; Ortaköy *Bor –Nğ.)

gañrık (II) **1.** Arkaya doğru meyillenmiş, başını arkaya doğru kaldırmış (kimse için) : *O çok gañrık yürüyor.* (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.) **2.** [→ **ganruk** (IV)]

gañrılmak (I) Göğsü arkaya doğru atmak : *Gañrılmamış olsaydım yüzümü ağaca çarpacakmışım.* (Kavak *Yeşilova –Brd.)

gañrılmak (II) Dallara ters yönde asılarak koparmak. (Güney *Yeşilova –Brd.)

gañruk (I) Yana yatmış, bir tarafa eğik : *Ahmet'in evi biraz sola gañruk.* (Peşman *Daday, Karabüzey *Araç –Ks.)

gañruk (II) Yaşlı hayvan : *Osmanın öküzleri büsbütün gañrukmuş.* (Peşman *Daday –Ks.)

gañruk (III) [→ **gañrık** (I)]

ganruk (IV) [**gañrık** (II) - **2**] İnatçı, söz dinlemeyen (kimse). (Ziyere –Ama.) [**gañrık** (II) **-2**] : (*Merzifon –Ama.)

ganşak (I) Sarhoş : *Polis bu akşam bir ganşak yakaladı.* (–Ks.)

ganşak (II) Çok zayıf hayvan. (Karabüzey *Araç –Ks.)

gañşamak Gevşemek, sallanmaya başlamak : *Bizim avlu duvarı gañşamış hemen göçecek.* (Tokat –Es.)

ganşatmak Gevşetmek. (–Brs.)

gant Şekerli sıcak su. (–Sm.)

gantama [**gantarma**] Gem : *Katırın gantaması nerede.* (Gönen –Isp.; Bekilli *Çal –Dz.) [**gantarma**] : (*Ağın, *Keban –El.)

gantarma [→ **gantama**]

gantık İki kaya arası. (*Gazipaşa –Ant.)

gantin Zayıf. (*Lapseki –Çkl.)

ganuh Kanmış, aldanmış (kimse). (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gañüllenmek [→ **gönüllenmek -1**]

ganya [→ **ganne** (I) **-1**]

ganyaş [→ **ganyaşı**]

ganyaşı [**ganyaş, ganyeş, ganyeşi, ganyeşil**] Yaprakları kamış yaprağına benzeyen, sulak yerlerde biten zehirli bir ot. (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent, *Keçiborlu –Isp.; *Yeşilova ve köyleri –Brd.; Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy –Dz.; Eymir *Bozdoğan, Kırcaklı *Nazilli–Ay.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; Dont *Fethiye, *Bodrum –Mğ.) [**ganyaş**] : (*Eşme –Uş.; Çeltek *Yeşilova –Brd.; Karaali –Mn.; Uluşiran *Şiran –Gm.) [**ganyeş**] : (–Ba.) [**ganyeşi**] : (Kumdanlı *Yalvaç –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Ödemiş –İz.; –Mn.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik –Mğ.) [**ganyeşil**] : (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

ganyeş [→ **ganyaşı**]

ganyeşi [→ **ganyaşı**]
ganyeşil [→ **ganyaşı**]
gañzak Kendi bildiğini yapan, öğüt dinlemeyen (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
gañzımak Hayvan toslamadan önce başını kaldırmak. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
ganzi Sarmısak dişi : *Yoğurdun içine üç ganzi sarmısak koy.* (–Sm.; *Maçka –Tr.)
gap (I) Ağaçtan yapılan yular sapı. (–Ezm.; –Ezc.; Taçın –Ky.)
gap (II) [→ **gab** (II)]
gāp (III) Söz. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gapah [→ **gapak**]
gapak [**gapah, gapoh**] Kapak. (–Sm.; –Gaz.)
[**gapah**] : (Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**gapoh**] : (Şenoba *Uludere –Hak.)
gapaklamak Ekilip de çamurdan çıkamayan ekin. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gapama 1. Kapama (et yemeği). (Çanıllı *Ayaş –Ank.) **2.** Bulgur pilavının üstüne etle serilen yufkalı yemek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gapamalı pilav Etli pilav. (–Gaz.)
gapan Kapan, tuzak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gapatma Metres. (Peşman *Daday –Ks.; Uluşiran *Şiran –Gm.)
gapcık (I) [**gapcuḫ, gapcuk, gapçık -4, gapırcak** (I), **gapşuk**] Tahıl kabuğu. (Kızılköy *Dinar –Af.; –Gaz.)
[**gapcuḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gapcuk**] : (Korzaf *Şiran –Gm.)
[**gapçık -4**] : (*Kandıra –Kc.)
[**gapırcak** (I)] : (*Bor –Ng.)
[**gapşuk**] : (–Ama.)
gapcık (II) Tabancanın, kurşun atıldıktan sonra kalan boş kısmı. (Kızılköy *Dinar –Af.)
gapcuḫ [→ **gapcık** (I)]
gapcuk [→ **gapcık** (I)]
gapçak Defter sayfası. (*Bor –Ng.; *Karaman –Kn.)
gapçık 1. Soyulmuş ardıç kabuğu. (Çığrı *Dinar –Af.) **2.** Soyulmuş ve kurumuş mısır sap ve yaprağı. (Çığrı *Dinar –Af.) **3.** Meyve kabuğu. (*Çal –Dz.) **4.** [→ **gapcık** (I)]
gapdı gaçdı [**gaptı gaçdı, gaptı gaçtı**] Kaptı kaçtı denilen taşıma aracı. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
[**gaptı gaçdı**] : (–Sm.)
[**gaptı gaçtı**] : (*Ermenek –Kn.)
gapgacak [**gabgacak, gabgaçak, gapkacak**] Tencere, sahan vb. mutfak eşyası. (İshaklı *Çivril –Dz.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; *Devrek –Zn.; –Gaz.)
[**gabgacak**] : (Dont *Fethiye –Mğ.)
[**gabgaçak**] : (–İz.)
[**gapkacak**] : (–Sm.)
gapgapıcu Yağmacı. (*Sivrihisar –Es.)
gapgara Kapkara, simsiyah. (*Iğdır –Kr.)
gapı [**gapu**] Kapı. (Karabüzey *Araç –Ks.; –Sm.; Hayati *Erbaa –To.; Koyundere *Ahıska –Kr.; –Gaz.)
[**gapu**] : (–Kr.)
gapıcalıh Gelin evden çıkarken verilen bahşiş, para. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gapıcalık Camlı kapı. (–Gaz.)
gapıkızı Hizmetçi. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gapılanmak Kapılanmak. (–Sm.)
gapınmak Sıkıntıya düşmek. (*Bor –Ng.)
gapırcak (I) [→ **gapcık** (I)]

gapırcak (II) İnce ince örülmüş saç örgülerine takılan gümüş zincirlerin ucundaki altın ya da gümüşten yapılmış arpacık. (*Bor –Ng.)

gapısğa Lahana ve patatesten yapılan etli yemek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gapışmaḫ [→ **gapışmak**]

gapışmak [**gapışmaḫ**] Kapışmak, kavga etmek. (–Sm.; *Bor –Ng.)

[**gapışmaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gapız İki dağın arasındaki su geçidi. (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gapkacak [→ **gapgacak**]

gaplamak Kaplamak. (–Sm.)

gaplangaya Çocuk bahçesinde kayılan yer, kızak. (Hasanoğlan –Ank.)

gaplatmak Kaplatmak. (–Sm.)

gaplık Raf. (İncekum *Silifke –İç.)

gaplumbağa Kaplumbağa. (–Sm.)

gapmak (I) **1.** Kapmak, almak. (–Sm.; Hasanoğlan –Ank.) **2.** Yağma etmek. (*Sivrihisar –Es.)

gapmak (II) Hayvan ısırmak : *Ahmet'i kuduz köpek gapmış.* (–Ezc.)

gapoh [→ **gapak**]

gapsaca Bulaşık bezi. (–Gaz.)

gapsetmek [**gupsetmek**] Tutuklamak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gupsetmek**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gapsin Kapsül. (Kum *Silifke –İç.)

gapson Çıtçıt. (–Gaz.)

gapşuk [→ **gapcık** (I)]

gaptı gaçdı [→ **gapdı gaçdı**]

gaptı gaçtı [→ **gapdı gaçdı**]

gapturma Kaptırma. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gapu [→ **gapı**]

gapuçalıḫ Bahçe kapısı. (*Ağın, *Keban –El.)

gaput (I) Kaput, asker paltosu. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Sarmaşık *Fatsa, Bayadı –Or.; Hacıilyas, Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gaput (II) Dolma av silâhlarında barutun üzerine konulan tıpa. (–Zn.)

gar (I) Bilye, zıpzıp. (–Dy.; Ergani *Osmaniye –Ada.)

gar (II) Mezar. (–Ezc.)

gar (III) Yatak yığını. (Karkıncık *Artova –To.)

gar (IV) Kar. (Eziler, Buldan, Denizli *Güney –Dz.; –Sm.; Hayati *Erbaa –To.; Danışman *Fatsa –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Iğdır –Kr.)

gāra Maden suyu. (Umranıhamidi –Kn.)

gara av [→ **gara avu**]

gara avu [**gara av**] Ormanlarda yetişen ve taflana benzeyen bir bitki. (Kuzköy *Akkuş –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.)

[**gara av**] : (Danışman *Fatsa –Or.)

garabahar Sığırcık büyüklüğünde, düz siyah, gagası ve ayağı kırmızı renkte olan bir kuş. (*Afşin –Mr.)

garabalık Eti beğenilmeyen fakat kırık ve çıkıkların üzerine sarılarak tedavide kullanılan bir çeşit balık. (Çetrevelli, Persenti, Avşarlı *Silifke –İç.)

garaban Harman yerinde yapılan, üç tarafı duvarlı, bir tarafı açık büyük yapı. (*Posof –Kr.)

garabasan [**garagura**] Karabasan, kâbus. (–Sm.)

[**garagura**] : (*İspir –Ezm.)

garabet Dargınlık, düşmanlık. (Körküler *Yalvaç, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

garaböyüyhlüyh Derebeylik. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

garabulut Karabulut. (–Sm.)

garaca (I) [**garacı, garamaççı**] İftiracı (kimse için) : *Amma garaca adamsın ha.* (Şabanözü *Polatlı –Ank.)
[**garacı**] : (–Gaz.)
[**garamaççı**] : (–Isp.)
garaca (II) Pazı. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gara canavar Domuz. (Sarıhamzalı, Akoluk, Dişli *Sorgun –Yz.)
garacı [→ **garaca** (I)]
garaciğer Karaciğer. (–Sm.)
garaçav Kağnı arabasının arkasını uzatmak için konulan uzun tahtalar, köp. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
garaçıra Eskiden kullanılan bir aydınlanma aracı. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış Kr.)
gara çileli Hayatı üzüntüler içinde geçen kimse. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
garadan sılacı Giriştiği işte parasız kalarak orayı terkedip giden. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gara dolma Yaprak dolması. (Hasanoğlan –Ank.)
gara dökkü Hayvan gübresinin kurumuş ve samanla karışmış şekli. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
garaeşgün Yavaş ve geniş adımlarla yürüyen at. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
garafan Adaçayı. (Çatoz, Mağusa –Kıbrıs)
gara fatma Kökü yenen bir ot. (Hasanoğlan –Ank.)
garagabarcuk [**garağabar**] Yalınayak gezen çocukların ayağında ya da el içinde çıkan bir çeşit çıban. (Peşman *Daday –Ks.)
[**garağabar**] : (*Ermenek –Kn.)
garagada Uğursuz (kimse). (Palha *Divriği –Sv.)
garagalem Karakalem. (–Sm.)
garagan Çarpma ya da vurma ile vücutta meydana gelen morarma, biriken pis kan. (*Ağın, *Keban –El.)
garagavık [→ **garagavuk**]
garagavırga Kuşbaşından daha ufak doğrandıktan sonra tavada kavrulan yağlı et. (–Gaz.)
garagavlık [→ **garagavuk**]
garagavuḫ [→ **garagavuk**]
garagavuk [**garagavık, garagavlık, garagavuḫ**] Beyaz kökü olan ve yenen bir ot. (Dikici *Dinar –Af.; *Yalvaç –Isp.; Çöplü *Çivril –Dz.; –Çkr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**garagavık**] : (Çığrı *Dinar –Af.; Yassıören *Senirkent –Isp.)
[**garagavlık**] : (*Bor –Ng.)
[**garagavuḫ**] : (*Ağın, *Keban –El.)
garagayış Pullukta, öküzlerin koşum sırasından biri. (–Kr. ve köyleri)
garagebil Kötü kalpli (kimse). (Uluşiran *Şiran –Gm.)
garageç Karaağaç. (Başpınar *Tefenni –Brd.)
gara gıbilli Kinci (kimse için). (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gara gılçıh Kırmızı taneli kılçıklı siyah buğday ya da arpa. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
garagış Karakış. (–Sm.)
garagol (I) Karakol. (–Sm.; –Gaz.)
garagol (II) Bir veya iki senelik bağ çubuğu. (–Gaz.)
garagucak Güreş oyunları tekniğini bilmeden yapılan güreş. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gāra gūlah Kurt kulağı gibi sapı olan eski tip kılıç. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
garagura [→ **garabasan**]
garagüllap Eski tip demirci yapısı menteşe. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garagüz Sonbaharın sonu. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garağabar [→ **garagabarcuk**]

garağan Çalıların çok bulunduğu yer. (Dikici *Dinar –Af.)

garağı [**garağu, garavu** (I)] Ağaçtan meyva toplamakta ve yığın halindeki sapları dağıtmakta kullanılan çatallı ağaç. (*Emirdağ –Af.; *Osmaniye –Ada.)

[**garağu**] : (Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

[**garavu** (I)] : (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

garağu [→ **garağı**]

garaḫan [**garaḫat**] Küçük fundalıklarda ağaçların üzerinde olan salkım şeklinde bir bitki. (–Kr.)

[**garaḫat**]: (Zellice *Sarıkamış –Kr.)

haraḫat [→ **garaḫan**]

garahülü Karadut. (–Tr.)

garak (I) Kapı zembereği. (Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir, Haçavera *Maçka –Tr.; Zermut, –Gr.)

garak (II) Bademciklerin şişmesi hali. (–Tr.)

gara kabarcık Dilde çıkan çıban gibi küçük şişlik. (Salda *Yeşilova -Brd.)

garaklamak (I) Kapı zembereğini kilitlemek. (*Maçka ve köyleri –Tr.)

garaklamak (II) [→ **garıkmak** (II)]

garakmak (I) [→ **garıkmak** (II)]

garakmak (II) Kızmak, küsmek. (Çığrı *Dinar –Af.; Aslanköy *Mersin, *Mut ve köyleri –İç.)

garakova İnce, taze kamış. (–Dz.)

garakulak Bir balık cinsi. (Çetrevilli *Silifke –İç.)

garakütük Evin yaşlısı, büyüğü. (Uluşiran –Gm.)

garalâle Karalâle. (*Bor –Nğ.)

garalama Ölmüş askerin silinmiş kaydı. (Uluşiran *Şiran –Gm.; Bayburt *Selim –Kr.)

garalama defteri Karalama defteri. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

garalıḫ Karın kalkması ile görünen toprak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garalık (I) Kara olma, karalık. (–Sm.)

garalık (II) Kara üzüm bağı. (–Gaz.)

garalmak [**gararmaḫ, gararmak**] Kararmak (ışık, ateş için). (Uluşiran *Şiran –Gm.; Koyundere *Ahıska –Kr.)

[**gararmaḫ**] : (*Sorgun –Yz.)

[**gararmak**] : (–Sm.; Uluşiran *Şiran –Gm.)

garaltı (I) Ev eşyası. (Çıkrık *Mecitözü –Çr.; –Gaz.)

garaltı (II) Siper : *Yağmur gelmeden bir garaltı bulaydık.* (Çerçin –Brd.; İğneciler *Mudurnu –Bo.)

garaltı (III) [**garaltu** (II), **garartu**] Karartı. (Bayburt *Selim –Kr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ermenek –Kn.)

[**garaltu** (II)] : (Peşman *Daday –Ks.)

[**garartu**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garaltılamak Saklamak, örtmek : *Garaltılayıver de görmesinler.* (*Ermenek –Kn.)

garaltıya söylemek Hakkında kötü konuşmak. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

garaltu (I) Ev, bina. (Peşman *Daday –Ks.)

garaltu (II) [→ **garaltı** (III)]

garamaççı [→ **garaca** (I)]

garamak [→ **garımak** (I)]

gara mal Tapulu mal : *Babası, ölmeden önce üzerindeki gara malı*

oğluna gayıt ettirmişti. (Peşman *Daday –Ks.)

garamangark Bol bol, çok miktarda : *İşte alın, garamangark yeyin artık.* (Kaya *Fethiye –Mğ.)

garamat (I) Akraba: *Onunla aramda garamat var.* (Sarıveliler *Ermenek –Kn.)

garamat (II) Varlık, zenginlik : *Ali ağaların garamatı fazladır.* (Ceylân *Fethiye –Mğ.)

garamat (III) Tinsel bunalım. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

garamet (I) [**garemet**] **1.** İftira : *Benim suçum yoktu garamet yaptılar.* (–Çr.; *Merzifon –Ama.; *Zile –To.; Aşudu *Darende –Ml.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Hacılyas *Koyulhisar, *Gürün –Sv.; *Bünyan –Ky.; –Nş.; Bahçeli *Bor –Ng.)

[**garemet**] : (–Gaz.; Sincap, Diktaş *Divriği –Sv.)

2. Yaygara. (*Pınarbaşı –Ky.)

garamet (II) [**garamıt**] **1.** Keder ve üzüntü. (*Koyulhisar –Sv.)

[**garamıt**] : (*Taşköprü –Ks.)

2. Alın yazısı, yazgı. (Şıhlar *Ulubey –Or.; –Sv.)

garametli [→ **garametli baş**]

garametli baş [**garametli**] Üzüntülü, mutsuz (kimse için) : *Benim başım çok garametlidir.* (*Merzifon –Ama.; *Zara –Sv.)

[**garametli**] : (Kuzköy *Ünye –Or.)

garamık Sert ve uzun dikenli ufak boylu çalı. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Ermenek –Kn.)

garamıt [→ **garamet** (II) **-1**]

garamsa [**garamsal**] Maydanoz. (Gündoğdu –Rz.)

[**garamsal**] : (–Rz.)

garamsal [→ **garamsa**]

garamturaḫ Siyaha yakın bir renk. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garamuḫ [→ **garamuk**]

garamuk [**garamuḫ**] Buğdayların içinde bulunan yuvarlak kara ot tohumu, karamuk. (Peşman *Daday –Ks.)

[**garamuḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garan Maki cinsinden bir bitki. (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

garana (I) [→ **ganara** (III)])

garana (II) Aşık oyununda en sona kalan (kimse) : *Sen garanaya galdıñ.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

garanca Karınca. (Kuzköy *Akkuş –Or.)

garangaş Haylazlık. (*Araç –Ks.)

garangi [→ **garanlık**]

garanguç [→ **gallāñguç -1**]

garan komak [**garan koymak**] Zarar vermek, hasar yapmak : *Davar bahçeye garan komuş.* (Süme *Bulancak –Gr.; –Krş.)

[**garan koymak**] : (Bayadı –Or.)

garan koymak [→ **garan komak**]

garan kulpu Bahçelerde yetişen bir ot. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)

garanlık [**galancık, garangi, garanluḫ, garannuk, garanuḫ**] Karanlık. (–Sm.)

[**galancık**] : (Toskovan *Gülnar İç.)

[**garangi**] : (Eziler *Güney –Dz.)

[**garanluḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**garannuk**] : (Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.)

[**garannuḫ**] : (*Arapkir –Ml.)

garanluḫ [→ **garanlık**]

garannuk [→ **garanlık**]
garanuḫ [→ **garanlık**]
gara ot Şiddetli ağrılara ilâç için kullanılan bir çeşit ot. (Sökün *Silifke –İç.)
gararlamak Kararlaştırmak. (–Sm.)
gararmaḫ [→ **garalmak**]
gararmak [→ **garalmak**]
garartu [→ **garaltı** (III)]
garasahız [→ **garasakız**]
garasakız [**garasahız**] Katran, zift. (–Yz.)
[**garasahız**] : (–Gaz.)
gara salgın Bulaşıcı hastalığın yarattığı tehlike. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
garatavık [→ **garatavuk**]
garatavuk [**garatavık**] Karatavuk denilen sığırcık büyüklüğündeki bir çeşit kuş. (–Sm.; Danışman *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.)
[**garatavık**] : (Gülümpaşalı *Silifke –İç.)
gara tohum Soğanın çiçekten sonraki küçük ve siyah renkli tohumu : *Bağa biraz gara tohum ekdim.* (*Ermenek –Kn.)
gara torbalı İşçi, usta. (–Ezm.)
garatuman Kadınların iş görürken giydikleri şalvar. (–El.)
garava [→ **gablak** (I)]
garavaş Kadın hizmetçi. (Zarşat –Kr.)
garavat Karyola. (*Şavşat ve köyleri –Ar.; –Kr.)
garavelli Boş sözler : *Başında garavelli oḫuma.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
garavirlemek Karar vermek, kararlaştırmak : *Ben bu işi garavirledim.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)
garavola Salyangoz. (Kaya *Fethiye –Mğ.)
garavruk Susuz yerlerde yetişen ve insanlar tarafından yenilen bir çeşit ot. (Bağıllı *Eğridir –Isp.)
garavu (I) [→ **garağı**]
garavu (II) Dövenle boyunduruğu bağlayan L şeklindeki ağaç parçası. (Zana –Ama.)
garayağı Sulak yerlerde ve ark kenarlarında yetişen bir bitki. (*Ermenek –Kn.)
garayañız Esmer yüzlü (kimse). (Peşman *Daday –Ks.)
garayel Karayel. (–Sm.)
gāra yer Yer altı. (–Gaz.)
garayola get Öl, geber anlamında ilenç : *Gara yola get, cegennemin de isli bucağına.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış, Zarşat –Kr.)
garayonca Yabanî yonca. (*Divriği –Sv.)
gara yürekli Kinci. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
garaz Büyük küp. (–Mş.)
garazaḫ Karakarga. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gara zirge Yerken kütür kütür ses çıkaran siyah üzüm. (Hasanoğlan –Ank.)
garb Tembel. (Kösten –Dz.)
garbi Çiğ, kırağı. (*Birecik –Ur.)
garbi yelken Batı rüzgârı esmeden önce, batıda görünen bulut. (–Mr.)
garcama Kaynaşma. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
garcaşmak [**garışmak, gatılmak** (I)] Karışmak, birbirine girmek : *Ortalık bir garcaşdı ne olduğunu bilemedim.* (–Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; Utav *Yusufeli –Ar.; *Ermenek –Kn.)
[**garışmak**] : (–Sm.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.; İncekum *Silifke –İç.)

[**gatılmak** (I)] **:** (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garcı Kar satan adam. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)

garcıgmag [→ **garıkmak** (II)]

garcıkmak [→ **garıkmak** (II)]

garçın (I) Yapışkan killi toprak. (–El.)

garçın (II) [**garçin**] **1.** Meşinden yapılan örgülü tozluk. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

[**garçin**] **:** (*Keçiborlu –Isp.)

2. Ayakkabının içine giyilen, keçi kılından örülmüş çorap. (Yassıviran *Senirkent –Isp.)

garçın (III) Bir tarafı halı, bir tarafı kumaş yastık kılıfı. (*Kadirli –Ada.)

garçiçeği Karçiçeği, kasımpatı. (Uluşiran –Gm.; *Iğdır –Kr.)

garçik İçine eşya konan küçük sandık. (Çilehane *Reşadiye –To.)

garçin [→ **garçın** (II) **-1**]

garda (I) [**gardaḫ**] Kırışık : *Çamaşırda garda var.* (–Ank.; *Ermenek –Kn.; *Mut –İç.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**gardaḫ**] **:** (*Gürün –Sv.; *Bünyan –Ky.; –Nş.)

garda (II) Kardeş : *Buraya gel gardam.* (Kozağaç *Gölhisar –Brd.)

gardaḫ [→ **garda** (I)]

gardak [**gardaklık**] Dokumada veya dikişte pürüz, potluk. (Tokat *Merkez ilçesi –Es.; –Çr.; *Çarşamba –Sm.; *Merzifon –Ama.; Aşudu *Darende –Ml.; *Afşin –Mr.; *Gemerek –Sv.; –Krş.; *Pınarbaşı –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

[**gardaklık**] **:** (*Bor –Nğ.)

gardaklamak Tutturmak : *Yakamı gardaklasana.* (Süme *Bulancak –Gr.)

gardaklık [→ **gardak**]

gardalandırmak Büzmek : *Makine dikiş dikerken gardalandırıyor.* (*Ermenek –Kn.)

gardalanmak Büzülmek. (*Ermenek –Kn.)

gardalı Potlu, kıvrıntılı : *Ceketin arkası gardalı duruyor.* (*Ermenek –Kr.)

gardanlık Sürahi. (Kocayaka *Çivril –Dz.)

gardaşlık [→ **gardeşlik**]

gardel Kaşıntı yapan bir çeşit hastalık, kurdeşen. (Irmak *Ardanuç –Ar.)

gardelen Kardelen (çiçek). (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gardeşlik [**gardaşlık**] Arkadaş. (*Çivril –Dz.)

[**gardaşlık**] **:** (Bekilli *Çal –Dz.)

gardı [→ **gayrı**]

gardırmak Bir şey gereksiz olarak çoğalmak : *Tarlanın karkını su gardırdı.* (*Merzifon –Ama.)

gare (I) [**garel**] Yeter. (Yenipazar –Ay.)

[**garel**] **:** (–Ezm.)

gare (II) Zaman, vakit : *Orhan çarşıya ne gare gitti.* (–Uş ve çevresi)

garece Boşuna, sebepsiz olarak : *Garece yaltaklanıp durmaz ya vardır çıkalık bir işi.* (*Bor –Nğ.)

garel [→ **gare** (I)]

garellik Gövdesi köşeli ve yaprakları tüylü bir çeşit ot. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)

garemet [→ **garamet** (I) **-1**]

garer Karar, gereği kadar, ölçüye uygun. (*Bor –Nğ.; Yenice –Mğ.)

garevle Ayakkabı : *Ayağıma göre garevle alıver.* (*Boyabat –Sn.; Çavundurbala *Çubuk –Ank.)

garga (I) [→ **gargı** (I)]

garga (II) Keten ipliği sarılan kalın kalem. (Şıhlar *Ulubey –Or.)

garga beyni Pekmezle karıştırılmış yoğurt. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gargacık Değirmen çarkının altındaki demir. (İlyas *Havza –Sm. ; –Or.)

garga duzu Ağaçların gövdelerinde görülen türlü böcek yumurtaları. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gargadülé [**gargadüveleği**] Meyvası olan bir çeşit ot. (Hasanoğlan –Ank.)
[**gargadüveleği**] : (Kurna –Brd.)

gargadüveleği [→ **gargadülé**]

gargagavun Pis kokan ve kavun gibi meyve veren bir ot. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gargakülülü Baklagillere benzeyen ve çayırlarda yetişen bir çeşit bitki. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gargalak Dalgaların sahile vurduğu odun ve ağaç parçaları. (–Sn.; –Or.; *Tirebolu –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

gargamaḫ [**gargamak**] İlenmek. (*Iğdır –Kr.)
[**gargamak**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gargamak [→ **gargamaḫ**]

gargan Lavandula stoechas, Labietse. (–Ist.; –Mğ.)

gargara (I) Sivrisinek cinsinden küçük bir sinek. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gargara (II) Cevizden yapılan bir çeşit oyuncak. (Salarha –Rz.)

gargarı Tahtadan yapılmış bir oyuncak. (–Gaz.)

gargarızma Bağırarak konuşma. (Güneyce –Rz.)

garga soğanı Soğanı olan yabanî bir ot. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garge [→ **gargı** (II)]

gargeç Karaağaç. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gargı (I) [**garga** (I), **gargı gemiş, gargu**] Kamış, bataklık kamışı. (Bağıllı *Eğridir –Isp.; Kozağaç *Gölhisar –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Seferhisar –İz.; *Edremit –Ba.; –Sm.; Süme *Bulaneak –Gr.; *Mut ve köyleri –İç.; Kaya *Fethiye, Yerkesik *Merkez ilçesi, *Milas –Mğ.)
[**garga** (I)] : (*Savaştepe –Ba.)
[**gargı gemiş**] : (Karakoyunlu *Iğdır –Kr.)
[**gargu**] : (Bayadı –Or.)

gargı (II) [**garge, gargılık, garğı** (I), **garğılık**] Avcıların barut, saçma ve kapsül koydukları üç gözlü teneke ya da ağaç kap. (Çığrı *Dinar –Af.; Büyükkabaca, Uluğbey *Senirkent, *Keçiborlu, Örkenez, *Yalvaç, *Eğridir –Isp.; Kuşbaba *Bucak, Kayadibi, Güney *Yeşilova, Kozağaç *Gölhisar, Başpınar *Tefenni –Brd.; Bulkaz *Çivril, Ekse *Çal, Honaz –Dz.; Nilüfer –Brs.; Kuzköy *Ünye –Or.; *Şarkışla –Sv.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; *Milas –Mğ.)
[**garge**] : (Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gargılık**] : (Çığrı *Dinar –Af.; *Eğridir ve köyleri –Isp.; Güney *Yeşilova, Kurna –Brd.; Bulkaz *Çivril –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; Barcak *Söğüt –Bil.; Tokat –Es.; *Mut ve köyleri –İç.; *Korkuteli ve köyleri –Ant.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.; –Kıbrıs)
[**garğı** (I)] : (*Çivril –Dz.)
[**garğılık**] : (*Bozkır –Kn.)

gargı gemiş [→ **gargı** (I)]

gargı kamışı Dikilerek yetiştirilen, sepet örmeye yarayan kamış. (*Çivril –Dz.)

gargılık [→ **gargı** (II)]

gargın (I) [**gargun, garğın** (I) **-1, 2; garğun** (I)] **1.** Su yollarındaki engeller dolayısıyle kabarıp durgunlaşan su. (*Gelendost –Isp.; Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Kösten, Kızılyer, Honaz –Dz.; Tokat –Es.; –Ks.; Hıral –Gaz.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek, *Karaman –Kn.; *Mut ve köyleri, Aslanköy *Mersin, *Anamur –İç.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**garğın** (I) **-1**] : (*Merzifon –Ama.; *Ermenek –Kn.)

2. Tıkanan su yolundan geri vuran su. (–Sv.) **3.** Karların erimesiyle fazlalaşan su. (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Kr.)

[**gargun**] : (*Kurşunlu –Çkr.; *Bayburt –Gm.)

[**garğın** (I) **-2**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

[**garğun** (I)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

4. Sık, sürekli ve fazla miktarda yağan yağmur. (Süme *Bulancak –Gr.)

gargın (II) Gebe. (Tuzla –Ada.)

gargın (III) Yemden doymuş (hayvan için). (*Çal, Bulkaz *Çivril –Dz.; –Ba.; Tokat –Es.; *Karaman, *Ereğli –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)

gargın (IV) [**garğın** (II)] Çok fazla, bol : *Bu yıl ekinler çok gargın, bilmem ki, nasıl biçeceğiz.* (*Eğridir, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Honaz –Dz.; –Ba.; Tokat –Es.; –Gr.; *Koyulhisar –Sv.; –Nğ.; *Bünyan –Ky.; Tahanlı *Mersin –İç.; Yerkesik –Mğ.)

[**garğın** (II)] : (*Merzifon –Ama.)

gargın (V) **1.** Çok zengin (kimse için). (Uluğbey *Senirkent, Bağıllı *Eğridir –Isp.; *Anamur –İç.; Eldirek *Fethiye –Mğ.) **2.** İşi çok fazla olan kimse : *Bugün çok gargınım, yanıma gelmeyin.* (Sarıkavak –Es.)

gargın (VI) **1.** Gövdeleri fazla gelişip odunlaşmış bitkiler. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.) **2.** Sazlık. (Kesme *Divriği –Sv.)

gargın (VII) Üstü pişmiş, içi çiğ kalmış ekmek. (Çığrı *Dinar –Af.)

gargın (VIII) Mısırın, fırında kururken yanma derecesine gelmesini anlatır. (Sarmaşık *Fatsa –Or.)

gargınlık (I) Kamışlık, sazlık: *Derenin etrafı gargınlık.* (Kesme *Divriği –Sv.)

gargınlık (II) [**garğınlık**] Bıkkınlık: *Bu yemekten gargınlık geldi.* (Ahmetçe, Ayvacık –Çkl.; Tokat –Es.)

[**garğınlık**] : (–Çr.)

gargış [**garğış, garış** (I)] İlenç. (Rumeli göçmenleri, Kocabergos, *Erdek, *Bandırma –Ba.; *Zile –To.; –Ezc.)

[**garğış**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Cenciğe –Ezc.)

[**garış** (I)] : (*Arapkir –Ml.; Çepni *Gemerek –Sv.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

gargış etmek [**gargışlamak**] İlenmek. (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Kr.; –Ezm.)

[**gargışlamak**] : (*Tire –İz.)

gargışlamak [→ **gargış etmek**]

gargış vermek Saygısızca cevap vermek. (*Ağın, *Keban –El.)

gargu [→ **gargı** (I)]

garguç Ucu sivriltilmiş ağaç. (*Gürün –Sv.)

gargun [→ **gargın** (I) **-2**]

garğa burnu (I) Sivri uçlu mandal. (*Ağın, *Keban –El.)

garğa burnu (II) Meyveleri karga gagasına benzeyen bir ot. (*Ağın, *Keban –El.)

garğa kavunu Zehirli bir ot. (İncesu *Dinar –Af.)

garğı (I) [→ **gargı** (II)]

garğı (II) Eskiden kullanılan bir silâh ve bu silâhın kabı. (–Çr.)

garğı (III) Hafif. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

garğılık [→ **gargı** (II)]

garğımak Beklemek. (Küçükkabaca *Uluborlu –Isp.)

garğın (I) **1.** [→**gargın** (I) **-1**] **2.** [→ **gargın** (I) **-3**]

garğın (II) [→ **gargın** (IV)

garğınlık [→ **gargınlık** (II)]

garğış [→ **gargış**]

garğun (I) [→ **gargın** (I) **-3**]

garğun (II) Sulu sepken. (*Ağın, *Keban –El.)

garhoşafı Kar ve pekmez karıştırılarak yapılan kar helvası. (*Ermenek –Kn.)

garıca (I) [→ **gablak** (I)]

garıca (II) Ekinlerdeki kararma hastalığı. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

garıca (III) Meşe, diken, çalı gibi bitkilerden elde edilen odun. (Güney *Yeşilova –Brd.)

garıg [→ **garık** (III)]

garıgullet Kadınlar topluluğu. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garıḫ (I) [→ **garık** (II)]

garıḫ (II) [→ **garık** (III)]

garıḫmaḫ (I) [→ **garıkmak** (I)]

garıḫmaḫ (II) Bostan sulanırken bölmenin düzgün olmaması yüzünden su karışmak. (*Gürün –Sv.)

garıḫmak Aklı karışmak. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

garık (I) [→ **gayrı**]

garık (II) [**garıḫ** (I)] Tarh, bölüm (tarla için): *On garık patlıcan ektik.* (–Isp. ilçe ve köyleri; Kuşbaba *Bucak, Kozağaç *Gölhisar, Kayadibi, Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Oğuz, Darıveren *Acıpayam, Emircik, Çivril, *Sarayköy ve köyleri, Bereketli *Tavas, Honaz –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; *Edremit –Ba.; *Eğrigöz, *Emet –Kü.; Sarıkavak, Tokat, *Sivrihisar ve köyleri –Es.; Dadıç –Bo.; *Safranbolu –Zn.; Karabüzey *Araç, *Taşköprü, Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *Sungurlu, Çıkrık *Mecitözü, –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Erbaa, *Zile, *Artova –To.; Bakana *Şebinkarahisar –Gr.; –Kr.; Çepni, İğdeli *Gemerek, Telin *Gürün, *Koyulhisar, Maksutlu *Şarkışla, Bulak *Kangal –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.; –Nğ.; Hayriye –Ada.; *Mersin ve köyleri –İç.; *Korkuteli –Ant.)

[**garıḫ** (I)] : (Hayati *Erbaa –To.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Hozat –Tn.; Karaözü, Çepni *Gemerek, Palha *Divriği, *Gürün –Sv.; Sarıhamzalı *Sorgun, Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; –Nş.)

garık (III) [**garıg, garıḫ** (II)] Bahçe ve bostanlarda, sulama için açılan ark, hendek. (Kozluca *Keçiborlu, Yassıören *Senirkent –Isp.; Tepeköy *Torbalı –İz.; İğneciler *Mu-

durnu, *Düzce –Bo.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bahçeli *Bor –Nğ.; –Ada.)

[**garıg**] : (–Brd.)

[**garıḫ (II)**] : (*Ağın, *Keban –El.; –Nğ.)

garık (IV) Baharda erken yetişmesi için dikilen soğan : *Tarlaya garık diktim.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

garık (V) Pirinç ekilen yer. (Ersis *Yusufeli –Ar.)

garık çekmek Tarlada çapa ile ark açmak. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

garıklu Buğday, arpa, çavdar karışımı tahıl. (Kuzköy *Akkuş –Or.)

garıkmak (I) [**garıḫmaḫ (I)**] Gözler kardan rahatsız olmak : *Keşki gelmez olaydım gözlerim garıktı.* (Tokat –Es.; Utav *Yusufeli –Ar.; Yeniköy *Aşkale –Ezm.; –Ml.; Maksutlu *Şarkışla –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.)

[**garıḫmaḫ (I)**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Gürün –Sv.)

garıkmak (II) [**garaklamak (II), garakmak** (I), **garcıgmag, garcıkmak, garılmak** (IV), **garıncımak, garzıkmak**] Ses bağırmaktan ya da hastalıktan kısılarak kalınlaşıp, incelmek : *Bugün çok üşüdüm, sesim bile garıkmış.* (Güney *Yeşilova –Brd.; Denizli, Oğuz *Acıpayam, Bereketli *Tavas, Honaz –Dz.; Alayunt –Kü.; *Anamur –İç.; *Korkuteli, *Elmalı –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

[**garaklamak** (II)] : (Barla *Eğridir –Isp.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

[**garakmak** (I)] : (Kuşbaba *Bucak –Brd.; *Ermenek –Kn.)

[**garcıgmag**] : (–Brd.)

[**garcıkmak**] : (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, *Yalvaç –Isp.; –Brd.)

[**garılmak** (IV)] : (Dallıca *Nazilli –Ay.)

[**garıncımak**] : (Peşman *Daday –Ks.)

[**garzıkmak**] : (Başpınar *Tefenni –Brd.)

garıkmak (III) Su yolu tıkanıp suyu geri vurmak. (–Çr.)

garılmak (I) Bir iş içinde bocalayıp kalmak : *Bir sürü çocuğun içinde garıldım kaldım.* (Yerkesik –Mğ.)

garılmak (II) Büyümek, olgunlaşmak. (*Milas –Mğ.)

garılmak (III) [**garlaşmak, garleşmek**] Cinsî ilişkide bulunmak (insan ve hayvan için). (Güney *Yeşilova –Brd.; *Çivril ve köyleri, Darıveren, Oğuz *Acıpayam –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Tokat –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; Saray –Çkr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Dodurga *Artova –To.; Kuzköy *Akkuş, *Gölköy –Or.;* Kadirli –Ada.; *Mut ve köyleri, *Mersin ve köyleri –İç.)

[**garlaşmak**] : (*Bozdoğan –Ay.)

[**garleşmek**] : (*Bozdoğan –Ay.)

garılmak (IV) [→ **garıkmak** (II)]

garım (I) İki teneke suyla un karıştırılarak yapılan hamur : *Üç garım ekmek yaptık.* (–Nğ.)

garım (II) Tınazdan, savrulmak için ayrılan bir parça. (*Kurşunlu –Çkr.)

garımak (I) [**garamak**] Bir kimseyi ya da malı başkasına kötülemek : *Hasan, Ahmet'i garıdı.* (*Merzifon –Ama.)

[**garamak**] : (–Gaz.)

garımak (II) Oyun bozmak : *Ayşe'yi oyuna almıyalım. O çok garıyor.* (–Ama.)

garımak (III) İşe yaramaz olmak, eskimek : *Hayvanın nalı garıdı, yeniletiver.* (Aslanköy *Mersin, *Mut ve köyleri –İç.)

garımak (IV) İşler üst üste yığılmak : *İşler garıdı, altından nasıl çıkacağız bakalım.* (Kuzköy *Akkuş –Or.)

garımak (V) Tarlada ürünler fazlaca olgunlaşıp, kendiliğinden dökülmek, boşa gitmek. (Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.)

garımak (VI) Usanmak, bıkmak. (Danışman *Fatsa –Or.)

garın 1. Karın. (–Sm.; *Iğdır –Kr.) 2. İşkembe. (*Bor –Nğ.)

garıncalanmak Karıncalanmak, uyuşmak. (*Bor –Nğ.)

garıncalı olmak Yük taşıyan hayvanların tırnaklarının içi oyulmak : *Bizim eşeğin ayağı garıncalı olmuş.* (*Ermenek –Kn.)

garıncımak [→ **garıkmak** (II)]

garış (I) [→ **gargış**]

garış (II) Karış (uzunluk için) : *Benim boyum yirmibeş garıştan fazladır.* (Bekilli *Çal –Dz.; –Sm.)

garış guruş (I) [→ **garman çorman**]

garış guruş (II) Bir oyun adı. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

garışıklık [gatuşuḫluḫ] Karışıklık, bozgunluk. (Körküler *Yalvaç –Isp.; –Sm.)

[gatuşuḫluḫ] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garışmak [→ **garcaşmak**]

garıştırmaḫ Karıştırmak. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

garış vermek İlenmek. (Çepni *Gemerek –Sv.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gari [→ **gayrı**]

garicik Fazla suda kalan eller buruşmak. (–Gaz.)

garik (I) [→ **gayrı**]

garik (II) [→ **gıdık** (I) **-1**]

garim (I) [→ **gayrı**]

garim (II) Haram. (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Bor –Nğ.)

garim (III) Bataklık sularının çekilmesi için yapılan ark. (*Darende –Ml.; –Gaz.)

garim olmak Zehir, zıkkım olmak. (*Bor –Nğ.)

garine Karne. (*Gülnar –İç.)

garip Krizantem çiçeği. (–Gaz.)

garipsimek Özlemek. (*Çerkeş ve köyleri –Çkr.)

gark Bina ve benzeri şeylerin yapımında, her sıraya verilen ad. (–Bt.)

garkalak Büyük parça. (–Tr.)

garkımak [→ **garkumak**]

garklamak Ceviz ya da odunların kabuğunu soymak. (Yavuz *Şavşat –Ar.)

garklanmak Soğuktan donmak. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

garklık (I) İçinde su toplanan kara üzerindeki çukurlar. (*Bozkır –Kn.)

garklık (II) Çatıda kiremitlerin üstüne çıkmak için bırakılan yer. (–To.)

garkmak [→ **garkumak**]

gar kovmak Koşmak : *Bizim at gar kovmakta birincidir.* (Kerkük)

garkumak [**garkımak, garkmak, garmak** (II)] Su birikmek. (*Gürün –Sv.)

[**garkımak**] : (*Gelendost –Isp.; *Mersin –İç.)

[**garkmak**] : (*Ereğli –Kn.)

[**garmak** (II)] : (*Bor –Nğ.)

gar kürtüğü Kar yığını. (*Ağın –El.)

garlangeç [→ **gallañguç -1**]

garlangop Paldır küldür : *Gosgoca dengi garlangop arabaya yüklettik.* (*Bor –Nğ.)

garlanguç (I) [→ **gallañguç -1**]

garlanguç (II) Arabanın arka dingilini hepçekene bağlayan üçgen şeklindeki ağaç parça. (Peşman *Daday –Ks.)

garlaşmak [→ **garılmak** (III)]

garleşmek [→ **garılmak** (III)]

garlıh 1. [→ **garlık**] **2.** Suyu az olan köylerde, karların eriyip su kabına akması için ahır damlarına yapılan ızgara. (–Kr. ve bazı köyleri)

garlık [**garlıh -1**] Karlık. (–Sm.; *Ermenek –Kn.)

[**garlıh -1**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garma Ezilmiş haşhaşla, iki katı ölçüde pekmezi karıştırarak yapılan bir çeşit yemek. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

garmag [→ **garmak** (I)]

garmagareş [→ **garman çorman**]

garmağ Kanca. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

garmaḫ (I) [→ **garmak** (IV)]

garmaḫ (II) [→ **garmak** (I)]

garma helva Yağda kavrulan un ya da irmikle sıcak şekerli su karıştırılarak yapılan helva. (–Ba.)

garmak (I) [**garmag, garmaḫ** (II), **garsalamak** (IV), **gatmaḫ, gatmak** (I)] Karıştırmak : *Hamuru gardım.* (*Dinar ve köyleri –Af.; *Eğridir, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Örkenez *Yalvaç –Isp.; Kuşbaba *Bucak, Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Oğuz, Darıveren *Acıpayam, Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal, Bulkaz *Çivril, Bereketli *Tavas –Dz.; Dallıca *Nazilli, Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Ödemiş ve köyleri *Bergama –İz.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; *Edremit –Ba.; *Söğüt –Bil.; Tokat, *Sivrihisar –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Karabüzey *Araç –Ks.; *Kargı, –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş, Sarva *Gölköy –Or.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Hacılyas *Koyulhisar, *Şarkışla –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Karaman, *Ermenek –Kn.; Aslanköy *Mersin, *Mut –İç.; *Korkuteli, *Elmalı –Ant.; *Fethiye, Yerkesik –Mğ.; –Kıbrıs)

[**garmag**] : (–Brd.)

[**garmaḫ** (II)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Gürün –Sv.; *Bünyan –Ky.)

[**garsalamak** (IV)] : (Avşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

[**gatmaḫ**] : (Uluşiran –Gm.)

[**gatmak** (I)] : (–Sm.; Koyundere *Ahıska –Kr.)

garmak (II) [→ **garkumak**]

garmak (III) Bir hastalığa yakalanmak : *Rıza sıtmaya garmış.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Ks.; Kalkan *Kaş –Ant.)

garmak (IV) [**garmaḫ** (I)] Olta, zincir çengeli. (*Iğdır, *Çıldır, *Arpaçay –Kr.)

[**garmaḫ** (I)] : (*Iğdır –Kr.)

garmak (V) Kümes hayvanları çiftleşmek. (*Çal –Dz.; *Kandıra –Kc.; –Çkr.; *Merzifon –Ama.)

garmakadal [→ **garman çorman**]

garmalı Kertenkele biçiminde ve renginde fakat daha büyük olan ve karınca yiyen bir sürüngen. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

garman Harman. (Kol *Posof –Kr.)

garman çorman [**gaman garışık, garış guruş** (I), **garma gareş, garma kadal, garman garış, garman garışık, garmaşuh, gatma garışıḫ**] Karmakarışık. (Oğuz *Acıpayam –Dz.; *Devrek –Zn.; –Sm.; *Bor –Nğ.)
[**gaman garışık**] : (–Dz.)
[**garış guruş** (I)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**garma gareş**] : (–Sm.)
[**garma kadal**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**garman garış**] : (Aliköy *Çaycuma –Zn.)
[**garman garışık**] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.)
[**garmaşuh**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gatma garışıḫ**] : (*Ardahan –Kr.)

garman garış [→ **garman çorman**]

garman garışık [→ **garman çorman**]

garmap [→ **garnapa**]

garmaşuh [→ **garman çorman**]

garnabahar Karnıbahar. (–Sm.)

garnal Satıcıların taşıdığı kol sepeti. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garnapa [**garmap**] Karnı büyük, göbekli (kimse). (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**garmap**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garnegirsi Karın ağrısı : *Seni garnegirsi duta da götüre.* (*Ağın, *Keban –El.)

garneşme Esneme. (Dont *Fethiye –Mğ.)

garnığada İlenç olarak kullanılır. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

garōlluḫ çekmek Bekçilik etmek. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

garool Karakol. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

garōr Karar. (Şenoba *Uludere –Hak.)

garos Torik balığının ciğer ve bağırsağı. (Beykoz –Ist.)

garoş İrili ufaklı taşların bulunduğu yer. (*Maçka –Tr.)

garpadak Aniden olduğu yere düşmeyi anlatır. (İncekum *Silifke –İç.)

garpız [**garpuz**] Karpuz. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; Hacıahmet, Develi *Düzce –Bo.; İncekum *Silifke –İç.)
[**garpuz**] : (*Düzce –Bo.; –Sm.)

garpise Büyük çivi. (Hasanoğlan –Ank.)

garpuz [→ **garpız**]

garraf Harmanda saman toplamaya yarar tarım aracı. (–Kr.)

garrak **1.** Saksağan. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.) **2.** Karga. (Darıveren *Acıpayam –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.)

garranguç (I) [→ **gallañguç -1**]

garranguç (II) Göz hastalıklarını tedavi eden gezici (kimse) : *Köye garranguçlar gelmiş, çocuğun gözüne baktırın.* (Çamova *Divriği –Sv.)

garrehlenmek Güvenmek. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gars (I) İki kürek kemiği arası. (Karakoyunlu *Iğdır –Kr.)

gars (II) Odunun özü ile kabuğu arasındaki bölüm. (Yavuz *Şavşat –Ar.)

garsakal Kızak ya da arabanın üstünden uzatılan ağaç. (Yavuz *Şavşat –Ar.)

garsalamak (I) Baştan savma iş yapmak : *Ben sana garsala mı dedim.* (*Taşköprü –Ks.; Saray –Çkr.; –Sm.; *Anamur, *Mut ve köyleri –İç.)

garsalamak (II) Sarsmak, hırpalamak : *Ahmet'i sıtma garsaladı.* (Sa-

ray –Çkr.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

garsalamak (III) Et ya da soğanı tavada hafif kavurmak : *Eti garsaladım.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

garsalamak (IV) [→ **garmak** (I)]

garsalanmak (I) Yarı pişmek. (Karabüzey *Araç –Ks.)

garsalanmak (II) Doyar gibi olmak. (*Ağın, *Keban –El.)

garsamba (I) [**garsambalık -1, garsanba (1), garsanbalık**] **1.** İnsan kalabalığı: *Düğün evine garsambadan giremedim.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Eşke *Divriği –Sv.; Uğurlu, Boyalık *Ermenek –Kn.; Aslanköy *Mersin, *Mut ve köyleri –İç.)

[**garsambalık -1**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Kargı –Çr.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; –Mr.; *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.)

[**garsanbalık**] : (Saray –Çkr.; –Kn.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

2. Gereksiz eşya kalabalığı : *Topla şu garsambayı ayak altından.* (*Ağın, *Keban –El.; *Koyulhisar –Sv.; –Krş.; –Nş.; *Bor –Nğ.; *Ereğli –Kn.)

[**garsanba** (I)] : (–Nğ.)

garsamba (II) [**garsavran, garsonba**] İnsana yük olan, tembel (kimse için) : *Bırak şu garsambayı canım.* (Narlıdere –İz.; –Çr.; Süme *Bulancak, Nefsiköseli *Görele –Gr.; Ulușiran *Şiran –Gm.; –Ml.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

[**garsavran**] : (Cemele –Krş.)

[**garsonba**] : (Haşhaşı –Ezc.)

garsamba (III) Felâket. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.; *Ağın, *Keban –El.)

garsamba (IV) [**garsanba** (II)] Tüyleri döken bir çeşit tavuk hastalığı. (Kırcaklı *Nazilli –Ay.; *Milas –Mğ.)

[**garsanba** (II)] : (Tepeköy *Torbalı –İz.)

garsamba (V) [→ **garsambaç**]

garsambac [→ **garsambaç**]

garsambaç [**garsamba** (V), **garsambac**] Buzlu şurup. (–Isp.; *Kadirli –Ada.; *Tarsus, *Mut ve köyleri –İç.)

[**garsamba** (V)] : (–Gaz.)

[**garsambac**] : (*Mersin –İç.)

garsambalık 1. [→ **garsamba** (I) **-1**]

2. Gereksiz eşya deposu. (–Mr.)

garsanba (I) [→ **garsamba** (I) **-2**]

garsanba (II) [→ **garsamba** (IV)]

garsanbalık [→ **garsamba** (I) **-1**]

garsavran [→ **garsamba** (II)]

garsonba [→ **garsamba** (II)]

garşı Karşı. (–Sm.; Tekir *Silifke –İç.)

garşılıḫ (I) Kemer tokası. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

garşılıḫ (II) Cevap, karşılık. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

garşo Domates, soğan ve patatesten yapılan bir yemek. (Irmaklar *Ardanuç –Ar.)

garşucu Kızı istemeye gelenleri karşılayan (kimse). (Ulușiran *Şiran –Gm.)

garşuḫ [→ **gasık** (II)]

garşuḫbağı Kasık bağı. (Ulușiran *Şiran –Gm.)

gart (I) [**gartlaç** (I)] **1.** Yaşlı, ihtiyar (kimse). (Güney, Çeltek *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; Ulușiran *Şiran –Gm.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**gartlaç** (I)] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

2. Üç yaşını geçmiş erkek koyun. (*Ermenek –Kn.) **3.** Yenme zamanı geçmiş, sertleşmiş, taze olmayan bitki. (Oğuz *Acıpayam –Dz.; Peşman *Daday –Ks.; İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gart (II) Kaba (kimse). (–Sv.)

gart (III) Sürülmemiş tarla. (–Ezc.)

gartal Kartal. (–Sm.)

gartalaç [**gartaleç, gartılaç, gartlaç** (II)] **1.** Buğdaydan yapılan yufka ekmeği. (*Sivrihisar ve köyleri, Tokat –Es.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gartaleç**] **:** (*Kandıra –Kc.)
[**gartılaç**] **:** (*Kurşunlu –Çkr.)
2. Mısırdan yapılan yufka ekmeği. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
[**gartlaç** (II)] **:** (–Ks.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gartaleç [→ **gartalaç -1**]

gartalmaḫ [**gartdaşmaḫ**] Yaşlanmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gartdaşmaḫ**] **:** (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gartambeç olmak Börek ya da ekmek kabukları fazla ateşte çabuk pişmek. (Alayunt –Kü.)

gartdanmaḫ Kaşınmak. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gartdaşmaḫ [→ **gartalmaḫ**]

garten [**gerten**] Kadar : *Biz o garten arpa ekemmediyh.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gartgart Bir çeşit deniz kuşu. (–Sn.)

gartı [→ **gayrı**]

gartık [→ **gayrı**]

gartılaç [→ **gartalaç**]

gartımak [**gartmak** (I)] Bitki taze liğini kaybetmek. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)
[**gartmak** (I)] **:** (*Ermenek –Kn.)

gartırmak Kaptırmak. (–Sm.)

gartlaç (I) [→ **gart** (I) **-1**]

gartlaç (II) [→ **gartalaç -2**]

gartlangaz [→ **gemalmaz -1**]

gartlavuk İyi tabaklanmamış deri. (*Ermenek –Kn.)

gartlı Süs için kullanılan, kabağa benzer yuvarlak bir bitki. (Uşhum *Yusufeli –Ar.)

gartmaç Kumdarı unu ile ayran karışımı bir çeşit yiyecek. (Aslanköy *Mersin –İç.)

gartmak (I) [→ **gartımak**]

gartmak (II) [→ **gakmak** (IV)]

gartmış Evlenmemiş kız. (*Arapkir –Ml.)

garu Karı. (*Akçeşehir –Bo.)

garugaru Sivrisinek. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

garuḫ [→ **garuk** (I)]

garuk (I) [**garuḫ**] Bağlarda arklar arasında kalan toprak parçası, karık. (Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**garuḫ**] **:** (*Bünyan –Ky.)

garuk (II) Olgunlaşmamış üzüm. (Telin *Gürün –Sv.)

garuk (III) Mısır sapı. (Aşağıkızılen *Ulubey –Or.)

garuk (IV) [→ **gırdalık**]

garuk (V) İnsanın başında bir yere vurmaktan olan şiş. (–Rz.)

garuklu En iyi cins buğday ve arpa karışımı. (Yolbaşı *Akkuş –Or.)

garzıkmak [→ **garıkmak** (II)]

gas Yalan, şaka. (Çeltek *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gasafet Şüphe. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gasalmak [**galaklanmak, gasgaslanmak, gasılmak** (III)] Kendini beğenmek. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

[**galaklanmak**] : (Yukarıseyit *Çal –Dz.; –Es.; *Safranbolu –Zn.; Genek –Mğ.)
[**gasgaslanmak**] : (*Ünye –Or.)
[**gasılmak** (III)] : (*Ermenek –Kn.)

gasar Buğdayın samandan ayrılmasından sonra, kabuktan kurtarılma işi. (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gasarını bozmaḫ Ütüsünü, biçimini bozmak. (*Sorgun –Yz.)

gasat Kez, sefer. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gasbanak [**gasbanek, gasbeğnek**] **1.** Zorla : *Dediğini gasbanak yaptırıyor.* (*Ünye –Or.) **2.** Bile bile : *Gasbanak yapıyor.* (*Ünye –Or.)
[**gasbanek**] : (–Krş.)
[**gasbeğnek**] : (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gasbanek [→ **gasbanak -2**]

gasbannaḫ yapmak Bir işi inadına yapmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gasbe [**gasbean, gaspennek** (II)] Bilerek, isteyerek, mahsus : *Gasbe olarak söyledim.* (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
[**gasbean**] : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
[**gaspennek** (II)] : (–Ks. ve çevresi)

gasbean [→ **gasbe**]

gasbeğnek [→ **gasbanak -2**]

gasefe Kayısı kurusundan yapılan tatlı. (–Ezc.)

gasgas Pekmez, ceviz ve unla yapılan helva. (Zana –Ama.)

gasgaslanmak [→ **gasalmak**]

gasık (I) Bir tarafı tam gelişememiş ve olgunlaşamamış kavun ya da karpuz. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

gasık (II) [**garşuḫ**] Kasık. (–Sm.)
[**garşuḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gasıl [→ **gasil**]

gasılmak (I) Daralmak. (Karabüzey *Araç –Ks.)

gasılmak (II) Bir kimsenin söylediği doğru çıkmamak, yanılmak : *Gasıldın gördün mü?* (*Ermenek –Kn.)

gasılmak (III) [→ **gasalmak**]

gasıra Kir, bulaşık tabakası. (Peşman *Daday –Ks.)

gasil [**gasıl**] Hayvan yemi olarak kullanılan ve başakları olgunlaşmadan biçilen arpa. (*Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.; –Ada.; Yanpar –İç.)
[**gasıl**] : (*Gürün –Sv.)

gaskam [→ **gaskan**]

gaskan [**gaskam**] Ekime elverişli olmayan, çorak toprak. (Çerçi *Bayburt –Gm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gaskam**] : (–Tr.)

gasleklemek Ağız aramak. (*Afşin –Mr.)

gasmak (I) **1.** Bir yeri ikiye ayırmak : *Evi gastıracağım.* (İncirgediği *Karaisalı –Ada.) **2.** Daraltmak. (Peşman *Daday –Ks.; –Sm.) **3.** Kısaltmak : *Benim ceketin kolunu biraz gas.* (Cemele –Krş.)

gasmak (II) Aldatmak. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gasmuḫ [→ **gasmuk** (I)]

gasmuk (I) [**gasmuḫ**] Çam ağacının kabuğu ile gövdesi arasındaki tatlı ve sulu kısım. (Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Kelkit –Gm.; Tünges *Yusufeli –Ar.; Yukarıkale, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gasmuḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gasmuk (II) [**gastik**] **1.** Kir, pislik. (*Gölköy –Or.)
[**gastik**] : (Cenciğe –Ezc.)
2. Hayvanın burnundaki sümük birikintisi. (Süme *Bulancak –Gr.)

gasmuk (III) Burnu çökük olan (kimse). (Bayadı –Or.)

gasmuk (IV) Mısırın öğütüldükten sonra çıkan kabuğu. (Danışman *Fatsa –Or.)

gasmuklaşmak Ağacın kabukları kuruyarak dökülmek. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gasna balığı [→ **gasnak** (I)]

gasnaḫ [→ **gasnak** (II)]

gasnak (I) [**gasna balığı**] İri ve çok kılçıklı olan bir çeşit tatlı su balığı. (Süme *Bulancak –Gr.; Sarmaşık *Fatsa –Or.)
[**gasna balığı**] : (Berk –Bo.)

gasnak (II) [**gasnaḫ**] Elek ve kalbur kasnağı. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
[**gasnaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gasnak (III) Kışın, karda giyilen bir çeşit ayakkabı. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gaspaanek [**gaspannak, gaspennek** (I)] Zorla. (*Bor –Ng.)
[**gaspannak**] : (Ziyere –Ama.)
[**gaspennek** (I)] : (Akçaalan *Bodrum –Mğ.)

gaspannak [→ **gaspaanek**]

gaspennek (I) [→ **gaspaanek**]

gaspennek (II) [→ **gasbe**]

gastaklamak Bir işi bile bile yanlış yapmak. (*Ulubey –Or.)

gastan Şakacıktan, yalandan, yalancıktan : *Ben o sözü gastan söyledim.* (*Dinar –Af.; Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gastik [→ **gasmuk** (II) **-1**]

gasurga Kasırga. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gaş (I) **1.** Dik yamaç, uçurum. (Bekilli *Çal –Dz.; *Ulus –Zn.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, Bayadı –Or.; Nefsiköseli *Görele, Süme *Bulancak –Gr.; *Bor –Ng.; Kışla *Karaman, *Ermenek –Kn.; Tekeler *Silifke –İç.) **2.** Kıyı. (Hayati *Erbaa –To.)

gaş (II) **1.** Duvar. (*Sivrihisar –Es.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; –Sv.) **2.** Çatı. (Sarıkavak –Es.; *Gemerek –Sv.; Çanıllı *Ayaş, Sarıoba *Polatlı –Ank.)

gaş (III) Semerin ön ve arkasında ip geçirmeye yarayan çatal ağaçlar : *Semerin gaşı kırılmış.* (Çığrı *Dinar –Af.; Kumdanlı *Yalvaç –Isp.; *Ağın, *Keban –El.; Hacılyas *Koyulhisar, Kesme *Divriği –Sv.)

gaş (IV) Yayla evi. (Çilehane *Reşadiye –To.)

gaş (V) Erkek ya da kız kardeş. (Kazanlı *Ödemiş –Dz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gaşa [→ **gaşşa**]

gaşağlamak [**gaşanmak**] Sürtünmek. (*Bor –Ng.)
[**gaşanmak**] : (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

gaşak İnek yavrularının analarından ayrılarak konulduğu bölme. (Tepeköy *Torbalı –İz.)

gaşaklamak Buzağıyı inekten ayırmak. (Tepeköy *Torbalı –İz.)

gaşak olmak Bölünmek, parçalanmak (tezek için). (Cemele –Krş.; –Nş.)

gaşal 1. Mısırın kuru dalları. (*Safranbolu, Sandallar *Devrek –Zn.)

2. Rüzgârla uçmayan iri sap parçaları. (*Kurşunlu –Çkr.)

gaşam Yarı yumulmuş elin alabileceği miktar, avuç. (Zana –Ama.; Uluşiran *Şiran –Gm.)

gaşamak Yıkılacak duruma gelmek. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gaşanmaḫ Büyük baş hayvanlar işemek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gaşanmak [→ **gaşağlamak**]

gaşantu Büyük baş hayvanların idrarı. (*Ağın, *Keban –El.)

gaşavu [→ **gaşşa**]

gaşdarmak Yönetmek, idare etmek. (Çitli *Mecitözü –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)

gaş gararmag Akşam karanlığı basmak. (–Brd.)

gaşgoz Hamam. (–Ks.)

gaş hatılı Çatıyı tutan kalın mertek : *Bu evin gaş hatılı çok ince.* (Çığrı *Dinar –Af.)

gaşıkcı balığı Yumurtadan çıkmış kurbağa. (Salda *Yeşilova –Brd.)

gaşıklık Sepet. (Arnava *Ermenek –Kn.)

gaşımo Sığırlarda görülen tehlikeli bir hastalık. (Çepni *Gemerek –Sv.)

gaşıtma Uyuz. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gaşil Öğütülmüş mısırdan yapılan yemek. (Irmaklar *Ardanuç –Ar.)

gaşka Tek atlı, iki tekerlekli araba. (–Kr.)

gaşlama Toprak damların kenarlarındaki düzlük. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gaşmak Kaçmak. (*Akçeşehir –Bo.; Danışman *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; Koyundere *Ahıska –Kr.; İncekum *Silifke –İç.)

gaşmer 1. Herkese rezil olan, maskara olan (kimse) : *Gaşmerlük eyleme.* (–Ks.; –Gm.; –Ezm.) **2.** Sevimli, komik (kimse). (*Gürün –Sv.)

gaşşa [**gaşa, gaşavu, gaşşağı, gaşşak (II)**] Kaşağı. (Çığrı *Dinar –Af.; Peşman *Daday –Ks.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Or.)
[**gaşa**] : (Çapalı *Dinar –Af.)
[**gaşavu**]: (Nefsiköseli *Görele –Gr.)
[**gaşşağı**] : (Salda *Yeşilova –Brd.)
[**gaşşak (II)**]: (Kavak *Yeşilova –Brd.)

gaşşağı [→ **gaşşa**]

gaşşaḫ durmak Gelen birini karşılamak için yol boyuna dizilmek. (*Ağın, *Keban –El.)

gaşşak (I) Kamış cinsinden bir bitki. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Mut ve köyleri –İç.)

gaşşak (II) [→ **gaşşa**]

gaşşak (III) Toprak içindeki ağaç kökleri. (Durak *Karaisalı –Ada.; Namrun *Tarsus –İç.)

gaşşaklamak Ağacın kökünü topraktan çıkarmak. (*Tarsus ve köyleri –İç.)

gaşşık çalımı Akşam yemeği zamanı. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gaşşık düşmanı Karı, eş. (*Bor –Ng.)

gaşşıklā [→ **gaşukluk**]

gaştarmak (I) Becerikli olmak, bir işi başarmak. (–Brs.; *Taşköprü –Ks.; *Kargı, –Çr.; Armutlu –Or.)

gaştarmak (II) Uğurlamak : *Hadi oğlum misafirleri gaştar.* (Armutlu –Or.)

gaştarmak (III) Alay etmek : *Gaştarmak iyi bir iş değildir.* (Salarha ve köyleri –Rz.)

gaştarmak (IV) Kimsesiz birini korumak. (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gaşucuḫ Küçük kaşık. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaşug [→ **gaşuk**]
gaşuḫ çalımı [**gaşuk çalumu**] Kahvaltı zamanı. (Uluşiran *Şiran –Gm.) [**gaşuk çalumu**]: (–Ks.)
gaşuḫluḫ [→ **gaşukluk**]
gaşuk [**gaşug**] Kaşık. (Karaköy, Hacıahmet *Düzce –Bo.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.) [**gaşug**] : (Hayati *Erbaa –To.)
gaşuk çalumu [→ **gaşuḫ çalımı**]
gaşukluk [**gaşşıklā, gaşuḫluḫ**] Kaşıklık, kaşık kutusu. (Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.) [**gaşşıklā**] : (Hasanoğlan –Ank.) [**gaşuḫluḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gatan [→ **gadar** (I)]
gatarı [→ **gadar** (I)]
gater Katar, taşıt dizisi. (*Merzifon ve köyleri –Ama.; *Bor –Nğ.)
gatı Fakat. (*Bor –Nğ.)
gatıdak kalmak Güçsüz kalmak. (–Ba.)
gatıf garışmaḫ Ortalığı karıştırmak, karman çorman etmek. (Bayburt *Selim –Kr.)
gatıgara Büyük, siyah ve çok ekşi olan bir çeşit üzüm. (Örkenez *Yalvaç –Isp.; Darıveren, Oğuz *Acıpayam –Dz.)
gatıḫ [**gatık** (I)] Ayran. (Uluşiran *Şiran –Gm.; Karakoyunlu, *Iğdır, Bayburt, İrişli *Sarıkamış –Kr.) [**gatık** (I)] : (Karabüzey *Araç –Ks.; Kuzköy *Ünye –Or.)
gatıḫlamaḫ Başkalarına sözle kötülük yapmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gatıḫlı Yarma ve yoğurttan yapılan bir çeşit yemek. (Uluşiran *Şiran –Gm.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
gatık (I) [→ **gatıḫ**]
gatık (II) Bir şeye karıştırılan katık. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Oğuz *Acıpayam, Honaz –Dz.; –Sm.)
gatıklı (I) İçine yağlı peynir karışmış yağsız peynir. (*Ermenek –Kn.)
gatıklı (II) İçinde yabancı madde ve kurt bulunan yiyecek (için). (*Ermenek –Kn.)
gatıksamak Peynir, acımtırak bir tat almak. (*Bor –Nğ.)
gatıl Toprak damlı evlerde tavana uzatılan kalın dört köşe ağaç. (Ayva *Niksar –To.)
gatılmak (I) [→ **garcaşmak**]
gatılmak (II) Katıla katıla gülmek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gatımuk Hamur teknesinin içyüzünü kaplayan sertleşmiş hamur tabakası. (Peşman *Daday –Ks.)
gatınç Sürüdeki koyun sahipleri. (Kavak *Yeşilova –Brd.)
gatıntı [**gatundu**] **1.** Bir maddeye karışan yabancı madde : *Bu eyisi değil içinde gatıntı var.* (Uluşiran *Şiran –Gm.) **2.** Bir sürüye dışardan katılan koyun ya da keçi : *Bu koyun gatıntıdır.* (Sürez *Bozdoğan –Ay.) [**gatundu**] : (Peşman *Daday –Ks.)
gatır Topaç. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gatıran [**gatran -2**] Katran. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; Tekeler *Silifke –İç.) [**gatran -2**] : (–Sm.)
gatırcı At, eşek ya da katırla yük taşıyan (kimse). (Danışman *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.)
gatırcılık At, eşek ve katırlarla yük taşıyarak yapılan alış veriş. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gatırehim Acıma duygusu olmayan, merhametsiz (kimse). (Bayburt *Selim –Kr.)

gatışmak Katışmak, katılmak. (Peşman *Daday –Ks.)

gatil Yapılarda, duvar arasına iki taraflı konulan kirişler. (–Ezc.; *Hozat –Tn.)

gatila Ensedeki hafif çukurluk : *Gatilası derin olan zayıf olur.* (–Rz.)

gatilük [→ **gağrık** (I)]

gat kelle Kocaman başlı (kimse). (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gatlaç Ev ekmeği. (*Cide –Ks.)

gatlak [→ **gadar** (I)]

gatlam [→ **gağrık** (I)]

gatlamak Rüzgar ağaçları kırmak. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gatlengoz Salyangoz, sümüklü böcek. (Kemaliye *Alaşehir –Mn.)

gatli Her zaman. (–Ba.)

gatma Bükülmüş yün iplik. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gatmaca Küçük yağlı ekmek. (*Ağın, *Keban –El.)

gatma garışıḫ [→ **garman çorman**]

gatmaḫ [→ **garmak** (I)]

gatmak (I) [→ **garmak** (I)]

gatmak (II) Koymak, bırakmak. (*Bayındır –İz.; İncekum, Çavuşbucağı *Silifke –İç.)

gatmar [→ **gatmer**]

gatmaşüer Gelişigüzel dokunmayı anlatır : *Gatmaşüer elledi gitti.* (Bayburt *Selim –Kr.)

gatmer [**gahmar, gahmer, gatmar, gatmerli**] Tandır ve saç üzerinde pişirilen yağlı ekmek, katmer. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Kırcaklı *Nazilli –Ay.; Peşman *Daday –Ks.; Çıkrık *Mecitözü –Çr.; –Sm.; –To.; Kezanç *Şebinkarahisar –Gr.; *Ağın, *Keban –El.; Bulak *Kangal –Sv.)

[**gahmar**] : (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

[**gahmer**] : (–Brd.)

[**gatmar**] : (Eziler *Buldan, *Güney –Dz.; –Mn.)

[**gatmerli**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gatmerli [→ **gatmer**]

gatneri Büyük kazan. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

gatran 1. Kara çam. (Ağlasun –Brd.) 2. [→ **gatıran**]

gattırık Kambur. (Turan –Ky.)

gattırmak Arkaya doğru kaldırmak : *Çocuğu fazla gattırma, bir yerini incitirsin.* (Çiftlik *Dinar –Af.; *Bozdoğan –Ay.; *Burhaniye –Ba.; Tutmaç –Sv.; Turan –Ky.; Ahiköy –Mğ.)

gattik Kısa boylu (kimse). (*Ağın –El.)

gatuḫ Karıştırılmış şey. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gatundu [→ **gatıntı -2**]

gatuşuḫluḫ [→ **garışıklık**]

gatuvaz 1. İnatçı (kimse). (*Çarşamba –Sm.; Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye, Bayadı –Or.; Sasu *Bulancak –Gr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.) 2. Güçlü, kuvvetli erkek. (*Çarşamba –Sm.; Bayadı, Uzunmusa –Or.) 3. Cimri. (Kuzköy *Akkuş –Or.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.) 4. Görgüsüz, cahil, kaba (kimse) : *O senin dediğin de gatuvazın biri.* (*Şebinkarahisar –Gr.)

gauz Tahıl yıkarken kalburda kalan kabuklu taneler. (*Merzifon –Ama.)

gav (I) [**goy** (III)] Ağaçlarda meydana gelen mantar, kav. (Çığrı, Çapalı *Dinar –Af.; Örkenez, Kumdanlı *Yalvaç –Isp.; Kayadibi,

Güney, Çeltek *Yeşilova –Brd.; Bekilli, Yukarıseyit *Çal, Bulkaz *Çivril –Dz.; *Savaştepe –Ba.; Kavakiçi, Yenice *Simav –Kü.; Peşman *Daday -Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; –Sm.; Hayati *Erbaa –To.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Ünye, Salman *Akkuş, *Gölköy, Uzunmusa, Bayadı –Or.; Süme *Bulancak –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tı.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Iğdır –Kr.; *Ağın, *Keban –El.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Hacılyas *Koyulhisar, *Gürün –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Teniste *Anamur –İç.; *Fethiye –Mğ.)

[**goy** (III)] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gav (II) Külle ateş karışımı. (Bizeri, Kızılköy –To.)

gav (III) [→ **gabcık** (III)]

gav (IV) [→ **gov**]

gav (V) Adım : *Beş gavda kendimi dışarı zor attım.* (–Bt.)

gav (VI) Kırmızı toprak. (–Sm.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Kr. ve bazı köyleri; Cenciğe –Ezc.)

gavaçı Çingene. (*Iğdır –Kr.)

gavaf Ucuz ayakkabı satan, kavaf. (–Sm.)

gavaḫ (I) [→ **gavak -1**]

gavaḫ (II) [→ **gabak** (III)]

gavaḫ (III) Ön taraf. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gavak [**gavaḫ** (I)] **1.** Kavak. (–Sm.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.)

[**gavaḫ** (I)] : (Ladikars –Kr.)

2. Çınar ağacı. (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

gaval (I) Tef. (–Kr.; –Ezm.)

gaval (II) [**gaval tüfek**] Namlusu yivsiz tüfek. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Mustafa Kemal Paşa –Brs.; Tokat –Es.; *Çarşamba –Sm.; Maksutlu *Şarkışla –Sv.)

[**gaval tüfek**] : (*Anamur –İç.)

gavalak Çalı sürgünü. (Çığrı *Dinar –Af.)

gavalata Manda derisini temizlemeye yarayan araç. (–Ed.)

gavalık Sazlık. (*Söğüt –Bil.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gaval incik İnce, zayıf bacak. (*Bor –Nğ.)

gavaltaḫ Bir şey düşecek gibi durmak. (*Ağın, *Keban –El.)

gaval tüfek [→ **gaval** (II)]

gavan Yerli arı kovanı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gavanak (I) Gaz tenekesi. (Dodurga *Artova –To.)

gavanak (II) Mısır ya da buğday unundan yapılan peynirli börek. (Bolaman –Or.)

gavanka Tahtadan yapılmış tuz kutusu. (–Ist.)

gavannamak Gözetmek. (Bozan –Es.)

gavar [→ **gever** (I) **-1**]

gavara (I) Kavga, gürültü. (Uluğbey, Büyükkabaca, Yassıören *Senirkent, *Eğridir ve köyleri –Isp.; Yukarıseyit *Çal, Söğüt, Çöplü *Çivril –Dz.; Tokat, Satılmış –Es.; Kuzköy *Akkuş, *Ünye –Or.; *Fethiye ve köyleri, Kaya –Mğ.)

gavara (II) **1.** [→ **gavgaz**] **2.** Balsız, boş petek. (Sarayönü, *Ermenek –Kn.; *Mersin ve köyleri, *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.)

gavara (III) [**govara, gozurtdak, gozurtdana**] Yellenme. (*Edremit –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; –Ks.; *Çar-

şamba –Sm.; –Ama.; –Or. ve köyleri; Nefsiköseli *Görele –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Ersis *Yusufeli, Tepeköy, *Şavşat –Ar.; *Ağın, –El.; *Gürün –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; *Bor –Nğ.)

[**govara**] : (–Ba.)

[**gozurtdak**] : (*Düzce –Bo.)

[**gozurtdana**] : (*Düzce –Bo.)

gavaracı Boş sözleıle herkesten üstün gelmek için çalışan, gürültücü, yalancı (kimse). (Çığrı *Dinar –Af.)

gavara çekmek Yellenmek. (*Merzifon ve köyleri –Ama.; Uzunmusa –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Külekçi *Çayıralan –Yz.)

gavar çalmak Arka su gelmeden önce bentleri hazırlamak. (–Ezc.)

gavarmak Kabarmak. (Zarşat –Kr.)

gavat (I) Yolsuz birleşmelere aracılık eden (kimse). (*Merzifon ve köyleri –Ama.; *Sorgun –Yz.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gavat (II) Kuvvet. (Şenoba *Uludere –Hak.)

gavata **1.** Tahta ya da teneke kutu. (Yukarıseyit *Çal –Dz.; Karakuyu, Tepeköy *Torbalı –İz.; *Soma –Mn.; Ezine –Ama.) **2.** Kulplu tencere. (*Emirdağ –Af.) **3.** Ağaç çömlek, içi oyuk kap. (Çapak *Torbalı –İz.; Umurbey *Gemlik –Brs.; *Gebze –Kc.; –Bo.; –Ed.) **4.** Ağaç havan. (–Çkl.) **5.** Küçük ağaç tekne. (*Malkara –Tr.) **6.** Su içilen maşrapa. (Temre *Kaş –Ant.) **7.** Teneke su hunisi. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gavcak [→ **gavlık -1**]

gavcaklamak [→ **gavralamaḫ**]

gavcar (I) **1.** Ardıç ağacının kabuğu. (Çığrı *Dinar –Af.; Kavak *Yeşilova –Brd.; *Mut ve köyleri –İç.) **2.** Dülger rendesinden çıkan talaş. (–Brd.)

gavcar (II) Çok hafif ve lifli olan sapından şişe tıpası yapılan bir çeşit bitki. (Limasol –Kıbrıs)

gavcar (III) Belde taşınan bıçak. (Mühye –Ank.; *Bodrum –Mğ.)

gavcar (IV) Ekinlerin dibindeki kuru yaprak. (Eber *Dinar –Af.; Dikici, Kozluca *Keçiborlu –Isp.; Çeltek *Yeşilova –Brd.)

gavcar (V) İçine yalamuk konulan çam kabuğundan yapılmış torba. (Tenis *Anamur –İç.)

gavcın Çimentoya benzeyen, mavi renkli toprak. (*Kadıköy –Ist.)

gave [→ **gayfa**]

gavella [→ **gavelle**]

gavelle [**gavella**] Ayakkabı. (Karkıncık *Artova –To.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**gavella**] : (*Zile –To.)

gavel olmak Kabakgiller ve baklagillerin bitki ve meyvesi kurumak. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gavete [→ **galete** (I)]

gavga bucağı Batıda yükselen ve yağmur yağdıran bir bulut. (–Kn.; –Ada.; *Mut ve köyleri, *Mersin ve köyleri –İç.)

gavgala kaşağısı Kavgayı kızıştıran (kimse). (*Kargı –Çr.)

gavgaz [**gavara** (II) **-1**] Hafif. (Aşudu *Darende –Ml.; –Mr.; *Gürün –Sv.; Yeniköy *Ereğli –Kn.)

[**gavara** (II) **-1**] : (Çerçin –Brd.)

gavıḫ [→ **gabık** (I)]

gavık Kavuk. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gavıl kurmak [**gavıllaşmak, gavıl kurmak**] İki kişi bir karara varmak. (Çığrı *Dinar –Af.)
[**gavıllaşmak**] : (Çığrı *Dinar –Af.)
[**gavul kurmak**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gavıllaşmak [→ **gavıl kurmak**]

gavımak Kurumaya yüz tutmak. (*Çal –Dz.)

gavın [→ **gavun**]

gavır etmek Bir şeyi boş yere harcamak. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gavırga [→ **gavurga**]

gavırğa Kaburga kemiği. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gavırha Fıstık, buğday vb. şeyler kavrulup öğütüldükten sonra, şekerle karıştırılarak yapılan yiyecek. (*Silifke –İç.)

gavırtlak Kuyruk ya da içyağının kavrulmuş şekli, kavurma. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gavıt 1. [→ **gavut** (I) **-1**] 2. [→ **gavut** (I) **-2**]

gavıtmak Üşüyüp büzülmek. (Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

gavız [**gavsık**] 1. İçi boş başak. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)
[**gavsık**] : (*Eşme –Uş.)
2. [→ **gavuz** (II) **-1**] 3. İçi boş ceviz : *Verdiğin ceviz gavızmış.* (Gezende *Gülnar –İç.)

gavi Meşe ağacından yapılan ve ucuna bir şey asmaya yarayan sırık. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

gavil Deri. (Şenoba *Uludere –Hak.)

gavinne Küçük bir cins tatlı su balığı. (*Eğridir –Isp.)

gavlağan [**gavlan**] Çınar ağacı. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Yalıköy –Or.; Süme *Bulancak –Gr.)
[**gavlan**] : (*Düzce –Bo.)

gavlah [→ **gavsak** (I)]

gavlak (I) Tüy ve kabuğu dökülmüş deri. (Güney *Yeşilova, Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Pınarbaşı –Ky.; –Nğ.; İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gavlak (II) Çam ağacının tatlı özsuyu, yalamık. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gavlamah Beklenen bir kimse geç gelmek. (*Gürün –Sv.)

gavlamak Deri güneşten soyulmak. (İğdecik –Isp.; Sürez *Bozdoğan –Ay.)

gavlan [→ **gavlağan**]

gavlangoz (I) [→ **goklangız**]

gavlangoz (II) İçi boş odun. (Kızılköy *Dinar –Af.)

gavlatmak Ceviz ve badem, kabuğundan ayrılmak. (*Zile –To.; –Nğ.)

gavlık [**gavcak, gavluk**] 1. İçine çakmak ya da kav konan deri cüzdan. (Çığrı *Dinar –Af.)
[**gavcak**] : (Aslanköy *Mersin –İç.)
[**gavluk**] : (Kuzköy *Akkuş –Or.)
2. Bohça. (*Bor –Nğ.)

gavluğan Tüylü ve dikenli bir çeşit ot. (Havsu *Kelkit –Gm.)

gavluk [→ **gavlık -1**]

gavmak Kovmak. (Karakoyunlu –Kr.)

gavragucah olmak Kucaklaşmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gavrak Petek. (Koru *Şebinkarahisar –Gr.)

gavralamah [**gavcaklamak, gavramak** (II)] Kavramak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gavcaklamak**] : (*Bor –Nğ.)
[**gavramak** (II)] : (–Sm.)

gavralaşmak Kavgaya tutuşmak. (Hasanoğlan –Ank.)

gavram (I) [**govram**] Tutam : *Hayvan acından ölüyor, bir gavram ot olsun yolup versene.* (Kızılköy *Dinar –Af.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Savaştepe –Ba.; Tokat –Es.; –Çr.; Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**govram**] : (–Ba.)

gavram (II) Bir çeşit siyah karga. (*Gelibolu –Çkl.)

gavrama [**gavruna**] Ekin biçmeye yarayan orak. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Çıtak *Çivril –Dz.)
[**gavruna**] : (Çöplü *Çivril –Dz.)

gavramak (I) Köpek ısırmak : *Köpek çocuğu gavramış.* (Kuşbaba *Bucak –Brd.)

gavramak (II) [→ **gavralamaḫ**]

gavran (I) **1.** Un konulan tahta kutu. (*Kargı –Çr.; *Perşembe, Bayadı, Uzunmusa –Or.; –Gm.) **2.** İçi çürümüş olan ağaçlardan yapılmış fıçı. (Sarıca *Gölköy –Or.) **3.** Arı kovanı. (Sarmaşık *Fatsa –Or.; Ersis *Yusufeli –Ar.)

gavran (II) Leş kargası. (Bolayır *Gelibolu –Çkl.)

gavrandırmak Kıvrandırmak. (*Bor –Nğ.)

gavranmak (I) Çabalamak. (*Bor –Nğ.)

gavranmak (II) Yaramazlık etmek. (–Brd.)

gavraşmaḫ Kavgaya tutuşmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gavraşmak Döğüşte kapışıp birbirinin üzerine çökmek. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

gavrık Zayıf, cılız. (Kızılköy *Dinar –Af.)

gavrıl Kibrit kutusu. (Hereke *Gebze –Kc.)

gavruh olmak Tırpan, çapa ve kazma gibi araçların uçları içeri doğru eğik olmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gavruk **1.** Ormanda, kendiliğinden kuruyup, çürümüş ve işe yaramaz hale gelmiş ağaç. (*Ünye, Salman, *Akkuş –Or.) **2.** Büyük köknar ağacı. (Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.)

gavruklaşmak Eğilmek : *Bu ağaç sıcaktan gavruklaşmış.* (Şalcı *Şavşat –Ar.)

gavruna [→ **gavrama**]

gavsak (I) [**ganazak, gavlah, gavsalak** (I)] Hafif, içi boş. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Yerkesik –Mğ.)
[**ganazak**] : (–Sm.)
[**gavlah**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gavsalak** (I)] : (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gavsak (II) Kestane. (–Dz.; *Ermenek ve köyleri –Kn.)

gavsak (III) [**gavsun**] Fındığın kurumuş yeşil kabuğu. (–Or.)
[**gavsun**] : (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gavsal Mısır koçanının dışındaki yeşil kabuk. (Güney *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam, Bereketli *Tavas, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Dallıca, Kırcaklı *Nazilli –Ay.; Tepeköy *Torbalı –İz.; *Boyabat ve köyleri –Sn.; Uzunmusa –Or.)

gavsala Yük taşımak için atın iki yanına konulan özel yapılmış küfe. (*Kandıra –Kc.)

gavsalak (I) [→ **gavsak** (I)]

gavsalak (II) Aptal, akılsız. (Havsu *Kelkit –Gm.)

gavsalası daralmak [**gavselesi daralmak**] İçi sıkılmak. (*Ermenek –Kn.)
[**gavselesi daralmak**] : (Cemele –Krş.)

gavsara (I) **1.** İnce yontulmuş yaş ağaçtan yapılan sepet. (*Sivrihisar ve köyleri –Es.; Namrun *Tarsus –İç.) **2.** Süt üstüne kapatılan sepet. (–Ba.)

gavsara (II) Buğday koymak için yapılan yer. (*Boğazlıyan –Yz.)

gavselesi daralmak [→ **gavsalası daralmak**]

gavsık [→ **gavız-1**]

gavsıktırmak Yoklamak, araştırmak. (Kenger *Kula –Mn.)

gavsuk [→ **gavsul -1**]

gavsul [**gavsuk**] **1.** Fındığın yeşil kabuğu. (Süme *Bulancak –Gr.) [**gavsuk**] : (–Gr.) **2.** Kabuklu fındık. (Süme *Bulancak –Gr.)

gavsun [→ **gavsak** (III)]

gavşaḫ [→ **gavşak** (I)]

gavşak (I) [**gavşaḫ, gavuşağı, gavuşaḫ**] Yollar ve derelerin birleştiği yer, kavşak. (Yukarıseyit *Çal–Dz.; Karacalar –Ba.; –Çr.; –Gaz.; Kemer, Dont *Fethiye –Mğ.) [**gavşaḫ**] : (*Ağın, *Keban –El.) [**gavuşağı**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.) [**gavuşaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gavşak (II) Bitten daha küçük zararlı bir böcek. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gavşak (III) Buğday tarlalarında bulunan pembe ve sarı çiçekli bir çeşit ot. (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

gavşak (IV) Tohumunu kabarcıklı bir zar içinde saklayan, üzeri gri çizgili bir ağaç. (Çığrı *Dinar –Af.)

gavşak (V) **1.** Çapaçul (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo.) **2.** Şakacı (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gavşak (VI) **1.** Kestane. (–Çkl.; *Ereğli –Zn.; *İnebolu –Ks.) **2.** Fırında kavrulmuş kestane. (*Kandıra –Kc.; Berk –Bo.; *Ereğli –Zn.)

gavşak (VII) Gevşek. (*İznik –Brs.)

gavşamak (I) Gevşemek, yıkılmaya yüz tutmak : *Zelzeleden bütün duvarlar gavşadı.* (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

gavşamak (II) Ağaç çürümek. (Salarha ve köyleri –Rz.)

gavşırmak Kuşatmak. (*Ermenek –Kn.)

gavşut İki parçanın birbirine eklendiği kısım. (*Gürün –Sv.)

gavuç Fıtığı olan (kimse). (Peşman *Daday –Ks.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gavuk (I) İçi oyulup kurutulmuş patlıcan. (–Brd.)

gavuk (II) **1.** Kaya, çürümüş ağaç ya da dişlerdeki oyuklar. (*Düzce –Bo.) **2.** Kerpiç evler yapılırken derz arası fazla bırakılmış yer. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)

gavuk (III) Kar başlığı. (Kuzköy *Akkuş –Or.)

gavuk (IV) Hayvanların idrar torbası. (–Ba.; –Çr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gavuk (V) Uzun (keçi memesi için) : *Gavuk memeli keçiler sütlü olur.* (Eber *Dinar –Af.)

gavuk (VI) Balon : *Babam bana gavuk getirmiş.* (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gavul kurmak [→ **gavıl kurmak**]

gavum Düğünden sonra kız ve oğlan evinin birbirlerine verdikleri yemek: *Yarın akşam Ayşe'nin gavumu var.* (Kuzköy *Akkuş –Or.)

gavuma gitmek Ziyarete gitmek. (*Ünye ve köyleri –Or.)

gavun [**gavın**] Kavun. (–Sm.) [**gavın**] : (Çalıköy, Develi *Düzce –Bo.)

gavur balığı Sazan balığı. (–Sm.)
gavur elekçisi Müslüman olmayan (kimse). (–Ks. ve çevresi)
gavurga [**gavırga, govurga, goyurga**] Kavrulmuş buğday, mısır, arpa. (*Emirdağ –Af.; Peşman *Daday –Ks.; –Sn.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Ortaköy *Şarkışla, *Zara –Sv.; Çanıllı *Ayaş, Hasanoğlan –Ank.; *Ermenek –Kn.)
[**gavırga**] : (Çığrı *Dinar, *Emirdağ –Af.)
[**govurga**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
[**goyurga**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gavurma [**goyurma**] Kavrulduktan sonra dondurulup saklanan et. (–Sm.; –Kı.; Kesirik –El.; Hasanoğlan –Ank.; *Ermenek –Kn.)
[**goyurma**] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gavuşağı [→ **gavşak** (I)]
gavuşaḫ [→ **gavşak** (I)]
gavut (I) [**gavıt -1, 2; govruk, goyut**] **1.** Kavrulmuş tahıl unu. (Çöplü *Çivıil –Dz.; Eldüren *Daday –Ks.; –Çr.; *Bayburt –Gm.; –Ezm.; *Ağın, *Keban, –El.; Çepni *Gemerek –Sv.; –Ada.)
[**gavıt -1**] : (İğdecik –Isp.; Çeltek *Yeşilova –Brd.; *Çivril –Dz.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; –Sv. ve çevresi)
[**govruk**] : (*Bigadiç –Ba.)
[**goyut**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
2. Öğütülmüş armut kurusu unu. (Cenciğe –Ezc.; Eşke *Divriği –Sv.)
[**gavıt -2**] : (Kurna –Brd.)
3. Yabanî armut. (–To.) **4.** Bulgur elendikten sonra geriye kalan unlu kısım. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)
gavut (II) Konsol. (–Gr.)
gavuz (I) Olgunlaşmamış, ham meyve. (*Nazimiye –Tn.)
gavız (II) [**gavız -2**] **1.** Tahıl kabuğu. (Karamanlı *Tefenni –Brd.; Peşman *Daday –Ks.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ermenek –Kn.)
[**gavız -2**]: (*Yeşilova ve köyleri –Brd.; Darıveren *Acıpayam –Dz.)
2. Kabuğundan ayrılmayan tahıl. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gavünme Bir çeşit büyük balık. (–Dz.)
gav vermek [→ **govlamak**]
gavzalak Tatsız. (*Ünye –Or.)
gavzalama **1.** Dokunma. (Körküler *Yalvaç –Isp.) **2.** Saç tarama. (–Ank.)
gavzalamak (I) Herhangi bir şeyin iyisini seçerek almak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gavzalamak (II) Korumak, kayırmak. (*Tavşanlı –Kü.)
gavzallamak Taneli şeyleri, bir ya da iki elin alabileceği kadar avuçlamak. (*Keçiborlu –Isp.)
gavzantı **1.** Buğday ya da arpa elendikten sonra kalburun üstünde kalan kabukları. (Çiftlik *Dinar –Af.) **2.** Ağaç talaşı. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)
gavzel Kuru yaprak. (Kızılağaç *Alanya –Ant.)
gavzınmak Sıkıntıya düşüp çare aramak. (Tokat –Es.)
gay (I) Ekili olan tarlada, tohumun toprak üstüne çıkmasına engel olan sertleşmiş kısım. (Örkenez *Yalvaç –Isp.; Süme *Bulancak –Gr.; Bisse *Akşehir –Kn.)
gay (II) Kusmuk. (–Or. ve köyleri)

gayaf Dayanıksız, çabuk eskiyen eşya (için). (Çığrı *Dinar –Af.)

gayafa Toptan satış. (Güney *Yeşilova –Brd.)

gayaḫ Dere. (Bahçe'li *Boı –Nğ.)

gayak Kayak yapılan yer. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gayalak [**gayalık, gaylak**] Genç dişi deve. (*Bodrum, *Ula –Mğ.)
[**gayalık**] : (Uzuncaburç *Silifke, *Anamur, *Mut –İç.; Eskiyörük *Serik –Ant.)
[**gaylak**] : (Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Milas –Mğ.)

gayalık [→ **gayalak**]

gayamak Deve çiftleşmek. (Civan-yaylağı –İç.)

gayan Dikdörtgen şeklinde düz taş. (*Ezine ve köyleri –Çkl.)

gayapa (I) **1.** Bir çeşit keklik. (Uluşiran –Gm.)

gayapa (II) Toptan olmayan, parça parça yapılan satış. (Güney *Yeşilova –Brd.)

gayar (I) Küfür, sövgü. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Oğuz, Darıvaren *Acıpayam –Dz.)

gayar (II) Nal çivisi. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gayar (III) Dağda kışın çobanların barınması için yapılan ev. (Söğüt, Honaz –Dz.)

gayar etmek [**gayarlamek**] Hayvanın tırnağını yontarak eski nalı yeniden çakmak. (Dikici *Dinar –Af.; Sofular –Isp.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Arapkir –Ml.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.; *Ermenek –Kn.)
[**gayarlamek**] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gayarlamak Küfür etmek, sövmek : *Ali Mehmet'i iyice gayarladı.* (Yassıören *Senirkent –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; Darıveren, Oğuz *Acıpayam, *Çivril –Dz.; *Ermenek –Kn.; Genek *Yatağan, *Bodrum –Mğ.)

gayarlamek [→ **gayar etmek**]

gayasa **1.** Killi toprak. (Yassıören *Senirkent –Isp.) **2.** [→ **gaysa-1**]

gayasalanmak [**gaysılanmak** (I) **-2**] Havayla temas eden hamurun yüzü sertleşmek. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gaysılanmak** (I) **-2**] : (–Ba.; Tokat –Es.; Larnaka –Kıbrıs)

gayasa tutmak [→ **gaysılanmak** (I) **-1**]

gayazak Su kenarlarında yetişen, yenebilen bir çeşit ot. (*Fethiye ve köyleri –Mğ.)

gaybana (I) Miras kalan eşya. (Demirciler, –Sm.; *Tirebolu –Gr.; Mağura, Haçavera *Maçka –Tr.)

gaybana (II) Kötü, biçimsiz, yakışıksız (insanlar için). (*Ünye, Uzunmusa, Bayadı –Or.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Palha *Divriği –Sv.)

gaybana (III) Kimseye faydası olmayan şey. (Gave *Ardeşen –Rz.)

gaybana (IV) Biber, patlıcan vb. bitkilerin tohumu. (Çevlik *Tosya –Ks.)

gaybana galasıca Kahrolasıca anlamında ilenç. (*Düzce –Bo.)

gaybat [→ **gaybent**]

gaybent [**gaybat**] Dedikodu : *Niçin benim gaybentimi ediyorsun.* (Mesken *Yatağan –Mğ.)
[**gaybat**] : (Kabaklar *Çameli –Dz.)

gaybetli Değerli, herkes tarafından sevilen (kimse için) : *Bizim köyün bekçisi gaybetlidir.* (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

gayçı Makas. (*Doğubayazıt –Ağ.)

gayda (I) Türkü, hava, mani : *Hadi oğlum bize bir gayda çek.* (Güney *Yeşilova –Brd.)

gayda (II) [**gayde** (II)] Düzen, usul, yol : *Nasıl işler gaydasında mı ?* (*Bor –Nğ.)
[**gayde** (II)] : (–El. ve ilçeleri)

gaydalamak [→ **gaydalanmak** (III) **-1**]

gaydalanmak (I) **1.** Bayılacak kadar korkmak. (*Ağın, *Keban –El.) **2.** Delirmek, çıldırmak. (*Ağın, *Keban –El.)

gaydalanmak (II) Kibarlaşmak : *Karşımda gaydalanma.* (Çığrı *Dinar –Af.)

gaydalanmak (III) [**gaydalamak, gaydalmak**] **1.** Sekerek yürümek. (Maksutlu *Şarkışla –Sv.; Genezin *Avanos –Nş.)
[**gaydalamak**] : (Tokat –Es.)
[**gaydalmak**] : (Bertiz –Mr.; *Osmaniye –Ada.)
2. Koşmak. (Maksutlu *Şarkışla –Sv.)

gaydalı **1.** Güzel, sekerek yürüyüş (için) : *Öyle gaydalı bir yürüyüşü var ki, insanın durup bakası geliyor.* (*Bünyan –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.) **2.** Gösterişli hareketler yapan (kimse) : *Senin gaydalı geliyor.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gaydalı olmak Delilik belirtileri göstermek. (*Ağın, *Keban –El.)

gaydalmak [→ **gaydalanmak** (III) **-1**]

gaydayı bozmak Durum değiştirmek : *Gaydasını hiç bozmaz kara aslan.* (*Bor –Nğ.)

gayde (I) Gösterişli tavır, çalım. (–Çr.)

gayde (II) [→ **gayda** (II)]

gayde (III) Zurnalı ve tulumlu bir çeşit çalgı. (*Yenişehir –Brs.)

gaydına bahmak Başının çaresine bakmak : *Senen bu işi yaptım ama sen get başıyın gaydına bak.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gaydırma Tahtadan yapılan basit baraka evler. (*Kaş ve çevresi –Ant.)

gaydırmak **1.** Sürüklemek. (Vazıldan *Divriği, Telin *Gürün –Sv.) **2.** Bir şeyin arkasını izlemek. (*Marmaris –Mğ.) **3.** Yalan söylemek. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gayduli Saka kuşu. (Limanköy *Çayeli –Rz.)

gaydurba Bir çeşit konsol. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gayes Elbise : *Bugün gayes yıkayacağım.* (*Emirdağ –Af.)

gayfa [**gaeyfe, gafle** (II), **gahva, gave, gayfe, gayve, geve** (II)] Kahve. (Güney, Çeltek *Yeşilova –Brd.; Eziler, Buldan *Güney –Dz.)
[**gaeyfe**] : (–Kr.)
[**gafle** (II)] : (Kepez –Ky.)
[**gahva**] : (Şenoba *Uludere –Hak.)
[**gave**] : (Karabüzey *Araç –Ks.)
[**gayfe**] : (Hasanoğlan –Ank.)
[**gayve**] : (Çıkrıkçı *Turgutlu –Mn.; *Akçeşehir –Bo.)
[**geve** (II)] : (Peşman *Daday –Ks.)

gayfe [→ **gayfa**]

gaygama [→ **gaygana** (I) **-1**]

gaygana (I) [**gaygama, gayganaḫ -1, 2; goygana**] **1.** Yumurta ve un, yağda kızartılarak yapılan bir çeşit omlet. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Pelitköy *Burhaniye –Ba.; –Mn. ve çevresi; *Sivrihisar, İkipınar *Mihalıççık –Es.; Karabüzey *Araç, Ağlı *Küre –Ks.; *İskilip –Çr.; –Sn.; Fiğneze

*Artova, Hayatî *Erbaa –To.; Sarıca *Gölköy –Or.; Süme *Bulancak –Gr.; Uluşiran *Şiran, Havsu, *Kelkit –Gm.; Gare *Ardeşen –Rz.; –Kr. ve bazı köyleri; Cenciğe, –Ezc.; *Ağın, *Keban, –El.; *Arapkir, Aşudu *Darende –Ml.; *Şarkışla, *Zara, Hacılyas, Yukarıkale *Koyulhisar, Palha *Divriği –Sv.; Bektaşlı, *Boğazlıyan –Yz.; *Ermenek –Kn.; *Kadirli –Ada.; *Mersin ve köyleri –İç.)

[**gaygama**] : (Kesirik –El.)

[**gayganaḫ -1**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

[**goygana**] : (Eşke *Divriği –Sv.)

2. Yumurta un vb. şeyler, yağda kızartılarak yapılan bir çeşit tatlı. (*Yalvaç, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Uluğbey *Senirkent, *Eğridir –Isp.; Kurna –Brd.; *Düzce, *Akçaşehir –Bo.; *Ağın –El.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Karıncalı –Krş.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.)

[**gayganaḫ -2**] : (*Iğdır –Kr.)

3. Yumurtaya batırılarak yağda kızartılan ekmek. (Peşman *Daday –Ks.; Kızılköy –To.; Bayadı, Sarmaşık *Fatsa –Or.) **4.** Yağda kızartılarak yapılan bir çeşit börek. (–Or. ve köyleri)

gaygana (II) Toprağın sertleşmesi hali: *Tarla, su görüpte havalar kurak gidince kaygana gibi kaldı.* (Örkenez *Yalvaç –Isp.)

gaygana (III) Bahçıvan tırmığı. (Satılmış –Es.)

gayganacuḫ Sarı çiçekleri olan dikenli bir ot. (*Ağın, *Keban –El.)

gayganaḫ **1.** [→ **gaygana** (I) **-1**] **2.** [→ **gaygana** (I) **-2**]

gaygay (I) Düğün alayı. (–Af.)

gaygay (II) [→ **gadar** (III)]

gaygay (III) Budala, aptal. (Pirinççeşme *Malkara, İnecik –Tk.)

gaygı [→ **gayı** (I)]

gaygılı İşini takip ederek günü gününe yapan (kimse). (Eziler *Buldan –Dz.)

gaygın Yassı taş. (Pelitköy *Edremit –Ba.)

gaygısız [**gaygusuz**] Telâşsız, düşüncesiz, endişesiz (kimse için). (Deregümü, Bağıllı *Eğridir –Isp.; Bayburt *Sarıkamuş –Kr.)

[**gaygusuz**] : (Peşman *Daday –Ks.)

gaygun Hızlı, çok : *Bu gece gaygun yağmur yağdı.* (Yerkesik –Mğ.)

gaygusuz [→ **gaygısız**]

gayğu İş zorluğundan çekilen sıkıntı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gayḫı [→ **gayık** (II)]

gayḫılmak Bir tarafa yatmak, eğrilmek : *Bizim duvar gayḫılmış.* (*Sorgun –Yz.)

gayı (I) [**gaygı**] Kaygu, tasa. (*Bor –Nğ.)

[**gaygı**] : (*Çal –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Niksar –To.; –Ank.)

gayı (II) [→ **gayrı**]

gayıg Kayık biçiminde çinko ya da porselen tabak. (–Brd.)

gayıḫcı Kayıkçı. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gayıḫmaḫ Şaşırmak : *Ahmet meni gayıḫdırdı.* (*Iğdır –Kr.)

gayıḫtas Kayık biçiminde bakır tas. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gayık (I) [→ **gayrı**]

gayık (II) [**gayḫı, gaykı**] Kızak. (Peşman *Daday –Ks.)

[**gayḫı**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gaykı**] : (Sarıca *Gölhisar-Or.)

gayılamak Sekerek yürümek. (*Acıpayam –Dz.)

gayıl gelmek [→ **gayıl olmak**]

gayılı Çok, yığılı : *Geçen sene gayılı zahramız* (*zahiremiz*) *varıdı.* (*Bor –Nğ.)

gayılmak Yığılmak, üstüste binmek. (*Bor –Nğ.)

gayıl olmak [**gayıl gelmek, gayil olmak**] Razı olmak, yetinmek, kabul etmek. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Karakuyu *Torbalı –İz.; *Bor, Yenice –Nğ.)

[**gayıl gelmek**] : (Karakuyu *Torbalı –İz.)

[**gayil olmak**] : (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

gayım (I) **1.** Kırılmaz, sağlam, kuvvetli. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; Hayati *Erbaa –To.; Bayadı –Or.; *Arapkir –Ml.; Bertiz, *Afşin –Mr.; Telin, *Gürün, Çamova *Divriği, Maksutlu *Şarkışla, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; Mühye, Kıbrıs –Ank.) **2.** Sıkı. (Eşke *Divriği –Sv.)

gayım (II) Çocukların birbirlerinin üstüne binerek yaptıkları yığın. (*Bor –Nğ.)

gayım olmak Eşit olmak. (Dallıca *Nazilli –Ay.)

gayın Karının ya da kocanın erkek kardeşi, kayın. (Çığrı *Dinar –Af.)

gayınbaba [→ **gaynata**]

gayındiref [**gayış-1**] Sabanı boyunduruğa bağlayan ağaç ya da kayış halka. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gayış-1**] : (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

gayınmaḫ [**gayışmaḫ**] Bir yamaçtan aşağı kaymak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gayışmaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gayınna Kayınvalide. (Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Kandıra –Kc.; *Ağın, *Keban –El.)

gayınna dili Kaynana dili denilen bir çeşit kaktüs. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gayıntı Büyük yonga. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gayın tutmak Emniyete almak, sıkı tutmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gayır **1.** Akarsuların getirdiği ince kum. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; –İz.; *Kandıra –Kc.) **2.** [→ **gayrak** (I) **-2**]

gayıran [**gayıruḫ**] Dövüşen iki kişiden birini tutan (kimse). (Karaözü *Gemerek –Sv.)

[**gayıruḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gayırdamak Kaynaşmak, kıpırdamak. (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gayır gayır Bir şeyin çok olduğunu belirtir : *Bizim evde karınca gayır gayır.* (Keskin –Es.)

gayırmak **1.** Korumak, esirgemek. (Yassıören, Uluğbey *Senirkent –Isp.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; Ziyere *Akyazı –Ama.) **2.** Yapmak, hazırlamak. (Peşman *Daday –Ks.; Koyundere *Ahıska, *Iğdır –Kr.)

gayırtmak Döğüşen iki kişiden birinin tarafını tutmak. (*Bor –Nğ.)

gayıruḫ [→ **gayıran**]

gayış [**gayiş**] **1.** [→ **gayındıref**] **2.** Kayış. (–Sm.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.)

[**gayiş**] : (Hayati *Erbaa, Çilehane *Reşadiye –To.)

gayış gıran Çift sürerken sabana takılarak zorluk veren bir ot kökü. (Peşman *Daday –Ks.)

gayışmaḫ [→ **gayınmaḫ**]

gayıştırma Çalı çırpıyla yakılan büyük ateş. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gayıt (I) [**gayıt gamat, gayit** (II)] **1.** Bir işin yapılabilmesi için gerekli olan araç, gereç. (Yukarıseyit *Çal –Dz.; Bayadı –Or.; Mühye –Ank.; *Ermenek –Kn.; *Mut, *Mersin ve köyleri –İç.) **2.** Kışlık yiyecek, yakacak hazırlığı, düğün hazırlığı gereçleri. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; Sarıkavak –Es.; Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.)

[**gayit** (II)] : (Sarıhamzalı, Kepirge *Sorgun –Yz.; Lefkoşe –Kıbrıs)

3. Ekmekle beraber yenen yiyecek. (*Bor –Nğ.) **4.** Nesne, şey. (Yazır, Yumrutaş, *Acıpayam, İnceler, Honaz –Dz.)

[**gayıt gamat**] : (*Ermenek –Kn.)

gayıt (II) İş. (Eymir *Bozdoğan –Ay.; Mesken, Şeref, Kavaklıdere *Yatağan –Mğ.)

gayıt (III) Parça. (*Acıpayam –Dz.)

gayıt damı [→ **gayıt evi**]

gayıt evi [**gayıt damı**] Kiler. (–Nş.: Alan *Çumra –Kn.)

[**gayıt damı**] : (*Bor –Nğ.)

gayıt gamat [→ **gayıt** (I) **-4**]

gayıtma Erişte yemeği. (*Selim, *Sarıkamış –Kr.)

gayıtmaḫ [**gayıtmak**] Geri dönüp gelmek. (*Iğdır –Kr.)

[**gayıtmak**] : (Zarşat –Kr.)

gayıtmak [→ **gayıtmaḫ**]

gayızak Su kenarlarında yetişen, yemeği yapılan bir çeşit ot. (Kabaklar *Çameli –Dz.)

gayil olmak [→ **gayıl olmak**]

gayirmez Lütfen, zahmet olmazsa, her ne kadar zahmetse de anlamında kullanılır : *Gayirmez bana bir su ver.* (–Gaz.)

gayiş [→ **gayış -2**]

gayişlemek Küfretmek. (Çilehane *Reşadiye –To.)

gayit (I) Çerçeve. (Sarıhamzalı, Kepirge *Sorgun –Yz.; Deliviran *Çubuk –Ank.)

gayit (II) [→ **gayıt** (I) **-2**]

gaykalmak Başını geriye doğru dik tutmak. (Afşar aşireti, Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.)

gaykı [→ **gayık** (II)]

gaykılmak (I) Arkaya yaslanmak. (*Keçiborlu –Isp.; *Sivrihisar –Es.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gaykılmak (II) Kendini beğenmek, böbürlenmek. (*Emirdağ –Af.; *Sivrihisar –Es.)

gaylak [→ **gayalak**]

gaylamak [→ **gaysılanmak** (I) **-1**]

gaylan Pipo. (Akıncılar *Kuşadası –Ay.)

gaylen Artık, bundan böyle. (–Yz.)

gaylı [→ **gayrı**]

gaylık (I) Hayvanları kardan ve yağmurdan koruyan yer. (–Sn.; *Termeme –Sm.)

gaylık (II) Yağmurlu günlerde başa alınan çuval. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gayli [→ **gayrı**]

gaylule Uyuklama, uyku ile uyanıklık arası. (–Çr.)

gayma [**gayme**] Kâğıt lira. (*Merzifon –Ama.; Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gayme**] : (*Karahallı ve köyleri –Uş.)

gaymagalu [**gaymagam**] Kâğıt para kabı, cüzdan. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gaymagam**] : (–Kr.)
gaymagam [→ **gaymagalu**]
gaymaḫ [→ **gaymak** (I)]
gaymak (I) [**gaymaḫ**] Sütün yüzü, kaymak. (–Sm.; Sarmaşık *Fatsa –Or.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Saçıkara *Fethiye –Mğ.)
[**gaymaḫ**] : (Zarşat –Kr.; Kesirik –El.)
gaymak (II) Yığmak, doldurmak : *Odunları sobaya gaydın mı?* (–Krş.; *Bor –Nğ.; *Ereğli –Kn.)
gaymak (III) Sözünden dönmek. (Dallıca *Nazilli –Ay.; Fili *Biga –Çkl.; Mühye –Ank.)
gaymak (IV) [**gaypmaḫ**] Bir yerden kaymak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gaypmaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gayme [→ **gayma**]
gayna El hızarındaki bir parça : *Hızarın gaynası eğri.* (Akçaeniş *Elmalı –Ant.)
gaynadannıḫ etmek Kavgayı kızıştırmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaynaḫçı Söylentilerin doğrusunu ortaya çıkaran (kimse). (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaynak Kabuğu kesilmiş kavun, karpuz dilimi. (Çığrı *Dinar –Af.; *Bozdoğan –Ay.)
gaynar bişmez Bulgur içinde bulunan ot tohumları. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaynarca (I) Göze, kaynak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaynarca (II) Dövülmüş baharat ve şeker suda kaynatılarak yapılan bir çeşit içecek. (*Ermenek –Kn.)
gaynaruḫ Kaynamaya yakın. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaynaşık Şımarık. (*Düzce –Bo.)
gaynaşmak (I) Yakın dost olmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaynaşmak (II) Kalabalık yaparak ele ayağa dolaşmak : *Çocuklar gaynaşmayın, işimize mani oluyorsunuz.* (Tutmaç –Sv.)
gaynaşuḫ Çok yakın dost : *Bu günner onnarın arası gaynaşuḫ.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaynata [**gayınboba**] Kayınbaba. (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezc.)
[**gayınboba**] : (İncekum *Silifke –İç.)
gaynata yolu Erkek evinden kız babasına armağan gönderilen elbise. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaynatma Islatılan ve pişirilen buğday. (Ciltli *Mecitözü –Çr.)
gaypaḫ (I) [**gaypak** (III)] Bir çeşit hamur yemeği. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gaypak** (III)] : (Çıkrık *Mecitözü –Çr.)
gaypaḫ (II) [→ **gaypak** (I)]
gaypak (I) [**gaypaḫ** (II)] Sözünde durmayan (kimse). (–Brd.; Bademli *Acıpayam –Dz.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gaypaḫ** (II)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gaypak (II) **1.** Düz olmayan, pürtüklü: *Şu duvar gaypak taşlardan yapılmıştır.* (Çeltek *Yeşilova –Brd.) **2.** Kaygan. (Karabüzey *Araç –Ks.) **3.** Düz olan şey (için). (Gönen *Tepeköy –Isp.)
gaypak (III) [→ **gaypaḫ** (I)]
gaypak söz Birkaç anlama çekilebilen söz. (Karabüzey *Araç –Ks.)

gaypıtmak Kimse görmeden çalıp kaçmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gaypmaḫ [→ **gaymak** (IV)]

gayrak (I) [**gayır -2**] **1.** Düz, yassı taş. (Yaka, *Gelendost, Yassıören, Uluğbey *Senirkent, Kozluca, İlyas *Keçiborlu –Isp.; Çeltek, Çuvallı *Yeşilova, Karamanlı *Tefenni, Kozağaç *Gölhisar –Brd.; Bulkaz *Çivril, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Bozdağ *Ödemiş –İz.; Kıreli –Kn.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.; Şeref *Yatağan –Mğ.) **2.** İri kum. (*Atabey, Sofular *Eğridir –Isp.; Kerem *Burhaniye –Ba.; *Mersin –İç.; Erenyaka *Akseki –Ant.)
[**gayır -2**] (*Bafra –Sm.; Karaözü *Gemerek –Sv.; *Karaman –Kn.) **3.** Kireç taşı. (*Ermenek –Kn.) **4.** Çakıl taşı. (Ortaköy *Bor –Nğ.; Tahanlı *Mersin –İç.) **5.** Bileği taşı. (Çığrı *Dinar –Af.; Körküler *Yalvaç –Isp.; Tokat, *Sivrihisar –Es.; *Refahiye –Ezc.; Kaya *Fethiye –Mğ.)

gayrak (II) [**gayran** (I) **-1, 2**] **1.** Kırmızımtırak toprak : *Gayrakta buğday az olur.* (Çandır *Sütçüler –Isp.) **2.** Verimsiz toprak. (Papasköy –Sm.)
[**gayran** (I) **-1**] : (*Kandıra –Kc.; Karabüzey *Araç –Ks.)
3. Kumlu toprak. (Sarmaşık *Fatsa –Or.; Güzelsu *Akseki –Ant.)
[**gayran** (I) **-2**] : (Sarıkavak –Es.; *Fatsa –Or.)

gayrak (III) Çocukların düz taşlarla oynadıkları bir oyun. (Salda *Yeşilova –Brd.; Darıveren, Alâeddin *Acıpayam –Dz.)

gayran (I) **1.** [→ **gayrak** (II) **-2**] **2.** [→ **gayrak** (II) **-3**]

gayran (II) Yumuşak kaya. (Peşman *Daday –Ks.)

gayran (III) Tepe. (Sarıoba *Polatlı –Ank.)

gayrangaş İlgisiz : *Mehmet çok gayrangaştır o işe iyi bakmaz.* (Peşman *Daday –Ks.)

gayranlık doruğu Gayran taşı bulunan tepe. (Kasımlar *Gölpazarı –Bil.)

gayranmak Artırmak : *Her şeyi yazdan gayranmalı.* (*Mut ve köyleri –İç.)

gayrantaşı Yerden tabaka halinde çıkan ve mezar taşı yapmakta kullanılan bir çeşit taş. (Kasımlar *Gölpazarı –Bil.)

gayreç Büyük suların geçit yeri. (Hortu *Ereğli –Kn.)

gayret kuşağı Eskiden kullanılan arasına bıçak, kama, para vb. şeyler konulan, katkat meşinden yapılmış bir çeşit kuşak. (–Çr.; Karaptal, *Vezirköprü –Sm.; *Reşadiye –To.; Akçakaya –Ky.)

gayrı [**ga, gağrı, gāli, galik** (I), **galim, galli** (I), **gardı, garık** (I), **gari, garik** (I), **garim** (I), **gartı, gartık, gayı** (II), **gayık** (I), **gaylı, gayli, gayrık, gayrım, gayrın, gayri, gayrik, gayruk** (II), **geri** (VII)] Artık, bundan böyle. (Nudra *Şarkîkaraaağaç –Isp.; *Tire –İz.; –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; *Alaca –Çr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Şekeroba –Or.; *Ermenek ve köyleri –Kn.; *Bahçe –Ada.)
[**ga**] : (Çığrı *Dinar –Af.)
[**gağrı**] : (–Ky.)
[**gāli**] : (–Af.; *Keçiborlu, Deregümü –Isp.; Çeltek *Yeşilova, Çer-

çin –Brd.; Söğüt *Honaz, Darıveren *Acıpayam, Bulkaz *Çivril –Dz.; *Edremit –Ba.; *Tavşanlı, *Emet –Kü.; Sarıkavak –Es.; –Çr.; *Ayaş –Ank.; –Kn.)

[**galik** (I)] : (*Edremit –Ba.; *Simav –Kü.; *Akyazı –Kc.; –Ist.)

[**galim**] : (–Brd.; *Edremit –Ba.; Kökkaya *Turgutlu –Mn.)

[**galli** (I)] : (Bulak *Kangal –Sv.)

[**gardı**] : (*Sungurlu –Çr.)

[**garık** (I)] : (–İz.)

[**gari**] : (İshaklı *Bolvadin –Af.; –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; *Buldan –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Tepeköy *Torbalı, *Tire, *Ödemiş ve köyleri, *Bergama –İz.; *Sındırgı –Ba.; –Gaz.; *Elmalı, *Korkuteli –Ant.)

[**garik** (I)]: (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Gökkaya *Turgutlu –Mn.; *Edremit ve köyleri –Ba.; *Sivrihisar ve köyleri –Es.)

[**garim** (I)]: (*Gelendost –Isp.; Honaz –Dz.; *Edremit –Ba.; *Alanya –Ant.)

[**gartı**] : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

[**gartık**] : (*Devrek –Zn.)

[**gayı** (II)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

[**gayık** (I)] : (Aşağıkayı *Tosya –Ks.; Mühye –Ank.; –Kn.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

[**gaylı**] : (Çanıllı *Ayaş, Hasanoğlan –Ank.)

[**gayli**] : (Çıkrık *Mecitözü –Çr.)

[**gayrık**] : (Ekse *Çal, Söğüt, Honaz –Dz ; Dallıca *Nazilli –Ay.; –Ezc. ve köyleri; Karabüzey *Araç –Ks. *Çarşamba –Sm.; –Kıbrıs)

[**gayrım**] : (*Silifke –İç.)

[**gayrın**] : (Sarılar *Avanos –Nş.)

[**gayri**] : (Söğüt, Honaz –Dz.; Durakköy, Çongara, İnkaya –Brs.)

[**gayrik**] : (*Akyazı ve çevresi –Kc.; –Bo.)

[**gayruk** (II)] : (Kongurca –Ba.)

[**geri** (VII)] : (Kızılköy *Dinar –Af.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gayrık [→ **gayrı**]

gayrım [→ **gayrı**]

gayrın [→ **gayrı**]

gayri [→ **gayrı**]

gayrik [→ **gayrı**]

gayruḫsuz Arada bir ayırım gözetmeksizin anlamında kullanılır : *Ben ona gayruḫsuz bahtım gendumdan ayırmadım.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gayruk (I) Kaba. (*Ereğli –Kn.)

gayruk (II) [→ **gayrı**]

gayruk (III) Büyük ağaç. (Kazanç *Şebinkarahisar –Gr.)

gayrukmak Mısır tarlasını beklemek. (*Çarşamba –Sm.)

gaysa [**gayasa -2, gayse, gaysık**] **1.** Yağmurdan, selden sonra kuruyan toprağın bağladığı sert kabuk. (*Çal –Dz.; –Krş.; *Bor –Nğ.)

[**gayasa -2**] : (*Senirkent –Isp.)

[**gayse**] : (Nudra *Şarkîkaraaağaç –Isp.)

[**gaysık**] : (*Mersin ve köyleri –İç.)

2. Açıkta kalan hamurun bağladığı sert kabuk. (–Ky.; –Nş.)

gaysa basmak [→ **gaysılanmak** (I) **-1**]

gaysafa [→ **gaysefe**]

gaysak **1.** Yara üzerinde meydana gelen kabuk. (*Merzifon –Ama.; *Zile, Karkıncık *Artova –To.; –Kr. ve bazı köyleri; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.) **2.** Su, süt vb. şeyler üzerinde meydana gelen zar : *Bu gece soğuk vardı, sabahleyin suların yüzü gaysaklamıştı.* (–Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)

gaysaklanmak (I) Sıvılar kabuk, zar bağlamak. (Bayat *Emirdağ –Af.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Ermenek –Kn.)

gaysaklanmak (II) Mantarlaşmak. (Bayat *Emirdağ –Af.)

gaysamak Kaymaklaşmak. (Bayat *Emirdağ –Af.)

gayse [→ **gaysa -1**]

gaysefe [**gaysafa**] Kayısı kurusundan yapılan bir çeşit tatlı. (–Gm.; Ersis *Yusufeli, –Ar.)

[**gaysafa**] : (*Iğdır –Kr.)

gays gays Köpekleri çiftleştirmek için söylenen ünlem. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gaysı bağlamak [→ **gaysılanmak** (I) **-1**]

gaysık [→ **gaysa -1**]

gaysılanmak (I) [**gayasa tutmak, gaylamak, gaysa basmak, gaysı bağlamak**] **1.** Yağmur ve selden sonra kuruyan toprağın üstü sertleşmek, kabuk bağlamak. (*Eğridir ve köyleri –Isp.; Tokat, Sarıkavak –Es.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; *Zile –To.; *Bor –Nğ.)

[**gayasa tutmak**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.)

[**gaylamak**] : (Bayadı –Or.)

[**gaysa basmak**] : (*Bor –Nğ.)

[**gaysı bağlamak**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)

2. [→ **gayasalanmak**]

gaysılanmak (II) Acı kaysı çekirdeği su içinde durarak acılığını kaybetmek. (Aşudu *Darende –Ml.)

gayş Kayısı çekirdeği. (Hasanoğlan –Ank.)

gaytama [**gaytarma**] Gem : *Hayvanın gaytaması çok sağlam.* (Çapalı *Dinar –Af.)

[**gaytarma**] : (*Çal –Dz.)

gaytan (I) [**gayten**] İnce, sağlam ip. (*Düzce –Bo.; –Sm.)

[**gayten**] : (*Afşin –Mr.)

gaytan (II) Öküz giderken söylenir. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gaytar Hırsız. (*Karaman –Kn.)

gaytarma [→ **gaytama**]

gaytarmah (I) [→ **gaytarmak** (II)]

gaytarmah (II) [→ **gaytarmak** (V)]

gaytarmak (I) Atın gemini yerine takmak. (*Eğridir ve köyleri –Isp.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; Kızılcaören –Kü.; Gargara *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.; Kocayatak *Serik –Ant.; Eldirek, *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

gaytarmak (II) [**gaytarmah** (I), **gaytazlık yapmak, goytarmak**] **1.** İşten kaçmak. (Örkenez *Yalvaç, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Çerçin –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Susurluk –Ba.; Sarıkavak –Es.; Saray –Çkr.; Fiğneze, *Artova –To.; Danışman, Sarmaşık, *Fatsa –Or.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Salarha –Rz.; Utav *Yusufeli –Ar.; *Arapkir –Ml.; *Zara, Çamova *Divriği –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Karaman, *Ermenek, –Kn.;

*Kadirli –Ada.; *Korkuteli, *Elmalı ve köyleri –Ant.)

[**gaytarmah** (I)]: (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**goytarmak**] : (Eşke *Divriği –Sv.)

2. İşte oyalanmak, hile yapmak, tembellik yapmak. (Uluğbey, Yassıören *Senirkent –Isp.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Sürez *Bozdoğan, Bayadı –Or.; *Yerköy –Yz.; Afşar köyleri *Pınarbaşı –Ky.)

[**gaytazlık yapmak**] : (Narlıdere –İz.)

3. Gizliden kaçmak. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Kazanç *Şebinkarahisar –Gr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) **4.** Kaçamak iş yapmak. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gaytarmak (III) İstifra etmek. (Süme *Bulancak –Gr.)

gaytarmak (IV) Sövmek. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Uluşiran *Şiran –Gm.)

gaytarmak (V) [**gaytarmaḫ** (II)] Geri çevirmek : *Ahmet'i yarı yoldan gaytardım.* (Çilehane *Reşadiye –To.; Bayburt *Sarıkamış, *Çıldır –Kr.)

[**gaytarmaḫ** (II)] : (*Iğdır –Kr.)

gaytarmak (VI) Çalım yapmak. (*Acıpayam –Dz.)

gaytarmak (VII) Arka çıkmak, korumak. (Kuşbaba *Bucak –Brd.)

gaytarmak (VIII) Kaybetmek. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gaytazlık yapmak [→ **gaytarmak** (II) -2]

gayten [→ **gaytan** (I)]

gayuk Açık saçık giyinen kadın. (*Devrek –Zn.)

gayun Mahcup (kimse). (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gayve [→ **gayfa**]

gaz (I) Lamba. (İncesu *Dinar –Af.; Çerçin –Brd.)

gaz (II) [→ **geñez** (I)]

gaz (III) İpek başörtüsü. (Çaltı *Söğüt –Bil.)

gaz (IV) Ceviz. (Yerkesik –Mğ.)

gaz (V) Kaz. (Senim *Keçiborlu –Isp.; –Çr.; –Sm.; Zarşat –Kr.; İncekum *Silifke –İç.)

gaz (VI) Salak, serseri. (İncesu *Dinar –Af.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gaza Eskimiş süpürge. (–Nğ.)

gazaacı Çiftçilerin pulluk demirinden çamur ve toprağı kazıdıkları bir alet. (Kavak *Yeşilova –Brd.)

gazaazi İbrişim : *İnciyi gazaaziye dizdim.* (*Bor –Nğ.)

gazaba Çocukların mama önlüğü. (*Tosya –Ks.)

gazaḫ [→ **gazak** (I)]

gazak (I) [**gazaḫ**, **gozak** (III)] Yünden örülen fanila, ceket, kazak. (Bağıllı *Eğridir, *Şarkîkaraağaç, Örkenez *Yalvaç –Isp.; Hırka *Tavas, Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Kalkan –Kü.; –Es. ve köyleri; –Sm.; Danışman *Fatsa –Or.; Utav, Ersis *Yusufeli –Ar.; –Ezc.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Fethiye –Mğ.)

[**gazaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gozak** (III)] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

gazak (II) [**gozak** (VI)] Hayvanların boğazına çan takmaya yarayan süslü halka. (Ören *Tavşanlı –Kü.)

[**gozak** (VI)] : (–Çr.)

gazak (III) [**gozak** (II)] **1.** Çınar ya da pelit ağacı meyvesi. (Zana –Ama.) **2.** Ham meyve. (Zana –Ama.)

[**gozak** (II)] : (–Gr.; Kuzköy *Akkuş, *Ünye –Or.; Hacılyas *Koyulhisar, Ağrakos *Suşehri –Sv.)

gazak (IV) Topaç : *Benim gazak iyi dönmüyor.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gazak (V) Bel kemeri. (–Sv.)

gazak (VI) Karısına söz geçirebilen, kılıbık olmayan (kimse). (Çerçin –Brd.)

gazake İşlenmiş çuha ceket. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.)

gazak tülek Dört yaşında erkek keklik. (Üçkuyu *Çal –Dz.)

gazal [**gazel**] **1.** Mısır koçanı yaprakları. (Kuzköy *Akkuş, *Ünye –Or. ve köyleri)

[**gazel**] : (–Bo.)

2. Darı sapı : *Bana bir yük gazal ver.* (Kabaklar *Çameli –Dz.) **3.** Kuruyup dökülen ağaç yaprağı. (Çığrı *Dinar –Af.; Güney *Yeşilova –Brd.; Kırcaklı *Nazilli –Ay.; Sarıca *Gölköy –Or.; Afşar *Hadım –Kn.)

gazalahmat [→ **gazel tavuğu**]

gazan Büyük tencere, kazan. (–Sm.; *Iğdır –Kr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gazan delen Beyaz çiçekleri olan sert dikenli bir ot. (*Ağın, *Keban –El.)

gazan garası Yüzde ya da elde çıkan sarı yaralara vurulan bir çeşit ilâç. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gazarma Büyük taş bina. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gazavat Gayret : *Öğle sıcağı basıncaya kadar biraz gazavat edinde ekini bitirelim.* (Çilehane *Reşadiye –To.)

gazayağı (I) [**gazayak, gazeyağı** (I), **gazyak**] **1.** Taze iken yenen, çay kenarlarında yetişen bir ot. (Kurna –Brd.; –Çr.)

[**gazayak**] : (Tepeköy *Torbalı –İz.; –Sm.)

[**gazeyağı** (I)] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

[**gazyak**] : (Yerkesik, *Milas, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

2. Yabanî pancar. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gazayağı (II) Yün çorap nakışı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gazayak [→ **gazayağı** (I) **-1**]

gazaz Cahil (kimse). (Honaz –Dz.)

gazbacası Lamba şişesi. (–Brd.)

gazbağa Kazak : *Çocuk üşürse gazbağasını giydir.* (Gezende *Gülnar –İç.)

gazbağı [**gazbaz, gazbazı**] **1.** Çocuk göğüslüğü, önlüğü. (*Eğridir ve köyleri, *Ulubey, *Senirkent –Isp.; –Çkr.; Kocayatak *Serik –Ant.)

[**gazbaz**] : (*Sivrihisar –Es.; *Bor –Ng.)

[**gazbazı**] : (*Bor –Ng.)

2. Çocuk ceketi. (Uğurlu *Ermenek –Kn.) **3.** Kısa erkek gömleği. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gazbaz [→ **gazbağı -1**]

gazbazı [→ **gazbağı -1**]

gazbeyin Akılsız (kimse). (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gazdağlı İş yapmayı canı istemeyen (kimse) : *O hiç işe mi götürülür, gazdağlının birisidir.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gaze Acun, evren, âlem. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

gazebi [→ **gözebi**]

gazeçe [→ **gazeke -1**]

gazeke [**gazeçe, gazeki -1, gezeki**] **1.** Kısa ceket, cepken. (Kumdanlı, Örkenez, *Yalvaç –Isp.; Nilüfer –Brs.; Kızılcaören –Kü.; Bozüyük

–Bil.; Tokat –Es.; –Bo.; Kurukay, Armudan *İliç –Ezc.)
[**gazeçe**] **:** (–Brs.)
[**gazeki -1**] **:** (–Af.; *Dursunbey –Ba.; –Kü.; *Göynük –Bo.; *Merzifon –Ama.; *Kelkit –Gm.; *Gemerek –Sv.; *Kalecik –Ank.; Göcer, Karahüyük *Akşehir –Kn.; –Ed.)
[**gezeki**] **:** (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezm.)
2. İşlemeli yelek. (Dodurga *Bozüyük –Bil.)

gazeki 1. [→ **gazeke -1**] **2.** Cepken altına giyilen kolsuz bir çeşit giysi. (–Çr.)

gazekiye Mintan. (*Akşehir –Kn.)

gazel [→ **gazal -1**]

gazel tavuğu [**gazalahmat**] Çulluk. (*Boyabat –Sn.)
[**gazalahmat**] **:** (*Osmaniye –Ada.)

gazep 1. Çok yaramaz : *Gazepliğin sırası değil.* (Haçavera *Maçka –Tr.) **2.** Çapkın (kimse). (*Alaçam –Sm.)

gazet Gazete. (*Iğdır –Kr.)

gazevi Büyük zembil. (–Sm.)

gazeyağı (I) [→ **gazayağı** (I) **-1**]

gazeyağı (II) Araba çatalı. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gazgıç (I) Çocukların yere küçük kazık saplayarak oynadıkları bir oyun. (Aşudu *Darende –Ml.)

gazgıç (II) [**gazguç** (I), **gazguluç**] Topraktan bitki kökleri vb. şeyleri çıkarmaya yarayan, sivri uçlu değnek ya da madeni araç. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**gazguç** (I)] **:** (Peşman *Daday –Ks.; *Merzifon ve çevresi –Ama.; *Zile –To.; Eşke *Divriği –Sv.)
[**gazguluç**] **:** (*Zara –Sv.)

gazguç (I) [→ **gazgıç** (II)]

gazguç (II) Sıvıları boşaltmaya yarayan huni. (*Ulubey –Or.)

gazguç (III) Bir yere verilen dayanak. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gazguluç [→ **gazgıç** (II)]

gazı goz anlamak Söylenen sözü yanlış anlamak : *Gızım ben senin gimin gazıgoz annıyan takımından deyilim.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gazık Aksilik yapan (kimse). (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

gazık düğüm Bir çeşit kördüğüm. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gazıl 1. [→ **gazil**] **2.** Yün ya da tiftikten yapılan sicim. (Eymir *Bozdoğan –Ay.; Peşman *Daday –Ks.)

gazılcı İplikçi. (Köşker –Krş.)

gazınç Bir kimsenin, gücendiği kimsenin kulağına gitsin diye başkasına yaptığı şikâyet. (*Erciş –Vn.; *Ahlat –Bt.)

gazın etmek Şikâyet etmek. (Purhus *Ahlat –Bt.)

gazıntı Hamur teknesinin kıyılarında ve dibinde kalan hamurları kazıyarak yapılan ekmek. (*Emet –Kü.)

gazıycak Hamur teknesini kazımaya yarayan yassı demir. (İğneciler *Muduınu –Bo.)

gazik Çocuklarda yeni çıkmaya başlayan dişlerin durumu : *Çocuğun dişleri gazik.* (Kesme *Divriği –Sv.)

gazil [**gazıl -1**] Kıldan yapılan ip. (*Acıpayam –Dz.; *Geyve –Kc.; *Alucra, *Şebinkarahisar –Gr.; –Kr.; *Kemah –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.; –Krş.; Bedirveran *Zara –Sv.)
[**gazıl -1**]**:** (–Ezm.; *Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.)

gaziyak Bir çeşit pancar. (Killik *Alaçam –Sm.)

gaziyarısı Kadınların süs olarak boyunlarına taktıkları küçük altın dizisi. (*Bor –Nğ.)

gazlamak (I) Aldatmak. (*Gürün –Sv.; *Kadirli –Ada.)

gazlamak (II) Dereyi yürüyerek geçmek. (–Brs.)

gazmak Dürtmek. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gazmir Bir çeşit ince yünlü kumaş, kaşmir. (–Sm.)

gazmuk Süt, çorba vb. yiyecek piştikten sonra kabın dibinde kalan tabakanın kazıntısı. (Peşman *Daday –Ks.)

gazotu Baldıran otu. (–Brd.)

gazuḫ [→ **gazuk**]

gazuhlu humma Kazıklı humma, tatanoz. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gazuk [**gazuḫ**] Kazık. (Karaköy *Düzce –Bo.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.)

[**gazuḫ**] **:** (Hayati *Erbaa –To.)

gazurdamak Bağırmak. (–Bo.)

gazvel Hardal otu. (*Birecik –Ur.)

gazyak [→ **gazağı** (I) **-1**]

gazurdamak Bağırmak. (–Bo.)

gazzık Kazan. (–Ml.; –Ur.)

geam Herhalde : *Geam gelir.* (Bulak *Kangal –Sv.)

geban [→ **gaban** (II) **-1**]

gebci Birbirine dargın kimse. (İsgübü –Ky.)

gebece (I) [**gebeç** (II)] **1.** Başak vermeye başlayan ekin : *Ekin gebecedeyken yağmur yağsa çok faydalı olur.* (Çığrı *Dinar –Af.; *Çal, Kösten, Honaz –Dz.; *Nallıhan –Ank.; *Kaş ve bazı köyleri –Ant.; Eldirek *Fethiye, Yerkesik, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**gebeç** (II)] **:** (*Bayındır –İz.)

2. El ile yolunan arpa ve buğdayın başaklar içeri, kökler dışarı gelecek şekilde yapılan yığınları. (Atlıhisar –Af.)

gebece (II) **1.** [→ **gödele** (I)] **2.** İki kulplu çömlek. (*Talas –Ky.) **3.** [→ **gabalak** (III)]

gebece (III) Böbrek yatağı boşluğu. (–Or.)

gebeç (I) **1.** [→ **göde** (I) **-1**] **2.** [→ **göde** (I) **-2**]

gebeç (II) [→ **gebece** (I) **-1**]

gebeç (III) Bir çeşit ördek. (Sasallı –İz.)

gebedek (I) **1.** [→ **gede** (I) **-2**] **2.** [→ **gede** (I) **-8**] **3.** Ana rahminde iken babası ölen çocuk. (Burunkaya –Zn.)

gebedek (II) **1.** [→ **göde** (I) **-1**]

gebelek (I) Koyunların karaciğerinde meydana gelen bir hastalık. (*Merzifon –Ama.; *Antakya ve köyleri –Hat.; –Krş.; Afşar, *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; Adiller, *Ermenek –Kn.; *Bor –Nğ.; *Anamur –İç.)

gebelek (II) Buğday ve arpada olan, insanlara kaşıntı veren böcek. (*Kilis –Gaz.; *Antakya –Hat.)

gebelek (III) **1.** Sıska. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Çr.; *Mucur –Krş.) **2.** [→ **göde** (I) **-1**]

gebelek (IV) Kısa boğazlı küp. (–Krş.)

gebelek (V) [→ **göbelek** (IV) **-1**]

gebelemek Civciv, yumurtadan çıkamayıp ölmek. (–Brd.)

gebeleşmek Ekin başakları dolgunlaşmaya başlamak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

geben (I) **1.** Tarlada biçilen ekinin saplarından yapılan yığın. (Çilehane *Reşadiye –To.) **2.** Dağlarda kış için yapılan yaprak yığınları : *Mehmet'gilin tarlada on tane gebeni var.* (Çilehane *Reşadiye –To.)

geben (II) Yabancı. (Dereçine *Bolvadin –Af.)

geben (III) Abdal. (–Kn.)

geben (IV) [→ **gaban** (I) **-3**]

gebenek Kollu yamçı. (Karaçay –To.)

gebenu [→ **gelengi**]

geber [→ **gever** (I) **-1**]

gebercik Ölü. (Ağlı *Küre –Ks.; *Ağın, *Keban –El.; –Nğ.)

geberciklenmek İlkbaharda ağaçlar tomurcuklanmak. (Botsa –Kn.)

gebere (I) **1.** Turşu yapılan bir çeşit pancar. (–Ama.; Pazar –To.) **2.** İlâç yapılan ve yenilen, yuvarlak boz renkli dikenleri olan bir çeşit bitki. (Kaya *Fethiye –Mğ.)

gebere (II) [→ **gebre** (II)]

geberi [→ **gelberi** (I) **-1**]

geberik Zayıf ve güçsüzlük hakkında aşağılama için söylenir : *Bu geberik öküz senin mi?* (*Lüleburgaz –Krk.)

gebermek Pislemek : *Evin etrafına gebermek ayıptır.* (*Ağın, *Keban –El.)

gebertlek Kaynar küllü suda iyice haşlanmayıp şişerek kalan ve böylece kuruyan üzüm tanesi. (–Çr.)

gebertleme 1. Buğday ıslanarak şişme. (*Kurşunlu –Çkr.) **2.** Çekirdeği alınarak, yarı kurutulmuş kayısı. (*Zincidere, *Bünyan –Ky.)

gebert olmak Üzüm, incir vb. meyveler kurumaya yüz tutmak : *Bizim bağın kara üzümlerinin çoğu gebert oldu.* (*Nizip –Gaz.; Malya, Limasol –Kıbrıs)

gebertü İnsan dışkısı. (*Ağın, *Keban –El.)

gebes [→ **gebeş -1**]

gebeş [**gebes, gebhan, gembe** (II), **gembeş**] **1.** Karnı şiş olan (kimse). (*Şuhut –Af.; İlâma *Eğridir, İleydağı *Uluborlu –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; İshaklı *Çivril –Dz.; *Edremit, *Susurluk –Ba.; –Kü.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Perşembe –Or.; –Rz.; Büyükkışla *Boğazlıyan –Yz.; Sarıoba *Polatlı –Ank.; *Seydişehir –Kn.; –Ada.; Bağyaka *Finike –Ant.; Çaltılar, Kınık *Fethiye –Mğ.)

[**gebes**] : (*Ulubey –Or.)

[**gembe** (II)] : (Kuzköy *Ünye –Or.)

[**gembeş**] : (Bereketli *Tavas –Or.; *Düzce –Bo.; –Kn.; Mühye –Ank.)

2. [→ **göde** (I) **-1**] **3.** Büyük başlı (kimse). (*Mesudiye –Or.) **4.** Cesur (kimse). (*Osmaniye –Ada.) **5.** Herkesi taklit eden (kimse). (–Kn.) **6.** Elinden iş gelmeyen beceriksiz, alık (kimse). (*Urla –İz.; *Nizip –Gaz.)

[**gebhan**] : (*Nizip –Gaz.)

gebeşimek Kamburlaşmak. (*Bozdoğan –Ay.)

gebetleme Kurutulmak üzere güneşe serilmiş kayısının birkaç gün sonraki hali. (Akçakaya –Ky.; *Avanos –Nş.)

gebez 1. Yağmurların zamanında yağmamasından ekinlerin boylanamayarak kartlaşması. (Borçak *Sögüt –Bil.) **2.** [→ **gibiz**]

gebezek Ufak para. (Ergili *Manyas, *Bandırma –Ba.)

gebgebi (I) Ayakkabı çivisi. (*Eyüp –Ist.; *Safranbolu –Zn.; İzvitler *Ermenek –Kn.)

gebgebi (II) [**gebgep**] Kırık, küçük leblebi. (–Brd.)
[**gebgep**] : (–Brd.)

gebgep [→ **gebgebi** (II)]

gebhan [→ **gebeş -6**]

gebici gebici [**gebicik, gebiç gebiç, gebiş gebiş, gebüç gebüç, gecığı cığı, geçe geçe**] Öküz, manda, buzağı vb. hayvanları çağırma ünlemi. (Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**gebicik**] : (Kurthasanlı *Kadınhanı –Kn.)
[**gebiç gebiç**] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gebiş gebiş**] : (Balkarda *Beyşehir –Kn.)
[**gebüç gebüç**] : (Karahisar *Mesudiye –Or.)
[**gecığı cığı**] : (Küçükkabaca *Ulubor lu –Isp.)
[**geçe geçe**] : (Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)

gebicik [→ **gebici gebici**]

gebiç Değirmencinin öğüttüğü şeyden aldığı hak, değirmen hakkı. (–Es.; *Maçka ve köyleri –Tr.)

gebiç gebiç [→ **gebici gebici**]

gebik (I) [**gerik** (V)] Taze incir. (*Gündoğmuş, *Alanya –Ant.)
[**gerik** (V)]: (–Gaz.)

gebik (II) [**gebiz -1, 2; gevit**] **1.** Tatlı, sert, sıkışık toprak. (Hisarcık, *Bünyan –Ky.)
[**gebiz -1**]: (Dallıca *Nazilli –Ay.; Kızılhisar –Dz.; Yerkesik –Mğ.)
[**gevit**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
2. Killi toprak. (Musagazi, Zencidere –Ky.)
[**gebiz -2**] : (*Tavas –Dz.; Düğrek –Mğ.)

gebik (III) Alt çenesi uzun (kimse) : *Çocuk büyüyünce gebik olacak galiba.* (Tahtacı –Isp.)

gebil [**gelp** (I)] Kalp. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gelp** (I)]: (*Iğdır –Kr.)

gebilı Olabilirlik, olanaklılık : *Eğer gebili olsa seni oraya alacıyım.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gebis Kedi. (Uğurlu *Ermenek –Kn.)

gebiş gebiş [→ **gebici gebici**]

gebiz 1. [→ **gebik** (II) **-1**] **2.** [→ **gebik** (II) **-2**] **3.** Su basan alan. (–Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.) **4.** Verimli toprak. (Karamanlı *Tefenni –Brd.) **5.** Yağmurda çatlayan toprak. (–Dz.)

gebol Beyaz darıdan yapılan ayran çorbası. (–Bt.; –Mş.)

gebre (I) [**gepre, gerbe -1**] **1.** Hayvan, tımar edildikten sonra tozunu silmeye yarayan kıl kese. (Çapalı *Dinar –Af.; *Çivril –Dz.; *Bornova –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Kandıra –Kc.; Peşman *Daday –Ks.; *Ulubey –Or. ; Haşhaşı –Ezc.; *Erciş –Vn.; *Antakya –Hat.; Karaözü *Gemerek –Sv. ; *Kalecik –Ank.; –Kn.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)
[**gepre**] : (Eğrigöz *Akşehir –Kn.)
[**gerbe -1**]: (Kızılköy –To.; –Ada.)
2. Kaşağı. –(Bt.)

gebre (II) [**gebere** (II)] Kayalık yerlerde yetişen, develerin yedikleri bir çeşit ot. (*Çivril –Dz.; *Alaşehir –Mn.; *Bodrum –Mğ.)
[**gebere** (II)] : (Zeyve *Çal –Dz.)

gebrelemek Hayvanı tımar ettikten sonra kıl bir kese ile tozunu silmek: *Atı gebreledim, tertemiz oldu.* (*Bor –Ng.)

gebril Çatıda, kiremit altına konulan direk. (Beşviran *İzmit, *Kandıra –Kc.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gebro Kalın : *Gebro dudaklı insan çirkin olur.* (Şalcı *Şavşat –Ar.)

gebüç gebüç [→ **gebici gebici**]

gebülübülü [**gecbili bili**] Tavuk çağırma ünlemi. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

[**gecbili bili**] : (*Düzce –Bo.)

gebze Bıçak ya da tüfeğin tutulan yeri, sapı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gec Köpek yalağı. (Atalar *Şavşat –Ar.)

gecalık Evde iş yapılırken giyilen elbise. (*Silifke –İç.)

gecbili bili [→ **gebülübülü**]

gece [→ **geçe**]

gece böcüsü Ocak çekirgesi. (*Silifke –İç.)

gececük Semerin arka ağacına çakılan, ağzı açık kıskaç şeklinde olan ve yük iplerinin takılmasına yarayan demir. (*Şebinkarahisar –Gr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

géceg [→ **gecek**]

gece gabaruğu [**gece kabarcığı, gece yanuğu**] Vücutta kabarcıklar yapan bir çeşit hastalık. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gece kabarcığı**] : (–Krş.)

[**gece yanuğu**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gecegirmez Sarı (renk). (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

gecegözü Mum. (*Taşköprü –Ks.)

geceguşu [→ **gecekuşu**]

gece gündüz çiçeği İlkbaharda açılan ve gece güzel koku yayan bir çeşit çiçek. (Suboğaz –Gaz.)

gecek [**géceg, geçek (II)**] Çamaşır. (Dikici *Dinar –Af.; –Dz.; *Emet –Kü.; *Kaş –Ant.)

[**géceg**] : (–Brd.)

[**geçek (II)**] : (–Dz.)

gece kabarcığı [→ **gece gabaruğu**]

gece kirpisi Söz getirip götüren, dedikoducu. (*Lapseki –Çkl.)

gececlik Çamaşır yıkanan yer, çamaşırlık. (Karamanlı *Tefenni –Brd.; –Ant.)

gecekuşu [**geceguşu**] Yarasa. (Güney, Kayadibi *Yeşilova –Brd.; Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri, Bulkaz *Çivril –Dz.; Dallıca *Nazilli, Eymir *Bozdoğan –Ay.; Tepeköy *Torbalı, *Bergama –İz.; –Mn.; Demirkapı *Susurluk ve köyleri, Yeniköy *Edremit ve çevresi –Ba.; –Brs.; Ahiköy *Söğüt –Bil.; Tokat –Es.; *Kandıra, *Akyazı –Kc.; Dadıç *Düzce –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; *Kurşunlu –Çkr.; *Kargı –Çr.; *Çarşamba –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Persembe –Or.; Haçavera *Maçka, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; –Ezc.; Havsu *Kelkit –Gm.; Ersis *Yusufeli –Ar.; *Iğdır –Kr. ve bazı köyleri; Doğubeyazıt –Ağ.; *Erciş –Vn.; –Bt.; –Ml. ve çevresi; *Antakya ve köyleri, *Reyhanlı –Hat.; Kesme *Divriği, *Gürün, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.; Afşar *Pınarbaşı –Ky.; *Mersin –İç.; Yerkesik –Mğ.; –Kıbrıs)

[**geceguşu**] : (Kırcaklı *Nazilli –Ay.)

gecele Saksağan. (*Iğdır –Kr.)

gecelik Ramazanda gece yenen yemek, sahur. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gecelmek Gözü kararıp düşmek, fenalaşmak. (*Ahlat –Bt.)

gecem Bir çeşit küçük elma. (Karlıyayla *Reşadiye –To.)

geceme [→ **gecene**]

gecen (I) Fasulya ve kara baklada olan saçma büyüklüğünde, yuvarlak, kara renkli bir çeşit böcek. (–Es.; *Keskin –Ank.)

gecen (II) Darı, fasulya vb. şeylerin sapı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gecen (III) [→ **gecerek**]

gecene [**geceme, gecenes, gecenez**] Çamur kazımaya yarayan, övendirenin alt ucundaki demir araç. (Özburun *Bolvadin –Af.; Pazaravdan *Bucak –Brd.; *Çal, Bulkaz *Çivril –Dz.; Eldirek, Kaya *Fethiye –Mğ.)

[**geceme**] : (Dişli *Bolvadin –Af.; *Koyulhisar –Sv.)

[**gecenes**] : (–Es.; Kuşu *Hekimhan –Ml.)

[**gecenez**] : (Salar –Af.; İlyaslar *Kırkağaç –Mn.; *Eşme ve çevresi, *Ulubey –Uş.)

gecenes [→ **gecene**]

gecenez [→ **gecene**]

geceohtu [**geceotu**] Gece vakti. (Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**geceotu**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

geceotu [→ **geceohtu**]

gecer İpekli at çulu. (–Kr.)

gecere (I) [**geceve, gecre**] İplik çilesi takılan iplik çıkrığı, elemye. (–Ba.; *Gelibolu –Çkl.; Çardı *Orhaneli –Brs.; *Alucra –Gr.; –Nğ.; –Kn.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

[**geceve**] : (*Ermenek –Kn.)

[**gecre**] : (Ayvalı *Tavşanlı –Kü.)

gecere (II) Sıska, zayıf. (Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

gecerek [**gecen** (III), **gecirek, gecrek**] Geç, biraz geç (zaman için). (Tepeköy *Torbalı –İz.; –Ezc.; –Çr.; *Zile –To.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Aşudu *Darende –Ml.; *Antakya –Hat.; *Gürün –Sv.; Hurma *Silifke –İç.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**gecen** (III)] : (İncekum *Silifke –İç.)

[**gecirek**] : (Tokat –Es.; *Afşin –Mr.; Afşar köyleri *Pınarbaşı –Ky.; Orhana *Anamur, İncekum *Silifke –İç.)

[**gecrek**] : (*Bor –Nğ.)

geceri Akşamüstü. (*Elmalı –Ant.)

gecerüyh galmak [**geciksemek**] Biraz geç kalmak : *Böyle de gecerüyh galma olurmu.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**geciksemek**] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gece safa gündüz cefa Gündüzleri kapanan geceleri açan pembe renkte bir çeşit çiçek. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gecev Bağ ve tarla kıyılarına yapılan kulübe. (Çetni, Afşar *Hadım –Kn.)

geceve [→ **gecere** (I)]

gece yanuğu [→ **gece gabaruğu**]

gecgere [→ **geçgere**]

gécgér olmak Sersemlemek, uyuşmak: *İnsan uzun yolda gécgér oluyor.* (–Bt.)

gecığı cığı [→ **gebici gebici**]

gecıyhmeh [→ **gecirgemek**]

geci (I) Çuval. (*Çumra –Kn.)

geci (II) Köpek yiyeceği, yal. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

gecik (I) [→ **gercik** (I) **-1**]

gecik (II) Dizkapağı. (–Ezm.)

gecik (III) [→ **gicimik** (I)]

geciksemek [→ **gecerüyh galmak**]

geciksenmek [**geçiksimek**] Bir işi ağır yapıldı sanmak. (Güney *Yeşilova –Brd.; *Lapseki –Çkl.; –Ama.; Yerkesik –Mğ.)
[**geçiksimek**] : (Yeniköy –Ba.)

gecin 1. Taneleri ayrılan yeşil fasulyanın hayvanlara yedirilen kabuk ve sapları. (–Ks.; *Gölköy, Sarmaşık *Fatsa –Or.; Piraziz, Süme *Bulancak, –Gr.; Denizli *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.) **2.** Yulafın hayvanlara verilen sapı. (Kuzköy *Ünye –Or.) **3.** Soyulmuş kendir sapı. (–Ks.) **4.** Kendirin taranırken taraktan dökülen döküntü ve yoluntusu. (–To.) **5.** Kalın saman. (*Kavak –Sm.)

gecine 1. Kenarlı büyük sepet, sele. (*Sandıklı –Af.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) **2.** [→ **geçgere**]

gecinmek Ölmek : *Ahmet gecindi.* (*Hereke, *Gebze –Kc.; –Rz.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gecire Yün ve pamuk iplerini çözmeye yarayan bir aygıt. (Göçebe –Kü.)

gecirek [→ **gecerek**]

gecirgemek [**gecıyhmeh**] Geç kalmak. (Çığrı *Dinar –Af.; Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Honaz ve çevresi, Oğuz *Acıpayam, *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal, Kabaklar *Çameli, Emircik *Çivril, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Saray –Çkr.; *Ermenek ve köyleri –Kn.; *Anamur, *Mut –İç.; Kocayatak *Serik, *Korkuteli, *Elmalı ve köyleri –Ant.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik, *Milas, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
[**gecıyhmeh**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gecirgen [→ **gidişgen** (I)]

gecirgetmek İşi uzatmak, geciktirmek : *Oğlum beni gecirgetme.* (*Çerkeş ve köyleri –Çkr.)

gecre [→ **gecere** (I)]

gecrek [→ **gecerek**]

ge cu cu Tavukları çağırma ünlemi. (–Gm.)

geç (I) Genç. (*Akçeşehir –Bo.; *Silifke –İç.)

geç (II) Affet, üzerinde durma anlamında kullanılır. (Seferhisar –İz.)

geçe [**gece**] Taraf, yön : *Suyun öteki geçesi.* (Yazı *Safranbolu –Zn.; Karabüzey *Araç –Ks.; Karlı *Gerze –Sn.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; *Zile –To.; Uzunmusa –Or.; Süme *Bulancak, Nefsiköseli *Görele –Gr.; Erkinis *Yusufeli –Ar.; –Ezm.; –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.; Aşudu *Darende, *Arapkir –Ml.; –Ur.; Hanal *Nizip –Gaz.; Geben, *Andırın –Mr.; *Yıldızeli, –Sv.; –Yz.; *Keskin –Ank.; Afşar köyleri *Pınarbaşı, *Develi, *Bünyan –Ky.; Bahçeli *Bor, *Ulukışla –Nğ.; Kolukısa, Güvenç, *Ereğli, *Ermenek –Kn.; Çukurköy *Karaisalı –Ada.; İskele *Anamur, *Mut ve köyleri, –İç.; Dont *Fethiye –Mğ.)
[**gece**] : (Haşhaşı –Ezc.)

geçebuynuzu Keçiboynuzu. (*Silifke –İç.)

geçe geçe [→ **gebici gebici**]

geçek (I) [**geçembek**] **1.** Çok geçilen yer, işlek yol. (Çeltikçi *Anamur –İç.) **2.** [→ **geçemek -1**] **3.** Ufak tahta köprü. (Çığrı *Dinar –Af.; Sarıca *Gölköy –Or.; Sahil, Nefsiköseli *Görele –Gr.; Denizli *Vakfıkebir –Tr.; Mühye –Ank.)
[**geçembek**] : (*Bünyan –Ky.)

geçek (II) [→ **gecek**]

geçek (III) Kök, temel. (Kirazlı *Yalova –Ist.)

geçek (IV) Beğenilen, hoşa giden şey : *Doğru söz bu köyde geçek değildir.* (–Krş.)

geçek (V) Dayanıksız insan ve hayvan. (Yapıntı *Mut –İç.)

geçek (VI) Verimsizleşen tarla. (–Kn.)

geçek (VII) Bahçe ya da ev kapısı : *Geçeği açık bırakmayın ki, inek bahçeye girmesin.* (Yukarıgerfi, Terme *Çarşamba –Sm.)

geçek geçit Büyük suların geçilebilecek yeri. (*Mersin ve köyleri –İç.)

geçek taşı Dereyi geçmek için konulan taşlar. (–Çr.)

geçel Eskiden. (*Bucak –Brd.)

geçeli Yanlı, taraflı : *İki geçeli oturmuşlar.* (*Bor –Nğ.)

geçelik 1. Karşılık, cevap : *Ahmet'in mektubunun geçeliğini yazdık.* (Banus *Eğridir ve köyleri, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Dont *Fethiye –Mğ.) **2.** Karşı taraf, ön taraf. (Manyas *Karaman –Kn.)

geçembek [→ **geçek** (I) **-3**]

geçemek [**geçek** (I) **-2**] **1.** Dar geçit, boğaz. (Başpınar *Tefenni –Brd.; Pelitköy *Burhaniye, *Savaştepe –Ba.; *Çarşamba –Sm.; Sarmaşık *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Or.; –Tr.; Dont, Kaya, Eldirek *Fethiye –Mğ.) [**geçek** (I) **-2**] : (Güney *Yeşilova –Brd ; *Çarşamba –Sm.; –Gaz.; –Mr.) **2.** Yol uğrağı : *Burası bir eyi geçemek yeridir.* (Adiller *Ermenek –Kn.)

geçemen Göçmen. (–Tr.)

geçemenli Kendinden geçmiş, ağır hasta. (Paşaköy –Ba.)

geçene Saban demiri. (Dont *Fethiye –Mğ.)

geçeneş Yabanî keçi boynuzu. (Kaya *Fethiye –Mğ.)

geçeni [→ **geçini**]

geçgel (I) [→ **geçgili**]

geçgel (II) Yaşlı. (–Sv.)

geçgel (III) Ekilmesi ya da yetişmesi geç kalmış ekin. (Erkinis *Yusufeli –Ar.)

geçgere [**gecgere, gecine -2, geçğere, geçkere, gege** (VI), **gejgere, gemiye, genge** (I), **genle, genne, genre, genye, gergele, geri** (III), **gezgele, gezgere -1, gıcıne**] Taş, toprak, kum taşımaya yarayan sedye şeklinde bir çeşit araç, teskere. (Çitli *Mecitözü –Çr.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri, Ziyere –Ama.; Karkıncık *Artova –To.; Sarıca *Gölköy, Bayadı, Uzunmusa –Or.; Ergan –Ezc.; –Ml.; *Afşin, Geben *Andırın –Mr.; Karaözü *Gemerek, –Sv.; Gökdere *Akdağmadeni, –Yz.; Afşar köyleri *Pınarbaşı –Ky.; –Nğ.)

[**gecgere**] : (Kezanç *Şebinkarahisar –Gr.; *Refahiye ve çevresi –Ezc.; *Şarkışla ve çevresi, *Gürün –Sv.)

[**gecine -2**] : (*Çivril ve bazı köyleri –Dz.)

[**geçğere**] : (–Çr.)

[**geçkere**] : (İncirli –Yz.)

[**gege** (VI)] : (–Çkr.)

[**gejgere**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; Aşudu *Darende –Ml.; *Gürün, Tutmaç –Sv.; *Bünyan, –Ky.)

[**gemiye**] : (*Kızılcahamam –Ank.; –Krş.)

[**genge** (I)] : (–Ks.; Gürcü *Kızılcahamam –Ank.)

[**genle**] : (Peşman *Daday –Ks.)

[**genne**] : (–Çkr.; *Ulubey –Or.; –Sv.)

[**genre**] : (Dikenli –Çkr.)
[**genye**] : (*İnebolu –Ks.; Saray –Çkr.)
[**gergele**] : (Havsu *Kelkit –Gm.)
[**geri** (III)] : (İğdeli *Gemerek –Sv.; *Bünyan –Ky.)
[**gezgele**] : (–Ur.)
[**gezgere -1**] : (Burhanettin –Or.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gıcıne**] : (*Taşköprü –Ks.)

geçgi [→ **geçki**]

geçgil [→ **geçgili**]

geçgili [**geçgel** (I), **geçgil, geçgin-1, geçgülü, geçkel**] Sözü geçen, sözü etkili, beğenilen (kimse) : *Sözü geçgili adam.* (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Tokat –Es.; –Çkr.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.)
[**geçgel** (I)]: (–Çr.; Yarnus *Erbaa –To.; –Gaz.; *Pınarbaşı –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Mut, *Mersin ve köyleri –İç.)
[**geçgil**] : (*Bor –Nğ.; –Kn.)
[**geçgin -1**]: (Yassıören *Senirkent –Isp.)
[**geçgülü**] : (Dadıç –Bo.; –Çkr.)
[**geçkel**] : (*Antakya –Hat.)

geçgin 1. [→ **geçgili**] 2. [→ **geçük**]

geçginci [→ **geçici** (I)]

geçgülü [→ **geçgili**]

geçgüncü Elinde bulunanı bol harcayan (kimse). (Danışman *Fatsa –Or.)

geçğere [→ **geçgere**]

geçi (I) Keçi. (Çerçin –Brd.; –Sm.; –Rz.; Utav *Yusufeli, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Erciş –Vn.; Kesirik –El.; –Gaz.; *Antakya –Hat.; *Polatlı –Ank.; *Bor –Nğ.; Tekeler *Silifke –İç.; *Fethiye ve köyleri, Genek *Yatağan –Mğ.)

geçi (II) Makas. (*Iğdır –Kr.)

geçi (III) **1.** Oynatılan orta kadını. (–Sv.) **2.** Kız. (–Dz.) **3.** Avam, halk. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

geçici (I) [**geçginci**] Seyyar satıcı. (*Milas –Mğ.)
[**geçginci**] : (*Mut ve köyleri –İç.)

geçici (II) Vefasız (kimse). (–Sn.)

geçik (I) [→ **geçük**]

geçik (II) Vaktinde kırılmayan tütün yaprağı. (–Sm. ve çevresi)

geçiksimek [→ **geciksenmek**]

geçimemesi Çavuş üzümü. (*Erciş –Vn.)

geçinceme Geçinme. (Kuşbaba *Bucak –Brd.; Hortma *Çameli –Dz.)

geçincik Geçince. (–Sm.)

geçini [**geçeni**] ...den sonra anlamında kullanılır : *Öğle geçini.* (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Honaz –Dz.)
[**geçeni**] : (Honaz –Dz.)

geçinmeg [→ **geçinmek**]

geçinmek [**geçinmeg, geçirinmek** (I)] Ölmek. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Brd.; Yukarıseyit *Çal, Kabaklar *Çameli, *Çivril, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Tepeköy *Torbalı, *Bornova, –İz.; –Mn. ve çevresi; *Savaştepe –Ba.; *Lapseki –Çkl.; *İnegöl –Brs.; Tokat –Es.; *Merzifon –Ama.; Bayadı, Sarıca *Gölköy, Sarmaşık *Fatsa –Or.; *Bayburt –Gm.; Erkinis *Yusufeli, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Ahlat –Bt.; Kesirik –El.; –Ml.; –Gaz.; –Mr.; *Antakya, *Reyhanlı –Hat.; *Gürün –Sv.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Osmaniye –Ada.; *Mut –İç.; Bağyaka *Finike –Ant.; Dont *Fethiye, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**geçinmeg**] : (–Brd.)

[**geçirinmek** (I)]: (Kalkan *Kaş –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

geçinti (I) Tahılın kalbur altına geçen kısmı. (Büyükkabaca *Senirkent, *Yalvaç –Isp.; Alayunt –Kü.; –Çr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Afşin ve köyleri –Mr.; *Bor –Nğ.; Ceylanköy *Lüleburgaz –Krk.)

geçinti (II) Çabuk gelip geçen yağmur. (*Bor –Nğ.)

geçinti (III) Delik. (*Taşköprü –Ks.)

geçinti (IV) Dilenci. (*Mudanya –Brs.)

geçinti (V) Bölüm. (*Taşköprü –Ks.)

geçirgen (I) [→ **gidişgen** (I)]

geçirgen (II) Bilet. (–Ur.)

geçirim Su oluğu. (*Sungurlu –Çr.)

geçirinmek (I) [→ **geçinmek**]

geçirinmek (II) Uyumak. (*Fethiye ve köyleri –Mğ.)

geçirmek Söndürmek. (*Bor –Nğ.)

geçirtmeç Yürüyerek ya da koşarak yapılan yarış. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

geçi sakalı Mızraksı ve çizgili yapraklı, çiçekleri mavi ya da mor renkte olan bir bitki. (–Sm.)

geçiş Yarış, yarışma. (Sarıyer –Zn)

geçişliğin Geçince. (*Ünye –Or.; –Tr.)

geçit 1. Az ürün veren tarla. (*Yalvaç –Isp.) **2.** Av yapılan alan. (Gerce *Avanos –Nş.)

geçitimine Parasız verilen şey (için). (Şıhlar *Ulubey –Or.)

geçit yeri Yol boyu, yol üstü. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

geçkel [→ **geçgili**]

geçkere [→ **geçgere**]

geçki [**geçgi, geçurma**] Dokumacılıkta çözgü ipliklerinin arasına, yanlamasına geçirilen atkı iplikleri. (–Brs.; *Bor –Nğ.)

[**geçgi**] : (*Bor –Nğ.)

[**geçurma**] : (Ersis *Yusufeli –Ar.)

geçkin Cin, peri. (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

geçkinci (I) Seyyah. (Yeniköy –Ba.; –Ky.; Yerkesik –Mğ.)

geçkinci (II) Eğreti, geçici olan : *Geçkinci şeylere merak etmek doğru değil.* (*Antakya ve köyleri –Hat.)

geçlik Gençlik. (–Nğ.)

geçmek (I) **1.** Uykuya dalmak. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; –Brd.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; Ekse *Çal –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; –Mn. ve çevresi; –Es ve köyleri; *Akyazı ve çevresi –Kc.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Mühye, Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; Yerkesik, Kaya *Fethiye –Mğ.; –Kıbrıs) **2.** Bilincini yitirmek. (*Merzifon –Ama.)

geçmek (II) Çekiştirmek, yermek. (*Ayancık –Sn.; Irmaksırtı *Çarşamba –Sm.)

geçmek (III) **1.** Sönmek : *Lamba rüzgârdan geçti.* (*Bor –Nğ.) **2.** Solmak : *Senin ipeğin geçiyor mu?* (*Nizip –Gaz.)

geçtan (I) Güneş batma zamanı, akşam. (–Kn.)

geçtan (II) Doğu. (Argıthanı *Ilgın –Kn.)

geçtik Geçen (gün, hafta, ay, sene için). (*Düzce –Bo.)

geçurma [→ **geçki**]

geçük [**geçgin -2, geçik** (I)] İhtiyar. (Kuzköy *Akkuş –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Hozat –Tn.)

[**geçgin -2**] : (*Hınıs –Ezm.)

[**geçik** (I)] : (Yarıkaya *Yalvaç –Isp.)

ged (I) Tarlada biçilen otları bir yere toplamak için kullanılan iki uzun sırık. (–Kr. ve bazı köyleri; Kaşıkçı *Ardanuç –Ar.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

ged (II) [**gedel** (III)] **1.** Çukur, oyuk. (Yavuz *Şavşat –Ar.; *Divriği –Sv.) **2.** [→ **gedik** (IV)] **3.** Yarımada şeklinde çıkıntı. (Havsu *Kelkit –Gm.; *Ağın, *Keban –El.) **4.** Kertik, gedik. (Utav *Yusufeli –Ar.; *Arpaçay ve bazı köyleri, *Çıldır –Kr.; –Ezc.)

[**gedel** (III)] : (Aşağıırmaklar *Ardanuç –Ar.)

ged (III) Eksik, kısa : *İşini bitir ged bırakma.* (*Arpaçay ve bazı köyleri, *Çıldır –Kr.; *Gürün –Sv.)

ged (IV) Hayvanların kulaklarını yararak yapılan işaret. (Palha *Divriği –Sv.)

gedakıl [→ **gedeliç çivisi**]

gedal Ağdan balık almak için kullanılan ağ kepçe. (Sayaca –Or.)

gedalboç Bir çeşit böcek. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

gedavet [→ **gedevek**]

gedavla [→ **gevele** (I)]

geddere Büyük kama, bıçak. (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezm.)

gede (I) [**gebedek** (I) **-1, 2**; **gedeş -1, 2**; **gege** (II) **-1**, **göde** (I) **-3**, **gödemen** (III)] **1.** Çelimsiz, zayıf, cüce (kimse). (Karanuk *Bolvadin, *Sandıklı –Af.; *Eğridir ve köyleri, *Uluborlu, Geresin, Yassıören *Senirkent –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Dedeköyü, Yukarıseyit, İsabey *Çal, Söğüt, Bulkaz *Çivril –Dz.; Tepeköy *Torbalı –İz.; Karaoğlanlı –Mn.; *Kangal, *Gürün –Sv.; –Ank.; Kınık *Fethiye –Mğ.)

[**gedeş -1**] : (*Çal –Dz.)

[**gege** (II) **-1**] : (Dallıca *Nazilli –Ay.; *Bozkır –Kn.) **2.** Annesi babası olmayan (kimse). (Çığrı *Dinar ve köyleri –Af.; Hamidiye, Kozluca *Keçiborlu, Yaka *Gelendost –Isp.; Kavak *Yeşilova –Brd.; Solmaz *Tavas, *Çal –Dz.; Tokat –Es.)

[**gebedek** (I) **-1**] : (*Düzce –Bo.; *Devrek, Aliköy *Çaycuma, *Ereğli, Karamusa, Yakademirciler –Zn.) **3.** Aç gözlü, obur (kimse). (–Isp.; Salda *Yeşilova –Brd.) **4.** Arsız (kimse). (Finike *Emirdağ –Af.; Honaz –Dz.) **5.** Yaşına göre daha akıllı görünen (kimse). (Sarıkavak –Es.) **6.** Niteliği düşük, kötü, aşağı (adam). (İsabey *Çal –Dz.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.) **7.** Cimri. (–Nş.) **8.** Karnı şiş, hastalıklı (kimse). (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.; Kuşbaba *Bucak, –Brd.; Çıtak *Çivril –Dz.; *Söğüt –Bil.; *Kaman –Kn.; Kocayatak *Serik –Ant.; Çaltılar *Fethiye, Yerkesik –Mğ.)

[**gebedek** (I) **-2**]: (–Bo.; Çerçiler *Safranbolu –Zn.)

[**gedeş -2**] (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.)

[**göde** (I) **-3**] : (*Aksaray –Nğ.)

[**gödemen** (III)] : (Uğurlu *Ermenek –Kn.)

gede (II) Erkek çocuğu. (–Brs.; –Ama.; *Iğdır ve köyleri, Suhara *Çıldır –Kr.; Purhus *Ahlat –Bt.; *Varto, *Bulanık –Mş.)

gede (III) Sahil. (*Bolvadin –Af.)

gede (IV) Boyunduruğun sabana takılan kısmı. (Gericam –Dz.; –Sv.)

gedebot Musluk: *Gedebotu bekit su akmasın.* (Pirlerkondu *Hadım –Kn.)

gedeboz 1. Deniz araçlarını karaya çekmek için araca takılan tel. (*Gerze –Sn.) **2.** Dümeni idare eden ağaçtan yapılan eğri bir araç. (*Perşembe –Or.)

gedeği 1. [→ **gedey -1**] **2.** Ahır. (Kızılağaç *Alanya –Ant.)

gedeğle [→ **gevele** (I)]

gede iliği Kopça. (*Antakya –Hat.)

gedek [**gadak** (I), **gadek** (I), **gedeyh**] **1.** Manda yavrusu. (–Af.; *Gelibolu –Çkl.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Karkıncık *Artova –To.; *Ulubey –Or.; Tepeköy *Piraziz, Çivriz, Parak *Alucra, *Şebinkarahisar –Gr.; Uluşiran *Şiran, *Kelkit, –Gm.; Çavdarlı, Yavuz *Şavşat, Irmaklar *Ardanuç –Ar.; *Çıldır, *Posof, *Arpaçay –Kr. ve bazı köyleri; –Ezm.; *Tercan, Ergan, *Refahiye ve çevresi –Ezc.; Bayazıt –Ağ.; *Erciş –Vn.; Kesirik –El.; Yukarıkale *Koyulhisar, Vazıldan *Divriği, –Sv.; Mühye –Ank.)
[**gadak** (I)] : (Uluşiran *Şiran, *Bayburt –Gm.)
[**gadek** (I)] : (–Brs.; Ergan –Ezc.)
[**gedeyh**] : (*Iğdır –Kr.)
2. Kışın doğan kuzu. (Güveççi Aziziye, Bademli, *Emirdağ –Af.; *Haymana, *Ayaş –Ank.; Aşağıtuzlukçu *Akşehir –Kn.) **3.** Çoluk çocuk. (–Ezm.)

gedekılıç [→ **gedeliç çivisi**]

gedeklenmek Kuvvetçe zayıf gördüğü kimseye haksız bir iş önermek. (İshaklı –Af.)

gedel (I) **1.** Engebeli tarlalarda duvarla ayrılmış bölümler. (Kapaklı, Çukurbağ, *Kaş –Ant.) **2.** Yamaçlar üzerinde yapılan set set tarlalar. (–Yz.; Kaya, Eldirek *Fethiye –Mğ.)

gedel (II) Tahta duvar. (Ilıca *Şavşat –Ar.)

gedel (III) [→**ged** (II) **-4**]

gedel (IV) Birbirinin üzerine konulan merteklerin dışarda kalan uçları. (Ersis *Yusufeli –Ar.)

gedele (I) [**gedeli, geder** (I), **gederi** (II)] Bağ çubuklarını toprağa daldırarak çoğaltma yolu, çelikleme. (–Nğ.; Çayhan *Ereğli –Kn.)
[**gedeli**] : (*Bor –Nğ.; *Tarsus –İç.)
[**geder** (I)] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)
[**gederi** (II)] : (–Isp.)

gedele (II) Bağ çubukları ile yapılan sepet. (İncirli *Ardanuç –Ar.)

gedeleç (I) Asma kabağı. (–Nş.; –Nğ.)

gedeleç (II) Ok kuburu, sadak. (–Nğ.)

gedeli [→ **gedele** (I)]

gedeliç çivisi [**gedakıl, gedekılıç**] Boyunduruğu sabana tutturmak için saban okunun ucundaki deliğe sokulan ağaç çivi. (*Ulubey, Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye, Danışman *Fatsa –Or.)
[**gedakıl**] : (Afşartavakçı *Gerede –Bo.)
[**gedekılıç**] : (*Ayancık –Sm.)

gedeli yatırmak [**gediri yatırmak**] Bağ çubuklarını daldırma yoluyle çoğaltmak. (*Bor –Nğ.)
[**gediri yatırmak**] : (–Krş.)

gedemeç Köy evlerinde giriş yeri. (–Ur.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

geden Taraf, yön, semt. (–Ant.; Kaya *Fethiye –Mğ.)

gedene (I) Tarlanın alt ve engin olan bölümü. (*Bünyan –Ky.)

gedene (II) Meyve ağaçlarını sulamak için dibine eşilen çukur. (–Çr.)

geder (I) [→ **gedele** (I)]

geder (II) [**gamer**] Merkep. (*Balya –Ba.; Sarıkavak –Es.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Yz.) [**gamer**] : (Kurna –Brd.)

geder (III) Alın yazısı. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

geder (IV) [→ **gedil**]

gedere [**gederi** (I)] Bağ dikmek için uzunlamasına açılan çukur. (*Senirkent –Isp.) [**gederi** (I)] : (Aliköy –Isp.)

gederi Yolcu. (*Iğdır –Kr.)

gederi (I) [→ **gedere**]

gedergi (II) [→ **gedele** (I)]

gedermek Kaybetmek. (Çakırlı –Sm.)

gedeş **1.** [→ **gede** (I) **-1**] **2.** [→ **gede** (I) **-8**] **3.** Konuksever. (Fariske *Ermenek –Kn.) **4.** Gösterişi seven. (Mühye –Ank.) **5.** Onurlu. (Kameni –Kn.)

gedevek [**gedavet**] Batıdan esen rüzgâr. (Salkuma –Ky.) [**gedavet**] : (*Karaman –Kn.)

gedevel Kuzeyden esen rüzgâr. (*Akseki ve köyleri –Ant.)

gedevet (I) [**gedevül**] **1.** Rüzgâr. (Çavuşcu –Kn.) **2.** Kuzeybatıdan esen rüzgâr. (Büyükkarabağ, *Bolvadin –Af.; May *Karaman –Kn.) **3.** Doğu ve batıdan esen rüzgâr. (Çukurcak, İshaklı –Af.; Kılbasan *Karaman –Kn.) [**gedevül**] : (Çimi, Sadıklar *Akseki –Ant.) **4.** Yazın esen hafif rüzgâr. (İshaklı *Bolvadin, *Emirdağ –Af.)

gedevet (II) Soğuğun çok etkilediği yer. (Pirlerkondu *Hadım –Kn.)

gedevet (III) Bahçe ve ekinleri sulamak için açılan su arkları. (*Hadım, Mençek, Uğurlu *Ermenek –Kn.)

gedevle [→ **gevele** (I)]

gedevül [→ **gedevet** (I) **-3**]

gedey [**gedeği -1**] **1.** Salon. (Susuz, *Sivaslı –Uş. ve çevresi) [**gedeği -1**] : (–Uş.; –Kü.) **2.** Kiler. (–Isp.; –Ant.) **3.** Ahır. (–Isp.; Yenidamlar *Alanya –Ant.) **4.** Koridor. (*Sivaslı –Uş.)

gedeyh [→ **gedek -1**]

gedgüd Düz olmayan, çukurlu tümsekli yer. (–Kr. ve bazı köyleri)

gedige [**gedirge** (II)] Süs, ziynet. (–Ank.) [**gedirge** (II)] : (–Ank.)

gediğen Dikenli, sapları yere yayılan, boz renkli bir ot. (Uluğbey, *Senirkent –Isp.)

gedik (I) **1.** Köyün ya da çiftliğin arazisinin dörtte biri. (–Gaz.) **2.** 320 dekarlık alan. (Oğuzeli –Gaz.)

gedik (II) **1.** Dükkan ya da kahve kiralarken verilen para. (–Rz.) **2.** Dükkân başkasına devredilirken içinde bırakılan mal. (*Merzifon –Ama.)

gedik (III) **1.** Yolların görülebilen yeri, ufuk. (*Ağın, *Keban –El.) **2.** Sınır. (Honaz ve köyleri –Dz.; –İz.)

gedik (IV) [**ged** (II) **-2**, **gelez** (II)] Yüksek yer, tepe. (Çandır *Sütçüler –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; *Bandırma –Ba.; Eskiyüreğil, Köprücek *Emet –Kü.; Gözene –Ml.; Önsen, Hartlap –Mr.; –Ank.; Aslanköy *Mersin –İç.) [**ged** (II) **-2**] : (Havsu *Kelkit –Gm.) [**gelez** (II)] : (Salmanlar *Arpaçay –Kr.)

gedik (V) **1.** Bahçe, bağ kapısı. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Honaz –Dz.; *Bozdoğan

–Ay.; Pirdebul, *Ermenek –Kn.; Kaya *Fethiye, *Bodrum –Mğ.) **2.** Bahçe ya da tarlalara hayvanların geçmemesi için yapılan engeller, çit. (*Marmaris –Mğ.)

gedik (VI) [**gediik** (III)] Sokak. (Bekilli *Çal –Dz.; *Bor –Nğ.; Uğurlu *Ermenek –Kn.; Yerkesik –Mğ.)
[**gedüik** (III)] : (–Ezm.)

gedik (VII) [→ **gelik** (I) **-1**]

gedik (VIII) Ağzı yamuk (kimse). (*Merzifon –Ama.)

gedik getmek Deşmek, yarmak. (Lapseki –Çkl.)

gediklemek Hafif kaynatmak. (–Sv.)

gedil [**geder** (IV)] Küçük, büyük çuval. (*Sandıklı, Çığrı *Dinar –Af.; –Uş.; *Yalvaç ve köyleri –Isp.; Yukarıseyit *Çal, Süngüllü, Bulkaz *Çivril, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Narlıdere –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Seyitgazi –Es.; Pabusen *Bozkır, Kızılviran, İbrala, Hatunsaray, Bostandere *Seydişehir, Selki, *Beyşehir, Çiğil –Kn.; –Mğ.)
[**geder** (IV)] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

gedilcen [**gedilgen**] Yaprakları çalıya benzeyen, dağlarda yetişen yaban baklası. (Pirlerkondu *Hadım –Kn.)
[**gedilgen**] : (Mühye –Ank.)

gedilgen [→ **gedilcen**]

gedilmek Bıçak, keser vb. şeylerin ağızları aşınmak, tırtıklanmak : *Bıçağın ağzı gedildi.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gedim (I) [**gedime**] Su kenarlarında yetişen tereye benzeyen bir çeşit ot. (Oce *Pazar –Rz.)
[**gedime**] : (Güney *Yeşilova –Brd.; –Ay. ve çevresi).

gedim (II) Eski. (Karakoyunlu *Iğdır –Kr.)

gedime [→ **gedim** (I)]

gedimen Yakışıklı. (Adiller *Ermenek –Kn.)

gedimi Daima, her zaman : — *Bu çocuk kiminen duruyor? —Gedimi benimnen duruyor.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gedine [→ **gedne -2**]

gedip gedermek Gitmek, yürümek : *Ben Ali'yi yolda gedip gederiken gördüm.* (Kaya *Fethiye –Mğ.)

gedir (I) [**gedirgen -1, gediri**] Bağ çubuklarını çoğaltmak için toprağa daldırılarak fidelenen dal. (–Kr.; –Ky.)
[**gedirgen-1**] : (–To.)
[**gediri**] : (Gölcük *Bayramiç –Çkl.; *Bünyan, *İncesu, *Erkilet –Ky.)

gedir (II) Yok olan bir şeyin yerini tutacak olan nesne. (–Ky.)

gedirge (I) Bıçak vb. şeylerde girinti çıkıntı, tırtık. (*Sivrihisar –Es.)

gedirge (II) [→ **gedige**]

gedirgen 1. [→ **gedir** (I)] **2.** Fundalıklarda yetişen, yenilir bir çeşit bitki. (Sultanhisar *Nazilli –Ay.)

gediri [→ **gedir** (I)]

gediri yatırmak [→ **gedeli yatırmak**]

gedişmek [→ **gicişmek** (I) **-1**]

gediyorumak Gide durmak : *Ahmet köyden gediyoru.* (–Bo.)

gediz Su birikintisi, gölcük. (Aşağıdinek *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gedlemek [→ **gedmek** (I)]

gedmek (I) [**gedlemek, getmek**] Gedik açmak, delmek. (*Çal –Dz.; –Kr. ve bazı köyleri; Çiftepınar *Mersin –İç.; Kaya *Fethiye –Mğ.)
[**gedlemek**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**getmek**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.; Tokat –Es.; –Çr.; Ersis *Yusufeli –Ar.; *Aksaray –Nğ.; *Fethiye –Mğ.)

gedmek (II) Gitmek : *Ben babamın yanına gedecem.* (Kaya *Fethiye –Mğ.)

gedne [**gedine, getne**] **1.** Set set tarlalar arasına çekilen duvar. (Akçakaya –Ky.) **2.** Set set basamak şeklinde tarla : *Kızılırmak kenarındaki bağ hep gedne gedne amana pekgüzel üzüm bitiriyor.* (Hamurcu *İncesu –Ky.)

[**gedine**] : (Talas –Ky.)

[**getne**] : (Çepni *Gemerek –Sv.; *Erkilet –Ky.; *Tarsus –İç.)

geduç Çok konuşan, geveze (kimse). (Kaptanpaşa ve köyleri *Çayeli –Rz.)

geduk (I) [**gedük** (II)] Yıkılan duvarda açılan boşluk, gedik. (*Gürün –Sv.)

[**gedük** (II)] : (Nefsiköseli *Görele –Gr.; Cimin –Ezc.; –Sv.)

geduk (II) Dağ yamacı. (*Gürün –Sv.)

gedüğüş [→ **geneş** (I)]

gedük (I) Defa, kez : *Bu gedük bana bağışla.* (Mahmutören –Or.)

gedük (II) [→ **geduk** (I)]

gedük (III) [→ **gedik** (VI)]

geel **1.** [→ **gaal**] **2.** Kabuklu ceviz. (Üçköy *Mecitözü –Çr.)

geellemek [→ **gegellemek**]

geem [→ **genez** (I)]

geen Bulutlu gecede ay ışığının az olarak verdiği aydınlık : *Düneyin geje çoh geeniydi.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gefel [→ **gever** (I) **-1**]

geflemek Dövmek ya da zarara sokmak için uygun zaman beklemek. (*Ağın, *Keban –El.)

gega Sığırtmaç sopası. (*Mudanya ve bazı köyleri –Brs.)

gege (I) [**geğmeç, gere** (III)] **1.** Meyve dallarını eğmek ya da davarları yakalamak için kullanılan ucu çengelli uzun sırık. (Musacalı *Turgutlu –Mn.; Demirkapı *Susurluk, Havran, Zeytinli *Edremit –Ba.; Burgaz *Ezine, *Bayramiç –Çkl.; –Brs.; Ilıcaksu *Domaniç –Kü.; Atlas *Sivrihisar, Bozan –Es.; *Kandıra –Kc.; –Bo.; *Şile –Ist.; Süme *Bulancak –Gr.; Bizmişen –El.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Hisarlıkaya *Polatlı, *Beypazarı, Mühye, Çanıllı, Ortabereket, *Ayaş –Ank.; –Mğ.; Saydere *İpsala –Ed.; *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.; Karacakılavuz, *Saray –Tk.)

[**gere** (III)] : (Kaya *Fethiye –Mğ.) **2.** Baston : *Gegeyi ver dedem camiye gidecek.* (Fili *Biga –Çkl.)

[**geğmeç**] : (Adiller *Ermenek –Kn.)

gege (II) **1.** [→ **gede** (I) **-1**] **2.** [→ **gevgene** (I)] **3.** Beceriksiz, eli işe yatkın olmayan. (*Bozkır –Kn.) **4.** Peltek konuşan (kimse). (*Maçka –Tr.)

gege (III) Çörek. (Çakırlar –Ant.)

gege (IV) Eğri çizgi. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

gege (V) [→ **gagak** (III)]

gege (VI) [→ **geçgene**]

gege burun [**gegek burun**] Kanca şeklinde burun. (*Düzce –Bo.)

[**gegek burun**] : (*Düzce –Bo.)

gegebük Çürük, bozuk, ufak. (–Brs.; Mühye –Ank.)

gegeç Çekiç. (–Bo.)
gegeği çıkmak Çok zayıflamak. (*Düzce –Bo.)
gegek (I) [→ **gagak** (III)]
gegek (II) [**gengeç -1, 2; gevik** (VIII) **-1, gevük -5, gıgart**] **1.** Askılık. (Balkır *Devrek –Zn.; Danışman *Fatsa –Or.)
[**gengeç -2**] : (Sandallar *Devrek –Zn.)
2. Sakaların su omuzluğu. (*Gebze –Kc.)
[**gıgart**] : (*Şiran –Gm.)
3. Duvara çakılmış ağaç ya da demir çengel. (*Kandıra –Kc.; *Düzce –Bo.; Balkır *Devrek –Zn.)
[**gengeç -1**] : (Aliköy *Çaycuma –Zn.)
[**gevük -5**] : (–Ks.; –Ama.; Kuzköy *Ünye –Or.)
4. Ucu çengelli ağaç. (*Akyazı ve çevresi –Kc.; Berk –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; Sarmaşık *Fatsa –Or.; Süme *Bulancak –Gr.)
[**gevik** (VIII) **- 1**] : (*İnebolu –Ks.; –Sn.; –Sm.)

gegek burun [→ **gege burun**]
gegel [→ **gaal**]
gegelemek (I) [**gaggılamak, gağalaşmak, gakgılamak, gakgıllamaḫ, gakkalamak** (I), **gakkılamak, gakkıramak, gakkırdamak, gegilemek, geğelemek, geğellemek** (I), **geğlemek, gehlemek, geklemek, gekmek -2, gelemek** (I), **geyelemek, gıgılamak, gığıllamak, gıkgılamak**] **1.** Tavuk ses çıkarmak. (Kurna –Brd.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Tepeköy *Torbalı –İz.; *Sivrihisar –Es.; *Kandıra –Kc.; *Osmancık –Çr.; *Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.; Kaya *Fethiye –Mğ.)
[**gaggılamak**] : (Kesme *Divriği –Sv.)
[**gağalaşmak**] : (Bekilli *Çal –Dz.)
[**gakgılamak**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın, *Keban –El.)
[**gakgıllamaḫ**] : (*Bayburt –Gm.)
[**gakkalamak** (I)] : (Honaz –Dz.; Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gakkılamak**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; Yukarıseyit *Çal, Beretli *Tavas, Oğuz, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; –Ezm.; –Ezc.; –Ml.; Yerkesik –Mğ.)
[**gakkıramak**] : (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)
[**gakkırdamak**] : (*Bodrum –Mğ.)
[**gegilemek**] : (*Bozdoğan –Ay.)
[**geğelemek**] : (*Eğridir ve köyleri –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; *Bor –Ng.; *Mut ve köyleri –İç.)
[**geğellemek** (I)] : (–Ama.)
[**geğlemek**] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Krş.)
[**gehlemek**] : (*Alaşehir –Mn.)
[**geklemek**] : (Yerkesik –Mğ.)
[**gelemek** (I)] : (*İskilip –Çr.)
[**geyelemek**] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç, *Keçiborlu ve çevresi –Isp.; Bulkaz *Çivril –Dz.; Kızılcaören –Kü.; Heniske –Ama.)
[**gıgılamak**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gığıllamak**] : (–Kr.)
[**gıkgılamak**] : (Kırcaklı *Nazilli –Ay.)
2. Tavuk, kuş gagalamak. (Tokat –Es.)
[**gekmek -2**] : (*Lapseki –Çkl.)
3. Ötmek. (Saray –Çkl.)

gegelemek (II) **1.** Düzgün söyleyememek, kekelemek. (*Antakya –Hat.) **2.** Konuşan bir kimsenin sözünü tekrarlayarak eğlenmek. (*Kelkit ve çevresi –Gm.)

gegelenmek Böbürlenmek, kabarmak. (Kızılcaören –Kü.)

gegellemek [**gallemek, geellemek, geğellemek** (II), **gelemek** (II), **gevellemek**] Yeşil cevizin içini çıkarmak. (–Sn.; *Merzifon, Ezine –Ama.; *Koyulhisar –Sv.)
[**gallemek**] : (–Çr.)
[**geellemek**]: (Dümelli –Çkr.)
[**geğellemek** II)]: (–Çr.; Karaca *İnebolu –Ks.; *Merzifon ve bazı köyleri –Ama.)
[**gelemek** (II)] : (*İskilip –Çr.)
[**gevellemek**] : (*Kavak –Sm.)

gegemek (I) Ucu çengelli değnekle ağaçtan meyve koparmak. (–Bo.)

gegemek (II) Bir şeyi eğri tutmak. (*Polatlı –Ank.)

gegemek (III) Çengel : *Gegemeksiz şişle çorap öremem.* (*Sivrihisar –Es.)

gegenez Üvendirenin alt ucundaki demir sıyırgı. (Aslanapa –Kü.)

gegi Bir çeşit bulgur ve pirinç pilavı. (–Ant.)

gegilemek [→ **gegelemek** (I) **-1**]

gegilli toprak [**geğilli toprak**] Kumlu yumuşak toprak. (*Zile –To.)
[**geğilli toprak**] : (Pınarbaşı *Karaman –Kn.)

gegirmek [**geğermek**] Midede toplanan gazı sesle ağızdan çıkarmak, geğirmek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**geğermek**] : (Bayadı –Or.)

gegma Büyük güğüm. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

geğaz [→ **genez** (I)]

geğelemek [→ **gegelemek** (I) **-1**]

geğellemek (I) [→ **gegelemek** (I) **-1**]

geğellemek (II) [→ **gegellemek**]

geğennemek Hava açılmak. (Suhara *Çıldır –Kr.)

geğercik [→ **gercik** (I) **-1**]

geğermek [→ **gegirmek**]

geğesi [→ **geysi -1**]

geğez [→ **genez** (I)]

geğilli toprak [→ **gegilli toprak**]

geğin [**geğinnem**] Bundan dolayı, onun için : *Misafir vardı geğin geç kaldım.* (Sertaç –Brd.; *Bozdoğan –Ay.; Seydiler –Mğ.)
[**geğinnem**] : (*Bozdoğan –Ay.)

geginnem [→ **geğin**]

geğinz Burun boşluğunun arka kısmı, geniz : *Öksürünce geğinzimden kan geliyor.* (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

geğirtlek Gırtlak kemiği. (Bereketli *Tavas –Dz.; Sadıkatı –Krş.)

geğis Sonbaharda yeşil bitkileri vuran soğuk : *Bu yıl fasulyeleri geğiş vurdu.* (Güney *Yeşilova, Başpınar, Karamanlı *Tefenni –Brd.)

geğisi [→ **geysi -1**]

geğiş Pamuğu çıkarılmış koza. (*Ermenek –Kn.)

geğlemek [→ **gegelemek** (I) **-1**]

geğmeç [→ **gege** (I) **-2**]

geğneltice Yemek ya da yemişi severek yemeyi anlatır. (*Bodrum –Mğ.)

geğrek (I) [**gekrek**] Yumuşak eğe kemikleri. (*Lapseki –Çkl.; Alayunt –Kü.; –Es.; *Kandıra –Kc.; *Taşköprü –Ks.; *Gemerek –Sv.; *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.)
[**gekrek**] : (*Bornova –İz.)

geğrek (II) Geğirti. (*Dinar –Af.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

geğsi [→ **geysi -1**]

geğsilik [→ **geysilik**]

geh At çağırma ünlemi. (*Kelkit –Gm.)

gehana koymak Ertelemek, geri bırakmak. (Mansurlu –Ada.)

gehbe Gözü dışarda, kötü kadın. (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Iğdır –Kr.)

geh ci..ci [→ **geh geh**]

gehermek [→ **gehirmek**]

gehet olmak Bir şey kıt olmak, bulunmamak : *Bu ne biçim adam eve bir süpürgeyi gehet etti.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

geh geh [**geh ci..ci**] Tavuk çağırma ünlemi. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Alaşehir –Mn.; –Bo.; Gündüzbey –Ml.)
[**geh ci..ci**] : (*Akçaşehir –Bo.)

gehina Sürü. (*Marmaris –Mğ.)

gehir Yokluk ya da baskı altında çekilen üzüntü, acı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gehirmek [**gehermek**] Getirmek. (Armutlu *Şarkîkaraağaç –Isp.)
[**gehermek**] : (–Isp.; –Brd.)

gehlemek [→ **gegelemek** (I) **-1**]

gehre Bir tarım aracı, döven. (–Vn.; Ortabereket *Ayaş –Ank.)

gehribal Kehribar taşı. (–Sm.)

gehte Bir çeşit üzüm. (–Çr.)

geis Doğudan esen rüzgâr. (Camili, Karaveliler *Alanya –Ant.)

gej Beyinin uyuşuk hali. (–Bt.)

geje Gece. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gejgalmah [**gejiḫmek**] Geç kalmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
[**gejiḫmek**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gejgere [→ **geçgere**]

gejiḫmek [→ **gej galmah**]

gekik azmak [**gekrik azmak**] Çok yiyerek mide şişmek. (*Lapseki –Çkl.)
[**gekrik azmak**] : (Tokat –Es.)

gekke Baba. (Bahçebaşı –To ; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv)

geklemek [→ **gegelemek** (I) **-1**]

geklik [**gekrik**] Kursak, mide. (Köşker –Krş.; *İncesu –Ky.)
[**gekrik**] : (–Ada.)

gekme [→ **gagak** (III)]

gekmeç [→ **gagak** (III)]

gekmek 1. [→ **gagak** (III)] **2.** [→ **gegelemek** (I) **-2**]

gekre [**gekri**] Acı, ekşi. (*Bornova –İz.)
[**gekri**] : (Afşar köyleri *Pınarbaşı –Ky.)

gekrek [→ **geğrek** (I)]

gekremek Ekşiyen yiyecek kabarmak. (*Bornova –İz.)

gekrik [→ **geklik**]

gekrik azmak [→ **gekik azmak**]

geko Ağabey. (*Nazimiye –Tn.)

gel Tahta. (–Ank.)

gelāh (I) Manda. (Solmaz *Tavas –Dz.)

gelah (II) Hayvan tezeklerinin koni şeklindeki yığını. (Tahir *Eleşkirt –Ağ.)

gelberan [**gelbere** (I) **-4, gelberi** (I) **-7, gemek**] Yüksek dallardaki meyveleri toplamak için kullanılan çatallı sopa. (Ersis *Yusufeli –Ar.)
[**gelbere** (I) **-4**] : (Ersis *Yusufeli –Ar.)
[**gelberi** (I) **-7**] : (Hükam *Oltu –Ezm.; –Kn.; –Vn.; –Mğ.)
[**gemek**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gelbere (I) **1.** [→ **gelberi** (I) **-1**] **2.** [→ **gelberi** (I) **-2**] **3.** [→ **gelberi** (I) **-3**] **4.** [→ **gelberan**]

gelbere (II) Düğünde ilk gün güveyin ve sağdıcın evine asılan, üzeri bayrak, portakal, üzüm, iğde ile süslü çam dalı. (Ekse *Çal –Dz.)

gelberi (I) [**geberi, gelbere** (I) **-1, 2, 3; gelberü, gelveri, geveç**] **1.** Büyük ocaklardan ateşi dışarı çekmek, tıkanmış boru, ark vb. şeyleri temizlemek ya da harç, çamur, kireç karıştırmak için kullanılan uzun saplı demir araç. (Dikici*Dinar –Af.; Kozluca *Keçiborlu, Atabey, Gönen –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Çivril, *Sarayköy, Hırka *Tavas, Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Bergama, *Urla –İz.; *Alaşehir –Mn.; Demirkapı *Susurluk –Ba.; Çeltikçi *İnegöl –Brs.; *Biga –Çkl.; –Kü.; Tokat –Es.; *Kandıra, *Akyazı –Kc.; Körkçüler *Gerede, *Göynük –Bo.; Aliköy *Çaycuma, *Devrek, *Safranbolu –Zn.; –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip, Çıkrık, *Mecitözü –Çr.; *Ayancık –Sn.; *Ladik –Sm.; Zana, *Merzifon –Ama.; Süme, Piraziz *Bulancak –Gr.; Gündoğdu –Rz.; Sarıgöl *Yusufeli –Ar.; –Kr. ve bazı köyleri; *Tortum –Ezm.; Miçinkâğ *Kemaliye –Ezc.; *Harput –El.; –Ml.; –Mr.; Diktaş, Palha *Divriği, Çepni *Gemerek, *Şarkışla, Tutmaç, *Gürün –Sv.; –Yz.; Çanıllı *Ayaş, Hasanoğlan –Ank.; Köşker –Krş.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ereğli, *Ermenek, Eğrigöz *Karaman –Kn.; *Milas, Seki *Fethiye –Mğ.; Zeytinli –Ed.; Ceylan, Çengelli *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.; Büyükmarika *Saray –Tk.; Kemaller Rusçuk Bulgaristan)

[**geberi**] : (*Yalvaç –Isp.)

[**gelbere** (I) **-1**] : (İlyaslar *Kırkağaç –Mn.; *Çarşamba –Sm.; Sayaca *Ulubey, Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

[**gelberü**] : (*Ağın, *Keban –El.)

[**gelveri**] : (–Nğ.)

2. Tırmık. (İshaklı *Bolvadin, *Dinar –Af.; Kerim *Burhaniye –Ba.; –To. ve köyleri; *Görele, *Tirebolu, *Alucra –Gr.; Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr. ve ilçeleri; Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.; –Ezm.; –Ur.; Telin *Gürün –Sv.; Çomaklıdede *Korkuteli, *Kaş, Erenyaka *Akseki –Ant.)

[**gelbere** (I) **-2**] : (*Anamur –İç.)

[**geveç**] : (–To.)

3. Ağzı enli çapa. (Körküler *Yalvaç –Isp.; Oğuz *Acıpayam, Kiremitçi –Dz.; –Çr.; –Tr ve bazı köyleri; *Varto –Mş.; Çomaklıdede *Korkuteli, Akçaenis *Elmalı –Ant.; Ceylan *Fethiye –Mğ.; Mağusa, Lefkoşe –Kıbrıs)

[**gelbere** (I) **-3**] : (Sütlaç *Dinar –Af.)

4. Maşa. (*Yerköy –Yz.) **5.** Tarla ve harman döküntülerini toplayan, fındık yığını yapmaya yarayan bir araç. (Yaslıbahçe *Bulancak, *Şebinkarahisar, –Gr. köyleri; Haçavera *Maçka –Tr.; *Kilis –Gz.)

6. Külek yapmak için ağacı yontmaya yarayan bir araç. (Yavuz *Şavşat –Ar.) **7.** [→ **gelberan**] **8.** Ağaç dallarını budamak için kullanılan eğri demir. (Ekse *Divriği –Sv.)

9. Bulgur karıştırmaya yarayan bir araç : *Gelberiyi alda eyice bulguru garıştır, ahşama çıhsın.* (Uluşiran *Şiran –Gm.; Çepni, Karaözü *Gemerek –Sv.) **10.** Testere dişlerini sağa sola bükmek için kullanılan kertikli demir aygıt, çap demiri. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gelberi (II) Tüfek ve tabanca tetiği (Sandallar *Devrek –Zn.)

gelberi (III) Meyve kurutmak için üzerine genişçe düz sele ya da tahta konularak güneşe doğru çevrilen ve yağışta içeri çevrilebilen bir çeşit aygıt. (Erkinis *Yusufeli –Ar.)

gelberi (IV) Öküz arabalarında tekerin takılmamasını sağlayan ve kolluğa desteklik yapan kısım : *Gelberi kırıldı.* (Fili *Biga –Çkl.)

gelberi (V) Gelin feslerinin önündeki güllü kısım: *Gelinin gelberisi alındı.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gelberi (VI) [**gelberig**] Başörtüsü. (Kığıllar *Karaman –Kn.) [**gelberig**] : (Afşar aşireti *Pınarbaşı –Ky.)

gelberi (VII) Eğri. (Afşar köyleri *Hadım –Kn.)

gelberi (VIII) Lamba koymaya yarayan seyyar ayak. (–Rz.)

gelberig [→ **gelberi** (VI)]

gelberü [→ **gelberi** (I) **-1**]

gelce [→ **gelder**]

gelcir [→ **gelder**]

gelçek Doğru, gerçek : *Gelçek mi söylüyorsun?* (Peşman *Daday –Ks.)

geldeç Gelecek (zaman) : *Cemilin geldeçi çok iyi görünüyor.* (Gümele *Söğüt –Bil.; Mühye –Ank.)

geldek Dokunan halı için hazırlanmış iplik çileleri. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Güvere *Silifke –İç.)

geldel [→ **gelder**]

gelder [**gelce, gelcir, geldel, geldır, gelece**] Süt, yağ, turşu vb. şeyler konulan tahta kap, fıçı. (Düzköy *Ayancık –Sn.; Boztekke, Seyit, Yaslıbahçe *Bulancak, Şehli, *Piraziz, Kayadibi, *Tirebolu –Gr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.)

gelce : (Kemer *Salihli –Mn.)

gelcir : (Tepeköy *Alaşehir –Mn.)

geldel : (*Mudanya –Brs.)

geldır : (Süme *Bulancak –Gr.)

gelece : (Alibeyli –Mn.)

geldır [→ **gelder**]

geldüş İnekleri çağırma ünlemi. (–Ant.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

gele Çocuk oyununda ebe olanların durdukları yer. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gelebak [→ **göbelek** (IV) **-1**]

gelebe Fabrikada kullanılan iplik paketi. (Atköy –Ba.)

gelebek [→ **göbelek** (IV) **-1**]

gelebekotu Ranunculus muricatus, Ranunculaceae. (–Ant.)

geleber Soytarı. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gelebicin Pulsuz, büyük ağızlı ırmak balığı. (–Ada.)

gelebik Müslüman olmayan kimselerin ölüsü. (*Tavşanlı –Kü.)

gelebir (I) Kapışarak yenilen öteberi : *İyi gelebir yedin.* (Karasu –Rz.)

gelebir (II) **1.** [→ **gelevir**] **2.** Fasulye kılçığı. (–Çr.)

geleboru Küpe konularak bir iki ay sonra yenilen kırmızı renkli nohut büyüklüğünde bir çeşit meyve. (–Ky.)

gelece [→ **gelder**]

geleci etmek Konuşmak, dedikodu yapmak. (*Tosya –Ks.; *Kemaliye –Ezc.; *Çemişgezek –Tn.; Bürüngüz, Tavlasun *Bünyan –Ky.)

gelecoş 1. Soğan, kıyma ve ayrandan yapılan bir çeşit yemek. (–Ama. ve köyleri; Bayadı –Or.; Süme *Bulancak, *Şebinkarahisar –Gr.; *Re-

fahiye ve çevresi –Ezc.; *Koyulhisar –Sv.) **2.** Süte ekmek doğranarak yapılan bir çeşit yemek. (*Ağın, *Keban –El.)

geleç [→ **gercik** (I) **-1**]

gelee [→ **gelineli**]

gelegele Çocukların çomak ve topla oynadıkları bir çeşit oyun. (*Erciş –Vn.)

gelegemri Kalın kabuklu bir çeşit üzüm. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Argıthanı *Ilgın –Kn.)

gelegen [→ **gen** (I) **-4**]

geleğen (I) [→ **gen** (I) **-4**]

geleğen (II) [→ **gelengi**]

geleğen olmak Bir kimse bir eve sık sık gelip gitmek. (–Çr.)

geleği (I) [→ **gelengi**]

geleği (II) **1.** Sarnıçların ve akarsuların havzaları. (Uzuncaburç *Silifke –İç.) **2.** Sarnıca suyun aktığı delik. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

geleğü [→ **gelengi**]

geleho [→ **gelehoh**]

gelehoh [**geleho, geleküş**] Sığırları çağırma ünlemi. (*Mut ve köyleri –İç.)

[**geleho**] : (Tepeköy –İz.)

[**geleküş**] : (Çığrı *Dinar –Af.)

gelejeh Gelecek. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gelek (I) Kahkül, zülüf. (*Biga –Çkl.; *Şarkışla –Sv.; –Krş.; *Develi, *Bünyan –Ky.; *Ürgüp –Nş.; *Bor –Nğ.; *Kozan –Ada.)

gelek (II) **1.** Kurumaya yüz tutmuş yeşil yaprak. (–Or.; Karadere, Kayadibi, Seyit, –Gr.; Harşıt *Torul –Gm.) **2.** Kavun, kabak saplarının budakları. (–Vn.)

gelek (III) Geliş yolu, geldiği yer. (Emirşahlar *Anamur –İç.)

gelek (IV) Azgın sığır. (*Marmaris –Mğ.)

gelek (V) Bostan çardağı. (*Kandıra –Kc.)

gelek (VI) [→ **galek** (I) **-1**]

gelek (VII) Koyun ve keçilerin başlarına takılan büyük zil. (–Tr. ve çevresi).

gelek (VIII) [→ **gelinti** (I)]

gelek (IX) [**gelenek**] Gelir : *Bu değirmenin geleği iyi* (*Mut –İç.)

[**gelenek**] : (Vazıldan *Divriği –Sv.)

geleküş [→ **gelehoh**]

gelem (I) Kalem. (*Iğdır, Koyundere *Ahıska –Kr.)

gelem (II) Ama, fakat : *Gideceğim gelem otobüs yok.* (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gelemağrı [**gelemari**] Bir çeşit ayrık otu. (*Eımenek –Kn.; –Ant.)

[**galemari**] : (*Ulubey –Or.; *Ermenek –Kn.)

gelemari [→ **galemağrı**]

gelembur Ocağın içine güğüm, kazan vb. şeyler asılan zincir. (Kaptanpaşa ve köyleri *Çayeli –Rz.)

geleme (I) Kavak ağacı. (*Iğdır –Kr.)

geleme (II) [**gelemiye, gelemle** (I), **gelmir**] İki yıl sürülmeyen, boş tarla. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**gelemiye**] : (İshaklı *Bolvadin –Af.)

[**gelemle** (I)] : (Gözlü –Kn.)

[**gelmir**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Kn.)

gelemek (I) [→ **gegelemek** (I) **-1**]

gelemek (II) [→ **gegellemek**]

gelemge 1. Ekine elverişli kıraç tarla. (*Akseki ve köyleri –Ant.) **2.** Fundalıklarda açılan tarla. (Eksere *Akseki –Ant.)

gelemgen [**gelemger, gelengen**] Kamıştan yapılmış, kalın ve uzun ip bobin. (*Gelibolu –Çkl.; *Karaman, Gargara ve köyleri, *Ermenek –Kn.; Civanyaylağı, Yapıntı *Mut, *Anamur –İç.; –Ant.; *Bodrum, Dont, Zeyve *Fethiye –Mğ.; –Kıbrıs)
[**gelemger**] : (Kızlan, Karaköy –Mğ.)
[**gelengen**] : (*Acıpayam –Dz.)

gelemger [→ **gelemgen**]

gelem gusmak Mürekkep kalemi mürekkep akıtmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gelemir buğdayı Küçük sarı buğday. (Dişli *Bolvadin –Af.)

gelemiye [→ **geleme** (II)]

gelemle (I) [→ **geleme** (II)]

gelemle (II) Yazın ekilmiş ekin. (*Ilgın –Kn)

-gelen Sıfatlara eklenerek az çok anlamını verir : *Bugün hava iyigelen.* (*Düzce –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.)

gelençen [**geleneçe**] Gelinceye kadar. (Koyundere *Ahıska –Kr.)
[**geleneçe**] : (Erzin *Dörtyol –Hat.)

geleneçe [→ **gelençen**]

gelenek [→ **gelek** (IX)]

gelengen [→ **gelemgen**]

gelengi [**gebenu, geleğen** (II), **geleği** (I), **geleğü, gelengü, geleni, gelenki, gelenu -2, gelevun, gelevü, gelni, gemesıçan**] Tarla faresi. (*Gelibolu –Çkl.; *Büyükada, Ortaburun, Sultaniye –Ist.; Çilehane *Reşadiye –To.; –Ml. ve çevresi; Kesme *Divriği, *Gürün, *Gemerek –Sv.; *İncesu, *Pınarbaşı –Ky.; –Nş.; Kemerhisar, Bahçeli *Bor –Nğ.; Sørkum *Bozkır, *Karaman –Kn.)
[**gebenu**] : (–Sv.)
[**geleğen** (II)] : (Erzin *Dörtyol –Hat.)
[**geleği** (I)] : (*İzmit –Kc.; Eşke *Divriği, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Taf –Ky.; Gargara *Ermenek –Kn.)
[**geleğü**] : (*Taşova –Ama.; Hasançelebi *Hekimhanı –Ml.)
[**gelengü**] : (*Kelkit, Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ml.; *Gürün –Sv.)
[**geleni**] : (*Biga –Çkl.; Karkıncık *Artova, Turhal *Zile –To.; Erzin *Dörtyol –Hat.; Maksutlu *Şarkışla –Sv.; *Sorgun –Yz.; *Pınarbaşı, *Erkilet, Kızılviran, *İncesu, –Ky.; *Bor –Nğ.; –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)
[**gelenki**] : (Arısama –Kn.)
[**gelenu -2**] : (*Gürün –Sv.)
[**gelevun**] : (*Ağın, *Keban –El.)
[**gelevü**] : (*Ünye –Or.)
[**gelni**] : (*Bünyan –Ky.)
[**gemesıçan**] : (Bayat *Emirdağ –Af.)

gelengü [→ **gelengi**]

gelengür Beyaz sincap. (–Gr.)

geleni [→ **gelengi**]

gelenki [→**gelengi**]

gelenu 1. [→ **gellenkesdi**] **2.** [→ **gelengi**]

gelenvaran Halı dokuma aygıtı. (Kaya *Fethiye –Mğ.)

gelep 1. İp çilesi, kelep. (Çığrı *Dinar –Af.; *Yalvaç, *Eğridir ve köyleri –Isp.; Denizli *Bucak, Kavak *Yeşilova, –Brd.; Oğuz, Hortma *Acıpayam, Ovacık *Tavas, –Dz.; Eymir *Bozdoğan, –Ay.; Fili *Biga –Çkl.; –Ks.; *Kargı –Çr.; Kazmasöku –Sn.; *Merzifon –Ama.; *Zile –To.; –Tr. ve çevresi; *Kelkit ve köyleri –Gm.; Hacılyas *Koyulhi-

sar, Karaözü *Gemerek –Sv.; Küçükboymul –Yz.; Köşker –Krş.; *Bünyan, Hisarcık –Ky.; *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.; *Koıkuteli, *Elmalı ve köyleri –Ant.; Dont *Fethiye, Pınarlıbelen, *Bodrum, Yerkesik –Mğ.) **2.** Üstüste düzgünce dizilmiş asma yaprağı demeti. (*Ermenek –Kn.)

gelep ağacı [→ **gelepçek** (I)]

gelepçek (I) [**gelep ağacı**] Eğrilmiş ipleri kelep yapmakta kullanılan bir aygıt. (*Taşköprü –Ks.; *Osmancık, Eskice *Mecitözü –Çr.) [**gelep ağacı**] : (Kasaba *Kaş –Ant.)

gelepçek (II) Kelepçe. (*Ermenek –Kn.)

geleplemek Ispanak, asma yaprağı, pancar yaprağı vb. yaprakları düzgün bir şekilde deste yapmak. (*Ermenek –Kn.)

geler (I) Atın kuyruğunun sarkık durumu. (Selki *Beyşehir –Kn.)

geler (II) Kertenkeleye benzeyen bir çeşit hayvan. (Masdar –Sm.; *Kızılcahamam –Ank.)

geler (III) Kayalardan oyularak yapılan oda. (–Mr.)

gelere Tezgahta dokunacak bezin ipliğini çözmeye yarayan bir aygıt. (Satılmış –Es.)

gelesne Kapaklı büyük küfe. (Değirmencik *Safranbolu –Zn.)

gelete Küçük çuval. (*Seyitgazi –Es.; *Kelkit ve köyleri –Gm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.)

geleve Yumak (iplik için). (Numanoluk, Aşağılıca *Seyitgazi –Es.; *Dursunbey –Ba.)

gelevir [**gelebir** (II) **-1**] Asma budandıktan sonra, kesilip atılan yeşil filizler. (Yazır *Sungurlu, Ovasaray –Çr.; Darıcı *Sorgun –Yz.; *Beypazarı –Ank.)

[**gelebir** (II) **-1**] : (–Çr.)

gelevun [→ **gelengi**]

gelevü [→ **gelengi**]

geleyge Gelir gelmez anlamında kullanılır. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gelez (I) İyi yetişememiş, cılız kalmış ekin. (*Elbistan –Mr.; *Gürün –Sv.; Fakıekinciliği *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; Oymaklı –Ada.)

gelez (II) [→ **gedik** (IV)]

gelez (III) Serseri, aptal. (*Gürün –Sv.)

gelezimek Yorulmak, bitkin düşmek: *Bugün açlıktan imanım gevredi, çok gelezidim.* (*Çarşamba –Sm.; Kumru *Fatsa –Or.)

gelgeç (I) [**gelgeç akıllı -2**] **1.** Direşmez, sebatsız (kimse) : *O çok gelgeç bir insandır.* (*Çivril ve çevresi, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Demirkapı *Susurluk, *Edremit ve çevresi –Ba.; *Akyazı, *Kandıra –Kc.; *Kargı –Çr.; –Sm.; *Zile –To.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; –Sv.; Mühye –Ank. –Nğ.; *Mut ve köyleri –İç.; Dont *Fethiye –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.) **2.** Unutkan (kimse). (–Ba. ve çevresi; *Daday –Ks.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**gelgeç akıllı -2**]: (Ceylan *Lüleburgaz –Krk.)

3. Güzel : *Gelgeç kadın.* (Mühye –Ank.)

gelgeç (II) Köprü. (–Brs.; *Yıldızeli –Sv.)

gelgeç (III) İlkel su döşemi. (–Sv.)

gelgeç akıllı [**gelgit akıllı**] **1.** Yarı deli (kimse). (*Düzce –Bo.)

[**gelgit akıllı**] : (–Çr.)
2. [→ **gelgeç** (I) **-2**]

gelgel (I) Başa takılan elmas ya da altın iğne. (–Isp.; *Nizip –Gaz.)

gelgel (II) Çağrı, davet. (*Tire –İz.)

gelgel (III) Alım, çekicilik. (–Ay.; *Tire –İz.; *Karaman –Kn.)

gelgel (IV) [→ **gilgil** (I) **-1**]

gelgel (V) Pokerde, oyuncular tarafından kararlaştırılan bir süreden sonra, kâğıt yapan oyuncunun istediği kadar paranın, her oyuncu tarafından ayrı ayrı konması. (*Edremit –Ba.)

gelget [→ **gelgit** (II)]

gelgi Buğday başaklarını yiyen bir çeşit zararlı hayvan : *Bugün gelgiye tuzak kurdum.* (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gelgin Mayalanmış hamur : *Çörek gelgin hamurdan yapılır.* (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gelgit (I) Vaz geç anlamında kullanılır : *Gelgit canım.* (–Brd. köyleri)

gelgit (II) [**gelgét, geli** (III), **gelibakan, gelidoğru**] Gel : *Gelgit ahmet Efendi.* (Gaziler *Hadım –Kn.)
[**gelgét**] : (Tozkovan *Gülnar –İç.)
[**geli** (III)] : (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Dy.)
[**gelibakan**] : (Seki *Fethiye –Mğ.)
[**gelidoğru**] : (Denyan *Sındırgı –Ba.)

gelgit akıllı [→ **gelgeç akıllı**]

gelgülüm Geçerli olmayan, gelişigüzel yapılan bir çeşit çapalama. (–Ba.)

geli (I) Ardıç ağacının meyvesi. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

geli (II) [**gelig**] Düğün çağırıcısı. (–Kn.)
[**gelig**] : (–Kn.)

geli (III) [→ **gelgit** (II)]

geliba (I) [→ **galinaba**]

geliba (II) [**gelibba**] Geliyor anlamında kullanılır. (Beyköy, Yusufca *Tefenni, Çeltek *Yeşilova –Brd.)
[**gelibba**] : (*Gönen –Isp.)

gelibakan [→ **gelgit** (II)]

gelibatırmak Gelmek : *Kız Fatma nerden gelibatırsın ?* (–Bo.)

gelibba [→ **geliba** (II)]

gelibe Anlaşılan, görünüşe göre : *Gelibe Ahmet geldi.* (Çıtak *Çivril –Dz.; Uluşiran *Şiran –Gm.)

geliç (I) Ayrık otu cinsinden, zehirli, kökü derinlere kadar giden boğumlu bir çeşit ot. (–Ur.; *Nizip, *Kilis –Gaz.; –Mr.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı,*Antakya –Hat.; Görmel *Ermenek –Kn.; Kürkcüler *Kadirli –Ada.; *Mut ve köyleri, Buluklu *Mersin, Sayağzı *Silifke –İç.)

geliç (II) [→ **gelüç** (I)]

geliçlemek Geliç otu yiyen sığır ölmek. (*Kadirli –Ada.)

gelidoğru [→ **gelgit** (II)]

gelif (I) Tuğla, kerpiç, kiremit kalıbı. (Sücüllü, *Yalvaç –Isp.; Bozkır, Akviran –Kn.)

gelif (II) [**gelik** (III)] Tarla, bağ ve bahçelerde yapılan basit bekçi kulübesi. (Büyükkabaca *Senirkent, Bağıllı, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Maçka –Tr. ve köyleri)
[**gelik** (III)] : (Çorak, Örencik, Göynük *Mudurnu, Mangırlar –Bo.; Çanıllı, *Güdül, *Ayaş –Ank.)

gelig [→ **geli** (II)]

gelihen [**gelyen**] Testi. (Emiralem –İz.)
[**gelyen**] : (*Reşadiye –To.)

gelik (I) [**gedik** (VII)] **1.** Çocuk ayakkabısı, patik. (Marif –Çkr.; *Beypazarı, Şabanözü *Polatlı, *Ayaş –Ank.)
[**gedik** (VII)] : (–Ank. ve çevresi) **2.** Bir çeşit kadın ayakkabısı. (Eksere *Akseki –Ant.)

gelik (II) Kestane bahçesi. (Balıtakı –Sn.)

gelik (III) [→ **gelif** (II)]

gelik (IV) Çitle çevrili ağıl. (Ağaköyü *Safranbolu –Zn.; Kadarta, Karabüzey *Araç –Ks.; Mühye –Ank.)

gelik (V) Kurumuş sebze yaprağı. (Süme *Bulancak –Gr.)

gelikgelmek Geledurmak : *Fatma gelikgeli.* (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

geliksu Sel. (Seler, Bulgaristan)

gelim (I) Verim : *Sarı buğday gelimli olur.* (*Afşin ve köyleri –Mr.; *Antakya –Hat.)

gelim (II) [→ **geliş** (I)]

gelin [**gelinalı** (II), **gelincek**] **1.** Kırmızı zambak. (–Kn.) **2.** Lale. (Mühye –Ank.)
[**gelinalı** (II)] : (Yaka *Gelendost –Isp.; *Pazarcık –Mr.)
[**gelincek**] : (Eflak –Ada.; Dont *Fethiye –Mğ.)

gelinaba [**geliba** (I), **gelinabba, gelinabla, gelinana -2, gelinbaba, gelinbacı -1, gelinge, gellaba, gelliba, gelnāba, genaba, genapla, gence (I), geniba, gennaba**] Yenge. (*Eşme ve köyleri –Uş.; Örkenez *Yalvaç, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Sücüllü *Çivril, *Çal, *Honaz ve bazı köyleri –Dz.; Cabertatar –Mn.; *Savaştepe –Ba.; *Sivrihisar –Es.; Sultaniye –Ist.; *Zile –To.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Atlandı, *Kadınhanı –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; –Kıbrıs)
[**geliba** (I)] : (–Isp.)
[**gelinabba**] : (Dede *Ereğli –Kn.)
[**gelinabla**] : (*Düzce –Bo.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Bayadı –Or.; Eşke *Divriği –Sv.; –Nğ.; –Ada.; Namrun *Tarsus –İç.)
[**gelinana -2**] : (Uluğbey, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; *Bozdoğan –Ay.)
[**gelinbaba**] : (Mühye –Ank.)
[**gelinbacı -1**] : (Tokat –Es.; Karkıncık *Artova –To.; Ersis *Yusufeli –Ar.; *Iğdır –Kr. ve bazı köyleri; *Kemah –Ezc.; *Erciş –Vn.; Aşudu *Darende –Mt.; *Nizip –Gaz.; *Afşin, Ceben *Andırın –Mr.; *Gürün, *Zara, Palha, Eşke *Divriği –Sv.; Aldemirci *Çayıralan –Yz.; Mühye –Ank.; *Pınarbaşı ve köyleri, –Ky.; Dont *Fethiye –Mğ.)
[**gelinge**] : (Aşağıkayı *Tosya –Ks.; Bayadı –Or.)
[**gellaba**] : (Baladız, *Keçiborlu –Isp.)
[**gelliba**] : (Beylerli –Dz.)
[**gelnāba**] : (*Düzce –Bo.; *Korkuteli, *Elmalı ve köyleri –Ant.)
[**genaba**] : (Çiftlik *Dinar –Af.)
[**genapla**] : (Larnaka –Kıbrıs)
[**gence** (I)] : (Eziler *Güney –Dz.)
[**geniba**] : (Karamanlı *Tefenli –Brd.)
[**gennaba**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)

gelinabba [→ **gelinaba**]

gelinabla [→ **gelinaba**]

gelin aldatan Güneşin batmadan evvelki durumu. (–Ama.; *Niksar –To.; *Sivrihisar –Es.; *Gemerek –Sv.; –Kn.)

gelinalı (I) Kadınların kullandığı allık. (–Rz. ve köyleri)

gelinalı (II) [→ **gelin -2**]
gelinalıcı Kırmızı renkli, siyah benekli küçük bir böcek. (*Mersin ve köyleri –İç.)
gelinali [→ **gelineli**]
gelinana [**gelinbacı -2**] **1.** Üvey anne. (*Bolvadin –Af.; Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.)
[**gelinbacı -2**] **:** (*Gemerek –Sv.)
2. [→ **gelinaba**]
gelinarmutu Allı ve küçük bir çeşit armut. (Pelitköy *Burhaniye –Ba.)
gelin asboğazı [→ **gelin aşboğazı**]
gelin aşboğazı [**gelin asboğazı**] Gelinin beraber getirdiği eşya, çeyiz. (Kadamut –Sm.)
[**gelin asboğazı**] **:** (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gelinbaba [→ **gelinaba**]
gelinbacı 1. [→ **gelinaba**] **2.** [→ **gelinana -1**]
gelinbarmağı [**gelinbannağı**] **1.** Parmak ucu biçiminde üzüm. (–Çr.; Dereköy –To.; Bayadı –Or.; Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**gelinbannağı**] **:** (*Zile –To.)
2. [→ **gelinparmağı -1**] **3.** İlkbaharda yetişen ıspanakgillerden bir çeşit ot. (Bayadı –Or ; Uluşiran *Şiran –Gm.; İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Hacılyas *Koyulhisar, Eşke *Divriği –Sv.) **4.** Bir çeşit uzun fındık. (*Ünye –Or.) **5.** [→ **gelinparmağı -3**] **6.** Çürümüş ağaç köklerinde büyüyen bir mantar. (Nefsiköseli *Görele –Gr.) **7.** Tarlada ekinle beraber yetişen bir ot. (Türkmen *Bünyan –Ky.)
gelinboğan [**gelinöldüren**] **1.** Hayvanların diz kapağı kemiği. (–Sm.; Mühye –Ank.; *Bor –Nğ.; Gavurdağı *Osmaniye –Ada.; Kerkük)
[**gelinöldüren**] **:** (*Bor –Nğ.)
2. Pişmiş etin içinden çıkan sinir. (*Alaşehir –Mn.)
gelinböceği (I) Küçük boncuk büyüklüğünde üst kabuğu kırmızı küçük benekli bir çeşit böcek. (Yukarıseyit *Çal –Dz.; Paşabahçe, Çukurlu –İst.; –Rz.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.)
gelinböceği (II) Kahve. (Mühye –Ank.)
gelinbudu Yumurtaya batırılarak yağda kızartılan pirinç köftesi, kadınbudu köfte. (Kerkük)
gelince [**gelinçe**] Kendinden büyük ve evli bir kadın için hanım abla anlamında kullanılır. (*Bozkır –Kn.; Alpı –Ada.; Çiftepınar *Mersin –İç.)
[**gelinçe**] **:** (Dont *Fethiye –Mğ.)
gelincek [→ **gelin -2**]
gelin cevezi Gelin attan inerken sağdıçın başından saçılan çerez. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gelinci (I) Üç yaşında kısrak. (*Elbistan –Mr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gelinci (II) [**gelinçi**] Gelini babasının evinden almaya gelen düğün alayı. (–Çr.; –Ml.; Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.)
[**gelinçi**] **:** (Akyoma –Gr.)
gelinciğeri [→ **gelineli**]
gelincik (I) Kırmızı ve sarı renkli serçe büyüklüğünde bir çeşit kuş. (*Antakya ve köyleri –Hat.)
gelincik (II) **1.** Verem. (Bozhane, Beykoz –Ist.; Mühye –Ank.; *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; Köfünye, Larnaka –Kıbrıs) **2.** Kalp hastalığı. (*Bor –Nğ.) **3.** Yılancık hastalığı. (Güney *Yeşilova –Brd.; –Mn.; *Akyazı ve dolayları –Kc.; Kadı-

şehri *Sorgun –Yz) **4.** Arpacık denilen bir çeşit göz hastalığı. (Alos *Çermik –Dy.) **5.** Böbrek hastalığı. (*Şile –Ist.; *Bor –Nğ.; –Krş.; Ağızboğazı, *Ereğli –Kn.) **6.** Lenfa düğümü iltihabı, boyun sıracası. (–Çkr.; –Sn.) **7.** Yüzde olan bir çeşit çıban. (*Edremit –Ba.) **8.** Süt çocuklarında görülen öldürücü bir çeşit hastalık. (–Ba.; *Emet –Kü.)

gelincik (III) [**gelincük**] Bir çeşit mantar. (Peçenek *Kızılcahamam –Ank.)

[**gelincük**] **:** (Peşman *Daday –Ks.)

gelincikleme Heyecandan ileri gelen bir çeşit sinir hastalığı. (Cumayanı –Zn.)

gelincik mancarı Yenilir bir çeşit ot. (*Düzce –Bo.)

gelin tepmek Çocukların topuğunun arkasında çıban çıkmak. (–İç.)

gelincük [→ **gelincik** (III)]

gelincüyh [→ **gelinkadın**]

gelinçe [→ **gelince**]

gelinçi [→ **gelinci** (II)]

gelindastarı [→ **gelinkuşağı**]

gelindeş Etli butlu (kimse için). (Mühye –Ank.)

gelindili Yaprağı mısır yaprağına benzeyen, kırmızı ve kokusuz çiçekleri olan bir çeşit saksı çiçeği. (Yeniköy –Ba.; Kepez –Çkl.)

gelin duvağı Cuma günü gelini görmek için yapılan toplantı. (Bozan, Tokat –Es.)

gelineli [**gelee, gelinali, gelinciğeri**] Gelincik çiçeği. (Çığrı *Dinar –Af.; Honaz –Dz.; *Bergama –İz.; Allahdeyen *Salihli –Mn.; Kuzköy *Akkuş –Or.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; *Bahçe –Ada.; *Mut ve köyleri –İç.)

[**gelee**] **:** (Çamova *Divriği –Sv.)

[**gelinali**] **:** (Babadağ *Sarayköy –Dz.)

[**gelinciğeri**] **:** (Korkuvak *Vezirköprü –Sm.)

gelinelması Kırmızı, büyük bir çeşit elma. (Haçavera *Maçka –Tr.; –Gm.)

gelinertesi [**gelingıtı, gelinkıtı**] Gelin geldiğinin ertesi günü, gelini görmek için yapılan toplantı. (Gelegermi *Yalvaç –Isp.)

[**gelingıtı**] **:** (Çıtak *Çivril –Dz.)

[**gelinkıtı**] **:** (Çıtak *Çivril –Dz.)

gelingadun [→ **gelinkadın**]

gelinge [→ **gelinaba**]

gelingıtı [→ **gelinertesi**]

gelingız Yavuklu (kadın için). (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gelingör [→ **gelingöre** (I) **-2**]

gelingöre (I) [**gelingör**] **1.** Nişan hediyesi. (*Nizip –Gaz.) **2.** Geline götürülen hediye. (–Ur.)

[**gelingör**] **:** (–Bt.)

gelingöre (II) Gelin geldiğinin ertesi günü yapılan ziyaret : *Gelingöreye gittim.* (*Ağın, *Keban –El.)

gelingöre gitmek Hediye alarak gelin görmeye gitmek. (*Ağın –El.)

gelingüldüren Portakalgillerden güzel kokulu bir ağaç. (Güney *Yeşilova –Brd.)

gelingüllü [**gelingülü -1**] Çuha çiçeği. (Zencidere –Ky.)

[**gelingülü -1**] **:** (Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

gelingülü **1.** [→ **gelingüllü**] **2.** Yabanî lale, gelincik. (Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

gelin güveyi elması Tatlı, kırmızı elma. (–Nğ.)

gelinkadın [**gelincüyh, gelingadun**] Gelincik denilen bir çeşit hayvan. (Eymir *Bozdoğan –Ay.; Demirkapı *Susurluk, Pelitköy *Burhaniye –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; *Sivrihisar ve köyleri –Es.; *Kandıra –Kc.; *Düzce, İğneciler *Mudurnu, Göynük –Bo.; Cumayanı –Zn.; –Ks.; –Sn.; Mühye –Ank.; *Beyşehir –Kn.; *Milas –Mğ.; Çavuşköy *Babaeski, *Lüleburgaz –Krk.; *Saray –Tk.)

[**gelincüyh**] : (Uluşiran *Şiran–Gm.)

[**gelingadun**] : (Karaköy *Düzce –Bo.; –Ks.)

gelinkıtı [→ **gelinertesi**]

gelinkız Nişanlı kız. (Bulkaz *Çivril, Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Alaşehir ve köyleri –Mn.; –Ba.; Ayvacık –Çkl.; Tokat, Bozan, Sarıkavak, *Sivrihisar –Es.; –Çr.; –Bt.; *Şarkışla ve çevresi –Sv.; Çanıllı *Ayaş, Mühye –Ank.; *Bor –Nğ.; *Karaman –Kn.; *Mut, *Mersin ve köyleri –İç.)

gelinkızcı Görümce. (Akçayazı *Karapınar –Kn.)

gelinkirpiği Kasımpatı. (*Ünye –Or.)

gelinköyneği Sabah sefası. (–Gaz.)

gelinkuşağı (I) [**gelindastarı**] Gökkuşağı. (Çığrı *Dinar –Af.; *Uluborlu –Isp.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Kirazozan –İz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.; Pınarlıbelen *Bodrum, Yerkesik –Mğ.)

[**gelindastarı**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gelin kuşağı (II) Gelinlerin taktıkları süslü kuşak. (Bulkaz *Çivril –Dz.; Eşke *Divriği –Sv.)

gelinlik etmek [→ **gelinlik tutmak**]

gelinlik göre Oğlan tarafının nişanlı kıza götürdükleri hediye. (*Ağın, *Keban –El.)

gelinlik tutmak [**gelinlik etmek**] Gelin bir zaman kocasının akrabalarının yanında başını örtmek, konuşmamak. (Aşağıtırtar *Yalvaç –Isp.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bayadı –Or.; Süme *Bulancak –Gr.; –Gm.; Miçinkâğ *Kemaliye –Ezc.)

[**gelinlik etmek**] : (Tahtacı –Isp.; *Merzifon –Ama.; *Maçka ve köyleri –Tr.; –Kr. ve bazı köyleri; Ergan –Ezc.; *Ağın, *Keban, Kesirik –El.; Aşudu Darende, –Ml.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Palha *Divriği –Sv.; –Nğ.; Akçayazı *Karapınar –Kn.)

gelinmumu Kırmızı renkte bir çeşit çiçek. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Bereketli *Tavas –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; –Ist.; *Antakya –Hat.; –Kn.)

gelinniyh (I) Gelinin bir zaman kocasının akrabalarının yanında konuşmaması adeti. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gelinniyh (II) Düğün günü verilen eşya, elbise. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gelinöldüren [→ **gelinboğan -1**]

gelinöldüren arı Büyük eşekarısı. (Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)

gelinönü **1.** Nişasta peltesi. (–Ed.) **2.** Taze yağa bulanmış sıcak bazlama. (Hamrun *Tarsus –İç.)

gelinparmağı [**gelinbarmağı -2, 5**] **1.** Havuç. (–Es. ve köyleri; –Çkr. –Ist.; *Kalecik –Ank.; Çiğil –Kn.)

[**gelinbarmağı -2**] : (*Sivrihisar –Es.; Sille –Kn.)

2. Kereviz. (–Ama.) **3.** Bir çeşit pancar. (Cenciğe –Ezc.)

[**gelinbarmağı -5**]: (Uluşiran *Şiran –Gm.)

4. Bir çeşit erik. (Aşudu *Darende –Ml.) **5.** Beyaz, kırmızı ve sarımtırak renkte çatallı mantar. (*Maçka ve köyleri –Tr.) **6.** Tarlalarda yetişen bir çeşit çiçek. (Çamova *Divriği –Sv.) **7.** İri bir çeşit üzüm. (*Bolvadin –Af.; Dallıca *Nazilli –Ay.; *Lapseki –Çkl.; –To.; Peterek, Uşhum *Yusufeli –Ar.; *Koyulhisar –Sv.; Bektaşlı Boğazlıyan –Yz.) **8.** Dağlarda kayaların arasında yetişen yenilebilen ucu kırmızı yıldız şeklinde olan bir çeşit bitki. (–Kr. ve köyleri)

gelin pırlaklanmak Gelin süslenmek. (*Vezirköprü –Sm.)

gelinsaçı [→ **gelintırnağı**]

gelinsıra Gelince anlamında kullanılır: *Sen gelinsıra o işi yaparız.* (–Isp.)

gelintırnağı [**gelinsaçı**] Baharda kırlarda açan, çiçeklerinin ucu mor, dipleri beyaz bir çeşit çiçek. (Palha *Divriği –Sv.)

[**gelinsaçı**] : (Çepni *Gemerek –Sv.)

gelinti (I) [**gelek** (VIII), **gelme, girindü, girinti** (I) **-3**] Göçmen. (Papasköy, –Sm.; Şehsadi *Ezinepazarı, Heniske, *Taşova –Ama.; *Niksar –To.; Şıhlar *Ulubey –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Koyulhisar –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

[**gelek** (VIII)] : (–Mn.)

[**gelme**] : (Yeniköy, *Susurluk –Ba.; *Akçaşehir –Bo.; Bayadı –Or.; *Gebze –Kc.; *Ardanuç ve çevresi –Ar.; Mühye –Ank.; *Lüleburgaz –Krk.; *Çorlu –Tk.)

[**girindü**] : (Peşman *Daday –Ks.)

[**girinti** (I) **-3**]: (*Kurşunlu –Çkr.; Belekler *Ilgın –Kn.)

gelinti (II) Kendi kendine biten ekin. (Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.)

gelin uğru [→ **gelin uğuru**]

gelin uğuru [**gelin uğru**] Gelin, damadın evine giderken duvağı üzerinden serpilen un, üzüm vb. şeyler. (Kozağan *Gölhisar –Brd.)

[**gelin uğru**] : (Beypınar –Sm.)

gelinyanağı (I) Kızarmış ekmek. (Kızılköy *Dinar –Af.; Hacıkadı *Devrek –Zn.)

gelinyanağı (II) Portakal renginde, yenilir bir çeşit mantar. (Saraçlı *Gevye –Kc.)

gelin yanı [**gelin yanısı** (I)] Düğünün ertesi günü yapılan eğlence. (Duman *Dinar –Af.; Örkenez *Yalvaç, Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Gürün –Sv.; Akkise, Kirligiret –Kn.)

gelin yanısı (I) [→ **gelin yanı**]

gelin yanısı (II) Gelinin yüzüne örtülen örtü, duvak. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gelinyemişi 1. Sarı papatya. (*Gazipaşa, *Alanya –Ant.; Eldirek *Fethiye –Mğ.) **2.** Ayva ağacına benzeyen, çiçekleri mor renkli, fasulyeye benzer meyve veren bir çeşit ağaç. (Eldirek *Fethiye –Mğ.)

gelin yolu [→ **gelin yüzü**]

gelin yüzü [**gelin yolu**] Gelin geldiğinin ertesi günü gelini görmek için yapılan toplantı. (Yassıören *Senirkent –Isp.; *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı ve köyleri –Ant.)

[**gelin yolu**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gelipba [→ **gelip batımak**]

gelip batımak [gelipba, gelipbatır, gelipdurupatır, geliyorumak] Gelip durmak. (–İz.; Genek *Yatağan –Mğ.)
[gelipba] : (*Acıpayam –Dz.)
[gelipbatır] : (Karaahmetli –Dz.; Şeh –Ay.; –Kn.)
[gelipdurupatır] : (–Dz.)
[geliyorumak] : (–Bo.)
gelipbatır [→ **gelip batımak**]
gelipdurupatır [→ **gelip batımak**]
gelir gider (I) Kararsız. (*Bor –Nğ.)
gelir gider (II) Orta, oldukça iyi. (–Kıbrıs)
gelis [**geliş** (II)] Düğün çağırıcısı. (*Ermenek –Kn.)
[geliş (II)] : (Karaviran, Sille –Kn.)
gelisene Ertesi sene. (İmamuşağı *Silifke –İç.)
geliser (I) Ömürsüz, şimdi var, şimdi yok anlamında kullanılır. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)
geliser (II) Dedikodu, boş söz. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)
geliş (I) [**gelim** (II)] Kere, kez, defa. (Yukarıseyit *Çal, Honaz ve köyleri –Dz.; *Susurluk –Ba.; *Mudanya, *Gemlik –Brs.; Bayadı –Or.; Afşar köyleri *Pınarbaşı –Ky.; *Ermenek –Kn.; *Osmaniye –Ada.; Dont *Fethiye –Mğ.)
[gelim (II)] : (*Ermenek –Kn.)
geliş (II) [→ **gelis**]
gelişat Gelenek, ahlak. (Uzunmusa –Or.; Utav *Yusufeli –Ar.)
gelişatlı [→ **gelişgin**]
gelişgin [**gelişatlı, gelişikli, gelişli** (I), **gelüşgun**] Gürbüz, büyümüş, yetişmiş : *Hacı Murat'ın böyle gelişgin oğlu olduğunu bilmezdim.* (*Dinar –Af.; Büyükkabaca *Senirkent, *Yalvaç, *Eğridir ve köyleri –Isp.; Kuşbaba *Bucak, Başpınar *Tefenni, Güney *Yeşilova –Brd.; Honaz ve köyleri, *Çivril ve köyleri, Oğuz *Acıpayam, Beylerli –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Tire –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Savaştepe, *Susurluk –Ba.; Sarıkavak –Es.; *Zile –To.; Bayadı –Or.; *Tirebolu –Gr.; –Rz.; Utav *Yusufeli –Ar.; –Kr. ve bazı köyleri; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; Seki *Fethiye –Mğ.)
[gelişatlı] : (Eymir *Bozdoğan –Ay.)
[gelişikli] : (*Bor –Nğ.; –Rz.)
[gelişli (I)] : (–Rz.)
[gelüşgun] : (Karabüzey *Araç –Ks.)
gelişikli [→ **gelişgin**]
gelişkin (I) Eziyet çeken, üzülen (kimse). (*Bor –Nğ.)
gelişkin (II) Gelirken. (Gönen –Isp.)
gelişli (I) [→ **gelişgin**]
gelişli (II) Gelince : *Geri gelişli senin de yanına uğrarım.* (Çitli *Mecitözü –Çr.)
gelişmek (I) Şişmanlamak. (Oğuz *Acıpayam, Honaz ve köyleri –Dz.; –Ba.; *Sivrihisar –Es.; *İskilip –Çr.; –Sm.; –Rz.; –Kr. ve bazı köyleri; *Antakya –Hat.; *Koyulhisar –Sv.; –Nğ.; Seki *Fethiye –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.; Lefkoşe –Kıbrıs)
gelişmek (II) İşi yoluna girmek, zengin olmak. (–Ba.; *Sivrihisar –Es.; –Sm.; *Koyulhisar –Sv.; –Nğ.; *Lüleburgaz –Krk.; Lefkoşe –Kıbrıs)
gelişmek (III) Uğurlu gelmek. (Bayadı –Or.)

gelişmek (IV) Uymak, denk gelmek. (*Bor –Ng.; Çiftepınar *Mersin, Yenice *Tarsus –İç.)

gelişmek (V) Kendi sazından başka saz çalamamak, eli yatmamak. (–Krş.)

gelişteni Gelinceye kadar anlamında kullanılır : *Bu gelişteni burada otur.* (Yolbaşı *Akkuş –Or.)

geliştirme getirmek Söz arasında örnek vermek : *Ahmet gene bir geliştirme getirdi.* (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

geliştirmek (I) Yemek : *Ben epeyce geliştirdim, doydum, sen işine bak.* (Seki *Fethiye –Mğ.)

geliştirmek (II) Büyütmek, yetiştirmek : *Musa güzel meyve geliştirdi.* (Salarha köyleri –Rz.)

geliştirmek (III) **1.** Dayak atmak : *Tokatı bir geliştirirsem görürsün.* (*Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.) **2.** Azarlamak, paylamak, laf çakıştırmak : *Ben de ona iyi geliştirdim ha.* (*Ermenek –Kn.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

geliştirmek (IV) Bir işi zamanında yetiştirmek : *Çok çalıştık işi iyi geliştirdik.* (*Eğridir ve köyleri –Isp.; *Mut ve köyleri –İç.)

gelişüyhlü Görkemli. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

geliverinmek [**geliviymek**] Çabuk gelmek. (Soğukkuyu –İz.)

[**geliviymek**] : (Cumalı, Söğüt, Honaz –Dz.)

geliviymek [→ **geliverinmek**]

geliyamamak Gelmemek : *Sen istersen git, ben geliyamam.* (Bozarmut –Mğ.)

geliyorumak [→ **gelip batmak**]

gellaba [→ **gelinaba**]

gelle (I) [→ **galle** (VI) **-11**]

gelle (II) Para çekmecesi. (*Antakya ve köyleri –Hat.)

gellenkesdi [**gelenu -1**] Kertenkele. (Emirler *Balâ –Ank.)

[**gelenu -1**] : (*Gürün –Sv.)

gelleş (I) Kalleş, oynak (kimse). (*Mesudiye –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Miçinkâğ *Kemaliye –Ezc.)

gelleş (II) Manda. (*Anamur –İç.)

gelleş (III) Manda çağırma ünlemi. (*Anamur –İç.)

gelliba [→ **gelinaba**]

gelme [→ **gelinti** (I)]

gelmek (I) Hamur mayalanmak. (Dariveren *Acıpayam –Dz.)

gelmek (II) Uğraşmak. (*Ünye –Or.)

gelmeşik Yaramaz çocuk. (–Çkı.)

gelmezine gitmek Ölmek (ilenç olarak kullanılır) : *Gelmezine gitsin.* (*Bor –Ng.)

gelmir [→ **geleme** (II)]

gelnaba [→ **gelinaba**]

gelni [→ **gelengi**]

geloğ [**gelö, gelöğö**] Tarla faresi, büyük fare. (Mahmutören –Or.; Süme, *Bulancak –Gr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

[**gelö**] : (Kuzköy *Akkuş, Durak –Or.)

[**gelöğö**] : (Aşağıkıyılar *Ulubey –Or.)

geloğan Ateş karşısında fazla ısınmaktan yüz, el ve bacaklarda meydana gelen kırmızı lekeler. (Bayadı –Or.)

gelö [→ **geloğ**]

gelöğö [→ **geloğ**]

gelp (I) [→ **gebil**]

gelp (II) Hain : *Gelp çalışır.* (*Iğdır –Kr.)

gelpiş Öküz çağırma ünlemi. (Kızılviran *İncesu –Ky.)

gelt Kilime benzer bir yaygı. (*Pütürge –Ml.)

geltülek [→ **gabatülek**]

geluks Öküz çağırma ünlemi. (Karahisar *Mesudiye –Or.)

gelüç (I) [**geliç** (II), **gelüş**] Orak. (*Mesudiye –Or.)

[**geliç** (II)] : (*Şebinkarahisar –Gr.)

[**gelüş**]: (*Şebinkarahisar –Gr.; Eşke *Divriği –Sv.)

gelüç (II) Yok anlamında kullanılır. (Kezanç *Şebinkarahisar –Gr.)

gelük gelük Tavuk çağırma ünlemi. (Kocamustafapaşa –Ist.)

gelüş [→ **gelüç** (I)]

gelüşgun [→ **gelişgin**]

gelveri [→ **gelberi** (I) **-1**]

gelvi [→ **gilve**]

gelyen [→ **gelihen**]

gem (I) [**gemi** (II), **gem tahta, gen** (VI)] Döven. (*Merzifon –Ama.; –To. ve bazı köyleri; Erkinis *Yusufeli, Yavuz *Şavşat, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; Boyalı *Sarıkamış –Kr. ve köyleri; –Ezm.; Cenciğe, Ergan –Ezc.; *Doğubeyazıt –Ağ.; *Bulanık –Mş.; *Hozat –Tn.; Keçirik –El.; Kurucaova *Akçadağ –Ml.; –Ur.; *Afşin ve köyleri –Mr.; *Antakya ve köyleri –Hat.; *Şarkışla, *Bünyan –Ky.; Höketçe –Ada.)

[**gemi** (II)] : (Balıklı *Şavşat, Bağlıca, *Ardanuç –Ar.; Kol *Posof –Kr.)

[**gem tahta**] : (Bağlıca *Ardanuç, –Ar.; Keçek *Oltu –Ezm.)

[**gen** (VI)] : (–Ezm.)

gem (II) [**gemlik** (I)] Ekin demetlerini bağlamaya yarayan uzun buğday sapı. (*Kandıra –Kc.; –Sn.; –Sm.)

[**gemlik** (I)] : (*Kandıra –Kc.; –Sn.; –Sm.; *Kemaliye –Ezc.)

gem (III) Harman yeri. (Pazarcık *Keskin, Mühye –Ank.)

gem (IV) Kuvvet. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

gem (V) Yokuş aşağı inen kağnı arabalarının hızını azaltmak için tekerinin önüne konan ağaç : *Bu inişten gem vurmadan inmek meseledir.* (Söğüt *Honaz –Dz.)

gem (VI) Bayat. (Cenciğe –Ezc.)

gem (VII) İnsan ve hayvanda alt ve üst dudağın birleştiği yerde meydana gelen çatlak, yara. (–Kr. ve bazı köyleri)

gemalmaz [**gartlangaz**] **1.** Söz dinlemeyen, inatçı : *Kâzım gemalmaz bir adamdır.* (Başpınar *Tefenni, Çerçin –Brd.; *Çivril ve dolayları, *Çal, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; Sarıbeyler *Savaştepe, *Susurluk, Yeniköy –Ba.; İkipınar *Mihalıççık –Es.; Haşhaşı –Ezc.; Mühye, Çanıllı *Ayaş –Ank.; Köşker –Krş.; *Bor –Ng.; *Mut ve köyleri –İç.; Dont *Fethiye, *Bodrum –Mğ.; *Saray –Tk.)

[**gartlangaz**]: (Küçükisa *Zile –To.) **2.** Yaramaz (çocuk). (Başpınar *Tefenni –Brd.) **3.** Ağzına gem vurdurmayan at. (*İskilip –Çr.)

gembe (I) Öküz arabalarında tekerleğin çıkmaması için dingilin ucuna takılan vida biçiminde kayış parçası. (Mardar, *Bafra –Sm.)

gembe (II) [→ **gebeş -1**]

gembeş [→ **gebeş -1**]

gembi [**genbi**] Tırtıl. (*Alanya –Ant.)

[**genbi**] : (Cevizli *Akseki –Ant.)

gemçi Koyun, deve, keçi vb. hayvanların vücudunun belirli yerlerinin tüylerini kırparak yapılan işaret. (Boztepe –Ant.)

gem damağı Ata vurulan gemlerde atın ağzına giren çatal demir. (*Lapseki –Çkl.; Tokat –Es.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.)

geme (I) **1.** Fare. (Çapalı *Dinar –Af.; Azizler, *Eşme, *Sivaslı –Uş.; *Kesme, *Eğridir, Gönen, Örkenez *Yalvaç, Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Brd.; *Çivril, *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit, Bekilli *Çal –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Alaşehir –Mn.; Erdek *Bandırma –Ba.; Yaya *Biga, *Ezine –Çkl.; Tokat –Es.; *Gebze –Kc.; Ağa *Safranbolu, Ulus, Aliköy *Çaycuma –Zn.; Kuzguncuk *Taşköprü, Karabüzey *Araç –Ks.; –Sn.; –Sm.; –Tr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Çimşit *Balâ, Karahoca *Haymana, Çanıllı *Ayaş –Ank.; Dont *Fethiye –Mğ.) **2.** Bir çeşit köstebek. (Şabanözü *Polatlı –Ank.) **3.** Kısa burunlu hayvan. (Kargı *Tosya –Ks.)

geme (II) [**gemeç** (I)] **1.** Büyük dişli (kimse). (–Ks.) **2.** Düzgün, beyaz dişli (kimse). (–Kn.) **3.** Alt ya da üst çenesi uzun (kimse). (Hacı Ahmet –Af.; –Kü.; *Sivrihisar –Es.; *Kurşunlu –Çkr.; –Ank.)
[**gemeç** (I)] **:** (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Söğüt *Çivril, *Çal –Dz.; Erkinis *Yusufeli –Ar.)
4. Ön dişleri öne doğru çıkık (kimse). (Bayat *Emirdağ –Af.) **5.** [→ **gevik** (I)]

geme (III) Boyu büyümeyen katır. (–Zn.; Dikenli –Çkr.)

geme (IV) Kemer. (–Kr.)

geme (V) Eğri, yamuk. (*Çeşme –İz.)

geme (VI) Haddinden fazla uzun. (Ayvalı *Taşköprü –Ks.)

geme (VII) Koyunların üzerinde bulunan bit. (Kuzköy *Akkuş, *Ünye –Or.)

gemeç (I) [→ **geme** (II) **-3**]

gemeç (II) Sakız. (–Ks.; Mühye –Ank.)

geme gelmek (I) Tay, gem vurulacak çağa gelmek. (*Bor –Ng.)

geme gelmek (II) Yumuşak başlı, yumuşak yaradılışlı olmak : *Geme gelir bir adamdır.* (*Bor –Ng.)

gemehme Dişi hayvanları çağırma ünlemi. (Yakademirciler –Zn.)

gemek [→ **gelberan**]

gemere [**gemeve, gemire**] Yarısı beyaz yarısı siyah üzüm. (Bozköy *Karaburun –İz.)
[**gemeve**] **:** (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gemire**] **:** (Dallıca *Nazilli –Ay.)

gemesıçan [→ **gelengi**]

gemeş (I) **1.** Ön dişleri olmayan ya da küçük olan (kimse) : *Gemeş Ali haylazın biridir.* (–Uş.; Yukarıseyit *Çal –Dz.) **2.** Geniş ağızlı (kimse). (Honaz –Dz.) **3.** [→ **gevik** (I)]

gemeş (II) İradesiz, yavaş kanlı (kimse). (*Sandıklı –Af.)

gemeşmek [→ **gerneşmek** (I)]

gemeve [→ **gemere**]

gemez Belki. (–Kn.)

gemi (I) **1.** Sal. (*Ağın, *Keban –El.) **2.** Kayık. (*Nizip –Gaz.) **3.** Üzerine binilerek su üstünde gezilen buz parçası. (Sakaeli –Çkr.; Mühye –Ank.)

gemi (II) [→ **gam** (I)]

gemici çorbası Haşlanmış fasulye, pirinç ve soğandan yapılan bir çeşit çorba. (–Sm.)

gemici kavgası Ağız kavgası. (*Kandıra –Kc.)

gemih [→ **gemük**]

gemik indirme Hayvanlarda ön ayağın diz kapağında meydana gelen bir çeşit hastalık. (Afşar *Pınarbaşı –Ky.)

gemilti [→ **gömeni**]

gemindi [→ **gömeni**]

gemini gevmek Hıncını, öcünü alamayan kimse kendini yemek : *O azılı herif hinci ceza evinde gemini gevmekte.* (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Bor –Nğ.)

geminti [→ **gömeni**]

gemire [→ **gemere**]

gemirik Aralıklı (diş için) : *Osman gemirik dişli.* (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

gemirmek [**gemürmek**] Kemirmek, dişlemek. (–Çr.; *Antakya ve köyleri –Hat.; Kerkük)
[**gemürmek**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; Kesirik –El.)

gemirti Kemirirken çıkan ses. (–Çr.)

gemirtik Kulağın kıkırdak kısmı, kulak kepçesi. (–Ur.)

gemiş (I) Semiz, şişman. (–Bo.)

gemiş (II) Kamış. (*Iğdır –Kr.)

gemiş (III) Alt çenesi kısa olup iyi otlayamayan hayvan. (*Atabey–Isp.)

gemiye [→ **geçgere**]

gemi yıldızı Büyük ayı denilen takım yıldızı. (–Tr. ve ilçeleri)

gemleme Ağızda olan bir hastalık. (–Ml. ve çevresi)

gemlemek Harman sürmek. (Ergan, Mollaköy, Mismikör –Ezc.)

gemlik (I) [→ **gem** (II)]

gemlik (II) [**gemliyh**] Dövene koşulacak çağa gelmiş öküz, manda. (*Alucra –Gr.; Kürda *Arpaçay –Kr. ve köyleri)
[**gemliyh**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gemlik (III) Ata gem yapılan kayış. (–Çr.)

gemliyh [→ **gemlik** (II)]

gemmeş Manda. (Çilehane *Reşadiye –To.)

gemre (I) Gübre. (Başpınar *Tefenni –Brd.; –Ba.; Cumalıkızık –Brs.; *Zile –To.; Erezli *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gemre (II) [**gemri**] Son turfanda yetişen sert kabuklu, siyah bir çeşit üzüm. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Eymir *Bozdoğan, Dallıca *Nazilli –Ay.; *Tire, *Bergama, *Bornova –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Edremit –Ba.; Balat *Hadım –Kn.)
[**gemri**] : (Uluğbey *Senirkent, *Atabey –Isp.; –Kn.)

gemre (II) Su yollarına döşenen ağaç boru. (–Sn.)

gemreşmek Şakalaşmak. (*Kadirli –Ada.)

gemri [→ **gemre** (II)]

gemrik (I) Dar, kestirme yol, keçi yolu. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Emirler *Mersin –İç.)

gemrik (II) [**gemürüyh**] Kemirilip bırakılan meyve vb. artıkları : *Biçare fakir çocuk sokağa atılmış meyve gemriklerini gemirip duruyor.* (–Çr.)
[**gemürüyh**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gemrik (III) [**gemrük**] Zayıf, çukurlaşmış (yüz için). (Eşke *Divriği –Sv.)

[**gemrük**] : (*Kurşunlu –Çkr.)

gemrişmek Eşekler birbirinin boyunlarını dişleriyle didiklemek, boğuşmak. (–Çr.; Çataloluk *Develi –Ky.)

gemrük [→ **gemrik** (III)]

gemşin Omuz kemiği : *Ahmet'in gemşini kırılmış.* (Uğurlu *Ermenek –Kn.)

gemtahta [→ **gem** (I)]

gemük [**gemih**] Kemik. (Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; Kesirik –El ve ilçeleri)

[**gemih**] : (*Ardahan –Kr.)

gemürmek [→ **gemirmek**]

gemürüyh [→ **gemrik** (II)]

gemze Suyun toprağı oymasına engel olmak için dere ve çay kenarlarına yapılan ağaç set : *Bizim tarlayı su oyuyordu, bugün iyi bir gemze vurdum.* (Keçek *Oltu –Ezm.)

gen (I) [**gelegen, geleğen** (I), **genbağ, genk** (I), **gen toprak -1, 2; genyer, gey**] **1.** Bir müddet sürülmeyerek boş kalmış ve otla kaplanmış tarla : *Gen araziyi koca öküze söktürürler.* (Çığrı, Sütlaç, *Dinar, Bayat, *Emirdağ –Af.; *Eşme ve çevresi –Uş.; Örkenez, Sücüllü, *Yalvaç, *Keçiborlu ve çevresi, Uluğbey, Yassıören *Senirkent –Isp.; Güney, Salda *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Bulkaz, Homa *Çivril, Oğuz, Darıveren *Acıpayam, Ovacık *Tavas, Hacıfakı, Kızılhisar, *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Dallıca, Kırcaklı *Nazilli, Eymir *Bozdoğan, *Karasu –Ay.; Pınarbaşı, *Kuşadası, *Ödemiş, *Urla, *Bergama –İz.; Avdan *Soma, Demirci, Selimşahlar, *Alaşehir, –Mn.; *Edremit, Yeniköy –Ba.; Bahçeli *Ezine –Çkl.; *Mustafa Kemal Paşa –Brs.; Dere *Simav –Kü.; Bozan, Tokat –Es.; Oğul, Aşağıkayı *Tosya, –Ks.; *Boyabat –Sm.; *Merzifon –Ama. ve köyleri; –Ml.; –Ky.; *Bor –Nğ.; *Aksaray, Gargara *Ermenek, İbrala *Karaman, *Hadım, *Ereğli, İsmil *Akşehir –Kn.; İncirlik, –Ada.; Çeltikçi *Anamur, *Mut ve köyleri, Civanyaylağı, *Mersin, Taşucu, *Tarsus –İç.; *Alanya, Seydişehri *Akseki, *Finike, Taşağıl –Ant.; Yerkesik, *Datça, Gerişburnu, *Ula, *Milas, *Fethiye –Mğ.)

[**genbağ**] : (*Urla –İz.)

[**gen toprak -1**] : (Yeniköy –Ba.; –Nğ.; *Mut köyleri –İç.; Yerkesik –Mğ.)

2. Ham araziden açılmış, hiç işlenmemiş, sürülmemiş tarla. (*Bolvadin –Af.; Yassıgüme –Brd.; Selcan *Çal, Karaatlı *Acıpayam –Dz.; *Ezine –Çkl.; Hacılyas *Koyulhisar, Eğrigöz *Emet –Kü.; Saray –Çkr.; –Ama.; Ficek *Reşadiye –To.; Çepni *Gemerek –Sv.; Feruz *Kalecik, *Nallıhan, Çanıllı *Ayaş, Karahoca, *Haymana –Ank.; Hisarcık, Zencidere –Ky.; Sarılar *Avanos –Nş.; Uluağaç, Göcer, Dedeler, Güvenç, Hatip, *Karaman, *Akşehir –Kn.; Tahanlı *Mersin –İç.; Abdurrahmanlar *Serik –Ant.; Yerkesik, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**genk** (I)] : (–El.; Pötürge –Ml.; Tuzhisar *Bünyan –Ky.)

[**genyer**] : (Uluğbey *Senirkent, *Yalvaç –Isp.; Kayadibi *Yeşilova, Çerçin, Başpınar *Tefenni –Brd.; Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri, Bereketli *Tavas, Oğuz *A-

cıpayam, Bulkaz *Çivril –Dz.; Eymir *Bozdağan –Ay.; Tepeköy *Torbalı –İz ; –Mn. ve çevresi; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.; *Karaman –Kn.; Güzelsu *Akseki –Ant.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik –Mğ.)

3. Yeni sürülmüş tarla. (*Afşin ve köyleri –Mr.; –Mğ.)

[gey] : (Palha *Divriği –Sv.)

4. Verimi fazla olan tarla. (*Ulubey –Uş.; Daylu *Mesudiye –Or.)

[gelegen] : (–Ed.)

[geleğen (I)] (–Ed.)

5. Otları ayıklanarak tarla haline getirilen dağlardaki sahipsiz yerler. (Eskigümüş –Nğ.) **6.** Kabarık toprak. (Bozan, Tokat –Es.; –Ml. ve çevresi; Korkut –Sv.) **7.** Bağları kuvvetlendirmek için hariçten getirilen taze toprak. (*İncesu –Ky.; *Avanos –Nş.)

[gen toprak - 2] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

8. Toprak kaymasıyle dağların üstlerinde meydana gelen düzlük. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

gen (II) **[genk (II), gere (I)]** Geniş. (*Sandıklı –Af.; –Kü.; Çakıralan *Havza –Sm.; *Merzifon –Ama. ve köyleri; –Çr.; *Zile –To.; *Ünye –Or.; –Tr.; *Iğdır –Kr.; –Bt.; –Ur.; –Gaz.; *Koyulhisar –Sv.; Tosmurlu *Silifke –İç.)

[genk (II)] : (Mollaveyis –Ar.)

[gere (I)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Pazar *Kızılcahamam, Mühye –Ank.; *Ermenek –Kn.; Alpu –Ada.; Yapıntı *Mut –İç.)

gen (III) Uzak, ayrı : *Niye gen duruyorsun.* (*Çıldır –Kr.)

gen (IV) Arka taraf : *Genden geliyor.* (Önsen –Mr.)

gen (V) "Onun için" anlamında kullanılır : *Kar yağıyor da gen ocak başı arayorum.* (Ören *Fethiye –Mğ.)

gen (VI) [→ **gem** (I)]

gen (VII) Şeker. (*Arpaçay –Kr.)

gen (VIII) Gelin : *Genin işi var gelmiyecek.* (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gen (IX) **[gensek]** İstekli, iştahlı : *Bizim oğlan oyuna gen ama işine kulak asma.* (Karakız *Sorgun –Yz.)

[gensek] : (Hisarcık –Ky.)

gena (I) Gene. (Yavuz *Şavşat –Ar.)

gena (II) [→ **gene**]

geñaaz [→ **geñez** (I)]

genaba [→ **gelinaba**]

genapla [→ **gelinaba**]

genaz [→ **geñez** (I)]

genazma Boşu boşuna. (–Ml.)

genbağ [→ **gen** (I) **-1**]

genbi [→ **gembi**]

gence (I) [→ **gelinaba**]

gence (II) Genişçe. (*Iğdır –Kr.)

genceli Bir çeşit bayram eğlencesi. (Güney *Boldan –Dz.)

~~**gencelmek**~~ Gençleşmek. (–Ed.)

gencer (I) **1.** Dinî bayramlarda ve belli günlerde yapılan eğlence. (Emircik *Çivril, *Sarayköy ve köyleri, Zeyve *Çal, –Dz.; *Bozdoğan, Yenipazar, *Nazilli, Hacıbeyli, –Ay.; *Alaşehir –Mn.; Kavakdere –Mğ.) **2.** Panayır. (Dallıca, Kırcaklı *Nazilli, Eymir *Bozdoğan –Ay.; Çomaklar –İz.)

gencer (II) Havuz. (*Uluborlu –Isp.)

gencer (III) Güreş. (*Uluborlu –Isp.)

gencerek olmak Daha genç olmak : *Gencerek olsun sahın koca olmasın.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gencik (I) [→ **gercik** (I) **-1**]
gencik (II) Yengeç. (*Hozat –Tn.)
gençer Toplantı, eğlenti. (–Ay.)
gendem [→ **gendime**]
gendeme [→ **gendime**]
gendima [→ **gendime**]
gendime [**gendem, gendeme, gendima, gendirme, gendüme, gerdüme -1**] Dibekte dövülerek yemek yapılan buğday ya da arpa. (*Ereğli –Zn.; –Gm.; Ersis *Yusufeli –Ar.; Cenciğe, *Kemah, –Ezc.; –Ml.; *Elbistan –Mr.; –Krş.; Tavlusun, Zencidere, *Develi, *İncesu, *Bünyan, –Ky.; *Ürgüp –Nş.; *Kozan –Ada.)
[**gendem**] **:** (*Ilgaz –Çkr.)
[**gendeme**] **:** (*Ilgaz –Çkr.; Akçakaya *Erkilet –Ky.)
[**gendima**] **:** (Yavuz *Şavşat –Ar.)
[**gendirme**] **:** (*Bor –Nğ.)
[**gendüme**] **:** (–Sm.; *Niksar –To.; *Mesudiye –Or.; *Şebinkarahisar –Gr.; –Kr.; –Ezm.)
[**gerdüme -1**] **:** (*Reşadiye –To.)
gendini bilmek Buluğ çağına ermek. (*Bor –Nğ.)
gendirme [→ **gendime**]
gendu gelen Sökülen patateslerin geriye kalan sürgünlerinden elde edilen patates: *Bahsana ben burıya tohum eyhmedim gendü gelen oldu, işte tam gegert.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gendüme [→ **gendime**]
gendürüf İneklerin boğazına takılan tam halka olmayan eğri ağaç. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gene [**gena** (II), **ger** (VII)] Kene. (Çapalı *Dinar, Ishaklı *Bolvadin –Af.; Nudra *Şarkîkaraağaç, Uluborlu *Senirkent –Isp.; Peşman *Daday –Ks.; Sarıca *Gölköy, Bayadı –Or.; –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın, *Keban –El.; Karaözü, Çepni *Gemerek –Sv.; *Yerköy –Yz.; –Krş.; –Nğ.; Kızılviran –Kn.)
[**gena** (II)] **:** (Yavuz *Şavşat –Ar.)
[**ger** (VII)] **:** (*İncesu –Ky.)
genegerçek [**generçek**] **1.** Beziryağı çıkarılan bir çeşit bitki. (–El.) **2.** Hintyağı tohumu. (–Ezc.; Osmaniye, Ergani –El.; *Kilis –Gaz.)
[**generçek**] **:** (–Gaz.)
genekop Aile : *Hasan bizim genekoptandır.* (*Şavşat ve köyleri –Ar.)
geneksi Bahşiş. (Akçalar *Seydişehir –Kn.)
genelmek (I) Genişlemek. (–Çr.; *Zile –To.; –Tr.)
genelmek (II) Yemek isteği artmak. (–Mr.)
genepakla Üzeri benekli bir çeşit ufak fasulye, börülce. (Ovasaray –Çr.)
gener [→ **gever** (I) **-1**]
generçek [→ **genegerçek**]
geneş (I) [**gedüğüş, ger** (I) **-5**] Kahve rengi inek. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Çerçin –Brd.; Selki –Kn.)
[**gedüğüş**]**:** (Lamus *Ermenek –Kn.)
[**ger** (I) **-5**] **:** (–Ant.)
geneş (II) [→ **geniş geniş**]
geneşmek (I) [**gengeşmek**] Danışmak. (*Merzifon –Ama.; İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Mengeser *Doğubayazıt –Ağ.)
[**gengeşmek**] **:** (Dalaver *Arpaçayı –Kr.)
geneşmek (II) [→ **gerneşmek** (I)]
genevçe Kaneviçe. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
genevir (I) Kendir tohumu. (Çapalı *Dinar –Af.; Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Çerçin –Brd.; Egiste *Hadım –Kn.)

genevir (II) **1.** Sarı ile beyaz karışık renk. (Kızılcaören –Kü.; *Merzifon –Ama.) **2.** Alaca renkli köpek. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

genevirala Siyah ve boz renkli bir çeşit yılan. (Çığrı *Dinar –Af.)

genevirt [**genevit**] Istakoz. (*Çivril –Dz.)

[**genevit**] **:** (–Ky.)

genevit [→ **genevirt**]

geneviz (I) Kereviz. (*Milas –Mğ.)

geneviz (II) Küçük arı oğulu. (Çığrı *Dinar –Af.; –Brd.)

genevüz Dalgalı, dumanlı. (–Sm.)

geñez (I) [**gāam** (II), **gağaz, gam** (I), **gama** (IV), **gaz** (II), **geem, geğaz, geğez, geñaaz, genaz, genezime, geñz, ginez**] Görünüşe göre, anlaşılan, galiba. (Sarıidris *Şarkîkaraağaç, *Keçiborlu –Isp.; *Bucak –Brd.; –Ba.; Kösten, Kızılhisar *Acıpayam, *Çal, İshaklı *Çivril –Dz.; *Zile –To.; –Ank.; *Develi Ky.; Manastır *Beyşehir, Gözlü, *Karaman, –Kn.; İncirgediği, Karaishaklı –Ada; *Tarsus –İç.; Akçaeniş *Elmalı –Ant.)

[**gāam** (II)]**:** (–Çkr.; Demirtaş *Kalecik –Ank.)

[**gağaz**] **:** (*Beypazarı –Ank.)

[**gam** (I)] **:** (–Çkr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**gama** (IV)] **:** (–Ks.)

[**gaz** (II)] **:** (Sille –Kn.)

[**geem**] **:** (*İskilip –Çr.; Mühye –Ank.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

[**geğaz**] **:** (*Bor –Nğ.)

[**geğez**] **:** (Başpınar *Tefenni –Brd.; Çardak *Elbistan –Mr.; *Beypazarı –Ank.; Şıhlı –Ky.; *Karaman, Başara *Hadım –Kn.)

[**geñaaz**] **:** (*Bünyan –Ky.; *Sandıklı –Af.; –Ank.)

[**genaz**] **:** (*Erkilet –Ky.; *Bor –Nğ.)

[**genezime**] **:** (İshaklı *Çivril –Dz.)

[**geñz**] **:** (Çığrı *Dinar –Af.)

[**ginez**] **:** (İshaklı *Bolvadin, Çığrı *Dinar –Af.; Yaka *Gelendost, *Keçiborlu, Yassıören, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova, *Karamanlı, *Tefenni, Çamköy *Gölhisar, *Acıpayam –Dz.; Kınık *Fethiye –Mğ.)

genez (II) Kolay. (*Düzce –Bo.)

geneze Avda gizlenerek beklenilen yer : *Geneze de beklemesini hiç sevmem.* (Yukarıseyit *Çal –Dz.; Ede, Kadaklı –Ed.)

genezime [→ **geñez** (I)]

genezine Boşuna, sebepsiz : *Bana kızılınması genezine değilmiş.* (–Dy.)

genfert Şekerleme. (*Iğdır –Kr.)

geng Bir kaç sene ekilmemiş tarla. (İğdecik –Isp.; Alaeddin *Acıpayal –Dz.)

genge (I) [→ **geçgene**]

genge (II) Yenilir bir çeşit ot. (Kadıköy *Alaçam –Sm.)

gengeç 1. [→ **gedek** (II) **-3**] **2.** [→ **gegek** (II) **-1**] **3.** Çalıları açmaya yarayan ucu çatallı deynek. (Sandallar *Devrek –Zn.)

gengel (I) [**genger**] İlkbaharda yetişen bir ya da iki metre boyunda olan, gövde özü yenilen, dikenli bir çeşit bitki, deve dikeni, eşek dikeni. (Başpınar *Tefenni –Brd.; *İpsala –Ed.; *Lüleburgaz –Kırk.)

[**genger**] **:** (Kavala göçmenleri *Bornova –İz.; –Ba.)

gengel (II) Saka kuşu. (Çeşnigir *Karacabey –Brs.)

genger [→ **gengel** (I)]
gengeşmek [→ **geneşmek** (I)]
gengez [→ **göğez** (III)]
gengildek [**gengüldek**] Çok zayıf ve sarsak (kimse). (*Düzce –Bo.)
[**gengüldek**] : (Karaköy *Düzce –Bo.)
gengildemek Gevezelik etmek. (Söğüt *Honaz –Dz.)
gengildeyik [→ **gengildiyik**]
gengildiyik [**gengildeyik**] Geveze, saygısız (kimse). (*Çal –Dz.)
[**gengildeyik**] : (Yukarıseyit *Çal –Dz.)
gengir [→ **genkıy**]
gengüldek [→ **gengildek**]
gengüldemek (I) İhtiyarlamak, zayıflamak, sarsaklaşmak. (Karaköy, Hacıahmet *Düzce –Bo.)
gengüldemek (II) İşe yaramaz hale gelmek. (Karaköy, Hacıahmet *Düzce –Bo.)
geni Sözünün eri, mert (kimse). (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)
geniba [→ **gelinaba**]
genilti [**genirti, genrik -1**] Ağızdan sesli olarak çıkan gaz. (–To. ve köyleri.)
[**genirti**] : (–Çr.)
[**genrik -1**] : (–Çr.)
genim Onun için, ondan dolayı. (Kapaklı *Kaş –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
genime gerrah etmek Bolluk getirmek: *Mübarek yağmur ortalığı genime gerrah etti.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
genirmek 1. Midedeki gazı sesli olarak çıkarmak. (Karaköy, *Düzce –Bo.; *Antakya ve köyleri –Hat.) **2.** Hayvan geviş getirirken solumak. (Pınar, Kızılcabölük –Dz.)
genirti [→ **genilti**]
genirtlek Midesi bozularak ağızdan devamlı gaz çıkaran (kimse). (–Çr.)
geniş geniş [**geneş** (II), **genneş**] İnek çağırma ünlemi. (Pazarardan *Bucak –Brd.; Alemdar –Bo.; Keşenuz *Ayaş –Ank.)
[**geneş** (II)] : (Çığrı *Dinar –Af.; *Keçiborlu –Isp.; Yukarıseyit *Çal –Dz.)
[**genneş**] : (Güney, Kayadibi *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam, Honaz ve köyleri –Dz.; *Beyşehir –Kn.; *Korkuteli –Ant.)
genişke Koyun ya da keçi yavruladığı zaman çobana verilen bahşiş : *Çobana bu senenin genişkesini verdim.* (Güzelsu *Akseki –Ant.)
genk (I) [→ **gen** (I) **-2**]
genk (II) [→ **gen** (II)]
geñkıy [**gengir**] Ayrı, uzak : *Genkıyda oturup durma buraya gel de konuşalım.* (Honaz ve köyleri –Dz.)
[**gengir**] : (Günyarık *Bozüyük –Bil.)
genle [→ **geçgere**]
genledi Çoktanberi yenilmemiş yemek (için) : *Bugün genledi bir yemek yapsanız iyi olacak.* (Kaya *Fethiye –Mğ.)
genlemek [**genlenmek** (II), **gennemek**] Tarla birkaç sene ekilmeyerek dinlenmek, kuvvetlenmek : *Tarla yedi seneden beri iyice genledi.* (Kaya *Fethiye –Mğ.)
[**genlenmek** (II)] : (–Çr.)
[**gennemek**] : (*Ulubey –Uş.)
genlenmek (I) [**gepenlemek**] Hava bulutlanmak. (*Çal –Dz.; Önsen –Mr.)
[**gepenlemek**] : (*Safranbolu –Zn.)
genlenmek (II) [→ **genlemek**]

genleti İç açıcı ve yeni: *Genleti havadis ne var, ne yok?* (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

genlin bannağı [→ **gelin barmağı -1**]

genmek (I) Meydana çıkmak, belirmek. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

genmek (II) Tanınmayarak, kıyafet değiştirerek gezmek. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

gennaba [→ **gelinaba**]

genne [→ **geçgere**]

gennemek [→ **genlemek**]

genneş [→ **geniş geniş**]

genneşmek [→ **gerneşmek** (I)]

gen olmak (I) İç açıcı, ferah olmak. (–Sv.)

gen olmak (II) Ağzın iki tarafı yara olmak. (–Gaz.)

genre [→ **geçgere**]

genreşmek [→ **gerneşmek** (I)]

genrik 1. [→ **genilti**] **2.** [→ **gañrık** (I)]

gen salısı Tarlaların dinlenmek için boş bırakıldığı yıl: *Bu yıl bizim tarlanın gen salısı.* (*Ermenek –Kn.)

gensek [→ **gen** (IX)]

gensemek Çok istekli olmak, göreceği gelmek. (Hisarcık –Ky.)

gent Şeker. (*Iğdır ve köyleri –Kr.)

gen toprak 1. [→**gen** (I) **-1**] **2.** [→**gen** (I) **-7**]

genye [→ **geçgere**]

gen yer [→ **gen** (I) **-2**]

geñz [→ **geñez** (I)]

geñzek Genizden konuşan, konuşurken burnunun tutukluğu belli olan (kimse). (*Lapseki –Çkl.; Tokat –Es.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; Aşudu *Darende –Ml.; –Gaz.; Bozbüyük *Göksun –Mr.; *Gürün –Sv.; –Nş.; *Bor –Nğ.; *Ilgın –Kn.)

gepdeş Ahırda hayvanların saman yedikleri oluk, tekne: *Hayvanların gepdeşlerine ot doldur da yesinler.* (Çilehane *Reşadiye –To.)

gepenlemek [→ **genlenmek** (I)]

gepgebi Küçük, dörtköşeli ayakkabı çivisi. (Aşağıdana *Safranbolu –Zn.; Karacalar *Çerkeş –Çkr.)

gepgep Kavrulurken patlamayan mısır taneleri. (*Atabey –Isp.)

gepirdemek Şaşkın şaşkın koşarak aramak: *Adamakıllı gepirdettim.* (*Mut köyleri –İç.)

gepir gepir [**gepirrede**] Hızlı yürümeyi, koşmayı anlatır: *Kız gepir gepir geliyor.* (–Ada.)

[**gepirrede**]: (Gökçeburnu, Sayağzı *Silifke –İç.)

gepirrede [→ **gepir gepir**]

gepirti Birdenbire kaçmayı anlatır: *Dışarda bir gepirti oldu.* (Koyunevi *Kozan –Ada.)

gepküp Eğri büğrü. (*Cihanbeyli –Kn.)

gepmek Kapmak. (–Brd.)

gepre [→ **gebre** (I) **-1**]

ger (I) [**gerdoğu, geriş** (III), **gerkeçi**] **1.** Karnı, bacağı, burnu ya da kulakları beyaz ile siyah arası renkte olan keçi, eşek vb. hayvanlar (için): *Bizim ger keçi gelmedi.* (Çığrı *Dinar –Af.; *Eşme ve çevresi –Uş.; *Eğridir ve köyleri, Yukarıdirek *Şarkîkaraağaç –Isp.; Honaz ve çevresi –Dz.; *İnebolu –Çkl.; –Yz.; Derekö y –Ky.; Çakalkuyusu –Ada.; Çiftepınar, Uzuncaburç *Silifke, *Mersin, *Anamur, *Mut ve köyleri, –İç.; Badanağacı *Alanya –Ant.)

[**gerdoğu**]: (Çığrı *Dinar –Af.; *Eşme ve çevresi –Uş.; *Eğridir –Isp.; Honaz ve köyleri –Dz.; *Ermenek ve köyleri –Kn.; Bağcağız *Mut –İç.)

[**geriş** (III)]: (–Mr.)

[gerkeçi] : (Güney *Yeşilova –Brd.; Honaz köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; –Yz.; Çataloluk *Develi –Ky.; *Seydişehir, *Ermenek –Kn.) **2.** Keçi vb. hayvanlarda tam siyah olmayan, siyahla beyaz arası bir renk. (Kesme *Eğridir –Isp.; Çeltek *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Bereketli *Tavas –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Sancaklıboz, İğdecik –Mn.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Ezm.; *Nallıhan –Ank.; *Pınarbaşı, *Karaman, *Seydişehir, *Ereğli, *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.; *Elmalı, *Akseki –Ant.; Dont, *Fethiye, Yerkesik, *Milas –Mğ.) **3.** Açık maviye yakın, gök renginde (keçi): *Ger keçi gitti.* (Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.) **4.** Kestane renginde (eşek). (–Isp.) **5.** [→ **geneş** (I)] **6.** Kahve rengi ile sarı arası renk (keçi için) : *Ger keçiyi satalım önce.* (Darıveren *Acıpayam –Dz.) **7.** Başı beyaz olan keçi : *Bu keçinin oğlağı ger.* (Çamköy *Gölhisar –Brd.) **8.** Güzel ve kuvvetli (inek için) : *Bizim ger ineği tren ezmiş.* (*Kavak –Sm.)

ger (II) Dut ağacının budanmayıp seneye kalan dalları : *Senin ağaçlar ger bana yaramaz.* (*Manyas –Ba.; Armutlu *Gemlik –Brs.; *Söğüt –Bil.; *Akyazı ve çevresi –Kc.; –Ed.)

ger (III) Çengelli iğlerin ucundaki tel çengel : *İğin geri eğrildi.* (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Kr.; *Refahiye ve çevresi –Ezc.; *Şarkışla ve köyleri, Hacılyas, Yukarıkale *Koyulhisar, Boğanak –Sv.)

ger (IV) **1.** Leke : *Bu ger çıkmıyor.* (Aşudu *Darende –Ml.; Erzin *Dörtyol –Ada.) **2.** Meyvelerin özsuyu : *Almanın geri çıkmış.* (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

ger (V) **1.** Tek tük ağaç bulunan kayalık yer. (–Ada.) **2.** Dağ ve tepelerin üzerindeki yüksek burun. (*Osmaniye –Ada.)

ger (VI) Dişi ördek : *Bugün çayda iki ger gördüm.* (Sasallı –İz.; –Mn.; Seki *Fethiye –Mğ.)

ger (VII) [→ **gene**]

ger (VIII) Ekşi. (Sarıkavak –Es.; *Iğdır –Kr.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; *Koyulhisar –Sv.; *İncesu –Ky.)

ger (IX) Uyuz hastalığı. (*Nazimiye –Tn.)

geradil Harmanda öküzlerin başına takılan ip. (Zoşana *Torul –Gm.)

geran Kuyu. (*Lüleburgaz –Krk.)

gerbaşka Çift sürerken öküzü geriye döndürmek için söylenen kışkırtıcı söz. (Kaya, Seki *Fethiye –Mğ.)

gerbe **1.** [→ **gebre** (I) **-1**] **2.** Hayvan temizleme bezi. (–Ml. ve çevresi)

gerbezlik Büyüklenme : *Ağan muhtar olunca yanımıza da gelmeyorsun, nedir sendeki bu gerbezlik.* (Bağtepe *Kozan –Ada.)

gerbil Kalbur. (*Antakya –Hat.)

gerce (I) Sıra, dizi : *Askerler gerceleşmiş geliyor.* (–Vn.)

gerce (II) Sarmaşık türünden bir çeşit bitki. (Karadere *Görele, *Tirebolu –Gr.)

gercele Su zambağı denilen çiçeğin kökü. (*İpsala –Ed.)

gercik (I) [**gecik** (I), **geğercik, geleç, gencik** (I), **gerçih, gerçik -1, 2; gerez**

(V) **-2, geycik, gizir** (III), **görez** (II)] **1.** Süslü, güzel, zarif, şık (kimse) : *Ben bugün gercik bir kız gördüm.* (Kılkış –İz.; Nilüfer, Kurşunlu *İnegöl –Brs.; Bozcaarmut *Bozüyük –Bil.; İsmetpaşa –Es.; Romanya göçmenleri *Silivri –Ist.; Gölpazarı *Kurşunlu –Çkr.; Bizmişen –El.; Osmaniye *Ilgın –Kn.; Havsa –Ed.; Çavuşköy *Babaeski, *Lüleburgaz –Krk.; Bukruva *Malkara –Tk.)

[**gecik** (I)] : (–Brs.; Pazarcık *Bozüyük –Bil.)

[**geğercik**] : (Bulgaristan göçmenleri *Saray –Tk.)

[**geleç**] : (–Gaz.; –Ada.)

[**gencik** (I)] : (–Ed.)

[**gerçik -2**] : (Meki –Ank.)

[**gerez** (V) **-2**] : (Yenikışla *Boğazlıyan –Yz.)

[**geycik**] : (Danamandıra *Silivri –Ist.)

[**gizir** (III)] : (*Taşköprü –Ks.)

[**görez** (II)] : (–Bo.)

2. Hoppa, hafifmeşrep (kimse). (*Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)

[**gerçih**] : (Yerkesik –Mğ.)

3. Gösterişe düşkün (kimse). (–Gaz.) **4.** Dedikoducu. (Hüsniye *Çameli –Dz.) **5.** Kuruntulu. (Hüsniye *Çameli –Dz.) **6.** Kurumlu. (–Çr.; –Gaz.) **7.** Lafa karşılık veren, saygısız. (Mastat *Karaman –Kn.; Dont *Fethiye –Mğ.)

[**gerçik -1**] : (–Krş.; *Bor –Nğ.) **8.** Öğüngen. (*Ermenek –Kn.)

gercik (II) Böğürtlen. (–İç.)

gerciklenmek Kendini herkesten üstün tutmak, kibirlenmek. (Aşudu *Darende –Ml.)

gerç Eğlenme, alay. (–Ada.)

gerçemek İlkbaharda yetişen, yaprakları dikenli ve uzun kökü havuca benzer, çok sulu bir çeşit bitki. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gerçih [→ **gercik** (I) **-2**]

gerçik 1. [→ **gercik** (I)**-7**] **2.** [→ **gercik** (I) **-1**]

gerdama Hindiba. (*Hadım –Kn.)

gerdan Davarın boyun etiyle kuru üzüm ya da mürdümeriği kurusundan yapılan bir çeşit yemek. (Tavlusun –Ky.; *Bor –Nğ.)

gerdana (I) [**gerdānelik**] **1.** Boyun, gerdan. (Hins *Pasinler –Ezm.) **2.** Gerdanlık. (Kaı ahisar *İncesu –Ky.)

[**gerdānelik**] : (*Bor –Nğ.)

gerdana (II) Büyük zincirleri birbirine tutturan demir çengel. (Karlı *Gerze –Sn.; Çilehane *Reşadiye –To.)

gerdanelik [→ **gerdana** (I) **-2**]

gerdan gırmak At, boynunu yukarı kaldırıp başını aşağı bükmek : *Atın gerdan gıranını atçılar pek beğenir.* (*Bor –Nğ.)

gerdan güzeli Beşibiryerde denilen altın. (–Kn.)

gerdazan [→ **gerdezan -1**]

gerde (I) Perşembe. (*Divriği –Sv.)

gerde (II) Yabanî tazı. (Kuzköy *Gerede –Bo.)

gerdek dam Gelin odası. (Gülabi –Yz.)

gerdel [**gerdele, gerder -1, 2**] **1.** Süt vb. şeyler koymaya ya da hayvanlara yem vermeye yarayan kova şeklinde tahta kap. (*Menemen, *Bornova, Seferihisar –İz.; Uncuboz –Mn.; Şevketiye *Bandırma –Ba.; Sungurpaşa –Brs.; –Kü.; Ereğli *Karamürsel –Kc.; *Bartın –Zn.; Bayadı, Kalıyaka *Perşembe

–Or.; *Torul ve çevresi –Gm.; İslahiye, Limanköy *Çayeli –Rz.; Datça –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.; Karacakılavuz, Şahbaz *Çorlu, *Saray –Tk.)

[**gerdele**] : (–Mn. ve çevresi; Şahin *Malkara –Tk.)

[**gerder -1**] : (*Orhangazi –Brs.) **2.** Kepçe. (*Menemen –İz.) **3.** Çamur taşımaya yarayan tahta teskere. (Kaymaz *Sivrihisar –Es.) **4.** Ayakkabıcıların, işlenmek için gön, kösele koydukları tahta kap. (–Sm.; –Tr.)

[**gerder -2**] : (–Tr.)

gerdele [→ **gerdel -1**]

gerdeliç Çift sürerken saban okunu duruma göre uzatmak ya da kısaltmak için ok deliklerine takılan ağaç çomak. (Kaleyaka *Perşembe –Or.)

gerdeme [**gerdime** (I), **gerdüme -2**] Sulak yerlerde yetişen yenilir, yeşil renkli bir çeşit ot, tere. (Güllü *Buldan –Dz.; *Bigadiç –Ba.; Şecaattin *Seyitgazi, Yukarısöğütönü –Es.; Afşar *Beyşehir, Gönenç –Kn.; Aslanköy *Mersin –İç.; *Alanya –Ant.; Genek *Yatağan, *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

[**gerdime** (I)] : (–Af.; Kesme *Eğdir, *Salihli –Mn.; Ilıcaksu *Domaniç, Ayvalı *Tavşanlı –Kü.; Barcak *Söğüt –Bil.; Satılmış –Es.; *Milas, Zeyve *Fethiye –Mğ.)

[**gerdüme -2**] : (Bayadı –Or.)

gerden İki kürek arası. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Ar.)

gerdene [**gerdeviç**] Saraçların kullandığı bir çeşit toka. (Çerkezköy *Saray –Tk.)

[**gerdeviç**] : (–Ed.)

gerdenge Çalılık yerlerde bulunan bir çeşit diken. (Aliköy *Çaycuma –Zn.)

gerdengeç Dağdaki domuz yatağı. (*Keşan –Ed.)

gerdengeçlik [**gerdengiç**] Geçilemeyecek kadar sık çalılık. (Evreşe *Gelibolu –Çkl.; Süme *Bulancak –Gr.; Mühye –Ank.)

[**gerdengiç**] : (*Hayrabolu –Tk.)

gerdengiç [→ **gerdengeçlik**]

gerder 1. [→ **gerdel -1**] **2.** [→ **gerdel -4**] **3.** Süt süzmeye yarayan ağaç süzgeç. (Aslıhan –Ba.)

gerderan [→ **gerdezan -2**]

gerdeviç [→ **gerdene**]

gerdevul Sabanın çeki çivisi. (Çataloğıl *Karacabey –Brs.)

gerdezan [**gerdazan, gerderan**] **1.** İki yaşında koyun. (Dişli *Bolvadin –Af.; *Sivrihisar ve köyleri –Es.)

[**gerdazan**] : (*Emirdağ –Af.) **2.** İki yavrulu, üç yaşında koyun : *Onun koyunları hep gerdezandır yaşlısı hiç yok.* (Bardakçı *Seyitgazi, Bozan –Es.)

[**gerderan**] : (Sarıkavak –Es.)

gerdi Sebze bahçelerinde ayrılmış küçük parçalar. (–Nğ.)

gerdime (I) [→ **gerdeme**]

gerdime (II) Kayış tokası. (*Alayunt –Kü.)

gerdirek Gelinlik : *Fatma kızın gerdireği ne güzel.* (Karaoğlanlı –Mn.)

gerdoğu [→ **ger** (I) **-1**]

gerdüme 1. [→ **gendime**] **2.** [→ **gerdeme**]

gere (I) [→ **gen** (II)]

gere (II) Ağız kavgası, çekişme. (*Mersin köyleri –İç.)

gere (III) [→ **gege** (I) **-1**]

gerebi Birdenbire, ansızın. (*Zile –To.)

gerebiç Şekerli ceviz ve hamurla yapılan bir çeşit tatlı. (*Kilis –Gaz.)

gerede (I) **1.** Bahçe ve tarla kenarlarına uzun sırıklardan yapılan avlağı. (–Sn. ve çevresi) **2.** Karşılıklı çakılı iki ağaca enlemesine üç beş sırık uzatılarak yapılan kapı. (Karasu *Gerze –Sn.; –Sm.)

gerede (II) Palamut ve sumakla işlenmiş eşek ve at derisi. (*Bor –Nğ.)

gereği Pazar. (Sille –Kn.)

gereğiertesi Pazartesi. (Sille –Kn.)

gerek (I) **1.** Eşit. (Merdinik *Göle –Kr.) **2.** Eksik. (Köşker –Krş.; Gaşyer, Tekfurambarı *Milas –Mğ.)

gerek (II) Balık avlamak için suyun önüne gerilen set : *Gerek kuralım da balık tutalım.* (Yaşyer, Tekfurambarı *Milas –Mğ.)

gerek (III) Yazın kuruyup, kışın akan su : *Bu yıl yağmur erken oldu gerekler erken çıkar.* (*Antakya ve köyleri –Hat.)

gerek (IV) Ceviz ve palamut silkmeye yarayan sırık. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gerek (V) Kenar. (–Isp.)

gerek gerek Koyun çağırma ünlemi. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gereklenmek Kullanmak : *Sabunu iyi gereklen.* (Haçavera *Maçka –Tr.)

gerel (I) Karar. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gerel (II) [**gerer**] Tam, uygun anlamında kullanılır : *Bu elbise bana gerel geliyor.* (–Ezm.)
[**gerer**] : (Sarıkavak –Es.; –Ezm.)

gerelmek (I) Gerginleşmek. (–Çr.; –Kr. ve bazı köyleri)

gerelmek (II) Kayısı, erik vb. meyveler çağla halinden çıkıp olmaya yüz tutmak. (–Krş.; –Nş.)

gerelti (I) [**gergi** (I) **-8, gerilti**] Engel, perde. (Çığrı *Dinar –Af.; Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni, Kuşbaba *Bucak, –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Bekilli *Çal, Oğuz, Darıveren *Acıpayam, Bulkaz *Çivril –Dz.; Dallıca, *Nazilli, Eymir, *Bozdoğan –Ay.; *Urla, *Tire –İz.; –Mn. ve çevresi; Yeniköy –Ba.; Kavakiçi *Simav –Kü.; *Ermenek –Kn.; *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı ve köyleri, Güzelsu *Akseki –Ant.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik –Mğ.)
[**gergi** (I) **-8**] : (Güney *Yeşilova, Çamköy *Gölhisar –Brd.; Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; –Çr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik, *Milas, Ahiköy –Mğ.)
[**gerilti**] : (–Çr.)

gerelti (II) Gizli, kapalı yer : *Ormanın gereltisi sıcaktı.* (Ovacık *Tavas –Dz.)

gerem açmak [**gerenlemek** (III)] Sürü, birbirinden düzenli aralıklarla ayrılarak yayılmak : *Koyun gerem açtı.* (Tokat –Es.; *Nizip –Gaz.; *Gürün, *Kangal –Sv.; Yeniköy *Ereğli –Kn.)
[**gerenlemek** (III)] : (*Afşin ve bazı köyleri –Mr.; Adaören *Beypazarı –Ank.)

gereme Arabanın ipini kısaltmak, sıklaştırmak için bükülen odun. (Karkıncık *Artova –To.)

geremek (I) [**gerenmek**] Kapamak, örtmek : *Kapıyı gere.* (Kapaklı *Kaş –Ant.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik –Mğ.)
[**gerenmek**] : (Dont *Fethiye –Mğ.)

geremek (II) [→ **gerermek** (I)]

gereme kucak Bir kucak dolusu anlamında da kullanılır : *Bir gereme kucak odun yaktım.* (Sarıkavak *Merzifon –Ama.)

geremet Yoksulluktan meydana gelen dert, sıkıntı : *Sanki o işin derdini geremetini o çeyhmiş.* (Uluşiran *Şran –Gm.)

geremit Başsağlığı : *Dayımın karısına geremite gittik.* (*Yalvaç –Isp.)

geren (I) [**gerenlik** (IV), **gerin** (I), **geriş** (II), **gerit, gesger, gev** (I)] **1.** Verimsiz, tuzlu, çorak toprak. (Gebeceler –Af.; Gönen *Uluborlu –Isp.; Oğuz *Acıpayam, *Sarayköy ve köyleri, *Çivril –Dz.; Kırcaklı *Nazilli –Ay.; *Tire, *Urla, Bayındır, Tepeköy *Torbalı –İz.; Ahmetli *Turgutlu, Selimşahlar –Mn.; *Edremit –Ba.; Ilıcaksu *Domaniç –Kü.; Tokat –Es.; –Ist.; Zivarık, Sultaniye, Hortu, *Ereğli –Kn.; *Finike, Camili –Ant.; *Datça, Yerkesik –Mğ.; *Vize –Krk.; Seymen *Çorlu –Tk.) **2.** Damların üzerine konulan su geçirmez killi toprak. (*Eşme ve çevresi –Uş.; *Uluborlu, Yassıören *Senirkent –Isp.; Çuvallı *Yeşilova, Kuşbaba *Bucak, Başpınar *Tefenni –Brd.; *Çal, Çöplü *Çivril, Honaz ve köyleri, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; Salar *Bandırma, Yeniköy –Ba.; Tavaklı *Ezine –Çkl.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.; Karkın *Çumra –Kn.; Andifli *Kaş, *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı –Ant.; Dont, Çobansa, Kaya, Eldirek *Fethiye, Pınarlıbelen, *Bodrum, Yerkesik, Datça –Mğ.)

[**gerenlik** (IV)] : (Çerçin –Brd.; Yukarıseyit *Çal –Dz.)

[**gerin** (I)] : (Güzelyakup *Tavşanlı –Kü.; *Genç –Bn.)

[**geriş** (II)] : (–Ant.; Patlangıç *Fethiye –Mğ.)

[**gerit**] : (Kayadibi *Yeşilova –Brd.)

[**gesger**] : (Zıvana *Torul –Gm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**gev** (I)] : (Mansurlu –Ada.)

3. Bataklık yer. (Kozyürük *Malkara –Tk.) **4.** Yağlı ve kaygan toprak. (Sala –Brd.) **5.** İki dere arasında bulunan düz yer. (–Ada.) **6.** Ovalarda su toplanan çukur yer. (*Karaman –Kn.)

geren (II) [**gerengi, gerengilik, gereñimek, gerenlik** (I), **gerense**] **1.** Hafif bulutlu, sisli hava. (*Eğridir –Isp.; Karahisar *Tavas, –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Savaştepe ve köyleri –Ba.; *Kurşunlu –Çkl.; *İnegöl –Brs.; İlyas *Karamürsel –Kc.; *Gerede –Bo.; Kazyaka *Safranbolu –Zn.; Saray –Çkl.; Alihoca *Zile –To.; *Şebinkarahisar –Gr.; Taşbaşı –Kn.; Pazar –Ank.; –Ada.; –Ant.; Gölcük –Mğ.)

[**gerengi**] : (*Antakya –Hat.)

[**gerengilik**] : (*Antakya –Hat.)

[**gereñimek**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

[**gerenlik** (I)] : (Tokat –Es.; Sarayözü *Ezine, Heniskeköyü –Ama.; –Yz. köyleri)

[**gerense**] : (Rumeli göçmenleri Kestriçe *Hayrabolu –Tk.)

2. Ayın etrafında olan ince sis, hale. (Yenieşme –Kc.) **3.** Sert ya da

hafif rüzgar. (İncekum *Silifke –İç.)

gereñ (III) **1.** Kopmuş ve kurumuş ağaç dalı. (Çığrı *Dinar –Af.; *Tavas –Dz.) **2.** Öküzlere yedirilen bir çeşit ot. (Çepni *Gemerek –Sv.)

gereñ (IV) Sürünün serpilerek, dağınık yayılması hali : *Şu çoban davarı eyi gerenli salmış.* (Bayram *Ayaş –Ank.; Gözlü –Kn.)

gereñ (V) Lezzetsiz acı (su) : *Bu su gereñdir içme.* (Yalak *Ceyhan –Ada.; Andifli *Kaş –Ant.; Beldibi *Marmaris –Mğ.; Umurça *Hayrabolu –Tk.)

gereñ (VI) **1.** Kaba (kimse). (Sarıcaali *İpsala –Ed.) **2.** Anlamsız konuşan (kimse). (–Kn.)

gerenek Örümcek ağı. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gereng İyi, kuvvetli : *Bu sene benim arpa gereng yerdedir.* (Kumarlar *Bayramiç –Çkl.)

gerengi [→ **gereñ** (II) **-1**]

gerengilik [→ **gereñ** (II) **-1**]

gereñimek [→ **geren** (II) **-1**]

gerenlemek (I) [**gereñlenmeg, gerennemek, gereylenmek -1**] Hava bulutlanmak, serinlemek : *Hava gerenledi.* (Çeltikçi *İnegöl –Brs.; *Kargı –Çr.; *Vezirköprü –Sm.; Belenkeşli *Mersin –İç.; Kaya *Fethiye, Yerkesik –Mğ.)

[**gereñlenmeg**] : (–Brd.; –Ba.)

[**gerennemek**] : (–Es. ve köyleri; Aşağıçayır –Zn.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)

[**gereylenmek -1**] : (*Domaniç –Kü.; Tepelice *Bozkır –Kn.)

gerenlemek (II) Damın üzerine killi toprak atmak : *Damı daha gerenlemedim.* (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gerenlemek (III) [→ **gerem açmak**]

gerenlenmeg [→ **gerenlemek** (I)]

gerenlik (I) [→**geren** (II) **-1**]

gerenlik (II) Az sulak yer. (–Ed.)

gerenlik (III) Evlerde öteberi koymak için duvarlarda açılan geniş girintili yerler. (Çoran –Ama.)

gerenlik (IV) [→ **gereñ** (I) **-2**]

gerenmek [→ **geremek** (I)]

gereñnemek [→ **gerenlemek** (I)]

gerense [→ **gereñ** (II) **-1**]

gerensemek Soğuk hava yumuşamak. (–Bo.)

gerensi (I) Deniz kenarında yerden kaynayan tuzlu, acımsı su. (*Kaş ve çevresi –Ant.; *Bodrum –Mğ.)

gerensi (II) Acımsı badem. (*Bodrum –Mğ.)

gerensi (III) Boz renkte toprak. (Eğmir *Elmalı –Ant.)

gerenti Küçük tırpan. (*Maçka ve köyleri –Tr.)

gerer [→ **gerel** (II)]

gerere İplik çıkrığı. (Rumeli göçmenleri –Çkl.)

gerermek (I) [**geremek** (II)] Bez ateşten kavrulmak, sararmak : *Hasan üzerin gererdi sobanın yanından çekil.* (Çığrı *Dinar –Af.; *Eşme ve köyleri –Uş.; Karamanlı, Başpınar *Tefenni, Güney *Yeşilova, Çerçin –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Bereketli *Tavas, Oğuz, Darıveren *Acıpayam, –Dz.; Eymir *Bozdoğan, Dallıca *Nazilli –Ay.; *Tire, *Urla, *Bayındır –İz.; –Mn. ve çevresi; *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı ve köyleri, *Serik –Ant.; Kaya *Fethiye, *Milas, Datça, Yerkesik –Mğ.)

[**geremek** (II)] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

gerermek (II) Ekin, meyve vb. şeyler olgunlaşmaya başlamak. (Aslanköy *Mersin, *Anamur –İç.)

gereslemek [→ **göresimek**]

gerevet [**gerevit** (I)] Tahta seki, kerevet. (*Bornova –İz.)
[**gerevit** (I)] : (*Antakya ve köyleri –Hat.)

gerevi [**gerevü** (II)] Meyveleri çekmeye yarayan ucu çatal sırık. (–Sn.; –Sm.; Süme *Bulancak –Gr.)
[**gerevü** (II)] : (*Ünye –Or.)

gereviç Bağ ve bahçelerin sınırlarına konulan dallı budaklı ağaç. (Çukurbağ *Mut –İç.)

gerevişlemek Alelacele yapmak. (Eleksi *Mut –İç.)

gerevişten Yalancıktan : *Gerevişten bayıldı.* (*Silifke –İç.)

gerevit (I) [→ **gerevet**]

gerevit (II) [**gerevüt**] Kirli, çöplü yün. (Ovasaray –Çr.)
[**gerevüt**] : (*İskilip –Çr.)

gerevü (I) Lâle. (–Isp.)

gerevü (II) [→ **gerevi**]

gerevüt [→ **gerevit** (II)]

gerey (I) Pazartesi. (–Es.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

gerey (II) Bulut. (–Mr.)

gerey (III) Dağın girintili çıkıntılı, gölgeli yeri. (*Hadım –Kn.)

gereylenmek **1.** [→ **gerenlemek** (I)] **2.** Cam buhardan puslanmak. (Tepelice *Bozkır –Kn.) **3.** Sıvı şeylerin yüzünde toplanan kir, pis. (Tepelice *Bozkır –Kn.)

gerez (I) [→ **gez** (I)]

gerez (II) Uzun uzun öten horoz. (Fili *Biga –Çkl.)

gerez (III) Öç alma isteği, kin. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gerez (IV) Çalınmış hayvan. (Doruk –Ada.)

gerez (V) **1.** Şirin, dilber, yosma : *Şu kadın çok gerez.* (Koşmat, Sarıkavak –Es.; Yenikışla *Boğazlıyan –Yz.; Sirkenli –Ada.) **2.** [→ **gercik** (I) **-1**]

gerezlenmek Su, buz tutmak. (Yenipazar *Gölpazarı –Bil.)

gerge Bostan gölgeliği. (*Tavşanlı –Kü.)

gergeç olmak Dertop olmak : *Gergeç olasın.* (Diktaş, Sincan *Divriği –Sv.)

gergede [→ **girge** (I)]

gergek bulmak Ölmek. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.)

gergele [→ **geçgere**]

gergelek Dere ve ırmakların getirdiği küçük ağaç parçaları. (*Ünye –Or.)

gergelmek Öküz döğüşe hazırlanmak: *Bizim öküz gergeliyor.* (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gergeme Paravana. (–Ant.)

gergen Tahta raf. (*Safranbolu –Zn.)

gergendi Kiraza benzer bir çeşit meyve. (Yakademirciler –Zn.)

gergenek [**gergenez**] Atmacaya benzer bir çeşit kuş. (*Tire –İz.)
[**gergenez**] : (*Tire –İz.)

gergenez [→ **gergenek**]

gerget **1.** Kurutulmak üzere ipe dizilen tütün yapraklarını asmaya yarayan özel çerçeve. (*Düzce –Bo.; –Ist.) **2.** Pencere çerçevesi. (*Bolvadin –Af.)

gergi (I) [**gergicek** **-1**, **geri** (IV), **germe** (I) **-2**] **1.** Kağnı arabalarında kolların arasındaki açıklığı korumak için takılan ağaç. (*Akyazı ve çevresi –Kc.; Küpesi –Ezc.; Çamo-

va *Divriği, Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**gergicek -1**] : (Kızılcık *Göksun –Mr.; İşgöbü –Ky.)
[**geri** (IV)] : (Ziğdi *Erbaa –To.)
[**germe** (I) **-2**] : (–To.)
2. Üzümlerin ezilmemesi için sepetlerin ağız kısmına yakın yere konulan aralığı koruyucu tahta. (*Akyazı ve çevresi –Kc.; Güneyce –Rz.; Uşhum *Yusufeli –Ar.) **3.** Yol geçitlerini kapamak için kullanılan ağaç. (*Kurşunlu –Çkr.) **4.** Bahçe etraflarına çekilen çalı yığınları : *Yavrum biraz çalı getirelim de gergi yapalım.* (Kozluca *Keçiborlu –Isp.) **5.** Ahırlarda iki hayvanın yerini birbirinden ayırmak için aradaki direkten duvara uzatılan ağaçlar. (–Kr. ve bazı köyleri) **6.** Çit yerine kullanılan çok budaklı çam ağacı. (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.) **7.** Kayıkçının ayak gerdiği tahta. (–Isp.) **8.** [→ **gerelti** (I)] **9.** İş önlüğü. (Kızılcasöğüt *Çivril, Bereketli *Tavas –Dz.; *Ezine –Çkl.; Alpanos *Seyitgazi –Es.) **10.** Göğüs ile karnı ayıran ince ve geniş zar. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.) **11.** [→ **gerim** (1)]

gergi (II) [**gergili**] Uzaklık (yol için) : *Bu yol akşama kadar bitmez epey gergidir.* (Erkinis *Yusufeli –Ar.)
[**gergili**] : (*Ağın, *Keban –El.)

gergi (III) Göğün kuzey tarafını kaplayan ve havayı soğutan bulut. (Gediz –Kü.; Mühye –Ank.)

gergi (IV) Büyük kazan kapağı. (Gökköy *Reşadiye –To.)

gergi (V) Ark kazarken amelelerin dörder kişi ile yaptıkları guruplar. (Karaköy *Nallıhan –Ank.)

gergicek 1. [→ **gergi** (I) **-1**] **2.** Eğik olarak vurulan destek, payanda. (–Krş.) **3.** Tandır ya da mangal üzerine konan tahta iskemlenin karşılıklı iki tarafına çakılan ufak tahta. (*Develi, *Bünyan –Ky.)

gergilemek Germek. (*Maçka –Tr.)

gergili [→ **gergi** (II)]

geri (I) Saman vb. şeyleri taşımak için kağnı arabalarına gerilen hasır, çul : *Harmandan iki geri saman getirdim.* (*Emirdağ ve bazı köyleri, Çapalı, Çığrı *Dinar –Af.; *Eşme, Beki *Karahallı –Uş.; Kumdanlı *Yalvaç, *Eğridir ve köyleri, *Keçiborlu, Aliköy –Isp.; Kavak, Çeltek, Güney, Karaköy *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Çöplü, Bulkaz *Çivril, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Arslanapa, Kavakiçi, Yenice *Sürmene –Kü.; *Seyitgazi, *Sivrihisar –Es.; –Nş.; *Karaman –Kn.)

geri (II) **1.** Yamaçlarda toprağı tutmak için yapılan setler. (Karacahisar *Milas, Yerkesik –Mğ.) **2.** Avlunun etrafını çeviren çit. (–Kü.) **3.** Dağın girintili çıkıntılı yeri. (*Hadım –Kn.)

geri (III) [→ **geçgere**]

geri (IV) [→ **gergi** (I) **-1**]

geri (V) Sabanda enek ile kılıç arasına konan tahta. (Ziğdi *Erbaa –To.)

geri (VI) Soy, ata : *Bize gerilerimiz böyle dediydi.* (*Mudanya ve bazı köyleri –Brs.)

geri (VII) [→ **gayrı**]

geriç İki yokuş arası. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gerif Garip. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gerik (I) **1.** Örtülü, kapalı : *Kuyunun ağzı gerik mi ?* (Çapalı *Di-

nar –Af; Yukarıseyit *Çal –Dz.)
2. [→ **germager** (I)]

gerik (II) Ağzı açık ahmak (kimse). (Balçıkhisar –Es.; *Akseki –Ant.)

gerik (III) Yünden yapılan kolsuz, kısa ceket. (–Vn.; –Bt.)

gerik (IV) Çiçek bozuğu, çopur. (–Çr.; –Sn.; *Merzifon –Ama.)

gerik (V) [→ **gebik** (I)]

gerik burun Ucu yuvarlak kısa burun. (Tahtacı –Isp.)

gerikmek (I) Yara dolup gerginleşmek, şişmek, kabarmak : *Yaram gerikmiş hemen patlayacak.* (–Es. ve köyleri; –Çr.; –Or. ve köyleri,; *Gürün –Sv.; –Krş.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gerikmek (II) Çok yorulmak. (–Ank.)

gerilek Biraz geri : *Gerilek dur, öne geçme.* (*Kandıra –Kc.; *Taşköprü –Ks.; Uluşiran *Şiran –Gm.)

gerilik (I) [**geriliyh**] Her zaman giyilmeyen, yabanlık elbise. (Saray –Çkr.; *Zile –To.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Bayburt *Selim –Kr. ve bazı köyleri; Çanıllı *Ayaş, Şabanözü *Polatlı –Ank.)
[**geriliyh**] : (Bayburt *Selim –Kr.)

gerilik (II) Evlenen kızların baba evine yaptığı ilk ziyaret : *Veli dayının gelini geriliğe getmiş de anası bir inek mayalığı vermiş.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gerilik (III) Yüklük. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

geriliyh [→ **gerilik** (I)]

gerilmek [→ **gerneşmek** (I)]

gerilti [→ **gerelti** (I)]

gerim (I) [**gergi** (I) **-11**] Dokumacılıkta tezgâha gerilen çözgü iplikleri : *Günde kaç gerim bez dokursun.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Dz.; *Savaştepe –Ba.; –Brs.; *Kandıra –Kc.; –Ks.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; Eldirek –Mğ.)
[**gergi** (I) **-11**] : (Eşke *Divriği –Sv.)

gerim (II) Hız : *Yerin darlığından at gerimini alamadı.* (–Isp.)

gerim (III) Kol, bacak vb. organların fazla iriliği, gelişimi : *Ahmet pehlivanın gerimi Mehmet'ten çok fazla.* (–Krş.)

gerim (IV) Malın, canın yok olsun anlamında ilenç olarak kullanılır. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gerimcek (I) [→ **germeç** (II)]

gerimcek (II) Orta : *Gerimceklerde galasın.* (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gerimek [→ **gerneşmek** (II)]

gerimli 1. [→ **görkemli -1**] **2.** Kuvvetli, bakımlı, güvenilir at ya da öküz. (–Kr. ve bazı köyleri)

gerimşe Venedik sepeti. (Becenek –Ank.)

gerimşek (I) El değirmenlerinin üst taşının ortasındaki deliğe konulan ağaç ya da demir aygıt. (*Merzifon ve köyleri –Ama.; *Zile –To.; *Şarkışla ve çevresi, *Gemerek, Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.; *İncirli, Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gerimşek (II) Mürver ağacı. (*Niksar –To.)

gerim taşı Gerim tutmakta kullanılan ve yumaktan gelen iplik demetlerinin kolayca açılmasına, çözülmesine yarayan uzun ve ağır bir taş. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

gerim tutmak Erişi düzene koyup dokunabilecek bir hale koymak. (–Brs.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)

gerin (I) [→ **geren** (I) **-2**]
gerin (II) [**girin**] Bulut. (–Ba.)
[**girin**] : (*Orhaneli –Brs.)
gerinleşmek [→ **gerneşmek** (I)]
gerinmek Üzgün olmak : *Bazen sevinirsin bazen gerinirsin.* (Yeniköy –Ba.; Mühye –Ank.; Gargara *Ermenek –Kn.; –İç.)
gerinneşmek [→ **gerneşmek** (I)]
gerip Yabancı, garip. (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Antakya –Hat.)
gerirek Az geride anlamında kullanılır. (İncekum *Silifke –İç.)
geriş (I) **1.** Dağların ve tepelerin üst kısmı, sırt. (Mengen *Gerede –Bo.; Adatepe *Devrek, Üçköyü, Olukyanı, Kilimli –Zn.; Kuztekke *Cide, *Taşköprü –Ks.; Seciyen *Ormancık –Çr.; Yiğrenkayalı *Boyabat, *Gerze –Sn.; –Sm.; Gümüşhacı, Şehsadi *Ezinepazarı –Ama.; Sonusa *Erbaa –To.; *Fatsa –Or.; Şabanözü *Polatlı –Ank.; Güllühüyük *Çiçekdağı –Krş.; Çukurbağ *Kaş –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.) **2.** Büyük dağ. (*İnebolu –Ks.)
geriş (II) [→ **gereñ** (I) **-2**]
geriş (III) [→ **ger** (I) **-1**]
geriş (IV) Şilte. (*Ilgaz –Çkr.)
gerişmek [→ **gerneşmek** (I)]
gerit [→ **gereñ** (I) **-2**]
geritmek Kurumlanmak : *Bugünki gelin çok geritgen, öyle geridiyor ki, kınamadık kimse kalmadı.* (Yaka *Gelendost –Isp.; Kerem *Burhaniye –Ba.; –Çr.; –Kn.)
geriybe Tuhaf, garip şey. (*Iğdır –Kr.)
geriye çekmek Bir işi zora çekmek. (–Çr.)
geriz (I) Kireç, çimento ya da demirden yapılan su yolu, boru. (Azizi-ye *Bayat –Af.; Kesme, Yılanlı *Eğridir –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; –Dz.; Davutlar *Kuşadası –Ay.; Zencidere –Ky.; Bolat *Hadım; Fariske *Ermenek –Kn.; *Kaş –Ant.; *Milas –Mğ.)
geriz (II) **1.** Kuyu, gölcük. (Emirgazi –Kn.) **2.** Çeşme. (Akça –Dz.; *Birecik –Ur.; **3.** Baraj. (*Senirkent –Isp.)
geriz (III) **1.** İnsan dışkısı, pislik. (*Tire –İz.; *Daday –Ks.; –Krş.) **2.** [→ **gers** (II)]
geriz (IV) Kavgalı (kimse). (Geresin *Keçiborlu –Isp.)
geriz sıçan Lağım faresi. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)
gerkeçi [→ **ger** (I) **-1**]
gerlağan [→ **gerleğen -1**]
gerleğen [**gerlağan**] **1.** Sırtı ve kuyruğu kara, karnı beyaz, kanatlarının ucu siyah olan bir çeşit kuş. (Gülümpaşalı *Silifke, Civanyaylağı *Mersin –İç.; Kocayatak *Serik –Ant.)
[**gerlağan**] : (Gülümpaşalı *Silifke –İç.)
2. Kanat ve sırtı siyah bir çeşit arı. (Kocayatak *Serik –Ant.)
gerleğen öveğen Bir çeşit sinek, göğen. (Balkanda *Beyşehir –Kn.)
gerlemek **1.** İpi, cehri denilen bir bitki ile kahverengine boyamak : *İpleri gerledim.* (Afşar aşireti, Pazarören, *Pınarbaşı *Bünyan –Ky.) **2.** Boyanan bir şeyin boyasının iyi tutmasını sağlamak. (–Ky.)
germager (I) [**gerik** (I) **-2, germece**] Kapının ardına kadar açık olması hali : *Kapıyı germager açtı.* (–Tr.)
[**gerik** (I) **-2**] : (–Nğ.)
[**germece**] : (Harput –El.)

germager (II) İnatçı ve kaba (kimse). (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

germane [**germen**] Elde yün eğirmeye yarayan araç, kirmen. (*Maçka ve köyleri –Tr.)

[**germen**] : (–Dz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

germav Kaplıca. (–Bt.)

germe (I) [**germeç** (I) **-1, 4; gerni**] **1.** Bir yeri bölmek, sınırı belli etmek için yapılan tahta perde. (–Uş.; Çeltikçi *Orhangazi –Brs.; Karabüzey *Araç –Ks.; Arpaköy, Şıhlar *Ulubey –Or.; –Ezc.; Kaya *Fethiye –Mğ.; Ceylan *Lülebur-gaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.; Bulgaristan göçmenleri, Kozyönük *Malkara, *Saray –Tk.)

[**germeç** (I) **-1**] : (*Eğridir ve köyleri –Isp.; *Safranbolu, *Taşköprü –Ks. ve çevresi; *Çarşamba –Sm.; *Turhal –To.)

2. [→ **gergi** (I) **-1**] **3.** At kılından yapılan halkaların bir çubuk üzerine dizilmesiyle yapılan tuzak. (Nefsiköseli *Görele –Gr.) **4.** Ağaçtan yapılan su oluğu. (*Ayvalık, Zeytinli *Edremit –Ba.; Büyükçetni –Çkl.)

[**germeç** (I) **-4**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

[**gerni**] : (Deve *Emet –Kü.)

5. Çatısız evlerde olan büyük kiriş. (Karamurat –Tk.) **6.** Dalyanın ilk direği ile sahil arasına konulan ağaç. (Sarıyer –Ist.) **7.** Bir mil üzerinde dönen ağaç. (Güzelyakup –Kü.)

germe (II) **1.** Avlu. (Şahapbalaban –Ed.) **2.** Bahçe. (–Ks.) **3.** Tavuk kümesi. (Şahin *Malkara –Tk.)

germe (III) Süzgeç. (Dumlupınar *Çerkeş –Çkr.)

germe (IV) **1.** Büyük kaya. (*Çivril –Dz.) **2.** Dağlarda sellerin aşındırmasıyle meydana gelen dik, kayalık, yokuş yer. (Çığrı *Dinar –Af.; Yukarıtefen *Kula –Mn.) **3.** Tarlaları sulamak için açılan sandık şeklinde çukur. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

germe (V) Bir çeşit tef. (Tavaklı *Ezine –Çkl.)

germe (VI) Taze. (Dişkaya –Brs.; Mühye –Ank.)

germece [→ **germager** (I)]

germeceye vermek Sıkıştırmak. (*Mut ve köyleri –İç.)

germeç (I) **1.** [→ **germe** (I) **-1**] **2.** Çit kapısı. (Karamusa, *Çaycuma, *Bartın –Zn.; *Niksar –To.) **3.** Çalı çırpıdan yapılan çit. (–Ks.) **4.** [→ **germe** (I) **-4**]

germeç (II) [**gerimcek** (I)] Çamaşır ipi. (Tokat ve köyleri –Es.; –Ur.; *Kilis, *Nizip –Gaz.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

[**gerimcek** (I)] : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

germeç (III) Köz üzerinde bütün olarak kızartılmış piliç, kuş vb. hayvanlar. (*Sungurlu, Çıkrık *Mecitözü –Çr.; *Havza –Sm. ve köyleri; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Niksar –To.; *Yerköy, *Çayıralan –Yz.; Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.)

germeç tutmak Yokuş yerlerde sürü yayılarak ilerlemek : *Koyunlar germeç tuttu.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

germek (I) Kapamak : *Kapıyı ger kedi girmesin.* (Kuşbaba *Bucak –Brd.; Seydiler –Mğ.)

germek (II) Yok olmak. (*Bornova –İz.)

germek (III) Sıkıntı vermek. (–Ks. ve çevresi)

germen [→ **germane**]

germesik Yabanî kızılcık. (Bayadı *Perşembe –Or.)

germeşa [**germeşe**] Bir çeşit meşe ağacı. (Yavuz *Şavşat –Ar.) [**germeşe**] : (–Çr.)

germeşe [→ **germeşa**]

germeşoy Öküz sürmede, tarla tapanı yapmada kullanılan yumuşak çubuk : *Germeşoy gibi henceri dört gat olor.* (Bayburt ve çevresi *Sarıkamış –Kr.)

germeşük Sepet yapmakta kullanılan bir çeşit yabanî ağaç. (Dereköy –To.)

germicek [**germiceyh, germişa, germücek, germüceyh**] Değirmenlerde, üst taşın dönmesini sağlayan, alt taşın ortasından yukarı taşa geçirilmiş baltı biçiminde demir ya da ağaç aygıt. (*Niksar –To.; Bayadı, *Mesudiye –Or.; Parak, *Alucra, *Şebinkarahisar, –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Şavşat ve köyleri –Ar.; Haşhaşı, *Refahiye –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.; Karaözü *Gemerek, Çamova, Palha, *Divriği, Yukarıkale, *Koyulhisar –Sv.; *Osmaniye –Ada.)

[**germiceyh**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**germişa**] : (–Sm.)

[**germücek**] : (*Şavşat –Ar.)

[**germüceyh**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

germiceyh [→ **germicek**]

germide Yenilen bir çeşit acı ot : *Avluya germide ektim.* (Ovacık *Tavas –Dz.)

germişa [→ **germicek**]

germişek Kırmızı meyvesi olan ince köklü bir çeşit ağaç. (Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.)

germücek [→ **germicek**]

germüceyh [→ **germicek**]

germük Siyez denen bir tahıl çeşiti. (*Taşköprü –Ks.)

gerneşmek (I) [**gemeşmek, geneşmek** (II), **genneşmek, genreşmek, gerilmek, gerinleşmek, gerinneşmek, gerişmek, gerneşmeyh, gevişmek** (III)] Gerinmek. (Çığrı *Dinar –Af.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Alaşehir –Mn.; *Düzce –Bo.; –Tr. ilçe ve köyleri; –Kr. ve bazı köyleri; –Ezm.; *Erciş –Vn.; Kenrik –El.; *Kilis –Gaz.; *Afşin –Mr.; –Krş.; Çataloluk *Deveti –Ky.; *Ermenek, *Havza –Kn.; Çaltılı *Mut –İç.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**gemeşmek**] : (–Krş.)

[**geneşmek** (II)] : (Salarha –Rz.)

[**genneşmek**] : (*Merzifon ve köyleri, Ziyere –Ama.; Sarmaşık *Fatsa, Sarıca *Gölköy –Or.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Bünyan, *Pınarbaşı ve çevresi –Ky.; Bahçeli *Bor –Ng.)

[**genreşmek**] : (Ömerhacılı *Kaman –Krş.)

[**gerilmek**] : (Kezanç *Şebinkarahisar –Gr.)

[**gerinleşmek**] : (Bayadı –Or.)

[**gerinneşmek**] : (Uzunmusa –Or.; *Antakya –Hat.)

[**gerişmek**] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova, Çerçin –Brd.)

[**gerneşmeyh**] : (*Iğdır –Kr.)

[**gevişmek** (III)] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gerneşmek (II) [**gerimek**] İnat etmek. (*Tosya –Ks.)

[**gerimek**] : (–Ks.)

gerneşmeyh [→ **gerneşmek** (I)]

gerni [→ **germe** (I) **-4**]

gernik (I) Başak taneleri siyez gibi kabuklu olup fakat ondan iri ve parlak olan, bulgur yapmaya yarayan bir çeşit buğday. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Daday –Ks.; –Çr.; –Sn.; *Kavak –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)

gernik (II) Topaç. (Babik *Pütürge –Ml.)

geroc [**gerö-1, gerü, gerüğ**] Meyve toplarken yüksekteki dalları yaklaştırmakta kullanılan ucu eğri çubuk. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

[**gerö -1**] : (Sarıca *Gölköy –Or.)

[**gerü**] : (–Sm.)

[**gerüğ**] : (–Or.)

geroğlum Çift sürerken çiftçinin tarlabaşına vardığında öküzü geri çevirmek için söylediği söz. (Kaya, Seki *Fethiye –Mğ.)

geron vermek Değirmenin alt taşının her tarafına kertme yapmak : *Değirmene geron verilecek.* (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

gerö 1. [→ **geroc**] **2.** Ocakta yemek pişirmek için kazanın takıldığı ucu çengelli ağaç. (Salman *Akkuş –Or.)

gerördek Dişi ördek. (*Tire –İz.; *Fethiye ve köyleri, *Milas –Mğ.)

gerp (I) Miras. (*Elbistan –Mr.)

gerp (II) Çekilme, bozgunluk. (*Kozan –Ada.)

ger pelidi Dut dalı gibi dalları olan bir çeşit ağacın peliti. (İmamuşağı *Silifke –İç.)

gerpelit Pırnal meşesi. (*Beyşehir, Köseleli *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.)

gerpmek Göz kırpmak. (Aslanköy *Mersin –İç.)

gerrap Harman yığmaya yarayan basit bir aygıt. (*Arpaçay ve bazı köyleri, *Çıldır –Kr.)

gerrehmek İnanmak : *Sen bu işin olajağına tamam gerrehsen.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gers (I) Buluğa ermiş, yetişkin kız. (Lohan –Gaz.)

gers (II) [**geriz** (III) **-2, gert, gerz** (II) **-1, giriz**] Kanalizasyon. (Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

[**geriz** (III) **-2**] : (–Uş.; Bayındır –İz.; –Zn.; –Krş.)

[**gert**] : (*Sivrihisar –Es.)

[**gerz** (II) **-1**] : (Osmaniye *Ilgın –Kn.)

[**giriz**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gert [→ **gers** (II)]

gertek Elmacık kemiği. (Mühye –Ank.)

gerten [→ **garten**]

gertik (I) Boğum. (–Tr. ilçe ve köyleri.)

gertik (II) Kalın : *Ensesi ne gertik adammış.* (*Emirdağ –Af.)

gertlangoz Salyangoz. (–Mğ.)

gertlek 1. Kendi zayıf, hastalıktan karnı şişmiş (kimse). (*Karaman –Kn.) **2.** Ağzı büyük, elmacık kemikleri çıkık, fırlak dişli (kimse). (–Kn.)

gertlez Kansız, zayıf, soluk renkli (kimse). (Cenciğe –Ezc.; *Nizip –Gaz.; –Kn.)

gertmek 1. Gezmek, dolaşmak. (–Sn.) **2.** Sona kalmak : *Mustafa gertmeğe kaldı.* (*Zara –Sv.)

gertmen Bencillik : *Gertmenlik yapma.* (Boynuyoğun –Ada.)
geruk Geberik (saygısızca konuşmada). (–Ama.)
gerü [→ **geroc**]
gerüğ [→ **geroc**]
gerük Yara izi. (*Merzifon –Ama.)
gerve Ayakkabı koncu. (*Perşembe –Or.)
gervişlemek Bir işi düzenli yapmak. (–İç.)
gerz (I) Fenalık. (–Kıbrıs)
gerz (II) **1.** [→ **gers** (II)] **2.** Yollarda olan üstü açık su yolu : *Yağmur yağdı gerzler taştı.* (Demirci –Mğ.)
gerz (III) Bakımsız, meyve vermeyen ağaç. (Akköy *Söğüt –Bil.)
gerz (IV) Zamanında yavrulamayan hayvan. (Akköy *Söğüt –Bil.)
gerza [→ **gerze**]
gerze [**gerza**] Bir çeşit büyük tavuk ya da horoz. (–Çr.; Kecek *Oltu –Ezm.; Cenciğe –Ezc.; Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**gerza**] : (Yavuz *Şavşat –Ar.)
gerzem [→ **gez** (IX)]
gerzinge Sepet : *İki gerzinge armut aldım.* (*Mersin –İç.)
gesbülenmek İstemiyerek, zorla : *Bu işi gesbülenerek yapacaksın.* (*Antakya –Hat.)
gesefe Yağda kavrulmış kaysı kurusu. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gesefet Can sıkıntısı : *Allah beni gesefetten gurtaramadı getti.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gesger [→ **geren** (I) **-2**]
gesgeri etme Geri verme, geri çevirme : *İstediğiniz meyveyi gönderiyorum, sepeti Ahmet'le gesgeri ediniz.* (*Havza –Sm.)
gesgesi İşe yaramaz (şey). (–Gaz.)
gesi [→ **geysi** **-1**]
gesilik [→ **geysilik**]
gesin Saban demiri. (Babik *Pütürge –Ml.)
gesleme Dört santimetreden fazla kalın olan tahta. (*Afşin –Mr.)
gessep Kasap. (*Iğdır –Kr.)
gesuç Saçta ekmek çevirmeye yarayan tahta araç. (Eğlence *Boyabat –Sn.)
ges yıkamak Çamaşır yıkamak. (–Ur.; *Milas –Mğ.)
geşdüğnen Geçince. (–Tr.)
geşeng [**geşenk**] Güzel, iyi. (*Iğdır –Kr.)
[**geşenk**] : (–Kr.)
geşenk [→ **geşeng**]
geşetmek Güvercin tüy değiştirmek. (*Antakya –Hat.)
geşgel Geçerli : *Senin sözün benimkinden daha da geşgeldir sen söyle seni gırmaz.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
geşgülüm Daha da kıymetli : *Güzel değülüm ki, sözümde geşgülün olsun.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
geşik Gökkuşağı. (*Kemaliye –Ezc.)
geşim Çabuk inanan, saf (kimse). (*Antakya –Hat.)
geşlimine Parasız, karşılıksız : *Ali dayı tarlasını işliyemediğinden akrabasına geşlimine verdi.* (Bayadı –Or.)
geşmek Geçmek. (Danışman *Fatsa –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.)
geşmer Şakacı, her sözü ile insanları güldüren (kimse). (Uluşiran *Şiran –Gm.)
geş olmak Ölmek. (*Akseki –Ant.)
get (I) **1.** Oyuk, gedik. (*Bornova –İz.; –Kü.; Mühyen –Ank.) **2.** Bir tarlanın diğer tarla içine doğru yaptığı girinti. (Yenice *Tarsus –İç.) **3.**

Dağ ve tepelerdeki çukurluklar. (Pekün *Kelkit –Gm.)

get (II) Sırık, değnek. (Ersis *Yusufeli, *Şavşat –Ar.)

get (III) Bozuk dikiş, pot. (*Akyazı –Kc.; *Ahlat –Bt.)

get de Git be... (*Iğdır -Kr.)

getdiki sene Geçen yıl. (Çağlayık *Silifke –İç.)

geterlemek Önüne katıp sürmek, kovalamak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gétgéde Gittikçe : *Getgede zenginidi.* (–Gaz.)

getgüt Düz olmayan, çukurlu tümsekli (yer) : *Yollar getgüt olduğu için araba çok sallandı.* (Uluşiran *Şiran –Gm.; Utav *Yusufeli, Yavuz *Şavşat –Ar.; Nurgah –Ezm.; *Ağın, *Keban –El.)

getgüt etmek Yerli yersiz durmadan konuşmak. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

getiç Kazan. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

getmek [→ **gedmek** (I)]

getmer Kat kat olma hali. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

getne [→ **gedne -2**]

getteş Gurur, kurum. (Mühye –Ank.; Şıhlı –Ky.)

getürmek Getirmek. (Aşağıkayı *Tosya –Ks.)

gev (I) [→ **gereñ** (I) **-2**]

gev (II) [→ **gök** (II) **-1**]

gevar [→ **gever** (I) **-1**]

gevcek [→ **geysi -1**]

gevcen Ağaçtan meyve toplamaya yarayan ucu çatallı değnek. (–Sm.)

gevçelemek Yemeye, çiğnemeye çalışmak. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gevçen Çorap tığı. (–Ks.)

geve (I) Halı. (–Mn.; *Şavşat –Ar.; *Çıldır, *Arpaçay –Kr.; Mengezer *Doğubayazıt –Ağ.)

geve (II) [→ **gayfa**]

geve (III) Budanan dallarda kalan kuru uç. (Zana ve çevresi –Ama.)

geve (IV) [→ **geyve**]

gevebe çivisi [→ **gevele** (I)]

geveç [→ **gelberi** (I) **-2**]

geve çivisi [→ **gevele** (I)]

geveğen (I) Bir çeşit yayla dikeni. (*Anamur –İç.)

geveğen (II) [→ **göveğen**]

geveke Büyük ve hafif taş. (Emirler *Bala –Ank.)

gevel (I) Ağızlık. (–Nğ.)

gevel (II) [→ **gaal**]

gevel (III) **1.** [→ **gever** (I) **-1**] **2.** [→ **gever** (I) **-2**]

gevelcin Katı, sert : *Bu sefer un iriymiş ekmeği gevelcin oluyor.* (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gevele (I) [**gedavla, gedeğle, gedevle, gevebe çivisi, geve çivisi, gevere, gevile, gevle** (I)] Saban oku ile saban tabanını birbirine bağlayan çivi. (Çığrı *Dinar –Af.; Kumdanlı, Körküler *Yalvaç, İğdecik Uluğbey *Senirkent, *Keçiborlu –Isp.; Başpınar *Tefenni, Kızılkaya *Bucak, Kozağaç *Gölhisar –Brd.; Bulkaz *Çivril, Söğüt *Honaz, Dede *Çal –Dz.; –Kü.; Kuzköy *Ünye –Or.; Çayhan *Ereğli –Kn.; *Serik –Ant.)

[**gedavla**] : (Evreşe *Gelibolu, Kangırlı *Lapseki –Çkl.; Kavaklı –Ed.)

[**gedeğle**] : (–Nğ.)

[**gedevle**] : (*Eşme ve çevresi –Uş.; Karahisar *İncesu, Zile *Develi –Ky.; Büyükdere –Nğ.)

[gevebe çivisi] : (İsabey *Çal –Dz.)
[geve çivisi] : (Sorkuncak *Ereğli –Isp.; Kirligiret, Tepelice –Kn.)
[gevere] : (–Krş.)
[gevile] : (Güney *Yeşilova –Brd.)
[gevle (I)] : (Barla *Eğridir –Isp.; Çamköy *Gölhisar, Çeltek, Kamak *Yeşilova –Brd.; Kızılhisar, Oğuz *Acıpayam, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gevele (II) Ahır, samanlık gibi binaların üzerine atılan ağaç direk. (Zeyve *Söğüt, *Bozhüyük –Bil.; Satılmış –Es.)

gevele (III) İplik çıkrığı. (*Acıpayam –Dz.; *Ula –Mğ.)

gevelemek Hayvan, kanatmayacak kadar hafifce ısırmak. (Kösten, Honaz –Dz.)

geveleşmek 1. Önemsiz bir konuyu şakalaşarak konuşmak. (*Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.) **2.** El şakası yapmak. (Dodurga *Bozüyük –Bil.)

gevellemek [→ **gegellemek**]

gevelmek Kurumak : *Ayakkaplarım gevelmiş de ayağımı sıkıyor.* (Hortma *Acıpayam –Dz.)

gevel vermek Söz vermek. (Saray –Çkr.)

gevel yaval etmek Korku ya da utanma nedeniyle konuşamamak. (*Mut ve köyleri –İç.)

geveme Kaşıntı yapan bir çeşit cilt hastalığı. (–Nğ.; Buluklu *Mersin –İç.)

geven (I) [→ **gevgene (I)**]

geven (II) Arpa sapı. (*Çarşamba –Sm.)

geven hıcı Keven bitkisi zamkı. (*Erciş –Vn.)

gevenur Bir çeşit ot. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

gever (I) [**gavar, geber, gefel, gener, gevar, gevel (III) -1, 2**] **1.** Bahçe ve tarla sulamak için açılan ince su yolu, ark. (Kızılhisar, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Lapseki –Çkl.; İnikli *İznik –Brs.; Yarhisar –Bil.; Alpu, Bozan, *Sivrihisar ve köyleri, –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Safranbolu –Zn.; –Sn.; Karkıncık *Artova –To.; Aybastı –Or.; *Şebinkarahisar –Gr.; Ergan –Ezc.; Eleşkirt *Doğubayazıt –Ağ.; *Ağın, Kesirik –El.; Aşudu, *Darende –Ml.; –Ur.; *Nizip –Gaz.; *Göksun, Önsen –Mr.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; Maksutlu *Şarkışla, *Koyulhisar, *Kangal, Çepni, Karaözü *Gemerek, Vazıldan *Divriği, *Gürün –Sv.; *Boğazlıyan, Maden, İncirli –Yz.; Bükeler *Kızılcahamam, Çanıllı *Ayaş, *Haymana, Mühye –Ank.; *Mucur, Genezin *Avanos –Nş.; Bozca *İncesu, Afşar aşireti, Pazaröreni *Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.; Çavuşçu *Ilgın –Kn.; Üzümlü *Fethiye –Mğ.)
[gavar] : (–Ezm.; *Kemaliye –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.)
[geber] : (–Ada.)
[gefel] : (İshaklı *Bolvadin –Af.)
[gener] : (*Afşin ve köyleri –Mr.)
[gevar] : (*Şebinkarahisar –Gr.; Ergan –Ezc.; *Arapkir –Ml.; Palha *Divriği –Sv.)
[gevel (III) -1] : (*Bolvadin –Af.)
2. Arklardaki suyun yolunu değiştirmek için önüne yapılan toprak set. (*Elbistan –Mr.; Erzin –Ada.)
[gevel (III) -2] : (–Ky.; Nar –Nş.)

3. Ark suyunu evleklere bağlamak için delinip konulan taş. (–Ky.)

gever (II) Boyunduruğun kayış bağlanan yeri. (Argıthan *Ilgın –Kn.)

gever (III) Soğuk. (*Osmaniye –Ada.)

gever çalmak Tarla ve bostanları sulamakta kullanılan suyun akış yolunu değiştirmek. (Karıncalı –Krş.)

gevere [→ **gevele** (I)]

geverlemek Sebze bahçesini ikinci kez sulamak. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Toprakkale *Osmaniye –Ada.)

gevermek Bahçeyi sularken kürekle suya yol açmak. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

gever vermek Sır almak için karşıdakini konuşmaya isteklendirmek. (*Gürün –Sv.)

geveş Kiraza benzeyen, meyve veren bir çeşit dikenli çalı. (*Edremit –Ba.)

geve vermek Ümit vermek. (*Merzifon -Ama.)

gevez [→ **geveze** (I)]

geveze (I) [**gevez**] Sürü hayvanlarının boynuna takılan küçük çan. (Çapalı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Savaştepe –Ba.; Tavaklı *Ezine –Çkl.; Şücaattin *Seyitgazi –Es.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

[**gevez**] : (*Edremit –Ba.)

geveze (II) Aşınan parçanın görevini yapamaması. (*Ağın –El.)

geveze pamuğu Kalaycılıkta kalaya renk vermeye yarayan bir madde. (–Çkl.)

gevge [→ **gevgene** (I)]

gevgeç (I) [**gevgeş** (I)] Seyrek dişli, büyük ağızlı (kimse). (–Ezm.)

[**gevgeş** (I)] : (Erkinis *Yusufeli –Ar.)

gevgeç (II) [**gevgeş** (II)] **1.** Düşük kulaklı hayvan. (*Tire –İz.; *Ulubey –Or.; *Antakya –Hat.; *Saimbeyli –Ada.)

[**gevgeş** (II)] : (*Nizip –Gaz.; Köşker –Krş.; –Ada.)

2. Uzun bacaklı hayvan. (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)

gevgeçlemek Zayıflamak: *Atım gevgeçledi.* (Pınarlı, Yoncalı *Şavşat –Ar.)

gevgene (I) [**gege** (II) **-2**, **geven** (I), **gevge, gevgev, gevig, gevik** (II) **-3**] Geveze. (Büyükelvan *Ahseki –Ant.)

[**gege** (II) **-2**] : (*Bozkır –Kn.)

[**geven** (I)] : (Yeniköy *Ödemiş –İz.)

[**gevge**] : (–Kn.)

[**gevgev**] : (Çapalı *Dinar –Af.)

[**gevig**] : (–Brd.)

[**gevik** (II) **-3**] : (Çapalı *Dinar –Af.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; –Ba.; Tokat –Es.; *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı –Ant.; Kaya *Fethiye –Mğ.)

gevgene (II) Bir tarafı kıllı, keçeye benzer bir çeşit örtü. (Çandır –Gr.)

gevgeş (I) [→ **gevgeç** (I)]

gevgeş (II) [→ **gevgeç** (II) **-1**]

gevgeş (III) Büyük ağızlı çömlek. (Erkinis *Yusufeli –Ar.)

gevgeş (IV) İyi kesmeyen (makas). (Peşman *Daday –Ks.)

gevgeş getirmek Bir işi noksan, hileli yapmak, işte dürüst olmamak. (Üçkuyu *Çal –Dz.)

gevgeştirmek Makası boşyere açıp kapamak : *Makası çocukların elinden alın, gevgeştiriyorlar.* (Peşman *Daday –Ks.)

gevgev [→ **gevgene** (I)]

gevgez Danaburnu denilen böcek. (*Beypazarı –Ank.)

gevgille Çürük ceviz. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Alanya –Ant.)

gevgir [**gevkir**] Süzgeç. (Karaburun –İz.)

[**gevkir**] : (*Ulukışla –Ng.)

gevi (I) Kabağın ince dalları. (Uşhum *Yusufeli –Ar.)

gevi (II) Dayanıklı, kuvvetli. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gevi (III) [**givi**] Damat. (–Bt.; Uşhum *Yusufeli –Ar.)

[**givi**] : (*Çumra –Kn.)

gevig [→ **gevgene** (I)]

gevigen [→ **göveğen**]

gevik (I) [**geme** (I) - **5**, **gemeş** (I) **-3**, **gevilli -1**, **gevük ağızlı**] Dişsiz ya da yamuk, çarpık (ağız için) : *Gevik Ali.* (Tahtacı –Isp.; Kozağaç *Gölhisar, Çerçin, Güney *Yeşilova, –Brd.; Darıveren *Acıpayam, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Eymir, Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Tire –İz.; Tokat –Es.; *Bor –Ng.; Bağyaka *Finike, *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı ve köyleri –Ant.; Yerkesik –Mğ.)

[**geme** (I) **-5**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Karabüzey *Araç –Ks.; *Beypazarı –Ank.; –Nş.)

[**gemeş** (I) **-3**] : (*Sandıklı –Af.)

[**gevilli -1**] : (*Acıpayam –Dz.)

[**gevük ağızlı**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gevik (II) **1.** Kuruntulu : *Bu kız amma gevik ha.* (Baladız *Keçiborlu –Isp.) **2.** Sözünde durmayan. (Kozluca *Keçiborlu –Isp.) **3.** [→ **gevgene** (I)]

gevik (III) [**gevinti** (I), **geviş** (III)] Burgunun ucundan dökülen talaş. (Kozluca *Keçiborlu –Isp.)

[**gevinti** (I)] : (–Brd.)

[**geviş** (III)] : (Çığrı *Dinar –Af.)

gevik (IV) Hayvanlarda koyu kırmızı ile siyah karışığı renk : *Gevik keçi.* (–Kr.)

gevik (V) [→ **gevik** (II) **-1**]

gevik (VI) Rüşvet : *Gevik yedirmeden bu işi gördüremeyeceğim.* (–Ba.; *İzmit –Kc.; Hatip, Sille, *Ereğli, Kameni, Güvenç, –Kn.)

gevik (VII) [**gevinti** (II)] **1.** Ekinin sap ve kabuğu, boş başak. (Çiftlik *Dinar –Af.; Nudra *Şarkîkaraağaç, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Çöplü *Çivril, Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Ermenek, Manyanı *Karaman –Kn.)

[**gevinti** (II)] : (Çığrı *Dinar –Af.; Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

2. Savrulan harmandan arta kalan ezilmemiş, iyi dövülmemiş başak. (Bulkaz *Çivril –Dz.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gevik (VIII) **1.** [→ **gegek** (II) **-4**] **2.** Ağaç köklerinin kurumuş parçaları. (Seyit –Gr.)

gevik (IX) Yavrusu ölen ineğin sütünü sağdırması için emzirilen başka bir buzağı. (–Kn.)

gevikmek Eğrilmek, hırpalanmak : *Güğüm gevikmiş.* (Sofular *Eğridir, Yaka *Gelendost –Isp.; *Bozdoğan –Ay.; –Ba.)

gevil Gönül. (Kerkük).

gevilcen (I) [**gevülcen**] **1.** Ateş karşısında fazla ısınmaktan yüz, el ve bacaklarda meydana gelen kırmızı benekler. (Nuh –Af.; –Çkl.; –Brs.; Alayunt –Kü.; İğneciler *Mudurnu

–Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; –Mr. ve köyleri; Aslanköy *Mersin –İç.; Karaçulha –Mğ.)

[**gevülcen**] **:** (Uluşiran *Şiran –Gm.)

2. Bacaklarda yuvarlak kırmızılıklar meydana getiren bir çeşit cilt hastalığı. (Kitiz *Göksun –Mr.)

gevilcen (II) Boşboğaz : *Gevilcen ağız hemen söyledin mi?* (Başmakçı *Dinar –Af.)

gevilcenli [**gevilli -2**] Önem verilmeyen, sevilmeyen kimseler için kullanılır. (Çiğil –Kn.)

[**gevilli -2**] **:** (*Acıpayam –Dz.)

gevilcenli olmak Yara iyileşememek, kötüye doğru gitmek. (Terkeşan –Yz.)

gevile [→ **gevele** (I)]

gevil gelleme Bahse girme : *Sennen gevil gellem, kar onbeş gündür yağıy.* (Bayburt, İrişli *Sarıkamış –Kr.)

gevil gevil Körpe kuzu vb. hayvanların ilk ot yerkenki durumu : *Bahsana gevil gevil yeyir.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gevil güvül etmek Gereksiz yere, can sıkacak şekilde konuşmak. (Çığrı *Dinar –Af.)

gevilli 1. [→ **gevik** (I)] **2.** [→ **gevilcenli**] **3.** Aksi, ters konuşan kimse. (*Acıpayam –Dz.)

gevilmek Eyilmek, çarpılmak. (–Brd.; *Sarayköy ve köyleri, *Acıpayam, Sürez *Bozdoğan –Dz.; Yerkesik –Mğ.)

gevimek [→ **gevmek** (I)]

gevim gebile Hısım akraba : *Sen gendüyen güvenme bende de az çok gevim gebile var.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gevin (I) Ot bitmeyen, çakıllı, taşlı yer. (Önsen, Efsun *Elbistan, *Göksun –Mr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.)

gevin (II) Lezzetli, tatlı : *Arpa ekmeği çok gevin olur.* (Öteyüz –Zn.)

gevinti (I) [→ **gevik** (III)]

gevinti (II) [→ **gevik** (VII) **-1**]

gevir Kestane ormanında ağaçtan ağaca geçmeye yarayan iskele. (*Ayancık –Sn.)

gevirci Çocuklarda kızamık hastalığının belirtileri. (Buçuk *Ayaş –Ank.)

gevirdemek Gevezelik etmek. (*Safranbolu –Zn.)

gevirge Ağaçların baharda yeşeren genç sürgünleri. (Abaş, Kızılyer, Honaz –Dz.)

geviş (I) Orakçıların bir sıra halinde ekin biçmesi. (Kapıkaya, *Merzifon ve köyleri –Ama.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

geviş (II) [**gevik** (V)] **1.** Ağızda çiğnenen şey, lokma. (Dikici *Dinar –Af.; *Ermenek –Kn.)

[**gevik** (V)] **:** (*Çal –Dz.; –İz.; *Bor –Nğ.)

2. Biçerdöverin ezdiği ürün : *Traktör çok geviş yaptı.* (Körküler *Yalvaç –Isp.)

geviş (III) [→ **gevik** (III)]

geviş atmak Kızan deve tükrük atmak. (–İç.)

gevişe gitmek [**gevişmek** (I)] Orakla ekin biçerken yarış yapmak : *Haydin bir gevişe gidelim.* (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

[**gevişmek** (I)] **:** (–Ama.)

gevişmek (I) [→ **gevişe gitmek**]

gevişmek (II) Bir iş hakkında çok konuşmak. (*Ermenek ve köyleri –Kn.)

gevişmek (III) [→ **gerneşmek** (I)]
gevit [→ **gebik** (II) **-1**]
gevizmek Soğuktan tüyleri diken diken, olmak ürpermek. (Sarıoba *Polatlı –Ank.)
gevkir [→ **gevgir**]
gevle (I) [→ **gevele** (I)]
gevle (II) Yeni uzayan asma dalı. (Fariske *Ermenek –Kn.)
gevle (III) Aşure. (Ahmetçe –Çkl.)
gevlemek [→ **gevmek** (I)]
gevlenk Saç üzerinde pişirilen yufkayı çevirmeye yarayan tahta araç. (Bozlar –Brd.)
gevletmek Bir şeyi bildiği halde bilmezlikten gelmek : *Sen biliyorsun amma beni gevlediyorsun.* (Mühye –Ank.; Çiğil –Kn.)
gevmek (I) [**gevimek, gevlemek, gevşelemek, gevşemek, gevşenmek**] Ağızda katı bir şey çiğnemek, geviş getirmek. (Çiftlik *Dinar –Af.; İğdecik, Uluğbey *Senirkent, Yaka, *Gelendost, *Yalvaç ve köyleri, İlyas *Keçiborlu, *Atabey –Isp.; Çuvallı *Yeşilova, Karamanlı *Tefenni, Kuşbaba *Bucak, Kozağaç *Gölhisar –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Alaeddin *Acıpayam, –Dz.; Köşk, Eymir, Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Bayındır, *Urla, *Bergama –İz.; –Ba.; –Kü.; Kepen *Sivrihisar, Tokat –Es.; –Ks.; –Çr.; –Sm.; Marınca *Merzifon, Zana –Ama.; *Zile ve köyleri –To.; Kuzköy *Akkuş –Or.; *Alucra, *Şebinkarahisar, Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Koyulhisar, Eskihüyük *Şarkışla, Tutmaç, Çepni *Gemerek, Ağrakos *Suşehri, –Sv.; –Ank.; Köşker –Krş.; Afşar aşireti *Pınarbaşı, *Bünyan, –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Kozan, İncirlik, Şıhlı –Ada.; *Silifke ve köyleri –İç.; *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı ve köyleri, *Finike, Erenyaka *Akseki –Ant.; Kaya *Fethiye –Mğ.)
[**gevimek**] : (–Ks. ve çevresi)
[**gevlemek**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
[**gevşelemek**] : (Aliköy *Çaycuma –Zn.)
[**gevşemek**] : (*Bartın –Zn.; *Kurşunlu –Çkr.; Karkıncık *Artova –To.; Uzunmusa, Sarıca *Gölköy, Bayadı –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; –Tr. ilçe ve köyleri; *Kelkit ve köyleri –Gm.; –Rz.; Utav, Erkinis *Yusufeli –Ar.; –Kr. ve bazı köyleri *Koyulhisar –Sv.; Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; Bahçeli *Bor –Nğ.; –Kn.)
[**gevşenmek**] : (Çığrı *Dinar –Af.; Bulkaz *Çivril, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Düzce –Bo.; –Sm.; *Saray –Tk.)
gevmek (II) Eğmek, bükmek : *Şişi gevme.* (–Dz.)
gevmek (III) Sürmek : *Şu mısırı gevdiriverelim.* (Salda *Yeşilova –Brd.)
gevmek (IV) Kendini koyuvermek, çözülmek. (Gökköy *Lapseki –Çkl.)
gevrecik Kayalık yerlerde yetişen kokulu bir çeşit bitki. (Honaz ve köyleri –Dz.)
gevreği batmak Bebeklerde omurilik kemiği sancılanmak. (*Merzifon –Ama.)
gevrek (I) **1.** Elli, ellibeş santimetre boyundaki tütün fidanları. (–To.) **2.** Kendirin dış kabuğu ve çarpıldıktan sonra içinde kalan ufak parçaları (–To.) **3.** Ceviz büyüklüğün-

de dikenli meyvesi olan bir çeşit kamış. (Tangal –Sn.)

gevrek (II) Mısır ya da buğday ununun kaymakla yoğrulmasıyle yapılan bir çeşit ekmek. (Yavuz *Şavşat –Ar.)

gevrek ekmek Yufka ekmeği. (*İskilip –Çr.)

gevrekmek Kavun keleği. (Kemaliye *Alaşehir, Körez *Kula –Mn.)

gevrele [→ **gabalak** (III)]

gevremek (I) Öfkelenmek, kızmak : *Yaprakları toplama babam gevrer.* (Erkinis *Yusufeli –Ar.; –Ada.)

gevremek (II) **1.** Ekin olgunlaşmak. (*Kurşunlu –Çkr.; Ersis *Yusufeli –Ar.) **2.** Ekinin biçilme zamanı geçmek. (Erkinis *Yusufeli –Ar.) **3.** Ekin susuzluktan kurumak. (–Kü.; –Ank.; Afşar *Pınarbaşı –Ky.)

gevremek (III) Ölmek, gebermek anlamında kullanılır. (*Tirebolu –Gr.; –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Yavuz *Şavşat –Ar.; *Ağın, *Keban –El.)

gevre tüyü Kazların ufak tüyü. (İrişli, Bayburt, *Sarıkamış –Kr.)

gevreyik [**gevreyük**] Hayvanların yediği sütlü bir çeşit ot. (–Çr.; –Ml. ve çevresi)

[**gevreyük**] : (Aliköy *Çaycuma –Zn.)

gevreyük [→ **gevreyik**]

gevreze Çok sıcak olan ova. (Karahisar *İncesu –Ky.)

gevri Sıkı, gergin : *Mekiğin vidasını sıkıştırırsak iplik gevri olur.* (*Pozantı, *Karaisalı –Ada.; Yuva *Elmalı –Ant.; Eldirek, Kemer *Fethiye –Mğ.)

gevri gelmek İş zor gelmek : *Bizim çiftçiye iş gevri geldi.* (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gevrik Büyüme çağındaki çocukların başında çıkan sivilce. (–Dy.)

gevrikmek Kasılmak, katılaşmak. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gevriyen Bir buçuk metre boyunda, kestane yaprağına benzer bir çeşit ot. (*Bayburt –Gm.)

gevselemek Hayvan, sevmediği ot ve samanı yemeyerek ağzında dolaştırıp çıkarmak. (*Eşme ve çevresi –Us.; –Ba.; Tılışbık *Kelkit –Gm.; –Kn.)

gevsi [→ **geysi -1**]

gevsi yuvmak Çamaşır yıkamak. (–Dy.)

gevşelemek [→ **gevmek** (I)]

gevşemek [→ **gevmek** (I)]

gevşemük Ağızda çiğnenerek yumuşamış şey. (Aliköy *Çaycuma –Zn.)

gevşenmek [→ **gevmek** (I)]

gevşerek Gevşekçe. (Sökün *Silifke –İç.)

gevşürük Unla karıştırılmış, ezilmiş meyve çekirdeğini külde pişirerek yapılan bir çeşit çörek. (Azdavay *Daday –Ks.)

gevuk [**gevük -3**] **1.** Meyve toplamaya yarayan ucu eğri sırık. (–Ama.) [**gevük -3**] : (Kuzköy *Akkuş –Or.) **2.** Deste bağlamaya yarayan çatallı çubuk. (–Ama.)

gevük **1.** Yapraksız mısır sapı. (–Or. ve köyleri) **2.** Kurumuş dal. (Nefsiköseli *Görele –Gr.) **3.** [→ **gevuk -1**] **4.** Baston. (Bozcalı *Reşadiye –To.) **5.** [→ **gegek** (II) **-3**]

gevük ağızlı [→ **gevik** (I)]

gevülcen [→ **gevilcen** (I) **-1**]

gevülcen olmak Ateş karşısında kalan vücut benek benek kırmızı olmak. (Kuşköy *Akkuş –Or.)

gevvez Emir eri. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gey [→ **gen** (I) **-3**]
geycealık [**geyceğalığı, geyecealığı**] Eski entari. (–İç.)
[**geyceğalığı**] : (Uzuncaburç *Silifke –İç.)
[**geycealığı**] : (Masara *Mut –İç.)
geyceğalığı [→ **geycealık**]
geycek [→ **geysi -1**]
geyceklik [→ **geysilik**]
geycek taşı Üzerinde çamaşır yıkanan taş. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
geycek yumak Çamaşır yıkamak. (Yassıören *Senirkent –Isp.)
geycik [→ **gercik** (I) **-1**]
geyde Müzik ahenk : *Gençler bu akşam güzel bir geyde dutturmuşlardı.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
geydeleme Çocuk yerli yersiz ağlama. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
geydirmek Aniden birine bir şeyle vurmak. (*Düzce –Bo.)
geyecealığı [→ **geycealık**]
geyecek [→ **geysi -1**]
geyec elması Ceviz büyüklüğünde sert, ekşimsi yabanî elma. (*Silifke –İç.)
geyelemek [→ **gegelemek** (I) **-1**]
geyem [→ **gezem -1**]
geyerek Kaburga altı, böğür. (Kızılcaören –Kü.)
geyes damı Çamaşır yıkanan ve banyo yapılan yer. (Palha *Divriği –Sv.)
geyesi [→ **geysi -1**]
geyesilik [→ **geysilik**]
geygel (I) **1.** Başı kel kimse. (*Kurşunlu –Çkr.) **2.** Yerinde duramayan, hareketli (kimse). (Honaz ve köyleri –Dz.; –To.) **3.** Karısı başkasıyle düşüp kalkan adam. (Reis –Kn.) **4.** Aptal (kimse). (–Çkr.)
geygel (II) Demirci : *Bizim geygele demiri yaptırmaya verdim.* (Muscalı *Çarşamba –Sm.; –Ama.; *Erbaa –To.)
geygesmek [→ **gezelemek** (I) **-1**]
geygi (I) [→ **geysi -1**]
geygi (II) Yıkılacak derecede eski evlere vurulan direk, destek. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)
geygi (III) Yumuşak kapçık : *Çiçek geygisi.* (–Kn.)
geygin Düşmanlık, kin besleyen (kimse). (–Kü.; *Gürün –Sv.; *Mut ve köyleri –İç.)
geygü [→ **geysi -1**]
geyib olmak Kayıp olmak : *Beş liram geyib oldu.* (*Antakya –Hat.)
geyicek (I) [**geyik elması**] Yabanî elma. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Sarıvadi, Dindebol *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.)
[**geyik elması**] : (Pazarova *Bucak –Brd.; –Dz.; Pınarbaşı *Karaman –Kn.)
geyicek (II) [→ **geysi -1**]
geyik (I) Mavi çiçekli bir çeşit çiğdem. (Çığrı *Dinar –Af.)
geyik (II) Memeli yabanî hayvan. (Bademağacı –Ant.)
geyik (III) Hayvanların aşık kemiği. (Afşar *Sarız –Ky.)
geyik buzağılemek Güneşli havada yağmur yağmak. (Alayunt –Kü.)
geyik elması [→ **geyicek** (I)]
geyik göbeği Dağlarda biten boz renkli, ortası mor bir çeşit çiçek. (Kerem *Burhaniye –Ba.; Ilgın *Elbistan –Mr.)
geyik kanı Pembe renkli boya. (–Or.)
geyik kişi Erkek adam anlamında kullanılır. (*Çivril -Dz.)

geyiksırtı Geyik tüyü renginde, yenilen bir çeşit mantar : *Ormanda geyiksırtı topladım.* (Dağ köyleri *Maçka –Tr.)

geyim (I) [→ **geysi -1**]

geyim (II) Belirli parçalara ayrılmış gön parçalarından her biri : *Bana iki geyim gön ver.* (Durgut –Kc.; *Ermenek –Kn.)

geyim (III) Bir çift öküz nalı. (–Kr. ve köyleri)

geyim (IV) Sağlam, dayanıklı. (*Iğdır –Kr.)

geyin (I) [**geyn**] Geviş getiren hayvanların dişilik organı. (Başpınar *Tefenni –Brd.; Hacılar, *Eğridir ve köyleri –Isp.; Bozan –Es.; Gökçesu, İğneciler *Mudurnu –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *Ayaş –Ank.; –Nğ.; Gendiğin *Ilgın, Sarıvadi *Ermenek –Kn.; *Kadirli –Ada.; *Anamur –İç.)

[**geyn**] : (Başpınar *Tefenni –Brd.; *Çerkeş –Çkr.; Geriz –Sm.; Çukurköy *Mut, *Anamur –İç.)

geyin (II) Onun için anlamında kullanılır : *Bana vurdu da ben de ona geyin vurdum.* (Kaya *Fethiye –Mğ.)

geyin (III) Zaman, vakit : *–Gece geç geyine kadar nerede kaldınız ?* (Pazar *Kızılcahamam –Ank.)

geyincik Kendisi ile alay edilen (kimse). (Deveviran –Bo.)

geyinmek (I) Alay etmek : *Ayşe Fatma'yı geyiniyor* (Deveviran –Bo.; Sekli *Beypazarı, *Nallıhan –Ank.)

geyinmek (II) Cezalanmak. (Utav *Yusufeli –Ar.)

geyinmek (III) Giyinmek. (*Düzce –Bo.; Utav *Yusufeli –Ar.)

geyip Bilinmeyen, görünmez âlem. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

geyirik Ağızdan çıkan gaz. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

geyirmek Giydirmek. (Koyundere *Alıska –Kr.)

geyis [**geyiz** (I)] Sonbaharda olan geçici, dondurucu soğuk : *Bu yıl bütün sebzeleri geyis vurdu.* (*Sandıklı –Af.; Çeltek, Güney *Yeşilova –Brd.; *Bor –Nğ.)

[**geyiz** (I)] : (Aliağa *Menemen –İz.; *Edremit ve çevresi –Ba.; *Kurşunlu –Çkl.)

geyisi [→ **geysi -1**]

geyislemek Mısır, nohut vb. şeyleri ayaz vurmak. (Kayadibi *Yeşilova –Brd.)

geyiz (I) [→ **geyis**]

geyiz (II) Bağ, bostan ve pamuk tarlasında görülen, yaprakları buruşturan bir çeşit hastalık. (*Kırkağaç –Mn.)

geyiz (III) Soğuktan ellerde ve yüzde görülen çatlaklar. (Gülpınar –Çkl.)

geyle (I) Karda yürümek için giyilen kalbur biçiminde ski. (–Ba.; –Ks.)

geyle (II) Yapılması istenen bir iş üzerinde, düşünme, çalışma. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

geyme 1. [→ **geysi -1**] **2.** Kadınların iş gömleği. (Kesirik, –El.)

geymek (I) Giymek. (*Düzce –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; Kızköy *Ünye, Danışman *Fatsa –Or.; Güneyce –Rz.; *Antakya –Hat.)

geymek (II) Gevşemek. (Şıhlar *Ulubey –Or.)

geymene Nalbant dükkânı. (–Ks.)

geyn [→ **geyin** (I)]

geyrek (I) **1.** Kaburga kemiğinin alt kısmı. (–Af. ve çevresi; *Gördes

–Mn.; *İznik –Brs.; *Sivrihisar –Es.; *Karamürsel –Kc.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Çaycuma, *Bartın –Zn.; Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; –Sm.; *Besni –Adı.; *Gürün, *Koyulhisar –Sv.; Pazar *Kızılcahamam, Mühye –Ank.; *Bor –Ng̃.; Kızbasan *Karaman, *Ermenek –Kn.) **2.** [→ **gogelek**] **3.** Göbek. (–Ezc.)

geyrek (II) Bahşiş. (*Besni –Adı.)

geyret Gayret. (*Iğdır –Kr.)

geyretlik Kuşak üstüne sarılan meşin silâhlık. (Mühye –Ank.; Salkuma –Ky.)

geyri 1. Sonra : *Karanlık bastıktan geyri gelsen de gelmesen de bir.* (*Beykoz –Ist.; –Ama. ve köyleri; Uğurlu, *Ermenek –Kn.) **2.** Başka, gayri. (*Antakya –Hat.)

geyse [→ **geysi -1**]

geysi [**geğesi, geğisi, geğsi, gesi, gevcek, gevsi, geycek, geyecek, geyesi, geygi** (I), **geygü, geyicek** (II), **geyim** (I), **geyisi, geyme -1, geyse, gisi, giyek, giyesi** (I), **giygi, giyisi, giyiz** (I), **giysi**] **1.** Elbise, çamaşır vb. giyilecek şey. (–Af.; –Isp.; *Sarayköy –Dz.; Sulucak *Bornova, Drama göçmenleri, *Buca –İz.; *Turgutlu –Mn.; Karakoca *Karacabey, Nilüfer –Brs.; Bölceağaç *Bandırma –Bo.; Kızılelma *Bartın, *Devrek, Sırçalı *Safranbolu, Aliköy, *Çaycuma –Zn.; Peşman *Daday, Karabüzey *Araç –Ks.; Ovasaray –Çr.; *Boyabat –Sn.; –Sm.; Ziyere, *Ezine, *Merzifon, Kaleköy –Ama.; Samsa *Erbaa –To.; Isola *Şebinkarahisar –Gr.; *Akdağmadeni –Yz.; –Ng̃.; *Karaman, Çetmi, Ortakaraviran *Bozkır, *Ermenek, *Ereğli, Bilecik, *Seydişehir –Kn.; İncekum *Silifke, *Mut, Sabak *Silifke, *Anamur –İç.; *Malkara –Tk.)

[**geğesi**] : (–Kn.)

[**geğisi**] : (Hatip –Kn.)

[**geğsi**] : (–Çr.; Zana –Ama.; Sultaniye *Karaman, *Ermenek –Kn.; Medrese, Gezende *Gülnar, *Anamur –İç.)

[**gesi**] : (*Bartın –Zn.; Ağlı *Küre –Ks.; –Çr.; –Ama.; –Bt.; –Mş.; Akviran –Kn.; *Silifke –Ada.; *Gülnar –İç.; *Manavgat, *Alanya, Boztepe *Serik, *Akseki –Ant.)

[**gevcek**] : (*Kurşunlu –Çkr.)

[**gevsi**] : (*Bartın –Zn.)

[**geycek**] : (Çığrı *Dinar –Af.; –Isp.; Kayadibi *Yeşilova –Brd.; Çöplü *Çivril, Seyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Tepeci –Kü.; Yazıca, Çağa, İğneciler *Mudurnu –Bo.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

[**geyecek**] : (–Dz.; –İz.; *Akyazı ve çevresi –Kc.; Ersis *Yusufeli –Ar.; *Antakya ve köyleri –Hat.; *Mut ve köyleri –İç.; *Serik –Ant.)

[**geyesi**] : (İlama, Yılanlı *Eğridir –Isp.; *Ezine –Ama.; Çavuşçu *Ilgın, Bolay, Kızılviran –Kn.; –Ada.; Köprülü *Alanya –Ant.)

[**geygi** (I)] : (–Brd.; Utav *Yusufeli –Ar.; Palha *Divriği –Sv.)

[**geygü**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**geyicek** (II)] : (Güney *Yeşilova –Brd.; Utav *Yusufeli –Ar.)

[**geyim** (I)] : (*Torbalı –İz.)

[**geyisi**] : (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

[**geyme -1**] : (Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Sv.)

[**geyse**] : (Gödene *Akseki –Ant.)
[**gisi**]: (Hazarzrat *Keçiborlu –Isp.; Pazarcık *Bozüyük –Bil.)
[**giyek**] : (–Ant.)
[**giyesi** (I)] : (*Şarkîkaraağaç –Isp.; –Dz.; Romanya göçmenleri –İz.; *Lapseki –Çkl.; *Gerze –Sn.; *Ezine –Ama.; –Gm.; Vikik - Ezm.; –Ezc.; *Divriği –Sv.; *Avanos –Nş., *Bozkır –Kn.; *Akseki –Ant.)
[**giygi**] : (*Gerede –Bo.)
[**giyisi**] : (Rumeli göçmenleri, Yalı Çiftliği *Mudanya –Brs.)
[**giyiz** (I)] : (–Brs.; Bozcaarmut *Bozüyük –Bil.)
[**giysi**] : (–Ks. ve çevresi; Selanik, Yunanistan; Şumnu, Bulgaristan) **2.** Mendil. (–Zn.)

geysilik [**geğsilik, gesilik, geyceklik, geyesilik**] Çamaşır yıkanan yer, çamaşırlık. (Peşman *Daday–Ks.; –Çr.; –Sm.; *Ermenek, Bayalı –Kn.; *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.)
[**geğsilik**] : (*Ermenek –Kn.; Gezende *Gülnar –İç.)
[**gesilik**] : (Emirşıhlar *Anamur –İç.)
[**geyceklik**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
[**geyesilik**] : (*Hekimhan –Ml.)

geyve (**geve** (IV)] Saban okuna takılan çivi : *Geyvesiz çift sürülmez.* (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
[**geve** (IV)] : (Dikenli –Çkr.)

geyvet Devenin boğazından havuduna, semerine bağlanan ip. (*Boğazlıyan –Yz.; Taşpınar –Kn.)

geyz (I) Ürüne zarar veren kırağı. (İğdecik, Sancaklıboz –Mn.; Mühye –Ank.)

geyz (II) Arkadaş : *Geyz ben burada kalacağım.* (Çığrı *Dinar –Af.)

gez (I) [**gerez** (I)] Defa, kere, kez. (*Bornova –İz.; –Mn. ve çevresi; Kunt –Ks.; *İskilip –Çr.; *Ayancık –Sn.; –Tr.; Akçakent *Nizip –Gaz.; *Elbistan –Mr.; –Ank.; *Bor –Ng.; *Ereğli –Kn.; Mara *Silifke –İç.; *Elmalı –Ant.)
[**gerez** (I)] : (Kamalos –Sm.; *Zile –To.)

gez (II) Ateşli silâhlarda namlunun gerisinde bulunan ve doğru nişan almaya yarayan kertik. (*Merzifon ve çevresi –Ama.)

gez (III) Tahta evlerde kapı pervazlarını birbirine geçirmek için uçlarına açılan oluk. (Kartoz *Eğridir –Isp.)

gez (IV) **1.** Bel, geçit. (Havuz –Sv.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; Gazi *Kozan –Ada.) **2.** Sıra dağların uzayıp giden sırtları. (Dadça *Mesudiye –Or.; Ortaköy *Şarkışla –Sv.)

gez (V) **1.** Boyunduruğun aralık yerlerinde olan kertikler. (Honaz –Dz.; Duma *İnegöl –Brs.) **2.** Kerpiç yapılarda iki kerpiç arasındaki aralık. (*Karaman –Kn.)

gez (VI) Kale burcu. (Orhana, Bozyazı *Anamur –İç.)

gez (VII) Dokunmakta olan bez, kilim vb. şeyleri gergin tutmaya yarayan, ve dokunan tarafa takılan iki ucu sivri ağaç : *Gez kırıldı.* (Çığrı *Dinar –Af.)

gez (VIII) **1.** Demir kesmeye yarayan makas. (*Elbistan –Mr.) **2.** Kerpeten. (Darıveren *Acıpayam –Dz.; Palha *Divriği –Sv.; Kapaklı *Kaş –Ant.; Seydiler *Fethiye –Mğ.) **3.** Çorap şişi. (Akçakaya –Ky.; Berendi *Ereğli –Kn.)

gez (IX) [**gerzem, gezem -5, gezen** (I) **-1, gezezan -2, gezezen, gezyazma -1**] Bir yaşında keçi, oğlak. (Ortahisar *Ürgüp –Nş.)
[**gerzem**] : (Düğrek, Pisi, –Mğ.)
[**gezem -5**] : (*Banaz –Uş.; *Deregünü, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Aşağıkaraçay, Salman, *Tavas –Dz.; Ahlatlıçeşme *Simav –Kü.)
[**gezen** (I) **-1**] : (Mevlütler *Acıpayam –Dz.)
[**gezezan -2**] : (–Ank.)
[**gezezen**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gezyazma -1**] : (Vazıldan *Divriği –Sv.)

gez (X) Duvar taşları arasına konulan harç. (*Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.; Yapıntı *Mut –İç.)

gez (XI) [**gezinti** (I) **-3, gezme** (I)] Ayakyolu, yüznumara. (Ortaköy *Çal –Dz.)
[**gezinti** (I) **-3**] : (Gavurdağı *Osmaniye –Ada.)
[**gezme** (I)] : (–Rz.)

gez (XII) Dokumada kullanılan bir çeşit motif. (Orhana *Anamur –İç.)

gez (XIII) [→ **göz** (VI)]

gez (XIV) Seslenme ünlemi : *Gez Hasan'ın karısı küsmüş gitmiş.* (Güney *Yeşilova –Brd.)

gez (XV) Çukur. (Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gezargi [**gezeen**] Grip vb. bulaşıcı hastalıklar. (Yavuz *Şavşat –Ar.)
[**gezeen**] : (Parak *Alucra –Gr.)

gezdan [**gezeğen** (II), **gezem -3, gezgezme, gezleme**] **1.** İki yaşından sonra doğurmayan kısır keçi ya da koyun. (Kıbrıscık, Deveviran –Bo.)
[**gezeğen** (II)] : (Saray *Çumra –Kn.)
[**gezem -3**] : (Balkan *Beyşehir –Kn.)
[**gezgezme**] : (Kargı *Tosya –Ks.)
[**gezleme**] : (–Yz.)
2. İki, üç yaşında erkek keçi. (–Es.) **3.** [→ **gezem -1**] **4.** [→ **gezem -2**]

geze (I) **1.** Gelinin çeyiz kaldırma töreni. (İbriktepe *İpsala –Ed.)
2. Düğünden sonra oğlan ve kız tarafının verdikleri karşılıklı ziyafet. (–Çkl.; Muraçalı –Ed.; Kızılcıkdere –Krk.)

geze (II) Öküz arabasının iki oku arasına, açıklığı koruması için gerilen ağaç. (–To.)

geze (III) [→ **gezek** (IV) **-3**]

gezeen [→ **gezargi**]

gezef Öfke, gazap. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gezeğen (I) [**gezeğente, gezek** (II), **gezençi, gezenki, gezente** (I) **-1, gezenti** (I) **-1, gezgen, gezgiç -1, gezgin -1, gezginci -1, gezgüç**] Çok gezen (kimse). (*Eğridir ve köyleri, Uluğbey *Senirkent, Tahtacı –Isp.; Çerçin –Brd.; Beylerli, Hırka *Tavas –Dz.; Tepeköy *Torbalı –İz. *Susurluk –Ba.; –Çr.; *Iğdır, Zarşat –Kr.; –Ur.; *Pınarbaşı ve köyleri, *Bünyan –Ky.; *Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.; Kerkük)
[**gezeğente**] : (*Karaman –Kn.)
[**gezek** (II)] : (Kozluca *Keçiborlu –Isp.; –İz. ve çevresi)
[**gezençi**] : (*Susurluk –Ba.)
[**gezenki**] : (*Bodrum –Mğ.)
[**gezente** (I) **-1**] : (*Ünye –Or.; *Uzunköprü –Ed.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.)

[**gezenti** (I) **-1**] : (–Brd.; Seyit *Çal, –Dz.; Eymir, *Bozdoğan, Dallıca *Nazilli –Ay.; Tepeköy *Torbalı, *Ödemiş –İz.; –Mn.; *Edremit –Ba.; Bayadı –Or.; *Bor –Nğ.; –Kn.; Aslanköy *Mersin –İç.; *Fethiye ve köyleri, *Milas –Mğ.; –Ed.; *Lüleburgaz –Krk.; *Saray –Tk.)

[**gezgen**] : (*Sarayköy ve köyleri, *Çal –Dz.; Yerkesik –Mğ.)

[**gezgiç -1**] : (*Eğridir ve köyleri –Isp.; –Brd.; Denizler *Çal, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Merzifon –Ama. ve çevresi; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ilgın –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

[**gezgin -1**] : (Körküler *Yalvaç –Isp.; Bereketli *Tavas –Dz.; *Kurşunlu –Çkr.; *Akyazı ve çevresi –Kc.; *İskilip –Çr.; *Lice –Dy.; –Mr. ve çevresi; *Lüleburgaz –Krk.; *Bodrum –Mğ.)

[**gezginci -1**] : (*Ardanuç ve çevresi –Ar.; –Gaz.; –Ml.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı, *Antakya –Hat.; Ortaköy *Şarkışla, Karaözü *Gemerek –Sv.; Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.; *Kadirli –Ada.; Kerkük)

[**gezgüç**]: (–Sm.; *Merzifon –Ama.; *Zile, *Niksar –To.; Danışman *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gezeğen (II) [→ **gezdan -1**]

gezeğente [→ **gezeğen** (I)]

gezek (I) [**gezi** (II), **gezik**] **1.** Köy halkının, köy odasına gelen misafire, çobana, imama sıra ile yemek göndermesi. (Dallıca *Nazilli –Ay.; *Torbalı, Çamaltı *Menemen –İz.; –Mn. ve çevresi; *Bandırma, Söğütçayır *Susurluk, Pelitköy *Burhaniye, Zeytinli *Edremit, Yeniköy –Ba.; *Biga –Çkl.; Tokat –Es.; *Gebze –Kc.; Burunkaya –Zn.; Papasköy –Sm.; Muratçalı –Ed.; *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

[**gezi** (II)] : (*Gelibolu –Çkl.) **2.** Ailelerin aralarında sıra ile birbirlerine verdikleri ziyafet, toplantı. (Gebeceler –Af.; Havutlu *Eğridir, *Keçiborlu, Yassıören *Senirkent –Isp.; Yengüme –Brd.; –Brs.; –Kü.; *Taşköprü –Ks.) **3.** Misafirlik. (Bizmişen –El.; *Ermenek –Kn.) **4.** Sıra ile hayvan güttme : *Gezekten geldim.* (Körez *Kula –Mn.; Keşanuz *Güdül –Ank.)

[**gezik**] : (Dalkoz, Maruf, Saray, *Kurşunlu –Çkr.; Mühye –Ank.)

gezek (II) [→ **gezeğen** (I)]

gezek (III) Öküz, inek vb. sürüsü. (Konak *Yeşilova –Brd.; *Acıpayam, *Sarayköy köyleri *Çal, Honaz, –Dz.; Alayunt –Kü.)

gezek (IV) [**geze** (III), **gezelek, gezelge, gezenek -4, 5; gezim**] **1.** Otlak. (–Dz.; –Kü.; Güzüren –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; Ağlı *Küre, Peşman *Daday –Ks.)

[**gezenek -5**] : (Bayadı –Or.) **2.** Pirinç, buğday tarlası : *Pirinç gezeği.* (*Boyabat –Sn.) **3.** Gezinti yeri. (–Isp.; –Dz.; *İzmit –Kc.; *Gerze –Sn.; *Ilgın –Kn.)

[**geze** (III)] : (*Tavas –Dz.)

[**gezelek**] : (Belekler –Ada.)

[**gezelge**] : (–Ada.)

[**gezenek -4**] : (*Bartın –Zn.; Arpaköy –Or.; –Kr.)

[**gezim**] : (*Milas, Yerkesik –Mğ.)

gezek (V) Öküz arabaları dizisinin en önünde giden araba : *Bizim araba gezek.* (*Kavak –Sm.)

gezek (VI) Sıra, nöbet : *Bu akşam gezek kimde ?* (*Tire –İz.; –Zn.; *İskilip –Çr.; Ortabereket *Ayaş, *Beypazarı –Ank.)

gezek (VII) Ambarların önündeki sofa. (*Safranbolu –Zn.)

gezekçi (I) Sığır çobanı. (Yukarıseyit, *Çal, Abaş, Kaçay, Honaz, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Kuyucak –Ay.; *Erenköy –Ist.; Bizmişen –El.; *Ermenek –Kn.)

gezekçi (II) [**gezgin -2, gezginci -2**] Seyyar satıcı. (–Çkr.; *Zile –To.) [**gezgin -2**] : (Tahtacı –Isp.) [**gezginci**] : (Köşker –Krş.)

gezek gidimi Kuşluk vakti : *Bugün gezek gidimi kalktım.* (–Dz.)

gezeki [→ **gazeke -1**]

gezeklik Sürünün otlamaya gitmeden önce toplandığı yer. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)

gezel 1. İp boyamaya yarayan bir çeşit çiçekli bitki kökü. (İrişli *Çıldır –Kr.) **2.** Sararıp dökülen yaprak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gezelek [→ **gezek** (IV) **-3**]

gezeleme Düğünden sonra gelinin ve damadın akrabalarına yaptıkları ziyaret. (Balkur *Devrek –Zn.)

gezelemek (I) [**geygesmek, gezeletmek, gezennemek**] **1.** Can sıkıntısından boşuboşuna gezmek : *Biraz gezele rahatlarsın.* (Tahtacı, *Eğridir ve köyleri –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; Kuzköy *Akkuş, Bayadı –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Mr. ve çevresi; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Ahırlı –Ank.; –Krş.; *Pınarbaşı ve köyleri, –Ky.; –Nğ.; *Ereğli, *Ermenek –Kn.; Tekeler *Silifke –İç.)

[**geygesmek**] : (–Sv.)

[**gezeletmek** : (Şıhlar *Ulubey –Or.)

[**gezennemek**] : (Çığrı *Dinar –Af.)

2. Belli bir şeyin üzerinde gezmek. (–Çkr.)

gezelemek (II) İşemek. (–Or. ve köyleri)

gezelemek (III) [**gezinmek** (III)] bir müzik aletini akort etmek. (–Çkr.; –Krş.)

[**gezinmek** (III)] : (*Bor –Nğ.)

gezelemiye gitmek [→ **gezinmek** (II)]

gezeletmek [→ **gezelemek** (I) **-1**]

gezelge [→ **gezek** (IV) **-3**]

gezelleme Çok konuşma. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gezem [**geyem, gezdan -3, 4; gezen** (I) **-2, gezezan -1, gezgecik, gezgeçik, gezin -2, 3; gezine, gezlam, gezyazma -3, gezyazmış -3**] **1.** İki yaşında ki dişi keçi. (Çapalı, Dikici, Uluköy, *Dinar, *Emirdağı –Af.; Koçar *Eşme –Uş.; Barla *Eğridir, *Keçiborlu, Aliköy –Isp.; Çamköy *Gölhisar, Belenli, Başpınar *Tefenni –Brd.; Dede *Çal, Kızılca, Buldan, Beyleıli, Darıveren *Acıpayam, Bulkaz *Çivril, Kızılyer, Honaz –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Tire –İz.; Pınarbaşı *Karaman, –Kn.; Misis, *Bahçe, –Ada.; –Ant.; Çaltılar –Mğ.)

[**geyem**] : (–Kü.; –Es.)

[**gezdan -3**] : (Bozoğlu –Çkr.; *Güdül, *Beypazarı, Çanıllı *Ayaş,

Deliviran *Çubuk, Karahoca *Haymana –Ank.)
[**gezen** (I) **-2**] : (*Dinar –Af.)
[**gezezan -1**] : (Elecik –Ank.)
[**gezgecik**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gezgeçik**] : (Kargı *Tosya –Ks.)
[**gezin -2**] : (–Mr.)
[**gezlam**] : (Dişli *Bolvadin –Af.)
[**gezyazma -3**] : (–Ama.)
2. Üç yaşında dişi keçi. (Yukarıdinek *Karaağaç –Isp.; Belevi –İz.; Akalan *Orhaneli –Brs.)
[**gezdan -4**] : (Bozoğlu –Çkr.; *Güdül, *Beypazarı, Çanıllı *Ayaş, Deliviran *Çubuk, Karahoca *Haymana –Ank.)
[**gezyazmış -3**] : (*Ermenek –Kn.)
3. [→ **gezdan -1**] **4.** Bir oğlaklı keçi. (*Sandıklı -Af.)
[**gezin -3**] : (Kocaözü *Hekimhan –Ml.)
[**gezine**] : (*Afşin ve köyleri –Mr.)
5. [→ **gez** (IX) **-1**]

gezemek 1. Avlu. (*Merzifon ve köyleri –Ama.) **2.** [→ **gezinti** (I) **-1**] **3.** Merdiven. (–Dy.) **4.** [→ **gezenek -1**]

gezen (I) **1.** [→ **gez** (IX)] **2.** [→ **gezem -1**]

gezen (II) Sonbaharda ağaç yaprakları üzerinde meydana gelen tatlı madde. (Navdalı *Mut –İç.)

gezen (III) Su bölümü çizgisinin iki tarafındaki deve boynu iniş çıkışlar. (Güllühüyük *Çiçekdağı –Krş.)

gezençi [→ **gezeğen** (I)]

gezenek [**gezemek -4, gezenik**] **1.** Koridor. (*Artova –To.; –Ml.; –Sv.; –Ky.)
[**gezemek -4**] : (–Bt.)
2. Salon. (–Sv.)
[**gezenik**] : (–Ezm.)
3. [→ **gezinti** (I) **-2**] **4.** [→ **gezek** (IV) **-3**] **5.** [→ **gezek** (IV) **-1**] **6.** [→ **gezinti** (I) **-1**] **7.** Yaya kaldırımı. (–Kr.)

gezengevi [**gezengi**] Kudret helvası. (–Md.; –Dy.; *Malazgirt –Mş.; –El.)
[**gezengi**] : (–El.; Kerkük)

gezengi [→ **gezengevi**]

gezen gövü Gül biti. (–Ezc.)

gezenik [→ **gezenek -2**]

gezenki [→ **gezeğen** (I)]

gezennemek [→ **gezelemek** (I) **-1**]

gezente (I) **1.** [→ **gezeğen** (I)] **2.** Evde durmayan köpek. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gezente (II) [→ **gezenti** (II)]

gezenti (I) **1.** [→ **gezeğen** (II)] **2.** İşsiz, serseri. (–Dz.; –Mn.)

gezenti (II) [**gezente** (II), **gezinti** (II)] Sebzelerde en çok baklada bulunan bir çeşit böcek. (*Saray, *Hayrabolu –Tk.)
[**gezente** (II)] : (*Uzunköprü –Ed.)
[**gezinti** (II)] : (Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

gezer (I) **1.** Cin, peri, ölü ruhu vb. hayali şeyler. (–Kr.; –Ml.) **2.** Geceleri kötü niyetle dolaşan (kimse). (–Ml.)

gezer (II) Havuç. (Sille –Kn.)

gezergi Çingene : *Bu sene gezergiler yaylaya çıkmadılar.* (–Ar.)

gezergiç Sabanla eyefi birbirine bağlamakta kullanılan ağaçtan yapılmış bir çeşit araç. (*Akseki –Ant.)

gezerli 1. Kağnı oku ile mazısının birleştiği yerin, yani dingil yatağının geniş olması. (*Merzifon –Ama. ve çevresi) **2.** Toplu tabancanın top yatağının geniş olması. (*Merzifon –Ama. ve çevresi)

gezevir [**gezevür**] **1.** Küçük ev. (*Antakya –Hat.) **2.** Sazdan yapılmış kulübe. (*Antakya –Hat.)
[**gezevür**] **:** *Hadım –Kn.)
gezevür [→ **gezevir -2**]
gezezan 1. [→ **gezem -1**] **2.** [→ **gez** (IX)]
gezezen [→ **gez** (IX)]
gezge Kol, devriye. (–Md.)
gezgecik [→ **gezem -1**]
gezgeçik [→ **gezem -1**]
gezgele [→ **geçgere**]
gezgen [→ **gezeğen** (I)]
gezgere 1. [→ **geçgere**] **2.** Saman taşımaya yarayan sepet. (Çamlıbel *Artova –To.)
gezgezme [→ **gezdan -1**]
gezgiç 1. [→ **gezeğen** (I)] **2.** Düğünden sonra her iki tarafın birbirlerine yaptıkları ziyaret. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)
gezgin 1. [→ **gezeğen** (I)] **2.** [→ **gezekçi** (II)] **3.** Uykuda gezen (kimse). (–Kr. ve köyleri)
gezginci 1. [→ **gezeğen** (I)] **2.** [→ **gezekçi** (I)]
gezgü [→ **gezi** (I)]
gezgüç [→ **gezeğen** (I)]
gezi (I) [**gezgü**] Seyahat. (Honaz, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; *Edremit, *Susurluk –Ba.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Hazergrat göçmenleri –Ist.; *İskilip –Çr.; *Artova –To.; Bayadı –Or.; *Kelkit ve köyleri –Gm.; –Rz.; Akarsu *Ardanuç, Utav *Yusufeli –Ar.; *Koyulhisar –Sv.; Çanıllı, *Ayaş, Mühye –Ank.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; *Mut –İç.; *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.; Kumbağ –Tk.)
[**gezgü**] **:** (Ferenge *Erbaa –To.)
gezi (II) [→ **gezek** (I) **-1**]
gezi (III) Düğünlerde ev ev kına gezdirme. (–Ed. köyleri)
gezi (IV) Hareli ipek kumaş. (–Sm.; –Ml.; *Bor –Nğ.; –Kn.)
gezi (V) Köşe. (–Ba.)
gezici Düğün davetçisi. (*Lüleburgaz –Krk.)
gezik [→ **gezek** (I) **-4**]
gezil 1. Hayvan derisinden çekilen serum. (*Çıldır, *Arpaçay –Kr.) **2.** Çul, çuval yapılan kıl ip. (*Antakya ve köyleri –Hat.)
gezil bağı Kıldan yapılmış çorap bağı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gezim [→ **gezek** (IV) **-3**]
gezin 1. İki yaşında koyun. (*Kangal –Sv.) **2.** [→ **gezem -1**] **3.** [→ **gezem -4**]
gezine [→ **gezem -4**]
gezinmeg [→ **gezinmek** (II)]
gezinmek (II) Baştan savmak. (Burunkaya –Zn.)
gezinmek (II) [**gezelemiye gitmek, gezinmeg**] Yüznumaraya gitmek. (*Eğridir ve köyleri –Isp.; –Çr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Sivrihisar –Es.; –Kr.; *Karaman, *Ermenek –Kn.; *Mut ve Köyleri –İç.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
[**gezelemiye gitmek**] **:** (*Anamur –İç.)
[**gezinmeg**] **:** (–Brd.)
gezinmek (III) [→ **gezelemek** (III)]
gezo Kudret helvası. (–Bt.)
gezyardı Bir yavrulu keçi, koyun vb. hayvanlar. (Karşıt *Sungurlu –Çr.)
gezyarma [**gezyaz**] İki üç yaşına kadar kısır kalan keçi, koyun. (Alaca –Çr.; *Niksar –To.; Çölü *Gemerek –Sv.)

[**gezyaz**] : (*Kurşunlu, Taşkaracalar –Çkr.)

gezyaz [→ **gezyarma**]

gezyazdı 1. Doğurma zamanı geldiği halde o sene doğurmayan keçi. (*Çumra –Kn.) **2.** İki yaşındaki kıl keçi. (Pınarbaşı *Karaman –Kn.; Yenice *Silifke –İç.)

gezyazlı İki kuzulu koyun. (Kirligiret –Kn.)

gezyazma 1. [→ **gez** (IX)] **2.** Üç yaşındaki kısır koyun. (*Merzifon –Ama.) **3.** [→ **gezem -1**]

gezyazmış 1. İlk kez doğurma çağına giren dişi koyun ya da keçi. (Çiftepınar *Mersin –İç.) **2.** Beş yaşından sonra boğaya gelmiş inek. (Bağtepe *Kozan –Ada.) **3.** [→ **gezem -2**]

gı (I) [**gığ** (II), **gıı**] Be...' Hey...' gibi çağırma, seslenme ünlemi (kadınlar için kullanılır) : *Gı Ayşe buraya gel.* (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Başpınar *Tefenni, Kuşbaba, *Bucak, –Brd.; Darıvere[illegible] *Acıpayam, Çıtak *Çivril –Dz.; Çandarlı *Bergama, *Ödemiş ve köyleri –İz.; –Mn. ilçe ve köyleri; –Ba. ve çevresi; *Gemlik –Brs.; Sarıkavak –Es.; *Düzce –Bo.; –Ama.; *Zile –To.; Kuzköy *Ünye –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın –El.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.; Hasanoğlan *Balâ ve köyleri –Ank.; Karakaya –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.; Çakırlar *Akşehir –Kn.; –Ada.)

[**gığ** (II)] : (*Bodrum –Mğ.)

[**gıı**] : (Aliköy –Isp.; Kayı *Mihalıççık –Es.; *Bor –Nğ.)

gı (II) [→ **gığ** (I)]

gıbal (I) Çehre. (Parak *Alucra, *Şebinkarahisar –Gr.; Aşudu *Darende –Ml.)

gıbal (II) **1.** Sebep, neden : *Ne gıbaldan dolayı beş para etmem?* (Dodurga *Bozüyük –Bil.) **2.** Nitelik, biçim : *Gördüğün asker ne gıbalda idi?* (Gelegermi *Yalvaç –Isp.; *Sivrihisar –Es.; *Ünye –Or.; İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.; *Beypazarı –Ank.; *Bor –Nğ.)

gıbçık Yerinde duramayan, hareketli (kimse). (–Brd.)

gıbgıbı [→ **gırgıt** (I)]

gıbı 1. Örümcek. (Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı –Kn.) **2.** Kene. (Çilehane *Reşadiye –To.)

gıbıdık gıbıdık [**gıbıl gıbıl, gıbış gıbış**] Kısa ve hızlı yürümeyi, çocuk yürüyüşünü anlatır : *Gıbıdık gıbıdık değil adımlarını açarak koş.* (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; *Bozüyük –Bil.)

[**gıbıl gıbıl**] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**gıbış gıbış**] : (*Çal –Dz.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; *Kozan –Ada.)

gıbık Karısının ya da kendisine yakın bir kadının iffetsizliğine göz yuman (kimse), deyyus : *Zaten o gıbığın yapacağı belliydi.* (Kırca *Acıpayam –Dz.)

gıbıl gıbıl [→ **gıbıdık gıbıdık**]

gıbırgı Küçük çıngırak. (Dedeler –Kn.)

gıburtmak [→ **gıçlamak** (I)]

gıbış (I) [→ **gabış** (III)]

gıbış (II) Eşit. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gıbış gıbış [→ **gıbıdık gıbıdık**]

gıbıt [**gıbra**] Yazın süt, yoğurt, su taşımaya yarayan keçi ya da koyun derisinden yapılan kap : *Babam*

yayladan bir gıbıt yoğurt getirdi. (Çilehane *Reşadiye –To.)
[**gıbra**] : (–Çr.)

gıbıtlı Büyük karınlı, şişman (kimse) : *Ali'nin dedesi gıbıtlı bir insandır.* (Çilehane *Reşadiye –To.)

gıbıtmak [→ **gıçlamak** (I)]

gıbla Herkes : *Bizi gıbla bilir.* (*Iğdır –Kr.)

gıbra [→ **gıbıt**]

gıc (I) [→ **gıç** (I) **-1**]

gıc (II) [→ **gıç** (III)]

gıca Topuk kemiği. (–Kr.)

gıcan (I) Kışlık ekmek asmağa yarayan çengel. (*Kemaliye –Ezc.)

gıcan (II) [→ **gidişgen** (I)]

gıcarçı **1.** Vara yoğa ağlayan, sulu gözlü. (*Merzifon ve köyleri –Ama.) **2.** Oyun bozan, mızıkçı. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

gıcarmak [gıcımaḫ] Oyun bozanlık etmek, mızıkçılık etmek. (*Merzifon ve köyleri –Ama.; *Zile –To.; Mühye –Ank.)
[**gıcımaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıcevi Atlarda olan, kaşıntılı bir hastalık. (–Kr. ve bazı köyleri)

gıcı (I) [**gıcık** (IV), **gıcime**] **1.** Dağlarda yetişen ve yenilebilen otlar. (Boğaz *Ereğli –Kn.) **2.** Ekin tarlalarında yetişen sarı çiçekli bir çeşit ot. (Vazıldan *Divriği –Sv.) **3.** Tütün ya da küçük boylu sebzelerin tohumu. (Erzin *Dörtyol –Hat.) **4.** Çam kozalağı. (Peşman *Daday, Ağlı *Küre, Karabüzey *Araç, *İnebolu –Ks.; Saray –Çkr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gıcık** (IV) : (Kolay *Bafra –Sm.)
[**gıcime**] : (–Bo.)

gıcı (II) [**gıcıklı boran, gıcırik, gıldirik** (II), **gillek** (IV)] Ufak, yuvarlak kar tanesi, dolu. (*İskilip –Çr.; Polat *Akçadağ –Ml.; –Gaz.; *Afşin ve köyleri –Mr.)
[**gıcıklı boran**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Bostanlar *Bahçe –Ada.)
[**gıcırik**] : (*Divriği –Sv.)
[**gıldirik** (II)] : (Çamova *Divriği –Sv.)
[**gillek** (IV)] : (Manastır *Beyşehir –Kn.)

gıcı (III) [→ **gığ** (I)]

gıcı (IV) [→ **gaga** (I) **-2**]

gıcı (V) **1.** Büyümemiş, ufak hayvan. (*Kurşunlu –Çkr.) **2.** Ağustosböceği. (Serez Göçmenleri –Ist.)

gıcı (VI) Kendinden küçüklere aslanım, çocuğum anlamında seslenme ünlemi : *Gel gıcı gel.* (*Terme –Sm.; *Ünye –Or. ve köyleri)

gıcıg [→ **gıcık** (III) **-1**]

gıcı gıcı Koyun, köpek vb. hayvanları çağırma ünlemi. (Çapalı *Dinar –Af.; Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Beypınar –Sm.; Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.; Kaya *Fethiye –Mğ.)

gıcı gıcı (II) **1.** Yabanî bezelye. (Kumdanlı *Yalvaç –Isp.) **2.** Bir çeşit semizotu. (*Keçiborlu –Isp.) **3.** Yaprakları uzun ve oymalı, yenilen, gelinciğe benzer bir çeşit ot. (İsabey *Çal –Dz.; –Brs.) **4.** Kökü yaralara iyi gelen, tüylü ve büyük yapraklı bir çeşit ot. (Çöplü *Çivril –Dz.)

gıcı gıcı (III) Acele acele : *Eve gıcı gıcı geldi.* (Gökçe, Adala *Salihli –Mn.)

gıcıg girmeg **1.** [→ **gıcıg olmak**] **2.** Şüphelenmek : *O işaret edince içime bir gıcıg girdi.* (–Brd.)

gıcıg olmak [**gıcıg girmeg -1**] Endişe etmek. (–Brd.)
[**gıcıg girmeg -1**] : (–Brd.)
gıcığa karmak Nesli bozulmak. (Tekke *Çivril –Dz.)
gıcığ almak [**gıcığına gitmek, gıcığ olmak, gıcık almak**] Bir şey ya da bir kimse sinirine dokunmak. (*Silifke –İç.)
[**gıcığına gitmek**] : (*Silifke –İç.)
[**gıcığ olmak**] : (*Silifke –İç.)
[**gıcık almak**] : (*Tarsus –Ada.; *Mersin –İç.)
gıcığına gitmek [→ **gıcığ almak**]
gıcığ olmak [→ **gıcığ almak**]
gıcıh̬ Küçük kuyruklu, çok etli bir çeşit koyun. (*Zile –To.)
gıcıh̬mak Gıdıklanmak : *Gız ana bu ne biçim pancar boğazım gıcıh̬dı.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gıcık (I) **1.** Sözüne güvenilmeyen, her işten vazgeçen. (*Eğridir ve köyleri, Karamanlı *Tefenni, Güney *Yeşilova –Brd.; Bereketli *Tavas, Honaz ve köyleri, Bulkaz, Çöplü *Çivril, *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; İğdecik ve köyleri, Sancaklıboz ve köyleri –Mn.; Mühye –Ank.; Yerkesik, *Fethiye ve köyleri –Mğ.) **2.** Başkasına sevimli gelmeyen (kimse). (Aşudu *Darende –Ml.; *Tarsus –Ada.; *Anamur, *Mersin –İç.) **3.** Fazla el şakası yapan. (Darıveren *Acıpayam –Dz.) **4.** Oyunu idare eden çocuk. (*Düzce –Bo.)
gıcık (II) [**gacak**] **1.** Saksağan. (Adala *Salihli –Mn.)
[**gacak**] : (Tepeköy *Torbalı –İz.)
2. [→ **gıdık** (I) **-1**] **3.** Koyun, kuzu. (*Merzifon –Ama.; Kızılköy –To.; *Şebinkarahisar –Gr.) **4.** Koyun, keçi vb. hayvanlar. (*Merzifon –Ama.; Kızılköy –To.) **5.** Kuyruğu düz, kısa olan ya da hiç olmayan koyun. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Çkr.; –Çr.; –Ama.; *Şarkışla ve çevresi –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Akşehir –Kn.) **6.** Anası babası aynı cinsten olmayan köpek. (*Fethiye ve köyleri –Mğ.) **7.** Çelimsiz, çok ufak (insan ve hayvan için). (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Seki *Ödemiş –İz.; İğdecik ve köyleri, Sancaklıboz ve köyleri –Mn.; *Pınarbaşı ve çevresi, *Bünyan –Ky.; Boyalık *Ermenek –Kn.; Çiftepınar, Gözne *Mersin, *Mut –İç.; Çakallık *Serik, *Alanya –Ant.) **8.** Küçük fakat sütü çok koyun. (–Çr.)
gıcık (III) [**gıcıg**] **1.** Kuşku, işkil, kaygı : *Bir kere içime gıcık düştü bu işin aslını öğrenmeden rahatlıyamam.* (*Edremit –Ba.; Gündoğdu –Brs.; Tokat –Es.; *Bor –Ng.; *Lüleburgaz –Krk.)
[**gıcıg**] : (–Brd.)
2. [→ **gici** (I)]
gıcık (IV) [→ **gıcı** (I) **-4**]
gıcık (V) [→ **gığ** (I)]
gıcık almak [→ **gıcığ almak**]
gıcık çıkarmak Sorun, mesele çıkarmak. (Yeniköy –Ba.; –Ed.; *Lüleburgaz –Krk.)
gıcıkdan otu [→ **gidişgen** (I)]
gıcık etmek Nispet vermek : *Sana gıcık ediyor.* (–Sv.)
gıcık gıcık Keçileri çağırma ünlemi : *Geh gıcık gıcık gıcık...* (*Merzifon ve köyleri –Ama.)
gıcık hardalı İri yapraklı ve dikenli bir çeşit ot. (*Halfeti –Ur.)

gıcık kapmak Sayı, puan almak. (*Yatağan –Mğ.)

gıcıklama Bir işi yapmakta tereddüt etme, duraksama. (Sofular *Eğridir –Isp.)

gıcıklamak Verdiği sözü tutmamak. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gıcıklanmak Birisi dokunduğu zaman irkilmek, gıdıklanmak. (Sofular *Eğridir, Kumdanlı *Yalvaç –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; Palha *Divriği –Sv.)

gıcıklık yapmak Sinire dokunacak hareket yapmak ve söz söylemek : *Gıcıklık yapma dayağı yersin.* (*Tarsus –Ada.; *Mersin –İç.)

gıcıktan otu [→ **gidişgen** (I)]

gıcık vermek 1. Kışkırtmak, tahrik etmek. (Bizmişen –El.; –Ada.) **2.** Kıskandırmak, nispet vermek. (–Sv.)

gıcıklamak (I) **1.** Rüzgardan sallanan ağaç ses çıkarmak. (Kösten, Honaz ve köyleri –Dz.; Keskin, Tokat –Es.) **2.** Nehir akarken ses çıkarmak. (–Çkr.) **3.** Kağnı giderken ses çıkarmak. (–Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Şebinkarahisar –Gr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Bor –Nğ.)

gıcılamak (II) [**gıcırım etmek, gıclamak** (II)] **1.** Hücum etmek, saldırmak. (–Gaz.)
[**gıcırım etmek**] : (*Silifke –İç.)
[**gıclamak** (II)] : (*Kilis –Gaz.)
2. Zorlamak. (–Bo.) **3.** Hareket etmek, devrilmek. (*Bor –Nğ.) **4.** [→ **gıçlamak** (I)]

gıcılamak (III) Acele etmek. (–Uş.; –Kü.)

gıcılamak (IV) Hava birdenbire sertleşmek, soğumak. (*Ermenek –Kn.)

gıcılamak (V) Bıçak ya da tahtayı üstünkörü eğelemek, bilemek. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gıcıldamak Diş gıcırdamak, kamaşmak. (*Düzce –Bo.)

gıcılı 1. [→ **gıflı -3**] **2.** [→ **gıflı -4**]

gıcılı bükmek Bir işi yapmaktan vazgeçmek : —*Ne olmuş o işi Ahmet yapmaḫ istemeyir mi ?* —*Yoḫ ola yoḫ Ahmet o işten gıcılı büktü.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıcılımak Gıcırdamak : *Bizim ganı kadar sizinki de gıcılıyo mu ?* (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gıcıllanmak [**gıcırlanmak**] Semizlenmek. (*Merzifon ve köyleri –Ama.) [**gıcırlanmak**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

gıcıl parmak Serçe parmak. (Cimin –Ezc.)

gıcıltdak [**gıcırtdak**] Kapı, pencere vb. şeyler için ağır gıcırtı ile açılıp kapanmayı anlatır. (*Düzce –Bo.) [**gıcırtdak**] : (*Düzce –Bo.)

gıcım Kardeş : *O benim gıcımdır.* (Babadağ *Sarayköy –Dz.)

gıcımaden Çam kozasından meydana gelen kömür. (–Bo.)

gıcımaḫ [→ **gıcarmak**]

gıcımık (I) Kısa boylu (kimse) : *Gıcımık boyunla tavana ulaşamazsın.* (İğdecik –Isp.)

gıcımık (II) İneklerin yem yemesine engel olan, ağzında meydana gelen koni şeklindeki etler. (Denizli *Beşikdüzü –Tr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gıcımık (III) Çocukça hareketler yaparak konuşan, çocukluğa özenen, (kimse). (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gıcımık (IV) Yaban güllerinin dökülmesinden sonra dallarda kalan yuvarlak ve kırmızı meyvesi. (Tevfikiye –Çkl.)

gıcımık (V) Çok fazla, sık: *Harman yerinde gıcımık gibi keklik var.* (Çığrı *Dinar –Af.)

gıcımık (VI) Melez hayvan. (İğdecik –Isp.)

gıcımık dutmak [**gicimik dutmak**] Sıkıntılı bir şekilde kıpırdamak, sabırsızlanmak. (*Bor –Ng.)

[**gicimik dutmak**] : (*Bor –Ng.)

gıcı olmak İyi olmak, rahat olmak. (–Rz.)

gıcıne [→ **geçgere**]

gıcınlamak [→ **gırçınlamak**]

gıcınmak Sakınmak, çekinmek : *Dal üstüme düşmesin diye gıcınıyorum.* (*Çal –Dz.; –Tr.)

gıcır (I) **1.** [→ **gıncırak** (I)] **2.** [→ **gıcırga**]

gıcır (II) [**gıcıra, gıcıran, gıcra**] Yün şalvar. (–Af.)

[**gıcıra**] : (–Bo.)

[**gıcıran**] : (*Mudurnu, *Düzce –Bo.)

[**gıcra**] : (–Bo.)

gıcır (III) Uzun çorap lastiği. (*Kuşadası –Ay.; Sasallı *Menemen, *Ödemiş –İz.; –Mn. ve çevresi)

gıcır (IV) **1.** İstek, heves : *Kocadım gıcırım söndü.* (*Bozdoğan –Ay.; Genezin *Avanos –Nş.) **2.** Öç. (*Kurşunlu –Çkr.)

gıcır (V) Bir çeşit salatalık, acır. (*Alaşehir –Mn.)

gıcır (VI) Renkli mısır koçanı. (Karaçay, Honaz, Beylerli –Dz.)

gıcıra [→ **gıcır** (II)]

gıcırak Şekerkamışı mengenesi. (Rumeli göçmenleri, Demirdere *Mustafa Kemal Paşa –Brs.)

gıcıramak Kaymak: *Dereden geçerken bayırdan aşağı gıcıradım.* (*Ağın, *Keban –El.)

gıcıran [→ **gıcır** (II)]

gıcırancık [→ **gıncırak** (I)]

gıcır bükme [**gıcırı bükme** (II) **-1, gıcırım bükme, gıçır bükme**] **1.** Bir şeyi çabucak yok etme, ortadan kaldırma. (Güney *Yeşilova –Brd.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Tire –İz.)

[**gıcırı bükme** (II) **-1**] : (*Akyazı ve çevresi –Kc.)

[**gıcırım bükme**] : (*Mut ve köyleri –İç.)

[**gıçır bükme**] : (Dont *Fethiye –Mğ.)

2. Bir işi uğraşarak zorla yapma. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gıcırdak [→ **gıncırak** (I)]

gıcırdaklı olmak Lafı, sözü dinlenir olmak. (*Tire –İz.)

gıcırdamak Sıçramak, hoplamak. (Akarsu *Ardanuç –Ar.; Mühye –Ank.; Kozağaç *Alanya –Ant.)

gıcırdek (I) Arabaların gıcırdamaması için özeğin üzerine konulan bir parça. (*Kandıra –Kc.)

gıcırdek (II) Sakızın kıvamını artırmak için katılan kauçuk cinsinden bir madde. (*Kandıra –Kc.)

gıcırga [**gıcır, gıcırgı**] Loğ taşını çekmek için ortasından takılan demir ya da ağaç araç, kol. (–Ada.)

[**gıcır**] : (Yanpar *Mersin –İç.)

[**gıcırgı**] : (Uzuncaburç *Silifke, *Mut ve köyleri –İç.)

gıcırgaç Salıncak. (*Dursunbey –Ba.)

gıcırganmak (I) [**gımranmak** (II), **gıncınlamah, gıncıtmak** (II), **gır-**

naşmak] Nazlanmak. (Saray –Çkr.; Arpaköy –Or.)
[**gımranmak** (II)] : (*Ayancık –Sn.)
[**gıncınlamah**] : (Kesirik –El.)
[**gıncıtmak** (II)] : (–Kn.)
[**gırnaşmak**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)

gıcırganmak (II) Kıskanmak. (Bayadı –Or.)

gıcırgı [→ **gıcırga**]

gıcırı büklüm Sakat (kimse). (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gıcırı büklüm olmak Sakat olmak. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gıcırı bükme (I) Zor, kuvvet kullanma, zora getirme. (*Gölpazarı –Bil ; *Taşova, *Merzifon ve çevresi –Ama.; –Gaz.; *Serik –Ant.)

gıcırı bükme (II) **1.** [→ **gıcır bükme**] **2.** Bir işi baştan savma ve çabucak yapma. (*Edremit ve çevresi –Ba.; Hocaköy *İnegöl –Brs.; *Kurşunlu –Çkr.)

gıcırı bükme (III) [→ **gıncırak** (I)]

gıcırı bükmek Ansızın, kıskıvrak bağlamak. (*Çal –Dz.; Bağyaka *Finike –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

gıcırı gıcırı Acımadan, işkence ederek kesmeyi anlatır : *Ufacık kuzuyu gıcırı gıcırı kesti.* (Tahtacı –Isp.)

gıcırık (I) İki büklüm. (–Ezc.)

gıcırık (II) [→ **gicimik** (I)]

gıcırı kırılmak Rahatı, keyfi bozulmak. (Cemele –Krş.)

gıcırım Çok fazla anlamında olup "gibi" sözcüğüyle beraber kullanılır : *Bu sene cevizler gıcırım gibi.* (*Silifke –İç.)

gıcırım bükme [→ **gıcır bükme -1**]

gıcırım etmek [→ **gıcılamak** (II)]

gıcırik [→ **gıcı** (II)]

gıcırlamak Şişmanlamak : *Hastalıktan sonra bizim çocuklar gıcırladı gibi geliyor bana.* (*Havza –Sm.)

gıcırlanmak [→ **gıcıllanmak**]

gıcırlanmak [→ **gıcıllanmak**]

gıcırlı (I) Kuvvetli, şişman (insan ve hayvan için) : *Demin gıcırlı bir adam geçti, az daha sandalyeyi kıracaktı.* (Saray –Çkr. –Çr.; *Kavak –Sm.; *Taşova –Ama.)

gıcırlı (II) Taşlı: *Bizim bulgur gıcırlı.* (Tokat ve köyleri –Es.; *Milas –Mğ.)

gıcırlık Sık ağaçlı orman. (Yeniköy –Ba.; Nilüfer –Brs.)

gıcır oyunu Mısırı kapcığından ayırırken işçiler tarafından oynanan bir çeşit oyundur. Belirli mısır sayısını ilkin tamamlayan oyunu kazanır ve rakibinin yüzünü karalar. (Beylerli –Dz.)

gıcırtan [→ **gidişgen** (I)]

gıcırtdak [→ **gıcıltdak**]

gıcırtım Çok fazla hızı anlatır : *Gıcırtımla gitti.* (*Gürün –Sv.)

gıcırtma [→ **gıncırak** (I)]

gıcırtmaç [→ **gıncırak** (I)]

gıcışmak (I) [→ **gicişmek** (I) **-1**]

gıcışmak (II) Bir işe dört elle sarılıp çalışmak : *Dört kişi idik öyle bir gıcıştık ki, işin altını üstüne getirdik.* (Tahtacı –Isp.)

gıcıt etmek [**gıcıtlamak, gıcıt vermek -1**] Kıskandırmak, nispet vermek : — *Benim elbisem yeni seninki kötü.* —*Ne gıcıt ediyorsun babam bana da alacak.* (Çıkrık *Mecitözü –Çr.)
[**gıcıtlamak**] : (–Çr.)
[**gıcıt vermek -1**] : (Azerî köyleri –Ama.)

gıcıtlamak [→ **gıcıt etmek**]

gıcıtmak Şiddetli karla karışık yağmur yağmak : *Kar yağmur birbirine gıcıdıyor.* (*Bor.; –Ğğ.)

gıcıt vermek 1. [→ **gıcıt etmek**] **2.** Övünmek, gururlanmak. (Azerî köyleri –Ama.)

gıcıva 1. Sabanı boyunduruğa bağlayan kayış. (Devecikonağı *Mustafa Kemal Paşa –Brs.; *Lüleburgaz –Krk.) **2.** Sabanla boyunduruğu birleştirmek için kayış yerine kullanılan bükülü ağaç. (Kemaller, Bulgaristan göçmenleri –Isp.; *Mustafa Kemal Paşa –Brs.; Pazarcık *Bozüyük –Bil.; Satılmış –Es.; *Lüleburgaz –Krk.)

gıcı yaprağı Salamurası, turşusu yapılan bir çeşit yaban pancarı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıcik Toprak tencere. (*Arapkir –Ml.)

gıcime [→ **gıcı** (I) **-4**]

gıcırik (I) Parlak, kaygan : *Derenin buzları gıcirik olmuş iyi kayılır.* (*Ağın –El.)

gıcirik (II) İki büklüm. (–Ezc.)

gıclamak (I) [→ **gıncıtmak** (I)]

gıclamak (II) [→ **gıcılamak** (II) **-1**]

gıcra [→ **gıcır** (II)]

gıç (I) [**gıc** (I), **gık, gış** (I) **–1,2**] **1.** Bacak. (Çığrı *Dinar –Af.; *Eşme –Uş.; *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Brd.; *Çal –Dz.; Eğrigöz *Emet –Kü.; *Kursunlu –Çkr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –To.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Arapkir, Aşudu *Darende –Ml.; *Şarkışla, Palha *Divriği, Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.; *Ermenek –Kn.; *Mersin ve köyleri –İç.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)

[**gıc** (I)] : (Beylerli –Dz.)

[**gış** (I) **-1**] : (Goş –Kr.)

2. Ayak. (Karamanlı *Tefenni –Brd.; Homa *Çivril –Dz.; –Çr.; Aşudu *Darende, *Arapkir –Ml.; –Gaz.; –Ank.; –Krş.; *Ermenek –Kn.)

[**gık**] : (–Ank. ve köyleri)

[**gış** (I) **-2**] : (Goş –Kr.)

3. Kuyruk sokumu bölgesi. (Durak –Brs.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Karabüzey *Araç –Ks.; –Sm.; –Gaz.; Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.; Çamaklıdede *Korkuteli –Ant.)

gıç (II) Sacayağı : *Gıçı mangaldan kaldır.* (–Af.)

gıç (III) [**gıc (II), gıd**] Bir ısırmada dişle koparılan parça, lokma. (*Ahlat –Bt.)

[**gıc** (II)] : (*Erciş –Vn.)

[**gıd**] : (–Ezc.)

gıç atmak Hayvan tekme atmak. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gıçgırmak (I) Ateş kıvılcım çıkarmak. (–Sv.; –Ğğ.)

gıçgırmak (II) Hiddetle birinin üstüne yürümek. (–Sv.)

gıçı gıçı Köpek çağırma ünlemi. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gıçınlamak Geri geri çekilmek, duraksamak. (Alayunt –Kü.; Tokat –Es.; Pınarlıbelen *Bodrum, *Fethiye ve köyleri, Yerkesik –Mğ.)

gıçır Smilax liliaceae. (–Ist.)

gıçır bükme [→ **gıcır bükme -1**]

gıçkırmak Halay oyununda ayakları bükerek bir çeşit figür yapmak. (–Çr.)

gıçlamak (I) [**gıbırtmak, gıbıtmak, gıcılamak** (II) **-4**] Koşmak. (*Akseki –Ant.)

[**gıbırtmak**] : (–Zn.; –Kn.; –Ant.)

[**gıbıtmak**] : (İbradı *Akseki –Ant.)

[**gıcılamak** (II) **-4**] : (*Akseki –Ant.)

gıçlamak (II) Ayakla bir yeri ölçmek. (–Çr.)

gıçuk [**gılcır**] Topal. (Peşman *Daday –Ks.)

[**gılcır**] (–Ks.)

gıd [→ **gıç** (III)]

gıda (I) [→ **gıdık** (I) **-1**]

gıda (II) En büyük aşıktan (enekeden) sonraki aşıklar. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gıdak (I) **1.** Çocukların oyunda yerlerini belli etmek için yere koydukları değnek ya da taş. (–Bo.; –Çkr.) **2.** Bazı çocuk oyunlarında kararlaştırılan yenme sayısı. (*Kurşunlu –Çkr.)

gıdak (II) [→ **gagak** (III)]

gıdak (III) [→ **gakkı**]

gıdakmak (I) Âdet edinmek, alışmak : *Çocuğun durmadan boğazı düşüyor gıdaktı artık.* (Cemele –Krş.; *Bor, –Nğ.)

gıdakmak (II) **1.** Yaşarmak : *Gözlerim gıdaktı.* (–Nğ.) **2.** Yağmur hafif yağmak. (–Nğ.)

gıdaksınmak **1.** Bir ikramdan yüz bularak dadanmak : *Yine mi istiyorsun gıdaksındın galiba.* (*Avanos –Nş.) **2.** Hayvan yem veren kimseye ya da yere alışmak. (*Avanos –Nş.)

gıdaktırmak Birini bir şeye tiryaki etmek : *Çocuğa haşhaş gabığını yidire yidire gıdaktırdınız.* (*Bor –Nğ.)

gıdal (I) Balık ağı. (Söfker *Suşehri –Sv.)

gıdal (II) Uzak dallardan meyve toplamaya yarayan uzun sopa. (*Pazar –Rz.)

gıdam Küçüklere karşı sevgi belirtir : *Ne yapıyorsun gıdam* ? (Bayır –Mğ.)

gıdanak [→ **gıdık** (IV)]

gıdeş Kardeş. (Babadağ *Sarayköy –Dz.)

gıdı (I) **1.** [→ **gıdık** (I) **-1**] **2.** [→ **godak** (I)]

gıdı (II) [→ **gıdık** (II)]

gıdı (III) [→ **güdü** (I)]

gıdıbık Evecenlik. (*Silifke –İç.)

gıdıbış gıdıbış [→ **gıdış gıdış**]

gıdıf Cilve : *İnsanı görünce gözlerinin içi gülüyor, gıdıf ediyor.* (*Kadirli –Ada.)

gıdıg (I) [→ **gıdık** (II)]

gıdıg (II) [→ **gıdı gıdı** (IV)]

gıdı gıdı (I) [→ **gıdıl gıdıl** (I)] Baş ağrıtacak şekilde aralıksız ve tekdüzen bir şekilde konuşmayı anlatır. (*Düzce –Bo.; *Silifke –İç.)

[**gıdıl gıdıl** (I)] : (*Düzce –Bo.)

gıdıgıdı (II) Önemsiz işler için kullanılır : *Bu kadar lüzumlusu varken sen gıdıgıdı işlerle uğraşıyorsun.* (*Tire –İz.)

gıdıgıdı (III) Cimri, pinti. (–Bil.)

gıdı gıdı (IV) [**gıdıg** (II), **gıdık gıdık, gıdi gıdi, gıdik gıdik, gudı gudı**] Köpek, koyun, keçi vb. hayvanları çağırma ünlemi. (Honaz ve çevresi, *Sarayköy ve köyleri, Işıklı *Çivril –Dz.; –Ks.; *Doğubayazıt –Ağ.; Başvartenik *Çemişgezek –Tn.; *Arapkir –Ml.; Bacı *Polatlı, Çanıllı *Ayaş, Hasanoğlan –Ank.)

[**gıdıg** (II)] : (Hayati *Erbaa –To.)

[**gıdık gıdık**]: (Çığrı *Dinar –Af.; Oğuz *Acıpayam –Dz.)

[**gıdi gıdi**] : (Kırcaklı *Nazilli –Ay.; *Maçka ve köyleri –Tr.)

[**gıdik gıdik**] : (Balkan köyleri *Çal –Dz.)

[**gudı gudı**] : (–Tr.)

gıdıgıstı (I) Atların boynuna takılan büyük mavi boncuk. (Paşabahçe –Ist.)

gıdıgıstı (II) Bir şeyin yeteri kadar verilmemesini anlatır : *Ben Ali'-lerde çalışmam yiyecekleri gıdıgıstıynan verirler.* (Sarıkavak –Es.)

gıdığı gızmak İçki içtikçe iştahı artmak : *Gıdığı gızdımıydı içkiye ganmak bilmez gayrı.* (*Bor –Ng.)

gıdıḫ (I) [→ **gıdık** (I) **-1**]

gıdıḫ (II) [→ **gıdık** (II)]

gıdık (I) [**garik** (II), **gıcık** (II) **-2**, **gıda** (I), **gıdı** (I) **-1, 2; gıdıḫ** (I), **gıdik** (I) **-1, 2, 3; gıdili, gıdiyh, gılik** (III), **gıluv, gicik** (III) **-1, gidek** (II), **gidi** (II) **-1, gidik** (I) **-1, 2; godik** (I), **gudi** (I), **gudik** (I), **guduk** (I), **guduyh, güdük** (I) **-1**] **1.** Keçi yavrusu, oğlak. (–Ama.; Küçükisa *Zile –To.; *Kelkit ve köyleri –Gm.; –Rz.; *Kağızman ve köyleri –Kr.; Çıknıs *Tercan, –Ezc.; *Harput –El.; *Ağın, Aşudu *Darende –Ml.; Palha *Divriği –Sv.; *Osmaniye, Eflâk –Ada.)

[**garik** (II)] : (–Ml.)

[**gıcık** (II) **-2**] : (–Sm. ve köyleri; *Merzifon –Ama.; Kızılköy –To.)

[**gıda** (I)] : (*Ahlat –Bt.)

[**gıdı** (I) **-1**] : (Çeltikçi *Orhangazi –Brs.; –Tr. ve çevresi; Mühye –Ank.)

[**gıdıḫ** (I)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gıdik** (I) **-1**] : (Havsu *Kelkit –Gm.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.; –Ezm.; Ergan, Sasunga *Çayırlı –Ezc.; –Bt.; *Nazimiye, *Hozat –Tn.; *Ağın, Kesirik –El.; *Arapkir, –Ml.; Karaözü, Çepni *Gemerek, Çöplü *Gürün –Sv.)

[**gıdiyh**] : (*Iğdır –Kr.)

[**gılik** (III)] : (Sarıca *Gölköy –Or.)

[**gicik** (II) **-1**]: (*Vezirköprü –Sm.)

[**gidek** (II)] : (Ovasaray –Çr.; Karaözü, Çepni *Gemerek –Sv.)

[**gidi** (II) **-1**] : (*Sorgun –Yz.; *Kadirli –Ada.)

[**gidik** (I) **-1**] : (Üçköy *Mecitözü –Çr.; *Erbaa, Yeniköy –To.; Aşağırmaklar, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; Keçek *Oltu –Ezm.; –Bt.; İğde *Elbistan, *Afşin ve bazı köyleri –Mr.; –El.; *Darende, Davulku *Hekimhan –Ml.; *Gürün, Çamova, Vazıldan *Divriği, Ağrakos *Suşehri, *Gürün, Çepni *Çemerek, Eskihüyük *Şarkışla, Tutmaç –Sv.; Türkmen *Bünyan, *Develi –Ky.)

2. Kuzu. (*Ağın –El.; –Ml.)

[**gıdik** (I) **-2**] : (–Ezc.)

[**gidik** (I) **-2**] : (–Ezc.)

3. Köpek yavrusu. (*Eğridir ve köyleri –Isp.; *Bucak –Brd.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; Yaylalı *Şile –Ist.; Kocayatak *Serik –Ant.)

[**gıdik** (I) **-3**]: (*Atabey –Isp.; *Alaşehir –Mn.)

[**gıdili**] : (Kuşbaba *Bucak –Brd.)

[**godik** (I)] : (Aşağırmaklar, Bağlıca, –Ar.; –Ezm.)

[**gudi** (I)] : (–Ist.; –Rz.; –Sv.)

[**gudik** (I)] : (*Susurluk –Ba.; –Rz.; *Kelkit, Utav *Yusufeli –Ar.; –Kr.; Bardız *Şenkaya –Ezm.; Cenciğe –Ezc.; *Afşin –Mr.)

[**guduk** (I)]: (*Alayunt –Kü.; –Ist.; –Or.; –Gr.; –Ama.)

[**guduyh**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

[**güdük** (I) **-1**] : (*Merzifon –Ama.; Danışman *Fatsa –Or.; Keçek *Ol-

tu –Ezm.; *Refahiye –Ezc.; *Zara Sv.)

4. [→ **godak** (I) **-1**]

gıdık (II) [→ **galak** (IX), **gıdı** (II), **gıdıg** (I), **gıdıḫ** (II), **gıdik** (II), **gıgı** (II) **-1**, **gıgık** (I), **gidik** (III)] Çene altı, gerdan. (*Susurluk, *Edremit –Ba.; *Düzce –Bo.; *Sivrihisar –Es.; *Kandıra –Kc.; *Safranbolu –Zn.; –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; *Bafra –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Pazar –To.; *Tirebolu –Gr.; –Kr.; –El.; Aşudu *Darende –Ml.; Bertiz –Mr.; *Koyulhisar, Karaözü *Gemerek, –Sv.; *Haymana –Ank.; –Krş.; *Pınarbaşı ve köyleri, *Bünyan, –Ky.; –Nş.; *Bor –Nğ.; *Ermenek, *Hadım, *Karaman, –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)

[**galak** (IX)] : (Uğurlu *Ermenek –Kn.; Çavuşköy *Babaeski –Kr.)

[**gıdı** (II)] : (Kılandıras *Sandıklı –Af.; –İz.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Erciş –Vn.; –Sv.; Çavuşköy *Babaeski –Krk.; *Saray –Tk.)

[**gıdıg** (I)] : (Hayati *Erbaa –To.)

[**gıdıḫ** (II)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; Kesirik –El.)

[**gıdik** (II)] : (–Ezm.; –Ezc.)

[**gıgı** (II) **-1**] : (*Lüleburgaz –Krk.; Şumnu, Bulgaristan)

[**gıgık** (I)] : (*Koyulhisar –Sv.; *Vize –Krk.)

[**gidik** (III)] : (Haşhaşı –Ezc.; *Marmaris –Mğ.)

gıdık (III) **1.** Boyuna takılan boncuk vb. şeyler (insanlar için). (Tokat –Es.; *Kurşunlu –Çkr.) **2.** Hayvanların boynuna takılan boncuk. (Karacaviran –Kü.)

gıdık (IV) [**gıdanak, gidik** (V)] Fındık çubuklarından örülmüş yumurta ya da çilek sepeti. (*Sivrihisar ve köyleri –Es.; *Çarşamba –Sm.; Çilehane *Reşadiye –To.; *Perşembe ve köyleri, Kuzköy, *Ünye, *Akkuş –Or. ve köyleri; *Bulancak, *Keşap, *Şebinkarahisar, Tepeköy *Piraziz, Nefsiköseli *Görele –Gr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Milas –Mğ.)

[**gıdanak**] : (Kervansaray *Zile –To.)

[**gidik** (V)] : (*Bünyan –Ky.)

gıdık (V) Kadınların başlarına iki kat örttükleri baş örtüsü. (Ağlı *Küre –Ks.)

gıdık etmek Gıdıklamak. (*Silifke –İç.)

gıdık gıdık [→ **gıdı gıdı** (IV)]

gıdıklanmak [→ **gocunmak -5**]

gıdıklık Gerdanlık. (*Kurşunlu –Çkr.; *Artova –To.; –Sv.)

gıdıl Yaramaz, haşarı çocuk. (Altınzade *Karamürsel –Kc.)

gıdılamak (I) [→ **gıdılanmak** (II)]

gıdılamak (II) Kırıtarak, çalımlı yürümek : *Senin kız gıdılamaya başladı, nişanlasana.* (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gıdılamak (III) Bir şey yuvarlanmak. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

gıdılanmak (I) [**gıdıldamak** (I), **gıdıldanmak**] Zaman geçirmek, oyalanmak. (Sürez, *Bozdoğan –Ay.)

[**gıdıldamak** (I)] : (*Düzce –Bo.)

[**gıdıldanmak**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gıdıldanmak (II) [**gıdılamak** (I), **gıdıldamak** (II)] Gereksiz ve devamlı söylenmek. (*Silifke –İç.)

[**gıdılamak** (I)] : (Adibler, *Ermenek –Kn.; *Silifke –İç.)
[**gıdıldamak** (II)] : (*Düzce –Bo.; –Çr.; *Ermenek ve köyleri –Kn.)
gıdıldamak (I) [→ **gıdılanmak** (I)]
gıdıldamak (II) [→ **gıdılanmak** (II)]
gıdıldanmak [→ **gıdılanmak** (I)]
gıdıl gıdıl (I) [→ **gıdı gıdı** (I)]
gıdıl gıdıl (II) Küçük çocukların yürümesi (için kullanılır). (*Düzce –Bo.)
gıdılık (I) [**gıdıma**] **1.** Küçük. (Ahur *Söğüt –Bil.)
[**gıdıma**] : (*Boyabat –Sn.)
2. [→ **gınnık**]
gıdılık (II) Yeni doğan çocuğa büyükanne tarafından donatılan beşik. (–Ml.)
gıdım (I) Çift sürerken sabana dokunan taş. (Başvartanik *Çemişgezek –Tn.)
gıdım (II) Dokunan halıdaki ilmik, düğüm. (*Kemaliye –Ezc.)
gıdım (III) [→ **gıdımcık**]
gıdım (IV) Uyuşuk. (–Mr.)
gıdıma [→ **gıdılık** (I)]
gıdıman [→ **gıdımcık**]
gıdımcık [**gıdım** (III), **gıdıman, gıdımcuk**] Pek az : *Bana bir gıdımcık peynir verir misin ? Ekmeğimi bitireyim.* (–Sm.)
[**gıdım** (III)] : (–Sm.; Danışman *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gıdıman**] : (–Çr.)
[**gıdımcuk**] : (–Sm.)
gıdımcık gıdımcık [→ **gıdım gıdım -1**]
gıdımcuk [→ **gıdımcık**]
gıdım gıdım [**gıdımcık gıdımcık, gıdım gıymık, gıdımık gıdımık, gıdır gıymık, gıdır kıymık**] **1.** Azar azar : *Bu sene bulguru gıdım gıdım harcıyoruz.* (*Düzce –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip, Çıkrık *Mecitözü –Çr.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri, *Taşova –Ama.; Kuzköy *Akkuş, *Ünye, Bayadı, Sarıca *Gölköy –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Kr. ve köyleri; –Ezc.; –Mr. ve çevresi; *Koyulhisar, Palha *Divriği, –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bor –Nğ.)
[**gıdımcık gıdımcık**] : (*Ermenek –Kn.)
[**gıdım gıymık**] : (İğneciler *Muduınu –Bo.)
[**gıdımık gıdımık**] : (*Düzce –Bo.)
[**gıdır gıymık**] : (–Ks.)
[**gıdır kıymık**] : (–Ks. ve çevresi)
2. Yavaş yavaş : (Kuzköy *Ünye –Or.; –Ezc.; Palha *Divriği –Sv.)
gıdım gıymıḫ Zorlukla anlamında kullanılır : *Ben onnarı her gapıdan gıdım gıymıḫ topladım.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gıdım gıymık [→ **gıdım gıdım-1**]
gıdımık [→ **gırgıt** (I)]
gıdımık gıdımık [→ **gıdım gıdım -1**]
gıdırel Akılsız. (*Akşehir –Kn.)
gıdır gıymık [→ **gıdım gıdım -1**]
gıdırık Yuvarlak küre biçiminde olan şey. (Palha *Divriği –Sv.)
gıdır kıymık [→ **gıdım gıdım -1**]
gıdış (I) [→ **gicimik** (I)]
gıdış (II) [**gıllim**] Kardeş. (*Edremit –Ba.; Bergaz *Ezine –Çkl.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; –Ml.; –Ank.)
[**gıllim**] : (Aktaş *Sındırgı –Ba.)
gıdış gıdış [**gıdıbış gıdıbış**] Yuvar yuvar (yürüyüş için). (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

[gıdıbış gıdıbış] : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gıdışgın Hareketli. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gıdıy Koridor. (–Uş.)

gıdi İnsanlara alışkın keklik yavrusu. (Çığrı *Dinar –Af.)

gıdi gıdi [→ **gıdı gıdı** (IV)]

gıdik (I) **1.** [→ **gıdık** (I) **-1**] **2.** [→ **gıdık** (I) **-2**] **3.** [→ **gıdık** (I) **-3**]

gıdik (II) [→ **gıdık** (II)]

gıdik gıdik [→ **gıdı gıdı** (IV)]

gıdiklenmek Gıdıklanmak. (Cenciğe –Ezc.)

gıdil Ufak, kısa, bodur (kimse) : *Bırak şu gıdili.* (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.)

gıdil gıdil Küçük, küçücük anlamında kullanılır : *Bu patatesler pek gıdil gıdil.* (*Karacabey –Brs.)

gıdili [→ **gıdık** (I) **-3**]

gıdin Mercimek. (*Havsa –Ed.)

gıdiş [→ **gidi** (I)]

gıdiyh [→ **gıdık** (I) **-1**]

gıdlamak Isırmak. (–Ezc.)

gıdmır [→ **gicimik** (I)]

gıf (I) Süs. (Ziyamet –Ada.)

gıf (II) İstek. (*Çal –Dz.; *Alayunt –Kü.; –Çr.)

gıf (III) Çaba. (Alayunt –Kü.; –Çr.)

gıf (IV) Kadayıf süzgeci. (Masdar *Bafra –Sm.)

gıfa gelmek Birdenbire coşmak : *Ne oldun gıfa mı geldin* ? (*Sivrihisar –Es.)

gıffadak Hava ile dolu bir şeyin havasının boşalmasını, inmesini anlatır : *Lastik topa iğneyi batırınca top gıffadak indi.* (–Sm.)

gıfıdak Ansızın, birdenbire. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

gıfıl (I) Kilit. (–Kr.)

gıfıl (II) Kuruyarak dökülen çam yaprağı. (Eber, Çığrı *Dinar –Af.)

gıfıldak Telaşlı. (*Çal –Dz.)

gıfıldamak 1. Telaşlanmak. (*Çal –Dz.) **2.** Ev içinde sözde bir iş yapıyormuş gibi gezinmek. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Aslanköy *Mersin –İç.)

gıfır Ani ölüm. (Geyran *Niksar –To.)

gıfırdamak Birdenbire ölmek. (Geyran *Niksar –To.)

gıfır gıfır (I) Birdenbire ve art arda oluşu anlatır : *Tavuklarda göğ ölüm var gıfır gıfır ölüyorlar.* (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

gıfır gıfır (II) **1.** Bir kimsenin gayretli ve becerikli olduğunu anlatır : *Bizim gelin çok iyi. Evin içinde gıfır gıfır dolanıyor.* (–Sv.) **2.** Telaşla, heyecanla gidip gelmeyi anlatır : *Jandarmalar gıfır gıfır bir kaçak arıyor.* (*Gürün –Sv.)

gıfır gıfır etmek Kıvranmak. (*Silifke –İç.)

gıfı tutmak Çabuk ve etrafı rahatsız edercesine telaşlı bir şekilde iş yapmak. (*Taşköprü –Ks.)

gıflı [**gıcılı -1, 2; gıncıfırlı** (I), **gındamlı, gildanlı**] **1.** Süslü : *Şu kız çok gıflı.* (Yazırlı *Nazilli –Ay.; Bakacak *Biga –Çkl.; Yerkesik –Mğ.)

[**gıncıfırlı** (I)] : (Gürnes *Akşehir –Kn.)

[**gındamlı**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

[**gildanlı**] : (Uğurlu *Ermenek –Kn.)

2. Hızlı : *Gıflı gıflı gitti şimdi de yoruldu.* (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

3. Aceleci (kimse). (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

[gıcılı -1] : (Çene *Hayrabolu –Tk.)
4. İstekli. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
[gıcılı -2] : (Çene *Haymana –Tk.)
gıf olmak İstemek. (Karkıncık *Artova –To.)
gıg [→ **gığ** (I)]
gıga [→ **gaga** (I) **-1**]
gıgalak [→ **gığ** (I)]
gıgart [→ **gegek** (II) **-2**]
gıgı (I) [→ **gığ** (I)]
gıgı (II) **1.** [→ **gıdık** (II)] **2.** Boğazda olan şişlik, guatr. (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)
gıgık (I) [→ **gıdık** (II)]
gıgık (II) [→ **gakkı**]
gıgılamak [→ **gegelemek** (I) **-1**]
gıgıl gıgıl Çabuk çabuk : *Yemeği gıgıl gıgıl yedi.* (*Silifke –İç.)
gıgılık Yumurtanın sarısı. (*Ağın –El.)
gıgır gıgır Yavaş yavaş konuşmayı anlatır. (Sığma *Sarayköy –Dz.)
gıgırmak (I) Boğazdan boğuk boğuk ses çıkarmak. (Büyükçaylı *Dörtyol –Hat.)
gıgırmak (II) [→ **gırıtmak** (IV)]
gıgırt İnce kıkırdak kemiği : *Osman bana öyle vurdi ki, kulağımın gıgırtları üç gün sızladı.* (Keçek *Oltu –Ezm.)
gıgış (I) [**gığış** (I)] Harmandan artan iri saman. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Yanpar –İç.)
[**gığış** (I)] : (Tokat –Es.)
gıgış (II) Afyon ambalajında kullanılan ince, yumuşak ot. (–Çr.)
gıgıştırmak Topallamak : *Topal bitarafa gığıştırıp gidiyor.* (–Çr.)
gıgof Olgunlaşmayan cevizin yeşil kabuğu. (Haşhaşı –Ezc.)
gığ (I) [**gı** (II), **gıcı** (III), **gıcık** (V), **gıg, gıgalak, gıgı** (I), **gıldik** (I) **-1, gılik** (V), **gıllik, giğ, giğez, giğil, gildik** (II), **gilik** (VI), **gillek,** (II), **gillik** (IV)] Deve, keçi, koyun vb. hayvanların pisliği. (*Şuhut –Af.; Kumarlar *Bayramiç –Çkl.; *Sivrihisar, Tokat –Es.; –Çr.; *Iğdır –Kr.; *Erciş –Vn.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Bor –Ng.; *Karaman –Kn.)
[**gı** (II)] : (–Çr.; Maksutlu *Şarkışla –Sv.; Şabanözü *Polatlı, Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gıcı** (III)] : (*Kurşunlu –Çkr.)
[**gıcık** (V)] : (*Merzifon –Ama.)
[**gıg**] : (–Ama.)
[**gıgalak**] : (Sücüllü *Yalvaç –Isp.)
[**gıgı** (I)] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.; –Ezm.; –Ml. ve çevresi; Çepni *Gemerek –Sv.)
[**gıldik** (I)] : (Cenciğe, Ergan –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.)
[**gılik** (V)] : (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; Yazı, Sincan *Divriği –Sv.)
[**gıllik**] : (Kesirik –El.)
[**giğ**] : (Palha *Divriği –Sv.)
[**giğez**] : (Beyköy *Tefenni –Brd.)
[**giğil**] : (Çamova *Divriği –Sv.)
[**gildik** (II)] : (Karayakup *Suşehri –Sv.)
[**gilik** (VI)] : (*Bozkır –Kn.)
[**gillek** (II)] : (Kuşbaba *Bucak –Brd.; Karaviran *Bozkır –Kn.)
[**gillik** (IV)] : (*Saimbeyli –Ada.)
gığ (II) [→ **gı** (I)]
gığğa Küçük çocukları güldürmek için çıkarılan ses. (Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.)
gığh etmek Hayvan kesmek (çocuk dilinde). (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)
gığıç Ateş kıvılcımı. (Aşağıkızılel *Ulubey –Or.)
gığıllamak [→ **gegelemek** (I) **-1**]

gığırdım Bayram arifesinden bir önceki gün. (*Çerkeş ve köyleri –Çkr.)

gığırmak Çağırmak : *Bizim çapkını yanıma gığırdım açtım ağzımı yumdum gözümü.* (–Çr.)

gığış (I) [→ **gıgış** (I)]

gığış (II) Normal büyümemiş, küçük kalmış şey. (*Koyulhisar –Sv.)

gığış (III) Efelik otunun dalında kuruyan tohumları. (–Çr.)

gığış (IV) Kurutarak yakılan koyun ve keçi pisliği : *Gığış getir de tandıra atalım.* (*Sivrihisar –Es.)

gığışdak Başağın dolgun olduğunu anlatır : *Bu sene buğday kelleleri gığışdık dane.* (*Merzifon –Ama.)

gığışdamak (I) [**gığıştamak**] Kurumuş ağaç kabuğu, kâğıt vb. şeyler birbirine sürtünerek ses çıkarmak, hışırdamak. (Karabüzey *Araç –Ks.) [**gığıştamak**] : (*Bor –Nğ.)

gığışdamak (II) Egemenliği altına almak istemek : *Sapan kabuğundan kaynana olsa yine gığışdar.* (–Nğ.)

gığış gığış Suyun akışını anlatır. (*Merzifon –Ama)

gığışmak Üşümek : *Soğuktan ellerim gığıştı.* (*Ağın –El.)

gığıştamak [→ **gığışdamak** (I)]

gığlamak (I) Davar pislemek. (*Bor –Nğ.)

gığlamak (II) Değersiz, saçma sapan konuşmak. (*Bor –Nğ.)

gığlamak (III) Ağlamak. (Ülkerler *Beyşehir –Kn.)

gıhra El tezgahlarında dokunan yünlü kumaş. (*Daday –Ks.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gı [→ **gı** (I)]

gış **1.** Her şeyin küçük parçası. (*Ayaş, Şabanözü *Polatlı, Mühye –Ank.) **2.** Çığ parçaları. (–Yz.)

gıj Kayısı ve erik ağaçlarından çıkan zamk. (Utav *Yusufeli –Ar.; –Ky.)

gıjan [→ **gıjik** (I)]

gıjdik İki, üç yaşındaki tosun. (Çamova *Divriği –Sv.)

gıjgıj Öfkeden tüylerin dikleşmesi. (–Bt.)

gıjgırmak (I) Ateş alevlenmek, harlanmak. (*Bor –Nğ.)

gıjgırmak (II) Deve bağırmak. (–Ama.)

gıjgurmaḫ [**gıjkurmak**] Arka arkaya tutunup karda kaymak : *Ağca bayırda bugün gijgurduḫ.* (*Ağın –El.) [**gıjkurmak**] : (*Ağın –El.)

gıjırtu Madenî sese benzeyen sesler (için) : *Bir gıjırtu geldi, baktum dolu yağıyor.* (*Ağın –El.)

gıjik (I) [**gıjan**] Karışık saç. (Kesirik –El.) [**gıjan**] : (*Erciş –Vn.)

gıjik (II) Akrep iğnesi. (Kesirik –El.)

gıjik (III) Kaygan yer. (Cenciğe –Ezc.)

gıjkurmak [→ **gıjgurmaḫ**]

gık [→ **gıç** (I) **-2**]

gıka (I) [→ **gaga** (I) **-1**]

gıka (II) [→ **gakkı**]

gık dimek Birşeyden usanmak, bıkmak. (*Bor –Nğ.)

gıkga [→ **gakkı**]

gıkgılamak [→ **gegelemek** (I) **-1**]

gıkgılık [→ **gıkgili**]

gıkgili [**gıkgılık, gıkkılık, gıkkılik**] Ağacın en yüksek yeri : *Ayhan ağacın ta gıkgilisine çıktı.* (Uzunmusa –Or.) [**gıkgılık**] : (*Kemaliye –Ezc.) [**gıkkılık**] : (–Ml.) [**gıkkılik**] : (*Ağın –El.)

gıkı [→ **gakkı**]

gıkkı [→ **gakkı**]

gıkkılık [→ **gıkgili**]
gıkkılik [→ **gıkgili**]
gıkkırik Düzenli, derli toplu olan (kimse) : *Ali çok gıkkırik bir çocuktur.* (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)
gıkkız Horoz ibiği. (–Ezc.)
gıl (I) [→ **gılgıl** (I) **-1**]
gıl (II) Kıl. (–Sm.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Koyundere *Ahıska –Kr.)
gıla (I) Salkımından kopmuş yaş üzüm taneleri. (–Ezc.)
gıla (II) [**gılağ** (I), **gılav** (II)] **1.** Bıçak vb. şeylerin keskinliği. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gılağ** (I)] : (–Sv.)
[**gılav** (II)] : (Kale *Erbaa –To.; –Sv.)
2. [→ **gılağı**]
gılabdan [**gılaptan**] Sırma katılarak eğrilmiş iplik. (–Sm.)
[**gılaptan**] : (–Ama.)
gılade Süs, gösteriş : *Bizim mahallenin delikanlıları çok gıladeli gezerler.* (–Çr.)
gılağ (I) [→ **gıla** (II) **-1**]
gılağ (II) [**gılav** (III)] Ateşin çok alevli olması. (–Sv.)
[**gılav** (III)] : (–Sv.)
gılağı [**gıla** (II) **-2**, **gılağu**] Bileğlenen bıçağın ağzından çıkan kıl gibi ince kalıntı. (Yassıören *Senirkent –Isp.)
[**gıla** (II) **-2**] : (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
[**gılağu**] : (–Sm.)
gılağılamak [→ **gılavlamak**]
gılağu [→ **gılağı**]
gılalı Sinirli (kimse). (*Ayaş –Ank.)
gılamada Budanmış bağ çubukları. (İsgöbü –Ky.; Sarılar *Avanos, *Ürgüp –Nş.)
gılan (I) **1.** Siyah kıllı keçi. (Tokat, İkipınar *Mihalıççık –Es.; –Ks.) **2.** Az kıllı keçi. (Muttalip –Es.; –Sv.)
gılan (II) Üç, dört metre uzunluğunda ağaç. (*Bor –Ng.; Hortu *Ereğli –Kn.)
gılan (III) Şaşma bildirir ünlem. (–Çkl.)
gılapa Ekinlerin cılız, zayıf olduğunu anlatır : *Ekinler gılapa nasıl dirilecek bilmem.* (*Mut ve köyleri –İç.)
gılaptan [→ **gılabdan**]
gılarık Mısır koçanı. (Babik *Pütürge –Ml.)
gılav (I) **1.** Bir şeyin en uygun derecesinde, kıvamında olması. (*Bünyan –Ky.) **2.** Az, noksan : *Çorbanın tuzu gılav gelmiş.* (Mesken *Yatağan –Mğ.)
gılav (II) [**gıla** (II)]
gılav (III) [→ **gılağ** (II)]
gılav (IV) İsteklendirme, özendirme. (Yılanlı *Eğridir –Isp.; *Bünyan –Ky.)
gılava [→ **gılavan** (II)]
gılavan (I) Gelin teli. (Hasanoğlan –Ank.)
gılavan (II) [**gılava**] Anlayışı az, düşüncesiz : *Mustafa çok gılavan adam.* (Mulumu *Ermenek –Kn.)
[**gılava**] : (Karakoca *Karacabey –Brs.)
gılavat [→ **gilevat**]
gılavız [**gılavuz**] Yol gösteren, kılavuz. (*Akçaşehir –Bo.)
[**gılavuz**] : (–Sm.)
gılavlamağ [→ **gılavlamak**]
gılavlamak [**gılağılamak, gılavlamağ**] Balta, bıçak vb. kesici aletleri bilemek. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Ulışiran *Şiran –Gm.; –Mğ.)

[**gılağılamak**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; –Çr.)
[**gılavlamaḫ**] : (*Arapkir –Ml.)
gılavlanmak Kendine çeki düzen vermek : *Böyle gılavlandında nereye gidiyorsun* ? (–Mr.)
gılavlı Parlak, taze. (Amasya *Bozdoğan –Ay.; *Oltu –Ezm.)
gılavuz [→ **gılavız**]
gılba Kıble. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)
gılbaşı Tırnak dibinde meydana gelen ve parmağın ucunu düşüren bir çeşit çıban. (*Bor –Ng.)
gıl biti Kasık biti. (*Bor –Ng.)
gılcan İnce yapılı. (Uzunmusa –Or.)
gılcık (I) [**gılçuk**] Ekin başaklarındaki sert ve kıl gibi uzun lif, kılçık. (Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**gılçuk**] : (Peşman *Daday –Ks.)
gılcık (II) [→ **gılıncık**]
gılcır [→ **gıçuk**]
gılçan İçinde sert kıllar bulunan (yapağı) : *Bu yapağı gılçandır bana yaramaz.* (*Bor –Ng.)
gılçar At kuyruğu tüyü. (Çandır *Sütçüler –Isp.)
gılçuk [→**gılcık (I)**]
gıldabur Büyük testere. (*Arapkir –Ml.)
gıldak Yılışık. (*Çal –Dz.)
gıldam Kazmanın ince, keskin tarafı. (İlyas, Kozluca *Keçiborlu –Isp.; Bekilli *Çal –Dz.)
gıldan Sığır pisliklerine düşkün bir çeşit böcek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gıldır (I) Zayıf, kuvvetsiz, cılız : *Bu sene buğdaylar gıldır.* (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; *Kurşunlu –Çkr.; –Ama.; *Koyulhisar –Sv.; Çiftepınar *Mersin –İç.)
gıldır (II) **1.** Gelinlik elbise. (–Sv.) **2.** Kadınların giydiği salta biçiminde hırka. (–Af.)
gıldır (III) Çok konuşan. (Adiller *Ermenek –Kn.)
gıldır (IV) El değirmeni. (Satılmış –Es.)
gıldır (V) Kirli, çürük ipek kozası. (*İznik –Brs.)
gıldıra Kofiğin üstünden bağlanan gümüş pullarla süslü örtü. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gıldırak [**gıldırayık, gıldırdak** (II), **gıldırek, gıldirik** (I), **gildirek, gildirgi**] **1.** Küçük çan : *Oğlağın boynuna gıldırga takmışlar.* (Çığrı *Dinar –Af.; *Eğridir ve köyleri –Isp.; Çamköy *Gölhisar, Başpınar *Tefenni –Brd.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; Bahçeli *Bor –Ng.; *Karaman –Kn.; *Serik –Ant.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)
[**gıldırayık**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)
[**gıldırdak** (II)] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)
[**gıldırek**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
[**gıldirik** (I)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Harput –El.)
[**gildirek**] : (Aslanköy *Mersin –İç.)
[**gildirgi**] : (Karaviran *Bozkır –Kn.)
2. Büyük çan. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)
gıldıramak (I) Fiyat artmak: *Buğdaylar gıldıradı.* (*Mut ve köyleri –İç.)
gıldıramak (II) Yuvarlanarak ses çıkarmak. (Kuzköy *Ünye –Or.)
gıldırayık [→ **gıldırak -1**]
gıldırdak (I) Seyrek (dokumada) : *Bana bir gıldırdak yazma al.* (Bozan –Es.)

gıldırdak (II) [→ **gıldırak -1**]

gıldırdamak (I) **1.** Hareket eden şey ses çıkarmak : *Değirmen gıldırdıyor.* (*Gördes –Mn.; *Alaşehir –Mn.; *Ermenek –Kn.) **2.** Fare kemirirken ses çıkarmak. (*Kurşunlu –Çkr.)

gıldırdamak (II) [**gılınmak, gıllan yallan itmek, gıncıklanmak** (II), **gırtıklanmak**] Birine hoş görünmek için hafif hareketler yapmak, yaltaklanmak. (–Çr.)
[**gılınmak**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)
[**gıllan yallan itmek**]: (*Bor –Nğ.)
[**gıncıklanmak** (II)] : (–Ezc.)
[**gırtıklanmak**] : (Çamlı *Ayaş –Ank.)

gıldırdamak (III) **1.** Kendi kendine, yavaş yavaş çalışmak. (*Emet –Kü.) **2.** Çabuk iş yapmak : *Biraz gıldırda.* (Kaçar *Eşme –Uş.; Narlıdere –İz.)

gıldırdamak (IV) Ancak idare etmek, zor geçinmek. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)

gıldırdamak (V) [**gıldır gıldır ötmek**] Gevezelik etmek. (*Bor –Nğ.; *Anamur –İç.)
[**gıldır gıldır ötmek**] : (*Bor –Nğ.)

gıldırek [→ **gıldırak**]

gıldırgıcık [→ **gıldırgücük** (III)]

gıldırgıcik [→ **gıldırgücük** (III)]

gıldırgıç (I) Bacakları çok ince olan kadın. (Aslanköy *Mersin –İç.)

gıldırgıç (II) [**gıldırğış**] **1.** Geçimsizlik, karışıklık : *Aralarına gıldırgıç girdi.* (Lümbe *Yenişehir –Brs.; Çavuşköy *Babaeski –Krk.)
[**gıldırğış**] : (–Çr.)
2. Karıştırıcı, arabozucu : *Hasan çok gıldırğıçtır.* (Kesme *Divriği –Sv.)

gıldırgıç (III) Çelik oyunu denilen bir çeşit çocuk oyunu. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıldır gıldır 1. Çabuk çabuk : *Herkesin uşağı gıldır gıldır sınıfını geçiyor.* (*Ünye –Or.) **2.** Azar azar, ağır ağır, yavaş yavaş : *Su az olduğundan değirmen gıldır gıldır dönüyor.* (Tahtacı –Isp.; *Bor –Nğ.)

gıldır gıldır gitmek Caka satarak, kırıtarak gitmek. (Hasanoğlan –Ank.)

gıldır gıldır ötmek [→ **gıldırdamak** (VI)]

gıldır gol Çolak. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gıldırgu Çocukların oynadığı, ucunda tekerlek olan değnek. (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gıldır gücük (I) **1.** Karınca kararınca, orta halli : *Gıldırgücük geçinip gidiyoruz.* (Tahtacı –Isp.; –Ba.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Bodrum –Mğ.) **2.** Yarım yamalak, eksik : *Bir işe başlar gıldır gücük bırakır gider.* (Yeniköy –Ba.; Karabüzey *Araç, Peşman *Daday –Ks.; –Çr.) **3.** Ufak tefek, kısa. (*Taşova, *Merzifon –Ama.; *Zara, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gıldırgücük (II) Güçsüz, dermansız. (Beylerli –Dz.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bayadı, Uzunmusa –Or.; –Yz.; Karaçulha, Yerkesik, Kaya *Fethiye –Mğ.)

gıldırgücük (III) [**gıldırgıcık, gıldırgıcik**] Önemsiz : *Gıldırgücük iş seni oyaladı kaldı.* (*Çal –Dz.)
[**gıldırgıcık**] : (*Perşembe –Or. ve köyleri)

[**gıldırgıcik**] : (*Ağın –El.)

gıldırgücük (IV) Çocukların aşık oyununa başlarken içlerinden çoban tutmak için değneklerini atmaları: *Gıldırgücükte çobanlık bana düştü.* (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

gıldırğış [→ **gıldırgıç** (II) **-1**]

gıldırık [→ **gildirik**]

gıldırik (I) Küre, toparlak. (Ersis *Yusufeli –Ar.; Miçinkağ *Kemaliye, Cenciğe, Ergan –Ezc.; *Ağın, Kesirik –El.; Ağın, *Arapkir –Ml.)

gıldırik (II) [**gıldir**] **1.** Kırıntı (ekmek için). (–Ezc.) **2.** Küçük, ince. (–Ml. ve çevresi)

[**gıldir**] : (*Uluborlu –Isp.; Karakuyu –İz.)

gıldırik köfte Bulgurdan yapılan yoğurtlu köfte. (*Ağın –El.)

gıldırincik Ayak bileği. (*Silifke –İç.)

gıldırlamak [**gıllamak** (I), **gındıllamak, gındırlamak**] Yuvarlamak. (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın –El.; *Arapkir –Ml.)

[**gıllamak** (I)] : (–Kr. ve bazı köyleri; *Oltu –Ezm.)

[**gındıllamak**] : (Uşhum *Yusufeli –Ar.; –Ezm. ve köyleri)

[**gındırlamak**] : (–Ezm.; Haşhaşı –Ezc.; –El. ve ilçeleri)

gıldırma Emzikli kadınlarda göğsün nazardan şişmesi : *Gelin gıldırma olmuş, ne ilâç yapsak acaba.* (–Sm.)

gıldıvay Tırpanların sapında bulunan tutacak yer : *Tırpanın gıldıvayı kırılmış.* (Çilehane *Reşadiye –To.)

gıldik (I) **1.** [→ **gığ** (I)] **2.** Kömür tozu ile hayvan gübresi karıştırılarak yapılan bir çeşit yakacak. (–Ezm.)

gıldik (II) Bir çeşit ibrik. (*Hafik –Sv.)

gıldikli yonca Yuvarlak tohumlu bir çeşit ot. (*Ağın –El.)

gıldir [→ **gıldirik** (II) **-2**]

gıldirek Ezilmiş, kötü ipek kozası. (Sölöz *Orhangazi –Brs.)

gıldirik (I) [→ **gıldırak -1**]

gıldirik (II) [→ **gıcı** (II)]

gıldirik (III) [→ **gildirik**]

gıldirik rapata Yuvarlak açılmış hamuru pişirmek için tandıra yapıştırmaya yarayan içi ot dolu bir çeşit araç. (–Ezc.)

gıle 1. Bilgiçlik taslayan, ukalâ. (Sille *Zıvarık –Kn.) **2.** Hileci. (*Karaman –Kn.) **3.** Oyuncu, hokkabaz. (–Ada.; *Mersin –İç.)

gıle gıle Dana çağırma ünlemi. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gılese Özenle tabaklanıp boyanmış ince ve parlak büyük baş hayvan derisi. (*Ermenek –Kn.)

gılga gelişigüzel konuşan, patavatsız, delidolu (kimse). (Çilehane *Reşadiye –To.)

gılgıl (I) [**gıl** (I), **gıltı, gırgır** (II), **gırgırı, gilgil** (II)] **1.** Testi. (*Çeşme –İz.; –Ezm.; Haşhaşı –Ezc.; –Ank.; –Sv.)

[**gıl** (I)] : (Haşhaşı –Ezc.)

[**gıltı**] : (Eşke *Divriği –Sv.)

[**gırgır** (II)] : (–Ks.)

[**gırgırı**] : (*Ayaş –Ank.)

[**gilgil** (II)] : (–Ezc.)

2. Su kabağından yapılmış testi. (Lâhna *Hayrabolu –Tk.) **3.** Ağaç testi. (–Ezm.) **4.** Bir çeşit ibrik. (*Hafik –Sv.)

gılgıl (II) Büyüyememiş domates vb. sebzeler. (Cenciğe –Ezc.)

gılgıl (III) [→ **gilgil** (I) **-1**]

gılgıl süpürge Gilgil tanesi gibi tane-

leri olan bitkiden yapılan süpürge. (*Ağın, *Keban –El.)

gılgır (I) **1.** [→ **gilgil** (I) **-1**] **2.** Mısır. (Diktaş, Sincan *Divriği –Sv.)

gılgır (II) Küçük hamur teknesi. (–Gr.)

gılgurt İnce kurt. (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

gılguyruḫ **1.** Dedikoducu kadın. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.) **2.** Çok gezen kadın. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gılı Bana bak anlamında kullanılır. (–Sm.)

gılıcan Kuş tuzağı. (Fezelek *Reşadiye –To.)

gılıcce Kılıç gibi petek yapan arı. (Hasanoğlan –Ank.)

gılıç (I) Karasabanın ökçesini oka bağlayan parça. (–Gaz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gılıç (II) Şal dokunurken argacı attıktan sonra sıkışması için arasına vurulan ağaç : *Annem kardeşimin savarını dokurken kuvvetli gılıç vuruyor.* (Kızılköy –To.)

gılıç arpa Sapında iki sıra arpa olan başak : *Bağa bu sene gılıç arpa ektik.* (*Ermenek –Kn.)

gılıf (I) **1.** Kılıf. (–Sm.; Zana ve çevresi –Ama.) **2.** Paçavra. (*Ermenek –Kn.)

gılıf (II) **1.** [→ **gırah** (I) **-1**] **2.** Kurutulmuş fasulye. (*Emet –Kü.)

gılıf ceviz Yeşil kabuğundan kolay ayrılan, olgunlaşmış ceviz : *Sizin köyde cevizler gılıf oluyor mu ?* (Peşman *Daday –Ks.)

gılıgılı Dalkavuk. (Kırca *Acıpayam –Dz.)

gılıgılı yapmak Yüze gülmek. (–Sm.)

gılıgışlık Şüphe, kuruntu : *İçime bir gılıgışlık girdi.* (*Sivrihisar –Es.)

gılık (I) Saçta pişirilen çörek biçiminde küçük ekmek. (–Ezc.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gılık (II) Tane. (Palha *Divriği –Sv.)

gılık (III) **1.** [→ **gıli gıli** (I) **-1**] **2.** [→ **gırah** (I) **-1**] **3.** Meşe ve çam tohumu. (–Brd.)

gılık (IV) Fotoğraf. (–Dz.; Rumeli göçmenleri –Ist.)

gılık (V) Alın çıkıntısı. (*Kemaliye –Ezc.)

gılıklandırmak İsteklendirmek. (*Silifke –İç.)

gılımboz Pancar. (*Bulanık –Mş.)

gılımınnan anlamak Durumundan anlamak : *Senin gılımınnan annadım.* (Bayburt *Selim –Kr.)

gılıncık [**gılcık** (II), **gıli parmak, gılle parmak**] Küçük parmak : *Gılıncık parmağım acıdı.* (*Ahlat –Bt.)

[**gılcık** (II)] : (*Ahlat –Bt.)

[**gıli parmak**] : (*Çivril –Dz.)

[**gılle parmak**] : (–Isp.)

gılınkuş Baykuş. (Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)

gılınmak [→ **gıldırdamak** (III)]

gılısa Mandaların boğazlarında meydana gelen bir çeşit hastalık. (Nilüfer –Brs.)

gılış Kılıç. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gılızık Salya. (*Erciş –Vn.)

gıli (I) **1.** Deve yavrusu. (Kocaköy –Çkl.) **2.** Kertenkele. (–Ba.)

gıli (II) Kabuklu ceviz. (*Ermenek –Kn.)

gıli (III) Çocukların oyunda kendi yerlerine koydukları işaret. (–Çkl.; –Bo.)

gılibik [**gilibik**] Karısının baskısı altında bulunan erkek, kılıbık. (İğ-

neciler *Mudurnu –Bo.; Cenciğe –Ezc.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bor –Nğ.)
[**gilibik**] : (*Ermenek –Kn.; Kızılköy *Dinar –Af.)
gılicik [→ **gıli gıli** (II)]
gıliga Bulgur köftesi üzerine yoğurt ve yağ dökülerek yapılan bir çeşit yemek. (–Kr.; –Ezm.)
gıli gıli (I) [**gılık** (III) **-1**, **gılik** (I) **-1**]
1. Ardıç ağacının meyvesi. (*Sandıklı, Çapalı *Dinar –Af.; Kösten, Honaz, *Çivril –Dz.; –Kü.; *Gölpazarı, Zeyve *Söğüt –Bil.; Satılmış –Es.; Taraklı *Geyve –Kc.; –Bo.)
[**gılık** (III) **-1**] : (Salda *Yeşilova –Brd.)
[**gılik** (I) **-1**] : (Çığrı, Dikici *Dinar –Af.; Tahtacı –Isp.; –Brd.; *Altıntaş –Kü.; –Sv.)
2. [→ **gılik** (I) **-2**]
gıli gıli (II) [**gılicik**, **gılik** (VI)] Küçük. (–Bil.)
[**gılicik**] : (–Uş.)
[**gılik** (VI)] : (–Bil.; *Ünye –Or.)
gılik (I) [**gıli gıli** (I) **-2**] **1.** [→ **gıli gıli** (I) **-1**] **2.** Palamut. (*Keçiborlu, Bağıllı *Karaağaç, Uluğbey *Senirkent –Isp.; Kuruseki *Bucak, Kavak *Yeşilova –Brd.; Deman *Çivril –Dz.; *Ermenek –Kn.)
[**gıli gıli** (I) **-2**] : (Çeltek *Yeşilova –Brd.)
3. Bir çeşit küçük mantar. (Sayaca –Or.)
gılik (II) [→ **gilik** (IV) **-1**]
gılik (III) [→ **gıdık** (I) **-1**]
gılik (IV) Keçi yavrularını çağırma ünlemi. (Danışman *Fatsa –Or.)
gılik (V) [→ **gığ** (I)]
gılık (VI) [→ **gıli gıli** (II)]
gılima Kullanılmış küçük sabun. (–Rz.)
gılindirik [**gındık** (III)] Küçük toprak testi. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)
[**gındık** (III)] : (*Ahlat –Bt.)
gıli parmak [→ **gılıncık**]
gılistrik Elinden bir iş gelmeyen. (*Tirebolu –Gr.)
gılla (I) Ceviz. (Civler *Ermenek –Kn.)
gılla (II) Para kesesi. (–Ml.)
gılla gitmek Alabildiğine gitmek : *Türkü oyun gılla gidiyor.* (Akyoma –Gr.)
gıllamak (I) [→ **gıldırlamak**]
gıllamak (II) **1.** Homurdanmak. (Sarı *Merzifon –Ama.) **2.** Birinin hoşuna gitmeyecek şekilde konuşmak: *Eee gıllayıp durma.* (Sarı *Merzifon –Ama.)
gıllanmak (I) Tüylenmek. (Sarmaşık *Fatsa –Or.)
gıllanmak (II) [**gıllenmek** (III)] **1.** Yuvarlanmak : *Tepeden taş gıllandı.* (–Kr. ve bazı köyleri; *Oltu –Ezm.)
[**gıllenmek** (III)] : (–Nğ.)
2. Dönmek, dolanmak. (Gargara *Ermenek –Kn.)
gıllanmak (III) [**gıllenmek** (II)] Alay etmek. (*Çal –Dz.)
[**gıllenmek** (II)] : (Sökmen *Çivril –Dz.)
gıllanmamak Önem vermemek : *Kim ne derse desin, herif hiç gıllanmıyor.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)
gıllan yallan itmek [→ **gıldırdamak** (II)]
gıllaslamak Birine bir şeyi kurnazlık yoluyle kabul ettirmek, yutturmak. (Lefkoşe –Kıbrıs)
gılemek (I) [**gıllimek**, **gıncımak** (I)] Hak yemek, oyunda mızıkçılık et-

mek : *O zaten her zaman oyunda gılıer.* (*Eğridir –Isp.; –İz.)
[**gıllimek**] : (*Atabey –Isp.)
[**gınemak** (I)] : (*Bolvadin –Af.; Şücaattin *Seyitgazi, Tokat, Bozan –Es.)
gıllemek (II) Önem vermek. (*Nallıhan –Ank.)
gıllenmek (I) **1.** İlgilenmek. (Kaçar *Eşme –Uş.) **2.** Aldanmak. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)
gıllenmek (II) [→ **gıllanmak** (III)]
gıllenmek (III) [→ **gıllanmak** (II)]
gıllenmek (IV) Birine karşı saygı duymak. (*Gediz –Kü.)
gılle parmak [→ **gılıncık**]
gıller Erkeklerin cinsiyet organı. (–Kr.)
gıllı Oyunda ebe olanın tam karşısında, son tarafta olan kimse : *Ebe idik gıllı kaldık.* (–Nğ.)
gıllıgıdık (I) Ekşimik. (–Ed.)
gıllıgıdık (II) Kız çocuğu. (Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.)
gıllı gıllı atmak lâfla yiğitlik taslamak: *Elinden bir şey gelmez ya, sade gıllı gıllı atar.* (*Bor –Nğ.)
gıllık → [**gınne**]
gıllımek Sözünden dönmek. (Aşağıtırtar *Yalvaç –Isp.)
gıllıngış [→ **gıllipci**]
gıllik [→ **gığ** (I)]
gıllim [→ **gıdış** (II)]
gıllimek [→ **gıllemek** (I)]
gıllipci [**gıllıngış**] Sözünde durmayan, kalleş. (Peşman *Daday –Ks.)
[**gıllıngış**] : (*Karacasu –Ay.)
gıllot İrili ufaklı taş yığınları. (Başvartenik *Çemişgezek –El.)
gılmak 1. Namaz kılmak : *Her zaman cuma namazını gılar.* (–Sm.; Karakoyunlu –Kr.) **2.** Yapmak, etmek. (*Bor –Nğ.)

gılman Kabarık saçlı (kimse). (Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.)
gılok Çok kuvvetli, cesur ve gözü pek adam. (–Kn.)
gılt Yatağın baş tarafı. (Kesirik –El.)
gıltan Bereketsiz, kuvvetsiz toprak. (Aybastı –Or.)
gıltı [→ **gılgıl** (I) **-1**]
gıltım Çift sürerken sabanın ucuna takılan taş. (Aslanköy *Mersin –İç.)
gıltır Bulgur unundan yapılan ekmek. (Aşağıkayı *Tosya –Ks.)
gılu Hindi. (*İzmit –Kc.)
gılüv [→ **godak** (I) **-1**]
gılvan Düğünlerde zifaftan sonra kadınlar tarafından yapılan eğlence, toplantı. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)
gılyaran Parmak ucunda meydana gelen bir çeşit yara. (*Bor –Nğ.)
gımaşık Cana yakın, sokulgan (kimse) : *Gımaşık insan severim.* (–Çkl.)
gımbık Yerinde duramayan, oynak (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
gımbır Zayıf, cansız. (*Bor –Nğ.)
gımcıtmak [→**gımçıtmak** (II)]
gımçı 1. Kamçı. (Tahtacı –Isp.; –Brd.; *Sivrihisar –Es.; Bahçeli *Bor –Nğ.) **2.** Ağaç dallarının uçlarından süren filiz. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Brd.)
gımçınmak (I) [**gınakmak**] Bir şeyi çok istemek. (–Sv.)
[**gınakmak**] : (–Sv.)
gımçınmak (II) Şüphelenmek. (–Nğ.)
gımçınmak (III) Ağır davranmak. (*Ermenek ve köyleri –Kn.)
gımçınmak (IV) Başkasından faydalanmak. (Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.)
gımçınmak (V) Tutumlu olmak. (–Nş.)

gımçıtmak (I) Açıkça söylemeyip, dolaylı anlatmak : *Bizim kızı isteyeceklerini gımçıttı.* (–Nğ.)

gımçıtmak (II) [**gımcıtmak**] Bitkiyi kökünden değil de gövdesinden koparmak. (Bektaşlı *Boğazlıyan –Yz.; Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.)

[**gımcıtmak**] : (Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.)

gımdık Çalı çırpı. (İkipınar *Mihalıççık, Tokat –Es.)

gımdımak Az olan bir şeyi idare ederek harcamak : *Gımdımakla karın doymaz.* (Afşar köyleri *Pınarbaşı –Ky.)

gımgım (I) **1.** Herşeye karışan geveze, atılgan. (*Düzce –Bo.) **2.** Hiç bir yerde duramayan (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo) **3.** Mızmız, miskin (kimse). (*Bor –Nğ.) **4.** Yavaş yavaş : *Gım gım yürüyor.* (Sarıkavak, Tokat –Es.; *Kandıra –Kc.; *İskilip –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bayadı –Or.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

gımgım (II) Kuruntu, kuşku : *Evden bir gün ayrılsan bir gımgımdır alır.* (–Nğ.)

gımgım etmek (I) Canı çekmek, istemek : *Senin yanına gelmeyi gımgım ettim ama gelemedim.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gımgım etmek (II) Yalnız kendi işitecek şekilde şarkı söylemek. (Azeri köyleri –Ama.)

gımgo Tahta kıymığı. (Maksutlu *Şarkışla –Sv.)

gımı Yaprakları maydanoza benzeyen, sapı soyularak yenilen bir çeşit ot. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Ardahan –Kr.)

gımıcık [**gımık, gındık** (II), **gıtmık**] Küçük, az, azıcık. (Dikici *Dinar –Af.; Yassıören *Senirkent –Isp.; Uğurlu *Ermenek –Kn.)

[**gımık**] : (Alaeddin *Acıypayam –Dz.)

[**gındık** (II)] : (*Erciş –Vn.)

[**gıtmık**] : (Tahtacı –Isp.)

gımık [→ **gımıcık**]

gımıl (I) Ekinlere zarar veren bir böcek. (*Ağın, *Keban –El.)

gımıl (II) Benzer, tıpkı, gibi anlamında kullanılır. (–Kn. ve köyleri)

gımıldamaḫ [**gımıldamak, gımışdamak, gımramak, gımranmak** (I), **gımraşmak -1, gıpramak, gıpranmak, gıpraşmak, gırmaşmak, gıyneşmak -1**] Hareket etmek, kımıldamak. (*Gürün –Sv.)

[**gımıldamak**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.; Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; *Sorgun –Yz.)

[**gımışdamak**] : (–Ky.)

[**gımramak**] : (*Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Uzunmusa –Or.)

[**gımranmak** (I)]: (Danışman *Fatsa –Or.)

[**gımraşmak -1**] : (Sarıkavak –Es.; *Kandıra –Kc.; –Çr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

[**gıpramak**] : (Yassıören *Senirkent, *Yalvaç ve çevresi –Isp.)

[**gıpranmak**] : (İncekum *Silifke, *Anamur –İç.)

[**gıpraşmak**] : (İncekum *Silifke –İç.)

[**gırmaşmak**] : (–Ezc.; *Hekimhan –Ml.; *Gürün –Sv.)

[**gıyneşmak -1**] : (*Emet –Kü.)

gımıldamak [→ **gımıldamaḫ**]

gımıl gımıl Yavaş yavaş. (Bayat *Emirdağ –Af.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.)

gımıl gımıl yürümek Kısa adımlarla, ağır ağır yürümek. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gımılgızı Durmadan kımıldayan (kimse). (*Bor –Nğ.)

gımışdamak [→ **gımıldamaḫ**]

gımışmak [**gımıştamak**] Gülümsemek. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.) [**gımıştamak**] : (*Bor –Nğ.)

gımıştamak [→ **gımışmak**]

gımıştatmak [→ **gımıştırmak**]

gımıştırmak [→ **gımıştatmak**] Yavaş yavaş yemek. (*Ağın –El.) [**gımıştatmak**] : (*Bor –Nğ.)

gımıtmak Herhangi bir şeyi ölçerken daha uzunmuş gibi göstermek : *Arkadaş sen çok gımıtıyorsun.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gımız (I) **1.** Kısrak sütünden yapılan bir çeşit içki. (–Çr.) **2.** Doğuran ineğin pişirilen ilk sütü : *İneğimiz doğurdu artık gımız yeriz.* (*Eğridir –Isp.)

gımız (II) [→ **gırgıt** (I)]

gımitmek Aşırmak. (*Sivrihisar –Es.)

gımlamak [**gunnamak -2**] Yumurtlamak : *Sarı tavuk gün aşırı gımlar.* (*Turgutlu –Mn.) [**gunnamak -2**] : (Yanpar –İç.)

gımramak [→ **gımıldamaḫ**]

gımrandırmak Dua etmek. (–Gaz. ve çevresi)

gımranmak (I) [→ **gımıldamaḫ**]

gımranmak (II) [→ **gıcırganmak** (I)]

gımraşmak **1.** [→ **gımıldamaḫ**] **2.** Gürültü etmek. (–Ks.) **3.** Şaka etmek. (–Brs.)

gımrık bırakmak [→ **gıynaştırmak**]

gımşıt İnce, nazik. (–Çr.)

gın [→ **gici** (I)]

gına (I) [→ **gırca** (I) **-1**]

gına (II) Kına. (Bağıllı *Eğridir –Isp.; *Akçaşehir –Bo.; –Sm.)

gınacık **1.** Ekin saplarında belirip ürüne zarar veren bir çeşit hastalık. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bor –Nğ.) **2.** Buğday, domates ve bazı sebzeleri kurutan bir çeşit hastalık. (*Ermenek –Kn.)

gınaçlamak Güreşecek iki öküz birbirlerine yan yan bakmak : *Bu öküzler gınaçlamaya başladı şimdi güreşecekler.* (Eldirek *Fethiye –Mğ.)

gına gecesi Gelinin ve damadın eline kına yakılan, gerdek gecesinden bir önceki gece. (*Bor –Nğ.)

gına gıvırtlamak Kına yakmak. (*Akçaşehir –Bo.)

gınağlamak [→ **gınamak -1**]

gınak [→ **gıran** (V) **-1**]

gınaklamak Cevizin iyisini, kötüsünü ayıklamak, seçmek : *Bu gece ceviz gınakladık köme dizdiler.* (–Çr.)

gınakmak [→ **gımçınmak** (I)]

gınalamaḫ Kafa yormak : *Bugün senin gafañı kim gınaladı.* (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gınalik Kırmızı. (Cenciğe –Ezc.)

gınamaḫ [→ **gınamak -1**]

gınamak [**gınağlamak, gınamaḫ**] **1.** Ayıplamak. (Çığrı *Dinar –Af.; Yassıören *Senirkent, *Yalvaç, *Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Çal, Buldan *Güney –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Tepeköy *Torbalı –İz.; Akhisar –Mn.; *Pelitköy, *Burhaniye, *Susurluk –Ba.; *Emet –Kü.; Dodurga *Bozüyük –Bil.;

Sarıkavak, *Sivrihisar –Es.; *İzmit –Kc.; –Çr.; –Sm.; Zana ve çevresi –Ama.; *Ünye –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –El.; *Afşin –Mr.; *Nallıhan, Hasanoğlan –Ank.; Afşar aşireti *Pınarbaşı –Ky.; *Bor –Nğ.; *Mut ve köyleri, *Silifke –İç.; Kalkan *Kaş –Ant.; *Milas, Kaya *Fethiye –Mğ.; *Saray –Tk.)

[**gınağlamak**] : (Yeniköy –Ba.; İlyas *Karamürsel –Kc.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

[**gınamaḫ**] : (*Ağın –El.; *Arapkir –Ml.)

2. Birini başkasına yermek, kötülemek. (Yörükoğlu –Mğ.)

gınarmak Hakkına razı olmamak, karşı durmak. (Kolukısa –Kn.)

gınaşmak Akıl sormak. (–Tr.)

gınaştırmak [→ **gıynaştırmak**]

gına yakmak Birinin başını derde sokmak. (*Bor –Nğ.)

gıncı Yün ve kıl arasındaki çerçöp. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıncıfır (I) **1.** Ağırbaşlı olmayan, hoppa (kimse). (*Eşme ve köyleri –Uş.; Tokat ve köyleri –Es.; –Çr.; *Nizip –Gaz.) **2.** Her şeyi anlayışla karşılamayan, hoşgörüsü olmayan (kimse). (*İskilip –Çr.) **3.** Şık, zarif, ince (kimse): *İkisi de gıncıfır.* (*Bor –Nğ.)

gıncıfır (II) Tam belli olmayan, birkaç anlam verilebilen oynak söz. (–Dz.)

gıncıfır (III) Ufak tefek : *Gıncıfır bir kadın.* (Nar –Nğ.)

gıncıfır (IV) Cilve, naz. (–Ky.)

gıncıfır (V) Temiz, tertipli. (*Bor –Nğ.)

gıncıfırlı (I) [→ **gıflı** (1)]

gıncıfırlı (II) [→ **gıpçık** (I) **-3**]

gıncıfır olmak Derli toplu, düzenli olmak. (İncesu *Gürün –Sv.)

gıncıḫlanmaḫ Nefes borusuna bir şey kaçarak devamlı öksürmek. (*Gürün –Sv.)

gıncık (I) [**gırinçil**] Diş eti. (Gündoğdu –Rz.)

[**gırinçil**] : (Mağura *Maçka –Tr.)

gıncık (II) [→ **gıpçık** (I) **-3**]

gıncıklanmak (I) Yemek borusu içten içe kaşınmak. (Aşudu *Darende –Ml.)

gıncıklanmak (II) [→ **gıldırdamak** (II)]

gıncıkmak Bir şeye üzülmek, merak etmek. (*İskilip –Çr.)

gıncıllanmak Oyalanmak : *Ne gıncıllanıp duruyor.* (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gıncımak (I) [→ **gıllemek** (I)]

gıncımak (II) [**gırcamak**] Ezilmek : *Çiğdemi çıkaramadım gıncıdı.* (–Kr.; *Kadirli –Ada.)

[**gırcamak**] : (Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

gıncınlamaḫ [→ **gıcırganmak** (I)]

gıncırak (I) [**gancırdak** (II), **gancırdık, gıcır** (I) **-1, gıcırancık, gıcırdak, gıcırı bükme** (III), **gıcırtma, gıcırtmaç, gıncırayık, gıncırcak, gıncırdak, gıncırdayık, gıncırdık, gıncırgeç, gıncırıgeç, gıncırık, gıncırlık, gındıra** (I), **gındırgeç, gıngılıç, gıngılıgıç, gıngıraç, gıñgırcak, gıngıreç, gıngırgaç, gıngırıç**] Tahterevalli ya da tahterevalliye benzeyen bir oyun aracı. (Çığrı *Dinar –Af.; *Eğridir ve köyleri –Isp.; Çamköy *Gölhisar –Brd.; Duman *Çivril –Dz.; Aslanköy *Mersin,

Uzuncaburç *Silifke –İç.; Çomaklıdede *Korkuteli, *Serik –Ant.)

[**gancırdak** (II)]: (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.)

[**gancırdık**] : (*Senirkent –Isp.)

[**gıcır** (I) **-ı**] : (–Nş.; *Bor –Nğ.)

[**gıcırancık**] : (Bulgaristan göçmenleri –Ist.; Çengelli *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

[**gıcırdak**] : (Balçova –İz.; *Anamur –İç.)

[**gıcırı bükme** (III)] : (–Ezc.)

[**gıcırtma**] : (*Gerede –Bo.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

[**gıcırtmaç**]: (Aşudu *Darende –Ml.; –Mr.)

[**gıncırayık**] : (Orhaniye *Marmaris –Mğ.)

[**gıncırcak**] : (Ağlı *Küre, *Tosya –Ks.)

[**gıncırdak**] : (Dikici, *Dinar –Af.; *Atabey, İğdecik –Isp.; Çam *Gölhisar –Brd.; Kızılcabölük –Dz.; Kırcaklı, Dallıca *Nazilli –Ay.; –Bil.; –Çr.; Peçenek *Kızılcahamam, Çanıllı *Ayaş –Ank.; Çomaklıdede *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı ve köyleri –Ant.; Yerkesik –Mğ.)

[**gıncırdayık**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

[**gıncırdık**] : (*Çal –Dz.)

[**gıncırgeç**] : (Çeltek *Yeşilova –Brd.; Hırka *Tavas –Dz.)

[**gıncırıgeç**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

[**gıncırık**] : (*Eşme ve köyleri –Uş.; Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Başpınar, Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Tokat –Es.)

[**gıncırlık**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Turgutlu –Mn.)

[**gındıra** (I)] : (Yumrutaş *Acıpayam –Dz.)

[**gındırgeç**] : (Güney ve çevresi *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.)

[**gıngılıç**] : (*Bahçe –Ada.)

[**gıngılıgıç**] : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

[**gıngıraç**] : (Korucu –Ed.)

[**gıñgırcak**] : (*Keçiborlu –Isp.)

[**gıngıreç**] : (Kavak *Yeşilova –Brd.)

[**gıngırgaç**] : (Güney *Yeşilova –Brd.; İsabey, Bekilli *Çal, Çıtak *Çivril –Dz.)

[**gıngırıç**] : (Tahtacı –Isp.; Ilıca –Ezm.; Büyükçaylı *Dörtyol –Hat.)

gıncırak (II) Kısrakla eşeğin çiftleşmesinden doğan katır sıpası. (*Eğridir ve köyleri, *Sütçüler ve köyleri –Isp.)

gıncırayık [→ **gıncırak** (I)]

gıncırcak [→ **gıncırak** (I)]

gıncırdak [→ **gıncırak** (I)]

gıncırdayık [→ **gıncırak** (I)]

gıncırdık [→ **gıncırak** (I)]

gıncırgeç [→ **gıncırak** (I)]

gıncırıgeç [→ **gıncırak** (I)]

gıncırık [→ **gıncırak** (I)]

gıncırlık [→ **gıncırak** (I)]

gıncırop Kökü yenen, fındık büyüklüğünde, ilkbaharda yetişen bir çeşit yabanî ot. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıncıt Gösteriş yapmak, nisbet vermek için söylenir : *Gıncıt sen sınıfını geçemedin ben geçtim.* (–Gr.)

gıncıtmaḫ (I) [**gıclamak** (I)] **1.** Dişle koparmak, dişlemek : *Kolumu gıncıttı.* (*Iğdır –Kr.)

[**gıclamak** (I)] : (*Ahlat –Bt.)

2. Çizmek : *Ola etimi gıncıtdın.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gıncıtmaḫ (II) Bir işi bozmak. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gıncıtmak (I) Ezmek. (Eşke *Divriği –Sv.; *Kadirli –Ada.)

gıncıtmak (II) [→ **gıcırganmak** (I)]

gıncifir Hile yapan (kimse) : *Ne gıncifir adamdır o bilsen.* (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gınciklemek Gıdıklamak. (*Ağın, *Keban –El.)

gınç Çoban köpeğinin boynuna takılan mahmuzlu, halkalı demir. (Ersis *Yusufeli –Ar.)

gınçı [**gırnıç**] Elde eğilen yün ipliklerin yumak yapılırken fazla bükülmesinden meydana gelen düğüm : *Şu gınçılarımı aç sora sar.* [**gırnıç**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gında Kazmanın sivri tarafı. (Eldirek *Fethiye –Mğ.)

gındam (I) Uç : *Ayağımın gındamı ile tutundum.* (*Mut ve köyleri –İç.)

gındam (II) Dağ sırtlarında suların iki ayrı yamaca aktığı yerler, sırtlar. (Büyüksöğle *Elmalı –Ant.)

gındamlı [→ **gıflı** (I)]

gındık (I) Kurutulup yakacak olarak kullanılan bir çeşit dikenli keven bitkisi. (Aşudu *Darende –Ml.)

gındık (II) [→ **gımıcık**]

gındık (III) [→ **gılindirik**]

gındıllamak [**gıldırlamak**]

gındıllanmak [**gındıramak** (II), **gındırlanmak**] Yuvarlanmak. (–Ama. ve çevresi; –Gm.; Uşhum *Yusufeli –Ar.; –Kr.; –Ezm. ve köyleri) [**gındıramak** (II)] : (Kuzköy *Ünye –Or.)

[**gındırlanmak**] : (–Ezc.)

gındılo Küçük, kısa boylu, çelimsiz. (*Erciş –Vn.)

gındır (I) Eğridir gölünde yetişen bir çeşit balık. (*Eğridir –Isp.)

gındır (II) Boğuk boğuk, burnundan konuşan (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gındıra (I) [→ **gıncırak** (I)]

gındıra (II) **1.** Tahılın içinde biten ve tohumu ürüne karışan bir çeşit ot. (Honaz ve köyleri –Dz.) **2.** Dikenli bir çeşit ot. (Ovacık *Divriği –Sv.; İmamuşağı *Silifke –İç.) **3.** Saz. (İncesu *Dinar –Af.; *Yeşilova ve bazı köyleri, Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Çivril, *Sarayköy ve köyleri, Hadım, Zeyve *Çal, *Acıpayam –Dz.; Aşağıkayı *Tosya –Ks.; Masdar *Bafra –Sm.; Görele *Tirebolu –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Narman –Ezm.; Cenciğe –Ezc.; Çepni *Gemerek –Sv.; Mesken *Yatağan –Mğ.) 4. Kurutulduktan sonra pamuk gibi kabarıp dağılan hasır otunun öz kısmının, ucundaki şişkin kısım. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

gındıra arpası Az nişastalı, ince, uzun bir çeşit arpa. (Yumrutaş *Acıpayam –Dz.)

gındırcık Küçük çocukların yürümesini kolaylaştıran tekerlekli bir araç. (*Avanos –Nş.)

gındırga [**gındırık** (II)] **1.** İğne gibi tepesi olan çorak yerlerde yetişen yapraksız bir ot. (Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Doğubayazıt –Ağ.) [**gındırık** (II)]: (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)

2. Bodur kamış. (Karabulut *Akşehir –Kn.)

gındırgeç [→ **gındırak** (I)]

gındırık (I) [→ **gıygaşık** (I)]
gındırık (II) [→ **gındırga-1**]
gındırlak **1.** Çember şeklinde çocuk oyuncağı. (–Ezm.) **2.** Bir çubuğa bağlanarak döndürülen bir ya da iki tekerlekli oyuncak. (–Ezm.)
gındırlamak [→ **gıldırlamak**]
gındırlanmak [→ **gındıllanmak**]
gındırmak (I) [**gacartmak**] Özendirmek, kışkırtmak, isteklendirmek, teşvik etmek. (*Çal –Dz.; –Çr.; –Ama.; *Anamur, *Mut –İç.)
[**gacartmak**] : (–Sm.; *Ulubey –Or.)
gındırmak (II) [→ **gıynaştırmak**]
gındız Perçem. (–Ml. ve çevresi)
gınga [→ **gaal**]
gıngıl (I) İnce odun dalı. (Kocayatak *Serik –Ant.)
gıngıl (II) Çok ince. (–Yz.)
gıngılıç [→ **gıncırak** (I)]
gığğılı çalmak [**gığırdanmak, gığırganmak**] Kendi kendine şarkı mırıldanmak. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**gığırdanmak**] : (*Merzifon ve bazı köyleri –Ama.; *Bor –Ğğ.)
[**gığırganmak**] : (*Bor –Ğğ.)
gıngılıgıç [→ **gıncırak** (I)]
gıngıraç [→ **gıncırak** (I)]
gığğırcak [→ **gıncırak** (I)]
gıngıreç [→ **gıncırak** (I)]
gıngırgaç [→ **gıncırak** (I)]
gıngırıç [→ **gıncırak** (I)]
gığıḫmaḫ [→ **ganıkmak**]
gınık **1.** Aç gözlü, obur (kimse). (Danışman *Fatsa –Or. ve köyleri) **2.** [→ **gırgıt** (I)] **3.** Kötü huylu çocuk. (*Bulancak –Gr.)
gınıkmak **1.** [→ **ganıkmak**] **2.** [→ **gamanmak** (II) **-1**] **3.** Gücü yetmeyeceği bir şeyi yapmaya çalışmak. (–Gm.) **4.** Denemek, sınamak. (Şekerveren *Edremit –Ba.) **5.** İsteği artmak, iştahlanmak. (Kıbrısköyü –Ank.) **6.** Bir şeyin hepsini kendi almak istemek, bencillik etmek. (Kuzköy *Ünye –Or.) **7.** Aç gözlülük yapmak : *Paraya öyle gınıktı ki, gözü kimseyi görmüyor.* (–Sv.)
gığırdanmak [→ **gığğılı çalmak**]
gığırganmak [→ **gığğılı çalmak**]
gınırık [→ **gıygaşık** (I)]
gınışık [→ **gıygaşık** (I)]
gınım Çok zayıf olmayı anlatır : *Berbat olup gınım gibi kalmışsın.* (Tekke *Çivril –Dz.)
gınnap (I) [→ **gırnap** (I)]
gınnap (II) Alıç. (*Bulanık –Mş.)
gınnav Kedilerin çiftleşme isteme hali : *Mart ayı kedilerin gınnav zamanıdır.* (*Bünyan –Ky.)
gınné [**gıllık**] Martı. (Çelebibağı *Erciş –Vn.)
[**gıllık**] : (–Sm.)
gınnep [→ **gırnap** (I)]
gınnık [**gıdılık** (I) **-2**] Bodur, cüce. (*Erciş –Vn.)
[**gıdılık** (I) **-2**] : (–Ml.)
gıntıma (I) Azlık, yokluk, kıtlık : *Ortalık gıntımalık aradığın bulunmuyor.* (–Çr.)
gıntıma (II) İdare, tutum : *Ekmeğini gıntıma ile ye de yolda aç kalma.* (Aslanköy *Mersin –İç.)
gıntıma (III) Ekin biçildikten sonra harmana başlamadan önce acele gereken ihtiyaçlar için bir iki yığından yapılan geçici harman ve bu harmandan elde edilen ürün. (Sarı *Merzifon –Ama.)
gıpcımak Soğan vb. sebzeler topraktan sökülürken kopmak : *İki soğan çektim birisi gıpcıdı.* (*Mut ve köyleri –İç.)

gıpcıtmak Bir şeyi iyi kesememek : *Entariyi biçerken makas gıpcıdı.* (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gıpçık (I) [**gıncıfırlı** (II), **gıncık** (II)] **1.** Çok kıpırdayan, yerinde duramayan (kimse) : *Amma gıpçık adamsın ha!* (Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Bozdoğan –Ay.; *Serik –Ant.; Mesken, *Yatağan, Yerkesik, Eldirek, Kaya *Fethiye, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.) **2.** Cilveli, oynak : *Senin kız pek gıpçık olacak, hiç yerinde durmuyor.* (*Bozdoğan –Ay.) **3.** Karaktersiz, sözünden dönen (kimse). (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)

[**gıncıfırlı** (II)] : (Eğrigöz *Akşehir –Kn.)

[**gıncık** (II)] : (Kumdanlı *Yalvaç –Isp.)

gıpçık (II) Hergele sürüsü. (–Ant.; Eldirek –Mğ.)

gıpçıtmak Bir sözü yaymak, duyurmak, dile vermek. (–Çr.)

gıpıdık Sık sık gözünü kırpan (kimse) : *Şu adam ne kadar gıpıdık.* (Sarıveliler *Ermenek –Kn.)

gıpramak [→ **gımıldamaḫ**]

gıpranmak [→ **gımıldamaḫ**]

gıpraşmak [→ **gımıldamaḫ**]

gıptı [→ **gırgıt** (I)]

gıpti [→ **gırgıt** (I)]

gır (I) Kol damarları büzülmüş, çolak. (*Ahlat –Bt.)

gır (II) Zift. (–Ist.)

gır (III) Türkü. (–Ur.)

gıra (I) Tek atan kısa namlulu mavzer. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)

gıra (II) [→ **gırağ** (II)]

gıraba [→ **gıranbuḫ**]

gıraç [**gıravga, gırımsı** (II), **gırtlañ**] Verimsiz, kolay sulanmayan toprak. (Darıveren *Acıpayam –Dz.; Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; *Zile –To.; *Gölköy –Or.; İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.; *Arapkir –Ml.; –Gaz.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Gülveren *Bünyan –Ky.)

[**gıravga**] : (*Bor, –Nğ.; –Ada.; Aslanköy *Mersin –İç.)

[**gırımsı** (II)] : (–Çr.)

[**gırtlañ**] : (Peşman *Daday –Ks.)

gırado [→ **gırıdet**]

gıraf Bahçe. (–Gaz.)

gırafan Çok zayıf, arık (insan ya da hayvan için). (Haçavera *Maçka –Tr.)

gıragıra Sığırcık cinsinden siyah ve küçük bir kuş, ötleğen kuşu. (Ergani –Ezc.; –El.; –Ml.)

gırağ (I) **1.** [→ **gıran** (V) **-1**] **2.** [→ **gıran** (V) **-2**]

gırağ (II) [**gıra** (II), **gırağı, gıraññı, gıravu, gırç** (I), **gırçı, gırçoo, gıro**] Kırağı. (Nefsiköseli *Görele –Gr.; Eşke *Divriği –Sv.)

[**gıra** (II)] : (–Çr.)

[**gırağı**] : (Güney *Yeşilova –Brd.; –Çr.)

[**gıraññı**] : (Kızıloba, Susanoğlu, Tesmurlu, *Silifke –İç.)

[**gıravu**] : (Darıyeri *Düzce –Bo.; –Sv.)

[**gırç** (I)] : (Değişören *Seyitgazi –Es.; Bizmişen –El.; *Karaman –Kn.)

[**gırçı**] : (–Çr.)

[**gırçoo**] : (Peşman *Daday –Ks.)

[**gıro**] : (Peşman *Daday –Ks.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Or.)

gırağı [→ **gırağ** (II)]

gırah (II) [**gılıf** (II) **-1**, **gılık** (III) **-2**] **1.** Fasulye. (Vazıldan *Divriği –Sv.; –Mğ.; Ohri, Üsküp, Yugoslavya)

[gılıf (II) -1] : (*Emet –Kü.)
[gılık (III) -2] : (–Ml.)
2. Karamuktan farklı, yuvarlak tohumu olan ve ekin tarlalarında yetişen baklagillerden zararlı bir ot. (Nilüfer –Brs.)

gıraḫ (II) [→ **gıran** (VI) **-1**]

gıraḫlıḫ Gofiğin üzerinden bağlanan gümüş pullarla işli, dört santimetre eninde siyah kumaş. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gırak (I) [→ **gıran** (V) **-1**]

gırak (II) Kurbağa ve karga sesini anlatır. (–Çr.)

gıral ağacı Akasya ağacı. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gıralmak Kışın şiddetinden hayvanlar ölmek. (Melendere *Düzce –Bo.)

gıran (I) [**gırgan**] Öldürücü salgın hastalık. (Çığrı *Dinar –Af.; –Uş.; Yassıören *Senirkent –Isp.; Hadım *Çal, *Sarayköy ve köyleri, Honaz –Dz.; Eğridere *Kuyucak –Ay.; –Kü.; Tokat –Es.; *Kandıra –Kc.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Karabüzey *Araç –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Tr.; –Kr. ve bazı köyleri; –Gaz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Afşin ve köyleri –Mr.; –Sv.; *Bor, –Nğ.; *Ermenek –Kn.; Aslanköy *Mersin –İç.; Pınarlıbelen *Bodrum, Karaçulha –Mğ.)
[gırgan] : (Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

gıran (II) **1.** Tepe. (Kaçar *Eşme –Uş.; Bakacak *Biga, Kulfal *Ezine –Çkl.; –Brs.; *Çaycuma –Zn.; Uzunmusa –Or.) **2.** Tepelerin üstündeki düzlük. (–Dz.; Kızılelma *Biga –Çkl.; Bayadı –Or.; Düzköy –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; –Gm.; –Nğ.) **3.** Dağ sırtı. (Çığrı *Dinar –Af.; Düzbel *Çivril, Hadım *Çal –Dz.; *Gebze –Kc.; Ağaköyü *Safranbolu, Gelik –Zn.; *Çerkeş –Çkr.; –Çr.; –Or. ve köyleri; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Nğ.)

gıran (III) Ağır taşçı ve işçi çekici, balyoz. (*Erciş –Vn.)

gıran (IV) [**gırgı** (I) **-1**] Toprak : *Bizim tarlanın gıranı çok yavuzdur.* (*Turgutlu –Mn.)
[gırgı (I) **-1**] : (*Keskin –Ank.)

gıran (V) [**gınak, gırağ** (I) **-1, 2**; **gıraḫ** (II), **gırak** (I)] **1.** Kenar, kıyı, çevre. (Çerçin, Başpınar *Tefenni –Brd.; Darıveren *Acıpayam, Ovacık *Tavas, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; –Mr. ve çevresi; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Zeynettin, Karakız, Kolanlı *Sorgun, Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; Mühye –Ank.; Pinili *Avanos –Nş.; Gilevgi *Elmalı, *Kaş –Ant.; Karaçulha *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
[gınak] : (–Dy.)
[gırağ (I) **-1**] : (Yağlar *Ödemiş –İz.; Sarıkavak, Karatepe –Es.; Uşhum, Ersis *Yusufeli –Ar.; Karakoyunlu *Iğdır –Kr.)
[gıraḫ (II)] : (*Iğdır –Kr.)
[gırak (I)] : (–Ama. ve çevresi; *Kangal –Sv.; İncekum *Silifke –İç.)
2. Karşı taraf. (*Çal –Dz.; *Andırın –Mr.)
[gırağ (I) **-2**] : (İncekum *Silifke –İç.)
3. Ufak. (Aşağıkıyılar *Ulubey –Or.)

gıran (VI) Ahlaksız, terbiyesiz çocuk. (–Brd.)

gıran (VII) Çocuğun oyun arkadaşları : *Gıranların gelmiş seni çağırıyor.* (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gıranbuḫ [**gıraba, gızambaḫ**] Ekşimsi yaprakları olan bir çeşit yabanî ağaç. (–Ezc.)

[**gıraba**] : (Palha *Divriği –Sv.)

[**gızambaḫ**] : (Uluşiran *Şirav –Gm.)

gıran giresice [**gıran guylası**] Ölesice anlamında ilenç. (Karamanlı *Tefenni –Brd.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı ve köyleri –Ant.)

[**gıran guylası**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gıran girmek Yok olmak, ölmek : *Tavuklara gıran girdi.* (Ovacık *Tavas –Dz.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.)

gıran guylası [→ **gıran giresice**]

gırankanak Su değirmenlerinde huni ile düşey direk arasındaki, yatay ağaca bağlı bir çeşit aygıt. (*Maçka –Tr.)

gıranlık [→ **gırannık**]

gıranmak Değirmen taşını dişemek, düzeltmek. (Çamova *Divriği –Sv.)

gıraññı [→ **gırağ** (II)]

gırannık [**gıranlık**] Ölmesini istediği kimse için ölesice anlamında kullanılır : *Yetti bize bu gırannıklar.* (Çöplü *Çivril –Dz.)

[**gıranlık**] : (Baklan *Çal –Dz.)

gıranof Gramafon. (*Iğdır ve köyleri –Kr.)

gıranta [**gırbaş** (I), **gırcıman**] **1.** Saçına kır düşmüş orta yaşlı kimse. (–Sm.; *Ulubey –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezm.; Cenciğe –Ezc.; *Bor –Nğ.)

[**gırbaş** (I)] : (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

[**gırcıman**] : (*Eşme ve köyleri –Uş.)

2. Görmüş geçirmiş, hovarda. (Aslanköy *Mersin –İç.)

gırarmak Ağarmak, kırlaşmak. (*Ermenek –Kn.)

gıraşma Çok yorulma. (*Lapseki –Çkl.)

gıraşmak Keçi, koyun, sığır gibi hayvanlar toslaşmak. (*Ermenek –Kn.)

gıraştırmak Keçi, koyun sığır gibi hayvanları toslaştırmak. (*Ermenek –Kn.)

gırat Altı kiloluk tahıl ölçeği. (*Ağın, *Keban –El.)

gırav [**gıravgırav** (I)] Mavi renkli karga. (*Serik –Ant.)

[**gıravgırav** (I)] : (*Gölpazarı –Bil.)

gıravga [→ **gıraç**]

gıravart Üzüm ağacı, çubuk. (*Karaman –Kn.)

gıravat Öküz arabasının önüne takılan çatal ağaç. (Numanoluk –Es.)

gıravgırav (I) [→ **gırav**]

gıravgırav (II) Altıpatlar da denilen bir çeşit tabanca. (–Çr.)

gıravı (I) Çığ. (*Zara –Sv.)

gıravı (II) Büyümemiş, geri kalmış (ekin için) : *Bizim ekin ilkin pek gökcekken yağmursuzluktan en gıravı kaldı.* (*Develi –Ky.)

gıravu [→ **gırağ** (II)]

gırba (I) **1.** Su ya da süt çanağı. (–Mn. ve çevresi; Pisi –Mğ.) **2.** Su konan deri kap. (–Ml. ve çevresi)

gırba (II) [→ **gambır** (I)]

gırbalık Fundalık. (–Ba. ve köyleri)

gırbaş (I) [→ **gıranta -1**]

gırbaş (II) Hayvan bağırsağından yapılan sopa. (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

gırbız 1. Kırmızıya yakın bir renk (hayvanlar için). (Uluğbey *Senirkent –Isp.) **2.** Kırmızı boya. (*Arapkir –Ml.)

gırbo [**gırboğa**] Kurbağa. (Peşman *Daday –Ks.)
[**gırboğa**] : (Vavru –To.)

gırboğa [→ **gırbo**]

gırca (I) [**gına** (I), **gırcı** (II)] **1.** Bulgurun ince kısmı. (Çamköy *Gölhisar, Kavak *Yeşilova –Brd.)
[**gına** (I)] : (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)
[**gırcı** (II)] : (Başpınar *Tefenni –Brd.)
2. Bulgurdan yapılan bir çeşit çerez. (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

gırca (II) Kulakları çilli, damgalı keçi. (Diktaş, Musmana *Divriği –Sv.)

gırca (III) [→ **gırcı** (I)]

gırcala Gemicilerin kullandığı iki ile beş mum kalınlığında ziftli ip. (*Kalamış –Ist.)

gırcamak [→ **gıncımak** (II)]

gırca mırca Alaca bulaca (renk için). (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gırcı (I) [**gırca** (III), **gırcı kırmak, gırçı -1, gırçıl** (II)] Küçük taneli dolu. (Davulga *Emirdağ –Af.; Uluğbey *Senirkent –Isp.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; Sarıkavak, Karatepe –Es.; *Şebinkarahisar –Gr.; *Gemerek, *Şarkışla ve çevresi, *Gürün –Sv.; Çelebi *Keskin, Çanıllı *Ayaş, Kıbrıs –Ank.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; –Nş.; Bahçeli *Bor, –Nğ.; Atlandı *Kadınhanı, *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; –Kıbrıs)
[**gırca** (III)] : (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)
[**gırcı kırmak**] : (Saray –Çkr.)
[**gırçı -1**] : (*Mersin ve köyleri –İç.)
[**gırçıl** (II)] : (*Acıpayam –Dz.)

gırcı (II) [→ **gırca** (I) **-1**]

gırcı gırcı Yağmurun ince ince yağmasını anlatır. (Gökçeburun *Silifke –İç.)

gırcık [→ **gırcik** (I)]

gırcı kırmak [→ **gırcı** (I)]

gırcılanmak [**gırcımak -1**] Yağmur ince ince yağmak. (İncekum *Silifke –İç.)
[**gırcımak -1**] : (Dedeler –Kn.)

gırcılı Siyah beyaz karışık, renkli, kırçıllı : *Gırcılı tavuk kayboldu.* (*Düzce –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.)

gırcımak 1. [→ **gırcılanmak**] **2.** Hafif beyazlatacak kadar kar yağmak. (Kösten, Honaz –Dz.)

gırcıman [→ **gıranta -1**]

gırcın (I) Ekmek. (Kadıçiftliği –Ist.; Çilehane *Reşadiye –To.)

gırcın (II) **1.** Çerçöp. (*Iğdır –Kr.) **2.** Tarlada harmandan sonra kalan, kalın ve sert gövdeli yabancı bitkiler. (–Kr. ve bazı köyleri)

gırcik (I) [**gırcık**] İncik kemiği, topuk. (–Ezm.)
[**gırcık**] : (–Ezm. ve çevresi)

gırcik (II) Küçük odun parçaları yığını. (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)

gırcik (III) Zor taranan karışık saç. (–Ezm.)

gırcon Buğday, ot vb. şeylerin kalın sert kısımları. (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezm.; *Erciş –Vn.)

gırcot Kabuğundan zor ayıklanan ceviz : *Cevizlerin hiç iyi çıkmıyor gırcot.* (Kesme *Divriği –Sv.)

gırç (I) [→ **gırağ** (II)]
gırç (II) Taşlı tarla. (Aslanköy *Mersin –İç.)
gırç (III) Hayvan yeminin yendikten sonra arta kalan kısmı. (Cenciğe –Ezc.)
gırç (IV) Bıçak keserken ya da iğne batarken çıkan sesi anlatır : *İğneyi gırç diye batırdı.* (–Kr. ve bazı köyleri; *Ağın, *Keban –El.)
gırçı 1. [→ **gırcı** (I)] **2.** [→ **gırağ** (II)]
gırçıl (I) Dağda taşlık yerlerde yetişen buğdaygillerden bir bitki. (Uluşiran *Şiran –Gm.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
gırçıl (II) [→**gırçı** (I)]
gırçın gırçın etmek Hayvan ağır ve isteksiz yemek. (Güzelsu *Akseki –Ant.)
gırçınlamak [**gıcınlamak, gırçınnamak, gıydışlanmak**] Duraklamak, teredüt etmek. (*Mut ve köyleri –İç.)
[**gıcınlamak**] : (–Kıbrıs)
[**gırçınnamak**] : (Aslanköy *Mersin –İç.)
[**gıydışlanmak**] : (–Ada.)
gırçınnamak [→ **gırçınlamak**]
gırçmak (I) Kesmek, biçmek, koparmak. (*Eğridir ve köyleri, Tahtacı, Uluğbey *Senirkent –Isp.; Kuşbaba *Bucak, –Brd.; –Es. ve bazı köyleri; –Çkr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Bahçeli *Bor –Ng.; Aslanköy *Mersin, *Anamur –İç.)
gırçmak (II) Kaçıp gitmek. (İğnecileı *Mudurnu –Bo.)
gırçoo [→ **gırağ** (I)]
gırdala Sandık. (*Cide –Ks.)
gırdalık [**garuk** (IV)] Sık ağaçlı orman : *Osman gırdalıkta odun kesti.* (Umurça *Hayrabolu –Tk.)
[**garuk** (IV)] : (–Gr.)
gırdan (I) Burulmuş manda. (*Bayburt –Gm.)
gırdan (II) İri, büyük, şişman. (*Erciş –Vn.)
gırdap Söz geçirmek için yapılan baskı : *Allah kimseyi onun gırdabına düşürmesin.* (*Ağın, *Keban –El.)
gırdavuç Tandırı karıştırmaya yarayan sopa. (–Ezm.; –Ezc.)
gırdıraklı Çalımlı. (Tokat –Es.)
gırdık (I) Tuzlu nohut kavurması. (*Ağın, *Keban –El.)
gırdık (II) İğin ucundaki eğri tel, çengel : *İğin gırdığı kırılmış.* (Kesme *Divriği –Sv.)
gırdını Erkekler tarafından hakaret olarak kullanılan söz. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gırebi Ucu biraz kıvrık, çalıları kesmeye yarayan bir çeşit araç, küçük balta. (*Şebinkarahisar –Gr.; –Tr. ve bazı köyleri)
gıreertesi Pazartesi. (Keşanuz *Ayaş –Ank.)
gıremisse [**gıremse**] Boyna takılan beşibirlikten daha ince bir altın. (Hasanoğlan –Ank.)
[**gıremse**] : (*Ağın, *Keban –El.)
gıremse [→ **gıremisse**]
gırep iğnesi Firkete iğnesi. (Kösten, Honaz –Dz.)
gırfacan olmak [**gırfıcır etmek, gırıf etmek**] Kavga, gürültü etmek, etrafındakileri kırıp geçirmek. (*Sivrihisar –Es.)
[**gırfıcır etmek**] : (*Emirdağ –Af.)
[**gırıf etmek**] : (*Silifke –İç.)
gırfıcır etmek [→ **gırfıcan olmak**]
gırf olmak Ürün işe yaramaz hale gelmek, yok olmak, mahvolmak. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

gırgal Öküz ve ineklerin boğazına takılan ağaç halka. (*Şavşat ve köyleri, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; Taçın, Suhara *Çıldır, İrişli, Bayburt, Boyalı *Sarıkamış –Kr.)

gırgalamak Büyükbaş hayvanları ağaç halkaya bağlamak : *Öküzü gırgala.* (Boyalı *Sarıkamış –Kr.)

gırgan [→ **gıran** (I)]

gırgat (I) Kırmızı meyvalı alıç ağacı. (Bağlıca, Çakırlar *Ardanuç, Uşhum, Erkinis, Ersis *Yusufeli, *Şavşat ve köyleıi –Ar.)

gırgat (II) Fındık büyüklüğünde dolu. (Narman –Ezm.)

gırgı (I) **1.** [→ **gıran** (IV)] **2.** Küçük orman. (Çamköy *Gölhisar –Brd.)

gırgı (II) [**gırgıl** (I)] Kesilmiş ağaç dalı, çalı çırpı yığını. (Çığrı *Dinar –Af.; Kocayatak *Serik –Ant.; Eldirek –Mğ.)
[**gırgıl** (I)] : (Kocayatak *Serik –Ant.)

gırgıl (I) [→ **gırgı** (II)]

gırgıl (II) El değirmeninde kalın öğütülmüş mısır. (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)

gırgır (I) **1.** Bir çeşit hamsi ağı, seyyar dalyan. (Galata –Isp.; *Gelibolu, *Bayramiç –Çkl.; Ereğli *Karamürsel –Kc.; *Gerze –Sn.; Sarmaşık *Fatsa –Or.; Çengel -Ank.) **2.** Balıkçı sandalı : *Gırgırlar tamyol gidiyor.* (*Mudanya –Brs.)

gırgır (II) [→ **gılgıl** (I) **-1**]

gırgır (III) Makas. (Kozbeyli *Foça –İz.)

gırgıra Delinmiş iki cevizin ortasından ince değnek geçirilerek yapılan döndürek. (Erkinis *Yusufeli –Ar.)

gırgır boncuğu Çocukların oynamaları için beşiğe takılan deniz hayvanı kabukları. (*Ahlat –Bt.)

gırgır desti Suyu akıtmak için delikli kapağı olan, kısa boyunlu testi. (–Sm.)

gırgır etmek Çok konuşmak, gevezelik etmek. (Çilehane *Reşadiye –To; Danışman *Fatsa –Or.)

gırgırı [→ **gılgıl** (I) **-1**]

gırgıt (1) [**gıbgıbı, gıdımık, gımız** (II), **gınık -2, gıptı, gıpti, gısgıs** (II), **gısmır, gısmuk**] Cimri. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Keçek, *Oltu –Ezm.)
[**gıbgıbı**] : (*Çerkeş ve köyleri –Çkl.)
[**gıdımık**] : (*Taşköprü –Ks.)
[**gımız** (II)] : (*Terme –Sm.)
[**gınık -2**] : (*Ünye –Or.)
[**gıptı**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.)
[**gıpti**] : (İshaklı *Bolvadin –Af.)
[**gısgıs** (II)] : (Peşman *Daday –Ks.)
[**gısmır**] : (*Bor –Ng.; Tahanlı *Mersin –İç.)
[**gısmuk**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.; Kuzköy *Akkuş –Or.)

gırgıt (II) İçi kolay çıkmayan ceviz ya da yumurta. (Keçek *Oltu –Ezm.)

gırgun Kibar, düzgün konuşan (kimse). (Karaköy *Düzce –Bo.)

gırğı Atmaca. (–Kr)

gırh [**gırk**] Kırk. (Karakoyunlu –Kr.)
[**gırk**] : (–Sm.)

gırha El tezgahlarında kara yünden dokunan kumaş : *Bugün gırha depeceğiz.* (Peşman *Daday –Ks.)

gırha depmek El tezgahlarında dokunan gırha denilen kumaşa, özel araçlarla kaynar su dökerek, yedi sekiz kişi tarafından sıkıştırmak. (Peşman *Daday –Ks.)

gırḫgünnüyh Kahverenkli bir çeşit fasulye. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gırḫım [**gırhun** (I)] Koyunun kırkılması : *Gırhım zamanı geldi.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**gırhun** (I)] : (–Krş.)

gırḫlıḫ [→ **gırklık** (I)]

gırḫmak Kırkmak. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gırhun (I) [→ **gırḫım**]

gırḫun (II) Halının ilmiklerini makasla düzeltirken kopan iplik parçaları : *Yastığı halı gırḫunuyla dolduracağım.* (–Krş.)

gırıcımak [→ **gıynaştırmak**]

gırıdak [**gırışak, gırna** (II) **-1**] Kendini beğenen, çalımlı (kimse). (*Dinar –Af.; Tokat –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; Sarıoba *Polatlı, Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gırışak**] : (Peşman *Daday –Ks.)
[**gırna** (II) **-1**] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırıdet [**gırado**] Kıymet, değer: *Ahmet dayının yanında senin ne gırıdetin var.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**gırado**] : (–Sm.)

gırıf etmek [→ **gırfacan olmak**]

gırıg [→ **gırık** (I) **-1**]

gırıḫ (I) [**gırık** (II), **gırma** (II), **gırna** (I)] Bir çeşit melez köpek. (Uluşiran *Şiran –Gm.; Zarşat –Kr.)
[**gırık** (II)] : (Çığrı *Dinar –Af.; *Merzifon –Ama.)
[**gırma** (II)] : (Sarıköy *Merzifon –Ama.)
[**gırna** (I)] : (*Tosya –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.)

gırıḫ (II) [→ **gırık** (I) **-1**]

gırık (I) [**gırıg, gırıḫ** (II)] **1.** Kadının yasaya ve töreye aykırı olarak ilgi kurduğu erkek, sevgili. (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent, *Eğridir, Tahtacı –Isp.; *Sarayköy ve köyleri, Beylerli –Dz.; Tokat –Es.; *Şarkışla ve çevresi –Sv.; –Yz.; *Pınarbaşı ve çevresi –Ky.; Armutlu *Aksaray, *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.; *Elmalı ve köyleri, *Korkuteli ve köyleri –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.; –Kıbrıs)
[**gırıg**] : (–Brd.)
[**gırıḫ** (II)] : (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
2. Arkadaş, dost. (*Bor –Nğ.)

gırık (II) [→ **gırıḫ** (I)]

gırık (III) [**gırık dölü**] Babası belli olmayan çocuk, piç. (Beylerli –Dz.)
[**gırık dölü**] : (Çamköy *Gölhisar –Brd.; *Ermenek –Kn.)

gırık (IV) Biçilen kumaşın işe yaramayan küçük parçaları. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gırık (V) Küçük ve çevik hayvan : *Bizim merkep çok gırıktır.* (Başpınar *Tefenni –Brd.)

gırık (VI) [**gırik** (I) **-1, 2**] **1.** Bağ budamaya yarayan bıçak. (–Ezc.)
2. Tığ. (–Ezc.)
[**gırik** (I) **-1**] : (–Ezc.)
3. Ekmeği fırından çıkarmaya yarayan ucu çengelli araç. (*Kemaliye –Ezc.)
[**gırik** (I) **-2**] : (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)

gırık (VII) Boş : *Bu iş gırığa çıktı.* (Kayı *Emirdağ –Af.)

gırık dölü [→ **gırık** (III)]

gırık düzen Düzensiz. (*Ermenek –Kn.)

gırık gırık Köpek yavrusunu çağırma ünlemi. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gırık gırtık Ufak tefek. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırıklı Yasaya ve töreye aykırı olarak erkekle ilgi kuran, sevgilisi olan kötü kadın. (*Ermenek –Kn.)

gırık pısat Zeybek elbisesi. (Şeref *Yatağan –Mğ.)

gırık tutmak Sevgili bulmak. (Tahtacı –Isp.)

gırıl gırıl Gururla gezmeyi anlatır : *Osman gırıl gırıl gezip duruyor.* (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gırılmak Küsmek. (–Gaz.)

gırıl ümük Yemek borusu: *Davarın ümüğünü kediye atıver.* (*Ermenek –Kn.)

gırım Havlu. (Kesme *Divriği –Sv.)

gırım gırım gırılmak Öldüresiye döğüşmek : *Dün iki sülâle gırım gırım gırıldılar.* (Çamköy *Gölhisar –Brd.)

gırım kesim Ufak tefek, biçimli, zarif (kimse) : *Gırım kesim bir gız.* (*Bor –Ng.)

gırımsa (I) [**gırımsı** (I)] Hafif kar ya da küçük dolu. (*Havza –Sm.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, *Gölköy –Or.; Başvartanik *Kemaliye –Ezc.)

[**gırımsı** (I)] : (–Ba.)

gırımsa (II) Ekmek ufağı. (*Bor –Ng.)

gırımsı (I) [→ **gırımsa** (I)]

gırımsı (II) [→ **gıraç**]

gırın Büyük ağaçların içinde meydana gelen boşluk. (Çilehane *Reşadiye –To.)

gırıncık Dikey bir direğin üstüne yatay olarak kalas çakılıp yapılan ve ekseni etrafında dönen bir çeşit tahterevalli. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gırınçıl [→ **girinçil**]

gırındu [→ **gırıntı** (I)]

gırıntı (I) [**gırındu**] Kesilen odun parçaları. (*Arapkir –Ml.; –Kn.)

[**gırındu**] : (Peşman *Daday –Ks.)

gırıntı (II) Ufak tefek. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırıntı (III) Meyve, çerez. (*Ermenek –Kn.)

gırıntuluk Çalılık. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gırıs Harmanda ekin kalburlandıktan sonra çıkan çöp, diken. (Selanik göçmenleri, Ulucak *Menemen –İz.)

gırıs gırıs Çalımlı çalımlı yürümeyi anlatır. (Bayadı –Or.)

gırışak [→ **gırıdak**]

gırışgan İyi tos vuran kuvvetli öküz. (*Mut ve köyleri –İç.)

gırışken [→ **girintili**]

gırışmak (I) [**gırıtmak** (I)] **1.** Kibirlenmek, büyüklenmek, kendini beğenmek. (–Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Gökdere *Akdağmadeni, *Sorgun –Yz.)

[**gırıtmak** (I)] : (Güzelsu *Akseki –Ant.)

2. Uğraşmak, mücadele etmek : *Gırışın bakalım ne kazanacaksınız.* (*Kadirli –Ada.)

gırışmak (II) Öküz, boğa, koç döğüşmek. (Yassıören *Senirkent –Isp.; İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gırışmak (III) Ezilmek, büzülmek, buruşmak. (Peşman *Daday –Ks.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırışuk Buruşuk. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gırıtmak (I) [→ **gırışmak** (I) **-1**]

gırıtmak (II) Ayakta durmak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırıtmak (III) Kırmak. (İncekum *Silifke –İç.)

gırıtmak (IV) [**gıgırmak** (II)] Soğuktan titremek, üşümek. (Sütlaç *Dinar –Af.; *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı ve köyleri –Ant.)
[**gıgırmak** (II)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıribci Amele, ırgat. (–Çkr.)

gırif Kurşun boruları lehimlemeye yarayan bir araç. (–Ist.)

gırik (I) **1.** [→ **gırık** (VI) **-2**] **2.** [→ **gırık** (VI) **-3**] **3.** Döveni boyunduruğa bağlayan ucu kıvrık ağaç. (Ergan –Ezc.)

gırik (II) Undan yapılan bir çeşit yemek. (Ergan –Ezc.)

gırimik [→ **gırnak**]

gırimpis [→ **gırnak**]

gırinçil [→ **gınçık** (I)]

gıriya zıriya Sır saklamayan (kimse) : *Ona sır açılmaz, gıriya zıriyanın biridir.* (*Hozat –Tn.)

gıriz Taşları ayıklanmış ham tarla. (–Tr.)

gırk [→**gırḫ**]

gırklamak Köpeğin yaladığı kabı kırk kez yıkamak. (*Bor –Ng.)

gırklık (I) [**gırḫlıḫ**] Keçi ve koyun tüylerini kırkmaya yarayan bir çeşit makas. (Büyükkabaca *Senirkent, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Uluğbey *Senirkent, *Eğridir ve köyleri –Isp.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Kuzköy *Ünye, Uzunmusa, Sarıca *Gölköy, –Or.; –Tr. ve çevresi; Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; Gürnes *Akşehir, *Ermenek –Kn.; Uzuncaburç *Silifke, *Anamur, *Mersin ve köyleri –İç.; Yerkesik –Mğ.)
[**gırḫlıḫ**] : (–Kr. ve köyleri; *Büyan –Ky.)

gırklık (II) Kırk para, bir kuruş. (*Ermenek –Kn.)

gırkmak Kırkmak. (Seymen *Gülnar –İç.)

gırlangeç Küçük ve güzel kokulu süs kavunu. (Kırcaklı *Nazilli –Ay.)

gırlangıç (I) **1.** [→ **galıāñguç -1**] **2.** [→ **goklangız**]

gırlangıç (II) İp çözmeye yarayan bir araç. (*Dursunbey –Ba.)

gırlanmak Dönmek : *Başım gırlanıyor.* (Cemele –Krş.; Yalıhüyük –Kn.)

gırlaşmak Ağarmak, beyazlaşmak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırlet Köşe yastığı. (Hasanoğlan –Ank.)

gırlı Yabancı : *O adam Bolu'lu değil gırlıdır.* (–Bo.; –Ml.)

gırma (I) **1.** Pürüzlü ve engebeli alan. (Gecek *Sivrihisar –Es.; *Gürün –Sv.) **2.** Beyaz topraklı yer. (Çanıllı *Ayaş –Ank.) **3.** Tohum ekmek için tarlada pullukla açılan yer : *Gırma gırmadan tohum ekme.* (Çandır *Sütçüler –Isp.)

gırma (II) [→ **gırıḫ** (I)]

gırma (III) **1.** Bir çeşit av tüfeği. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Sarıköy *Merzifon –Ama.; Çanıllı *Ayaş –Ank.) **2.** Avcıların saçma bulamayınca telden saçma şeklinde kestikleri parçalar. (Çığrı *Dinar –Af.)

gırma (IV) Bir çeşit tatlı. (*Afşin –Mr.)

gırma (V) Salamura yapılmış yeşil zeytin. (*Mudanya ve köyleri –Brs.)

gırma (VI) **1.** Davarların yemesi için kesilen ağaç dalları. (Çığrı *Dinar

–Af.; İğneciler *Mudurnu –Bo.) **2.** Kuru odun yapmak için kesilen yaş çam dalları. (*Savaştepe ve köyleri –Ba.) **3.** Tohum ekmek için tarladaki çalı ve ağaçları sökme işi : *Bizimkiler bugün Akdere'ye gırmaya gittiler.* (*Anamur –İç.) **4.** Hayvan yemi olarak kullanılan kırılmış tahıl. (Sarı *Merzifon –Ama.; *Gürün –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.) **5.** Hayvanların kolay yiyebilmesi için ezilerek verilen arpa. (–Kr. ve köyleri)

gırma (VII) Kumaşa büzülerek yapılan süs, pili. (*Gürün –Sv.)

gırmacını almak 1. Dövmek : *Öğretmen çocukların gırmacını aldı.* (*Mut ve köyleri –İç.) **2.**Öldürmek: *Kurt davarların gırmacını almış.* (*Mut ve köyleri –İç.)

gırmak Kırmak. (–Sm.; Hayati *Erbaa –To.; Danışman *Fatsa –Or.; Koyundere *Ahıska –Kr.)

gırmalaşmak Anlaşılmayan sesler çıkararak dolaşmak : *Pisi kibi gırmalaşiyiler.* (Güney *İkizdere –Rz.)

gırmançа Ahlaksız, kötü kadın. (Uzunmusa –Or.)

gırmandal Tütün sırıklarının konduğu karşılıklı gerilen iki tel. (Yenice –Mğ.)

gırmaşma 1. Naz, cilve. (–İz.) **2.** Hareket etme. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gırmaşmak [→ **gımıldamaḫ**]

gırmıçya Küçük su testisi. (–Ky.)

gırmızı (I) [**gırmızu, gırmuzu** (I)] Kırmızı. (Koyundere *Ahıska, *Iğdır –Kr.)

[**gırmızu**] : (Peşman *Daday –Ks.)

[**gırmuzu** (I)] : (Karabüzey *Araç –Ks.)

gırmızı (II) [**gırmuzu** (II)] Domates. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

[**gırmuzu** (II)] : (Hayati *Erbaa –To.)

gırmızı gebiz [**gırmızı geren**] Kırmızı, killi toprak. (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

[**gırmızı geren**] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

gırmızı geren [→ **gırmızı gebiz**]

gırmuzu [→ **gırmızı** (I)]

gırmit Bir çeşit meyve. (Vazıldan *Divriği –Sv.)

gırmoho [→ **gırnav** (II)]

gırmuzu (I) [→ **gırmızı** (I)]

gırmuzu (II) [→ **gırmızı** (II)]

gırna (I) [→ **gırıḫ** (I)]

gırna (II) **1.** [→ **gırıdak**] **2.** İyi giyinmiş, üstü başı düzgün (kimse). (Peşman *Daday –Ks.) **3.** Çok konuşan (kimse). (*Kurşunlu –Çkr.) **4.** Poz yaparak kurumla yürüyen (kimse). (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırnaç Sırnaşık (kimse) : *Gırnacın biridir yenilmez, karşısındakini caydırır.* (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gırnak [**gırimik, gırimpis, gırs, gıyḫım, girgit** (III)] Cimri. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; –Bil.)

[**gırimik**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

[**gırimpis**] : (–Ml. ve çevresi)

[**gırs**] : (*Tirebolu –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

[**gıyḫım**] : (*Gürün –Sv.)

[**girgit** (III)] : (–Ezm.)

gırnakçı Oyun bozan, hak yiyen (kimse). (–Af.)

gırnap (I) [**gınnap** (I), **gınnep**] İnce sicim. (–Sm.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

[**gınnap** (I)] : (Kuzköy *Ünye –Or.)

[**gınnep**] : (*Iğdır –Kr.; –Gaz.)

gırnap (II) Kendir. (Cenciğe –Ezc.)

gırnaşmak [→ **gıcırganmak** (I)]

gırnata Nefesle çalınan bir müzik aleti, klarnet. (Fili *Biga –Çkl.; *Lüleburgaz –Krk.)

gırnav (I) Eşek : *Babam gırnavla oduna gitti.* (Çilehane *Reşadiye –To.)

gırnav (II) [**gırmoho**] Kedilerde çiftleşme isteği belirtisi. (–Kr. ve köyleri)

[**gırmoho**] : (Uzun –Or.)

gırnava gelmek [→ **gızana gelmek**]

gırnavıç [→ **goklangız**]

gırnavlamak Kediler çiftleşme isteği göstermek : *Bizim kedi gırnavladı.* (Çığrı *Dinar –Af.; Tokat –Es.; –Çr.; Karkıncık *Artova –To.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Erkinis *Yusufeli –Ar.; *Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.; *Nizip –Gaz.; Hacılyas, *Koyulhisar, Palha *Divriği –Sv.; –Krş.; *Bor –Ng.; *Karaman, *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)

gırnav olmak [→ **gızana gelmek**]

gırnavuç [→ **goklangız**]

gırnaz Çok zayıf (kimse). (–Çr.)

gırnıç [→ **gınçı**]

gırnık Tohumları dışarda ve dikenli olan bir ot. (Sosunga *Çayırlı –Ezc.)

gırni Kene. (*Divriği –Sv.)

gırnik Hastalık. (–Ml. ve çevresi)

gırnova gelmek [→ **gızana gelmek**]

gıro [→ **gırağ** (II)]

gırpıç Kamçı : *Arabacının gırpıcı yokmuş.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gırpıh Gözünü çok kırpan (kimse). (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gırpık Kesinti. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırpmak (I) [**galpmak**] Göz açıp kapamak, kırpmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ermenek –Kn.)

[**galpmak**] : (–İç.)

gırpmak (II) Kesmek. (–Sm.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Ermenek –Kn.)

gırpmak (III) Aldatmak, kandırmak. (Hasanoğlan –Ank.)

gırpmak (IV) Kıpırdamak. (Çarıkçı *Iğdır –Kr.)

gırrabak Bağırmak, haykırmak. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gırs [→ **gırnak**]

gırşan Hasta (insan ve hayvan için): *Dünden beri gırşanım.* (Güney *Yeşilova –Brd.; Kızılyer, Honaz ve köyleri –Dz.; Müstecep –Ba.)

gırşarmak Hayvan hasta olmak : *Bu koyun gırşarıp duruyor ölecek galiba.* (Abaş, Honaz –Dz.)

gırt Kuru olarak sürülen tarlalarda meydana gelen iri toprak parçaları : *Tarlanın gırtlarını parçalamak için üzerinden silindir geçireceğiz.* (Çilehane *Reşadiye –To.)

gırtdamak Kartlaşmak. (Çarıkçı *Iğdır –Kr.)

gırtık Kendine poz veren, çalımlı (kimse). (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gırtıklanmak [→ **gıldırdamak** (II)]

gırtıl (I) Geçimsiz, sinirli (kimse). (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gırtıl (II) Suyu olmayan dağlarda yetişen, kamış cinsinden ince saplı bir çeşit ot. (Ulubey *Senirkent –Isp.; Uluşiran *Şiran –Gm.)

gırtıl (III) El değirmeninde çekilmiş iri buğday unu. (Peşman *Daday –Ks.)

gırtipil Değersiz, bayağı, yarım yamalak. (–Sm.)

gırtlak tatlısı Kalıplara dökülerek yapılan un tatlısı. (Rumeli göçmenleri –To.)

gırtlama Çayı, şekerini eritmeyip ağızda tutarak içme şekli, kıtlama. (Gelegermi *Yalvaç –Isp.)

gırtlañ [→ **gıraç**]

gırtma Burçak yarması : *Öküze gırtma ver.* (Hüsniye *Çameli –Dz.)

gırtmık Yaraların üzerini kaplayan kabuk. (Cenciğe –Ezc.)

gıruk (I) Ormandan elde edilen yeni tarla : *Babam gıruk çıkarmaktan vazgeçti.* (Sarıca *Gölköy –Or.)

gıruk (II) Kırık. (Tekeler, Sökün *Silifke –İç.)

gırman İri erkek manda. (*Ereiş –Vn.)

gırz Derin kazılmış toprak. (Filangos –Ar.)

gıs Kalabalık sözcüğüyle beraber kullanılarak pekiştirme yapar, çok kalabalık anlamını verir : *Gısgalabalık yer.* (Orhana *Silifke, *Anamur –İç.)

gısağı Davarlarda bel ve göğüs ile karın arası. (*Bor –Nğ.)

gısdırgaç (I) Yengeç. (Kemaliye *Alaşehir –Mn.; Ada *Sivrihisar –Es.; Dindebul –Kn.)

gısdırgaç (II) [**gıstıracak**] Saç tokası. (–Mr.)

[**gıstıracak**] : (*Gülnar –İç.)

gısga [**gısğa, gısḫa, gıska**] Tohumluk küçük soğan. (Zana ve çevresi –Ama.; *Zile –To.; Aşudu *Darende –Ml.; Çöplü *Çivril –Sv.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

[**gısğa**] : (–Çr.; Çepni *Gemerek –Sv.)

[**gısḫa**] : (*Bulanık –Mş.)

[**gıska**] : (–To.; Çepni *Gemerek, Eskihüyük *Şarkışla –Sv.; *Bor –Nğ.; *Mersin –İç.)

gısganmak Kıskanmak. (–Sm.)

gısgıs (I) Sessizce (gülme için). (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gısgıs (II) [→ **gırgıt** (I)]

gısgıvrak Güzel, gösterişli. (Cenciğe –Ezc.)

gısğa [→ **gısga**]

gısğaç Kerpeten, pense vb. aletler. (–Kr. ve köyleri)

gısḫa [→ **gısga**]

gısık (I) Köşe bucak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gısık (II) Çuvaldız. (Türkmenler –Çr.)

gısırak Dişi at, kısrak. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gıska [→ **gısga**]

gıslenmak Bir şeyi inadına, kasıtlı olarak yapmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gısmır [→ **gırgıt** (I)]

gısmuk [→ **gırgıt** (I)]

gısnık Kasık. (*Bor –Nğ.)

gıssa Kısa. (–Kr.)

gısta Kişi anlamında olup olumsuz sıfatlardan sonra gelir : *Tembel gısta.* (Yenice –Mğ.)

gıstı Eski ince paraların yüz kadarını dizerek yapılan bir çeşit gerdanlık. (–Gm.)

gıstıracak [→ **gısdırgaç** (II)]

gıstırmak Kıstırmak. (–Sm.)

gış (I) **1.** [→ **gıç** (I) **-1**] **2.** [→ **gıç** (I) **-2**]

gış (II) Kış. (–Sm.)

gışburnu Yabanî gül. (Peşman *Daday –Ks.)

gış gayıtı Kışın yemek için hazırlanan yiyecekler. (*Bor –Nğ.)

gışık Ekşi, bir çeşit armut. (*Pütürge –Ml.)

gıt (I) Ölü çıkan eve komşu ve akrabaları tarafından gönderilen yemek. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gıt (II) Çakmak taşına vurulan çelik. (Geresini *Keçiborlu –Isp.)

gıtık Yatak doldurulan yün ve pamuk : *Bir döşeklik gıtık getirttim.* (Çapalı *Dinar –Af.)

gıtıpıyoz [→ **gıtmür**]

gıtmet ermek Bir işe akıl erdirememek : *Bu işe aklım gıtmet eriyor.* (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gıtmık [→ **gımıcık**]

gıtmir (I) [→ **gıtmür**]

gıtmir (II) [→ **gicimik** (I)]

gıtmür [**gıtıpıyoz, gıtmir** (II)] Cimri. (Peşman *Daday –Ks.)
[**gıtıpıyoz**] : (Ağlı *Küre –Ks.)
[**gıtmir** (II)] : (İğdeli *Gemerek –Sv.)

gıttı Şeker. (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)

gıttir Ufak, küçük anlamında kullanılır. (–Ml. ve çevresi)

gıvam Bir şeyin en uygun derecesi, kıvam : *Hava yağdı mahsul ekme gıvamı geldi.* (Körküler *Yalvaç –Isp.)

gıvandırmak Sevindirmek. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gıvanmak **1.** Sevinmek. (*Sivrihisar, Tokat –Es.; *Kandıra –Kc.; Bacı *Polatlı, Çanıllı *Ayaş –Ank.) **2.** Güvenmek. (Sarıkavak –Kü.; Tokat –Es.; Arat *Keskin –Ank.; Bahçeli *Bor –Nğ.) **3.** Övünmek. (Tokat –Es.; –Ank.; *Bor –Nğ.) **4.** Özenmek. (–Çkr.)

gıvcı **1.** Önemsiz nedenlerle bağırıp çağıran, yaygaracı. (Afşar köyleri *Pınarbaşı –Ky.) **2.** Kışkırtıcı, ayartıcı. (Tuzla –Ada.)

gıvcımak Bir şeyi kaba saba dikmek. (Aslanköy *Mersin –İç.)

gıvdınmak Kaçınmak, çekinmek. (Tahtacılar *Mersin, *Anamur –İç.)

gıvetmek Atı hızla sürmek. (–Ada.)

gıvgıç Keman yayı. (Tahtacı –Isp.)

gıvgıv [→ **gıygı** (I)]

gıvı geçmek Maneviyatı bozulmak. (*Pınarbaşı –Ky.; –Ada.)

gıvıktırmak [**gıvılatmak**] Birini tenha bir yerde kötülük yapmak için sıkıştırmak. (–Çr.)
[**gıvılatmak**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıvılatmak [→ **gıvıktırmak**]

gıvılcı Düğünlerde yakılan ateşin çevresine toplanan insanları kovalayan adam : *Ateşin başına toplanmışlar, gıvılcı nerede ?* (Yusufiye *Çameli –Dz.)

gıvılcım Kurutulmuş sığır tersi, tezek. (Kızılköy *Dinar –Af.)

gıvılcımlı Kıvırcık. (Sökün *Silifke –İç.)

gıvıl gıvıl Toplu olarak hareket etmeyi, kaynaşmayı anlatır. (*Düzce –Bo.; –Gaz.)

gıvırdanmak Kaynaşmak. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

gıvırma Yufka içine ceviz konularak yapılan bir çeşit tatlı. (*Ermenek –Kn.)

gıvırşıyık Tarlalarda yetişen yabanî pancar. (Peşman *Daday –Ks.)

gıvır zıvır Önemsiz, değersiz, derme çatma : *Çarşı gıvırzıvırla dolmuş.* (*Ağın –El.)

gıvışdamak [**gıvışlamak**] Hareket etmek, kımıldamak. (Çepni *Gemerek –Sv.; *Karaman –Kn.)
[**gıvışlamak**] : (Danışment *Savaştepe –Ba.; Palha *Divriği –Sv.; –Kn.)

gıvış gıvış etmek Rahatsızca o yana bu yana bükülmek. (*Ağın –El.)

gıvışlamak [→ **gıvışdamak**]

gıvıtmak (I) [**gıyadalamak, gıyalamak, gıygaşlamak, gıygaştırmak, gıyıḫlamak, gıyıklamak** (I), **gıyıkmak, gıyıklamak** (I)] Kapıyı az açık, aralık bırakmak. (Kösten *Honaz -Dz.; Gökçedere *Yalova –Ist.; Karkıncık *Artova –To.)

[**gıyadalamak**] : (*Bor –Ng.)

[**gıyalamak**] : (Şahinefendi *Ürgüp –Nş.; *Bor –Ng.)

[**gıygaşlamak**] : (*Sivrihisar –Es.)

[**gıygaştırmak**] : (–Ks.)

[**gıyıḫlamak**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gıyıklamak** (I)] : (*Şebinkarahisar –Gr.)

[**gıyıkmak**] : (–Sv.)

[**gıyıklamak** (I)] : (–Çr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Patlangıç, Kaya, *Fethiye –Mğ.)

gıvıtmak (II) Gaz çıkarmak, yellenmek. (Karkıncık, *Artova –To.)

gıvız Hafif, yeğni (buğday için). (*Karaman –Kn.)

gıvrak (I) Gelinlerin yüzüne örtülen kırmızı ve pullu bir çeşit başörtüsü. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gıvrak (II) Çabuk. (Gezende *Gülnar –İç.)

gıvrak gıvrak Çabuk çabuk. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gıvrak yürümek [**gıvramak** (I)] Çabuk yürümek. (*Ermenek –Kn.; İncekum *Silifke –İç.)

[**gıvramak** (I)] : (*Ermenek –Kn.)

gıvramak (I) [→ **gıvrak yürümek**]

gıvramak (II) Çok fazla gerginleşmek : *Oğlum bu ip çok gıvradı.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıvranmak (I) Acı duymak. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; Çamlı *Ayaş –Ank.)

gıvranmak (II) Bir şeyin çevresinde dönmek. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Ermenek –Kn.)

gıvratma Çok kıvrak pamuk ipliğinden dokunmuş ince bir çeşit bez : *Eskiden güveğilere gıvratmadan don, göynek giydirirlerdi.* (*Bor –Ng.)

gıvratmak (I) Kıvrandırmak. (Tekeler *Silifke –İç.)

gıvratmak (II) Çevirmek. (Tekeler *Silifke –İç.)

gıvratmak (III) Hızlı yürütmek : *Hayvanı biraz gıvrat.* (*Ermenek –Kn.)

gıvrık [→ **gıvrışık**]

gıvrıktırmak Bir işi yapmaya zorlamak. (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gıvrışık [**gıvrık**] Kırışık, buruşuk. (Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Ermenek –Kn.)

[**gıvrık**] : (*Ermenek –Kn.)

gıvrışmak Kırışmak, buruşmak. (*Sivrihisar –Es.; *Ermenek –Kn.)

gıvrıştırmak Kırıştırmak, buruşturmak. (*Ermenek –Kn.)

gıvşak Fındığın yeşil kabuğu. (Danışman *Fatsa –Or.)

gıvşanmak **1.** Bir şeyi telaşla araştırmak, çabalamak. (Bozan –Es.) **2.** Haşarılık yapmak. (Bozan –Es.)

gıvşırlanmak Kadın yüzünü örtecek şekilde başörtüsü bağlamak : *Fatma gıvşırlandı.* (Kırcaklı *Nazilli –Ay.)

gıvtınmak [→ **gicişmek -1**]

gıvzık [**gızmık**] Elendikten sonra geriye kalan kapçıklı ve çürük buğday. (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

[**gızmık**] : (Kızılköy *Dinar –Af.)

gıy (I) Güneş görmeyen yer. (Fili *Biga –Çkl.)

gıy (II) [→ **gıyak** (II)]

gıyada [→**gıygaşık** (I)]

gıyadalamak [→ **gıvıtmak** (I)]

gıyadalı Aralıklı : *Kapı gıyadalı mı?* (*Karaman –Kn.; –Nğ.)

gıyağan Bataklıklarda yetişen bir çeşit saz. (*Eğridir ve köyleri –Isp.)

gıyağu Kaşıntı yapan, tüyleri döken bir çeşit hayvan hastalığı. (*Hozat –Tn.)

gıyaḫ [→ **gıyak** (I)]

gıyak (I) [**gıyaḫ**] Güzel, şık, gösterişli, yakışıklı. (Çapalı, Çığrı *Dinar –Af.; *Eşme ve köyleri –Uş.; *Keçiborlu, Büyükkabaca, Uluğbey *Senirkent, *Eğridir ve köyleri –Isp.; *Sarayköy ve köyleri, *Çal –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; –Mn. ve çevresi; *Mudanya –Brs.; *Geyve –Sk.; Peşman *Daday –Ks.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Or. ve köyleri; *Gürün, Maksutlu ve çevresi, *Şarkışla, *Zara –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Afşar aşireti *Pınarbaşı –Ky.; Aslanköy *Mersin –İç.; *Bor, –Nğ.; *Ermenek ve köyleri –Kn.; *Korkuteli ve köyleri, *Elmalı, *Finike ve köyleri –Ant.)

[**gıyaḫ**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

gıyak (II) [**gıy** (II), **gıyık** (V)] Kenar, kıyı. (Tünges *Yusufeli –Ar.)

[**gıy**] : (*Afşin –Mr.)

[**gıyık** (V)] : (–Sm.)

gıyak (III) Sazlık, bataklık. (Tokat –Es.; Mühye –Ank.)

gıyalamak [→ **gıvıtmak** (I)]

gıyalı [→ **gıygaşık** (I)]

gıyam biti Şeftali ağaçlarında olan bir çeşit küçük böcek. (–Ama.)

gıyan Alçak yerlerde yetişen bir çeşit saz. (Mardar *Bafra –Sm.)

gıyba [**gıybağı**] Uçkurda lastiğin takıldığı kısım. (Peşman *Daday –Ks.)

[**gıybağı**] : (Ağlı *Küre –Ks.)

gıybağı [→ **gıyba**]

gıydal gıydal gitmek Sallana sallana gitmek. (Hasanoğlan –Ank.)

gıydırma Bir tarafını hafif kesme. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)

gıydışlanmak [→ **gırçıntamak**]

gıyga [→ **gıymık**]

gıygaç (I) [**gıyhaç**] Üç köşeli kadın başörtüsü. (*Iğdır –Kr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Buluklu *Mersin –İç.)

[**gıyhaç**] : (Tahanlı *Mersin –İç.)

gıygaç (II) [→ **gıygaşık** (I)]

gıygaç aramak Birine fenalık etmek için neden aramak. (Bayadı –Or.)

gıygaçlama Bir köşeden karşı köşeye, verevine : *Onu gıygaçlamaya kes.* (*Merzifon –Ama.)

gıygak [→ **gıygık**]

gıygan Toprak altından ince katlar şeklinde çıkan yumuşak taşlar : *Bu taraf gıyganmış kaza kaza ellerimiz patladı.* (Eğrigöz *Emet –Kü.)

gıygaşık (I) [**gındırık** (I), **gınırık, gınışık, gıyada, gıyalı, gıygaç** (II), **gıygaşuk, gıygışık, gıynaşık, gıynaşuk, gıynık, gıytarık**] Aralık (kapı, pencere vb. şeyler için). (*İzmit –Kc.; *Göynük –Bo.; *Sivrihisar, Tokat –Es.; *Ereğli –Zn.; –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; –Sm.)

[**gındırık** (I)] : (*Sarayköy ve köy-

leri –Dz.; *Ermenek –Kn.; Tuzla –Ada.; *Anamur, Namrun *Tarsus –İç.; –Kıbrıs)
[**gınırık**] : (*Kandıra –Kc.)
[**gınışık**] : (Karacaören –Ks.)
[**gıyada**] : (*Bor –Nğ.)
[**gıyalı**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)
[**gıygaç** (II)] : (Tokat –Es.)
[**gıygaşuk**] : (Karabüzey *Araç –Ks.; *Çerkeş ve köyleri –Çkr.)
[**gıygışık**] : (–Ks.)
[**gıynaşık**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.; –Brd.; –Ba.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gıynaşuk**] : (Ziyere *Merzifon ve köyleri –Ama.)
[**gıynık**] : (*Bodrum –Mğ.)
[**gıytarık**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gıygaşık (II) Ayakları çarpık (kimse). (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gıygaşlamak [→ **gıvıtmak** (I)]

gıygaştırmak [→ **gıvıtmak** (I)]

gıygaşuk [→ **gıygaşık** (I)]

gıygı (I) [**gıvgıv, gıygırak, gıygıy**] Bir çeşit keman. (–Bil.; Satılmış –Es.; Bizmişen –El.; Deliorman göçmenleri –Ed.; *Lüleburgaz –Krk.)
[**gıvgıv**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Zeyve *Çal –Dz.; *Kurşunlu –Çkr.; *Merzifon –Ama.; –Nğ.)
[**gıygırak**] : (–Çr.; *Havza –Sm.)
[**gıygıy**] : (*Sarayköy ve köyleri, *Çal –Dz.; *Urla –İz.; –Mn.; –Ml.)

gıygı (II) Horoz. (–Bo.)

gıygı (III) Tütün gibi kıyılacak şeyleri kıymaya yarayan araç. (*Eğridir –Isp.)

gıygık [**gıygak**] Kazların çıkardığı sesi anlatır. (–Çr.)
[**gıygak**] : (–Çr.)

gıygırak [→ **gıygı** (I)]

gıygışık [→ **gıygaşık** (I)]

gıygışık gıygışık Kalçası ya da beli ağrıyan kimsenin aksayarak yürümesini anlatır : *Bizim gişinin hotuna ağrı geldi eyce yörüyemiyor, gıygışık gıygışık gidiyor.* (–Çr.)

gıygıy [→ **gıygı** (I)]

gıygıy yürümek Tek ayakla atlaya atlaya yürümek. (–Kr. ve köyleri)

gıyhaç [→ **gıygaç** (I)]

gıyḫım [→ **gırnak**]

gıyı Tarla ve bostanları korumak için çevresine çakılan kazık, engel : *Tarlalarımıza gıyı tutamadığımızdan hayvanlar ekinlerimize giriyor.* (Peşman *Daday –Ks.)

gıyığ [→ **gıyık** (I) **-1**]

gıyıḫ (I) Şaşı (kimse). (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gıyıḫ (II) **1.** [→ **gıyık** (II) **-1**] **2.** [→ **gıyık** (I) **-2**]

gıyıḫlamak [→ **gıvıtmak** (I)]

gıyık (I) [**gıyığ, gıyıḫ** (II) **-1, 2**] **1.** Çıvaldız. (Tokat –Es.; Hasançelebi *Hekimhan –Ml.; Eşke *Divriği, *Kangal –Sv.; Camili, Sultaniye –Kn.; Sirkenli –Ada.)
[**gıyığ**] : (*Sarıkavak –Es.; –Sn.)
[**gıyıḫ** (II) **-1**] : (*Ağın –El.; Çamova *Divriği, *Gürün –Sv.) **2.** Yorgan iğnesi. (Karkıncık *Artova –To.; *Şarkışla –Sv.; *Develi –Ky.; *Bor –Nğ.)
[**gıyıḫ** (II) **-2**] : (*Arapkir –Ml.; Palha *Divriği –Sv.)

gıyık (II) [→ **gıymık**]

gıyık (III) Çakılmış tahtalar arasındaki boşluklar. (Güney *Yeşilova –Brd.)

gıyık (IV) Hasır dokunurken ip olarak kullanılan bir çeşit ot. (Büyükkabaca, Yassıviran *Senirkent –Isp.)

gıyık (V) [→ **gıyak** (II)]

gıyık çıkarmak Belâ çıkarmak. (Ortaköy *Ereğli –Zn.)

gıyık gıyık İnce ince kesmeyi, doğramayı anlatır. (İncekum *Silifke –İç.)

gıyıklamak (I) [→ **gıvıtmak** (I)]

gıyıklamak (II) Bir şeyin yokluğunu çekmek, arayıp bulamamak : *Biz yumurta diye gıyıkladık.* (Saray –Çkr.)

gıyıklamak (III) Tahta, çıra vb. şeyleri ufak parçalara bölmek. (*Ermenek –Kn.)

gıyıkmak [→ **gıvıtmak** (I)]

gıyılamak Çarık yapılacak hayvan derisini parça parça kesip kenarlarını düzeltmek. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gıyılı [→ **gıylı**]

gıyılmak (I) Acıkmak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gıyılmak (II) Bir inanışa göre kırklı çocuğun yanına başka bir kırklı çocuk gelerek hasta olmak. (Aslanköy *Mersin –İç.)

gıyım gıyım Parça parça. (Ovacık *Tavas –Dz.)

gıyımsuz Yufka yürekli, merhametli. (Peşman *Daday –Ks.)

gıyınnamak Habersizce kaçmak. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gıyır Kumlu, verimsiz toprak. (*Çal –Dz.; *Emet –Kü.; *Kandıra –Kc.)

gıyırdamak Küçük böcekler vücutta kıpırdamak : *Sırtımda bir şey gıyırdayor.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gıyırtdık gıyırtdık Elma, armut, karpuz vb. şeylerin pürüzlü, hışır hışır olması hali. (İncekum *Silifke –İç.)

gıyışak Yenilen bir çeşit ot. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gıyla [**gıylam**] Erkeğin cinsiyet organı. (Aptallar aşireti *Silifke –İç.)

[**gıylam**] : (Aptallar aşireti *Silifke –İç.)

gıylam [→ **gıyla**]

gıylama Elde çıkan bir çeşit yara. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gıylamak Baştan savmak, önem vermemek : *Tarlayı gıyladı.* (Yenice –Mğ.)

gıylı [**gıyılı**] Börek tepsisi. (*Ahlat –Bt.)

[**gıyılı**] : (–Gm.)

gıyliye almak Önemsemek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gıyma **1.** Kuşbaşı et kavrularak yapılan kışlık kavurma. (*Merzifon ve köyleri –Ama.) **2.** Kıyılmış et. (Çeltek *Yeşilova –Brd.; Cenciğe –Ezc.; *Ermenek –Kn.) **3.** Tütünün havanda ince ince doğranmış hali. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gıymak (I) Acımamak. (İncekum *Silifke –İç.)

gıymak (II) Kesmek, ufak ufak doğramak. (İncekum *Silifke –İç.)

gıymak (III) Yiyecek mideye ezinti vermek : *Bekmez içimi gıydı.* (*Bor –Ng.)

gıymalı Kıyma ile soğandan yapılan bir çeşit yemek. (*Afşin –Mr.)

gıymatlı Kıymetli. (Hasanoğlan –Ank.)

gıymıḫ [→ **gıymık**]

gıymık [**gıyga, gıyık** (II), **gıymıḫ, gıymık, gıypık** (II), **gıyta, gıytak**] Küçük ve sivri tahta ya da kemik parçası, kıymık. (Yassıören *Senir-

kent –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Çitli *Mecitözü, *İskilip –Çr.; *Bor –Nğ.; *Karaman –Kn.; *Silifke –İç.)
[**gıyga**] : (–Krş.)
[**gıyık** (II)] : (*Eımenek ve köyleri –Kn.; *Silifke, *Anamur, *Mut ve köyleri –İç.)
[**gıymıḫ**] : (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
[**gıymuk**] : (*Düzce –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; Sarıca *Gölköy –Or.)
[**gıypık** (II)] : (*Gazipaşa –Ant.)
[**gıyta**] : (–Nş.)
[**gıytak**] : (*Bor –Nğ.)

gıymıkçı Cimri. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gıymuk [→ **gıymık**]

gıymuk yağı Yoğurt çalkanırken yayıktan son alınan kıymık karışmış yağ. (Peşman *Daday –Ks.)

gıynaḫ (I) [→ **gıynak** (III)]

gıynaḫ (II) [→ **gıynak** (II)]

gıynak (I) Çok küçük doğan çocuk için kullanılır : *Ayşe'nin kızı bir gıynak.* (*Artova –To.)

gıynak (II) [**gıynaḫ** (II)] Çok az, küçük parça. (*Gölköy –Or.; Nefsiköseli *Görele, Akyoma –Gr.)
[**gıynaḫ** (II)] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)

gıynak (III) [**gıynaḫ** (I)] **1.** Ceviz içi. (Hasköy –Ba.; *Merzifon –Ama. ve çevresi; –Gaz.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gıynaḫ** (I)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
2. Cevizin dörtte bir parçası. (Oğuz *Acıpayam, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Emet –Kü.; *Taşköprü –Ks.; *Koyulhisar, –Sv.; *Yatağan ve köyleri –Mğ.) **3.** Kavun, karpuz vb. şeylerin dörtte bir parçası. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gıynaşık (I) [→ **gıygaşık** (I)]

gıynaşık (II) Sırnaşık, yılışık. (*Düzce –Bo.)

gıynaştırmak [**gımrık bırakmak, gınaştırmak, gındırmak** (II), **gırıcımak, gıytarmak**] Kapı ve pencereyi az açmak, aralamak. (*Keçiborlu –Isp.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gımrık bırakmak**] : (*Kandıra –Kc.)
[**gınaştırmak**] : (*Çeşme ve çevresi –İz.)
[**gındırmak** (II)] : (Tuzla –Ada.; *Mut ve köyleri, *Anamur, *Mersin ve köyleri –İç.)
[**gırıcımak**] : (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)
[**gıytarmak**] : (Çığrı *Dinar –Af.; Tahtacı –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; Honaz ve çevresi, Çöplü *Çivril –Dz.)

gıynaşuk [→ **gıygaşık** (I)]

gıyneşık 1. İşini kazancını bilen (kimse). (Eğrigöz *Emet –Kü.) **2.** Söz getirip götürerek başkalarının arasını açan (kimse). (Eğrigöz *Emet –Kü.)

gıyneşmak 1. [→ **gımıldamaḫ**] **2.** Yapmak : *Ben o işi gıyneşemiyorum.* (–Uş ve çevresi)

gıynık [→ **gıynaşık** (I)]

gıynışık kalmak Kapı, pencere aralık kalmak. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gıynız Öküz boynuzu. (Hasanoğlan –Ank.)

gıypık (I) Kısık, dar, çekik (göz için). (*Bor –Nğ.)

gıypık (II) [→ **gıymık**]

gıypık gıypık Lime lime. (*Gazipaşa –Ant.)

gıypınmak Oturduğu yerden biraz öteye gitmek. (Kızılköy *Dinar –Af.)

gıypıtmak Gözünü kısarak yan bakmak. (*Bor –Nğ.)

gıypmak Kaymak : *Ayağım çamurda gıyptı.* (*Edremit –Ba.)

gıyran 1. Sert (toprak için) : *Bugün mezar kazmaya gittim çok gıyran çıktı.* (Kasımlar *Gölpazarı –Bil.) **2.** İnce kum. (Yukarıkaradere *Bahçe –Ada.)

gıyrata çekmek Nazlanmak : *O da kendini çok gıyrata çeker oldu.* (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gıyşak Yapraklarından yemek yapılan, baharda tarlalarda yetişen bir çeşit ot. (*Bodrum –Mğ.)

gıyta [→ **gıymık**]

gıytak [→ **gıymık**]

gıytarık [→ **gıynaşık** (I)]

gıytarmak [→ **gıynaştırmak**]

gıyvat Dedikodu. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gıyvat gırmak Dedikodu yapmak : *Gıyvat gıranın yeri cehennemdir.* (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gıyz Kız. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gızācı Oyunda mızıkçılık eden. (–Gaz.)

gızaflıḫ etmek Hile yapmak. (Bayburt *Selim –Kr.)

gızali Köse, ince sesli erkek. (*Bor –Nğ.)

gızambaḫ [→ **gıranbuḫ**]

gızamık [**gızılcık**] Küçük kırmızı meyvesi olan bir çeşit ağaç. (Karukaya –Ky.)
[**gızılcık**] : (Davulka *Hekimhan –Ml.)

gızan (I) Çocuk. (Kerimler *Buldan –Dz.; –Brs.; ve köyleri; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gızan (II) [**gızansak**] **1.** Dişisini isteyen, erkek köpek, erkek kedi, vb. hayvanlar. (Yassıören *Senirkent –Isp.; *Çarşamba –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Gr.; *Bünyan –Ky.; Ömerhacılı *Kaman –Krş.)
[**gızansak**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.) **2.** Köpeklerin çiftleşme zamanı. (–Çr.; Karaözü *Gemerek –Sv.)

gızana gelmek [**gırnava gelmek, gırnav olmak, gırnova gelmek, gızañlamak, gızan olmak, gızansamak**] Kedi, köpek vb. dişi hayvan, erkek istemek. (Anbanaz –Af.; *Sivrihisar, Tokat –Es.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Hayati *Erbaa –To.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.; *Maçka ve köyleri, Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; –Rz.; –Kr. ve köyleri; –Ezm.; Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gırnava gelmek**] : (Bağlıca *Ardanuç –Ar.; Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; –Kr. ve köyleri; –Ml.)
[**gırnav olmak**] : (–Nğ.)
[**gırnova gelmek**] : (*Divriği –Sv.)
[**gızañlamak**] : (Kumdanlı *Yalvaç –Isp.)
[**gızan olmak**] : (Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Or.; *Ağın –El.; Ömerhacılı *Kaman –Krş.)
[**gızansamak**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Peşman *Daday –Ks.)

gızanda olma Köpek, kurt, ve kedilerin çiftleşme durumunda olması. (Ulusiran *Şiran –Gm.)

gızañ köpeği Azgın köpek. (*Ermenek –Kn.)
gızañlamak [→ **gızana gelmek**]
gızan olmak [→ **gızana gelmek**]
gızansak [→ **gızan** (II)]
gızansamak [→ **gızana gelmek**]
gızardım Güzel, zarif, ince (kimse). (–Kn.)
gızarmak [**gızıllamak**] Oyun bozanlık etmek, mızıkçılık etmek : *Evel öyle diyodu, şimdi de gızarıyo.* (Heris *Artova –To.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)
[**gızıllamak**] : (*Bor –Nğ.)
gız başı [→ **gız evi**]
gızdırma Sıtma hastalığı : *Beni yine bugün gızdırma tuttu.* (*Kadirli –Ada.)
gızdırmak [→ **gızıtmak**]
gız evi [**gız başı**] Evlenecek çiftlerden kız tarafı, kızın ailesi. (*Bor –Nğ.)
[**gız başı**] : (*Bor –Nğ.)
gızgırmak **1.** At kişnemek. (Çığrı *Dinar –Af.; Lağus –Isp.; Kösten, Honaz –Dz.; Dont *Fethiye –Mğ.) **2.** Hayvan ses çıkarmak. (Geriçam, Eskere –Mğ.)
gızgırtmak Kavgayı kışkırtmak. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)
gızgu Ateşte kızdırılarak ağaç delmeye yarayan, ucu sivri demir araç. (Peşman *Daday –Ks.)
gızgun [→ **guzgun**]
gızgunluk Ev damı : *Rüzgar bizim gızgunluktaki kiremitleri oynattı.* (Peşman *Daday –Ks.)
gızı gızı Koyun çağırma ünlemi. (Yanpar *Mersin –İç.)
gızıl (I) Altın. (–Kr.)
gızıl (II) Tembel. (*Bor –Nğ.)
gızıl (III) Kızıl renk. (–Kr.)
gızılala Süslü çamaşır torbası. (İncekum *Silifke –İç.)
gızılca Göğüsle koltuk altı arasındaki kısım : *Ayının gızılca koltuğuna rastgelmiş ki hemen ölmüş.* (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gızılcık [→ **gızamık**]
gızılgıt Kızıla yakın renk. (Bizmişen –El.)
gızılgurt Arı kovanlarına dadanan ve bazı hayvanların barsaklarında olan bir çeşit kurt. (Sürez *Bozdoğan –Ay.)
gızılguş Atmaca. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gızıllamak [→ **gızarmak**]
gızıllık Hanımların dudaklarına ve yanaklarına sürdükleri kızıl renk. (Peşman *Daday –Ks.)
gızılözen Hayvanların yemek borusu : *Bizim öküzün gızılözeni gopmuşdu.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gızınmak Isınmak. (Çepni *Gemerek –Sv.; *Bor –Nğ.)
gızır Köy bekçisi. (–Brs.)
gızırganmak Bir işi gönülsüz yapmak. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
gızırğalanmak Cimrilik etmek. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gızıriklenmek Bir şey ateş karşısında büzülmek. (*Ağın –El.)
gızışmak (I) Yaş mısırlar sıcaktan küflenmek. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)
gızışmak (II) Oynaşmak. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)
gızışmak (III) Soğuktan titreyerek büzüşmek. (*Ahlat –Bt.)
gızıtmak [**gızdırmak**] Isıtmak. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)
[**gızdırmak**] : (*Bor –Nğ.)

gızlar yağlığı Geniş ve etli yapraklı, ince dikenli, kalın gövdesi soyulup yenilen bir çeşit bitki. (*Bor –Nğ.)

gızlık 1. Bekâret. (*Bor –Nğ.) **2.** El değmemiş olma hali, kullanılmamışlık (eşya için) : *Bu ayakkabının gızlığı gideli çok olmuş.* (*Bor –Nğ.)

gızmak Isınmak. (–Sm.; *Bor –Nğ.)

gızmık [→ **gıvzık**]

gızmış Kötü kadınlar için kullanılır: *Ne oldun gızmış gızdın mı ?* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gız uşā [→**gız uşağı**] Kız çocuğu. (Hasanoğlan –Ank.

[**gız uşağı**]: (*Iğdır –Kr.)

gız uşağı [→**gız uşā**]

gibik [→**gilik** (I) **-1**]

gibil gibil [**gibiş gibiş**] Göz kapağı ve kirpiklerin sık sık hareket etmesini anlatır. (*Silifke –İç.)

[**gibiş gibiş**] : (*Silifke –İç.)

gibiş gibiş [→ **gibil gibil**]

gibiz [**galiz, gebez -2**] Zayıf, cılız. (Gölcük *Bayramiç –Çkl.; –Sn.)

[**galiz**] : (*Simav –Kü.)

[**gebez -2**] : (Ravlı –Ank.)

gibrin Yumurta biçiminde, az kılçıklı bir çeşit tatlı su balığı. (–Ba.; –Ist.)

gican [→ **gidişgen** (I)]

gicav [→ **gicimik** (I)]

gice Pekmez. (Rumeli göçmenleri –Ist.)

gice çiçeği Akşama doğru koku veren, boz renkte çiçekleri olan bir çeşit bitki. (Kışlacık –Ama.)

gicelmeyh Gözü kararmak, fenalık gelmek. (*Iğdır –Kr.)

gicerek Geç vakit. (–Nğ.)

gicevi At ve sığırlarda olan kaşıntı. (Utav *Yusufeli, *Şavşat ve köyleri –Ar.; *Doğubayazıt –Ağ.)

gice yanığı Deride meydana gelen, yanık gibi su toplayan kabarcıklar. (*Gemerek –Sv.)

gici (I) [**gıcık** (III) **-2, gın**] Öfke, kin. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç, *Yalvaç, Gönen –Isp.; –Ezm.; –Kn.)

[**gıcık** (III) **-2**] : (Ersis *Yusufeli –Ar.)

[**gın**] : (–Sm.)

gici (II) Sığırları ısıran bir çeşit sinek, büvelek. (Balkande *Beyşehir –Kn.)

gici (III) [→ **gicimik** (I)]

gicik (I) [→ **gicimik** (I)]

gicik (II) **1.** Çok kıpırdayan, yerinde duramayan (kimse) : *Gicik, yerinde duramadın mıydı ?* (*Fethiye ve köyleri –Mğ.) **2.** Çok gülen (kimse). (*Milas –Mğ.)

gicik (III) **1.** [→ **gıdık** (I) **-1**] **2.** Kara karınca. (Orhaniye *Marmaris –Mğ.)

gicik (IV) Zayıf. (Temre *Kaş –Ant.)

giciklen [→ **gidişgen** (I)]

gicikli Pis, bitli (kimse) : *O gicikliye mi kaldım, dünyada başkası yokmuş gibi.* (*Torbalı ve çevresi –İz)

gicime [→ **gicimik** (I)]

gicimek (I) **1.** [→ **gicişmek** (I) **-1**] **2.** Kaygılanmak. (–Kn.) **3.** Kızmak. (*Bozdoğan –Ay.) **4.** Neşelenmek, gülüşmek. (*Milas –Mğ.) **5.** Kuvvetle cinsî istek duymak (kadınlarda). (Uzunmusa –Or.; –Kıbrıs)

gicimek (II) Peynir bozulmak. (*Bodrum –Mğ.)

gicimik (I) [**gecik** (III), **gıcırık** (II), **gıdış** (I), **gıdmır, gıtmir** (II), **gicav, gici** (III), **gicik** (I), **gicime, gicimük** (I), **gicit, gicük, gidiş, gidişgen** (III), **gidişik** (I)] Uyuz hastalığı. (–Af.; Sarıidris *Şarkîkara-

ağaç, *Eğridir ve köyleri –Isp.; *Honaz, Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Dallıca *Nazilli, Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Alayunt –Kü.; Sarıkavak, Tokat –Es ; *Taşova, *Merzifon –Ama.; –To. ve çevresi; Aşudu *Darende –Ml.; –Mr. ve çevresi; *Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri –Hat.; *Gemerek, *Kangal, Çöplü, *Gürün –Sv.; Bahadın –Yz.; –Krş.; Pınarbaşı *Bünyan –Ky.; Bahçeli *Bor, –Nğ.; *Ermenek, *Karaman –Kn.; *Kadirli, *Osmaniye –Ada.; Yapıntı *Mut, *Anamur –İç.; Sadıklar, Erenyaka, *Akseki, Kocayatak *Serik –Ant.; Eldirek, *Fethiye, Yerkesik –Mğ.)

[**gecik** (III)] : (Tekke *Şile –Ist.; –Sm.)

[**gıcırık** (II)] : (–Sn.)

[**gıdış** (I)] : (Alidemirci *Balya –Ba.)

[**gıdmır**] : (Cemele –Krş.)

[**gıtmir** (II)] : (İğdeli *Gemerek –Sv.)

[**gicav**] : (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

[**gici** (III)] : (*Bor –Nğ.)

[**gicik** (I)] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.; –Ba. ve çevresi; Fili *Biga, *Lapseki –Çkl.; *İnegöl ve köyleri –Brs.; Viran Maymıl *Tavşanlı –Kü.; –Es. ve köyleri; *Akyazı ve çevresi, *Kandıra –Kc.; *Düzce, İğneciler *Mudurnu –Bo.; Bulgaristan göçmenleri –Ist.; *Ulus, Hacıkadı *Devrek, Burunkaya, Yakademirciler –Zn.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; –El.; Rumeli göçmenleri *Keskin, Mühye –Ank.; –Kn.; Ceylan *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.; *Saray –Tk.)

[**gicime**] : (*Tire –İz.)

[**gicimük** (I)] : (*Merzifon ve köyleri, Zana, –Ama.; *Zile –To.)

[**gicit**] : (–Tr.)

[**gicük**] : (Aliköy *Çaycuma –Zn.)

[**gidiş**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

[**gidişgen** (III)] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; Danışman *Fatsa –Or.)

[**gidişik** (I)] : (*Eğridir ve köyleri, –Isp.; *Bozdoğan –Ay.; Beylerli *Çal, *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; –Mn. ve çevresi; *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; *Bor –Nğ.; –Kn.; *Fethiye ve köyleri, *Milas -Mğ.)

gicimik (II) [**gicimük** (II)] Düşkünlük, dadanma : *Hüseyin işrete gicimik oldu.* (*Osmancık, –Çr.)

[**gicimük** (II)] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

gicimik ayı Mart ayı. (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gicimik dutmak [→ **gıcımık dutmak**]

gicimikli Boş durmayan, kendi kendine iş bulan (kimse). (Çapalı *Dinar –Af.)

gicimük (I) [→ **gicimik** (I)]

gicimük (II) [→ **gicimik** (II)]

gicinmek [→ **gicişmek** (I) **-1**]

gicirgen [→ **gidişgen** (I)]

gicişmek [**gedişmek, gıcışmak** (I), **gıvtınmak, gicimek** (I) **-1, gicinmek, gicişmeyh, gidişmek** (I)] **1.** Kaşınmak. (Yukarıseyit, *Çal –Dz.; *Düzce –Bo.; –Çr.; *Havza –Sm.; *Zile –To.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; Erkinis *Yusufeli, *Ardanuç ve çevresi –Ar.; –Ezc ; Aşudu *Darende –Ml ; *Afşin –Mr. ve köyleri; –Sv ; *Pınarbaşı ve köyleri, *Bünyan –Ky.; –Nğ.; *Karaman, *Er-

menek –Kn.; *Kadirli, *Osmaniye –Ada.; *Mut ve köyleri, *Mersin, *Anamur, Tekeler *Silifke –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; Eldirek *Fethiye –Mğ.; –Kıbrıs)

[**gedişmek**] : (*Urla –İz.)

[**gıcışmak** (I)] : (Drama göçmenleri –İz.; *Susurluk –Ba.; Telin *Gürün –Sv)

[**gıvtınmak**] : (Narlıdere –İz.)

[**gicimek** (I) **-1**] : (*Merzifon –Ama.)

[**gicinmek**] : (–To.; *Bayburt –Gm.; Gargara *Ermenek –Kn.)

[**gicişmeyh**] : (*Iğdır –Kr.)

[**gidişmek** (I)] : (Sofular *Eğridir –Isp.; –Brd.; Kösten, Honaz, İshaklı *Çivril, Bereketli *Tavas, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Eymir, Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Bornova –İz.; Zeytinli *Edremit, *Susurluk –Ba.; *Emet ve köyleri –Kü.; *Akyazı ve çevresi, *Kandıra –Kc.; *Düzce –Bo.; *Safranbolu, Aliköy, *Ayancık –Sn.; *Merzifon –Ama.; Kuzköy *Akkuş, *Ünye, Şıhlar, *Uluğbey, Uzunmusa ve çevresi –Or.; Piraziz –Gr.; *Kilis –Gaz.; *Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri *Antakya ve köyleri –Hat.; *Ayaş, Hasanoğlan –Ank.; *Bor –Nğ.; *Ermenek, –Kn ; *Milas, Yenice –Mğ.; –Ed.; *Hayrabolu –Tk.)

2. İçi gıcıklanmak. (–Ml.) **3.** Çok fazla istek duymak, heveslenmek, iştahlanmak. (–Ezc.)

gicişmeyh [→ **gicişmek -1**]

gicit [→ **gicimik** (I)]

gicitkan [→ **gidişgen** (I)]

giciyik Ekzema hastalığı. (*Çal –Dz.)

gicük (I) [→ **gicimik** (I)]

gicük (II) **1.** Zevki için para harcamaktan kaçınmayan (kimse). (Çavuşköy *Babaeski –Krk.) **2.** Çapkın erkek, zampara. (Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

gicümük Vücutta meydana gelen ve kaşınan sivilce. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

giç Pire. (Babik *Pütürge –Ml.)

giç etmek Hafifçe ısırmak (çocuk dilinde). (–Kr. ve bazı köyleri)

giçi (I) Keçi. (Hasanoğlan –Ank.)

giçi (II) Pişmemiş sütün yüzü. (Kumarlar *Bayramiç –Çkl.)

giçik [→ **güccük**]

giçmek Gitmek. (Gezende *Gülnar –İç.)

gidal Ağdan balık toplamaya yarayan bir çeşit araç : *Ancak iki gidal hamsi tutabildik.* (*Perşembe –Or.)

gidar Tavuk, horoz vb. hayvanların ibiği. (*Maçka ve köyleri –Tr.)

gide Koyunları kovalama ünlemi. (*Şebinkarahisar –Gr.)

gidecek Saban okunun ucundaki çivi. (Zana ve çevresi –Ama.)

gide gide Yavaş yavaş, aheste aheste. (*Kurşunlu –Çkr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Afşin –Mr.; –Ank.; *Anamur –İç.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

gidegit Gitgide, böylelikle. (*Maçka –Tr.)

gidek (I) **1.** Damların çevresinde olan duvar çıkıntısı (korkuluk). (–Ada.) **2.** Saçak : *Bu dımın gideği iyidir.* (Çakallı *Karaisalı, İncirlik –Ada.) **3.** Balkon ya da büyük sofaların altına sütun gibi konulan dört köşe direk. (*Osmaniye –Ada.) **4.** çamaşır ipi germek için damların iki tarafına dikilen ağaç. (–Ada.) **5.** Avlu duvarının üstü. (–Ada.)

gidek (II) [→ **gıdık** (I) **-1**]

gidek (III) Gidiş yönü, gidilen yer. (Emirşıhlar *Anamur –İç.)

gidekoymak Gidivermek. (–Brs.)

gidemeç Eşik. (–Ur.)

giden (I) Çevre, etraf, taraf : *Şu gidenlere kurt inmiş.* (Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; Bağyaka *Finike –Ant.)

giden (II) Geçen : *Giden ay.* (*Bor –Ng.)

gidennerde Geçmiş günlerde anlamında kullanılır. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

giderayak Gitmek üzere olmayı anlatır: *Giderayak beni sinirlendirme.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Yenice –Mğ.)

gider gelir (I) Bostanları sulamaya yarayan dolap. (–Mn.)

gider gelir (II) **1.** Orta derecede, oldukça iyi : *Senin yazın gider gelir ama Ali'ninki hiç okunmaz.* (–Kıbrıs) **2.** Kararsız, bir düzende durmayan : *Gider gelir akıllı.* (*Bor –Ng.)

gidergelmez (I) Duman. (Bayburt *Selim –Kr.)

gidergelmez (II) Ölüm (mecazî anlamda). (İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim –Kr.)

gidergi Gelip geçen, oturmayan, yolcu : *Ben giderginin birisiyim işinize karışmam.* (–To.; *Ahlat –Bt.)

gidi (I) [**gıdiş, gidiman**] Ahlaksız, pezevenk. (Kozluca *Keçiborlu, *Senirkent ve köyleri, *Gelendost –Isp.; Kozağaç *Gölhisar –Brd.; Çandarlı, *Bornova –İz.; *Sivrihisar –Es.; Kilimli –Zn.; *Çerkeş, *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; *Bafra –Sm.; Kesim –Mr.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; Bahçeli *Bor –Ng.; *Ereğli, *Karaman –Kn.)
[**gıdiş**] : (*Zile –To.)
[**gidiman**] : (*Bor –Ng.)

gidi (II) **1.** [→ **gıdık** (I) **-1**] **2.** Köpek. (–Kn.)

gidi (III) Çingene. (–Kn.)

gidibatmak Gidip durmak : *Nereye gidibatırsın?* (–Bo.)

gididoğrumak Gitmek. (*Sındırgı –Ba.)

gidi gidi Keçi yavrusunu çağırma ünlemi. (Çöplü *Gürün –Sv.)

gidik (I) **1.** [→ **gıdık** (I) **-1**] **2.** [→ **gıdık** (I) **-2**] **3.** Balık. (–Ist.)

gidik (II) Kısa boylu. (–Isp.)

gidik (III) [→ **gıdık** (II)]

gidik (IV) İki sıra arasındaki fazla açıklık. (*Kula –İz.)

gidik (V) [→ **gıdık** (IV)]

gidil Mısır unundan yapılan ve saç üzerinde pişirilen bir çeşit ekmek. (*Merzifon ve bazı köyleri –Ama.)

gidim Dağ aşırı, sırt aşırı yerler. (*Hekimhan –Ml.)

gidiman [→ **gidi** (I)]

gidipba [→ **gidipbatı**]

gidipbatı [**gidipba**] Gidiyor anlamında kullanılır. (–Brd.; Genek *Yatağan –Mğ.)
[**gidipba**] : (*Acıpayam –Dz.)

gidiş [→ **gicimik** (I)]

gidişgen (I) [**gecirgen, geçirgen** (I), **gıcan** (II), **gıcıkdan otu, gıcıktan otu, gıcırtan, gican, giciklen, gicirgen, gicitkan, gidişik** (II), **gidişkenlik, gidişken otu, gijirtiken**] **1.** Isırgan otu. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Gördes –Mn.; *Edremit –Ba.)
[**gecirgen**] : (Ilıcaksu *Domaniç –Kü.)
[**geçirgen** (I)] : (Mühye –Ank.)
[**gıcan** (II)] : (Çepni *Gemerek –Sv.)

[**gıcıkdan otu**] : (*Merzifon –Ama.; Mühye –Ank.)
[**gıcıktan otu**] : (*Ahlat –Bt.)
[**gıcırtan**] : (*Ahlat –Bt.)
[**gican**] : (Çepni, Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**giciklen**] : (*Salihli –Mn.; Rumeli Göçmenleri, Akbaba –Ist.)
[**gicirgen**] : (*Eşme ve çevresi –Uş.; *Tavşanlı –Kü.; İğneciler *Mudurnu, *Göynük –Bo.)
[**gicitkan**] : (Kafkas Türkleri –Ist.)
[**gidişkenlik**] : (*Edremit ve köyleri –Ba.)
[**gidişken otu**] : (Pelitköy *Burhaniye –Ba.)
[**gijirtiken**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
2. Arpa yığınlarında bulunan, kaşıntı yapan kelebek tozları : *Aman el sürme arpada gidişgen var.* (*Alaşehir –Mü.)
[**gidişik (II)**] : (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gidişgen (II) Kösnül hislerine uyan kadın. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)
gidişgen (III) [→ **gicimik** (I)]
gidişik (I) [→ **gicimik** (I)]
gidişik (II) [→ **gidişgen** (I) **-2**]
gidişkenlik [→ **gidişgen** (I)]
gidişken otu [→ **gidişgen** (I)]
gidişli Gidince. (Çekerek *Mecitözü –Çr.)
gidişmek (I) [→ **gicişmek** (I) **-1**]
gidişmek (II) Yarışmak. (Barla *Eğridir –Isp.)
gigi [→ **gili** (I)]
gigil Elle yassılaştırılmış peynir dilim. (*Şavşat ve köyleri –Ar.)
giğ [→ **gığ** (I)]
giğez [→ **gığ** (I)]
giğil [→ **gığ** (I)]

gij **1.** Aptal, ahmak. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Mengezer *Doğubayazıt –Ağ.) **2.** Çabuk kızan adam. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gijirtiken [→ **gidişgen** (I)]
-gil Bir adın sonuna eklenerek ailesini belirtir : *Ali'gile gittik.* (İshaklı *Bolvadin –Af.; –Brd.; Honaz, Dedeköy, Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; Ergenli, Bayındır *Foça –İz.; İğdecik, Sancaklıboz –Mn.; *Susurluk –Ba.; *Eceabat –Çkl.; Mudam *Mustafa Kemal Paşa –Brs.; –Kü.; Tokat –Es.; *Adapazarı –Kc.; –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; *Havza, –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Piraziz, *Tirebolu –Gr.; –Gm.; Zellice *Sarıkamış, *Iğdır, –Kr.; –Ezm.; Ergan –Ezc.; –Bt.; –Dy.; *Ağın –El.; *Arapkir –Ml.; *Kilis, *Nizip –Gaz.; *Göksun, *Elbistan, –Mr.; *Antakya ve köyleri –Hat.; *Gürün, *Koyulhisar –Sv.; –Yz.; Mühye, Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Krş.; Hisarcık, *Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; Sille *Zıvarık –Kn.; *Osmaniye –Ada.; *Anamur, *Mut ve köyleri, *Silifke –İç.; Yerkesik, *Milas, *Fethiye ve köyleri, –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.; Kerkük)
gilabala Viburnum caprifoliaceae. (–El.; –Ky.)
gilaburu Kırmızı yemişinden turşu yapılan sayvaniye ailesinden bir çeşit bitki. (*Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.)
gilamaç [→ **gilemaç**]
gilamada [**gilemada, gilemede, giravat, girevat**] Budanmış asma çubuğu. (*Bünyan, –Ky. ve bazı köyleri; –Nğ.)

[**gilemada**] : (–Ky.)
[**gilemede**] : (Tavlısın –Ky.)
[**giravat**] : (*Yalvaç –Isp.; *Karaman –Kn.)
[**girevat**] : (*Karaman –Kn.)

gilappa Frenküzümü. (–Kn.)

gilaptan Üzerine sırma ya da tel sarılmış ipek ya da pamuk iplik. (*Bor –Nğ.)

gilar [→ **girellik -1**]

gilavadar [→ **gilevat**]

gilāvat [→ **gilevat**]

gilcan Kıldan yapılan tuzak. (–Sm.)

gildan (I) **1.** Küçük sahan. (*Zara –Sv.; Mühye –Ank.; –Kn.) **2.** Maşrapa. (–Nğ.)

gildan (II) [**gildik** (I)] Bilye. (*Gerze –Sn.)
[**gildik** (I)] : (*Afşin –Mr.)

gildan (III) Tırtıl büyüklüğünde, gövdesi sert ve kaygan küçük bir kurt. (*Şebinkarahisar –Gr.)

gildanlı [→ **gıflı -1**]

gilden [→ **gilgen**]

gildik (I) [→ **gildan** (II)]

gildik (II) [→ **gığ** (I)]

gildirek [→ **gıldırak -1**]

gildiremek (I) Çok konuşmak. (*Bor –Nğ.)

gildiremek (II) Işık, sönük, fersiz yanmak. (–Kn.)

gildirgi [→ **gıldırak -1**]

gildirgiç Yassı taşlarla oynanan bir çeşit çocuk oyunu. (*Gürün –Sv.)

gildirik [**gıldırık, gıldirik** (III)] Yuvarlak (tepsi için). (Zemavan *Yusufeli –Ar.; –Ank.)
[**gıldırık**] : (*Pütürge –Ml.)
[**gıldirik** (III)] : (Uşhum *Yusufeli –Ar.; –Ezc.; *Divriği ve bazı köyleri, –Sv.)

gile (I) Yaş üzüm tanesi : *Üzümün gilesi kaldı.* (Erkinis, Ersis *Yusufeli –Ar.; *Iğdır –Kr.; –Ezc. ve köyleri; *Erciş –Vn.)

gile (II) Göz bebeği. (*Erciş –Vn.)

gile (III) Çapkın, külhanbeyi. (–Kn.)

gile (IV) İki tarafı sürtünmeden aşınmış aşık. (–Kn.)

gilebolu Ufak salkımlı bir çeşit yabanî kiraz. (–Ky.)

gilek [→ **gilik** (II)]

gilemaç [**gilamaç**] Bağlarda üzüm çubuklarına sarılarak onları kurutan bir çeşit sarmaşık. (–Kn.)
[**gilamaç**] : (–Kn.)

gilemada [→ **gilamada**]

gilemede [→ **gilamada**]

giler [→ **girellik -1**]

gilevat [**gilavat, gilāvadar, gilāvat, gilivat**] Üzüm çubuklarını yüksekte tutmak için yapılan ağaç iskele : *Çubuğu gilevada aldım.* (*Uluborlu –Isp.)
[**gilavat**] : (Ulubey *Senirkent –Isp.)
[**gilāvadar**] : (*Zile –To.)
[**gilāvat**] : (Uluğbey *Senirkent, –Isp.)
[**gilivat**] : (–Isp.; –Brd.)

gileylenmeğ [**gileylenmek, gileylenmeyh**] Şikayet etmek. (Kerkük)
[**gileylenmek**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Kerkük)
[**gileylenmeyh**] : (*Iğdır ve köyleri –Kr.)

gileylenmek [→ **gileylenmeğ**]

gileylenmeyh [→ **gileylenmeğ**]

gileyli Şikayet eden. (Kerkük)

gileyliliğ Şikâyet. (Kerkük)

gilgen [**gilden**] Küçük su bardağı. (Zile *Develi –Ky.)
[**gilden**] : (*Fethiye –Mğ.)

gilgidir Buğday, fasulye, nohut pişirilerek yapılan bir yemek, aşure. (Gemen *Yalvaç –Isp.)

gilgil (I) [**gelgel** (IV), **gılgıl** (III), **gılgır** (I) **-1**] **1.** Mısır tanesi, ak darı. (Ersis, Peterek, *Yusufeli –Ar.; *Ergani –Dy.; *Pütürge –Ml.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Çamova *Divriği –Sv.)
[**gelgel** (IV)] : (–Gaz.)
[**gılgıl** (III)] : (–Bt.; *Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.; –Gaz.)
[**gılgır** (I) **-1**] : (–Sv.)
2. Bezelye. (–Bt.) **3.** [→ **gilgil darısı**]

gilgil (II) [→ **gılgıl** (I) **-1**]

gilgil (III) Çiftleşmek isteyen erkek deve. (*Kilis –Gaz.)

gilgil darısı [**gilgil** (I) **-3**] Küçük taneli darı. (Aşudu *Darende –Ml.)
[**gilgil** (I) **-3**] : (–Ml. ve çevresi)

gili (I) [**gigi**] Yere çukurlar açılarak, hayvan tüyünden yapılmış topla oynanan oyun. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gigi**] : (Zile *Develi –Ky.)

gili (II) Obur. (*Hacıbektaş –Nş.)

gilibik [→ **gılibik**]

giliç [**giligili** (I) **-2**] Ekşili, terbiyeli köfte. (Sille –Kn.)
[**giligili** (I) **-2**] : (Karahisar *İncesu –Ky.)

giligili (I) **1.** Fındık büyüklüğünde turşu ve reçeli yapılan bir yaban meyvesi. (Yukarıseyit *Çal –Dz.; Sille –Kn.) **2.** [→ **giliç**]

gili gili (II) Küçük küçük. (–Kn.)

gilik (I) [**gibik**] **1.** Çam, meşe, ardıç vb. ağaçların meyveleri. (Çığrı *Dinar, *Emirdağ –Af.; Başköy *Uluborlu, Bağıllı, Kasımlar, *Eğridir, *Gelendost –Isp.; Sıyrınlık *Suşehri –Sv.; Halimiye *Ermenek, *Karaman, *Hadım, *Beyşehir, –Kn.; Güzelsu *Akseki –Ant.)
[**gibik**] : (–Kn. köyleri)
2. Dikenli ardıç. (Eğirler *Beyşehir –Kn.) **3.** Tarlalarda çitlerin tutturulduğu bir çeşit orman ağacı. (Namrun *Mersin –İç.)

gilik (II) [**gilek, gillik** (II)] Çekirdek. (*Eğridir –Isp.; Çamlık –Brd.; *Tire –İz.; Vazıldan *Divriği –Sv.; Burhan *Karaman –Kn.; Sarıkavak *Tarsus –Ada.; Namrun, Tahanlı *Mersin, Çukurbağ *Mut, *Anamur, Gezende, *Gülnar ve köyleri, *Silifke ve köyleri, Yanpar –İç.; *Manavgat, Çandır *Serik, –Ant.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gilek**] : (–Ant.)
[**gillik** (I)] : (İğdecik, Sancaklıboz –Mn.; Temre, Kalkan *Kaş –Ant.)

gilik (III) Semizotu. (–Ezc.)

gilik (IV) [**gılik** (II), **gülük** (IV)] **1.** Saçta pişirilen küçük ekmek, çörek. (Çıkrık *Mecitözü –Çr.; Sanusa *Taşova, *Merzifon ve köyleri, –Ama.; –To.; Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Akkuş, *Ünye –Or.; Kezanç *Şebinkarahisar –Gr.; Aşudu *Darende –Ml.; *Şarkışla ve köyleri, Çepni *Gemerek, *Gürün, –Sv.)
[**gılik** (II)] : (Bayadı, Sarıca *Gölköy –Or.; *Kelkit –Gm.; Tünges *Yusufeli –Ar.; –Kr.; –Ezm.; –Ezc.; Yukarıkale *Koyulhisar, *Hafik –Sv.; Girveli *Bünyan –Ky.)
[**gülük** (IV)] : (Lamus *Ermenek –Kn.)
2. Ufak halka biçiminde simit. (–Nğ.)

gilik (V) Kesme şekeri. (–Ml.)

gilik (VI) [→ **gığ** (I)]

gilik (VII) Çatı arasında meydana gelen örümcek ağı. (Berendi *Ereğli –Kn.)

gilik (VIII) Kılık. (–Isp.)

gilik (IX) [**gillik** (III)] Küçük. (Bademli *Dinar –Af.)
[**gillik** (III)] : (Ayvagediği *Mersin –İç.)

gilik (X) Haşhaştan alınan ham afyon topakları. (*Merzifon –Ama.; Reis –Kn.)

gilik (XI) Yumruk kadar (yağ için) : *Bir gilik yağ yedim.* (Şalcı *Şavşat –Ar.)

gilik (XII) Halka : *Al sana gilik şeker vereyim.* (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gilik (XIII) Bulgurdan yapılan etli köfte çöreği. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

gilikli Simit biçiminde ekmek. (Telin *Gürün –Sv.)

gilik peyniri Taze sütten maya ile kesilerek yapılan teltel peyniri. (Yavuz *Şavşat –Ar.)

gilimadı Fundalık. (*Ermenek –Kn.)

gilimana Balık tutmak için çayların ortasına yapılan set. (Bayındır *Beyşehir –Kn.)

gilime Ağaçlardan kesilerek bağlara dikilen çubuklar. (–Kn. ve bazı ilçe ve köyleri; *Mut ve köyleri –İç.)

gilindir Küçük toprak testi. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

gilirik Küçük taneli kar. (–Gm.)

giliv Eşek. (Kırım göçmenleri –Af.)

gilivat [→ **gilevat**]

giıiz (I) Mide, işkembe. (*Maçka –Tr.; –Gm.)

giliz (II) Salya. (–Bt.)

gillan Yuvarlak ve tatlı bir çeşit armut. (Tekke *Erbaa –To.)

gille (I) Yuvarlak. (–Zn.)

gille (II) Domates. (Görmel *Ermenek –Kn.; Gezende *Gülnar –İç.)

gillek (I) İplik makarası. (Kıreli, Doğanbey *Beyşehir –Kn.)

gillek (II) [→ **gığ** (I)]

gillek (III) [**gillik** (I)] Çocuklara oyalanması için verilen çerez : *Bak kızım ne güzel gileklerin var.* (Kuşbaba *Bucak –Brd.)
[**gillik** (I)] : (Akpınar –Ky.; Ayvagediği *Mersin –İç.)

gillek (IV) [→ **gıcı** (II)]

gillemek İtip yuvarlanmak : *Taşı gilleyeyim mi ?* (Doğanbey, Damlapınar *Beyşehir –Kn.)

gillenmek Önem vermek. (–Mn.)

gilli –den sonra anlamında kullanılır : *Vardıktan gilli orada yatarım.* (Genezin *Avanos –Nş.; *Bor –Nğ.; *Hadım, *Ermenek –Kn.)

gillik (I) [→ **gillek** (III)]

gillik (II) [→ **gilik** (II)]

gillik (III) [→ **gilik** (IX)]

gillik (IV) [→ **gığ** (I)]

gilte Düğme. (Karakuzu –Mn.)

gilve [**gelvi, givle, givli**] Raf. (Çandır *Boğazlıyan –Yz.; –Ky.)
[**gelvi**] : (Selanik göçmenleri –Ed.)
[**givle**] : (–Ky.)
[**givli**] : (*Bafra –Sm.)

gilyaz Kiraz. (*Bulanık –Mş.)

gime Avcı kulübesi. (Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

gimi (I) Gibi. (Sarıkavak –Es.; Koyundere *Ahıska –Kr.; Aşudu *Darende –Ml.; *Gürün –Sv.; Feyzullah *Develi –Ky.; *Bahçe –Ada.)

gimi (II) Eğrelti otuna benzer gövdesi yenen bir bitki. (Ersis *Yusufeli –Ar.)

gin (I) Maydanoz. (Karaçay aşireti, Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)

gin (II) Ki bağlacı yerine kullanılır. *Bellet gin öğrencin.* (Hasanoğlan –Ank.)

ginakica Kına çiçeği. (–Rz.)

ginci (I) Gözbebeği. (Kadıçiftliği –Ist.)

ginci (II) Bezden yapılan bebek. (Çilehane *Reşadiye –To.)

gincik Fitos denilen bir saç şekli. (–El. ve köyleri)

gincil Damak. (Şimşirli *İkizdere –Rz.)

gincilik Gelin masrafı. (Karaçay –Zn.)

gine [**girçik, giyinem**] Yine. (Çığrı, *Dinar –Af.; *Gelendost –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri, Honaz, Oğuz *Acıpayam, *Tavas –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; Tepeköy *Torbalı –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Susurluk –Ba.; Tokat –Es.; *Akyazı –Kc.; Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Çilehane *Reşadiye –To.; Kuzköy *Akkuş, Sarıca *Gölköy, Danışman *Fatsa, Uzunmusa –Or.; Utav *Yusufeli –Ar.; Cenciğe –Ezc.; *Antakya ve köyleri –Hat.; Hacılyas *Koyulhisar, –Sv.; Çanıllı *Ayaş, Mühye –Ank.; *Bor, –Nğ.; *Mut ve köyleri –İç.; Ören *Fethiye ve köyleri, Yerkesik –Mğ.)

[**girçik**] : (Eşke *Divriği –Sv.)

[**giyinem**] : (Yavlu, Köşk –Ay.)

ginelik [→ **girellik -1**]

gineş Siyah ve sulu bir çeşit üzüm. (Ersis *Yusufeli –Ar.)

ginez [→ **geñez** (I)]

ginge Köydeki toplantı yeri. (*Manyas –Ba.)

gingini Saz, keman. (–Krş.)

gini Tepsi, sini. (Sofular *Eğridir –Isp.; –Yz.)

gink Dayanılmayan, tahammül edilemeyen (kimse) : *Osman gink adamdır.* (Aybastı –Or.)

ginnim Sonra : *Aldım verdim ginnim geldim.* (Dere –Kn.)

giprük Kirpik. (Hacıahmet *Düzce –Bo.)

giraboğlu [→ **girabolu** (I)]

girabolu (I) [**giraboğlu, gireboğlu, gireboli**] Frenküzümü. (*Şebinkarahisar –Gr.; Cenciğe –Ezc.; *Köşker –Krş.; –Ky.; Çepni *Gemerek –Sv.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

[**giraboğlu**] : (*Bor –Nğ.)

[**gireboğlu**] : (–Nğ.)

[**gireboli**] : (–Ky.)

girabolu (II) [**girebo, girebolu -1, girebullu**] Arı kovanının içine ya da çatlak delik tenekelere sıvanan siyah mum. (*Eğridir ve köyleri, *Sütçüler ve köyleri –Isp.; *Merzifon –Ama.; Hayati *Erbaa –To.; Köşker –Krş.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

[**girebo**] : (*Simav –Kü.; Uzunmusa –Or.)

[**girebolu -1**] : (Altıntaş –Kü.; Şıhlar *Ulubey –Or.; Yanpar *Mersin, *Mut, Namrun *Tarsus –İç.)

[**girebullu**] : (Civanyaylağı *Mersin –İç.)

girağu Ucu çengelli, bahçe ve tarla temizlemekte kullanılan uzun saplı değnek. (Muscalı *Çarşamba –Sm.)

giral [→ **girellik -1**]

giran [→ **giren** (I)]

giranlık [**gireğ, girek** (IV)] Havanın bulutlu olması hali : *Hava giranlık buğday kurumaz.* (Üçem *Balâ –Ank.)

[**gireğ**] : (*Bahçe –Ada.)

[**girek** (IV)] : (*Haymana –Ank.)

girap İpek kadın başörtüsü. (*Çal –Dz.)
girası Tarla rehine konarak alınan para. (–El. ve çevresi)
girav Alay etmeyi anlatır : *Giravlı söylemeni çekemem.* (*Şavşat –Ar.)
giravat [→ **gilamada**]
girava vermek Malını ipotek ederek para almak. (–Ml.)
giravugün [→ **gireği**]
girav vermek Teselli etmek. (*Şavşat –Ar.)
girbo Kurbağa. (*Turhal –To.)
gircik Küçük ağaç parçaları. (Vazıldan *Divriği –Sv.)
gircin (I) Bir parçacık : *Ata bir gircin ot verdi.* (Azeri köyleri –Ama.)
gircin (II) Hayvanın yiyemediği kalın saman. (Azeri köyleri –Ama.)
gircin (III) Ekmek. (Karaçayır –To.)
gircivik Vesvese. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gircivik girmek Kalbine korku, telaş girmek. (–Gaz.)
girçik [→ **gine**]
girde [→ **gözleme**]
girdebil [**girdebir**] Kolsuz büyük bıçkı. (–Ml.)
[**girdebir**] : (–Vn.)
girdebir [→ **girdebil**]
girdeburun Delik delmeye yarayan küçük testere. (–Çr.; *Gölköy –Or.)
girdel Karada ya da çayda büyük keresteleri çekmeye yarayan demirden yapılmış halkalı yassı çivi. (*Acıpayam –Dz.)
girdele [→ **gözleme**]
girdirmeyh Bir şeyi bir yere sokmak. (Bayburt *Selim –Kr.)
gire [→ **gireği -1**]
girebe [→ **girebi -1**]
girebi [**girebe, girebu**] **1.** Küçük otsu bitkileri kesmeye yarayan ucu kanca gibi bir çeşit küçük balta. (Yalpankaya *Hendek –Kc.; *Terme, *Çarşamba, *Bafra –Sm.; Zana, Bugaz –Ama.; *Niksar, Hayati, *Erbaa –To.; Sayaca, Danışman, Sarmaşık *Fatsa, Doğazcık *Perşembe, *Ulubey –Or.; Kezanç *Şebinkarahisar, *Alucra, *Mesudiye, Süme, *Bulancak, Seyit, *Tirebolu, *Görele –Gr.; Denizli *Vakfıkebir –Tr.; Hacılyas *Koyulhisar, –Sv.; –Mğ.)
[**girebe**] : (–To.)
[**girebu**] : (–Af.; –Ks.)
2. Meyve çekmeye yarayan ucu çengelli sopa. (*Tirebolu –Gr.)
girebo [→ **girabolu** (II)]
gireboli [→ **girabolu** (I)]
girebolu 1. [→ **girabolu** (II)] **2.** Arının kovanda bıraktığı pislik. (Kocabey –Krş.)
girebu [→ **girebi -1**]
girebullu [→ **girabolu** (II)]
gireğ [→ **giranlık**]
gireği [**giravugün, gire, gireğiertesi, girertesi, girevü, girey -1, gireyi -1, gireyiertesi, gireytesi, giriertesi**] **1.** Pazar günü. (Uluğbey *Senirkent, Atabey, İğdecik –Isp.; Salda, Güney *Yeşilova, –Brd.; *Çal, Gerzile –Dz.; Kocanlı –Ay.; –İz. ve köyleri; –Mn. ve köyleri; Ömerköy –Ba.; Tokat –Es.; Rumeli Göçmenleri, Bahçecik –Kc.; –Ks.; *Çerkeş –Çkr. ve çevresi; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Ank.; Akçalar, *Seydişehir, Kirligiret –Kn.; Bağyaka *Finike, *Serik, *Manavgat –Ant.)
[**giravugün**] : (*İskilip –Çr.)
[**gire**] : (–Uş.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; Bereketli *Tavas, Oğuz *Acıpayam –Dz.; Kerem *Burhaniye

–Ba.; *Sivrihisar –Es.; Keşanuz –Ank.; *Manavgat –Ant ; *Fethiye –Mğ.)
[**girevü**] : (*Heybeliada –Ist.; *İskilip –Çr.)
[**girey -1**] : (Karakayıt –Ay.; Alanköy *Bayındır, Çandarlı *Bergama, *Tire –İz.; –Ba. ve çevresi; M. Akalan *Orhaneli –Brd.; *Geyve –Kc.; –Çkr.; *Bafra –Sm.)
[**gireyi -1**] : (–Uş.; Burgaz *Bayındır –İz.; *Edremit –Ba.; *Çerkeş ve köyleri –Çkr.; *Ayaş –Ank.)
2. Gerdek gününe rastlayan pazartesi. (Tepeköy *Torbalı –İz.; Şücaattin *Seyitgazi –Es.)
[**gireğiertesi**] : (Uluborlu *Senirkent –Isp.)
[**girertesi**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.; *Beyşehir –Kn.)
[**gireyiertesi**] : (*Senirkent ve köyleri –Isp.)
[**gireytesi**] : (Salda *Yeşilova –Brd.; *Geyve –Kc.)
[**giriertesi**] : (–Kc.)
gireğiertesi [→ **gireği -2**]
gireğilenmek [→ **girenlenmek**]
girek (I) **1.** Kapı. (*Küre –Ks.; –Ezm.; –Ml.; *Kanga[1] –Sv.) **2.** Avlu. (*Bartın –Zn.)
girek (II) Seyrek salkımlı, ufak taneli siyah bir çeşit üzüm. (Ersis *Yusufeli –Ar.)
girek (III) Tilkinin korunduğu taş kovuk. (Kuzköy *Ünye –Or.)
girek (IV) [→ **giranlık**]
girek (V) Hayvan tımarında kullanılan bir araç, kaşağı. (–Ezm.)
gireli Raf. (–Ama.)
girelik 1. [→ **girellik -1**] **2.** Paravana, siperlik. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)
girellik [**gilar, giler, ginelik, giral, girelik -1, girenlik** (II)] **1.** Fazla eşya, öteberi konulan oda, kiler. (Sofular *Eğridir –Isp ; Başpınar *Tefenni, Kuşbaba *Bucak –Brd.; *İskilip –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)
[**gilar**] : (*Reşadiye –To.; Çamova *Divriği, Karaözü *Gemerek –Sv.; *Bor –Nğ.)
[**giler**] : (İncesu *Dinar –Af.; Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**giral**] : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
[**girelik -1**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.; *İskilip –Çr.)
[**girenlik** (II)] : (Başpınar *Tefenni –Brd.; Ortaköy, –Çr.; –Ama.)
2. Evlerde bulunan küçük hamamlık, gusulhane. (Şerefli *Haymana –Ank.)
[**ginelik**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)
giremice gitmek Gezmeye gitmek, sokağa çıkmak. (*Halfeti –Ur.)
girempe (I) Kuytu, sessiz yer. (–Mn. ve çevresi; –Sm.)
girempe (II) [→ **girintili**]
giren (I) [**giran, gireng, girengi, giren hava, girenik, girenli, girenlik** (I), **girenni, gireyli**] Havanın bulutlu, sisli, kapalı olması hali. (*Eşme ve çevresi –Uş.; *Eğridir ve köyleri –Isp.; Çamlık *Bucak, Başpınar *Tefenni –Brd.; Üçkuyu, Kızılcabölük, Kızılhisar, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Kaymaz, Ayvalı *Sivrihisar, Bozan –Es.; Yazıca, İğneciler *Mudurnu, *Göynük –Bo.; *Kurşunlu, *Ilgaz –Çkr.; –Çr.; Kazmasökü, Gökçeağaç *Boyabat –Sn.; Bozhüyük, *Göksun, Karahüyük –Mr.; *Gürün –Sv.; *Haymana, *Nallıhan, Çanıllı *Ayaş –Ank.; Ortaköy, Bozca *İncesu –Ky.; Çö-

kek *Ürgüp –Nş.; *Bor –Nğ.; Dedeler *Ereğli, *Hadım, *Ermenek, –Kn.; *Kadirli –Ada.; *Mut ve köyleri –İç.)
[**giran**] : (*Araç –Ks.)
[**gireng**] : (Yukarıseyit, *Çal –Dz.; *Akseki ve köyleri –Ant.)
[**girengi**] : (Ovasaray –Çr.)
[**giren hava**] : (Karahoca *Haymana –Ank.)
[**girenik**] : (Yorpelit *Beypazarı –Ank.; Gülveren *Bünyan –Ky.)
[**girenli**] : (Çığrı *Dinar –Af.; *Eşme ve köyleri –Uş.; İlyas *Keçiborlu –Isp.; Başköy, Güney, Kavak *Yeşilova –Brd.; Aşağıkayı *Tosya –Ks.; Bastak –Çkr.; Kuzuculu *Dörtyol –Hat.; *Gürün –Sv.; Çimşit *Bala, Mühye –Ank.; *Bor –Nğ.; *Akseki –Ant.)
[**girenlik** (I)] : (Kavşıt *Sungurlu –Çr.; Afşar –Ky.)
[**girenni**] : (–Bil.)
[**gireyli**] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

giren (II) [→ **güren** (I)]
gireng [→ **giren** (I)]
girengi [→ **giren** (I)]
giren hava [→ **giren** (I)]
giren iğdesi [→ **güren** (I)]
girenik [→ **giren** (I)]
girenlemek 1. [→ **girenlenmek**] 2. Hava yumuşamak, ılımak. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
girenlenmek [**gireğilenmek, girenlemek -1, girennenmek, gireylenmek**] Hava bulutlanmak. (Çığrı *Dinar –Af.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Çivril, Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Bor –Nğ.; Yerebakan –Ada.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gireğilenmek**] : (*Senirkent –Isp.; Oğuz *Acıpayam –Dz.)
[**girenlemek -1**] : (*Mudurnu –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *Kızılcahamam –Ank.; Kabaağaç *Fethiye –Mğ.)
[**girennenmek**] : (–Dz.)
[**gireylenmek**] : (Uğurlu *Ermenek –Kn.)

girenli [→ **giren** (I)]
girenlik (I) [→ **giren** (I)]
girenlik (II) [→ **girellik -1**]
girenmek Çok fazla yüklenmek. (Çamova *Divriği –Sv.)
girennenmek [→ **girenlenmek**]
girenni [→ **giren** (I)]
girennik Açık, güzel hava. (Akdoğan *Kızılcahamam –Ank.)
girente [→ **girintili**]
girertesi [→ **gireği -2**]
girevat [→ **gilamada**]
girevet Yukarı kaldırılmış bağ çubuğu. (–Ank.)
girevil Kekliklerin toplu olarak yaşaması (Üçkuyu *Çal –Dz.)
girevit [→ **gireviit**]
girevü [→ **gireği -1**]
gireviit [**girevit**] Yapağı ve yünün tarandıktan sonra kalan posa ve firesi. (–Çkr.)
[**girevit**] : (–Ank.)
girey 1. [→ **gireği -1**] 2. Cumartesi. (–Isp.; –Ist.)
gireyi 1. [→ **gireği -1**] 2. Güveyinin gerdeğe girdiğinin ertesi günü. (Yaka *Gelendost –Isp.)
gireyi [→ **gireği -1**]
gireyiertesi [→ **gireği -2**]
gireylenmek [→ **girenlenmek**]
gireyli [→ **giren** (I)]
gireytesi [→ **gireği -2**]
girge (I) [**gergede**] Büyük kazan. (Dişli *Bolvadin –Af.; –To. ve

çevresi; *Şebinkarahisar –Gr.; Ağrakos *Suşehri –Sv.)
[**gergede**] : (Gökköy *Reşadiye –To.)

girge (II) Binanın alt katı. (*Beypazarı –Ank.)

girgeç [→ **girintili**]

girgi (I) **1.** Sabır : *Ne girgisiz adam herşeyi hemen istiyor.* (Kerkük) **2.** Fırsat. (Kerkük)

girgi (II) Bağlı. (*Gelendost –Isp.)

girgiç (I) [→ **girintili**]

girgiç (II) Kolay giren şey. (Çeltikçi *Anamur –İç.)

girgidik Küçük horoz. (*Kadirli –Ada.)

girgil Tarlayı önce çalı çırpıdan, taştan temizleme işi. (Çandır –Gr.)

girgilenmeğ Sabırsızlanmak. (Kerkük)

girgin (I) Şubat ayında azan erkek deve. (–Ba.; –Gaz.; –Krş.)

girgin (II) Aşiretler arasındaki karışıklık. (–Ml.)

girgina [**girgine**] Yıldız çiçeği. (Nilüfer –Brs.; *Saray –Tk.)
[**girgine**] : (Rumeli göçmenleri –Brs.; Şumnu, Bulgaristan)

girgine [→ **girgina**]

girgire El değirmeni. (Tutak *Doğubayazıt –Ağ.)

girgirek Merdiven. (–Kr.)

girgiş [→ **girintili**]

girgit (I) Halıcılıkta düğümleri sıkıştırmaya yarayan tarak şeklinde araç. (Yukarıseyit *Çal –Dz.; –Ama. ve çevresi; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Hisarcık –Ky.; Kızılviran, –Kn.)

girgit (II) **1.** Kaynamış bulgur, buğday, mısır. (Duman, Dikici *Dinar –Af.) **2.** İçi zor çıkarılan bir çeşit ceviz. (*Iğdır –Kr.)

girgit (III) [→ **gırnak**]

girgün Güvenilir, saygı duyulmaya değer (kimse). (Peşman *Daday –Ks.)

girğun Havanın ısınması hali. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

giri Geri taraf, kıç. (*Bor –Ng.)

giriertesi [→ **gireği -2**]

girifteri (I) [→ **giriftiri**]

girifteri (II) Bulgur, soğan ve dövülmüş etle yapılan ızgara köfte. (Kırım *Burhaniye –Ba.)

giriftiri [**girifteri** (I), **girinti** (IV) **-2**] Orak. (*Marmaris –Mğ.)
[**girifteri** (I)] : (Kırım *Burhaniye –Ba.)
[**girinti** (IV) **-2**] : (–Çkl.)

girik İp takılan eğri ağaç. (Cenciğe –Ezc.)

girilik Düğün elbisesi. (Tahtayazı *Çubuk –Ank.)

girin [→ **gerin** (II)]

girinci (I) **1.** İki ile yedi yaş arasındaki erkek deve. (Hacılar –Isp.; Sığma *Çivril –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Dereköy, Germencik, –Ay.; *Eceabat, *Biga, Evreşe *Gelibolu –Çkl.; *Ceyhan –Ada.; *Bodrum, *Ula, Bayır, Yerkesik, Kınık *Fethiye, *Milas, Ahiköy –Mğ.) **2.** Deve yavrusu. (*Kaş –Ant.; –Mğ.) **3.** Bir ile üç yaşında kısrak. (Konakpınar, –Ba. ve çevresi; Kirazlı, *Lapseki –Çkl.; Doğla *Karacabey –Brs.) **4.** Bir yaşında dişi beygir. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.)

girinci (II) [→ **girinti** (I)]

girindü [→ **gelinti** (I)]

girinmeğ Giyinmek. (Kerkük)

girinmek Sırta yüklenmek : *Sen bunu umuzda götüremezsin, arkaan girin.*

(Uluşiran *Şiran –Gm.)

girinti (I) [**girinci** (II)] **1.** Kiracı. (İshaklı *Bolvadin, Bayat *Emirdağ –Af.; Uluğbey *Senirkent, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, *Eğridir ve köyleri –Isp.; Başpınar *Tefenni, –Brd.; İshaklı, *Çivril, *Sarayköy ve köyleri, *Çal, Oğuz *Acıpayam –Dz.; Tokat, *Sivrihisar –Es.; Mühye –Ank.; *Bor –Nğ.; *Ermenek ve köyleri –Kn.)

[**girinci** (II)] : (Güney *Yeşilova –Brd.; *Çivril, *Çal, Ortaköy –Dz.) **2.** Kira vermeden yalnız evin yıpranan yerlerini onararak oturan (kimse). (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.) **3.** [→ **gelinti** (I)] **4.** Yabancı. (İbral, *Karaman –Kn.)

girinti (II) Dolambaçlı sokak. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Kuşadası –İz.)

girinti (III) Denize doğru uzanmış kara parçası, burun. (Kuzköy *Ünye –Or.)

girinti (IV) **1.** Ağaç dallarını kesmeye yarayan, orağa benzer bir araç. (Fındıklı –Or.) **2.** [→ **giriftiri**]

girinti (V) Girişgenlik. (–Sm.; –Ezm.)

girinti (VI) Boğaz tokluğuna çalışan (kimse). (Ovacık *Tavas –Dz.)

girinti (VII) [**girüntü**] İçgüveyi. (Tokat –Es.; –Çkr.)

[**girüntü**]: (Karabüzey *Araç –Ks.)

girinti (VIII) Tarlayı yabancı otlardan temizleme işi: *Çocuklar girintiye gittiler.* (–Or.; –Gr.)

girintili [**gırışken, girempe, girente, girgeç, girgiç** (I), **girgiş, girişgin, girişik, girlek, girnik**] Sokulgan, becerikli, girgin (kimse). (Saray –Çkr.; *İskilip –Çr.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; –Rz.; Erkinis *Yusufeli, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Ezc.; *Gemerek, *Gürün –Sv.; –Ky.)

[**gırışken**] : (*Emet –Kü.)

[**girempe**] : (*Ünye –Or.)

[**girente**] : (*Taşova –Ama.; Babalı *Perşembe, Arpaköy, Bayadı –Or.; –Gr.; *Koyulhisar –Sv.)

[**girgeç**] : (Tahtacı –Isp.; Aşudu *Darende –Ml.; *Tarsus, *Mersin ve köyleri, Yapıntı *Mut, –İç.)

[**girgiç** (I)] : (*Eşme ve köyleri –Uş.; *Bor –Nğ.; Gargara *Ermenek, *Karaman, Belekler, *Ilgın –Kn.; *Anamur –İç.; Yerkesik, *Fethiye, Yenice –Mğ.)

[**girgiş**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)

[**girişgin**] : (*Yalvaç ve köyleri –Isp.)

[**girişik**] : (*Düzce –Bo.)

[**girlek**] : (Çepni *Gemerek –Sv.; Boynuyoğun –Ada.)

[**girnik**] : (*Ünye –Or.)

girinzil [→ **girinçil**]

girişgin [→ **girintili**]

girişik [→ **girintili**]

girit Kuru incir. (–Ank.)

giriz [→ **gers** (II)]

girizme Ormandan açılan tarla. (Cumalıkızık –Brs.)

girkit Halı dokuma aygıtının tarağı. (–Kr.)

girlek [→**girintili**]

girlengiç [→**gizildek** (I)]

girlıca Bir çeşit köpek. (*Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri –Hat.)

girlük Sık ağaçlık, çalılık, dikenlik: *Orman patikasını girlük tıkamış.* (Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

girman İp bükmeye yarayan bir araç. (–Brd.; –Mn. ve çevresi; Haçavera *Maçka –Tr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

girme (I) Ilıca. (Hatipkışla, Akçaova, *Çine, *Bozdoğan –Ay.; *Milas –Mğ. ve bazı köyleri)

girme (II) Yapı iskelesi. (*Mudanya –Brs.)

girme (III) Başın bir tarafında olan ağrı. (*Sivrihisar –Es.)

girmeç Girilecek yer. (Leblebici –Ank.)

girme girift Saraç bizi ile yapılan özel bir dikiş. (–Ank.)

girmeğ Giymek. (Kerkük)

girmek **1.** Arpa, buğday biçilecek olgunluğa gelmek : *Arpalar bir haftaya kadar girecek.* (Larnaka, –Kıbrıs) **2.** Ekmek hamuru kabarıp yarılmak : *Artık fırını yak, ekmekler giriyor.* (Larnaka –Kıbrıs)

girneşmek İstekle işe başlamak. (Yapıntı *Mut –İç.)

girnik [→ **girintili**]

girt Kalınlık. (*Gerede –Bo.)

girtnak Dağlardaki girintili çıkıntılı yerler. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Çayhan *Ereğli –Kn.)

girtmek Değmek. (–Ama.)

girtten Gerçek, doğru : *Girtten mi diyorsun.* (–Sm.)

girtüp Patates. (Şenoba *Uludere –Hak.)

girt vurmak Hedefe tam isabet ettirmek : *Girt vurdu.* (Kerkük)

girüntü [→ **girinti** (VII)]

girve Meyve toplamaya yarayan bir çeşit çubuk. (*Ünye –Or.)

girzap Düğünde, düğün sahiplerinden bahşiş alma geleneği. (Afşar *Sariz –Ky.)

gisi [→ **geysi -1**]

gissade [→ **gidi -3**]

giş Çirkin, kötü. (Erkilet –Ky.)

gişelmek Heveslenmek. (Erkilet –Ky.)

gişendillik Hayvanın ağzına gem gibi vurulan yular : *Sert başlı hayvana gişendillik ile binilmez.* (–Krş.)

gişi [**gissade**] **1.** Koca, eş. (–Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Şebinkarahisar –Gr.; –Ezc.; *Ağın –El.; Aşudu *Darende –Ml.; Cingife, –Gaz.; –Mr.; Hacılyas *Koyulhisar, *Gürün –Sv.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; Çalış *Haymana –Ank.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı ve çevresi –Ky.; *Bor –Nğ.; –Kn.; *Kozan, *Osmaniye –Ada.) **2.** Kişi, insan. (–Çr.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.; –Nğ.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.) **3.** Zarif, kibar, soylu (kimse). (*Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.) [**gissade**] : (–Brd.)

gişilik (I) Bayram ve resmî günlerde giyilen elbise. (–Ky.; *Bor, –Nğ.)

gişilik (II) Kibarlık, soyluluk, insanlık. (*Bor –Nğ.)

gişilik ses Yüksek sesle azarlayarak bağırma (için): *Gişilik sesimi çıkartman benim, yiter sabrımınan oynadığıñız.* (*Bor –Nğ.)

gişiye gitmek Evlenmek (kadınlar için). (*Osmaniye –Ada.)

gitçe Küçük parmak. (Rumeli göçmenleri, Kadıçiftliği –Ist.)

gitçe cancavluk Küçük el peşkiri. (Karaçay göçmenleri *Emirdağ –Af.)

gite Kısa boylu (erkek). (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Ed. ve çevresi)

gitiç Fasulyenin kuru kabuk kısmı. (Şimşirli, Güneyce *İkizdere –Rz.)

gitret Kin. (*Elmalı –Ant.)

givanmak Sevinmek. (–Brs.)

givermek Bir işi yapıvermek. (*Eyüp –Isp.)

givi [→ **gevi** (III)]
givirt Taze ham kavun. (Sirge, Köseler *Eşme –Mn.)
givle [→ **gilve**]
givli [→ **gilve**]
givrenmek Yıkanmak. (Bozlar –Brd.; Gökçedere *Yalova –Ist.)
giy Dana ya da boğa güreşi. (Berit ve Gavurdağı Yörükleri –Mr.)
giya Çamgillerden bir çeşit ağaç. (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)
giybidi Göz kapağını büzerek bakma (için). (*Bolvadin –Af.)
giydirmek Aniden bıçak saplamak ya da tokat, sopa vurmak. (*Düzce –Bo.)
giye (I) Ot : *Koyuna giye getirmeye gidem.* (Babik *Pütürge –Ml.)
giye (II) Çorap şişi. (Kazan göçmenleri, Çatalağal *Karacabey –Brs.)
giye basmak Birinin üzerine sözle ya da bir şeyle saldırmak. (*Bor –Ng.)
giyek [→ **geysi -1**]
giyes [**giyesi** (II)] Çamaşır yıkama (için). (*Bismil –Dy.; –Or.)
[**giyesi** (II)] : (Uğurlu *Ermenek –Kn.)
giyesi (I) [→ **geysi -1**]
giyesi (II) [→ **giyes**]
giygi [→ **geysi -1**]
giyik (I) Yünden dokunan aba. (Sultaniye –Kn.)
giyik (II) Yorgan iğnesi. (Harput –El.)
giyik (III) Geyik. (Bağıllı *Eğridir –Isp.)
giyik elması Bir çeşit yabanî elma. (Bağıllı *Eğridir –Isp.)
giyile [→ **giyle**]
giyin Hayvanların dişilik organı. (*Bor –Ng.; Karacakılavuz –Tk.; Şumnu, Bulgaristan)
giyinem [→ **gine**]
giyisi [→ **geysi -1**]
giyiz (I) [→ **geysi -1**]
giyiz (II) İlkbaharda düşen çiğ. (Karlı –Çkl.)
giyiz (III) Acı soğuk. (Yayaköy, Pazarköy –Çkl.)
giyle [**giyile**] Karda batmadan yürümeyi sağlayan ortası iple kafes şeklinde örülü, ağaç çerçeveli bir çeşit ayakkabı. (Musausta, Hacıkadı *Devrek, –Zn.; *İnebolu, Ağlı *Küre –Ks.; –Sn.)
[**giyile**] : (–Sn.; –Sm.)
giyov Evli erkek. (Sibirya göçmenleri, Böğrüdelik *Cihanbeyli –Kn.)
giysi [→ **geysi -1**]
gizaflıḫ Yakınlardan gizlenen para, mal vb. şeyler : *Men Ağadan gizaflıḫ ellemerem.* (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gizbe [**gizve**] **1.** Issız, izbe, kuytu yer. (–Çr.; *Merzifon ve bazı köyleri –Ama.)
[**gizve**] : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
2. Evlerdeki en küçük oda. (Aşağıçayır –Zn.)
gizbent Kuvvetsiz, halsiz. (Yarıkkaya *Yalvaç –Isp.)
gizci Casus. (–Ed.)
gizdempoç [**gizdenparç, gizlembeç, gizlenpöçük**] Saklambaç. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**gizdenparç**] : (*Iğdır –Kr.)
[**gizlembeç**] : (–Çr.; *Gürün –Sv.)
[**gizlenpöçük**] : (–Gm.; Ersis *Yusufeli –Ar.; –Kr.)
gizdenparç [→ **gizdempoç**]
gizdin Gizlice. (Koyundere *Ahıska –Kr.)
gizdirmek Tiksinmek. (*Yalvaç –Isp.)

giz etmek Dişlemek, ısırmak. (*Antakya –Hat.)

gizgiç 1. Ağaç kabuğu soymaya yarayan yassı ağaç parçası. (Endel *Osmaniye –Ada.) **2.** Çamların özünde çıkan kuru budak. (Bilân –Ada.)

gizgin Kızgın. (–Kıbrıs)

gizik (I) Arı iğnesi. (–Ur.)

gizik (II) Korkak, çekingen (kimse). (*Gürün –Sv.)

gizikmek Oyun bozanlık etmek. (*Antakya –Hat.)

gizildek (I) [**girlengiç**] Topaç. (*Sivaslı –Uş.)

[**girlengiç**] : (Ortaköy *Çal –Dz.)

gizildek (II) Kale, kirman. (*Sivaslı –Uş.)

gizir (I) [**gizirci**] **1.** Muhtar. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.; Karacaviran –Ky.) **2.** Köylerde muhtar yardımcısı. (Karacaören *Bolvadin –Af.; *Yerköy –Yz.; *Bor –Nğ. ve köyleri; Göcer –Kn.) **3.** Toprak ürünlerinden alınan vergiyi ölçmek için memurların yanında gezen köy adamı. (–Ky. ve köyleri) **4.** Köy odası hizmetçisi. (Sarin –Çr.; –Yz.; Hamurcu *İncesu –Ky.; *Seydişehir –Kn.) **5.** Köy bekçisi. (Akçakavak –Bo.; Yörük *Safranbolu –Zn.; –Çr.; –Tr.; Karakoyunlu –Kr.; Karahoca *Haymana –Ank.; –Nğ.; Akmanastır, Fariske *Ermenek –Kn.; *Misis, Çakallı –Ada.) **6.** Arabozucu. (Tepeköy *Torbalı –İz.; Karahisar *İncesu –Ky.; *Bor –Nğ.; Kerkük)

[**gizirci**] : (*Bor –Nğ.)

7. Aracı. (Yenice *Eğridir, İleydağı *Uluborlu –Isp.) **8.** Çok gezen (kimse). (*Bünyan –Ky.) **9.** Kısa boylu, cüce. (Küçükkabaca *Uluborlu, *Eğridir ve köyleri, *Sütçüler, Yarıkkaya *Yalvaç –Isp.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Germencik, Dallıca, Kırcaklı *Nazilli –Ay.; *Tire –İz.; Hocaköy *İnegöl –Brs.; –Kn.)

gizir (II) Tütün tohumu. (*Kadirli –Ada.)

gizir (III) [→ **gircik** (I) **-1**]

gizir (IV) Burulmuş iki, üç yaşındaki tosun. (–Kü.; –Es.)

gizirci [→ **gizir** (I) **-6**]

gizirlemeğ [**gizirlemek**] Gizlice haber vermek. (Kerkük)

[**gizirlemek**]: (Kerkük)

gizirlemek [→ **gizirlemeğ**]

gizlek Çevresi ağaçlarla kapalı, soğuğa karşı dayanıklı toprak alan. (Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

gizlembeç [→ **gizdempoç**]

gizleme [→ **gözleme**]

gizlence [**gizlencelik, gizlengiç** (I)] Bayramlarda ve belli günlerde giyilen güzel elbise. (*Edremit –Ba.; Altınoluk –Kü.; –Ks.)

[**gizlencelik**] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Edremit –Ba.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Çıkrık *Mecitözü –Çr.)

[**gizlengiç** (I)] : (Emiralem *Menemen –İz.)

gizlencelik [→ **gizlence**]

gizlenci Gerektiği zamanlarda kullanılmak üzere saklanan her çeşit eşya. (–Sm.)

gizlengiç (I) [→ **gizlence**]

gizlengiç (II) Geyik boynuzundan yapılan, çarık dikmeye yarayan, sivri iki çatalı olan araç. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gizlenpöçük [→ **gizdempoç**]

gizli guku Saklambaç oyunu. (*Şile –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gizo Boğaya gelen ineğe, boğayı atlatmak için söylenir. (*Kurşunlu –Çkr.)
gizve [→ **gizbe -1**]
gizzek gizzek Birinin üstüne yürüyeni kışkırtmak için söylenir. (Bayat *Emirdağ –Af.)
gizzeklemek Kışkırtmak, üzerine saldırtmak. (Bayat *Emirdağ –Af.)
gizzik Takılmayı seven, şakacı (kimse). (*Afşin –Mr.)
go (I) **1.** Anne : *Go bana ekmek yedir.* (Dutlu *Şavşat –Ar.) **2.** Anne sözü ile birlikte kullanılır : *Ana go nerdesin ?* (Utav *Yusufeli –Ar.) **3.** Birini çağırma ünlemi : *Go buraya gel.* (Bağlıca *Ardanuç –Ar.) **4.** Hayır anlamında kullanılır : *Go gelmedi, görmedim.* (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
go (II) [→ **gov**]
go (III) [→ **gök** (I)]
gob Gözün üst kapağının iç kısmı. (*Ağın, *Keban –El.)
gobak (I) Topaç. (*Bayramiç –Çkl.)
gobak (II) [→ **gobaz** (I) **-2**]
gobak (III) [→ **gombak** (I) **-1**]
gobal 1. Çobanların kullandığı baş tarafı topuzlu değnek, sopa. (Bağlıca *Ardanuç, Uşhum *Yusufeli –Ar ; –Sm.; –Gm.; Cenciğe –Ezc.) **2.** Tokaç, çamaşır tokmağı. (–Or. ve köyleri)
gobalah [→ **gobalak** (III) **-1**]
gobalak (I) [→ **gabalak** (III)]
gobalak (II) [→ **gödek** (I) **-1**]
gobalak (III) [**gobalah**] **1.** Kurumuş çam kozalağı. (*Mudanya –Brs.) [**gobalah**] : (Işıklı *Mudanya –Brs.) **2.** Kurumuş haşhaş kabuğu. (–Ba.)
gobaldak [→ **gozak** (I) **-1**]
gobar Ufak yapraklı ve odun kısmı sert olan bir çeşit meşe. (Çan *Biga –ÇkJ.)
gobaşmak [→ **gubaşmak**]
gobat [→ **gubat**]
gobek Göbek. (İncekum *Silifke –İç.)
gobel (I) [→ **göbel** (I) **-1**]
gobel (II) [→ **gölbez -1**]
gobelek [→ **göbelek** (I)]
gober [→ **göbel** (I) **-2**]
gobera Lâdin ağacının kabuğundan yapılmış su kabı. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)
gōbet (I) [→ **göbet** (I)]
gobet (II) [→ **göbet** (II) **-1**]
gobete Etli ve yağlı börek. (Ergene *Bakacak –Ba.)
gobez [→ **gölbez -1**]
gobik [→ **gobuç**]
gobil Çok konuşan, geveze. (Geresin *Keçiborlu –Isp.)
gobis gobis Köpek çağırma ünlemi. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)
goblez [→ **göbel** (II)]
gobra Çukur, hendek. (Sandallar *Devrek –Zn.)
gobuç [**gobik**] Çolak. (*Maçka ve köyleri –Tr.) [**gobik**] : (–Gm.)
gobuk (I) [→ **gödek** (I) **-1**]
gobuk (II) [→ **gabık** (I)]
gobü Evlerde pişirilen ve bir okka ağırlığında olan ekmek. (*Çerkeş –Çkr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gobül Çocuk. (–Nğ.)
gobüt İçi oyulmuş ağaçtan yapılan büyük tekne. (Karaözü *Gemerek –Sv.)
goc (I) [→ **goç** (I)]
goc (II) Yün ve kıldan yapılmış, topa benzer çocuk oyuncağı. (Ulu-şiran *Şiran –Gm.)

goca (I) [**goja**] İhtiyar, yaşlı. (Güney *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; –Gaz.; *Ermenek –Kn.; İncekum *Silifke –İç.)
[**goja**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.)

goca (II) [**gocaman, gocamannık, gocuman**] Büyük, iri. (Güney *Yeşilova –Brd.; Hayati *Erbaa –To.)
[**gocaman**] : (Hayati *Erbaa –To.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**gocamannık**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)
[**gocuman**] : (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gocabaş Pancar. (Akyazı *Saray –Ama.; İrişli, Bayburt, *Selim, *Sarıkamış –Kr.)

gocacık (I) Semerin arka tarafında, yün ipinin bağlanmasına yarayan yarım daire şeklindeki demir. (Örkenez *Yalvaç –Isp.; Kozanç *Şebinkarahisar –Gr.; Fiğnege *Artova –To.; *Ermenek –Kn.)

gocacık (II) Meşeliklerde bulunan, çınar ağacının yapraklarına benzer bir ağaç. (Gezende *Gülnar –İç.)

gocacuk [→ **gacacuk**]

gocadarı Büyük taneli beyaz mısır. (*Ermenek –Kn.)

gocagarı gavurgası Kara çalının kırmızı renkteki yemişi. (Peşman *Daday –Ks.)

goca gevelek Dişsiz adam. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gocaman [→ **goca** (II)]

gocamannık [→ **goca** (II)]

goca meñges Kocakarı, acuze. (Tekeler *Silifke –İç.)

gocana [**gocna, gocu** (II)] Büyükanne. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Ermenek –Kn.; Çomaklı *Korkuteli, *Elmalı –Ant.)
[**gocna**] : (Yunanistan göçmenleri –Brs.)
[**gocu** (II)] : (*Yalvaç –Isp.)

gocannık 25 - 30 cm. yüksekliğinde tezek yapmak için kullanılan gübre yığını. (*Ahlat –Bt.)

gocaoğlan [**gocoğlan**] Ayı. (Çepni *Gemerek –Sv.)
[**gocoğlan**] : (–Ks.)

gocaş Bir çeşit ahlat. (–Bo.)

goccişlemek Hayvanlar tos vurmak. (*Divriği –Sv.)

goce [→ **göcen** (I)]

gocesan Bir çeşit tambur, çöğür. (–Ks.)

gocik (I) [**gocuk** (II)] Manda yavrusu. (–Ezm.)
[**gocuk** (II)] : (–Ezm.)

gocik (II) [→ **goççik**]

gocik (III) Un ve yumurtadan yapılmış çörek. (*Divriği –Sv.)

gocik (IV) **1.** Kadınların giydiği bir çeşit buluz. (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.) **2.** Kalın kumaştan yapılan ve içine deri astar geçirilen kısa palto. (–Kr. ve köyleri)

gocna [→ **gocana**]

gocoğlan [→ **gocaoğlan**]

goc oğmak Islatılarak ufalanmış yufka ekmeği ile doğranmış soğan ve peyniri karıştırıp avuçta sıkarak bir çeşit dürüm yapmak. (*Bor –Ng.)

gocu (I) Arpa yarmasından yapılan bir çeşit çorba. (Afşar aşireti –Zn.)

gocu (II) [→ **gocana**]

gocu (III) [→ **gaga** (I) **-2**]

gocuḫ **1.** Elbise. (*Gürün –Sv.) **2.** Gocuk. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gocuk (I) **1.** Nohut bitkisi. (–Ba.) **2.** Lahana koçanı. (*Ahlat –Bt.)

gocuk (II) [→ **gocik** (I)]

gocukmak [→ **gocunmak -1**]

gocumaḫ (I) Bıkmak. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gocumaḫ (II) Tavuk kuluçkayken, bakımsızlıktan zayıflamak. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gocumak Gerilemek, korkmak. (*Eğridir –Isp.)

gocuman [→ **goca** (II)]

gocungaç Alıngan (kimse) : *Çoḫ gocungaç adamsıñ.* (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gocunmaḫ [→ **gocunmak -1**]

gocunmak [**gıdıklanmak, gocukmak, gocunmaḫ, gucukmak, gücünmek**] **1.** Sakınmak, çekinmek, kaçınmak. (*Eşme –Uş.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; *Eğridir, Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam, Honaz ve köyleri –Dz.; Eğridere *Kuyucak –Ay.; *Urla –İz.; –Mn.; *Edremit ve köyleri –Ba.; Alayunt –Kü.; Dodurga *Bozüyük –Bil.; –Es.; *Akyazı –Kc.; –Bo.; –Ks.; Saray, *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; Taşkaracaviran *Havza, –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Sarıca *Gölköy –Or.; Aşudu *Darende –Ml.; –Gaz.; –Mr.; *Reyhanlı –Hat.; *Koyulhisar –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Pınarbaşı –Ky.; –Nş.; Bahçeli *Bor –Nğ.; –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; Mahmutseydi *Alanya, Bağyaka *Finike, *Manavgat –Ant.; Pırnaz, Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gocukmak**] : (–Es.; –Ada.; *Anamur –İç.)
[**gocunmaḫ**] : (*Gürün –Sv.)
[**gucukmak**] : (Honaz –Dz.; Yerkesik –Mğ.)
2. Ürkmek, huylanmak. (Kuşbaba *Bucak –Brd.; Uluğbey *Senirkent –Isp.; Alayunt –Kü.; Aşudu *Darende –Ml.; –Gaz.; *Bor –Nğ.; –Kn.; Güzelsu *Akseki –Ant.; *Fethiye –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.) **3.** Korumak. (Dedesil *Acıpayam –Dz.) **4.** Güçenmek, alınmak. (*Çeşme –İz.; *Edremit ve çevresi –Ba. köyleri; –Kr. ve köyleri; –Ama.; Aşudu *Darende –Ml.; *Kangal, –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; –Nğ.; Güzelsu *Akseki –Ant.; *Lüleburgaz –Krk.; *Saray –Tk.) **5.** Şüphelenmek. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Seferihisar –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Edremit ve çevresi –Ba.; Karabüzey, *Araç –Ks.; *Merzifon –Ama.; Bahçeli *Bor –Nğ.; –İç.)
[**gıdıklanmak**] : (Atabey –Isp.)
[**gücünmek**] : (–Ama.)

goç (I) [**goc** (I)] Üzerinde satırla et dövmeye yarayan kütük. (Cenciğe –Ezc.; *Ahlat –Bt.)
[**goc** (I)] : (–Kr.; –Ezc.)

goç (II) [→ **goçak -1**]

goç (III) Yürüyemeyen sakat (kimse). (Kuruçay –Ezc.)

goçak [**goç** (II)] **1.** Cesur, yiğit. (*Iğdır –Kr.; Gürnes *Akşehir –Kn.)
[**goç** (II)] : (Darıyeri *Düzce –Bo.)
2. Çalışkan, becerikli. (*Iğdır –Kr.)
3. Şen, şakrak. (*Çal –Dz.)

goçam [→ **goşam**]

goçan 1. [→ **gafa kağıdı**] **2.** Hayvanların sayım zamanında sayısını belli eden bir belge. (Sofular *Eğridir –Isp.; *Afşin ve köyleri –Mr.)

goçavuç [→ **goşam**]

goç ayı Kasım ayı. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

goç boynuzu Bir çeşit yün dokuma motifi. (Orhana *Anamur –İç.)

goççik [**gocik** (II)] Topuk. (*Arapkir –Ml.)
[**gocik** (II)] : (*Arapkir –Ml.)
goçgıç Yer elması. (Uşhum *Yusufeli –Ar.)
goçmak [→ **guçmak**]
goçmar Kertenkele. (Teniste *Anamur –İç.)
goçmen Göçmen. (Sökün *Silifke –İç.)
goçop Küçük güveç. (Aşağurmaklar *Ardanuç –Ar.)
goçürmek [→ **gōçürtmek**]
goçürtme [→ **göçürtme**]
god 1. Tahtadan yapılmış bir çeşit tahıl ölçeği. (Beşikdüzü *Vakfıkebir, Haçavera *Maçka –Tr.; *Kelkit ve köyleri –Gm.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Ezm.; –Ezc.; –Vn.; –Sv.) **2.** Madenden yapılmış tahıl ölçeği. (–Kr. ve köyleri)
goda (I) Boyunduruğun ortasında bulunan ve kayış takmaya yarayan ağaç çivi. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Kr.)
goda (II) Harman yerinde açılan çukura saman ya da tahıl konulup üzeri samanla kapatıldıktan sonra çamurla sıvanıp yaza saklama. (*Nizip –Gaz.)
godafa 1. El sepeti. (–Ml.) **2.** Küfe. (–Ml.)
godaḫ (I) [→ **godak** (I) **-1**]
godaḫ (II) Ağaçtan oyularak yapılmış hamur teknesi. (*Nazimiye –Tn.)
godak (I), [**gıdı** (I) **-2**, **gıdık** (I) **-4**, **gılūv**, **godaḫ** (I), **goduḫ**, **goduk** (IV), **goluk** (I) **-1**, **gotmak** (I)] **1.** Eşek yavrusu, sıpa. (*Kandıra –Kc.; –Bo.; *Safranbolu –Zn.; Peşman *Daday –Ks.; *Karaman –Kn.)
[**gıdı** (I) **-2**] : (–Ks. ve çevresi)
[**gıdık** (I) **-4**] : (–Ks.)
[**gılūv**] : (Karaçay aşireti, Başhüyük *Kadınhanı –Kn.)
[**godaḫ** (I)] : (Bayburt *Sarıkamış, *Iğdır –Kr.; Tutmaç –Sv.)
[**goduḫ**] : (–Kr. ve köyleri)
[**goduk** (IV)] : (Bağıllı, Sofular *Eğridir, *Gelendost –Isp.; Kozaağaç *Gölhisar, Başpınar, Karamanlı *Tefenni –Brd.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Merzifon –Ama.; –Ezm.; –Sv.; *Karaman –Kn.; Yuva *Elmalı, Kocayatak *Serik –Ant.; Seydiler, Ceylân, Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**goluk** (I) **-1**] : (İçerenköy –Ist.)
[**gotmak** (I)] : (Bostancı –Ist.)
2. Tay, at yavrusu. (Aliköy *Çaycuma –Zn.)
godak (II) [→ **gödek** (I) **-1**]
godak (III) Erkeklerin cinsiyet organı. (*Çarşamba –Sm.)
godak (IV) Taştan yapılmış enek, bilye. (–Ky.)
godal (I) [→ **gödek** (I) **-1**]
godal (II) [→ **godan** (II)]
godal (III) Hindi. (Hacıahmet *Düzce –Bo.)
godaman Ufak boylu çocuk. (Kızılköy *Dinar –Af.)
godan (I) Sıska. (*Bigadiç –Ba.)
godan (II) [**godal** (II), **godaş** (I)] Gururlu, kibirli. (Bayat *Emirdağ –Af.)
[**godal** (II)] : (–Sv.)
[**godaş** (I)] : (Fariske *Ermenek –Kn.)
godanlık Kibirlilik, gururluluk. (Bayat *Emirdağ –Af.)
godaş (I) [→ **godan** (II)]
godaş (II) [→ **godoş** (II)]
godaz Horoz. (Dümrek *Sivrihisar –Es.)

godazlanmak [→ **godoşlanmak**]

goddik [→ **gödek** (I) **-1**]

goddiri Sıpa çağırma ünlemi. (*Fethiye ve köyleri –Mğ.)

godduş 1. Gözü açık, kurnaz. (*Afşin –Mr.) **2.** Usta, becerikli. (*Afşin –Mr.) **3.** Görgülü. (*Afşin –Mr.)

gode gode Yağmur duası esnasında çocukların ev ev dolaşarak söyledikleri deyişler. (*Safranbolu –Zn.)

godek (I) [→ **gödek** (I) **-1**]

godek (II) Tek, çiftin karşıtı. (İncekum *Silifke –İç.)

godel (I) Boynuzsuz keçi, öküz ya da koç. (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)

godel (II) Kılçıksız buğday başağı. (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)

godelek 1. [→ **gödek** (I) **-1**] **2.** Şişman. (Telin *Gürün –Sv.)

godemen İri. (*Keçiborlu –Isp.)

goden (I) [→ **göden** (I) **-1**]

goden (II) [→ **göden** (II) **-1**]

godençekirge Ağustosböceği. (*Keçiborlu –Isp.)

godeş [→ **godoş** (II)]

godıl elması Yazın ve güzün yetişen yeşil renkli bir çeşit elma. (–Gm.)

godik (I) [→ **gıdık** (I) **-3**]

godik (II) [**gödek** (IV)] **1.** Altı okkalık bir tahıl ölçeği. (*Kemah ve çevresi –Ezc.; *Keban –El.; Kesme *Divriği –Sv.) **2.** Timin denilen tahıl ölçeğinin sekizde biri. (*Ağın, *Arapkir, –Ml.) **3.** Şinik denilen tahıl ölçeğinin yarısı. (–Kn.)

[**gödek** (IV)] : (*Erbaa –To.)

godik (III) Tahta tuzluk. (–Ezm.)

godo Ahırdan gübrenin atılması için kullanılan deliği kapamaya yarayan ağaç. (Çandarlı *Şavşat –Ar.)

godor (I) [→ **godoş** (I) **-1**]

godor (II) Büyükçe bir çeşit sepet. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

godora İri yapılı (kimse). (Bağlıca *Ardanuç, Şalcı *Şavşat –Ar.)

godoş (I) [**godor** (I)] **1.** Mısır koçanı. (Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Zermut –Gm.; *Şavşat ve köyleri, Bağlıca, Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.; –Kr. ve köyleri; Mühye –Ank.)

[**godor** (I)]: (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)

2. Ceviz kabuğu. (–Ky.)

godoş (II) [**godaş** (II), **godeş, gottaş**] **1.** Ahlaksız adam, pezevenk. (*Çal –Dz.; *Alaşehir –Mn.; Kerem *Burhaniye, *Edremit –Ba.; –Brs.; –Kü.; –Ks.; *İskilip –Çr.; –Sn.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; –Kr. ve köyleri; Cenciğe –Ezc.; Bizmişen –El.; Hacılyas *Koyulhisar, *Gürün –Sv.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Finike –Ant.)

[**godaş** (II)] : (Kabaklar *Çameli –Dz.; –Ant.)

[**godeş**] : (Yusufça *Gölhisar –Brd.; Oğuz *Acıpayam, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Kavaklıdere *Yatağan –Mğ.)

2. Kendini beğenmiş, gururlu, çalımlı. (Peşman *Daday –Ks.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.; *Karaman, *Ermenek –Kn.; Tekeler *Silifke –İç.)

[**gottaş**] : (*Keskin –Ank.)

3. Tembel, yaramaz. (Arazçe *Tortbalı –İz.) **4.** Sevimsiz, Şaşkın. (–Sv.)

godoş (III) Şişman. (–Ezc.)

godoş (IV) Biberon, emzik. (*Tirebolu –Gr.)

godoşlanmak [**godazlanmak, gosalmak, gosgalanmak**] Gururlanmak, böbürlenmek. (Tekeler *Silifke –İç.)

[**godazlanmak**] : (*Bor –Nğ.)
[**gosalmak**] : (*Bor –Nğ.)
[**gosgalanmak**] : (Aşudu *Darende –Ml.)

godri Bir çeşit yabanî armut. (Uşhum *Yusufeli –Ar.)

godu Kapı, ev : *Godu godu gezer.* (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

goduğ Bir kimsenin devamlı peşinde olan, hiç bırakmayan. (–Brd.)

goduḫ [→ **godak** (I) **-1**]

goduk (I) Lazımlık, oturak : *çocuğun goduğunu getir.* (–Sm.)

goduk (II) [→ **gadaş** (I)]

goduk (III) Kile denilen tahıl ölçeğinin dörtte biri, şinik. (–Ba.; –Ezm.; Palha *Divriği –Sv.)

goduk (IV) [→ **godak** (I) **-1**]

goduk (V) Çocuk. (Çiftlik *Dinar –Af.; *Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.)

godun Kalıntı, küspe. (–Ky.)

goduş (I) Büyük kafalı adam. (Uzunmusa –Or.)

goduş (II) Sumak. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

godük [→ **gölbez -1**]

godül çalgı Süpürgenin eskiyip çöplerinin dökülmesiyle geriye kalan sap kısmı. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

goelmek Koyuvermek, serbest bırakmak. (Hurma *Silifke –İç.)

goerik Caneriği. (Bahçeli *Bor –Nğ.)

gofa (I) Söğüt çubuğundan örülen sepet. (Çamlıbel *Artova –To.)

gofa (II) [**gova** (II)] Kova. (–Dz.)
[**gova** (II)] : (Akçalar *Seydişehir –Kn.)

gofa çekmek Birisinin bir işi yapabilmesi için ona kuvvet ve destek olmak, cesaret vermek, öğmek. (–Kıbrıs)

gofadak [→ **gofur** (I) **-1**]

gofalak [**gafalak, gosalak**] Öğünen (kimse). (Tokat *Sivrihisar –Es.; –Nş.; –Nğ.; *Ermenek, *Karaman –Kn.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gafalak**] : (Yerkesik –Mğ.)
[**gosalak**] : (*Bor –Nğ.)

gofalık Juncus, Juncaceae. (–Ant.)

gofalmak [**gafalanmak, gokalmak**] Gururlanmak, kendini beğenmek, öğünmek. (Kozluca *Keçiborlu –Isp.; Kabaklar *Çameli –Dz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Nğ.)
[**gafalanmak**] : (*Ünye –Or.)
[**gokalmak**] : (Kemerhisar *Bor –Nğ.)

gofar 1. [→ **gofur** (I) **-1**] **2.** Kimseden korkmayan. (*Kurşunlu –Çkr.)

gofasan Deli, serseri. (–Tr.)

gofik Lâhana ya da pancarın yapraksız kalan kök kısmı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gofoz Sağır. (*Bodrum –Mğ.)

gofulak (I) Derbeder, dünyayı takmayan, serbest : *O her zaman gofulak gezer.* (*Acıpayam –Dz.)

gofulak (II) Hava alacak şekilde gevşek : *Peynir deperken gofulak bırakmayın.* (*Acıpayam –Dz.)

gofur (I) [**gofadak, gofar -1**] **1.** Kendini beğenmiş (kimse). (*Safranbolu –Zn.; Karabüzey *Araç, Ağlı *Küre, –Ks.)
[**gofadak**] : (Fariske *Ermenek –Kn.)
[**gofar -1**] : (*Kurşunlu –Çkr.)
2. Külhanbeyi. (Karabüzey *Araç –Ks.)

goga Lağım temizleyen (kimse). (*Barbaros –Tk.)

gogan [→ **gagan**]
gogara Bir çeşit araba. (Ezm.)
gogarmak [→ **göğermek** (I)]
gogavan [**gogovan**] Büyük karasinek. (*Keban –El.)
[**gogovan**] : (*Ağın –El.)
gogelek [**geyrek** (I) **-2**] Böbrek. (Çeperi *Gemerek –Sv.)
[**geyrek** (I) **-2**] : (*Mudurnu –Bo.)
goglamgoz [→ **goklangız**]
gogo (I) [→ **gogof**]
gogo (II) İhtiyar. (–Ezm.)
gogo (III) Kaba konuşan (kimse için). (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gogo (IV) Erkeklik bezi. (–Ezc.)
gogo (V) Toprak kapta pişirilen ekmek. (Şalcı *Şavşat –Ar.)
gogoç (I) Topraktan yapılma testi ve çömlek gibi kapları cilalamak için yumurta biçiminde ve büyüklüğünde cilâlı bir taş. (*Erciş –Vn.)
gogoç (II) Yufka ekmeğin arasına yağ, bal, reçel ve daha çok peynir koyarak yapılan dürüm. (–Kr. ve köyleri)
gogof [**gogo** (I)] Yeşil kabuğundan ayrılmış ceviz. (*Kemaliye –Ezc.; *Ağın –El.)
[**gogo** (I)] : (*Ahlat –Bt.)
gogoflamak Cevizin dıştaki yeşil kabuğunu soymak. (*Kemaliye –Ezc.; –Gm.)
gogoli Bir kimseyi acele çağırma. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)
gogona Şeytan uçurtması. (–Rz.)
gogona çorbası Mısırdan yapılmış çorba. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gogoroz Mısırın başak tutmuş durumu. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gogorsu [→ **gonursu**]
gogort balığ Van gölüne dökülen çaylarda yaşayan bir ya da beş kilo ağırlığında, havyarı zehirli bir tatlısu balığı. (*Erciş –Vn.)
gogoş (I) [**goğuç, gokbaş, gokuş**] Yeşil ve iri kertenkele. (Nilüfer –Brs.; –Ist.; *Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.)
[**goğuç**] : (*Çemişgezek –Tn.)
[**gokbaş**] : (–Brs.)
[**gokuş**] : (*Kangal –Sv.)
gogoş (II) Çene kemikleri. (*Posof –Kr.)
gogot Koyu kırmızı toprak. (Kesme *Divriği –Sv.)
gogovan [→ **gogavan**]
gograv Hayvanların boyunlarına takılan çıngırak. (–Bt.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gogre Çok sinirli ve hırçın (adam). (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)
goguca Boğmaca öksürüğü. (–Sm.)
goguçu [→ **govcu**]
goguldaşmak Bir mesele üzerinde konuşmak. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
gogum [**goğop**] Tomurcuk, gonca. (–Kr. ve köyleri; Norman, –Ezm.)
[**goğop**] : (Aşağıurmaklar *Ardanuç –Ar.)
gogur Gururlu. (–Mr.)
gogura Sivrisinek. (Güney *Yeşilova –Brd.)
goğ (I) [→ **gov**]
goğ (II) **1.** Tandır kenarı. (–Ezc.; *Ahlat –Bt.) **2.** Tandır ağzı. (–Çkl.)
goğ (III) [→ **göğ** (I)]
goğa Ucu dikenli, içi boş, saz cinsinden ince ve uzun saplı bir ot. (*Bor –Ng.)
goğalık Göl ve bataklık halinde olan, ekime elverişli olmayan yer. (*Bor –Ng.)
goğan (I) Boş arı kovanı. (–Çr.)

goğan (II) Fişek ve mermilerin boşalmış olanları. (–Çr.)
goğcek İnce kabuklu ve sık taneli, beyaz üzüm. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Avanos –Nş.)
goğcu [→ **govcu**]
goğe koyvermek [→ **göğe salmak**]
goğel (I) Yeşilbaş, yaban ördeği. (Hurma *Silifke –İç.)
goğel (II) Güzel kadın. (Hurma *Silifke –İç.)
goğen Otlaklarda olan ve pis hayvanlara konan mavimsi başlı bir çeşit sinek. (*Silifke –İç.)
goğer Tohum, tohumluk soğan. (*Beşiktaş –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Tekir, Hüdede *Silifke –İç.)
goğerçin Güvercin. (Hurma *Silifke –İç.)
goğeri [→ **göğerti** (I)]
goğermek [→ **göğermek** (I)]
goğerti [→ **göğerti** (I)]
goğeşşak Boz renkte, leyleğe benzeyen bir su kuşu. (İncekum *Silifke –İç.)
goğlamak [→ **govlamak**]
goğlük Yeşil soğan. (*Gürün –Sv.)
goğmak (I) Kovmak. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)
goğmak (II) Koymak. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)
goğnı [→ **gānı** (I)]
goğnük Ormanın yakılmasıyle elde edilen tarla. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
goğop [→ **gogum**]
goğos Göğüs, meme. (*Sorgun –Yz.)
goğpakla Bezelye. (*Afşin –Mr.)
goğsuk [→ **goğuk**]
goğsüsarı Daha çok çalılıklarda yaşayan, serçe büyüklüğünde, göğsü sarı bir kuş. (İncekum, Gümüşpaşalı *Silifke –İç.)
goğşu [→ **goñşu**]
goğu [→ **govcu**]
goğucu [→ **govcu**]
goğuç [→ **gogoş** (I)]
goğu etmek Dedikodu etmek, söz götürüp getirmek. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
goğuk [**goğsuk**] Oyuk, boşluk. (Gelendost *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Çr.) [**goğsuk**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.; Epçe –Ky.; Yerkesik –Mğ.)
goğur (I) [→ **goñur** (III) **-4**]
goğur (II) Kibirli (insan). (Karahisar *İncesu –Ky.)
gogurcuk [**goşmar**] Kertenkele. (Kesme *Divriği –Sv.) [**goşmar**] : (*Ermenek –Kn.; Uzuncaburç *Silifke –İç.)
goğursu [→ **gonursu**]
goğuş Henüz kullanılmamış, rendelenmemiş tahta. (Peşman *Daday –Ks.)
goğuşmak İnekler çiftleştirilmek. (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)
goğut Öğütülmüş dut kurusundan yapılan helva. (Telin *Gürün –Sv.)
goğuz Ceviz kabuğu. (Genek *Yatağan –Mğ.)
goğ yetirmek Hakkındaki kötü söylentileri bir başkası tarafından işitmek. (Çepni *Gemerek –Sv.)
goğzak İçi boş ve hafif olan şey. (–Çr.)
goğzamak **1.** Ferahlamak, rahat nefes almak. (*Merzifon ve köyleri –Ama.) **2.** Genişlemek, serbestleşmek. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)
goḫ **1.** Olumsuzluk bildiren edat, hayır. (–Brd.; Çomaklıdede, *Korkuteli, *Elmalı, *Finike, *Kaş ve köyleri –Ant.) **2.** Sanmam, ummam

anlamında kullanılır. (*Bucak –Brd.; Çomaklıdede, *Korkuteli, *Elmalı, *Finike, *Kaş ve köyleri –Ant.)

goḫmak (I) Bozulmak, kokmak. (*Taşova, *Erbaa, *Niksar ve köyleri –To.)

goḫmak (II) [**gokmak**] İki kişi arasında söz götürüp getirmek. (*Taşova, *Erbaa, *Niksar ve köyleri –To.) [**gokmak**] : (*Ünye –Or.)

goḫmaz 1. Korkmaz. (Haymanabağları –Ky.) **2.** Atılgan. (Haymanabağları –Ky.)

goḫum [→ **gaām** (I)]

goja [→ **goca** (I)]

gok (I) [→ **gök** (II)]

gok (II) [→ **göğerti** (I)]

gok (III) İdrar torbası. (*Emirdağ –Af.)

gokak Kirli, pis, kokmuş. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gokalmak [→ **gofalmak**]

gokbaş [→ **gogoş** (I)]

gokcok Hindi. (*Orhangazi –Brs.)

gokçe Çiçeğinden ökse yapılan ve ağaçlarda asalak olarak yaşayan ve kışın yaprağını dökmeyen bir bitki. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; –Ank.)

gok firenk Yeşil domates. (*Yalvaç –Isp.)

gok gudük Mavi renkli, ufak kuyruklu, kayalarda yaşayan bir çeşit kuş. (Burunucu, Becili *Silifke –İç.)

gok kayrak Tabaka halinde ayrılan ve ufalanan, yeşilimsi gri, yumuşak bir kaya cinsi, şist. (Sayağzı *Silifke –İç.)

gokko (I) [→ **gaga** (III)]

gokko (II) Çiçek. (–Ist.)

goklangız [**gablangoz, gavlangoz** (I), **gırlangıç** (I) **-2, gırnavıç, gırnavuç, goglamgoz, goklangoz, goklangoza, goklañkızı, gongar -1, gongaz, gorlangoz, gortlangoz**] Salyangoz. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.) [**gablangoz**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.) [**gavlangoz** (I)] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Ödemiş ve köyleri –İz.) [**gırlangıç** (I) **-2**] : (Cenciğe –Ezc.) [**gırnavıç**] : (–Ezc.) [**gırnavuç**] : (–Ezc.) [**goglamgoz**] : (–Brd.) [**goklangoz**] : (–Brd.; İğdecik –Isp.) [**goklangoza**] : (Yaka *Gelendost –Isp.) [**goklañkızı**] : (Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.) [**gongar -1**] : (İsabey *Çal –Dz.) [**gongaz**] : (Çiftlik *Dinar –Af.; Akdere *Çal –Dz.) [**gorlangoz**] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.) [**gortlangoz**] : (Uluğbey *Senirkent, İlyas *Keçiborlu, Aşağıtırtır *Yalvaç –Isp.; Kerem *Burhaniye –Ba.; *Bodrum –Mğ.)

goklangoz [→ **goklangız**]

goklangoza [→ **goklangız**]

goklañkızı [→ **goklangız**]

gokmak [→ **goḫmak** (II)]

goktereke [→ **göğerti** (I)]

gokulu sakız Damla sakız, tane sakız. (Peşman *Daday –Ks.)

gokuş [→ **gogoş** (I)]

gol (I) [**gollap** (I)] **1.** Kol. (*Akçeşehir –Bo.; –Sm.; Hasanoğlan –Ank.) [**gollap** (I)] : (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

2. Dal. (Hasanoğlan –Ank.)

gol (II) Göl. (Akçakavak –Bo.)

gol (III) Boru. (Hasanoğlan –Ank.)

gol (IV) İmza. (Azerbeycan)

gola (I) [**golluk** (VI)] Yüznumara, helâ. (Gümenes *Bafra –Sm.)
[**golluk** (VI)] : (*Bafra ve köyleri –Sm.)

golā (II) Kol ağası, kıdemli yüzbaşı. (Hasanoğlan –Ank.)

golağaz Patatese benzeyen yumru kökü birkaç kilo gelen ve yenilen, yaprakları fil kulağı bitkisinin yaprakları gibi olan bir çeşit bitki. (Çeltikçi *Anamur –İç.)

golak (I) Boynuz. (*Dinar –Af.)

golak (II) Çolak. (*Sivrihisar –Es.)

golan Hayvanın semerini ya da eyerini bağlamak için göğsünden aşırılarak sıkılan yassı kemer. (Kızılköy *Dinar –Af.; Güney *Yeşilova –Brd.; Kızılköy *Akkuş –Or.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Elmalı –Ant.; *Ermenek –Kn.)

golaskar Tomruk biçmeye yarayan ve iki kişi tarafından kullanılan bıçkı aleti. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

golatmak Uzamak. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

golay (I) Kolay. (–Sm.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

golay (II) Bulantı. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

golay olmak Mide bulanmak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

golbağa [**golbağı**] Bilezik. (–Ezc.)
[**golbağı**] : (*Iğdır –Kr.)

golbağı [→ **golbağa**]

golbez [→ **gölbez -1**]

golçağ Yün eğirmek için yapılan yumak. (–Brd.)

golçaḫ [**golçak** (I), **golluk** (II), **golucak**] Çeket ya da gömlek kollarının kirlenmesine engel olmak için bilekten dirseğe kadar geçirilen eğreti kolluk. (*Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.; Çepni *Gemerek –Sv.)
[**golçak** (I)] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.; Apsarı *Akşehir, *Ermenek –Kn.)
[**golluk** (II)] : (Büyükkabaca, Uluğbey *Senirkent –Isp.)
[**golucak**] : (*Bor –Nğ.)

golçak (I) [→ **golçaḫ**]

golçak (II) Sepet. (Kuzköy *Akkuş –Or.)

golçekmek Yemin etmek, ant içmek. (Karakoyunlu –Kr.)

goldik [**golek** (I), **gollik** (I), **gollo**] Kuyruksuz ya da kısa kuyruklu tavuk vb. hayvanlar. (Havsu *Kelkit –Gm.)
[**golek** (I)] : (Harput –El.)
[**gollik** (I)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Kr. ve köyleri; *Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.)
[**gollo**] : (–Kr. ve köyleri)

goldur Babahindi. (Paşaköy –Ba.; *Çorlu –Tk.)

golek (I) [→ **goldik**]

golek (II) Su birikintisi. (Bahçe, Dervişli, *Silifke –İç.)

golekli Pide. (–Tr.)

golester Testerenin büyüğü. (Sütçüler –Isp.)

goleti Bazlama, yufka (ekmek). (–Rz.)

goley olmak Ölümü yaklaşmış olmak. (–Brs.)

golez [→ **gölbez -1**]

golğan Hayvanların boynuna takılan, yuvarlak, irili ufaklı zil. (*Maçka ve köyleri –Tr.)

goli Toprak bellenirken çıkan iri toprak parçaları, kesek. (Gündoğdu, –Rz.)

golik Çarık. (Şenoba *Uludere –Hak.)

golit **1.** Külde pişirilen küçük ekmek, kül çöreği. (Kuzköy *Ünye, Sarıca *Gölköy –Or.) **2.** Fırında pişirilen mısır ekmeği. (*Tirebolu –Gr.)

gollama Koruma, gözetme. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

gollap (I) [→ **gol** (I) **-1**]

gollap (II) Demircinin yaptığı kapı menteşesi. (Ceylân *Fethiye –Mğ.)

gollavan İrin. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

golle **1.** Yağda kavrulmuş etsiz sebze yemeği. (*Dinar –Af.) **2.** [→ **gölle** (I) **-1**]

gollice Hırdavat konan kap. (Durak –Ada.)

gollik (I) [→ **goldik**]

gollik (II) **1.** Kısa : *Kuyruğu gollik horoz.* (Ersis *Yusufeli –Ar.; Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; Çamova *Divriği –Sv.) **2.** Kesik, yarım. (–Ezm.)

gollik (III) [→ **gödek** (I) **-1**]

gollo [→ **goldik**]

gollu (I) Sepet. (İğdeli *Gemerek –Sv.; Yenice *Tarsus –İç.)

gollu (II) Kadınların ya da çocukların başlarına bağladıkları kare şeklindeki başörtüsüne karşılıklı köşelerinden katlanarak verilen üçgen biçim. (Şeref *Yatağan –Mğ.)

golluk (I) Büyüyemeyen, kısa ve bodur kalan insan ya da hayvan. (Köse *Kelkit –Gm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

golluk (II) [→ **golçaḫ**]

golluk (III) Polis karakolu. (–Sv.)

golluk (IV) Dört köşe uzun tahta. (–Sv.)

golluk (V) Salak (adam). (Uzunmusa –Or.)

golluk (VI) [→ **gola** (I)]

golluma İnce ve küçük kesilmiş düz odun. (–Brd.)

golmeç [→ **gölek** (I) **-1**]

golo Bir çeşit ot. (Uşhum *Yusufeli –Ar.)

golonyağı Kolonya. (–Sm.)

golop Ağaçtan yapılmış külek, tahta kova. (*Posof –Kr.)

golot (I) **1.** Francala biçiminde ekmek. (*Çerkeş –Çkr.; *Kelkit ve köyleri –Gm.) **2.** Peksimet çeşidinden kuru ekmek, çörek. (–Gm.)

golot (II) Kısa boylu. (*Erciş –Vn.)

goloy Kolay. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

golpeziğü Yaprakları uzunca bir pancar çeşidi. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

goltak [→ **galtak** (I) **-1**]

goltuḫ (I) Konukluk, konuk olma durumu. (Boyabat *Sarıkamış –Kr.)

goltuḫ (II) Kol dayayacak yerleri olan geniş ve rahat sandalye, koltuk. (–Sm.; Zarşat –Kr.)

goltuḫ (III) Omuz başının altında, kolla gövdenin arası, kol altı. (Zarşat –Kr.)

goltukdan Asalak, sığıntı, bedevacı. (*Afşin –Mr.)

golucak [→ **golçaḫ**]

goluḫmaḫ Koşum hayvanları ilkbaharda hamlamak. (Karaözü *Gemerek –Sv.)

goluk **1.** [→ **godak** (I) **-1**] **2.** İnek yavrusu. (Kerkük)

goluñlamak [→ **gunnamak** **-1**]

gol uşağı Bir tüccar adına mal ya da eşya satın alan (*Bor –Nğ.)

golü 1. [→ **guli**] **2.** Hindinin ibiği. (Burgaz *Kemalpaşa, *Gemlik, *Mudanya –Brs.)

golük [→ **gölük** (I) **-1**]

gom (I) Küçükbaş hayvanların barındıkları yer, ağıl. (–Ezm.; *Ahlat –Bt.; Yeniceoba *Cihanbeyli –Kn.)

gom (II) Değnek. (–Gaz.; *Boğazlıyan –Yz.)

goma (I) Deste, demet, bağ. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

goma (II) Yardım. (Cemele –Krş.)

goma (III) **1.** Bak! (*Emirdağ –Af.) **2.** Bak hele! (*Sivrihisar –Es.) **3.** Hemen bak! (*Bolvadin –Af.) **4.** Değil mi? (*Sivrihisar –Es.) **5.** Haydi, hele! (Yassıören *Senirkent –Isp.) **6.** Çabuk : *Goma git, goma gel.* (*Beyşehir –Kn.)

gomadar Kumandan, komutan. (Hasanoğlan –Ank.)

gomak Koymak, bırakıvermek. (Nudra, *Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Çöplü *Çivril –Dz.)

gomar Beşiklerin üst kısmının bir ucundan öbür ucuna uzatılmış odun. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

gom argalamak Bir yere toplanmak, kalabalık yapmak, üşüşmek. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gomat Helva yapılırken avuçta sıkılarak yapılan topak. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gombak [**gabaruh, gobak** (III), **göbelek** (X)] **1.** Olmamış incir. (*Edremit ve köyleri –Ba.; –Kc.)
[**gabaruh**] : (–Sn.)
[**gobak** (III)] : (Saruhanlı –Mn.)
[**göbelek** (X)] : (*Milas –Mğ.)
2. [→ **gozak** (I) **-1**]

gombalak [→ **gozak** (I) **-1**]

gombaldak Takla : *Sana bir yumruk vururum iki gombaldak atarsın.* (Melikli, Gümülcine, Yunanistan)

gombil El altından iş gören, sinsi (kimse). (*Düzce –Bo.)

gome Hançer, kama. (Telin *Gürün –Sv.)

gomeç (I) [→ **gömeç** (II)]

gomeç (II) [→ **gömeç** (III)]

gomek 1. Bataklık alan. (İncekum *Silifke –İç.) **2.** İçine çeken kum batağı. (İncekum *Silifke –İç.)

gom gom Gereksiz konuşma (için). (*Nizip –Gaz.)

gomilāk [→ **gomlek**]

gomlek [**gomilāk**] Gömlek. (*Cide –Ks.)
[**gomilāk**] : (Şenoba *Uludere –Hak.)

gompak Büyük cins çoban köpeği. (Yavuz, Vezirköy *Şavşat –Ar.)

gompil [→ **gumpir**]

gompül [→ **gumpir**]

gomrenmek Kendikendine sızlanıp yakınmak. (Tahtacılar *Anamur –İç.)

gomsu (I) **1.** Sevimli. (Eldirek, Seki, *Fethiye –Mğ.) **2.** Küçük yapılı. (Eldirek, Seki, *Fethiye –Mğ.)

gomsu (II) **1.** Bilgiçlik taslayan. (Eldirek *Fethiye –Mğ.) **2.** Birinden ötekine söz taşıyan (kimse). (*Tirebolu –Gr.)

gomulemek Parayı bir yere saklamak. (Bahçeli *Bor –Nğ.)

gomülmek Gömülmek, batmak. (İncekum *Silifke –İç.)

gon (I) Kavun. (*Düzce –Bo.)

gon (II) Gön, tabaklanmış deri. (–Nş.)

gonacak (I) [→ **gonak** (I)]

gonacak (II) [→ **gonak** (II)]

gonaḫ (I) [→ **gonak** (I)]

gonaḫ (II) [→ **gonak** (III)]

gonaḫ (III) [→ **gonak** (III)]

gonaḫ (IV) Misafir. (Karakoyunlu *Iğdır –Kr.; *Divriği –Sv.)

gonaḫcı Konaklanan, misafir kalınan yer. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gonak (I) [**gonacak** (I), **gonaḫ** (I), **gonk, govak, guvah, guvak**] Başta olan kepek. (Çığrı *Dinar –Af.; Çuvallı *Yeşilova –Brd.; *Sarayköy *Çal –Dz.; Bağıllı *Şarkîkaraağaç, *Keçiborlu –Isp.; –Ba.; Tokat, *Sivrihisar –Es.; *Kandıra –Kc.; Peşman *Daday –Ks.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –To.; Utav *Yusufeli –Ar.; *Gürün –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.; Aslanköy *Mersin, *Mut ve köyleri –İç.; *Serik –Ant.)

[**gonacak** (I)] : (Ağlı *Küre –Ks.; Şahin *Malkara –Tk.)

[**gonaḫ** (I)] : (Bahçeli *Bor –Ng.)

[**gonk**] : (–Çr.)

[**govak**]: (Kuzköy *Akkuş, *Uzunmusa ve çevresi –Or.; –Kr.; Çamova *Divriği –Sv.)

[**guvah**] : (Kesirik –El.)

[**guvak**] : (Bayadı –Or.)

gonak (II) [**gonacak** (II), **gonaḫ** (II)] Büyük yapılı ev, konak. (Peşman *Daday –Ks.; –Çr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**gonacak** (II)]: (Ağlı *Küre –Ks.)

[**gonaḫ** (II)] : (*Divriği –Sv.; Bahçeli *Bor –Ng.)

gonak (III) [**gonaḫ** (III)] Köye gelen misafirleri köydeki her ailenin sıra ile yemeğe çağırması. (Eğrigöz, Subak *Emet –Kü.; Peşman *Daday –Ks.)

[**gonaḫ** (III)] : (*Divriği –Sv.)

gonak (IV) Meyve kabuklarının sıyrıntısı. (*Çal –Dz.)

gonaklanmak Kepeklenmek, konaklanmak. (*Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.)

gonalga Göçebelerin çok konduğu yer. (Aslanköy *Mersin –İç.)

gonan Aygır görmemiş kısrak. (–Kü.)

gonarga (I) **1.** Bir göç sırasında, dinlenilen, yemek yenilen ya da yatılan durak yeri. (*Anamur –İç.) **2.** Kuşların gidip gelip kondukları yer. (–Çr.)

gonarga (I) Bitek, verimli yer. (İleydağı *Uluborlu –Isp.)

gonaz Kavanoz. (Babadağ –Dz.)

goncalo Bir ot türü. (Utav *Yusufeli –Ar.)

goncolos Hortlak. (*Sandıklı –Af.)

goncuk (I) Cep. (–El.)

goncuk (II) Ağaç kütüğü. (*Nazimiye –Tn.)

goncuk (III) Yonca. (Kesme *Divriği –Sv.)

goncuklamak (I) At ya da eşek çifte atmak. (–Ama.; Azerî köyleri)

goncuklamak (II) Bir isteği kabul etmemek. (–Ama.; Azerî köyleri)

goncukmak İçi bir tuhaf olmak, içi hoplamak. (–Ada.)

gonç Ayağa giyilen şeylerin aşık kemiğinden yukarı olan kısmı. (Çığrı, Kızılköy, *Dinar, Kuşbaba *Bucak –Brd.; Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; –Sm.)

gonça **1.** Armağan, ödül. (*Yalvaç –Isp.) **2.** Bahşiş. (–Isp.)

gondak Kundak. (Kızılköy *Akkuş –Or.)

gonder Sırık. (İncekum *Silifke –İç.)

gondol **1.** Huysuz, soysuz. (–Ezm.) **2.** Kötü kadınlara aracılık yapan (kimse). (–Brd.)

gondul 1. Müsrif (kimse). (–Brd.) **2.** Yoksul (kimse). (–Brd.)

gondura Kundura, ayakkabı. (–Sm.; –Ezc.; *Erciş –Vn.; –Gaz.)

gonduracı Kunduracı, ayakkabıcı. (*Gazipaşa –Ant.)

gondürmek Göndermek. (İncekum, Tekeler *Silifke –İç.)

gonen 1. Toprağa yumuşak ve kaba tutan ıslaklık, nem. (Avşarlı *Silifke –İç.) **2.** Nemli toprak. (Ömerhacılı *Kaman –Krş.) **3.** [→ **gönen** (I) **-1**]

gonendirmek [→ **gönendirmek** (I)]

gonenini almak Toprak su ile yumuşayarak kabarmak. (*Silifke –İç.)

gonenmek (I) [→ **gönenmek** (I) **-1**]

gonenmek (II) [→ **gönen almak**]

goner Küçük soğan. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gonga Umacı. (–Gm.)

gongak (I) Kendini bilmeyen, serseri, deli. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gongak (II) Bir çeşit büyük tavuk ya da horoz. (Keşanuz *Ayaş –Ank.)

gongala Oğul verirken arıların birbirlerinden ayrılmaları ya da kaçmalarını önleyip bir yere konmalarını sağlamak için söylenen söz. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gongalak (I) Kelebek. (Dereçine *Bolvadin –Af.; *Beyşehir –Kn.)

gongalak (II) [→ **gongurdak** (II)]

gongalak (III) Büyük yumurta biçiminde ceviz. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gongar 1. [→ **goklangız**] **2.** Kanatlı bir böcek. (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gongaylı yağmur Hızlı yağan yağmur. (Çıtak *Çivril –Dz.)

gongaz [→ **goklangız**]

gongoyu dikmek Ölmek. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gongududurnam Kadınların kona kona oynadıkları bir oyun. (Kızılköy *Dinar –Af.)

gonguluk Baykuş. (*Kavak –Sm.)

gongun (I) Birkaç yıl üst üste ekilmiş tarla. (Sütlaç *Dinar –Af.)

gongun (II) Bir yere çabuk gidip gelmiş kimse. (Sütlaç *Dinar –Af.)

gongur Ocaktaki tozlu birikinti, kurum. (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gongurak Bir şeyin çokluğunu anlatmak için kullanılır : *Öyle bir meyva vardı ki, gongurak gibiydi.* (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gongurdak (I) Eskiden kadınların ayaklarına taktıkları gümüş halka : *Gongurdaklarım ayaklarımı dövüyor.* (–Dz.)

gongurdak (II) [**gongalak** (II)] Sümüklü böcek kabuğu. (*Mut ve köyleri –İç.) [**gongalak** (II)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gonguş Kuşbaşı et. (–Ks.)

gonırsı [→ **gonursu**]

goni Torun. (*İzmit –Kc.)

gonk [→ **gonak** (I)]

gonne [→ **ganne** (I) **-1**]

gonrul Hayvanların bel kemiğinin üzerindeki tüylerin rengi. (*Boyabat –Sn.)

gonsalak Herhangi bir şeyin iyice sıkışmamış ve aralarında boşluk kalmış şekli. (Çöplü *Çivril –Dz.)

goñşu [**goğşu**] Komşu. (Denizli –Dz.; Peşman *Daday –Ks.; *Bor –Nğ.; İncekum *Silifke –İç.) [**goğşu**] : (*Devrek –Zn.)

gonu gonşu [→ **gonum gomşu**]

gonuk odası Köy odası. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)

goñul [**goñül, goon**] Gönül. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Selim –Kr.) [**goñül**] : (*Alaşehir, *Turgutlu –Mn.; İncekum *Silifke –İç.) [**goon**] : (–Nğ.)

gonum gomşu [**gonu gonşu**] Komşular, etraftakiler. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.; *Ermenek –Kn.) [**gonu gonşu**] : (Hasanoğlan –Ank.)

goñur (I) Siyah, kalın kabuklu, bol sulu bir çeşit üzüm. (*Silifke –İç.)

goñur (II) Yanmış kömür. (Kızılağaç –Ant.)

goñur (III) [**goğur** (I)] **1.** Kızıl kahverengi. (Koyundere *Ahıska –Kr.; *Karaman –Kn.; İncekum *Silifke –İç.) **2.** Koyu kahverengi. (*Gürün –Sv.; –Ant.; *Kozan –Ada.) **3.** Siyah-beyaz renk. (Kızılköy *Yıldızeli –Sv.) **4.** Boz renk. (Çığrı *Dinar –Af.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Bor –Nğ.; *Tarsus –İç.) [**goğur** (I)] : (Yenihan, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.) **5.** Kestane rengi. (–Çr.) **6.** Sarı renk. (*Keçiborlu ve çevresi –Isp.; Yanpar –İç.) **7.** Koyu kırmızı. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

goñur (IV) Boynuz dipleri, yüzü, bel çizgisi, gerdanı sarıya yakın, diğer yerleri siyah sığır. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gonursu [**gogorsu, goğursu, gonursı, gonür** (III), **gönursı, gönürsu**] Yün, pamuk, saç, tiftik gibi şeylerin yanmasından ileri gelen koku. (İshaklı *Bolvadin –Af.; *Gelendost *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Brd.; *Sivrihisar –Es.; *Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; *Gürün –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Nş.; *Bor –Nğ.; *Osmaniye –Ada.; Aslanköy *Mersin, *Mut ve köyleri, Tekir *Silifke –İç.) [**gogursu**] : (–Mr.; *Osmaniye –Ada.) [**goğursu**] : (Tokat –Es.; *Taşköprü –Ks.; Çepni *Gemerek –Sv.; Bahçeli –Nğ.; *Yerkesik –Mğ.) [**gonırsı**] : (–Çr.) [**goñür** (III)] : (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.) [**gönursı**] : (*Eşme ve çevresi –Uş.) [**gönürsu**] : (*Bor –Nğ.)

gonuşukluk Tanışıklık, arkadaşlık. (*Bor –Nğ.)

gonül [→ **goñul**]

gonüllemek Gönlünü almak, hatır saymak. (Çavuş *Silifke –İç.)

gonüllenmek Gücenmek, kırılmak. (Bahçeli *Bor –Nğ.)

gonün Kanun. (Şenoba *Uludere –Hak.)

goñür (I) [→ **görüm** (I)]

gonür (II) Gri renk. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gonür (III) [→ **gonursu**]

gonyaşı Yaprakları mısır yaprağı, tohumları darı gibi olan bir çeşit ot. (*Bozdoğan –Ay.; *Milas –Mğ.)

goo (I) [→ **göğ** (I)]

goo (II) [→ **gök** (II)]

gook vidi vidi Deve yavrusunu çağırma ünlemi. (İncekum *Silifke –İç.)

gooluk Tarlada biten meyvesi yeşil incire benzer bir ot. (Kesme *Divriği –Sv.)

goon [→ **goñul**]

goostak [→ **gospak -1**]

gop (I) Kolsuz. (–Gm.; *Erciş –Vn.)

gop (II) Kağnının iki oku arasını sabit tutmaya yarayan iki paralel

tahta. (*Çıldır, *Arpaçay, *Posof –Kr.; Cenciğe –Ezc.; *Erciş –Vn.; –Nğ.)

gopa gopa Koşa koşa. (*Arapkir –Ml.)

gopart Büyük çıra parçası. (Peşman *Daday –Ks.)

gopbal Ucu baston gibi kıvrılmış deynek. (*Erciş –Vn.)

gopbuz Yumruk oyunu, boks : *Öyle bir gopbuz vurdu ki.* (–Kr.)

gopca [→ **gopça -1**]

gopça [**gopca, gopçe**] **1.** Düğme. (Kozaağaç *Gölhisar, Kayadibi *Yeşilova –Brd.; Sarıca *Gölköy, *Ünye –Or.; Aşağıurmaklar *Ardanuç –Ar.; –Kr.; –Ezm.)
[**gopca**] : (Peşman *Daday –Ks.)
[**gopçe**] : (*Bartın –Zn.)
2. Birbirine geçen kanca. (Afşar aşireti, Pazaröreni *Pınarbaşı –Ky.)
3. Çengelli, çatal iğne. (Davullu *Hekimhan –Ml.)

gopçe [→ **gopça -1**]

gopdurmaḫ Koşturmak. (*Arapkir –Ml.)

gope Kağnılarda bulunan uzunca tahta. (*Zile –To.)

goplez [→ **gölbez -1**]

gopmak (I) Koşmak. (*Dinar –Af.; *Zile –To.; Çepni *Gemerek –Sv.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; *Bor –Nğ.)

gopmak (II) Kopmak. (–Sm.; Karagopak –Kr.)

goprü Köprü. (Tekeler *Silifke –İç.)

goprücek Köprücük (kemiği). (Sökün *Silifke –İç.)

gopuk Külhanbeyi. (Peşman *Daday –Ks.; *Maçka ve köyleri –Tr.)

gopul Suyun toprağı oyduğu yer. (Bayadı –Or.)

gopumlu Gelişimli, topluca. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gopuşlamak Koşmak, hızlı hızlı yürümek. (–Ks.)

gor (I) [**göz** (IX)] **1.** Kor, köz. (Çığrı *Dinar –Af.; Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Çeltek *Yeşilova –Brd.; Peşman *Daday –Ks.; Kuzköy *Ünye –Or.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**göz** (IX)] : (–Bo.)
2. Odun yığını. (Çığrı *Dinar –Af.; *Sarayköy –Dz.) **3.** Kurum, is. (–Ezm.)

gor (II) Mezar. (Ayrancı, Deveci, Küpeli –Ama.; –Tr.; –Gm.; Zillice *Sarıkamış, –Kr.; *Hasankale, –Ezm.; –Ezc.; *Erciş –Vn.; –Bt.; –Sv.)

gor (III) **1.** Duvar örülürken üst üste dizilen taş sırası. (Karaözü *Gemerek, *Gürün –Sv.) **2.** Sıra : *Bir gor daha goy bakalım.* (Afşar aşireti, Pazaröreni *Pınarbaşı –Ky.)

gor (IV) Hayvanların boyunlarına takılan küçük yuvarlak zil. (–Gr.; Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

gor (V) Kadınların alınlarına taktıkları bir düzine altın. (Çamova *Divriği –Sv.)

gor (VI) Bir kimsenin cenazesini kaldırmakta kullanılacak para : *Gorluk param vardır.* (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

gora (I) **1.** Anahtar. (*Karapınar, *Ermenek –Kn.; Teniste, *Anamur, *Mut ve köyleri, Uzuncaburç, Tekeler *Silifke, *Gülnar, *Mersin –İç.) **2.** Sürgü. (–Nş.; *Bor –Nğ.) **3.** Demir çivi. (*Diyadin, *Doğubayazıt –Ağ.)

goraçan Kömür üzerinde pişmiş et. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
gorada (I) Eski, yıpranmış, işgörmez durumda olma. (*Arapkir –Ml.)
gorada (II) Adi, aşağı : *Böyle gorada kumaş almam.* (–Ezc.)
goraf (I) **1.** Topluluk. (*Kurşunlu –Çkr.; *Bozkır, *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.) **2.** Yığın. (–Ks.) **3.** Birikinti. (–Ks.)
goraf (II) Tarladan toplanan tütün yapraklarının demet demet küfeye dizilmesi. (Kaya *Tefenni –Mğ.)
gorak (I) **1.** [→ **gozak** (I) **-1**] **2.** Afyon meyvesi. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
gorak (II) Siyah sofdan dikilmiş kadın mantosu. (*Bigadiç –Ba.)
goraklamak Kolayca açılmaması için kapıyı halka ya da kanca ile tuttırmak. (–Tr.)
goralak İçi boş, kurtlu fındık, ceviz vb. yemişler. (*Ünye –Or.)
goralamak Kapıyı kilitlemek. (*Ermenek –Kn.)
goran (I) Eline geçen parayı batıran (kimse). (*Keçiborlu –Isp.)
goran (II) Koyun ve keçi sürülerinin geceledi̇ği çit ya da duvarla çevrili yer, ağıl. (*Nazmiye –Tn.)
gorana Zavallı : *Gorana Ahmet efendinin başından çok iş geçti.* (–Gm.)
goranlık [**goranmık**] Gübre yığılan yer. (*Ahlat –Bt.)
[**goranmık**] **:** (*Erciş –Vn.)
goranmık [→ **goranlık**]
gorap Kızgınlık, öfke. (Karaözü *Gemerek –Sv.)
gorava Marmelât. (–Ezc.)
gorcolo Süzme peynir. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)
gorda Kama. (–Kr.)
gordan goloğlu 1. Zengin. (–Gr.) **2.** Kendisine fazlaca miras kalan, mirasa konan (kimse). (–Gr.)
gordela [**gurdale**] Kurdele. (–Sm.)
[**gurdale**] **:** (Hasanoğlan –Ank.)
gordoş [→ **gumpir**]
gordu Tarla. (Koyundere *Ahıska –Kr.)
gordüksüz [**göreneksiz, görmedik**] Görgüsüz. (Hayati *Erbaa –To.)
[**göreneksiz**] **:** (*Bor –Ng̃.)
[**görmedik**] **:** (*Lüleburgaz –Krk.)
gore Çorap. (–Ml.)
gorebi [→ **gurebi**]
goreceken Kırlarda yetişen yabanî bir ağaç ve onun yemişi, alıç. (–Bt.)
gorel [→ **görez** (I)]
goremak 1. Kovalamak. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.;) **2.** Kovmak. (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)
goresimek [→ **göresimek**]
goreşen [→ **gornapişik**]
gorez [→ **görez** (I)]
gorganmak Güvenememek, inanmamak. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gorgor Kararsız, sözünde durmayan. (*İnegöl –Brs.)
gorgut (I) Ebegümecinin düğme gibi olan meyvesi. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gorgut (II) Dolu. (*Bayburt –Gm.)
gorḫan Mezarlıkta bulunan ve mezar aralarında dolaşan bir çeşit sürüngen hayvan (Kerkük)
gorḫmak [**gorkmak**] Korkmak. (Koyundere *Ahıska –Kr.; İncekum *Silifke –İç.)
[**gorkmak**] **:** (–Sm.)
gorḫu Korku. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

gorḫuluḫ Bostan ve bağlara kuşların zarar vermemeleri için dikilen korkuluk. (*Ağın, *Keban –El.)

gori Saman taşımaya yarayan araba ve kağnılara konan çul, örtü. (Zencidere –Ky.)

goriş Kayış. (Şenoba *Uludere –Hak.)

gork [**gorttavuk**] Kuluçkaya yatmış kümes hayvanı. (Hortma, Darıveren *Acıpayam, –Dz.; Ceylan *Fethiye, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
[**gorttavuk**] : (*Bodrum –Mğ.)

gorkata Mısır yarması. (–Rz.)

gorkem [→ **görkem** (I) **-1**]

gorkmak [→ **gorḫmak**]

gork olmak [→ **gurk olmak**]

gorlam Dağların çıkıntılı yerleri. (–Mğ.)

gorlamak Yığmak. (*Kozan –Ada.)

gorlangoz [→ **goklangız**]

gorlanmak (I) [→ **gorlaşmak** (I)]

gorlanmak (II) [**gorlaşmak** (II)] Yeni çıkan sebze ve meyveye yavaş yavaş alışmak. (–Krş.; *Mut ve köyleri, Aslanköy *Mersin –İç.)

gorlaşmak (I) [**gorlanmak** (I)] Alışkanlık edinmek, alışmak. (*Eşme ve çevresi –Uş.; Uluğbey *Senirkent –Isp.; Çöplü *Çivril –Dz.; Yenice *Tarsus –İç.)
[**gorlanmak** (I)] : (–Krş.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.)

gorlaşmak (II) [→ **gorlanmak** (II)]

gorlaşmak (III) Dal budak salmak, azmak. (*Ulubey –Or.)

gorlaşmak (IV) Odun ve kömür köz haline gelmek. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gorlaşmak (V) Başkalarına zarar vermek. (Aşağıkıziler *Ulubey –Or.)

gorlaşmak (VI) Toplanmak, birikmek. (Eğrigöz *Emet –Kü.)

gorlaşmak (VII) Çabuk ve hırsla yemek. (Eğrigöz *Emet –Kü.)

gorlengöp Gübreli ve nemli yerlerde yaşayan kanatlı bir böcek. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gorleştirmek Alıştırmak. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gorluḫ kefinniḫ Ölünce kullanılmak üzere saklanan eşya ya da para. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gornapişik [**goreşen**] Efsane ve masallardan gelerek halk düşüncesine yerleşmiş kediye benzer korkunç bir yaratık. (*Erciş –Vn.)
[**goreşen**] : (–Ama.; –Kr.)

gorpe [→ **görpe -1**]

gorsa Tırpan. (Bekilli *Çal –Dz.)

gorsak Köpek yalını karıştırmaya yarayan tahta kaşık. (–Bo.)

gorsan [**goya -1, goyama, goyamacana**] Sanki, güya. (Çığrı *Dinar –Af.; Yassıören, Uluğbey *Senirkent, Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; İshaklı *Çivril –Dz.; –Kü.; Bozan –Es.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)
[**goya -1**] : (*Emirdağ –Af.; Çöplü *Çivril –Dz.; *Düzce, *Mudurnu –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; Hayati *Erbaa –To.; İncekum *Silifke –İç.)
[**goyama**] : (Hayati *Erbaa –To.)
[**goyamacana**] : (Hayati *Erbaa –To.)

gort **1.** Ekilip sürülmemiş toprak. (Haşhaşı –Ezc.; *Erciş –Vn.; *Ahlat –Bt.; –Dy.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) **2.** Çimenlik. (Aşağırmaklar *Ardanuç, *Şavşat ve köyleri –Ar.)

gortlan Kayalardaki küçük oyuklar. (Arkaası *Silifke –İç.)

gortlangoz [→ **goklangız**]
gort tavuk [→ **gork**]
gortuk Taşlı ya da bayır yer. (–Ar.)
gortul [→ **gumpir**]
gort yoldurmak Birisine eziyet etmek, rahatsız etmek. (–Kr. ve köyleri)
goru **1.** Koru, küçük ormanlık. (Bağıllı *Eğridir –Isp.; Hayati *Erbaa, Küçükisa *Zile –To.) **2.** Yasak olan yer. (Küçükisa *Zile –To.) **3.** Su akıtmak için kazılan üstü açık oluk, kanal, ark. (Cenciğe –Ezc.) **4.** Belli bir amaç için ayrılıp sınırlanmış toprak parçası. (*Erciş –Vn.)
gorucak **1.** Kuru ot ve çubuğun yakılırken çıkarttığı kıvılcımların sönmüş hali. (*Bor –Nğ.) **2.** [→ **gorum** (III)]
goruḫ (I) [**govuk** (I)] **1.** Olgunlaşmamış üzüm, koruk. (Bağıllı *Eğridir –Isp.; Kavak *Yeşilova, Kuşbaba *Bucak –Brd.; Çöplü *Çivril –Dz.; *Devrek –Zn.; Çıkrık *Mecitözü –Çr.; Hayati *Erbaa –To.; Kuzköy *Ünye –Or.; Çarıkçı *Iğdır –Kr.) [**govuk** (I)] : (Yaka *Gelendost –Isp.)
2. İçi boş ya da kurtlu ceviz, fındık. (*Ünye –Or.; *Tirebolu –Gr.)
goruḫ (II) İlkbahar mevsimi boyunca ot elde etmek için korunan ekilmemiş tarla. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Yavaşak *Yıldızeli, Tutmaç –Sv.)
goruldamak Guruldamak (bağırsak için). (–Nğ.)
gorum (I) Renkli kumaş. (–Ezm.)
gorum (II) Dik yamaçlar üzerindeki keçi yolu gibi dar ve ince düzlük. (Emirşahlar *Anamur, Aslanköy *Mersin –İç.)
gorum (III) [**gorucak -2**] Kurum, is. (*Ermenek –Kn.; *Gülnar –İç.) [**gorucak -2**] : (–Mğ.)
gorumlanmak Baca ve soba boruları is bağlamak. (*Ermenek –Kn.)
gorunga Yonca. (Ergan –Ezc.)
gorunmak Korunmak, sakınmak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gorut Tarlaları kısım kısım sulamak için aralarına yapılan tümsek. (*Iğdır –Kr.)
gorükmek Gözükmek. (–Nğ.; *Silifke –İç.)
görüm [→ **görüm** (I)]
gos [→ **goz** (II)]
gosalak [→ **gofalak**]
gosalmak [→ **godoşlanmak**]
gosba Kaba konuşma. (*Artova –To.)
gosbadin Çekirdek. (*Bozüyük –Bil.)
gosdak (I) [→ **gostak**]
gosdak (II) Çalımlı, kibirli. (*Mut ve köyleri –İç.)
gosdil [→ **gumpir**]
gosga (I) [→ **gosgos**]
gosga (II) Haksız, insafsız. (Büyükçaylı *Dörtyol –Hat.)
gosgalanmak [→ **godoşlanmak**]
gosgoca [→ **gosgocaman**]
gosgocaman [**gosgoca, gosgodur**] Çok büyük, iri. (Çanıllı *Ayaş –Ank.) [**gosgoca**] : (Hayati *Erbaa –To.) [**gosgodur**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.)
gosgodur [→ **gosgocaman**]
gosgok Çavuşkuşu. (*Afşin ve köyleri –Mr.)
gosgos [**gosga** (I), **goska** (II)] Gururlu, kibirli, kendini beğenen. (Kızılköy *Dinar –Af.; Çıkrık *Mecitözü –Çr.; *Bor –Nğ.) [**gosga** (I)] : (*Gürün ve köyleri –Sv.)

[**goska** (II)] : (Aşudu *Darende –Ml.)

gosgouk Atmaca büyüklüğünde boz renkli bir kuş. (*Afşin –Mr.)

goska (I) Erkek kaz. (*Silivri –Ist.)

goska (II) [→ **gosgos**]

goslak [→ **gostak**]

gosnak Düşünmeden ve saygısızca hareketlerde bulunan (kimse). (Akyoma –Gr.)

gospak [**goostak**] **1.** İyi, güzel. (*Geyve –Kc.)

[**goostak**]: (Çaypınar *Salihli –Mn.)

2. Şık, zarif. (*Geyve –Kc.)

gossak Koyunların çiftleşmek istemesi. (*Ulubey –Or.)

gossü [→ **gözsüz** (I)]

gostaḫ [→ **gostak**]

gostak [**gosdak** (I), **goslak, gostaḫ**] Eda (yürüyüş için). (*Eğridir ve köyleri, *Şarkîkaraağaç, *Yalvaç –Isp.; Oğuz *Acıpayam, Bereketli *Tavas –Dz.; –Mn.; –Ba.; *Sivrihisar –Es.; *Kurşunlu –Çkr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Hasanoğlan –Ank.; *Pınarbaşı –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek, *Karaman –Kn.; *Anamur –İç.)

[**gosdak** (I)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

[**goslak**] : (–Nğ.)

[**gostaḫ**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)

gostaklı Süslü ve temiz gezen (adam). (Çataloluk *Develi –Ky.)

gostil [→ **gumpir**]

goş (I) Koyun ya da keçi sağarken hayvan durmadığı zaman söylenilen söz. (Kızılköy *Dinar –Af.; Çeltek *Yeşilova –Brd.)

goş (II) Alın : *Goşum ağrıyor.* (*Şavşat –Ar.)

goşa (I) **1.** [→ **goşam**] **2.** Çift, çifte. (Koyundere *Ahıska, *Iğdır –Kr.)

goşa (II) Yuvarlak mertek. (Güney *Yeşilova –Brd.; *Acıpayam –Dz.)

goşaf Hoşaf. (Hortma *Acıpayam –Dz.)

goşak Gevşek, iki şey arasındaki boşluk. (Bayadı –Or.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

goşam [**goçam, goç avuç, goşa** (I) **-1**] Bir ya da iki avuç dolusu. (Yaka *Gelendost, Sofular *Eğridir –Isp.; Çilehane *Reşadiye, *Zile –To.; *Arapkir –Ml.; Karaözü, Çepni *Gemerek, Hacılyas *Koyulhisar, Eskihüyük *Şarkışla –Sv.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

[**goçam**] : (Kumarlar *Bayramiç –Çkl.; –Kr. ve köyleri; –Ezm.; *Gürün –Sv.; *Bor, –Nğ.; *Mut ve köyleri –İç.)

[**goç avuç**] : (*Ağın –El.)

[**goşa** (I) **-1**] : (*Marmaris –Mğ.)

goşan Keçileri kolayca sağmak için ağıla götürme işi. (Sofular *Eğridir –Isp.)

goşdik (I) [**goştik**] Üzüm ya da duttan yapılan bir tatlı. (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)

[**goştik**] : (*Kemaliye –Ezc.)

goşdik (II) Bir kimsenin karşısındakini sevdiğini belirtmek için söylediği sözcük. (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)

goşgoş (I) Küçük şelâle, çağlayan. (*Ağın, *Keban –El.)

goşgoş (II) Hayvanları çağırma ünlemi. (Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)

goşgoz Toprağı sürerken, toprak altından çıkan ve kestaneye benzer bir kök. (Uluşiran *Şiran –Gm.; İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

goşlamak (I) Eğirilmiş iki ip yumağını çiftleyerek bir yumak yapmak. (Eldirek *Fethiye –Mğ.)

goşlamak (II) Toslamak. (*Divriği –Sv.)

goşma **1.** Kovuk, köşe. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.) **2.** Tavan arası boşluğu. (*Merzifon –Ama.)

goşmak (I) Tarlayı sürmek. (Bayadı –Or.)

goşmak (II) Koşmak. (–Sm.)

goşmar [→ **goğurcuk**]

goştik [→ **goşdik** (I)]

goşuk [→ **goysalık**]

goşum Atların kayış takımı. (Kızılköy *Dinar –Af.)

goşun Asker, ordu. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

got **1.** Tahıl ölçüsü. (–Gm.; *Şavşat ve köyleri –Ar.; Haşhaşı –Ezc.; –Bt.) **2.** Bir kile alan ölçek, şinik. (–Çr.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; –Ezm.; –Kn.) **3.** Beş okkalık ölçek. (–Rz.) **4.** Altı okkalık ölçek. (–Tr.) **5.** On iki okkalık ölçek. (–Tr.)

gota (I) **1.** Makara. (Aşağıırmaklar *Ardanuç –Ar.) **2.** Mandal. (Aşağıırmaklar *Ardanuç –Ar.)

gotarmak Sulu yemeği kaplara koymak. (–Mn.; *Edremit –Ba.; *Emet –Kü.; Eldüren *Daday, *Taşköprü –Ks.; Saray –Çkr.; *İskilip –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Hacavera *Maçka –Tr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Bezirhane, Hasanoğlan, Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gotdik [→ **gottik** (I)]

gotgozeri Savrularak samanından ayrılan buğdayın kalburdan geçirildiği zaman geriye kalan çöpleri. (Ömerhacılı *Kaman –Krş.)

gotil Katil. (Şenoba *Uludere –Hak.)

gotlamak Ürünü got denilen bir kapla ölçmek. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gotlez (I) [→ **gödek** (II) **-1**]

gotlez (II) Puşt, ibne. (Bahçeli *Bor –Ng.)

gotlocun Mısır sapının kurusu. (Kaptanpaşa *Çayeli –Rz.)

gotmak (I) [→ **godak** (I) **-1**]

gotmak (II) Yara kabuğu. (*Serik –Ant.)

gotnak Katır yavrusu. (Aşağıkayı *Tosya –Ks.; Rumeli göçmenleri –Kn.)

gotol Lahana, karnabahar kökü. (Kaptanpaşa *Çayeli, *Hemşin –Rz.)

gottaş [→ **godoş** (II) **-2**]

gottik (I) [**gotdik**] Kısa boylu, cüce. (*Ağın, *Keban, –El.; *Arapkir –Ml.)

[**gotdik**] : (*Arapkir –Ml.)

gottik (II) Baş belâsı. (–El.)

gotur Cimri. (Hacıköy –Ama.)

gotura Hayvanların beslendiği yer. (*Emirdağ –Af.)

gotügara Kötü ahlaklı kadın, fahişe. (*Silifke –İç.)

gotün gotün Geri geri : *Sen bu fena işlere devam edersen gotün gotün gidersin.* (Aşağıkayı *Tosya –Ks.)

gotüsarı Kuyruğu ve kuyruk altı sarı, serçe büyüklüğünde bir kuş. (Gülümpaşalı *Silifke –İç.)

gouk [→ **govuk** (II)]

goun Kavun. (Darıyeri, Çivit *Düzce –Bo.)

gouşmak Cinsel ilişkide bulunmak. (*Silifke –İç.)

gov [**gav** (IV), **go** (II), **goğ** (I), **govu**] Dedikodu, birini arkasından çekiştirme. (Başpınar *Tefenni –Brd.; Darıveren, Oğuz *Acıpayam, Çöp-

lü *Çivril, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Bozdoğan –Ay.; –Ba.; Tokat, Bozan –Es.; *Gerede –Bo.; Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *Merzifon ve çevresi –Ama.; *Artova –To.; –Ezc.; Havsu *Kelkit –Gm.; *Gürün –Sv.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Mersin ve köyleri, *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.)

[**gav** (IV)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; Namrun *Tarsus –İç.; Yerkesik –Mğ.)

[**go** (II)] : (Çitli *Mecitözü –Çr.)

[**goğ**] : (*Çal –Dz.; Çepni *Gemerek –Sv.; –Yz.; *Bünyan –Ky.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**govu**] : (Çığrı *Dinar –Af.)

gova (I) Hasır örmeye yarayan ırmaklarda yetişen ucu dikenli bitki. (Kırcaklı *Nazilli –Ay.; Hasanoğlan –Ank.; Çavuşbucağı *Silifke –İç.)

gova (II) [→ **gofa** (II)]

gova (III) Çift sürülürken öndeki öküzlerin zincirini sabana bağlayan ağaçtan bir araç. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

govak [→ **gonak** (I)]

goval Kaval. (*Kadıköy –Ist.)

govalak Korkak. (Havran *Edremit –Ba.)

govalamak **1.** Kovalamak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.) **2.** Defetmek. (Peşman *Daday –Ks.)

govaldak Çorapsız ayakkabı giyme (için). (Kuzköy *Akkuş –Or.)

govalık Üzerinde saz yetişen bataklık alan. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; Kum, Çavuşbucağı *Silifke –İç.)

govan (I) **1.** Ahlâksız (kimse). (–Brd.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Bayındır –İz.) **2.** Boynuzlu anlamında olup küfür olarak kullanılır, kerata. (Kazanlı, Balabanlı *Ödemiş –İz.)

govan (II) **1.** Arı peteği. (Kuzköy *Ünye –Or.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.) **2.** Arı kovanı. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

govan (III) Top top ve uzun boyu olan, çayırlıkta yetişen bir çeşit ot. (Çepni *Gemerek –Sv.)

govan (IV) Baltanın sap takılan deliği. (*Çal –Dz.)

govan (V) 70 ile 100 cm. uzunluğunda, silindir biçiminde yuvarlak olup içerisinde yoğurt dövülen kap, yayık. (Kabaklar *Acıpayam –Dz.)

govan (VI) [→ **govuk** (II)]

govan (VII) Kervan. (Şenoba *Uludere –Hak.)

govanlık (I) Saban demirinin eğeye geçtiği yer. (*Ulubey –Or.)

govanlık (II) Arı kovanlarının konulduğu yer. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

govan sakızı Kökünden sakız yapılan bir bitki. (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

govar Tarlayı sulamak için açılan arklar. (Ersis *Yusufeli –Ar.)

govara [→ **gavara** (III)]

govara çekmek Yellenmek. (–Ba.)

govat [→ **guvat**]

govcu [**goguçu, goğcu, goğu, goğucu**] Dedikoducu, söz götürüp getiren. (Güney *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; Peşman *Daday –Ks.; *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.)

[**goguçu**] : (Kazgıcak *Alanya –Ant.)

[**goğcu**] : (*Emirdağ –Af.; Çuvallı *Yeşilova –Brd.; –Çr.; *Bor –Nğ.)

[**goğu**] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**goğucu**] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

govculuk [**govlaşma**] Dedikoduculuk. (*Ermenek –Kn.)
[**govlaşma**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)
gover Küçük soğan. (Kozağaç *Gölhisar –Brd.)
goveri Sebze. (Salda *Yeşilova –Brd.)
govermek (I) [→ **göğermek** (II) **-1**]
govermek (II) [→ **goyvermek**]
govertmeç Suyu bol ayran. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
govgolamak [→ **govlamak**]
govik Huni. (*Nazimiye –Tn.)
govit Kıyıda yaşayan bir çeşit balık. (*Tirebolu –Gr.)
govlamak [**gav vermek, goğlamak, govgolamak, govsakmak**] Birisine şikâyette bulunmak. (Peşman *Daday –Ks.; *Ermenek –Kn.)
[**gav vermek**] : (Çardak –Dz.)
[**goğlamak**] : (*Merzifon –Ama.)
[**govgolamak**] : (*Bozdoğan –Ay.)
[**govsakmak**] : (–Dz.)
govlaşmak [→ **govculuk**]
govmek Çiğnemek. (Güzelsu *Akseki –Ant.)
govof etmek Cevizin yeşil kabuğunu soymak. (*Ağın, *Keban –El.)
govof olmak Cevizin kabuğu kendiliğinden soyulmak. (*Ağın, *Keban –El.)
govram [→ **gavram** (I)]
govroş Çok kaba (adam). (Ambarlı *Vakfıkebir –Tr.)
govruk [→ **gavut** (I) **-1**]
govsak [**govşak**] Hafif, içi boş. (*Eşme ve köyleri –Uş.; Uluğbey *Senirkent, *Eğridir ve köyleri –Isp.; –Ba.; –Sn.; *Afşin ve köyleri –Mr.; *Ermenek –Kn.)
[**govşak**] : (Kuşbaba *Bucak –Brd.; *Bigadiç –Ba.; Karabüzey *Araç –Ks.; Namrun *Tarsus –İç.)
govsakmak [→ **govlamak**]
govsamak Gevşemek, salıvermek. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)
govsemek İnek ve dişi manda erkek istemek. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
govşak [→ **govsak**]
govu [→ **gov**]
govuk (I) [→ **govuḫ** (I) **-1**]
govuk (II) [**gouk, govan** (VI)] Taş, toprak, ağaç gibi herhangi bir şeyin içine doğru uzanan boşluk. (Çığrı *Dinar –Af.; Güney *Yeşilova –Brd.)
[**gouk**] : (Hacıahmet *Düzce –Bo.)
[**govan** (VI)] : (*Ermenek –Kn.)
govur Yarı boş, doluya yakın. (*Ünye –Or.)
govurga [→ **gavurga**]
govurmak Kavurmak. (Darıcıköy, Hacıahmet *Düzce –Bo.)
govvermek Bırakmak. (*Emirdağ –Af.)
goy (I) Bir yaşına girmiş öküz. (İçerenköy –Ist.)
goy (II) Üvey. (Limanköy *Çayeli –Rz.)
goy (III) [→ **gav** (I)]
goya **1.** [→ **gorsan**] **2.** Söz olan. (Hayati *Erbaa –To.)
goyaḫ [→ **goyak** (I) **-1**]
goyak (I) [**goyaḫ**] **1.** Dağ yamaçlarında, çukurlukta kalan düzlükler. (Çığrı *Dinar –Af.; Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Kumdanlı *Yalvaç –Isp.; Eğridere *Kuyucak –Ay.; Danışman *Fatsa –Or.; Aşudu *Darende –Ml.; –Yz.; *Pınarbaşı –Ky.; *Ermenek, *Karaman –Kn.; Aslanköy *Mersin, *Anamur –İç.)

[goyaḫ] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Gürün –Sv.) **2.** Taşlı ve kumlu tarla. (Fariske *Ermenek –Kn.) **3.** İki derenin birleştiği yer. (*Emirdağ –Af.; *Mut ve köyleri –İç.)

goyak (II) Etkili, dokunaklı. (–Ba.; *Emet –Kü.; Tokat –Es.)

goyama [→ **gorsan**]

goyamacana [→ **gorsan**]

goyce Bazı ağaçların dallarında biten yeşil yapraklı bitki. (*Darende –Ml.)

goydar Delidolu (adam). (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

goygana [→ **gaygana** (I) **-1**]

goygu [→ **goygun** (I)]

goygun [**goygu**] İçlendirici, ağlatıcı, dokunaklı. (Uluğbey *Senirkent, *Eğridir ve köyleri –Isp.; –Brd.; –Çr.; –Nğ.; Aslanköy *Mersin –İç.) [**goygu**] : (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)

goyin emen Koyunları emdiği söylenen, kertenkeleye benzer bir hayvan. (*Ağın, *Keban –El.)

goylan Nehrin derin yeri. (–Bo.)

goyma gotarma Herhangi bir şey üzerinde düşünceyi değiştirme. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

goymak (I) **1.** Koymak. (–Sm.; *Arpaçay –Kr.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.) **2.** [→ **goyvermek**]

goymak (II) Etkilendirmek, içlendirmek. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Oğuz *Acıpayam, İshaklı *Çivril –Dz.; Sürez, *Bozdoğan –Ay.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bor –Nğ.)

goynü alçak Alçak gönüllü. (*Gürün –Sv.)

goynü istemek **1.** Arzu etmek. (*Gürün –Sv.) **2.** İştahlanmak. (*Gürün –Sv.)

goynük (I) Bir çeşit çalı. (Kum *Silifke –İç.)

goynük (II) Yanık. (Kum *Silifke –İç.)

goyok (I) Göze sürülen fazla sürme. (*Mut ve köyleri –İç.)

goyok (II) İçin için ağlamayı anlatır. (*Mut ve köyleri –İç.)

goysalık [**goşuk**] Hafif aralık. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.) [**goşuk**] : (*Emirdağ –Af.)

goyşurulmak Acı duymak, acıdan kıvranmak. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

goytan vermek Toprağı eşerek oyuk açmak. (–Ama.)

goytarmak [→ **gaytarmak** (II) **-1**]

goyu (I) Koyu (renk için). (Yassıören *Senirkent –Isp.)

goyu (II) Katı : *Hamur çok goyu olmuş.* (Sarıca *Gölköy –Or.)

goyultmaç Süt ve undan yapılan bir yemek. (Sarıca *Gölköy –Or.)

goyun Süpürge yapılan eflatun çiçekli ot. (Hasanoğlan –Ank.)

goyun cebi Ceketin iç cebi. (*Ermenek –Kn.)

goyun eyağı Ekin boyunun ne çok uzun ne de kısa olması hali. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

goyun gözü Sarı çiçek açan yabanî bir bitki. (Salda *Yeşilova –Brd.)

goyun gulağı Bir çeşit bitki. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

goyurga [→ **gavurga**]

goyurma [→ **gavurma**]

goyurmak [→ **goyvermek**]

goyut [→ **gavut** (I) **-1**]

goyünmek [→ **göğnümek** (II)]

goyvermek [**govermek** (II), **goymak** (I) **-2**, **goyunmak**] Salıvermek, bırakmak, koyvermek. (Çeltek *Yeşilova

–Brd.; Denizli *Beşikdüzü, *Vakfıkebir –Tr.; –Ky.)

[**govermek** (II)]: (Nudra *Şarkikaraağaç –Isp.)

[**goymak** (I) **-2**] : (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**goyurmak**]: (Zarşat –Kr.)

goz (I) Kapı sürgüsü. (–Ky.)

goz (II) [**gos**] Ceviz. (Çandır *Sütçüler –Isp.; *Balya ve köyleri –Ba.; *Iğdır –Kr.; *Nazimiye –Tn.; Kesme *Divriği –Sv.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)

[**gos**] : (*Milas –Mğ.)

goz (III) Göz. (–Nğ.)

goz (IV) Herhangi bir kimseye söylenen kötü söz. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

goz (V) İskambil oyunlarında ötekilere üstün tutulan grubun işaretini taşıyan kâğıt. (Körküler *Yalvaç –Isp.)

goza (I) Biber meyvesi. (Danışman *Fatsa –Or.)

goza (II) [→ **gozak** (I) **-5**]

goza (III) Tüfek. (–Kr.)

gozag [→ **gozak** (I) **-2**]

gozaḫ **1.** Tohumluk soğanın irisi. (Bahçeli *Bor –Nğ.) **2.** Pelit ya da dağlardaki çalılarda yetişen yuvarlak ve sivri şekildeki meyve. (Hayati *Erbaa –To.)

gozak (I) [**gobak** (II), **gobaldak, gombak -2, gombalak, gorak** (I) **-1, goza** (II), **gozag, gozalak** (II) **-1, 2; gozzak**] **1.** Çam kozası. (Çiftlik *Dinar –Af.; Sofular *Eğridir, Kozluca *Keçiborlu, Yaka *Gelendost, Körküler *Yalvaç, İğdecik –Isp.; Yusufça *Gölhisar, Güney *Yeşilova –Brd.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Ermenek –Kn.; Ayvagediği *Mersin –İç.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)

[**gobaldak**] : (Pelitköy *Karaağaç, *Burhaniye –Ba.)

[**gombak -2**] : (*Edremit ve köyleri –Ba.)

[**gombalak**] : (*Edremit –Ba.)

[**gorak** (I) **-1**] : (İlyas *Keçiborlu –Isp.; *Ermenek –Kn.)

[**gozalak** (II) **-1**] : (Çandır *Sütçüler –Isp.; *Şebinkarahisar –Gr.; Hasançelebi *Hekimhan –Ml.; Kaya *Fethiye –Mğ.)

[**gozzak**] : (*Silifke, *Mersin –İç.)

2. Haşhaş kozası. (Dikici *Dinar –Af.; Kavak *Yeşilova –Brd.; Alâeddin *Acıpayam, *Çivril –Dz.)

[**gobak** (II)] : (*Edremit, *Bigadiç –Ba.; İnköy –Kü.)

[**gozag**] : (–Brd.)

3. Meşe kozası. (Çepni *Gemerek, Ortaköy, Eskihüyük *Şarkışla –Sv.)

[**gozalak** (II) **-2**] : (Çamova *Divriği –Sv.)

4. Pamuk kozası. (Yaka *Gelendost, Eymir *Bozdoğan, *Ermenek –Kn.) **5.** İpek böceği kozası. (Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)

[**goza** (II)]: (Danışman *Fatsa –Or.)

gozak (II) [→ **gazak** (III) **-2**]

gozak (III) [→ **gazak** (I)]

gozak (IV) Deve pisliği. (*Bor –Nğ.)

gozak (V) Hafif aralıklı. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gozak (VI) [→ **gazak** (II)]

gozak (VII) Alan, meydan. (Yanpar –İç.)

gozal [→ **gözer**]

gozalak (I) İri gözlü (adam). (Cenciğe –Ezc.)

gozalak (II) **1.** [→ **gozak** (I) **-1**] **2.** [→ **gozak** (I) **-3**]

gozböbeği (I) Gözbebeği. (Tekeler *Silifke –İç.)

gozböbeği (II) En çok sevilen (kimse). (Tekeler *Silifke –İç.)

gozel (I) [→ **gözer**]

gozel (II) Güzel. (–Nğ.)

gozer **1.** [→ **gözer**] **2.** Köpeğin yemek yediği kap. (Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.) **3.** Su doldurmaya yarayan oyulmuş kabaktan yapılmış bir çeşit kap. (Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

gozerlemek Harman kalburu ile elemek. (Ömerhacılı *Kaman –Krş.)

goz etmek (I) Gözü ile işaret etmek, göz kırpmak. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

goz etmek (II) Nazar değmek, gözü değmek. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gozgeçe Dağın güneş görmeyen kısmı. (–Ezm.)

gozgoçu İlkbaharda topraktan çıkarılarak yenen bir çeşit yer elması. (Eşke *Divriği –Sv.)

gozik (I) Gazete. (–Kr.)

gozik (II) Olgunlaşmamış dut. (Ersis *Yusufeli –Ar.)

gozlak Çalıya benzer yabanî bir ağaç. (Karacavar *Osmaniye –Ada.)

gozlu ciynak Dokuma motifi. (Hurma *Silifke –İç.)

gozugara Pek gözlü, cesur. (*Silifke –İç.)

gozuraklı Bir yerde devamlı durmayıp gezen (kimse). (*Acıpayam –İz.)

gozurdak Fazla öğünen. (*Düzce –Bo.)

gozurdanmak (I) [**gozurmak**] Fazla öğünüp kurumlanmak. (*Düzce –Bo.)

[**gozurmak**] : (İncekum *Silifke –İç.)

gozurdanmak (II) Biriyle hasım olarak karşılaşmaktan çekinmediğini bildirmek. (–Bo.)

gozur gozur Gururlu ve gösterişli bir şekilde yürüme ve konuşmayı anlatır. (*Düzce –Bo.)

gozurmak [→ **gozurdanmak** (I)]

gozurtdak [→ **gavara** (III)]

gozurtdana [→ **gavara** (III)]

gozzak [→ **gozak** (I) **-1**]

gö (I) [→ **göğ** (I)]

gö (II) **1.** [→ **gök** (II) **-1**] **2.** [→ **gök** (II) **-2**]

gö (III) [→ **gök** (I)]

göb Çukurluk yerlerde biriken sular. (Yerkesik –Mğ.)

gö bakla Taze bakla. (Gülabi –Yz.)

göbbe Peynir basmak için topraktan yapılmış küçük çömlek. (Talas –Ky.)

göbben Karnı şişkin. (–Ky.)

göbcük [→ **göpcük** (I)]

göbçecik Çok güzel. (Bertiz –Mr.)

göbçük [→ **göpcük** (I)]

göbe Yağda ya da saçta pişirilen sulu hamurdan yapılmış yağlı ya da yağsız ekmek. (Akgöz *Bartın –Zn.; Tahtayazı *Çubuk –Ank.)

göbeç [→ **göde** (I) **-1**]

göbedde Su basmayan tarla. (*Ermenek –Kn.)

göbedek (I) [→ **göbet** (I)]

göbedek (II) Yeni doğan kuzu için çobanın kuzu sahibinden aldığı bahşiş. (Doğanbey –Ky.)

göbedek (III) Ortası boydan boya delik, üzerine iplik sarılan ağaç makara : *Göbedeğin deliği kecefeyi tutmaz oldu.* (Tahanlı *Mersin –İç.)

göbe eti Yeni doğan çocukların göbeği düşünce hayır için kesilen hayvan. (Orhaniye *Marmaris –Mğ.)

göbeği beraber 1. Kardeş. (Rumeli göçmenleri *Mudanya –Brs.) **2.** İkiz (kardeş). (Rumeli göçmenleri *Mudanya –Brs.)

göbeği kudurmak Soyu bozulmak. (–Ank.)

göbek (I) [→ **göbelek** (I)]

göbek (II) **1.** Kağnı tekerleğinin ortası, araba tekerleğinin dingil geçen yeri. (Çığrı *Dinar –Af.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Sarayköy, *Çal –Dz.; *Alaşehir –Mn.; *Mudanya –Brs.; Yavuz *Şavşat –Ar.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Çanillı *Ayaş –Ank.; –Ky.; –Ant.; –Mğ.) **2.** Değirmen taşının ortası. (Aliköy *Çaycuma –Zn.; –Ank.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.) **3.** Bir şeyin ortası, orta. (–Ank.)

göbek (II) Henüz harmana konulmamış demet yığını, öbek. (–To.; –Ada.; *Mut ve köyleri –İç.)

göbek (III) Oda tavanlarının ortasına yapılan süs. (*Kurşunlu –Çkr.)

göbek (IV) [→ **göver** (I)]

göbek anası Çocuk doğurtan, ebe. (–Ezc.; –Ank.)

göbek büyüğü Mezar höyüğü. (–Nş.)

göbek çivisi Araba çivisi. (–Ba. ve çevresi)

göbek elması Bir çeşit elma. (–Gm.)

göbekli (I) Bir çeşit poğaça. (*Seyitgazi ve köyleri –Es.)

göbekli (II) Çarşamba günü. (*Alaşehir –Mn.)

göbekten atmak Herhangi bir işi yapmaya heves etmek. (*Bor –Ng.)

göbek yavru Kağnı tekerinin ağaç ekseni. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

göbel (I) [**gahel, gobel** (I), **gober, göbele** (I), **göbelek** (VI), **göbül** (IV) **-1, görbez** (II), **gübel**] **1.** Piç. (–Mn.; *Kurşunlu –Çkr.; *Safranbolu –Zn.; Peşman *Daday, Ağlı *Küre, Karabüzey *Araç –Ks.; –Çr.; *Boyabat –Sn.; *Fethiye –Mğ.)

[**gobel** (I)] : (*Safranbolu –Zn.; –Çkr.)

[**göbele** (I)] : (Alemdar –Bo.; Kızılcahamam, Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Kaş, Sidek –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

2. Çocuk. (–Ba.; Eymir *Karacasu –Ay.; –Ist.; *Taşköprü, *Tosya, –Ks. ve çevresi; *İskilip, –Çr.; –Sn.; –Yz.; –Ank.; –Ky.; –Ng.; –Ada.; *Ula –Mğ.)

[**gahel**] : (–Ank.)

[**gobel** (I)] : (Darıcıköy *Düzce –Bo.; *İnebolu –Ks.; –Çr.; –Ank.; İskele *Anamur –İç.)

[**gober**] : (İskele *Anamur –İç.)

[**göbelek** (VI)] : (*Haymana –Ank.)

[**göbül** (IV) **-1**]: (–Bo.; –Ist.; Nize, Karahisar –Ky.; Misis –Ada.)

[**görbez** (II)] : (*Şereflikoçhisar –Ank.)

3. Yaramaz çocuk. (*Merzifon ve köyleri –Ama.; –To.; –Mr.; Çöplü *Gürün, Çepni *Gemerek –Sv.; –Yz.; –Krş.)

[**gobel** (I)] : (–Ist.; –Çkr.; *Sorgun –Yz.)

4. Kimsesiz çocuk. (*Kartal –Ist.; Çıkrık *Mecitözü, *Sungurlu –Çr.; –Sm.; *Merzifon –Ama.) **5.** Yetim çocuk. (–Ist.; Çıkrık *Mecitözü, Seydim –Çr.; *Merzifon –Ama.)

[**gübel**] : (–Af.; Ayayargi *Bakırköy –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

6. Öksüz çocuk. (–Çr.; *Merzifon –Ama.)

göbel (II) [→ **gölbez** (I)]

göbel (III) Sınırları ayırmak için tarla kenarlarında yapılan toprak tepecikler. (Çeltikçi *İnegöl, Vezirçiftliği *Mudanya –Brs.; –Es.; Yenibosna *Bakırköy –Ist.; –Ed.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.; Çimendere *Malkara, Veliköy *Çorlu –Tk.)

göbel (IV) [→ **gödek** (I) **-1**]

göbel (V) Geçit vermeyen, ormanlık, taşlık yer. (–Ist.)

göbel (VI) Deli. (*Afşin –Mr.)

göbel (VII) Sebze ya da meyvelerde olgun tane. (*Ünye –Or.)

göbel (VIII) Damın köşe tarafı. (*Osmaniye –Ada.)

göbele (I) [→ **göbel** (I) **-1**]

göbele (II) [**göbüle**] Uzun müddet sürülmemiş tarla. (Eğret –Af.; Viranköy, –Kü.; Tokat –Es.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**göbüle**] **:** (Zemme köyü –Kü.)

göbele (III) [→ **göble**]

göbelek (I) [**gobelek, göbek** (I), **göbeleyh, göfek, gömelek, gövelek** (I) **-2**; **göven** (III)] Yenilen bir çeşit mantar. (*Emirdağ –Af.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; Dombaylı –Mn.; Kocabergos *Erdek, *Bandırma –Ba.; Tokat *Sivrihisar –Es.; Günerdiğin –Çkr.; Gümüşhacıköy –Ama.; Yenitepe –Ağ.; *Erciş –Vn.; *Ahlat –Bt.; –El.; Polat *Akçadağ, Aşudu *Darende, *Arapkir, –Ml.; *Birecik, *Halfeti –Ur.; *Kilis, *Nizip –Gaz.; Efsus *Elbistan, Çardak –Mr.; *Reyhanlı –Hat.; *Divriği, *Gürün, *Kangal –Sv.; –Yz.; Üçem *Balâ –Ank.; Köşker, Köşektaş *Avanos –Krş.; *Bünyan ve çevresi, *Pınarbaşı –Ky.; Asmasız –Nğ.; *Koçhisar –Kn.; Bozdoğan, Kesmeburun *Osmaniye, *Bahçe, *Kozan –Ada.; –İç.)

[**gobelek**] **:** (–Kr. ve köyleri)

[**göbek** (I)] **:** (*Eğridir ve köyleri –Isp.; Honaz ve köyleri, *Çameli, *Acıpayam –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; *Edremit ve çevresi –Ba.; –Ezm.; *Kemaliye ve köyleri, Haşhaşı –Ezc.; *Hozat –Tn.; *Ağın, *Keban –El.; –Sv.; *Arapkir –Ml.; –Ank.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**göbeleyh**] **:** (*Iğdır –Kr.)

[**göfek**] **:** (*Kemaliye –Ml.)

[**gömelek**] **:** (–Sv.)

[**gövelek** (I) **-2**] **:** (–El.)

[**göven** (III)] **:** (–Çr.)

göbelek (II) [**göblek, göbülek**] Mısır koçanı. (Çamköy *Gölhisar, Konak, Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Kale, *Sarayköy –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Gündoğdu –Brs.)

[**göblek**] **:** (*Bozdoğan –Ay.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

[**göbülek**] **:** (Karamanlı *Tefenni –Brd.; Bereketli *Tavas –Dz.; *Milas –Mğ.)

göbelek (III) Şişkin, kabarık. (–Çr.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.; Akdoğan *Kızılcahamam –Ank.)

göbelek (IV) [**gebelek** (V), **gelebak, gelebek**] **1.** Kelebek. (Sofular *Eğridir –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; –Ada.)

[**gebelek** (V)] **:** (Afşar aşireti *Pınarbaşı –Ky.)

[**gelebak**] **:** (Sökün *Silifke –İç.)

[**gelebek**] **:** (–Sm.)

2. Sığırları rahatsız eden bir çeşit sinek. (Güzelsu *Akseki –Ant.)

göbelek (V) **1.** Ökse otu. (Yassıören *Senirkent –Isp.) **2.** Ebegümecine benzeyen ve yemeği yapılan bir çeşit bitki. (Kayışlı –Ada.)

göbelek (VI) [→ **göbel** (I) **-2**]

göbelek (VII) İçi kıymalı bir çeşit börek. (*Akyazı ve çevresi –Sk.; *Kartal, *Pendik –Ist.)

göbelek (VIII) Ekin demetleri yığını. (–Isp.)

göbelek (IX) Tütün tohumu. (*Kadirli –Ada.)

göbelek (X) [→ **gombak -1**]

göbelek (XI) Meyve ağaçlarını kurutan bir çeşit hastalık. (*Seydişehir –Kn.)

göbelek (XII) Palamut ya da meşenin göbeği, kozalağın içi. (*Nazilli –Ay.)

göbelek (XIII) Küçük ve şişman köpek yavrusu. (Kuzköy *Ünye –Or.)

göbeleyh [→ **göbelek** (I)]

göbelez [→ **gölbez -1**]

göbelle (I) Yeni doğmuş kuzu. (*Ula –Mğ.)

göbelle (II) **1.** Zekâsı az gelişmiş olan, budala. (Hüyüklü *Yalvaç –Brd.) **2.** Çok zayıf ve güçsüz, cılız. (Turcalar *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)

göbelle (III) [→ **göver** (I)]

göbelle (IV) Herhangi bir bitkinin göbeğinden çıkan sürgünü ve çiçeği. (Kaya *Fethiye –Mğ.)

göben (I) Mahalle çocukları. (–Ks.)

göben (II) Yırtık, giyilmeyecek durumda olan elbise. (Turtul –Dz.)

göbent (I) Havuttan devenin göğsüne inen ip. (Eymir *Bozdoğan –Ay.; –Ant.)

göbent (II) Ölüm ya da sevinç nedeniyle verilen ziyafet, toy, şölen. (Çömlekçi *Bodrum –Mğ.)

göbermek (I) Gebermek, ölmek. (–Tr.)

göbermek (II) İşsiz kalmak. (Köşker –Krş.)

göbersik Kullanılmış küçük sabun. (Gölcük –Mğ.)

göbert (I) Külde pişmiş elma. (*İnebolu –Ks.; –Çr.)

göbert (II) [→ **göbet** (II) **-1**]

göbert (III) Meyvenin kurutulurken yaşlıktan çıkıp da kurumağa yüz tutmuş durumu. (Asarağaç –Sm.)

göbertlen [→ **göbet** (III)]

göbeş [→ **göde** (I)]

göbet (I) [**gōbet** (I), **göbedek** (I), **göğlet, gölet** (III)] Lohusa ziyaretine gidildiğinde ikram edilen yiyecekler. (Hortma *Acıpayam –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Yatağan –Mğ.)

[**gōbet** (I)] : (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

[**göbedek** (I)] : (Aladağ *Karaman, *Bozkır –Kn.; *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.)

[**göğlet**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)

[**gölet** (III)] : (Çuvallı *Yeşilova –Brd.)

göbet (II) [**gobet** (II), **göbert** (II), **göböget, göbüget**] **1.** Akarsu yataklarındaki derin, derince yerler. (Karaviran *Seydişehir, Fariske *Ermenek, –Kn.; Şamlar *Tarsus, Çiftepınar *Mersin –İç.; Çini, Güzelsu *Akseki –Ant.)

[**gobet** (II)] : (–Ist.)

[**göbert** (II)] (Tuzla –Ada.; Namrun *Tarsus –İç.)

2. Burgaç, su çevrisi. (Belenkeşli *Mersin –İç.)

[**göböget**] : (*Seydişehir –Kn.) [**göbüget**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

3. Suyu biriktirmek için önüne yapılan set, büğet. (İslâmköy, *Atabey –Isp.; Karaviran, *Hadım, *Seydişehir, *Ereğli, *Ermenek –Kn.; Alaçeşme –Ant.) **4.** Yapma gölcük. (Alihoca *Ulukışla –Nğ.; Tabancı *Mersin –İç.) **5.** Çökük, göçük alan. (Adatepe *Devrek –Zn.)

göbet (III) [**göbertlen, göbette** (II)] Orman ya da çalılık kesilerek açılan tarla. (Kuyupınar *Göynük –Af.; Kurşunlu *İnegöl –Brs.; Örencik, İğneciler, *Mudurnu –Bo.; –Ist.; Subaşı *Nallıhan –Ank.)

[**göbertlen**] : (–Sm.)

[**göbette** (II)] : (*Alanya –Ant.)

göbet (IV) [→ **göde** (I)]

göbet (V) Basık, kapalı az ışık alan yer. (Yukarısöğütönü *Seyitgazi –Es.)

göbette (I) **1.** Taşlık alanlar arasındaki birkaç metre karelik toprak parçası. (*Kandilli –Ist.) **2.** Su basmayan tarla. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.)

göbette (II) [→ **göbet** (III)]

göbez (I) [→ **gölbez -1**]

göbez (II) [→ **gödek** (I) **-1**]

göbil [**göbül** (IV) **-2**] Tombul çocuk. (*Bor –Nğ.)

[**göbül** (IV) **-2**] : (–Ky.)

göbit [**göbü** (V), **göbüt** (VI)] Kağnı arabalarının ön ve arka taraflarında bulunan iki tahta. (Sarıyer *Boyabat –Sn.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**göbü** (V)] : (*Taşköprü, *Daday –Ks.)

[**göbüt** (VI)] : (*Tosya –Ks.)

göble [**göbele** (III)] **1.** Hizmetçi. (–Ed.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**göbele** (III)] : (*Milas –Mğ.)

2. Yanaşma, ırgat. (*Milas –Mğ.)

göblek [→ **göbelek** (II) **-1**]

göbles [→ **gölbez -1**]

göblez [→ **gölbez -1**]

göbmez Çobanların sütü tuluma doldurup çalkamak suretiyle çıkardıkları yağ. (–Kü.)

göböget [→ **göbet** (II) **-2**]

göbre Gübre. (*Alanya –Ant.)

göbsemek İnek çiftleşme istemek. (*Gerze –Sn.)

göbü (I) **1.** Saç ekmeği, bazlama. (Yazı *Safranbolu –Zn.; Ovacık *Çerkeş, *Kurşunlu –Çkr.; Cihangir –Ist.) **2.** Mayalı hamurdan yapılan ve yağda kızartılan bir çeşit börek. (*Safranbolu –Zn.)

göbü (II) Çamaşır tokacı. (*Çarşamba –Sm.)

göbü (III) Kalın dikiş, yorgan dikişi, ilinti. (–Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)

göbü (IV) Tozlu, topraklı yol. (Sille –Kn.)

göbü (V) [→ **göbit**]

göbüç Değnek oyununda değneğin yerde bıraktığı iz. (Kuruhüyük *Boğazlıyan –Yz.)

göbüget [→ **göbet** (II) **-2**]

göbül (I) [→ **göde** (I)]

göbül (II) Karın. (–Sm.)

göbül (III) [→ **gölbez -1**]

göbül (IV) **1.** [→ **göbel** (I) **-2**] **2.** [→ **göbil**] **3.** Sevimli. (–Bo.)

göbüle [→ **göbele** (II)]

göbülek [→ **göbelek** (II)]

göbümek Yorgan ve şilte gibi şeyleri seyrek ve büyükçe dikmek, sırımak. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

göbürtlemek Dört nala koşmak. (–Kn.)

göbüş (I) Gala denilen çocuk oyununda kazanılan iyi puan. (*Afşin –Mr.)

göbüş (II) Öküz. (Selki *Beyşehir –Kn.)

göbüş (III) Göbek. (–Mr.)

göbüt (I) [→ **göde** (I)]

göbüt (II) Islak. (Kabalar *Çameli –Dz.; *Bor –Ng.; *Ula, *Marmaris –Mğ.)

göbüt (III) Dağ güvercini. (Saray –Çkr.)

göbüt (IV) **1.** Buğday ekmeği. (–Ks.) **2.** Yağlı ekmek. (*Kayaş –Ank.) **3.** Pişmemiş ekmek. (*Bor –Ng.)

göbüt (V) İğ yapmak için hazırlanmış ağaç parçası. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

göbüt (VI) [→ **göbit**]

göbüt (VII) [→ **gömük** (I) **-1**]

göbüt (VIII) [→ **gödek** (II) **-1**]

göccek (I) Tandır üzerine örtülen kalın örtü. (*Develi –Ky.)

göccek (II) [**göccük, göcecek**] Ufak ekmek. (–Bo.)
[**göccük**] : (–Ky.)
[**göcecek**] : (Mühye –Ank.)

göccük [→ **göccek** (II)]

göce (I) [**göcü -2, göçe**] **1.** Tarhana, bulgur yapmak için kullanılan kabuğu soyulmuş ve kırılmış buğday. (Çiftlik, Çığrı *Dinar, *Bolvadin –Af.; *Eğridir ve köyleri, Uluğbey *Senirkent –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; –Ba. ve çevresi; *Mustafa Kemal Paşa –Brs.; –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; *Bozkır –Kn.; Nebiler *Serik, *Korkuteli, *Elmalı ve köyleri –Ant.; *Fethiye ve köyleri, Karaköy, *Milas, Pınarlıbelen *Bodrum, Yerkesik –Mğ.; –Tk.) **2.** Kabuğu çıkarılmış buğday. (*Emirdağ –Af.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Tire –İz.; Nilüfer –Brs.; Alayunt –Kü.; Tokat –Es.; İlyasköy *Karamürsel –Kc.; –Bo.; *Yalova –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Etimesgut, *Beypazarı, Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Milas –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.) **3.** Arpa yarması. (–Brd.; Kılvar *Daday –Ks.)
[**göcü -2**] : (Kılcar *Daday –Ks.) **4.** Alevde ütülmüş taze arpa ya da buğday. (–Ant.) **5.** Kırılmış, yarılmış mısır. (Sığma *Sarayköy –Dz.; Burunkaya, Yakademirciler, Aliköy *Çaycuma –Zn.) **6.** Darı yarması. (Orhaniye *Marmaris –Mğ.) **7.** Bulgur haşlaması. (*Dinar –Af.) **8.** Yarılmış ve kırılmış bulgurdan yapılmış çorba. (Çamköy *Gölhisar –Brd.; –Çkr.) **9.** Mısır kırmasından yapılan çorba. (Sofular, Yakademirciler –Zn.)
[**göçe**] : (–Ant.) **10.** Mısır haşlaması. (Çakılköy –Ist.) **11.** [→ **göce aşı**] **12.** Nişasta. (Hortma *Acıpayam –Dz.) **13.** Baklagillerden, mercimek büyüklüğünde bir çeşit bitki. (*Saray –Tk.)

göce (II) [→ **göcen** (I) **-1**]

göce aşı [**göce** (I) **-11**] Bulgur pilavı. (*Sivrihisar –Es.; *Güdül, *Ayaş –Ank.)
[**göce** (I) **-11**] : (*Kuşadası –Ay.)

göcecek [→ **göccek** (II)]

göcecük [→ **göcek** (VI) **-1**]

göce çorbası Arpa unundan yapılan çorba. (–Bo. ve çevresi)

göce daşı [→ **göce taşı**]

göceğen Bir çeşit kuş. (–Kn.)

göcek (I) **1.** Ağacın gövdesinde dalın çıktığı yer. (Rumkuş –Ada.) **2.** Ağaçların dibinden çıkan sürgün, piç. (–İç.) **3.** Yeni dikilmiş bağ. (*Erbaa –To.)

göcek (II) Bir karış boyunda büyümüş ekin. (*Kartal –Ist.; Aşudu *Darende –Ml.; Silgife *Nizip, –Gaz.; *Göksun –Mr.; Büyükçaylı *Dörtyol –Hat.; Karaözü *Şarkışla, *Gürün, –Sv.; Kızılhisar *Bünyan, *Pınarbaşı ve çevresi –Ky.; Bozdoğan, Kesmeburun *Osmaniye, Doğanbeyli *Kadirli –Ada.)

göcek (III) Taze meyve. (–Mr.)

göcek (IV) Sebze bahçelerinde açılan aralıklı çukurlar. (–Nş.; *Bor –Ng.; *Tarsus –İç.)

göcek (V) Küfe. (–Sm.; Sarıca *Gölköy, Danışman *Fatsa, *Perşembe, –Or.)

göcek (VI) [**göcecük, göçük** (II)] **1.** Semerlerin arka tarafına takılan çengelli demir. (*Kurşunlu –Çkr.; *Sungurlu –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Yz.)
[**göcecük**] **:** (*Şebinkarahisar –Gr.)
[**göçük** (II)]**:** (*Kargı –Çr.; *Tosya –Ks.) **2.** Hayvan semeri. (İncesu *Sungurlu –Çr.)

göcek (VII) **1.** Kilit takılmak için kapıya çakılan halka. (*Fatih –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) **2.** Menteşe. (–To.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

göcek (VIII) İplik makarası. (*Tavas –Dz.)

göcek (IX) Yapıcılıkta tahtaları birbirine tutturmak için kullanılan ağaç. (*Eğridir –Isp.)

göcek (X) Yıkanacak çamaşır. (Güney *Yeşilova –Brd.)

göcek (XI) **1.** Köşe. (–Sm.) **2.** Kıyı, kenar. (Armutlu *Gölköy –Or.)

göcek (XII) [→ **göçek** (II)]

göceklenmek Ekin uygun koşullar içinde büyümek, yükselmek. (*Aksaray, *Bor –Ng.; –Ada.)

göcekli Çok dallı çiçek. (*Aksaray –Ng.)

göcek yümelik Köyde çamaşır yıkanan yer. (Güney *Yeşilova –Brd.)

göcemek Ölmek : *Bu hasta göcer iyi olmaz.* (–Rz. ve köyleri)

göcen (I) [**goce, göce** (II), **göden** (V), **gölbez -2, 3; gösen, gövlez** (I) **-2, güdül** (X)] **1.** Tavşan yavrusu. (İhsaniye, Çay *Bolvadin, Çığrı *Dinar –Af.; Yukarıdinek, Bağıllı, Sofular *Eğridir, Yassıören *Senirkent, –Isp.; Başpınar *Tefenni, Güney *Yeşilova –Brd.; Üçkuyu, Ortaköy *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; Karaağaçlı, Kemaliye *Alaşehir –Mn.; –Ba. ve köyleri; Beyazköy *Ezine, *Gelibolu –Çkl.; Demirdere *Mustafa Kemal Paşa –Brs.; Eğrigöz, Tepecik *Emet, Şaphane *Gediz, Hisarköy *Domaniç, Alayunt –Kü.; Barcak, *Söğüt, Kasımlar *Gölpazarı –Bil.; *Mihalıççık ve köyleri, Karacaören –Es.; İçdedeler –Kc.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Çaykışla –Sk.; *Safranbolu –Zn.; Karabüzey *Araç –Ks.; –Çkr.; –Çr.; *Boyabat –Sn.; *Bafra –Sm.; *Merzifon ve köyleri, –Ama.; *Artova –To.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –El.; Davullu *Hekimhan, Kayışlı –Mr.; Karataş *Çubuk, Çanıllı, *Güdül, *Ayaş, *Beypazarı, *Polatlı, *Nallıhan, Etimesgut –Ank.; *Karaman, Eğridir, Pınarbaşı, –Kn.; *Ko-

zan, *Ceyhan, *Pozantı –Ada.; İshaklar *Gülnar, Çiftepınar *Mersin, *Mut ve köyleri, Teniste *Anamur –İç.; Gilevgi, Apturrahmanlar *Serik, Güzelsu *Akseki, –Ant.; Şerefler, Eldirek, *Ula, *Tirebolu, *Milas, Seki *Fethiye, Yerkesik –Mğ.; Oğulpaşa, Hasanağa, Turpçular *İpsala –Ed.; Çavuşköy *Babaeski, *Vize, *Lüleburgaz, *Pınarhisar *Demirköy –Krk.; Şahin *Malkara, *Çorlu, *Saray –Tk.; Şumnu, Bulgaristan)

[**goce**] : (*Cide –Ks.)

[**göce** (II)] : (–Mğ.)

[**göden** (V)] : (–Ist.; Datya *Reşadiye –To.; Yerkesik –Mğ.)

[**gösen**] : (*Boyabat –Sn.)

2. [→ **gölbez -1**] **3.** Kedi yavrusu. (–Ist.; Eşen, Ağlı *Küre –Ks. ve çevresi; *Çarşamba –Sm.)

[**gölbez -2**] : (Daylı *Boyabat –Sn.; *Merzifon ve çevresi –Ama.)

[**gövlez** (I) **-2**] : (–To. ve köyleri)

[**güdül** (X)] : (Aşağıçayır –Zn.)

4. Ayı yavrusu. (–Zn.)

[**gölbez -3**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

5. Domuz yavrusu. (Burgaçlı *Bahçe –Ada.)

göcen (II) [→ **göcer -2**]

göcengelek Kısa boylu bir çeşit yılan. (*İvrindi –Ba.)

göcer [**göcen** (II), **göcerci, göçek** (VIII), **göçer** (II), **göçerci**] **1.** Tarlanın işlenmiş kısmı. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**göçer** (II)] : (–Dz.)

2. Tarlanın kenar ya da köşe kısmı. (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent, Kumdanlı *Yalvaç –Isp.; –Kn.)

[**göcen** (II)] : (Afşar, Oğuz *Acıpayam –Dz.; Hisarlıkaya *Polatlı –Ank.)

[**göçek** (VIII)] : (Kuzköy *Ünye –Or.)

3. Tarlada çalışan işçiler. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

[**göcerci**] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Kn.)

[**göçerci**] : (–Isp.)

göcerci [→ **göcer -3**]

göcertmek (I) Göç ettirmek. (*Bornova –İz.; –Rz. ve köyleri)

göcertmek (II) Yıktırmak. (*İskilip –Çr.)

göce tarhanası Siyez denilen buğdaydan yapılan yemek. (–Ks.)

göce taşı [**göce daşı**] El değirmeni. (*Çivril –Dz.; Orhankebir *Orhaneli –Brs.)

[**göce daşı**] : (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

göcöz Peygamber çiçeği. (Fakıekincioğlu *Pınarbaşı –Ky.)

göcü 1. Yarılmış bulgurun ince kısmı. (Güney *Yeşilova –Brd.) **2.** [→ **göce** (I) **-3**]

göcük (I) Kuyruğu kopmuş sığır. (*Beykoz –Ist.)

göcük (II) Tan vakti : *Göcükte koyunlar yavrular.* (*Kozan –Ada.)

göcünmek Dayanamamak, katlanamamak. (*İnebolu –Ks.)

göcür (I) **1.** Düşüncesiz (adam). (–Ada.) **2.** İnatçı (adam). (–Ada.)

göcür (II) Kuvvet. (–Ada.)

göcürmek [→ **göçürmek** (I) **-1**]

göç (I) Ev eşyası : *Göçümü topladım.* (*Akyazı –Sk.; –Rz. ve köyleri; –Kn.)

göç (II) **1.** Et döğülen kütük. (–Ml.)
2. Üzüm sıkılan tekne. (–Ml.)

göççek 1. Kadın donu. (*Afşin –Mr.)
2. [→ **gözene** (I)]

göçe [→ **göce** (I) **-9**]

göçeber [→ **göçkün** (I)]

göçek (I) Köy delikanlı ve kızlarının düğünlerde oynadıkları bir çeşit oyun. (*Bornova –İz.; *İskilip –Çr.; –Tr.)

göçek (II) [**göcek** (XII), **göşek**] Deve yavrusu. (*Gölpazarı –Bil.; *Ereğli –Kn.)
[**göcek** (XII)] : (*Lapseki –Çkl.)
[**göşek**] : (Afşar –Ky.)

göçek (III) Ekinin çimlenmesi. (–Ada).

göçek (IV) Devecilerin gece yolculuğu. (Aziziye *Ereğli –Kn.)

göçek (V) Sabaha karşı doğan, yolculara hareket zamanını bildiren parlak yıldız. (Bayat –Af.)

göçek (VI) [**göçelge**] Göçülen yer. (*Bartın –Zn.)
[**göçelge**] : (*Kadirli –Ada.)

göçek (VII) Kayan arazi : *Bu göçek yere ev yapılmaz.* (Aslanköy *Mersin –İç.)

göçek (VIII) [→ **göcer -2**]

göçelge [→ **göçek** (VI)]

göçen Çingene. (*Ilgaz –Çkr.)

göçer (I) [→ **göçkün** (I)]

göçer (II) [→ **göcer -1**]

göçer (III) Kına gecelerinde, kadınları çalgısıyla eğlendiren kadın. (–Bo.)

göçerci [→ **göcer -3**]

göçer evli [→ **göçkün** (I)]

göçergi Tarlayı biçerken ya da sürerken aynı yönde ilerleyen işçi. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

göçertmek (I) Çökertmek. (*Düzce –Bo.)

göçertmek (II) Yemeği sindirmek. (*Düzce –Bo.)

göçertmek (III) Yıkmak. (Bahçeli *Bor –Ng.)

göçgöç Ağustosböceği. (–Mğ.)

göçgün [→ **göçkün** (I)]

göçkün (I) [**göçeber, göçer** (I), **göçer evli, göçgün, göşküncü**] Çadır hayatı yaşayan, göçebe. (Güney *Yeşilova –Brd.; Ovacık *Tavas –Dz.; *İskilip –Çr.; –Or.; *Bor –Ng.)
[**göçeber**] : (–Ml. ve çevresi)
[**göçer** (I)] : (*Osmaniye –Ada.)
[**göçer evli**] : (*Urla –İz.)
[**göçgün**] : (*Bozdoğan –Ay.; –Çr.; *Bor –Ng.; *Milas –Mğ.)
[**göşküncü**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

göçkün (II) Yaşı ilerlemiş (kimse). (*Mudanya –Brs.)

göçmek (I) Kocaya gitmek, gelin olmak. (Okam *Göle –Kr.)

göçmek (II) İhtiyarlamak. (*Düzce –Bo.)

göçmel Herhangi bir yere sonradan gelen (kimse). (*Kurşunlu –Çkr.; –Ank.)

göçmen 1. Memur. (–Ks.) **2.** Kiracı. (–Ks.)

göçö Bodrum, taşlık : *Göçö serindir.* (Gökçesu –Bo.)

göçü (I) **1.** Kapı önü. (*Düzce –Bo.)
2. Ev önünde bir şey ekilmeyen yer. (*Gerede –Bo.)

göçü (II) Eşeği çağırma ünlemi. (–İç.)

göçük (I) **1.** Çökmüş, kaymış toprak. (Çığrı *Dinar –Af.; *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Sarayköy –Dz.; *Akyazı –Sk.; İğnecilei *Mudurnu –Bo.; *Safranbolu, Aliköy *Çaycuma –Zn.;

Satıyüzü, Kayı *Tosya –Ks.; –Çkr.; –Çr.; –Sn.; *Taşova –Ama.; –Yz.; *Kalecik, Elecik –Ank.; *Karaman –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; *Fethiye ve köyleri, *Milas, Kızılkaya –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.) **2.** Ören, yıkıntı. (–Isp.; Honaz –Dz.; Tokat –Es.; *Anamur –İç.; Yerkesik, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.) **3.** Çevresi tepelerle çevrilmiş düz yer. (–Ank.) **4.** Tarlanın çukur yeri. (Çamlı *Ayaş –Ank.)

göçük (II) [→ **göcek** (VI) **-1**]

göçünü yükletmek Son nefesinde olmak. (–Ank.)

göçürmek (I) [**göcürmek**] **1.** Bir bitkiyi yerinden çıkarıp başka yere dikmek. (Başpınar *Tefenni –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Urla –İz.; –Bo.; –Yz.)

[**göcürmek**] : (Çamköy *Gölhisar –Brd.)

2. Fide dikmek. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

göçürmek (II) Yemeği sindirmek. (*Düzce –Bo.)

göçürmek (III) Kız evlendirmek. (*Yusufeli –Ar.)

göçürmek (IV) [→ **göçürtmek**]

göçürtme [**goçürtme**] Sebze fideleri. (–Krş.)

[**goçürtme**] : (*Keçiborlu –Isp.)

göçürtmek [**goçürmek, göçürmek**(IV)] Çöktürmek. (Başpınar *Tefenni –Brd.; *Akyazı ve çevresi –Sk.; –Çr.)

[**goçürmek**] : (İncekum *Silifke –İç.)

[**göçürmek** (IV)] : (*Düzce –Bo.)

göç yolu Yörüklerin her yıl gelip gittikleri yol. (Başağaç *Sandıklı –Af.)

göde (I) [**gebeç** (I) **-1, 2**; **gebedek** (II) **-1**, **gebelek** (III) **-2**, **gebeş -2**, **göbeç, göbeş, göbet** (IV), **göbül** (I), **göbüt** (I), **gödele** (II), **gödelek** (I), **gödemen** (II), **gödeşmen**] **1.** Kısa boylu, şişman, göbekli. (Çiftlik *Dinar, *Sandıklı –Af.; *Eşme ve çevresi –Uş.; İğdecik, Atabey, Yassıören *Senirkent, Kozluca *Keçiborlu, Yaka *Gelendost, Sofular *Eğridir, *Uluborlu –Isp.; Güney, Çuvallı *Yeşilova –Brd.; Karaçay, Honaz, Alaeddin *Acıpayam, *Çal –Dz.; İğdecik *Sancaklıboz –Mn.; –Kü.; Tokat, *Sivrihisar, –Es.; –Çkr.; –Mr.; –Krş.; Fetullah *Develi, Afşar, Pazarören *Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.; –Nş.; *Bor –Nğ.; Yeniköy *Ereğli, Doğanbeyli *Beyşehir, *Akşehir, *Karaman, *Ermenek –Kn.; Tuzla, Çakallı, *Kadirli –Ada.; *Tarsus, Tahanlı *Mersin –İç.; Boztepe *Serik, *Korkuteli, *Kaş ve köyleri, *Elmalı –Ant.)

[**gebeç** (I) **-1**] : (Bağıllı *Eğridir –Isp.; Danışman *Fatsa –Or.)

[**gebedek** (II) **-1**] : (İğneciler *Mudurnu, Karaköy *Düzce –Bo.; Çerçiler *Safranbolu, *Bartın –Zn.)

[**gebelek** (III) **-2**] : (Bereketli *Tavas –Dz.)

[**gebeş -2**] : (İshaklı *Bolvadin –Af.; Darıveren, *Acıpayam, *Tavas, Honaz, –Dz.; *Gelibolu –Çkl.; *Düzce –Bo.; Mülayim *Safranbolu –Zn.; *Taşköprü –Ks.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; Uzunmine –Or.; –Tr. ve köyleri; –Ur.; *Koyulhisar –Sv.; Emirler *Balâ, Karaköy *Nallıhan –Ank.; Köşker –Krş.; *Bor –Nğ.; Sille –Kn.)

[**göbeç**] : (*Develi –Ky.)

[**göbeş**] : (Başpınar *Tefenni –Brd.; *Dinar –Af.)
[**göbet** (V)] : (*Ayaş –Ank.)
[**göbül** (I)] : (Süme *Bulancak –Gr.; –Sv.)
[**göbüt** (I)] : (*Keçiborlu –Isp.; –Brd.; *Kartal –Ist.; *Ilgın –Kn.; Bağyaka *Finike –Ant.)
[**gedele** (II)] : (*Bodrum –Mğ.)
[**gödelek** (I)] : (–Mr.; *Gürün –Sv.; *Ereğli –Kn.; *Kadirli –Ada.; *Mut ve köyleri –İç.)
[**gödemen** (II)] : (Ayvalı *Eğridir –Isp.)
[**gödeşmen**] : (*Kadirli –Ada.)
2. Gebe. (*Dinar ve köyleri –Af.; Aydoğmuş –Isp.; *Anamur, *Mersin, *Mut ve köyleri –İç.; Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)
[**gebeç** (I) **-1**] : (–Sv.)
3. [→ **gede** (I) **-8**]

göde (II) **1.** Güvercin. (*Çivril –Dz.; –Ist.; *Güdül, *Ayaş, *Çubuk, *Beypazarı –Ank.) **2.** Güvercin yavrusu. (Çöplü *Çivril, *Çal –Dz.) **3.** Hayvan yavrusu : *Kaz gödeleri çayırda.* (*Çivril –Dz.)

göde (III) [**gödemiliz**] Bal vermeyen arı. (Genezin *Avanos –Nş.)
[**gödemiliz**] : (*Bor –Nğ.)

göde (IV) Büyük : *Göde göde fişneler.* (Sofular *Eğridir –Isp.)

göde (V) İyi kurumamış üzüm. (–İz.; –Mn.)

göde bakla Bakla. (–Çkr.)

göde balığı Yassı ve iri tatlı su balığı. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Keşanuz –Ank.)

göde böce Bir çeşit böcek. (Kaya *Fethiye –Mğ.)

gödeç (I) **1.** Dersi kitaptan izlemek için öğretmenlerin kullandıkları ince değnek. (*Dursunbey –Ba.) **2.** Orkestra şefinin elindeki değnek. (–Ba.)

gödeç (II) [→ **göveç -1**]

göde göde (I) Fasulye, nohut gibi sebzelerin su içinde şişmeleri (için).

göde göde (II) Öbek öbek, yığın yığın : *Göde göde toprak.* (Virancık *Emet –Kü.)

göde gövercin İri ve koyu mavi renkli bir çeşit güvercin. (*Eğridir, *Sütçüler ve köyleri –Isp.)

gödek (I) [**gobalak** (II), **gobuk** (I), **godak** (II), **godal** (I), **goddik, godek** (I), **godelek -1, gollik** (III), **göbel** (IV), **göbez** (II), **gödeş** (III), **gödeyh, güdük** (XI)] **1.** Kısa (boy için). (–Dz.; –Çr.; Akyazı, *Merzifon ve çevresi –Ama.; *Zile ve köyleri –To.; Mağaracık, *Çıldır –Kr.; Karaözü *Gemerek –Sv.; *Haymana –Ank.; –Krş.; –Ky.)
[**gobalak** (II)] : (–Kn.)
[**gobuk** (I)] : (–Ada.)
[**godak** (II)] : (Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**godal** (I)] : (*Tefenni –Brd.)
[**goddik**] : (*Arapkir –Ml.)
[**godek** (I)] : (*Zile –To.; –Kr.)
[**godelek -1**] : (Telin *Gürün –Sv.)
[**gollik** (III)] : (*Kelkit ve köyleri –Gm.; –Ezc.)
[**göbel** (IV)] : (–Dz.; Karaözü *Gemerek –Sv.; *İncesu –Ky.)
[**göbez** (II)] : (*Kandıra –Kc.)
[**gödeş** (III)] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
[**gödeyh**] : (*Iğdır –Kr.)
[**güdük** (XI)] : (–Ky.; *Silifke –İç.)
2. Şiş karınlı (adam). (Kılbasan *Karaman –Kn.)

gödek (II) [**gotlez** (I), **göbüt** (VII)]
1. Kuyruksuz kümes hayvanı. (–Çr.; –To.; –Sv.; –Ank.; *Mucur, Köşker –Krş.; *Develi, Türkmen *Bünyan –Ky.)
[**gotlez** (I)] : (Sincan *Divriği –Sv.)
[**göbüt** (VIII)]: (Başpınar *Tefenni –Brd.)
2. Tavuk. (–Krş.)

gödek (III) Lokma. (*Dursunbeyli –Ba.; *Biga –Çkl.)

gödek (IV) [→ **godik** (II) **-3**]

gödek (V) Sapanın el ile tutulan kısmı, tutak. (*Perşembe –Or.)

gödek (VI) [→ **gödele** (I)]

gödek (VII) [→ **güdekçi** (I)]

gödek (VIII) [**güdük** (IX) **-1**] **1.** Halka biçiminde yapılan ev ekmeği. (Gömele *Söğüt –Bil.)
[**güdük** (IX) **-1**] : (–Kn. ilçe ve köyleri)
2. Saçta pişirilen mayasız yufka, bazlama. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.; Ilıcaksu *Domaniç, Alayunt –Kü.) **3.** Yağlı ve kıymalı pide. (Hüseyinler, Aydıncık *Bandırma –Ba.; *Biga –Çkl.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) **4.** Bir çeşit poğaça. (*Domaniç –Kü.) **5.** Yumurtalı ekmek ya da çörek. (–Brs.; *Satılmış –Es.)

gödekleme Kesilmiş meşe kütüğünün üzerindeki balta izleri. (–Çr.)

gödeklemek (I) [→ **gödellemek**]

gödeklemek (II) Birşeyi keserek boyunu kısaltmak. (–Çr.)

gödel (I) Büyük tahta kaşık, kepçe. (–Ist.; Kazyaka, Kirpe *Safranbolu –Zn.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gödel (II) Köpek yiyeceği, yal. (Kapaklı –Mr.)

gödel (III) Su sırası, su nöbeti. (–Dz.)

gödel (IV) Çok pişmiş yemek. (–Sm.)

gödele (I) [**gebece** (II) **-1**, **gödek** (VI), **gödeleç, gödeleş**] Boyu kısa, geniş karınlı küp. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *İncesu –Ky.)
[**gebece** (II) **-1**] : (*Ürgüp, –Nş.; –Nğ.; –Kn.)
[**gödek** (VI)] : (Danışman *Fatsa –Or.)
[**gödeleç**] : (–Nğ.)
[**gödeleş**] : (*Bor –Nğ.)

gödele (II) [→ **göde** (I)]

gödele (III) Cendere gibi sıkıştıran alet. (–Sn.)

gödeleç [→ **gödele** (I)]

gödelek (I) [→ **göde** (I)]

gödelek (II) Yontularak dört köşe durumuna getirilmiş ağaç kütüğü. (–Sn.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gödelek (III) Kesik kuyruklu köpek. (–Gaz.)

gödelek (IV) Yaprakları ve yumrusu pancara benzeyen ve yumrusu çiğ olarak yenen bir çeşit bitki. (*Silifke –İç.)

gödelek (V) [→ **güdekçi** (I)]

gödeleş [→ **gödele** (I)]

gödelez Şişman ve kısa boylu çocuk. (Bayat *Emirdağ –Af.; İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gödeli elbise Belden aşağı genişleyerek inen üçgen biçimindeki sekiz, on iki parçadan meydana gelen elbise eteği. (*Merzifon –Ama.)

gödellemek [**gödeklemek** (I)] Karıştırmak : *Tenceredeki yemeği gödelleyiver.* (*Taşköprü –Ks.; –Çr.; –Sm.; Kızköy *Ünye –Or.)
[**gödeklemek** (I)] : (Durağan *Boyabat –Sn.)

gödelmek Yumruklaşmak, şişmek, çıkıntı meydana getirmek. (*Pınarbaşı –Ky.; *Ereğli –Kn.; –Ada.)

gödemek (I) Lohusa ziyaretine gidenlere ikram edilen çerez, yiyecek. (Kozluca *Keçiborlu –Isp.)

gödemek (II) Çobanların yavrulayan hayvanların sahiplerinden aldıkları bahşiş. (Kozluca *Keçiborlu –Isp.; Selki *Beyşehir –Kn.)

gödemen (I) Memleketin ileri gelenlerinden. (*Çivril –Dz.)

gödemen (II) [→ **göde** (I)]

gödemen (III) [→ **gede** (I) **-8**]

gödemiliz [**göde** (III)]

göden (I) [**goden** (I), **göğden**] **1.** Kurbağa. (–Zn.; Küçüklü, Irmaksırtı, *Çarşamba, *Alaçam, –Sm.; Danışman, *Fatsa, Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Akkuş, *Ünye, *Uluğbey, –Or.; Sasu *Bulancak, Adaköy, Boztekke, –Gr.; *Hafik, *Suşehri –Sv.)

[**goden** (I)] : (–Sm.)

[**göğden**] : (*Perşembe –Or. ve köyleri)

2. Kurbağanın bağırsağı. (*Ünye –Or.) **3.** Kaplumbağa. (*Çarşamba –Sm.)

göden (II) [**goden** (II), **gödenek**] **1.** Karın, işkembe. (Sücüllü *Yalvaç –Isp.; Kavak *Yeşilova –Brd.; Ovacık *Tavas –Dz.; *Çeşme –İz.; *Domaniç –Kü.; *Sivrihisar –Es.; *Düzce –Bo.; –Yz.; *Haymana –Ank.; Köşker –Krş.; –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; –Ada.)

[**goden** (II)]: (Bahçeli *Bor –Nğ.)

2. Mide. (Sücüllü *Yalvaç –Isp.; Kavak *Yeşilova –Brd.; –Ba.; –Ky.; *Silifke –İç.) **3.** Boğaz : *Gödeniñe gara yara çıha.* (*Iğdır –Kr.) **4.** Göğüs. (Peçenek *Kızılcahamam –Ank.) **5.** Son, hayvan etenesi. (Seki *Acıpayam –Dz.)

göden (III) **1.** Çoban sucuğu. (Harput –El.; Eğin –Ml.) **2.** Pastırma. (*Kemaliye –Ezc.)

göden (IV) Bir çeşit çocuk maması. (*Gürün –Sv.)

göden (V) [→ **göcen** (I) **-1**]

göden (VI) Çıplak, elbisesiz. (*Erbaa –To.)

göden (VIII) Zayıf ve cılız. (*Göynük –Bo.)

göden (VIII) Sevgili. (–Ank.)

göden (IX) Yüksekten akan suyun yerde açtığı çukur. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gödenbel [→ **gödenli -1**]

gödenek (Kerkük)

göden gözü Su toplamış nasır kabarcığı. (Şıhlar *Ulubey –Or.)

gödeni deşik Sık sık yellenen (kimse). (–Çr.)

göden kurbağa Bir çeşit kara kurbağa. (*Marmaris –Mğ.)

gödenli [**gödenbel, gödensiz**] **1.** Çok yiyen, obur. (*Ahlat –Bt.; *Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.)

[**gödenbel**] : (*Iğdır –Kr.)

[**gödensiz**] : (*Aksaray –Nğ.)

2. Geniş karınlı : *İneğimiz çok gödenliydi.* (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gödensiz [→ **gödenli -1**]

gödermek Bir şey hafifçe şişmek. (–Af.; *Anamur –İç.)

gödesepek Köstebek. (Aslanköy *Mersin –İç.)

gödeş (I) Semiz, etli. (–Isp.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

gödeş (II) Her işe karışan, saygısız. (Karaçulha *Fethiye –Mğ.)
gödeş (III) [→ **gödek** (I) **-1**]
gödeşmen [→ **göde** (I)]
gödeyh [→ **gödek** (I) **-1**]
gödlek Ahlâksız adam. (*Çarşamba –Sm.)
gödrü Bir iş için yapılan pazarlık. (–Gm.)
gödük (I) On iki ya da on beş okkalık eski bir tahıl ölçüsü. (*Çarşamba –Sm.; Sarıköy *Merzifon –Ama.; Çilehane *Reşadiye –To.; Kuzköy *Ünye, Sarıca *Gölköy, –Or.; *Şebinkarahisar –Gr.; *Zara, Hacılyas *Koyulhisar, *Divriği –Sv.)
gödük (II) İçine tereyağı konulan ağaç kap. (Çilehane *Reşadiye –To.)
gödümen Şimşek. (–Kr.)
gödüreç [→ **güdü** (I)]
gödüredi Beyaz renkli dolgun çavdar. (*Hadım –Kn.)
gödürge Su değirmenini indirip çıkartan ya da ayarlayan kaldıraç.(*Kurşunlu –Çkr.)
gödürsüzlenmek Arsızlanmak. (–Sm.)
göelemek Ağızda bir şeyi gevelemek, yutamamak : *Ağzına alıp eppeği göeleme.* (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
göeze [→ **gök görmedik -1**]
göfek [→ **göbelek** (I)]
göfer (I) Kuvvet. (Başpınar *Tefenni –Brd.; Tokat –Es.)
göfer (II) Nefes. (*Akseki –Ant.)
göften Evlerin bodrum katlarındaki yer altı deposu. (Talas –Ky.)
göğ (I) [**goğ** (III), **goo** (I), **gö** (I), **göv** (I), **göve** (I)] Gökyüzü. (İğnecik –Isp.; Peşman *Daday –Ks.; Danışman *Fatsa –Or.; *Hozat –Tn.; *Bor –Nğ.; Şeref *Yatağan –Mğ.)

[**goğ** (III)] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; İncekum *Silifke –İç.)
[**goo** (I)] : (–Nğ.)
[**gö** (I)] : (Çıtak *Çivril –Dz.; Kuzköy *Ünye –Or.)
[**göv** (I)] : (Çığrı *Dinar –Af.; Oğuz *Acıpayam, Çöplü *Çivril –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; Peşman *Daday –Ks.; –Sm.; Eskihüyük *Şarkışla –Sv.; *Bahçe –Ada.)
[**göve** (I)] : (Düğrek –Mğ.)
göğ (II) **1.** [→ **gök** (II) **-1**] **2.** [→ **gök** (II) **-2**]
göğ (III) [→ **gök** (I)]
göğa (I) Değirmenlerde öğütülen buğdayın döküldüğü tahtadan yapılmış kap. (Palha *Divriği –Sv.)
göğa (II) Kındıra ya da ayrık otu denen bir çeşit bitki kökü. (–Ezc.)
göğan (I) **1.** İri karasinek. (İshaklı –Af.) **2.** [→ **göğem** (I)]
göğan (II) Boş kovan. (Palha *Divriği –Sv.)
göğ baldırcan Yeşil, ham domates. (Yalıyalı *Develi –Ky.)
göğ başa inmek Dayanılmaz bir sarsıntı ve üzüntü duymak : *Onuñ ölüm haberini duyunca göğ başıma indi sandım.* (*Bor –Nğ.)
göğce (I) [**göğelek, gökce, gökçe** (I)] Ağaçlarda görülen ve asalak olarak yaşayan bir bitki, ökseotu. (–Çr.; *Ulubey –Or.; Sevin, Kötüre *Afşin –Mr.; Çepni *Gemerek, *Gürün –Sv.; Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.; *Akşehir, Marcak *Karaman –Kn.; *Mut –İç.)
[**göğelek**] : (Bağıllı *Eğridir, *Sütçüler, *Yalvaç –Isp.; *Ürgüp –Nş.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Anamur –İç.)
[**gökce**] : (*Merzifon ve çevresi

–Ama.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.)
[**gökçe** (I)] : (*Merzifon –Ama.; –Çr.; –To.; Sarmaşık *Fatsa, Sarıca *Gölköy, Kuzköy *Ünye –Or.; *Koyulhisar, Çepni *Gemerek –Sv.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.)
göğce (II) [**gökçe** (II)] Hamsiye benzer bir çeşit tatlı su balığı. (*Bergama –İz.; –Nğ.)
[**gökçe** (II)] : (*Mustafa Kemal Paşa, *Mudanya –Brs.)
göğcek (I) **1.** [→ **gökçek** (I) **-1**] **2.** Güler yüzlü. (–Kr.)
göğcek (II) Bir çeşit üzüm. (Çepni *Gemerek –Sv.)
göğcür Tahılın içindeki yabanî tohum. (*Çal –Dz.)
göğçek [→ **gökçek** (I) **-1**]
göğçıhı Renkli ve çiçekli bezden yapılmış para kesesi : *Göğçıhıdan para çıkardılar.* (Sadak *Kelkit –Gm.)
göğde 1. Vücut. (Köşker –Krş.) **2.** Ölü vücut. (Bayındır –Kn.)
göğdeli (I) İri yapılı, iri yarı. (*Bor –Nğ.)
göğdeli (II) Bir çeşit zerdali. (–Nğ.)
göğden [→ **göden** (I) **-1**]
göğdün Yağı çıkarılmış tahıl posası, küspe. (Topaç, *Boğazlıyan –Yz.; –Ank.; Erkilet, *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.)
göğdünoğlu yağmuru Hafif ve ıslatıcı yağan yağmur. (–Sv.)
göğe (I) Tavuk, horoz ve kuşların başlarında bulunan yuvarlak tüy yığını. (*Divriği –Sv.)
göğe (II) Kaba ve hafif taş. (Emirler *Balâ –Ank.)
göğe bırakmak Atı çayıra çıkarmak. (*Andırın –Mr.)

göğeç 1. İçinde yemek pişirilen toprak kap. (Kızılköy *Dinar –Af.; Yassıören, Uluğbey *Senirkent –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; –Kn.) **2.** Toprak kapta pişirilen yemek. (–Çr.)
göğe çekilmek Yok olmak, kaybolmak: *İnsaf, merhamet göğe çekilmedi ya!* (*Bor –Nğ.)
göğe çıkan Şenlik gecelerinde yakılan fişek, maytap. (*Kilis –Gaz.)
göğef Taze cevizin dışındaki yeşil kabuk. (Harşıt *Torul –Gm.)
göğe gelmek [**göğelemek, göğsemek, göğülemek** (II), **göksemek** (I), **göve gelmek, gövsemek, göye gelmek**] Dişi hayvan çiftleşmek istemek. (*Gerede, *Düzce –Bo.; Saray –Çkr.; –Ama.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Ağılcık *Çubuk, Etimesgut, Kıbrıs –Ank.)
[**göğelemek**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)
[**göğsemek**]: (Maksutlu, –Çr.; *Merzifon ve köyleri, –Ama.)
[**göğülemek** (II)] : (Güney *Yeşilova –Brd.)
[**göksemek** (I)]: (*İskilip –Çr.; Alişar *Merzifon –Ama.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**göve gelmek**] : (–Ks. ve çevresi)
[**gövsemek**] : (*Tosya –Ks.; –Çkr.)
[**göye gelmek**] : (–Çkr.)
göğeğen [→ **göğem** (I)]
göğek [→**güğek**]
göğelek [→ **göğce** (I)]
göğeleme [→ **göğleme** (I)]
göğelemek [→ **göğe gelmek**]
göğelempe Göğe doğru anlamında kullanılır. (–Nğ.)
göğelez [→ **gölbez -1**]
göğeli [→ **göğ** (II) **-2**]

göğel ördek Yeşil ördek. (–Es.)

göğem (I) [**göğan** (I) **-2, göğeğen, göğemik, göğen** (I)] Hayvanlara zarar veren gök renkli bir çeşit sinek ya da böcek. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç, *Eğridir –Isp.; Keskin, Tokat –Es.; *Kandıra –Kc.; Kızık *Artova –To.)
[**göğan** (I) **-2**] : (Aşağıkayı *Tosya –Ks.)
[**göğeğen**] : (*Mut ve köyleri –İç.)
[**göğemik**] : (Yaka *Gelendost –Isp.)
[**göğen** (I)] : (Çığrı *Dinar –Af.; Sofular *Eğridir, *Sütçüler –Isp.; *Anamur –İç.)

göğem (II) [**göğem eriği, göğ erik**] Bir çeşit yabanî, ekşi erik. (*Eğridir –Isp.; *Emet –Kü.; Keskin, Tokat –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Sm.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**göğem eriği**] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Eğrigöz *Emet –Kü.; Karkıncık *Artova –To.)
[**göğ erik**] : (*Bor – Nğ; *Ermenek –Kn.)

göğem (III) Koyun, keçi gibi hayvanların, ilkbaharda yeşil ot yedikten sonraki dışkısı. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

göğem (IV) Yapraklanmış ekin. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

göğemcik Böğürtlen. (İnköy –Kü.)

göğem eriği [→ **göğem** (II)]

göğemik [→ **göğem** (I)]

göğen (I) [→ **göğem** (I)]

göğen (II) Bir çeşit mantar. (–Çr.)

göğen (III) İçinde su ısıtılan büyükçe ibrik. (Çilehane *Reşadiye –To.)

göğen (IV) Yeni yapılan ekmek tandırının iç yüzeyini parlatmak için kullanılan yuvarlak pürüzsüz taş. (*Gürün –Sv.)

göğen (V) Yeşillik. (–Ks.)

göğenmek Elbise. (Mühye –Ank.)

göğer (I) [→ **göver** (I)]

göğer (II) Koyu pembe. (*Ermenek –Kn.)

göğerci [**göğerçile, göherçile**] Nem. (Kızılköy *Dinar –Af.)
[**göğerçile**] : (Zana –Ama.)
[**göherçile**] : (–Kn.)

göğerçile [→ **göğerci**]

göğerçin [→ **göğercin**]

göğeri (I) [**gökeri -1, 2; göveri** (I) **-1**] **1.** Sebze. (Çiftlik *Dinar, *Sandıklı –Af.; Yarıkkaya *Yalvaç, Yılanlı *Eğridir –Isp.; Dağal *Çal, –Dz.; Eğrigöz *Emet –Kü.; –Gaz.)
[**gökeri -1**] : (*Bergama –İz.; *Reşadiye –To.)
[**göveri** (I) **-1**] : (*Dinar –Af.; İshaklı, Emircik *Çivril –Dz.; *Demirci –Mn.; Narlıdere –Bt.)
2. Çayır, çimen, yeşillik. (İlyas *Keçiborlu –Isp.; –Dz.; –Ba. ve çevresi; –Sn. ve çevresi; Vazıldan *Divriği –Sv.; Akçalar *Seydişehir –Kn.)
[**gökeri -2**] : (*Bergama –İz.; *Reşadiye –To.)

göğeri (II) [**göveri** (IV)] Eskiden toprak ürünlerinden alınan onda bir oranında vergi. (*Ayancık –Sn.; *Bor –Nğ.; –Kn.)
[**göveri** (IV)] : (Karaağaç, *Düzce –Bo.; –Ama.)

göğ erik [→ **göğem** (II)]

göğerilik Su yakınında sebze ekmek için ayrılan tarla. (*Akşehir –Kn.)

göğermek (I) [**gogarmak, goğermek, gövermek** (I) **-1, göyermek -1, güvermek** (I) **-1**] Bitki büyüyerek yeşermek, yeşillenmek. (Çığrı *Dinar –Af.; Beyköyü, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Uluğbey *Senirkent –Isp.;

Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Honaz, *Çal, *Acıpayam –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Karakuyu *Torbalı –İz ; *Savaştepe, *Susurluk –Ba.; –Çkl.; –Kü.; *Kandıra –Kc.; *Mudurnu, *Düzce –Bo.; –Ks.; –Sn.; –Sm.; Yavuz *Şavşat, Erkinis *Yusufeli –Ar.; –Kr. ve çevresi; Ergangelinsi –Ezc.; *Erciş –Vn.; *Ahlat –Bt.; *Ağın, *Keban, –El.; Aşudu *Darende –Ml.; *Afşin ve köyleri –Mr.; –Hat.; *Gürün, *Koyulhisar, –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Pınarbaşı ve çevresi –Ky.; –Nş.; *Bor –Ng̃.; Manyas *Karaman, Kıreli *Beyşehir, *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.; *Fethiye ve köyleri, *Milas, Yerkesik –Mğ.)

[**gogarmak**] : (Aşağıırmaklar *Ardanuç –Ar.)

[**goğermek**] : (Tokat –Es.; Bahçeli *Bor –Ng̃.)

[**gövermek** (I) **-1**] : (*Emirdağ –Af.; *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Sürez *Bozdoğan, Burgaz *Kuşadası –Ay.; Seki *Ödemiş –İz.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; *Düzce –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; –Sn. ve köyleri; *Kilis –Gaz.; Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.; *Bünyan –Ky.; *Bor –Ng̃.; *Osmaniye –Ada.; *Bodrum, *Fethiye ve köyleri, Düğrek, *Milas, –Mğ.)

[**göyermek -2**] : (–El.)

[**güvermek** (I)] : (*Ödemiş –İz.; –Ba.; *Şebinkarahisar –Gm.; Eşke *Divriği, Çöplü *Gürün –Sv.; –Ky.; –Krş.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

göğermek (II) [**goğermek** (II), **govermek** (I), **gömgök olmak -1, 2; gövermek** (II) **-1, 2**] **1.** Vurma ya da çarpma sonunda vücudun herhangi bir yeri morarmak, çürümek. (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; *Kandıra –Kc.; *Düzce –Bo.; –Ks.; Saray *Kurşunlu –Çkr.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Yavuz *Şavşat –Ar.; –Kr. ve çevresi; *Ağın, *Keban –El.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Hacıilyas, Yukarıkale *Koyulhisar, –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Nş.; *Bor –Ng̃.; *Karaman, *Ermenek –Kn.; Ceylan *Fethiye –Mğ.; *Silifke –İç.)

[**goğermek** (II)] : (Tokat –Es.)

[**govermek** (I)] : (Bahçeli *Bor –Ng̃.)

[**gömgök olmak -1**] : (Yavuz *Şavşat –Ar.)

[**gövermek** (II) **-1**] : (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; Dadıç –Bo.; Sapanca –İst.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; Cenciğe –Ezc.; *Nizip –Gaz.; *Bünyan –Ky.)

2. Vücudun herhangi bir yeri soğuk etkisiyle morarmak, kızarmak. (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Sm.)

[**gömgök olmak -2**] : (Yavuz *Şavşat –Ar.)

[**gövermek** (II) **-2**] : (*Gemlik –Brs.)

göğermek (III) [**göyermek -2**] **1.** Küflenmek : *Ekmekler göğermiş.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Brs.; –Kü.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ng̃.)

[**göyermek -2**] : (Cenciğe –Ezc.)

2. Kalaysız bakır kaplar oksitlenmek : *Bakır karavana göğermiş, kalaylatalım.* (Alayunt –Kü.; *Bozdoğan –Ay.; Uluşiran *Şiran –Gm.;

–Kr. ve çevresi; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Milas –Mğ.)

göğermek (IV) Çok acıkmak (mecazen : *Açlıktan göğnüm göğerdi.* (Saray –Çkr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)

göğermek (V) Sabahleyin ortalık aydınlanmaya başlamak, şafak sökmek. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

göğermek (VI) İyi yıkanmayan çamaşırın rengi değişmek, morarmak : *çamaşır göğerdi.* (–Sm.)

göğermek (VII) Çocuk yetiştirmek, büyütmek : *Seni göğermiye!* (İlenç olarak kullanılır). (–Ezm.)

göğerti (I) [**goğeri, goğerti, gok** (II), **goktereke, göğertü** (I), **göklük** (I), **göverti** (I), **gövlük, göyeri, göyerti, güverti, güyesi**] Yeşillik, yeşerti, sebze (bitki hakkında). (Çığrı *Dinar –Af.; Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Uluğbey *Senirkent, *Eğridir ve köyleri –Isp.; Çuvallı, Güney *Yeşilova, Kuşbaba *Bucak, –Brd.; Yukarıseyit, Ekse, Hadım *Çal, Oğuz *Acıpayam, Honaz ve köyleri –Dz.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; *Kandıra –Kc.; *Düzce –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; Arpaköy –Or.; *Iğdır –Kr.; Erkinis *Yusufeli –Ar.; *Erciş –Vn.; *Ağın, *Keban –El.; Aşudu *Darende, *Arapkir –Ml.; *Kilis –Gaz.; –Hat.; Çamova *Divriği, *Gürün, *Gemerek –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Krş.; *Pınarbaşı ve çevresi –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek, *Karaman –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik –Mğ.)

[**goğeri**] : (*Yeşilova –Brd.)

[**goğerti**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.; Tahtacı *Silifke –İç.)

[**gok** (II)] : (İncekum *Silifke –İç.)

[**goktereke**] : (Salda *Yeşilova –Brd.)

[**göğertü** (I)] : (*Merzifon ve köyleri, Zana ve çevresi –Ama.)

[**göklük** (I)] : (–Ba.; *Mut ve köyleri –İç.)

[**göverti** (I)] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Düzce –Bo.; Kavak –Sm.; Sepetti *Taşova –Ama. ve köy!eri; Akarsu *Ardanuç, Utav *Yusufeli –Ar.; *Nizip –Gaz.; Şekeroba, Önsen –Mr.; *Bor –Nğ.; *Osmaniye –Ada.)

[**gövlük**] : (Uzunmusa ve çevresi –Or.; Denizli *Vakfıkebir –Tr.; *Şarkışla ve çevresi –Sv.; –Nğ.)

[**göyeri**] : (*Tavşanlı –Kü.)

[**göyerti**] : (*Iğdır –Kr.)

[**güverti**] : (*Emirdağ –Af.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Ur.)

[**güyesi**] : (*Emet –Kü.)

göğerti (II) Vurma ve çarpma sonunda vücutta meydana gelen çürüklük, morartı. (Duman *Dinar –Af.; *Kandıra –Kc.; *Düzce –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; Ersis *Yusufeli –Ar.; *Ağın, *Keban –El.; –Hat.; *Ermenek –Kn.)

göğerti (III) **1.** Kalaysız bakır kaplarda meydana gelen mavi renkli oksit. (Honaz ve köyleri –Dz.; –Çr.; Ersis *Yusufeli –Ar.; –Hat.; *Ermenek –Kn.) **2.** Çökelek peynirinin küflenmesi, yeşermesi. (–Çr.; Ersis *Yusufeli –Ar.)

göğerti (IV) [**göğertü** (II)] Sebze bahçesi : *Bizim göğertiye domuzlar yayılmış.* (–Mr.)

[**göğertü** (II)] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

göğertlek İyi yıkanmayan çamaşırın morarması, kirli görünmesi hali. (–Sm.)

göğertleşmek Ağaç kütükleri ya da tomruklar uzun süre kar ve yağmur altında kalarak yeşermek. (Alayunt –Kü.)

göğertme [**gövertme** (II)] Kolera hastalığı. (–Çr.)
[**gövertme** (II)] : (–Çr.)

göğertmek Kızdığı kimseye gözlerini açarak bakmak : *Gözlerini niçin göğertiyorsun yine?* (İğdecik –Isp.)

göğertü (I) [→ **göğerti** (I)]

göğertü (II) [→ **göğerti** (IV)]

göğe salmak [**goğe koyvermek, göğlemek**] İlkbaharda hayvanları taze ota salmak. (*Emet –Kü.)
[**goğe koyvermek**] : (*Keçiborlu –Isp.)
[**göğlemek**] : (–Çr.)

göğez (I) [→ **gökgörmedik -1**]

göğez (II) Koyu mor (renk). (*Bornova –İz.)

göğez (III) [**gengez**] Ufuk. (Yakupaptal *Bayburt –Gm.)
[**gengez**] : (Yakupaptal *Bayburt –Gm.)

göğezi [→ **gövezi -1**]

göğ göğüş [→ **gök yeşil**]

göğ keçemen [→ **gök yeşil**]

göğle (I) [→ **gölle** (I) **-2**]

göğle (II) Çıkacak ürüne dayanarak, başka yerden ödünç para alma. (*Gürün –Sv.)

göğlek Sonbaharda ağaçlarda sararmış yapraklar arasında kalan yeşil yapraklar. (Bayat *Aziziye –Af.)

göğleme (I) [**göğeleme, göğüleme, göğülemek** (I), **gövleme**] Keçi yavrusu. (Kuşbaba *Bucak –Brd.; *Manavgat –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
[**göğeleme** (I)] : (–Isp.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)
[**göğüleme**] : (Karaağaç *Fethiye –Mğ.)
[**göğülemek** (I)] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gövleme**] : (–Mn.)

göğleme (II) Kısır. (Kerim *Burhaniye –Ba.)

göğleme (III) Yeşil yaprakları kurutulup kıyılarak içilen tütün. (*Bor –Ng.)

göğleme (IV) Ürünün verimi hakkında tahmin yürütme. (–Hat.)

göğleme (V) Çocukların oynadıkları bir çeşit oyun. (Keçek *Oltu –Ezm.)

göğleme (VI) İlk ürünü alındıktan sonra yerine ekilen başka bir bitkinin, meyvesi olmadan biçilmesi. (Çepni *Gemerek –Sv.)

göğlemek [→ **göğe salmak**]

göğleme yemek Yiyeceği yetmeyen bir çiftçi yeni üründen vermek üzere başkasından ödünç yiyecek almak. (Çöplü *Gürün –Sv.)

göğlemez Tere gibi yenen, baharlı bir çeşit bitki. (–Ng.)

göğlet [→ **göbet** (I)]

göğle yemek Çiğ, pişmemiş yemek. (–Çr.)

göğlez [→ **gölbez -1**]

göğlü [→ **gövezi -2**]

göğn Gönül : *Bakalım göğnü var mı?* (–Kr. ve köyleri)

göğnek 1. [→ **göynek** (I) **-1**] **2.** Kadın elbisesi. (*Beykoz –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

göğnemek [**göynemek** (III) **-2**] **1.** Olmak, olgunlaşmak. (Güney *Ye-

şilova –Brd.; Şıhlar *Ulubey –Or.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**göynemek** (III) **-2**] : (Söğüt *Orhaneli, Çekirge –Brs.; *Alucra –Gr.)
2. İhtiyarlamak. (Şıhlar *Ulubey –Or.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

göğnü (I) [**göğnük** (II), **göğnümüş, göynü**] İyice olmuş meyve. (Güney *Yeşilova –Brd.; Muscak *Çarçamba –Sm.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Ünye, Bayadı –Or.; Nefsiköseli *Görele, *Alucra –Gr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Çavuşköy *Babaeski –Krk.)
[**göğnük** (II)] : (–Ama.; *Afşin ve köyleri –Mr.; *Akseki –Ant.; Çavuşköy *Babaeski –Krk.)
[**göğnümüş**] : (–Sm.)
[**göynü**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Sn.; Asarağaç *Çarşamba –Sm.; Aybastı, Sarıca *Gölköy –Or.; *Görele –Gr.)

göğnü (II) Çürük rengi. (*Şebinkarahisar –Gr.)

göğnü geçmek Uyumak, uykuya dalmak. (*Bor –Nğ.)

göğnügsü [→ **göğnüksü**]

göğnü istemek [**göğnü olmak**] İstekli olmak, dilemek. (–Hat.)
[**göğnü olmak**] : (–Çr.)

göğnük (I) [**göğüntü** (I), **gönük** (II), **göynük** (I)] Az yanmış, ateş karşısında renk değiştirmiş kumaş. (*Eşme –Uş.; Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Perşembe ve köyleri –Or.; Piraziz, *Tirebolu –Gr.; *Nizip –Gaz.; *Afşin ve köyleri –Mr.; –Sv.; *Karaman –Kn.; *Osmaniye –Ada.; Yerkesik –Mğ.)
[**göğüntü** (I)] : (*Afşin –Mr.)
[**gönük** (II)] : (*Uluğbey –Or.; Harşıt *Torul –Gm.)
[**göynük** (I)] : (Sofular *Eğridir, Yassıören *Senirkent –Isp.; *Görele –Gr.; –Gaz.; İbrala *Karaman –Kn.; Ferhenk *Anamur –İç.)

göğnük (II) [→ **göğnü** (I)]

göğnük (III) Çamın sert, siyah ve yağlı kısmı. (*Afşin ve köyleri –Mr.; –Ada.)

göğnük (IV) [**göynük** (II)] Üzüntüden ağlar duruma gelme. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Kuzköy *Ünye –Or.)
[**göynük** (II)] : (Cebel *Eğridir –Isp.)

göğnük (V) Su birikintisi. (–Brd.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

göğnük (VI) İrin ve kan toplamış yara, bere. (*Nizip –Gaz.; Karaçulha *Fethiye –Mğ.)

göğnük (VII) [→ **göynük** (III) **-2**]

göğnükmek **1.** Üzülmek. (*Ulubey –Uş.) **2.** Meraklanmak. (*Ulubey –Uş.) **3.** Üzüntüden ağlar duruma gelmek. (*Çal –Dz.)

göğnüksü [**göğnügsü, göğüntü** (II)] Yanık kokusu. (Aşudu *Darende –Ml.; *Anamur –İç.; Belenilvat *Akseki –Ant.; Yerkesik –Mğ.)
[**göğnügsü**] : (–Brd.)
[**göğüntü** (II)] : (*Afşin –Mr.)

göğnülmek [→ **göynümek** (I)]

göğnümek (I) [→ **göynümek** (I)]

göğnümek (II) [**goyünmek, göğünmek** (II), **gönmek, gönümek** (II), **göynümek** (II), **göyünmek** (I)] Yanacak derecede ısınmak, hafif sararmak. (–Af.; *Yalvaç –Isp.; İshaklı *Çivril –Dz.; Tokat –Es.; Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; *Ermenek –Kn.; *Osmaniye –Ada.; –İç.; *Alanya –Ant.)

[**goyünmek**] : (*Gürün –Sv.)
[**göğünmek** (II)] : (Dombaylı –Mn.; Büyükçaylı *Dörtyol –Hat.; Aşudu *Darende –Ml.; Çamova *Divriği –Sv.; Küçükçaylı –Ada.)
[**gönmek**] : (Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; –Ky.; –Ada.)
[**gönümek** (II)] : (–Krş.)
[**göynümek** (II)] : (Cebel *Eğridiı –Isp.; –Ks.; –To.; –Sv.; *Hadım, *Kaman, Kavak, Fariske *Ermenek –Kn.; Yapıntı *Mut –İç)
[**göyünmek** (I)] : (–Isp.; Narlıdere –İz.; –Kü.; –Ml.; *Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; *Karaisalı –Ada.; *Anamur, Uzuncaburç *Silifke –İç.)

göğnümek (III) Çok ağlamak. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

göğnümüş [→ **göğnü** (I)]

göğnüne küsmek İsteklerini engellemek, isteksiz olmak. (*Bor –Ng.)

göğnü olmak [→ **göğnü istemek**]

göğ öğsürük [→ **gök öksürük**]

göğ öysürük [→ **gök öksürük**]

göğöze [→ **gök öksürük**]

göğ paḫla Yeşil, taze bakla. (*Bor –Ng.)

göğrek [**göğşek**] Yumuşak : *Kavurga iyi göğrek olmuş.* (Telin *Gürün –Sv.)
[**göğşek**] : (Telin *Gürün –Sv.)

göğsek **1.** Boğa isteyen, çiftleşmek isteyen inek. (*Merzifon ve köyleri –Ama.) **2.** Cinsel isteği fazla olan ve bunu belli eden kadın. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

göğsemek [→ **göğe gelmek**]

göğslük Kadınların giydikleri önlük. (–Tr.)

göğsulu Aşılı armut. (Yazır *Sungurlu –Çr.)

göğşek [→ **göğrek**]

göğşen [→ **gök yeşil**]

göğüç Kulakları dik olmayıp yaygın olan at. (*Lapseki –Çkl.)

göğü keçemen [→ **gök yeşil**]

göğüleme [→ **göğleme** (I)]

göğülemek (I) [→ **göğleme** (I)]

göğülemek (II) [→ **göğe gelmek**]

göğüllenmek Gücenmek. (–Hat.)

göğümsüremek Yeşilliğe ve ota özlem duymak : *Bahar geç geldi, ayol hayvanlar da göğümsüredi, biz de.* (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

göğündürme (I) Bir çeşit çıban. (Bertiz –Mr.; *Keskin –Ank.; *Ermenek –Kn.)

göğündürme (II) Ateşin bir şeyi hafif yakması. (Bertiz –Mr.)

göğündürme (III) [**göğündürme lâlesi**] **1.** Göz hastalığının tedavisinde kullanılan bir çeşit bitki. (–Ng.)
[**göğündürme lâlesi**] : (–Kn.)
2. Göz hastalığı. (–Ng.)

göğündürme lâlesi [→ **göğündürme** (III) **-1**]

göğün eteği Ufuk. (–Ml.)

göğünmek (I) [→ **göğnümek** (I)]

göğünmek (II) [→ **göğnümek** (II)]

göğüntü (I) [→ **göğnük** (I)]

göğüntü (II) [→ **göğnüksü**]

göğünü almak Hayvanlar bol bol yeşillik ve ot yemek. (*Şavşat ve köyleri –Ar.; *Bor –Ng.)

göğürce [→ **gök öksürük**]

göğüs **1.** Yokuş, bayır : *Burası göğüs olduğu için sulanmıyor.* (Oğuz *Acıpayam –Dz.) **2.** Dörde bölünmüş ve her bölümüne başka bir şey ekilmiş tarla. (–Kü.)

göğüs gürlemek İstemek. (–Gaz.)

göğ üskürük [→ **gök öksürük**]

göğüsleme Dikili bir direğin yıkılmaması için, destek olarak konan direk. (Bozan –Es.; –Çr.; –Ed.)

göğüslemek Yokuş yukarı yürümek. (*Merzifon ve çevresi –Ama.)

göğüslük Hayvanlardaki göğüs bağı. (*Lapseki –Çkl.)

göğüs yorganı Çocuk yorganı. (Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.)

göğüş (I) **1.** [→ **gök yeşil**] **2.** [→ **göyüş** (II)]

göğüş (II) [**göyüş** (I)] Sarı saçlı, mavi gözlü (kimse). (–Kr. ve bazı köyleri; –Sv.; Güdül *Ayaş –Ank.; *Bor –Nğ.)

[**göyüş** (I)] : (–Kr. ve bazı köyleri)

göğüş (III) [→ **gök** (II) **-1**]

göğüş göz [→ **gökmen** (I) **-1**]

göher Göz nuru : *Gözümün göheri kalmamış artık.* (–Nğ.)

göherçile [→ **göğerci**]

göhermek [**göhövermek**] ~~Başkasına~~ bir şey vermek : *Eleği ablana göher.* (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.)

[**göhövermek**] : (*Sandıklı –Af.)

göhövermek [→ **göhermek**]

göhürmek Geri vermek, götürmek. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)

göjgüllendirmek Ekmeği avuç içinde sıkıp çukurlaştırdıktan sonra yemeğe banmak. (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

gök (I) [**go** (III), **gö** (III), **göğ** (III), **gökri, gömgö** (I), **gömgök** (I), **göv** (II)] Olgunlaşmamış, ham (meyve için) : *Gök erik safra yapar.* (–Uş.; Güney *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam, *Çal, –Dz.; *Tire –İz. ve çevresi; –Brs.; *Gerede, *Düzce, İğneciler *Mudurnu –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; –Sn.; Bademağa *Alanya, *Korkuteli, *Elmalı –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

[**go** (III)] : (*Sorgun –Yz.)

[**gö** (III)] : (–Çr.)

[**göğ** (III)] : (*Hozat –Tn.; –Çkl.)

[**gökri**] : (–Ar.)

[**gömgö** (I)] : (Hasanoğlan –Ank.)

[**gömgök** (I)] : (Oğuz *Acıpayam –Dz.; Aliköy *Çaycuma –Zn.)

[**göv** (II)] : (Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; *Zara, Eşke *Divriği –Sv.; –Ada.)

gök (II) [**gev** (II), **gok** (I), **goo** (II), **gö** (II) **-1, 2**; **göğ** (II) **-1, 2**; **göğeli, göğüş** (III), **gökçe** (X), **göklü** (II), **göm** (II), **gömgö** (II), **gömgök** (II) **-1, 2**; **gömgöy, göv** (III) **-1, 2**; **göy** (I) **-1, 2**] **1.** Mavi, masmavi. (–Af.; Yassıören *Senirkent –Isp.; Çeltek *Yeşilova –Brd.; *Bozdoğan –Ay.; *Tire –İz.; *Gölcük, *Akyazı ve çevresi –Kc.; *Gerede –Bo.; *Kilimli –Zn.; Peşman *Daday, Karabüzey *Araç, *Taşköprü –Ks.; *Merzifon –Ama.; *Arapkir –Ml.; *Milas –Mğ.)

[**gev** (II)] : (–Mr.)

[**gok** (I)] : (İncekum *Silifke –İç.)

[**goo** (II)] : (–Nğ.)

[**gö** (II) **-1**] : (Kuzköy *Ünye –Or.)

[**göğ** (II) **-1**] : (*Bor –Nğ.; *Develi –Ky.)

[**göğeli**] : (Kesme, Çamova *Divriği –Sv.)

[**göğüş** (III)] : (–Ada.)

[**göklü** (II)] : (–Ada.)

[**gömgök** (II) **-1**] : (Cenciğe –Ezc.)

[**göv** (III) **-1**] : (–Sm.; *Şebinkarahisar –Gr.; *Kilis –Gaz.; Şekeroba –Mr.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; *Osmaniye, Mustafabeyli *Ceyhan –Ada.)

[**göy (I) -1**] : (*Iğdır –Kr. ve bazı köyleri)

2. Yeşil, yemyeşil. (*Çal –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; *Düzce –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; Karabüzey *Araç –Ks.; *Milas –Mğ.)

[**gö (II) -2**] : (*Emirdağ –Af.; *Gölköy –Or.)

[**göğ (II) -2**] : (–Çr.; Danışman *Fatsa –Or.; *Tutak –Ağ.; *Bor –Nğ.)

[**gökçe (X)**] : (Afşar aşireti, Pazaröreni *Pınarbaşı –Ky.)

[**göm (II)**] : (–Kn.)

[**gömgö (II)**] : (Karaözü *Gemerek –Sv.)

[**gömgök (II) -2**] : (Oğuz *Acıpayam –Dz.; Aliköy *Çaycuma –Zn.)

[**gömgöy**] : (*Iğdır –Kr.)

[**göv (III) -2**] : (–Sm.; *Halfeti, *Birecik –Ur.; –Gaz.; –Nğ.)

[**göy (I) -2**] : (*Antakya –Hat.)

gök (III) Güvercine benzer bir çeşit kuş. (*Tire –İz.)

gök (IV) Erkek deve. (*Nizip –Gaz.)

gök (V) Mühür mumu. (*Nizip –Gaz.)

gök ala buğday Kırmızı ve iri olan buğday. (Bademağa *Alanya –Ant.)

gökaş Suda pişmiş yağsız bulgur kırması. (*Bozkır –Kn.)

gök at Demirkırı renginde at. (–Kr.; *Lüleburgaz –Krk.)

gök bakla [**gök börülce**] Taze, yeşil fasulye. (Kasımağzı *Vakfıkebir –Tr.; –Ky.)

[**gök börülce**] : (*Kaş ve köyleri, *Fethiye –Ant.)

gökbaş (I) [→**gökyeşil**]

gökbaş (II) [**gökbaşı, gökbaşlı**] İşe yaramaz, kötü : *Sen ne gökbaşlısın ya.* (Honaz –Dz.; Ahiköy, Yerkesik –Mğ.)

[**gökbaşı**] : (*Bozdoğan –Ay.)

[**gökbaşlı**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.; Kazanlı, Balabanlı *Ödemiş –İz.)

gökbaş (III) Tarlalarda yetişen, mavi çiçekli bir çeşit bitki, peygamber çiçeği. (Bozan –Es.; Ergan –Ezc.; Boğazlıyan –Yz.; –Ank.; *Karaman –Kn.)

gökbaşı [→ **gökbaş** (II)]

gökbaşlı [→ **gökbaş** (II)]

gökbes [→**gölbez -1**]

gökbirik Bir çeşit sulu üzüm. (Görece –İz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gökbori Bozkurt. (–Dz.)

gök boya Bitki köklerinden elde edilen ve kilimcilikte kulanılan bir çeşit boya. (–Mr.)

gökboyun Otlu tepe. (*Develi –Ky.)

gök börülce [→ **gök bakla**]

gökce [→ **göğce** (I)]

gökcek [→ **gökçek** (I) **-1**]

gökceklik Güzellik : *Zorla gökceklik olmaz.* (*Karaman –Kn.)

gökcen [→ **gökçek** (I) **-1**]

gök cerge Yeşilimsi, mavimsi renkli bir çeşit göçmen kuş. (*Avanos –Nş.)

gökcül Delikanlı. (–Ks.)

gökçe (I) [→ **göğce** (I)]

gökçe (II) [→ **göğce** (II)]

gökçe (III)] [→ **gökçeli**]

gökçe (IV) [→ **gökmen** (I) **-1**]

gökçe (V) Bir çeşit armut. (*Mudanya –Brs.)

gökçe (VI) Gri renkli öküz. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gökçe (VII) Taşlık alanda yetişen, yaprakları küçük ve dikenli bir çeşit ağaç. (*Kandıra –Kc.)

gökçe (VIII) **1.** Melek. (*Lapseki –Çkl.) **2.** Azrail. (–Kn.)

gökçe (IX) Kuş gözü gibi ve üzüm şeklinde çamlarda biten bir çeşit hayvan yemi : *Osmanlara bugün gökçe toplamağa gideceğim.* (Karkıncık *Artova –To.)

gökçe (X) [→ **gök** (II) **-2**]

gökçe ağaç 1. Gürgen ağacı. (Hacıkadıağa *Devrek –Zn.; Peşman *Daday –Ks.) **2.** Kayın ağacı. (–Ks. ve çevresi)

gökçecik [→ **gökçek** (I) **-1**]

gökçe garga [→ **gökçe karga**]

gökçe gırav [→ **gökçe karga**]

gökçek (I) [**göğcek** (I) **-1, göğçek, gökcek, gökcen, gökçecik, gökçen** (I), **göyçeyh**] **1.** Güzel (insan için). (*Akhisar –Mn.; –Kü.; –Zn.; *Alaca –Çr.; Karahalil *Havza –Sm.; *Ünye –Or.; *Şebinkarahisar –Gr.; –Gm.; *Iğdır –Kr.; –Dy.; Bısak *Hekimhan –Ml.; –Mr.; *Dörtyol –Hat.; Çamova *Divriği, Ortaköy *Şarkışla, Tutmaç, *Gürün, –Sv.; Üçem *Balâ –Ank.; Afşar, Pazarören *Pınarbaşı ve çevresi –Ky.; –Kn.; *Feke, *Kadirli, *Ceyhan, Sirkenli *Kozan, Doğanbeyli –Ada.)

[**göğcek** (I) **-1**] : (–Ama.; –Kr.; –Sv.)

[**göğçek**] : (Suhara *Çıldır –Kr.)

[**gökcek**] : (Tombak *Bozhüyük –Bil.; *Merzifon –Ama.; *Niksar –To.; –Or.; *Alucra –Gr.; *Bayburt –Gm.; Tepebaşı, Kızılcık *Göksun, *Elbistan –Mr.; Gahen *Divriği –Sv.; Haydarbeyli –Yz.; *Çubuk –Ank.; *Köşker –Krş.; *Pınarbaşı, Karakaya *Bünyan –Ky.; Bayındır *Beyşehir, *Ermenek –Kn.; *Bahçe, *Kozan –Ada.; *Reşadiye –Mğ.)

[**gökcen**] : (–Ist.; Bayadı –Or.)

[**gökçecik**] : (*Kadirli –Ada.)

[**gökçen** (I)] : (–İz.)

[**gökçeyh**] : (*Iğdır –Kr.)

2. Yiğit, cesur : *Ne gökçek adam.* (Fellice *Sarıkamış –Kr.)

gökçek (II) Taze, körpe. (*Araç –Ks.; –To.)

gökçe karga [**gökçe garga, gökçe gırav, gök gırav, gak karga, gök kırag**] Mavi renkli karga. (Karamanlı, Başpınar *Tefenni –Brd.; Oğuz *Acıpayam, Yukarıseyit *Çal, Kavakköy *Çivril, Honaz *Sarayköy –Dz.; Dallıca *Nazilli, Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Bergama –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Gölpazarı –Bil.; *Yalova –Ist.; Dadıç –Bo.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Ortaköy *Fethiye, *Milas –Mğ.)

[**gökçe garga**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)

[**gökçe gırav**] : (*Bodrum –Mğ.)

[**gök gırav**] : (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**gök karga**] : (Büyükkabaca *Senirkent, –Dz.; *Sivrihisar –Es.; *Ermenek –Kn.)

[**gök kırag**] : (–Ant.; Yerkesik –Mğ.)

gök çekirge Kanatsız bir çeşit yeşil çekirge. (*Bodrum –Mğ.)

gökçeli [**gökçe** (III)] Yaban güvercini. (*Edremit –Ba.; *Ayvacık –Çkl.; –Çr.)

[**gökçe** (III)] : (Nilüfer –Brs.; Hamitli *Uzunköprü –Ed.; –Tk.)

gökçen (I) [→ **gökçek** (I) **-1**]

gökçen (II) [→ **gökmen** (I) **-1**]

gökçepilav Baykuş. (–Ay.)

gökçül Mora yakın mavi, mavimsi. (*Lapseki –Çkl.)

gökçeyh [→ **gökçek** (I) **-1**]

gökdedem [**gökgız**] Mavi çiçekli çiğdem. (Gürcüköyü –Ank.)
[**gökgız**] : (Çığrı *Dinar –Af.)

gökdere Samanuğrusu, samanyolu. (*Torul –Gm.)

gökderike Sebze. (*Çivril –Dz.)

gökdolay Dağın en yüksek yeri, tepe. (*Bolvadin –Af.)

gökduma [→ **gök öksürük**]

gökdurna Durgun, berrak su : *Şu dağdan gökdurna gibi su geliyor.* (–Af.)

gökdün Beziryağı çıkarılan bir çeşit bitki. (Bektaşlı –Yz.)

gökeri **1.** [→ **göğeri** (I) **-1**] **2.** [→ **göğeri** (I) **-2**]

gökgebe (I) Keçilerde görülen bir çeşit hastalık. (*Seyitgazi –Es.)

gökgebe (II) Yumurta içinde ölüp kalan civciv. (–Yz)

gökgebe olmak Hastalık yüzünden gelişememek. (Genezin *Avanos –Nş.)

gök geçemen [→ **gök yeşil**]

gök gırav [→ **gökçe karga**]

gökgız [→ **gökdedem**]

gök gireği Hıristiyan bayramı, yortu. (–Kn.)

gök göbelek Ham, olmamış şey. (–Isp.)

gökgöğerti Bahçede bulunan çeşitli sebzeler : *Bu yıl gökgöğertimiz yok.* (Yavak *Yeşilova –Brd.)

gökgörenli [→ **gökgörmedik -1**]

gökgörmedik [**göeze, göğez** (I), **gökgörenli**] **1.** Açgözlü, obur : *Bu adam gök görmediğin birisi.* (Çığrı *Dinar –Af.; –Uş. ve çevresi; Uluğbey *Senirkent –Isp.; Başpınar *Tefenni, Kuşbaba *Bucak, Güney *Yeşilova –Brd.; Yukarıseyit *Çal, Alaeddin, Darıveren *Acıpayam, *Sarayköy, *Tavas, –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; *Alaşehir –Mn.; –Ba.; *Emet –Kü.; *Sivrihisar –Es.; *Kandıra –Kc.; *Göynük –Bo.; Saray, *Kurşunlu –Çkr.; *Ağın, *Keban –El.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Karaman, *Ermenek –Kn.; Aslanköy *Mersin, *Anamur –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; Yerkesik –Mğ.)
[**göeze**] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**göğez** (I)] : (Yukarıkale *Koyulhisar, Palha *Divriği –Sv.)
[**gökgörenli**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
2. Görgüsüz, sonradan görme. (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent, Sücüllü *Yalvaç, *Eğridir, *Keçiborlu ve çevresi –Isp.; Başpınar *Tefenni, Kuşbaba *Bucak, Güney *Yeşilova –Brd.; Yukarıseyit *Çal, Darıveren *Acıpayam, *Sarayköy, *Tavas –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; *Tire –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Edremit ve çevresi, Yeniköy –Ba.; *Emet –Kü.; *Sivrihisar ve çevresi, Tokat –Es.; *Kandıra –Kc.; *Göynük –Bo.; *Kurşunlu, Saray –Çkr.; *Ağın, *Keban –El.; *Karaman, *Ermenek –Kn.; *Anamur, Aslanköy *Mersin, *Mut ve köyleri –İç.; *Serik, *Akseki –Ant.; *Bodrum, *Milas, Yerkesik –Mğ.) **3.** Aptal. (Alaeddin *Acıpayam –Dz.)

gök gözlü [→ **gökmen** (I) **-1**]

gökgüdük Mavi renkli küçük ve hareketli bir kuş. (Tabanlı *Mersin –İç.)

gökgüvenç olmak Sevinmek : *Ahmet mektubu alınca gökgüvenç oldu.* (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

gökizliği Esince, karları eriten ve

havayı ısıtan yel. (Gerze *Devrek –Zn.)

gök kap Cevizin yeşil kabuğu. (Genek *Yatağan –Mğ.)

gök karga [→ **gökçe karga**]

gök keçemen 1. [→ **gökyeşil**] **2.** Sarı renkli, çok ayaklı ve zehirli bir hayvan, çiyan. (Uzunmusa –Or.; *Kelkit –Gm.)

gökkeler [→ **gökyeşil**]

gökkır 1. Siyah beyaz karışık, kır saçlı (kimse). (*Pınarbaşı ve köyleri –Ky.; Türkmen aşireti, İsahacılı –Ada.) **2.** Siyahla beyaz karışımı tüyleri olan keçi. (*Ermenek –Kn.)

gök kırag [→ **gökçe karga**]

gök kocaman [→ **gök yeşil**]

gök kurt Bitkilere zarar veren bir çeşit böcek. (–Ist.; Aslanköy *Mersin –İç.; Yerkesik –Mğ.)

gökkuşağı [**gökşin**] Ebe kuşağı, alkım. (*Tavas –Dz.; –Mn.; Demirkapı *Susurluk –Ba.; Pazar *Karamürsel –Kc.; Dadıç –Bo.; *Çerkeş –Çkr.; Karkıncık *Artova –To.; Kuzköy *Ünye –Or.; –Tr.; –Rz.; *Yusufeli –Ar.; Ergan –Ezc.; –Ada.; Yerkesik –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**gökşin**] : (–Ky.)

göklen [**göklük** (II)] Yeşillik, çimenlik, çayırlık. (Kenger *Kula –Mn.; –Kn.)

[**göklük** (II)] : (*Boyabat ve köyleri –Sn.)

göklenmek Meyve ve sebzeyi yeşilken yemek : *Domatesi göklen yemek daha iyi olur.* (Güney *Yeşilova –Brd.; Güzelsu *Akseki –Ant.)

göklü (I) Gebe hayvan. (*Gerze ve köyleri –Sn.)

göklü (II) [→ **gök** (II) **-1**]

göklük (I) [→ **göğerti** (I)]

göklük (II) [→ **göklen**]

gökmen (I) [**göğüş göz, gökçe** (IV), **gökçen** (II), **gök gözlü, gökülü, göküş**] **1.** Mavi gözlü (kimse). (–Çr.; –Ks.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Ermenek –Kn.; *Bodrum ve çevresi –Mğ.; –Ed.)

[**göğüş göz**] : (–Ezc.; Bahçeli *Bor –Ng.)

[**gökçe** (IV)]: (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.; *Devrek –Zn.)

[**gökçen** (II)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

[**gök gözlü**] : (–Isp.)

[**gökülü**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Tarsus –İç.)

[**göküş**] : (Duman, Çığrı *Dinar –Af.; *Eğridir, *Sütçüler ve köyleri –Ama.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Durak –Ada.)

2. Sarışın (kimse). (–Kü.)

gökmen (II) Kül renkli (hayvan). (Belviran *Gerze –Sn.)

gökmene [→ **gökyeşil**]

gökmesili Bir çeşit incir. (*Halfeti –Ur.)

gök öksürük [**göğ öğsürük, göğ öksürük, göğ öysürük, göğöze, göğürce, göğ üskürük, gökduma, göy ösgüreyh**] Boğmaca öksürüğü. (*Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; *Merzifon –Ama.; –Ezc.)

[**göğ öğsürük**] : (–Çr.)

[**göğ öksürük**] : (–To.; *Ağın, *Keban –El.; Çöplü *Gürün –Sv.)

[**göğ öysürük**] : (–Kr. ve köyleri)

[**göğöze**] : (*Havza –Sm.)

[**göğürce**] : (–Gr.)

[**göğ üskürük**] : (*Erciş –Vn.)

[**gökduma**] : (*Ereğli –Kn.)

[**göy ösgüreyh**] : (*Iğdır –Kr.)
gökrem [→ **görkem** (I) **-1**]
gökri [→ **gök** (I)]
göksemek (I) [→ **göğe gelmek**]
göksemek (II) **1.** İnsanlar sebzeye düşkün o'mak. (Konakköy *Çivril –Dz.) **2.** Hayvanlar ota düşkün olmak. (Konakköy *Çivril –Dz.)
göksugızı Güvercinden küçük, siyah renkli, başında güzel sorgucu olan bir çeşit kuş. (*Gazipaşa –Ant.)
göksulu (I) **1.** Sulu ve yeşil renkli bir çeşit armut. (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent, *Eğridir ve köyleri –Isp.; Karaköy *Yeşilova –Brd.; Nilüfer –Brs.; *Akyazı ve çevresi –Sk. ; Peşman *Daday –Ks.; Saray, –Çkr.; –Çr.; *Bafra –Sm.; *Merzifon –Ama.; –To.; *Koyulhisar, –Sv.; –Krş.; –Ky.; –Kn.; Kocayatak *Serik –Ant.) **2.** Yeşil renkli tatlı ve sulu bir çeşit zerdali. (Keşanuz –Ank.)
göksulu (II) İyi yemek pişiremeyenlerin yaptıkları yemek. (Hırka *Tavas –Dz.)
göksük Duvar deliği. (–Ky.)
göksüz Köstebek : *Göksüzler bizim yoncaları batırmış.* (*Ağın, *Keban –El.; Kesme *Divriği –Sv.)
gökşin [→ **gökkuşağı**]
göktaş Göz, deri ve bitki hastalıklarında, bağcılıkta kullanılan, mavi renkte zehirli kimyasal bir tuz, göztaşı. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
göktereke [→ **gökterke**]
gökterike [→ **gökterke**]
gökterke [**göktereke, gökterike**] Her çeşit yeşil, taze sebze : *Gök terke çıktı mı işler biraz kolaylaşıyor.* (Güney *Yeşilova –Brd.; Oğuz, Alaeddin *Acıpayam, *Sarayköy –Dz.; *Nazilli –Ay.)
[**göktereke**] : (Hadım *Çal –Dz.)
[**gökterike**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
göktingiz Deniz. (*Lapseki –Çkl.)
gök toprak Bir çeşit toprak rengi. (*Gölpazarı –Bil.)
gökülü [→ **gökmen** (I) **-1**]
göküş [→ **gökmen** (I) **-1**]
gökyel 1. Kuzeydoğudan esen rüzgâr, poyraz. (–Mr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) **2.** Kuzeybatı ya da batıdan esen rüzgâr, kara yel. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Bahçe –Ada.) **3.** Güneyden esen rüzgâr, lodos. (*Mut ve köyleri –İç.)
gökyeli Her yönden esen rüzgâr. (Aslıhan –Ba.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gök yelis Kerpiç yapılan killi toprak. (*Cide –Ks.)
gök yeşil [**göğ göğüş, göğ keçemen, göğşen, göğü keçemen, göğüş** (I) **-1, gökbaş** (I), **gök geçemen, gök keçemen -1, gökkeler, gök kocaman, gökmene**] Zehirli, yeşil kertenkele. (*Emet –Kü.; Tevfikiye –Çkl.; Dömez *Söğüt –Bil.; Tokat, Bozan –Es.; İğneciler *Mudurnu, *Gerede, *Düzce –Bo.; Karamusa, Cumayanı, Yakademirciler, Eğerci *Devrek, Aliköy *Çaycuma, *Saf-ranbolu, *Ereğli –Zn.; Karabüzey *Araç, Peşman *Daday –Ks.; Veliköy –Ar.; *Nallıhan –Ank.; *Çorlu –Tk.)
[**göğ göğüş**] : (Karkıncık *Artova –To.; Çamova *Divriği –Sv.)
[**göğ keçemen**] : (*Şebinkarahisar –Gr.)
[**göğşen**] : (Vazıldan *Divriği –Sv.)
[**göğü keçemen**] : (Bayadı –Or.)
[**göğüş** (I) **-1**] : (Karkıncık *Artova

–To.; –El.; Aşudu *Darende –Ml.)
[**gökbaş** (I)] : (–Dz.)
[**gök geçemen**] : (Borlu *Gördes –Mn.; Taşkelik *Bafra –Sm.; Kuzköy *Ünye –Or.; Kuruçay, Hafızlı, Ergan –Ezc.; *Koyulhisar –Sv.)
[**gök keçemen** (I)] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gök keler**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
[**gök kocaman**] : (*Ünye –Or.)
[**gökmene**] : (*İvrindi –Ba.)
gökyolu Samanyolu, samanuğrusu. (*Iğdır –Kr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Yerkesik –Mğ.)
gökzengin Çok zengin. (–Or.)
göl (I) Ziraat yapılan büyük tarla. (*Boyabat –Sn.; Kaya *Fethiye –Mğ.)
göl (II) Yüksek yerden dökülen suyun oyduğu yer, çukur. (Olukyanı –Zn.; –Hat.)
gölbe [→ **gölle** (I) **-1**]
gölbeç [→ **gölek** (I) **-1**]
gölbek [→ **gölek** (I) **-1**]
gölbent (I) [→ **gölek** (I) **-1**]
gölbent (II) **1.** Havudun geriye kaçmaması için devenin boynuna takılan kolan. (–İz.) **2.** Kağnılarda, yüklenen samanların dökülmemesi için yapılan çiti germeye yarayan ve kanat başlarına bağlanan ip. (Alikköy –Isp.)
gölbeş [→ **gölbez -1**]
gölbet [→ **gölek** (I) **-1**]
gölbez [**gobel** (II), **gobez, goblez, godük, golbez, golez, goplez, göbel** (II), **göbelez, göbez** (I), **göbles, göblez, göbül** (III), **göcen** (I) **-2, göğelez, göğlez, gökbes, gölbeş, gölez** (I), **göpül, görbez** (I), **göriz, gövlez** (I) **-1, göylez**] **1.** Köpek yavrusu. (Kıbrıscık –Bo.; Yalpankaya *Hendek –Sk.; Erenköy –Ist.; Ağlı *Küre, *Tosya, *Taşköprü –Ks.; Saray –Çkr.; Büğdüz, Bahattin, Satıyüzü, İbik *İskilip, Çitli, –Çr.; Daylı *Boyabat, *Gerze –Sn.; *Havza, *Çarşamba –Sm.; *Merzifon ve çevresi –Ama.; Ferenge *Erbaa –To.; Büyükafşar, Koyunbaba *Kalecik –Ank.; Beşkonuk *Manavgat –Ant.; –Ed.)
[**gobel** (II)] : (Darıcıköy *Düzce –Bo.; Cenciğe –Ezc.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gobez**] : (Beylerbeyi –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**goblez**] : (*Erenköy –Ist.)
[**godük**] : (*Hekimhan –Ml.)
[**golbez**] : (–Ks.)
[**golez**] : (*Cide –Ks.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**goplez**] : (*Sarıyer –Ist.)
[**göbel** (II)] : (*Düzce –Bo.; *Gölköy –Or.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.)
[**göbelez**] : (*Bartın –Zn.)
[**göbez** (I)] : (Çorak –Bo.; Kaboğlu, Sofular, Gocaköy, Olukyanı, Burunkaya, Kilimli, Cumayanı, Gelik, Aliköy *Çaycuma, *Devrek, *Ereğli –Zn.; –Çr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Ed.)
[**göbles**] : (–Brs.)
[**göbül** (III)] : (Kızılköy *Dinar –Af.; Kuzköy *Ünye –Or.; Tekke *Tirebolu, *Şebinkarahisar –Gr.)
[**göcen** (I) **-2**] : (–Kü.)
[**göğelez**] : (Elecik *Kalecik –Ank.)
[**göğlez**] : (–Bo.; –Çkr.; Bağviran *Kızılcahamam, Dastarlı, *Ayaş, *Polatlı –Ank.)
[**gökbes**] : (–Ank.)

[**gölbeş**] : (–Ks.)
[**gölez** (I)] : (–Es.; Ulus *Safranbolu –Zn.; –Sv.; Gelegra *Beypazarı, Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**göpül**] : (Varyanlı –Mr.)
[**görbez** (I)] : (–Çkr.; *İskilip –Çr.; Balaç –Sm.)
[**göriz**] : (İçerenköy –Ist.)
[**gövlez** (I) **-1**] : (Berk *Gerede –Bo.; *Safranbolu –Zn.; Güzlük, Boyalı, Karabüzey *Araç –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; Balcalı *Çarşamba –Sm.; *Güdül –Ank.; –Ed.)
[**göylez**] : (–Ank.)
2. [→ **göcen** (I) **-3**] **3.** [→ **göcen** (I) **-4**] **4.** Kurt yavrusu. (*Tosya –Ks.; *Merzifon ve köyleri –Ama.)

gölbezlemek Köpek, kedi gibi hayvanlar yavrulamak. (Ohulu –Sm.; *Merzifon ve çevresi –Ama.)

gölbezleşmek Köpek, kedi gibi hayvanlar çiftleşmek. (Ohulu –Sm.)

gölcer Çok sulu şey. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gölcüme [→ **gölle** (I) **-1**]

gölcür Ekinlerin içinde bulunan yabanî ot. (Çığrı *Dinar –Af.; İshaklı *Çivril –Dz.; Satılmış, Tokat, –Es.)

göldermek Suya sokmak, boğmak. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

göldibi Beyaz zambak kökü. (Kür *Altıntaş –Kü.)

göle 1. [→ **gölle** (I) **-1**] **2.** [→ **gölle** (I) **-2**] **3.** Tuzlu suda kaynatılmış fiğ, mısır ve buğday. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Başköy –Ank.)

gölebek (I) [→ **gölek** (I) **-1**]

gölebek (II) İplik yapmak için hazırlanmış pamuk ya da yün yumağı. (Orhaniye *Marmaris –Mğ.)

gölecen 1. Çıkrık. (–Ant.) **2.** İpliği makaralara sarmak için çilenin geçirildiği araç. (*Ezine –Çkl.)

göleç 1. [→ **gölek** (I) **-1**] **2.** On dönüm büyüklüğünde bir alanı kaplayan su. (Hüyük *Beyşehir –Kn.)

göleçen İplik büken çıkrığın kamış masurası. (–Isp.)

göleğez [**göleğiz**] Sulak yerlerde yetişen büyük yapraklı ve patates gibi, yenilen bir bitki. (*Anamur –İç.) [**göleğiz**] : (*Gazipaşa –Ant.)

göleğiz [→ **göleğez**]

gölek (I) [**golmeç, gölbeç, gölbek, gölbent** (I), **gölbet, gölebek** (I), **göleç -1, gölembeç, gölen, gölenbek, gölenti -1, gölep -1, 3; gölerti** (I), **gölet** (I) **-1, 3; göllek -1, gölmeç**] **1.** Küçük su birikintisi, gölcük. (Sofular *Eğridir –Isp.; *Kemalpaşa –İz.; –Ba.; –Ist.; Bahattin *İskilip –Çr.; *Çarşamba –Sm.; Aşudu *Darende, –Ml.; *Nizip –Gaz.; *Göksun –Mr.; *Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri, *Dörtyol –Hat.; Karaözü *Gemerek, *Divriği ve köyleri, *Koyulhisar, *Gürün –Sv.; Elecik *Kalecik –Ank.; –Krş.; Afşar, Pazarören *Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.; –Nş.; *Bor, –Ng.; *Ereğli, *Karaman –Kn.; *Kozan, *Pozantı –Ada.; Belenkeşli, Çiftepınar *Mersin, *Mut –İç.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**golmeç**] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)
[**gölbeç**] : (*Gelibolu –Çkl.; Alembeyli *Sungurlu –Çr.; *Erbaa –To.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Haymana –Ank.)
[**gölbek**] : (Gönen –Isp.)
[**gölbent** (I)]: (–Zn.; *Kurşunlu –Çkr.)
[**gölbet**] : (Cumayanı –Zn.; Koyunbaba *Kalecik –Ank.)

[**gölebek** (I)] : (–Sn.)
[**göleç -1**] : (Kavakköy *Çivril –Dz.; Güzlük *Araç –Ks.; –Çr.; Çete –Sn.; Karahalil *Havza –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Çavuşçu, Balkı, *Ilgın, Atlandı *Kadınhanı, *Akşehir –Kn.)
[**gölembeç**] : (Sarıoğlan –Ky.)
[**gölen**] : (*Düzce –Bo.)
[**gölenbek**] : (Belen –Ant.)
[**gölenti -1**] : (Oğuz *Acıpayam –Dz.)
[**gölep -1**] : (–Brd.; *Sarayköy –Dz.; *Sivrihisar –Es.; Yağcılar –Rz.; Keşanuz *Güdül, *Ayaş –Ank.; *Bahçe –Ada.; *Yatağan –Mğ.)
[**gölerti** (I)] : (Kaçar *Eşme –Uş.; –Çr.; *Ermenek –Kn.)
[**gölet** (I) **-1**] : (Küçükhüyük, Büyükkarabağ *Bolvadin, Çığrı *Dinar –Af.; Yarıkaya *Yalvaç –Isp.; Işıklı, Honaz, *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal, Darıveren *Acıpayam, –Dz.; *Gördes –Mn.; Domaniç, Ilıcasu *İnegöl –Brs.; Gazelyakup *Tavşanlı –Kü.; Yarhisar, Namru *Söğüt, Tutluca *Bozüyük, Büyükyenice *Osmaneli –Bil.; Tokat –Es.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
[**göllek -1**] : (–Çr.; *Tuzluca –Kr.; *Yerköy –Yz.)
[**gölmeç**] : (Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa, Bayadı –Or.; –Gr. ve köyleri; –Ezc.; –Ağ.; *Koyulhisar –Sv.)
2. [→ **gölet** (I) **-2**] **3.** Tarla içerisinde bulunan su havuzu, bataklık. (Balcalı *Çarşamba –Sm.; –Mr.)
[**gölep -3**] : (*Sivrihisar ve köyleri –Es.)
[**gölet** (I) **-3**] : (Sücüllü *Yalvaç –Isp.; –Dz. ve köyleri)
gölek (II) Araba tekerleğinin ortasındaki başlık. (*Soma –Mn.)
gölek (III) Mantar. (Kemaliye –Ml.)
gölek (IV) Yağ koymak için ağaçtan yapılmış kutu. (Başköy –Ank.)
göleklenmek Su set önünde birikmek, göllenmek. (–Krş.)
gölekmek Hayvan kalkamayacak halde ters yatmak. (Dahcılı *Tarsus –İç.)
gölembeç [→ **gölek** (I) **-1**]
göleme (I) Bir yaşında doğurmamış keçi. (–Ant.; *Ula –Mğ.)
göleme (II) Yer altından geçen kanal : *Geçen yıl yaptığımız göleme bu yıl patlamış, su dışarı fışkırıyor.* (Bağıllı *Eğridir –Isp.)
gölemek (I) [**göllemek** (III), **gölümek**] Asma dalını kütüğünden koparmadan, köklenmek üzere yere gömmek, daldırmak : *Şu asmanın dalını kışın göleyelim.* (İshaklı –Af.; İlyas *Keçiborlu –Isp.; Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Oğuz, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Dallıca *Nazilli, Hamzaali, Eymir *Bozdoğan –Ay.; Hüyük *Beyşehir –Kn.; *Milas –Mğ.)
[**göllemek** (III)] : (Çiftlik *Dinar –Af.)
[**gölümek**] : (Güney *Yeşilova –Brd.; Kösten, Honaz, *Çal, *Çivril –Dz.; Günyüzü *Sivrihisar –Es.; –Çr.; –Mş.; Temre *Kaş –Ant.; *Ula, Pınarlıbelen *Bodrum, Kaya *Fethiye –Mğ.)
gölemek (II) Hayvanlar çiftleşmek istemek. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
gölemek (III) Çapa ile çukur açarak sebze ekmek. (İshaklı *Çivril –Dz.)

gölemek (IV) Su toplanmak. (*Bahçe –Ada.)

gölemek (V) Bir şeyin önüne geçmek, engel olmak : *Ahmed'in önünü gölemeseler Ali'yi döğecekti.* (Çerçin –Brd.)

gölemen olmak [**gölenmek** (I)] Başkasının malına konarak zengin olmak. (*Karaman, –Kn.)

[**gölenmek** (I)] : (Ovacık *Tavas –Dz.)

gölemez [**gölmez**] **1.** Yeni doğurmuş hayvanın sağılan ilk sütü, ağız. (*Gölpazarı –Bil.; Seki, Kaya *Fethiye –Mğ.) **2.** Yeni doğurmuş hayvanın sütü ile yapılan bir çeşit tatlı. (Çığrı *Dinar –Af.; Yukarıseyit *Çal –Dz.)

[**gölmez**] : (Kızılhisar –Dz.)

3. Sonbaharda hayvanlardan elde edilen koyulaşmış süt. (Çanıllı *Ayaş –Ank.) **4.** İçine ekmek doğranmış süt. (Kösten, Honaz –Dz.; Şaphane *Gediz –Kü.) **5.** Yağı alınmış çiğ süt. (Aşağıılıca –Es.; *Merzifon –Ama.) **6.** Ekşitilmiş süt. (–Kn.) **7.** Sütün içine bir çeşit ot suyu konarak yapılan yoğurt. (Saray –Çkr.) **8.** Yeni doğurmuş hayvanların sütlerine dövülmüş keçi boynuzu ve şeker katılarak yapılan bir çeşit tatlı. (*Dadya –Mğ.)

gölen [→ **gölek** (I) **-1**]

gölenbek [→ **gölek** (I) **-1**]

gölendir Nane. (Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)

gölen etmek [**gölen itmek, gölenlemek**] Tarlayı kuvvetlendirmek için bol su salıvererek göllendirmek. (–Nş.; Nar, *Bor –Nğ.)

[**gölen itmek**] : (*Bor –Nğ.)

[**gölenlemek**] : (–Af.)

gölen itmek [→ **gölen etmek**]

gölenlemek [→ **gölen etmek**]

gölenmek (I) [→ **gölemen olmak**]

gölenmek (II) Faydalanmak. (Ovacık *Tavas –Dz.)

gölenti 1. [→ **gölek** (I) **-1**] **2.** Arklardan su almak için açılan çukur. (–Ks.)

gölep 1. [→ **gölek** (I) **-1**] **2.** [→ **gölet** (I) **-2**] **3.** [→ **gölek** (I) **-3**] **4.** [→ **gölet** (I) **-4**]

gölerdirmek [→ **gölertmek** (I)]

gölermek (I) [→ **göllenmek**]

gölermek (II) **1.** Hayvanın ipi ayağına ve boynuna dolaşarak kalkamayacak şekilde yere yıkılmak. (Tokat *Sivrihisar –Es.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Çöplü *Gürün –Sv.; *Yerköy –Yz.; Bakırdağ, Çataloluk *Develi –Ky.; *Ereğli –Kn.; *Karaisalı, *Pozantı –Ada.) **2.** Hayvanların ayakları yukarı gelerek ölmek. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Tokat –Es.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Genezin *Avanos –Nş.) **3.** Hayvanlar çamura yatmak. (*Koyulhisar –Sv.; *Çiçekdağı –Krş.; Sarıoğlan –Ky.; Belenkeşli *Mersin –İç.)

gölermek (III) **1.** Bağdaş kurup oturmak. (Genezin *Avanos –Nş.) **2.** Yayılarak, serilerek oturmak, yatmak. (*Sivrihisar –Es.; Saray –Çkr.; –Nğ.)

gölermek (IV) Düşmek. (Şambayatı –Ank.)

gölermek (V) Çocuklar katılarak ağlamak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gölerti (I) [→ **gölek** (I) **-1**]

gölerti (II) Bağ çubuklarından fışkıran filizler. (Ferenge *Erbaa –To.)

gölertmek (I) [**gölerdirmek**] Karşısındakini zor duruma düşürmek. (So-

fular *Eğridir –Isp.; *Mersin –İç.) [**gölerdirmek**] : (Çandırlar *Feke –Ada.)

gölertmek (II) İşemek : *Ali dün yatağını gölertmiş.* (*Karaman –Kn.)

gölertmek (III) Öldürmek. (İlyas *Keçiborlu –Isp.)

gölet (I) [**gölek** (I) **-2, gölep -2, 4**] **1.** [→ **gölek** (I) **-1**] **2.** Suyu biriktirmek için önüne yapılan set, büğet. (–Brd.; Zeyre *Söğüt –Bil.; Kaymaz *Sivrihisar –Es.; İbik *İskilip –Çr.; Kurusaray *Boyabat –Sn.; Sarılar *Nallıhan –Ank.)

[**gölek** (I) **-2**] : (Dere –To.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Bozca *İncesu, Kıranardı, *Pınarbaşı –Ky.)

[**gölep -2**] : (–Brd.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

3. [→ **gölek** (I) **-3**] **4.** Akarsu yataklarında suların toplandığı çukur yerler. (–Bil.)

[**gölep -4**] : (–Dz.)

gölet (II) İçinde ham deri ıslatılan dört köşeli taş havuz. (–Çkl.; –Brs.)

gölet (III) [→ **göbet** (I)]

göletlendirmek [**göllemek** (I) **-1**] Suyu setlerin önünde biriktirmek, göllendirmek. (Cumalıkızık –Brs.)

[**göllemek** (I) **-1**] : (–Çr.)

gölez (I) [→ **gölbez -1**]

gölez (II) Çok sulanmış yer. (*Kurşunlu –Çkr.)

gölezeriği Küçük kara renkli bir çeşit tatlı erik. (Eldüren *Daday –Ks.)

gölgebalığı Bir çeşit balık. (*Beykoz –İst.)

gölgelik Şemsiye. (*Boyabat, –Sn.)

gölkem [→ **görkem** (I) **-1**]

göl kestanesi Yumru şeklinde olan, bataklıkta yetişen, yenilebilir bir bitki. (Etlemi *Düzce –Bo.)

gölle (I) [**golle -2, göğle** (I), **gölbe, gölcüme, göle -1, 2; göllüme, gölümbe, gölye, gönle**] **1.** Suda kaynatılmış buğday, mısır, fasulye, nohut vb. tahıllar. (*Bolvadin, Dikici *Dinar –Af.; Yassıören *Senirkent, *Eğridir ve köyleri, *Sütçüler ve köyleri –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Kabaklar *Çameli, Yukarıseyit *Çal, Hortma *Acıpayam, Süngüllü *Çivril –Dz.; Şaphane *Gediz –Kü.; Aşağılıca *Sivrihisar –Es.; Rumeli göçmenleri, Bahçecik –Kc.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Safranbolu –Zn.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Yoğunpelit *Beypazarı –Ank.; *Karaman, *Akşehir, *Sarayönü, –Kn. ve köyleri; Haketçe, Doğanbeyli –Ada.; *Anamur –İç.; –Ant.; Şeref, Kavaklıdere, *Yatağan –Mğ.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**golle -2**] : (Kozağaç *Gölhisar –Brd.)

[**gölbe**] : (Mahmutköy *Bakırköy –Ist.)

[**gölcüme**] : (*Yatağan –Mğ.)

[**göle -1**] : (*Ayaş, *Güdül –Ank.)

[**göllüme**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

[**gölümbe**] : (Hırka *Tavas –Dz.)

[**gölye**] : (Hüyük *Beyşehir –Kn.)

2. Aşure. (*Atabey –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Bergama –İz.; *Salihli ve çevresi –Mn.)

[**göğle** (I)] : (Büyükdere *Burhaniye –Ba.)

[**göle -2**] : (*Savaştepe –Ba.)

[**gönle**] : (–Isp.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

3. Bir çeşit ırmik tatlısı. (İğdecik –Isp.) **4.** Nohut, mısır ve buğdayı

acı biberle karıştırıp pişirerek yapılan yağsız bir çeşit çorba. (*Beyşehir –Kn.)

gölle (II) Çok uyuyan (kimse). (*Uluborlu –Isp.)

gölle (III) Bilye. (*Afşin –Mr.)

göllek 1. [→ **gölek** (I) **-1**] **2.** Sazlık, bataklık. (–Çr.; *Tuzluca –Kr.) **3.** Ağaçları sulamak için köklerinde açılan çukur. (–El.)

göllemek (I) **1.** [→ **göletlendirmek**] **2.** [→ **göllenmek**]

göllemek (II) Sis basmak : *Duman geldi gölledi.* (Güney *İkizdere –Rz.)

göllemek (III) [→ **gölemek** (I)]

göllenmek [**gölermek** (I), **göllemek** (I) **-2**] Akarsu çukurlarda birikmek, gölcük olmak. (Çığrı *Dinar –Af.; Güney *Yeşilova –Brd.; Köşten, Honaz –Dz.; *Bergama –İz.; Yeniköy –Ba.; Tokat –Es.; *Kurşunlu –Çkr.;–Çr.;*Vezirköprü–Sm.; *Merzifon –Ama.; Bayadı, Sarmaşık *Fatsa –Or.; *Maçka ve köyleri –Tr.; *Kelkit ve köyleri –Gm.; Yavuz *Şavşat –Ar.; –Kr.; *Ağın, *Keban –El.; –Ml.; *Antakya –Hat.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Fethiye ve köyleri, *Milas –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**gölermek** (I)] : (Başpınar *Tefenni –Brd.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)

[**göllemek** (I) **-2**] : (Güney *İkizdere –Rz.)

göllü Pekmez ile unu karıştırıp, üzerine yağ dökülerek yapılan bir çeşit tatlı. (Bahçeli, *Bor –Nğ.)

göllüklü Zengin, varlıklı (kimse). (Kenger *Kula –Mn.)

göllüme [→ **gölle** (I) **-1**]

gölmeç [→ **gölek** (I) **-1**]

gölmez [→ **gölemez -2**]

gölongeç [→ **gallāñguç -1**]

gölöş gölöş Öküzleri çağırma ünlemi. (Alemdar –Bo.)

gölsar gidimi Pazar günü : *Gölsar gidimi gün geziye çıkacağız.* (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gölsar pazarı Pazartesi : *Bugün günlerden gölsar pazarı.* (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gölü Peynir ve ayran süzmeye yarayan tekne. (Çavdarlı *Şavşat –Ar.)

gölücür Gövdesi ve yaprakları yapışkan bir ot. (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

gölük (I) [**golük, görük** (III)] **1.** At, eşek, beygir, katır vb. yük taşıyan ve binilen hayvan. (Çepni *Sandıklı –Af.; –Uş. ve köyleri; Sarkımcak, *Eğridir –Isp.; –Brd.; *Çal –Dz.; Rahmanlar *Tire –İz.; Hırkalı *Demirci, *Kula –Mn.; Kayacık –Brs.; Virancık *Emet, *Gediz, –Kü.; Türkmen aşireti, Sarıkavak, Koşmat –Es.; –Ist.; Karapürçek *Taşköprü, –Ks. ve çevresi; –Çkr.; Karahacip, Büğdüz *Sungurlu, *İskilip –Çr.; *Boyabat –Sn.; *Bafra –Sm.; Şehsadi *Ezine, *Merzifon –Ama.; *Niksar –To.; *Mesudiye –Or.; Çivriz, Dereli, Boztekke, Çandır, *Şebinkarahisar, –Gr.; *Bayburt –Gm.; Gümüşbahçe *Ardanuç –Ar.; –Kr.; –Ezm.; *Kemah, Üçveren, *Refahiye –Ezc.; *Pazarcık, *Göksun, Varyanlı, *Elbistan –Mr.; Amik ovası, *Reyhanlı –Hat.; Maksutlu ve çevresi *Şarkışla –Sv.; Gülabi, *Boğazlıyan, –Yz.; *Güdül, *Ayaş, Camili, Sofular, Yalıncak, Kayaş, Pazar *Kızılcahamam, Üçem *Bala,

–Ank.; –Krş.; Fenese *Develi, Türkmen aşireti *Bünyan, *Pınarbaşı ve köyleri, Kızılhisar *İncesu, Talas, Zincidere, Erkilet –Ky.; *Avanos, Ağcasarocağı *Ürgüp –Nş.; Çukurkuyu *Bor, *Aksaray, Eskigümüş –Nğ.; *Karaman, Çetmi *Akşehir, *Ereğli, Tepelice *Bozkır, *Ermenek, Hatip –Kn.; Çakallı, İncirlik, *Kozan, *Pozantı, Bozdoğan *Osmaniye, *Kadirli –Ada.; Yanpar, Gezende *Gülnar, Uzuncaburç *Silifke, *Anamur, *Tarsus –İç.; *Serik, Temre *Kaş, *Elmalı, *Finike –Ant.; Şerefler, *Marmaris –Mğ.)

[**golük**] : (*Buldan –Dz.; Estiğin –To.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Afşin –Mr.; Ortaoba, Yukarıoba, Bağlarbaşı *Çekerek –Yz.; *Bor –Nğ.; Çetrevilli *Silifke –İç.)

[**görük** (III)] : (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

2. Eşek yavrusu. (*Ezine, *Merzifon –Ama. ve köyleri; –Sv.; –Ada.) **3.** At, eşek, beygir, kısrak vb. hayvanların sürüsü. (*Bergama –İz.; Borlu *Gördes –Mn.; –Ba.; *Ezine –Çkl.; Gümele *Söğüt –Bil.; Numanoluk *Seyitgazi –Es.; Aşudu *Darende –Ml.; *Ereğli –Kn.) **4.** İnek yavrusu. (Kerkük) **5.** Büyükbaş hayvanlar. (Baldam *Güney, *Sarayköy –Dz.; Karaviran, *Osmancık –Çr.; –Sn.; –Sm.; Düzköy *Keşap –Gr.; Değirmendere *Göksun –Mr.; Eşke *Divriği –Sv.; Manyas *Karaman, *Ereğli –Kn.; Naşidiye *Ceyhan –Ada.; *Alanya –Ant.) **6.** Hayvan yavrusu. (*Manavgat, *Alanya –Ant.) **7.** Koyun, keçi gibi küçükbaş hayvanlar. (–Ur.) **8.** Boynuzsuz keçi. (–Krş.) **9.** Ağaçkakan kuşu. (Çığrı *Dinar –Af.) **10.** Kısa boylu öküz. (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gölük (II) Körük. (Çığrı *Dinar –Af.; Çuvallı *Yeşilova –Brd.)

gölük (III) Tembel (insan). (Atlas *Sivrihisar –Es.)

gölük (IV) Oyunda ebe olan (kimse). (Kızköy *Ünye –Or.)

gölük (V) Onura dokunma, hakaret anlamında kullanılır : *Gölük ne var da gülüyorsun.* (*Sivrihisar –Es.)

gölük (VI) Görünüşüne önem vermeyen, derbeder kılıklı, şapşal. (Çorak –Bo.)

gölükcü **1.** Hayvancılıkla uğraşan. (*Göksun –Mr.) **2.** Katırcı. (–Mr.)

gölümbe [→ **gölle** (I) **-1**]

gölüme [→ **göğleme** (I)]

gölümek [→ **gölemek** (I)]

gölümez **1.** Taze süt. (Alkı –Mğ.) **2.** Koyun sütünden yapılan bir çeşit yemek. (*Sandıklı –Af.)

gölüncür Tahıl içinde bulunan bir çeşit bitki tohumu. (Peşman *Daday –Ks.)

gölye [→ **gölle** (I) **-1**]

göm (I) Hayvanların barınması için çit ya da duvarla çevrili yer, ağıl. (Şahmuratlı *Sorgun –Yz.)

göm (II) [→ **gök** (II) **-2**]

göma Kayıkları sudan çekmeye yarayan ip. (–Tr.)

gömanlı Gebe, yüklü. (–Ist.)

gömbe (I) [**gömbes** (II), **gömeç** (V) **-1**, **gömme** (I) **-1**, **gönbe -1, 2, 3**] **1.** Mayalı ya da mayasız, yağlı ya da yağsız olarak yapılan bir çeşit kül pidesi, ekmeği. (İshaklı *Bolvadin –Af.; Kumdanlı *Yalvaç, *Eğridir ve köyleri, *Sütçüler ve köyleri

–Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Güney, Darıveren *Acıpayam –Dz.; –Ist.; *İskilip –Çr.; Tekke *Taşova, Deveci, –Ama.; Karkıncık *Artova –To.; Ergan –Ezc.; *Şarkışla ve çevresi, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Argıtan *Ilgın, Gargara *Ermenek –Kn.; Kurtkulağı *Ceyhan –Ada.)

[**gömbes** (II)] : (Teniste *Anamur –İç.)

[**gömeç** (V) **-1**] : (–Sm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**gömme** (I) **-1**] : (Kavakköy *Çivril, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Tokat –Es.; Bayat –Çr.; Kuzköy *Ünye –Or.; Solday *Maçka –Tr.; Kemaliye –Ml.; Çanıllı *Ayaş, *Beypazarı –Ank.; *Bor –Ng.; *Anamur –İç.; –Ant.; *Lüleburgaz –Krk.; Şahin *Malkara –Tk.)

[**gönbe -1**] : (*Uluborlu –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.)

2. Haşhaş tanesi karıştırılarak yapılan kalınca ekmek. (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

[**gönbe -2**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)

3. Saçta pişirilen ekmek. (*Senirkent –Isp.) **4.** Bayramlarda yapılan içi tahinli, dışı yağlı, mayalı ekmek. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

[**gönbe -3**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)

5. Somuna benzer, tandırda pişirilen ekmek. (Yassıören *Senirkent –Isp.) **6.** Mısır ya da buğday ununda yapılmış bir çeşit katmer. (Güney, Karaköy, Horoz *Yeşilova –Brd.)

gömbe (II) [→ **gömü** (I) **-1**]

gömbe (III) Kazılan çukura sopa ile top atılarak oynanan bir çeşit çocuk oyunu. (Çilehane *Reşadiye –To.)

gömbe (IV) Bir çeşit ırmak. (–Ama.)

gömbek Boynuzsuz öküz ya da keçi. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gömbel Topraktan yapılmış iki kulplu su testisi. (*Antakya –Hat.)

gömbeldek Çobanlara verilen bahşiş : *Gömbeldeği almayan çoban davarı vermez.* (*Ereğli –Kn.)

gömbelek (I) Sarı renkli, büyük bir çeşit kelebek. (Büyükafşar –Ank.)

gömbelek (II) Arı sokması ile şişen, kabaran yer. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

gömbelek (III) Kısa boylu, kafası büyük (kimse) : *Gömbelek ali.* (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gömbes (I) [**gömbez**] **1.** Kavrulmuş kestane. (*Gerze ve çevresi –Sn.; Taflı *Çarşamba –Sm.; *Ünye –Or.)

[**gömbez**] : (*Ünye –Or.)

2. Küllü ateşte pişirilen patates. (Kuzköy *Ünye –Or.)

gömbes (II) [→ **gömbe** (I) **-1**]

gömbesen Şişman ve sağlam çocuk. (Yeniköy *Ereğli –Kn.)

gömbet 1. Dere kenarlarındaki çukurlarda biriken su. (Başpınar *Tefenni –Brd.; Kınık *Fethiye –Mğ.) **2.** Dere içindeki çukurlar. (*Mut –İç.)

gömbez [→ **gömbes** (I) **-1**]

gömbük Bir akarsuyun iki yanısıra uzanan ya da kaynakları çevreleyen yeşillik, çayırlık kısım. (Çiftepınar *Mersin –İç.)

gömbül (I) [**gömbüle**] Kuyruksuz tavuk vb. hayvanlar. (*Tefenni –Brd.)

[**gömbüle**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gömbül (II) Bulgurla yapılmış iş-kembe dolması. (–Sv.)
gömbüle [→ **gömbül** (I)]
gömcük Torba çuval vb. şeylerin köşesi : *Çuvalın gömcüğünde delik var.* (Seydiler –Mğ.)
gömçek Pantalon. (Kadıçiftliği *Yalova –Ist.)
gömdemsiz Beceriksiz. (Şambayatı –Ank.)
gömdene [→ **gömeni**]
göme (I) Avcıların gizlenerek av bekledikleri yer. (*Şarkîkaraağaç –Isp.; Yerkesik –Mğ.; Lefkoşe, Larnaka –Kıbrıs)
göme (II) [→ **gömü** (I) **-1**]
göme (III) Kel (insan için). (Yaylalı *Şile –Ist.)
gömeci kırılmak Güveni kaybolmak. (–Ba.)
gömeç (I) [**gümeç** (I)] Bal peteği. (*Şarkîkaraağaç, Yassıören *Senirkent, Yaka *Gelendost –Isp.; Honaz, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Urla –İz.; *Edremit, *Burhaniye –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; *Altıntaş –Kü.; Tokat –Es.; *Kandıra, *Akyazı ve çevresi –Kc.; İğneciler *Mudurnu, *Düzce –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; Bizmişen –El.; Köşker –Krş.; Ortahisar *Ürgüp –Nş.; *Bor –Nğ.; Göcer *Karaman, *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.; *Kaş ve köyleri, *Finike, *Alanya, *Elmalı, *Korkuteli –Ant. ve çevresi; Karaköy, Yenice, Pınarlıbelen, *Bodrum, *Marmaris, *Milas, *Fethiye ve köyleri –Mğ.; –Ed.; *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.) [**gümeç** (I)] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.; Küçükbahçe –İz.; *Akyazı –Kc.; *Maçka –Tr.; *Bayburt –Gm.)
gömeç (II) [**gomeç** (I)] **1.** Ebegümeci. (Çapalı *Dinar –Af.; Yaka *Gelendost –Isp.; Kerem *Burhaniye –Ba.; *Erbaa, *Zile –To.; *Bor –Nğ.; *Antakya –Hat.; Misis –Ada.; *Lüleburgaz –Krk.; –Kıbrıs ve çevresi) [**gomeç** (I)] : (Salda *Yeşilova –Brd.)
2. Bir çeşit papatya. (Söğüt –Mğ.)
3. Bir çeşit erik. (Sofular *Eğridir –Isp.)
gömeç (III) [**gomeç** (II)] Değirmen taşını döndürmek için suyun üzerine aktığı kaşıkların bağlı olduğu yuvarlak ağaç : *Değirmenin gömeci kırılmış.* (Eymir *Bozdoğan –Ay.; Bağyaka *Elmalı, *Finike –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.) [**gomeç** (II)] : (Eldirek *Fethiye –Mğ.)
gömeç (IV) [**gömeçyeli**] Doğudan esen rüzgâr. (*Bünyan –Ky.; Ortahisar *Ürgüp –Nş.; Ağcaşar, Bahçeli *Bor, –Nğ.; Bağyaka *Elmalı, *Finike –Ant.) [**gömeçyeli**] : (Bozca *İncesu –Ky.)
gömeç (V) **1.** [→ **gömbe** (I) **-1**] **2.** Yağda kızartılmış sıcak ekmek. (Fili *Biga –Çkl.)
gömeç (VI) Yuvarlaklaşma, çöreklenme : *Yılan gömeçlemiş yatıyordu.* (Tokat –Es.)
gömeç (VII) [**gömgen**] Mezar. (–Ks.) [**gömgen**] : (–Mr.)
gömeçarı Arının iyi ve beğenilen bir çeşidi. (İshaklı *Bolvadin –Af.)
gömeçeriği Sonbaharda olgunlaşan, büyükçe bir çeşit erik. (Sofular *Eğridir –Isp.)
gömeçlenmek Yılan çöreklenmek. (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Bez-

degüme *Ödemiş, *Bergama –İz.; Yeniköy –Ba.; –Krş.; *Bünyan –Ky.; Gargara *Ermenek –Kn.)

gömeçotu Bir çeşit tarla otu. (Zemme –Kü.)

gömeçyeli [→ **gömeç** (IV)]

gömek Çamurlu, bataklık yer, alan. (Sarunbey –Çr.; Nebiler *Serik –Ant.)

gömele (I) **1.** Bağ ve bahçelerde yaz için yapılan küçük kulübe, bağ evi. (–Ks.; Dikenli –Çkr.; *Kalecik –Ank.) **2.** Bağ, bahçe, bostanlardaki bekçi kulübesi. (–Ama.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gömele (II) Tohum çukuru. (*Ereğli –Kn.)

gömelek [→ **göbelek** (I)]

gömeni [**gemilti, gemindi, geminti, gömdene, göndel** (I)] Döveni boyunduruğa bağlayan ağaç. (Gölköyü –Sm.; *Mesudiye –Or.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**gemilti**] : (Kurucaova *Akçadağ –Ml.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**gemindi**] : (Bektaş *Zara, Vazıldan *Divriği –Sv.)

[**geminti**] : (Ören *Akçadağ, Gözene –Ml.)

[**gömdene**] : (*Reşadiye –To.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**göndel** (I)] : (–Or.)

gömeş Yumuşacık. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gömet Duvara açılan ocak, şömine. (–Brs.)

gömgen [→ **gömeç** (VII)]

gömgö (I) [→ **gök** (I)]

gömgö (II) [→ **gök** (II) **-2**]

gömgök (I) [→ **gök** (I)]

gömgök (II) **1.** [→ **gök** (II) **-1**] **2.** [→ **gök** (II) **-2**]

gömgök olmak 1. [→ **göğermek** (II)] **2.** [→ **göğermek** (II) **-2**]

gömgöy [→ **gök** (II) **-2**]

gömlek Su kovası. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gömlek eşi 1. Pantalon. (–Ezm.) **2.** Don. (–Ezm.) **3.** Dizlik. (–Ezm.)

gömleksiz arpa Kılçıksız, ince kabuklu arpa. (Görmel *Ermenek, Balat *Hadım –Kn.)

gömlekten çıkmak (I) Meyve ağaçlarının çiçekleri dökülüp çağla haline gelmek. (Masta *Gölhisar –Brd.; Haçavera *Maçka –Tr.; *Bor –Ng.)

gömlekten çıkmak (II) Fazla kızmak : *Gömlekten çıkarma beni.* (Haçavera *Maçka –Tr.)

gömme (I) **1.** [→ **gömbe** (I) **-1**] **2.** Poğaça denilen bir çeşit börek. (*Nallıhan –Ank.) **3.** Yağ ve ayranla karıştırılmış ekmek. (–El. ve köyleri)

gömme (II) [→ **gömü** (I) **-1**]

gömme (III) **1.** Patlıcan, biber, patates vb. şeylerin külde pişirilmesi. (İshaklı *Bolvadin –Af.; Çöplü *Çivril –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; –Tr.; *Bor –Ng.; *Milas –Mğ.) **2.** Patlıcan yemeği. (*Alaşehir –Mn.; –Ba.)

gömme (IV) Toprağa gömülerek bekletilen kavun karpuz. (*Antakya –Hat.)

gömme (V) [**gömmece -2, gömme tavı, gömü** (II)] **1.** Sonbaharda ekilen ekin. (Karacaviran *Çerkeş –Çkr.) **2.** Kışın ekilen ekin. (Kızılcaören –Kü.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.)

[**gömmece -2**] : (Sulusaray *Artova –To.)

[**gömme tavı**] : (*Akşehir –Kn.)

[**gömü** (II)] : (Emirbağı –Çr.; Koyunbaba *Kalecik, Keşanuz, Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gömme (VI) Kazılarak açılan kaynak, pınar. (*Anamur –İç.)

gömme (VII) At arabalarının sandığı üzerindeki babutun altında olan parça. (–Kn.)

gömmece 1. Kazık ile açılan çukura tohum gömme : *Bamyayı gömmece ettim.* (–Ama.) **2.** [→ **gömme** (V) **-2**]

gömme tavı [→ **gömme** (V) **-2**]

gömnü Çömlek. (Çıtak *Çivril –Dz.)

gömpâh Yerinden kalkamayan, hantal : *Gömpâh, oturduğun yerden kalkamıyorsun.* (Çavdarlı *Şavşat –Ar.)

gömpil [→ **gumpir**]

gömpül [→ **gumpir**]

gömre [**gömse**] Sığır gübresi. (*Maçka ve köyleri –Tr.)

[**gömse**] : (–Tr. ve köyleri)

gömse [→ **gömre**]

gömsük [**göpçük**] İçilmiş sigara artığı, izmarit. (Kerem *Burhaniye –Ba.; Camiyanı *Tirebolu –Gr.)

[**göpçük** (II)] : (–Gaz.)

gömü (I) [**gömbe** (II), **göme** (II), **gömme** (II), **gömük** (VII) **-1**] **1.** Toprak altına gömülerek saklanmış para ya da değerli şeyler, define : *Bu adamın gömüsü vardır.* (İshaklı *Bolvadin –Af.; *Eğridir köyleri, *Sütçüler köyleri –Isp.; Hadım, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Dalhıca *Nazilli –Ay.; *Bergama, *Tire –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Edremit, *Susurluk, Yeniköy –Ba. ve çevresi; Tokat, *Sivrihisar –Es.; *Çerkeş –Çkr.; *İskilip –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Aşudu *Darende –Ml.; *Antakya –Hat.; –Sv.; *Pınarbaşı ve çevresi –Ky.; *Bor –Ng.; *Karaman, *Ermenek –Kn.; *Kadirli –Ada.; Yapıntı *Mut ve köyleri, Karatiken *Tarsus, *Mersin –İç.; *Fethiye ve köyleri, *Bodrum –Mğ.)

[**gömbe** (II)] : (Bekilli *Çal –Dz.)

[**göme** (II)] : (–Brd.)

[**gömme** (II)] : (*Kilis –Gaz.; *Lüleburgaz –Krk.)

2. Yeraltı deposu, mahzen. (*Mesudiye –Or.) **3.** Kışın soğuktan korumak için toprağa gömülen sebze. (Nudra *Şarkîkaraağaç, *Gelendost –Isp.) **4.** Sincapların toprağa gömdükleri ceviz. (*Ermenek –Kn.)

[**gömük** (VII) **-1**] : (*Eğridir, *Sütçüler –Isp.)

5. Bir şeyin toprağa giren kısmı. (*Avanos –Nş.)

gömü (II) [→ **gömme** (V) **-2**]

gömü (III) [**gömük** (VIII)] Derinlik, çukurluk. (Bayadı –Or.; –Krş.)

[**gömük** (VIII)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gömük (I) [**göbüt** (VII), **gömüklük, gömüksü, gömülgeç, gömülgen, gömütlük, günüt**] **1.** Sazlık, bataklık. (Çalköy *Domaniç, Viranköy –Kü.; *Sivrihisar, Tokat –Es.; Farzant *Mecitözü, –Çr.; Gülâbi –Yz.; Koyunbaba, Feruz, Elecik *Kalecik, *Keskin, *Şereflikoçhisar –Ank.; Kösker –Krş.; Sarılar *Avanos –Nş.; *Bor, *Ulukışla, –Ng.; Bisse, Şahanlı, Kaplanlı *Hadım, *Karaman, *Ermenek, Çayhan *Ereğli, Detse *Çumra, –Kn.; *Kadirli –Ada.)

[**göbüt** (VII)] : (Yeniköy –Ada.)

[**gömüklük**] : (Bozca *İncesu –Ky.)

[**gömülgeç**] : (Eğret –Af.; Kızılcaören, Çöğürler, Pazarköy –Kü.)

[**gömülgen**] : (Hisarlıkaya *Polatlı –Ank.; *Develi –Ky.; Kestep *Fethiye –Mğ.)
[**gömütlük**] : (–Ky.)
[**günüt**] : (–Ist.)
2. Çamurlu, milli su. (Tepeköy *Torbalı –İz.; Tokat, *Sivrihisar –Es.; Gülâbi –Yz.; Bezirhane *Balâ –Ank.; *Bor, *Ulukışla –Nğ.; *Karaman, Güvenç, Bayali, Zanapa *Ereğli, Eğrigöz –Kn.; –Ada.)
[**gömüksü**] : (*Bor –Nğ.)

gömük (II) Ormandan açılan yeni tarla. (–Sn.; –Sm.)

gömük (III) Kemik : *Çok yatan gömük fosforlu olur.* (–Rz.)

gömük (IV) [→ **göpcük** (I)]

gömük (V) Güldürücü, taklitçi (kimse) : *Şakir iyi gömüklük yapar.* (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gömük (VI) Araba tekerleklerinin çamurda bıraktığı izlerin kurumuşu. (Alayunt –Kü.)

gömük (VII) **1.** [→ **gömü** (I) **-4**] **2.** Yere gömülmüş çekirge yumurtaları. (*Eğridir, *Sütçüler –Isp.)

gömük (VIII) [→ **gömü** (III)]

gömük (IX) Suların önüne bir engel gelmesiyle toplanıp kaldığı yer. (Sücüllü *Yalvaç –Isp.)

gömüklemek Çıkmaza sapmak. (*Mersin –İç.)

gömüklük [→ **gömük** (I) **-1**]

gömüksü [→ **gömük** (I) **-2**]

gömül **1.** Biçilmiş ekin yığını. (Bekilli *Çal –Dz.; *Bodrum –Mğ.) **2.** On iki destenin meydana getirdiği yığın. (*Sandıklı –Af.)

gömüldürük Madenden yapılmış kemer tokası. (–Çkr.)

gömülemek Para ya da değerli şeyleri toprak altına gömerek saklamak. (*Yalova –Ist.; –Çr.; *Koyulhisar –Sv.; *Bor –Nğ.)

gömülgeç [→ **gömük** (I) **-1**]

gömülgen [→ **gömük** (I) **-1**]

gömülmeklik Ölüm olaylarında, ölüyü kaldırmak için sarfedilen para. (–Rz.)

gömüm Küçük parça, bir parça. (Saray –Çkr.)

gömürgen Yabanî sarmısak. (Ormanlı *Çatalca –Ist.)

gömürtü Uzaktan gelen uğultulu ses. (Mühye –Ank.)

gömüş [**gümüş**] **1.** Manda. (Süleymaniye *Buldan –Dz.; –Bo. ve çevresi; –Ist.; Kireli *Beyşehir –Kn.; –Ed.)
[**gümüş**] : (*Keçiborlu –Isp.; *Kırkağaç –Mn.; Pıravadı –Ed.)
2. Manda yavrusu. (–Bo. ve çevresi)

gömütlük [→ **gömük** (I) **-1**]

gön (I) **1.** Hayvan derisi : *Atın gönünü sattınız mı?* (Bayat *Emirdağ, Çapalı *Dinar –Af.; –Uş.; Yılanlı *Eğridir, Çandır *Sütçüler –Isp.; İshaklı *Çivril –Dz.; –Ba.; –Kü.; *Kandıra –Kc.; Kapullu *Safranbolu, *Ereğli –Zn.; Ağlı *Küre, Karabüzey *Araç –Ks.; –Çr.; –Sn.; –Sm.; Çilehane *Reşadiye –To.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş, *Ünye, Bayadı –Or.; Nefsiköseli *Görele, *Alucra –Gr.; Haçavera *Maçka –Tr. ve köyleri; Ulucami –Rz.; *Iğdır –Kr.; Cenciğe –Ezc.; –Vn.; *Kilis –Gaz.; Bozhüyük –Mr.; *Haymana –Ank.; *Mucur –Krş.; *Ereğli, *Ermenek –Kn.; *Kadirli –Ada.; *Lüleburgaz –Krk.) **2.** Kösele. (–Uş.; *Sarayköy ve köyleri, *Çal –Dz.; –Çr.; *Maçka ve köyleri –Tr.; –Ml.; ve çevresi; –Gaz.; Şekeroba –Mr.; *Bor –Nğ.) **3.** Cilt,

ten. (*Safranbolu –Zn.; –Sn.; Gicora *Alucra –Gr.; Gâvurdağ *Osmaniye –Ada.) **4.** Tabaklanmış deri. (*Urla –İz.; –Sk.; –Mğ.)

gön (II) Harmanda kullanılan büyük kalbur. (*Ayvacık –Çkl.)

gön (III) Develerin yediği ve kitre denilen bir çeşit zamk yapılan dikenli bir bitki. (*Lapseki –Çkl.)

gönbe 1. [→ **gömbe** (I) **-1**] **2.** [→ **gömbe** (I) **-2**] **3.** [→ **gömbe** (I) **-4**]

gönce Tabaklanmış deriden yapılmış sofra bezi. (*Boyabat –Sn.)

göncek [→ **göne** (I)]

göncelmek [→ **gönenmek** (I) **-1**]

göncü (I) **1.** Ham ya da işlenmiş deri satıcısı : *Göncü Yusuf haylı para kazanıyor.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Kr. ve köyleri; *Yerköy –Yz.; *Bor –Nğ.; Gâvurdağı *Osmaniye –Ada.; *Milas –Mğ.) **2.** Ayakkabı tamircisi : *Ayakkabıları göncüye ver.* (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

göncü (II) Susam. (–Ky.)

göncük (I) Giyim eşyalarındaki cep. (Türkbeyli *Mengen –Bo.; –Ks.; –Gr.; –Mr.; Bahri *Akçadağ, İriağaç, –Ml.; –Ur.)

göncük (II) Kayalık yer. (Burhan *Karaman –Kn.)

göncük (III) Balık ağı. (Taşoluk, Tepebaşı *Göksun –Mr.)

göncükmek Meyve bozulmaya başlamak, çürümek. (Orta –Çkr.)

gönç (I) **1.** Zengin, varlıklı. (Üçkuyu *Çal –Dz.; Barcak *Söğüt –Bil.; Çavuşçu *Sungurlu, –Çr.; Geriz –Sm.; *Merzifon –Ama.; *Gürün –Sv.; –Yz.; *Bor –Nğ.; *Mut ve köyleri –İç.) **2.** Doğal bakımından verimli köy, bağ ve orman. (*Merzifon –Ama.; Deliktaş *Kangal –Sv.; Gerdan –Ada.)

gönç (II) **1.** Şen, neşeli. (Eber *Dinar –Af.; –Ama.; *Kangal –Sv.; –Yz.) **2.** Gamsız, kedersiz. (Üçkuyu *Çal –Dz.) **3.** Yiğit. (Geriz –Sm.) **4.** Kuvvetli. (*Gürün –Sv.)

gönçek 1. Don. (–Kn.; Tahtacılar *Silifke –İç.) **2.** Köylü kadınların giydiği don. (Afşar *Pınarbaşı –Ky.)

gönçelmek Zengin olmak, varlıklı olmak. (Tuzla –Ada.)

gönçleşmek Şen olmak, neşeli olmak. (Yanpar –İç.)

gönçlük Refah: *Eski gönçlük kalmadı.* (–Mr.)

göndel (I) [→ **gömeni**]

göndel (II) **1.** Saman karıştırmaya yarayan sırık. (Uzunmusa –Or.) **2.** [→ **gönder** (I) **-1**]

göndem (I) Buğday, arpa başaklarını toplamakta kullanılan tırmık. (Bahattin, *Ulubey –Or.)

göndem (II) Tarz, yöntem, usul : *Her işin göndemini bilmek lâzım.* (Lefkoşe –Kıbrıs)

gönder (I) [**göndel** (II) **-2**] **1.** Kayık ve yelkenli gemilere yön vermeye yarayan, 4-5 m. uzunluğunda ucu madenî ağaç sopa. (*Gelibolu –Çkl.; Aksaray –Ist.; –Rz.; Yapıntı *Mut –İç.)

[**göndel** (II) **-2**] : (*Çarşamba –Sm.; Bayadı –Or.)

2. Bayrak ya da mızrağın ağaç sapı. (–Mn.; *Lapseki –Çkl.; *Fethiye –Mğ.) **3.** Hayvanları dürtmeye yarayan ucu bizli sopa. (*Urla –İz.) **4.** Marangozların cetvel yerine kullandıkları düz kenarlı ensiz tahta. (İğneciler *Mudurnu –Bo.) **5.** Mezarın baş ve ayak ucuna dikilen

ağaç kazık. (Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

gönder (II) Gemi halatı. (–Mr.; –Gaz.)

gönder (III) [**gönderi** (I), **gönduri, göndürü** (I)] Uğurlama : *Gönderden geliyoruz.* (–Ml.; –Gaz.)
[**gönderi** (I)] : (*Gürün –Sv.)
[**gönduri**] : (Yavuz *Şavşat –Ar.)
[**göndürü** (I)]: (*Merzifon ve köyleri –Ama.; *Şavşat ve köyleri –Ar.)

gönderi (I) [→ **gönder** (III)]

gönderi (II) [→ **göndürme** (II)]

gönderici Uğurlayıcı. (Bayadı –Or.; –Gaz.)

gönderi gitmek [**göndüri gitmek, gönetmek**] Uğurlamak, yolcu etmek. (*Lapseki –Çkl.; –Ml.)
[**göndüri gitmek**] : (Çavdarlı *Şavşat –Ar.)
[**gönetmek**] : (–Es.)

gönderme (I) Gurbette bulunun birinin, memleketine dönen birisi ile, evine gönderdiği öteberi: *Ahmet'de göndermem var.* (*Maçka ve köyleri –Tr.)

gönderme (II) [→ **göndürme** (II)]

göndoğdu [**göndöndü**] Ayçiçeği. (Yeniköy –Ba.)
[**göndöndü**] : (Eldirek *Fethiye –Mğ.)

göndöndü [→ **göndoğdu**]

gönduri [→ **gönder** (III)]

göndü Ketenin döğülüp tarandıktan sonra kalan ve ancak ip yapılmakta kullanılan kısmı. (–Kn.)

göndüme [→ **göndürme** (II)]

göndüri gitmek [→ **gönderi gitmek**]

göndürme (I) Ayakta çıkan bir çeşit çıban: *Hasan ayağında çıkan göndürmeden yürüyemiyor.* (Fariske *Ermenek –Kn.)

göndürme (II) [**gönderi** (II), **gönderme** (II), **göndüme, göndürü** (II)] Ramazan bayramından sonra tutulan altı günlük oruç. (*Kurşunlu –Çkr.; Karahoca *Haymana –Ank.; *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.)
[**gönderi** (II)] : (Aşudu *Darende –Ml.)
[**gönderme** (II)] : (–Çr.; *Bor –Nğ.)
[**göndüme**] : (*Taşköprü –Ks.)
[**göndürü** (II)] : (–Çkl.)

göndürü (I) [→ **gönder** (III)]

göndürü (II) [→ **göndürme** (II)]

göne (I) [**göncek, gönlek, gönlük**] Gömlek. (Rumeli göçmenleri –İz.)
[**göncek**] : (–İç. ve köyleri)
[**gönlek**] : (*Terme –Sm.)
[**gölük**] : (Karakuyu –Mğ.)

göne (II) **1.** Küçük kardeş. (Alibeyli –İz.; Dereköy –Mn.) **2.** Çocuk. (Alibeyli –İz.; Arabacı *Akhisar –Mn.)

gönece Güneşli yer. (–Kü.)

göneç Topraktan yapılmış kap, çanak. (Bizeni, Kızılköy –To.)

gönek 1. [→ **göynek** (I) **-2**] **2.** Kısa kollu hırka. (–Ank.)

göneli Kalın, dayanıklı. (*Bozdoğan –Ay.)

gönellenmek Darılmak, kırılmak. (Yaka *Gelendost –Isp.)

gönelmek (I) [→ **gönenmek** (I) **-1**]

gönelmek (II) Güleryüz göstermek, yakınlık duymak. (*Lapseki –Çkl.)

gönen (I) [**gonen -3**] **1.** Ekilecek toprağın sulandırılması, tavlandırılması. (İshaklı, Dereçine *Bolvadin –Af.; Nudra, Yukarıdinek *Şarkîkaraağaç, *Yalvaç –Isp.; Keşanuz, *Balâ –Ank.; *İncesu –Ky.; *Bor –Nğ.; *Beyşehir, Alibey *Çumra, *Karaman, Çayhan –Kn.; *Tarsus –İç.)
[**gonen -3**] : (Afşarlı *Silifke –İç.) **2.** Nem, rutubet, yaşlık (toprak

için). (Köşk –Ay.; Dombaylı *Salihli –Mn.; –Brs.; Yakakayı, Tokat, *Sivrihisar –Es.; Tepeviran *Gebze –Kc.; Dadıç –Bo.; Dumanlı –Çkr.; Yanpelit *Beypazarı, Bağviran, Deliviran *Çubuk, Çanıllı *Ayaş –Ank.; Aşağıhadım *Hadım, *Ermenek, –Kn.; İncirlik, –Ada.; Belenkeşli *Mersin, Mara *Silifke, Sebilköyü *Tarsus, Ishaklı *Gülnar, *Anamur, *Mut ve köyleri –İç.; *Hayrabolu –Tk.)

gönen (II) Yavrum, kuzum anlamında sevgi belirtir. (Kemente *Dikili –İz.)

gönen (III) Çam ağaçlarının üst dallarında yetişen ve ot bulunmadığı zamanlar keçilere yedirilen asalak bir bitki. (*Saimbeyli –Ada.)

gönen almak [**gonenmek** (II)] Bol yağmur nedeniyle toprak doyarak bir yıl verimli olacak duruma gelmek. (*Ermenek –Kn.; –Ada.; –Kıbrıs)
[**gonenmek** (II)] : (Tekir *Silifke –İç.)

gönendirmek [**gonendirmek**] Sevindirmek, gün göstermek, mutluluk ve geçim genişliği vermek. (*Dinar –Af.; Tahtacı –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Yukarıseyit *Çal.; Beylerli –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; *Ödemiş ve köyleri –İz.; –Mn. ve çevresi; Rumeli göçmenleri. Akbaba *Beykoz –Ist.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; Üçem *Balâ –Ank.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; –Ada.; *Anamur –İç.)
[**gonendirmek**] : (Tokat –Es.)

gönen etmek [**gönenlemek, gönenmek** (II)] Tarlayı sulamak. (–Nğ.; *Ermenek, *Karaman, –Kn.; *Anamur, *Mut ve köyleri –İç.)
[**gönenlemek**] : (Saray –Çkr.; Ağılcık *Çubuk –Ank.; Uluağaç –Nğ.)
[**gönenmek** (II)] : (İshaklı *Bolvadin –Af.)

gönenlemek [→ **gönen etmek**]

gönenli Nemli. (Küçükdikili –Ada.)

gönenmek (I) [**gonenmek** (I), **göncelmek, gönelmek** (I), **günenmek**] **1.** Mutlu ve rahat bir hayat yaşamak. (Duman *Dinar –Af.; *Ulubey –Uş.; *Yalvaç, *Eğridir ve köyleri –Isp.; *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; *Tire, *Çeşme, *Bayındır –İz.; *Alaşehir –Mn. ve çevresi; Tokat köyleri –Es.; Örencik, *Düzce, –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; –Sn.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Mr.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; –Yz.; Hasanoğlan –Ank.; –Krş.; –Ky.; –Nş.; *Bor –Nğ.; Sille, –Kn.; *Kadirli, *Kozan –Ada.; *Tarsus, *Mut ve köyleri –İç.; Bağyaka *Finike –Ant.)
[**gonenmek** (I)] : (*Çal –Dz.)
[**göncelmek**] : (*Bor –Nğ.)
[**gönelmek** (I)] : (–Gaz.)
[**günenmek**] : (–Dy.)
2. Birlikte yaşamayı dilemek : *İki kardeş beraber gönensinler.* (–Es.) **3.** Bir işten hayır görmek. (–Af.; Burhaniye *Nazilli –Ay.; *Bayındır –İz.; Kocabergos, *Bandırma, *Erdek –Ba.; –Çkl.; –Kü.; –Bo.; *Ermenek –Kn.) **4.** Bir yere yerleşmek, oturmak. (İshaklı *Bolvadin –Af.; –Uş.; –Zn.; *Merzifon –Ama.) **5.** Sahip olmak. (–Uş.) **6.** Mirasa konmak. (Kuzuculu *Dörtyol –Hat.; *Beyşehir –Kn.; Tuzla –Ada.) **7.** Geçinmek : *Allah başa*

dek gönendirsin. (Yassıören *Senirkent –Isp.)**8.** Faydalanmak. (Ulaş *Tarsus –İç.) **9.** Nasip almak. (Seki *Ödemiş –İz.) **10.** Doymak. (*Akşehir –Kn.)

gönenmek (II) [→ **gönen etmek**]

gönen tutmak Yağan yağmurlarla toprak nemini korumak. (Köfünye *Larnaka, *Lapta, *Girne –Kıbrıs)

göner Küçük soğan. (Zencidere –Ky.)

gönetmek [→ **gönderi gitmek**]

gönezi [→ **gövezi -1**]

göngür Buğdaylar içinde biten siyah tohumlu bir bitki. (*Çivril –Dz.)

gön kesiği Semer ya da eyer vurması yüzünden hayvanın sırtında meydana gelen yaralar. (–Isp.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)

gönle [→ **gölle** (I) **-2**]

gönlek [→ **göne** (I)]

gönlü [→ **gönü**]

gönlü cıdamak Bir şeyi çok arzu etmek, istemek. (*Mut ve köyleri –İç.)

gönlük [→ **göne** (I)]

gönlükara Kötümser, karamsar (kimse). (Kösten, Honaz, Yukarıseyit *Çal –Dz.; –Ba.; Yerkesik –Mğ.)

gönmek [→ **göğnümek** (II)]

gönnek [→ **göynek** (I) **-1**]

gönnük Çok zayıf, cılız. (Yalıhüyük *Bozkır –Kn.)

gönova Çevresi dağlık, ortası ova olan yer. (Bağköy –Ank.)

gönrek Çimenlik, otluk yer. (–Gm.)

göntaşı Derilerin kırışıklarını düzeltmek için tabakların kullandıkları bir araç. (–Ks.)

göntem Karşı yön, taraf : *Bu gönteme doğru gidelim.* (İshakçelebi –İz.)

gönursı [→ **gonursu**]

gönü [gönlü] Olgun. (*Bayramiç –Çkl.; –Çr.)

[gönlü] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gönü alçak Alçak gönüllü, kurumsuz. (Karabüzey *Araç –Ks.)

gönücür Bir çeşit sığır hastalığı. (Elecik –Ank.)

gönük (I) **1.** Ormanların yakılmasıyle açılan yer, tarla. (Çandır *Simav –Kü.; Hacıhamza *Osmancık –Çr.) **2.** Ağaçların sökülmesiyle açılan tarla. (*Çan –Çkl.) **3.** Engebeli yer, dağ yamaçları. (Pırnaz *Fethiye –Mğ.)

gönük (II) [→ **göğnük** (I)]

gönük (III) Çok duygulu (kimse). (Harşıt *Torul –Gm.)

gönü kavun Çabuk olgunlaşan kavun. (*Yalova ve köyleri –Ist.)

gönül alçak Lütfen : *Bu gece gönül alçak bizim eve gelir misiniz ?* (*Göksun –Mr.)

gönül atmak [→ **gönüllenmek**]

gönül bırakmak [→ **gönüllenmek**]

gönüldolabı Bir çeşit çiçek : *Bağçenizdeki gönüldolabından bir budak bize verir misiniz?* (*İnegöl –Brs.)

gönülemek [→ **günülemek**]

gönül eminliği [→ **gönüllük**]

gönül gezdirmek Beğenip seçme işinde kararsız davranmak. (*Bor –Ng.)

gönül komak [→ **gönüllenmek**]

gönül koymak [→ **gönüllenmek**]

gönüllemek 1. Gönül almak. (Yassıören *Senirkent –Isp.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; –Gaz.; *Koyulhisar –Sv.; Yapıntı *Mut –İç.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.) **2.** Ağırlamak. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; Tokat –Es.; Zana ve çevresi –Ama.; –Gaz.)

3. Gönülden geçirmek, düşünmek. (Pelitköy *Burhaniye –Ba.)

gönüllenmek [gañüllenmek, gönül atmak, göñül bırakmak, gönül komak, gönül koymak] **1.** Küsmek, darılmak, kırılmak. (Yassıören *Semirkent –Isp.; *Çal –Dz.; *Bergama –İz.; –Ba.; Tokat –Es.; *İskilip –Çr.; *Çarşamba –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Zile –To.; Utav *Yusufeli, Bağlıca, Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.; Keçek *Oltu –Ezm.; Sasunga *Çayırlı –Ezc.; Aşudu *Darende –Ml.; –Mr.; Çepni *Gemerek, Çöplü, Telin *Gürün, Tutmaç, *Koyulhisar –Sv.; –Krş.; *Bor –Nğ.; *Mut ve köyleri –İç.)
[gañüllenmek] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)
[gönül atmak] : (Kerem *Burhaniye –Ba.; *Seyitgazi –Es.; Akçalar *Seydişehir –Kn.)
[göñül bırakmak] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)
[gönül komak] : (–Dz.; Karabüzey *Araç –Ks.; *Bor –Nğ.)
[gönül koymak] : (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Tepeköy *Torbalı –İz.)
2. Kibirlenmek, nazlanmak. (Alacahöyük –Çr.)

gönüllü (I) Herşeyi beğenmeyen : *Ammada gönüllüsün.* (Zana ve çevresi –Ama.)

gönüllü (II) Her hangi bir işe çağırılmadan gelen, ya da yapan. (Zana ve çevresi –Ama.)

gönüllü (III) Değerli (kimse) : *Duldur amma gızdan gönüllüdür.* (*Bor –Nğ.)

gönüllük [gönül eminliği] Düğün arasında iki tarafın birbirine gönderdiği giyim armağanı. (*Bor –Nğ.)
[gönül eminliği] : (*Mut –İç.)

gönülsemek **1.** [→ **gönülsümek**] **2.** İmrenmek. (*Boyabat –Sn.)

gönülsümek [gönülsemek -1, göpçümek -1] Gönülden istemek. (Çığrı *Dinar –Af.; *İskilip –Çr.; –Ank.; *Mut ve köyleri –İç.)
[gönülsemek -1] : (Yukarıseyit *Çal –Dz.)
[göpçümek -1] : (*Bor –Nğ.)

göñül uğrusu Gönül almayı, gönlü hoş etmeyi bilen (kimse). (*Bor –Nğ.)

gönümek (I) [→ **göynümek** (I)]

gönümek (II) [→ **göğnümek** (II)]

gönür Kırmızıya yakın koyu sarı renk. (Dombaylı –Mn.)

gönürsu [→ **gonursu**]

gön yürütmek Büyücülük etmek. (–Tr.)

göp **1.** Kağnının arkasındaki tahta. (Tombak, Taşoluk, Kızılcık *Elbistan –Mr.; *Gemerek –Sv.; *Bünyan –Ky.) **2.** Kağnının önündeki tahta. (Çıkrık *Mecitözü –Çr.; –Ama.; İsgöbü, Erkilet, –Ky.; Kayarak *Saimbeyli –Ada.; *Bor –Nğ.) **3.** Kağnının ön ve arka tarafındaki tahta. (Peşman *Daday –Ks.; Kise *Ilgaz –Çkr.; Küflek *Havza –Sm.; *Merzifon ve köyleri, –Ama.; Geben *Andırın –Mr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Zile, *Develi, Zencidere, Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; *Bor –Nğ.)

göpcük (I) **[göbcük, göbçük, gömük (IV), göpçük (I)]** Köşe (çuval, cep, oda, tarla vb. şeyler için): *Göpcüğünden tutta kaldır.* (Kuşbaba

*Bucak –Brd.; *Çal –Dz.; –Kn.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

[göbcük] : (Yukarıseyit *Çal –Dz.; İznabol *Ermenek –Kn.)

[göbçük] : (*Yalvaç –Isp.; Ergili *Akşehir –Kn.)

[gömük (IV)] : (*Fethiye –Mğ.)

[göpçük (I)] : (Eğret –Af.; *Şarkîkaraağaç –Isp.; Dengere *Tefenni, *Bucak –Brd.; Dereköy *Seydişehir –Kn.)

göpcük (II) Çuval yanlarında ya da bavul üstündeki tutulacak kulp. (–Çr.)

göpcük (III) Eski çuvaldan yapılan minder. (*Çarşamba –Sm.)

göpcük (IV) İçilmiş sigara artığı, izmarit. (Barak –Gaz.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.)

göpcük (V) Hayvanların sağrı kısmı. (Tahtacı aşireti –Isp.)

göpcük (VI) Köy kenarlarında, beş on evden meydana gelen mahalle. (Beşkarış *Altıntaş –Kü.)

göpçek Kağnı döşeğinin yan tarafına uzunlamasına konulan ağaç. (–Sn.; –Sm.)

göpçük (I) [→ **göpcük** (I)]

göpçük (II) [→ **gömsük**]

göpçük (III) Fesin püskül takılan yeri. (–Gaz.)

göpçümek 1. [→ **göñülsümek**] **2.** Sevinmek. (–Nğ.)

göpeli Küçük kazan. (Bakırdağ *Deveti –Ky.)

göpen Kalın, kaba, kötü halı. (–Nğ.)

göpe oturmak İnatlaşmak, direnmek. (*Merzifon ve çevresi –Ama.)

göper 1. Yerden yükseltilerek yapılan su arkı : *Bu tarlaya göpersiz su varmaz.* (*Mut ve köyleri –İç.) **2.** Çukur (yer). (Koğaçayır *Boyabat –Sn.)

göpmek (I) Çok yemekten hastalanmak. (Taşpınar *Aksaray, *Bor –Nğ.)

göpmek (II) [**göptürmek**] Tarla çok sudan doymuş hale gelmek. (–Nğ.) [**göptürmek**] : (–Nğ.)

göpreç Tereyağı çömleği. (Balıbey *Kula –Mn.)

göptüreğüz Çivit. (Kadıçiftliği *Yalova –Isp.)

göptürmek [→ **göpmek** (II)]

göpük pencere Cumbalı pencere. (*Gülnar –İç.)

göpül [→ **gölbez -1**]

gör (I) [**görün**] Mezar, mezarlık. (Kadılar *Dinar –Af.; Türkistan göçmenleri *Sarıyer –Ist.; Muscalı *Çarşamba –Sm.; *Şebinkarahisar –Gr.; Çavdarlı *Şavşat –Ar.; *Koyulhisar –Sv.; Gavurdağı *Osmaniye –Ada.) [**görün**] : (*Yalvaç –Isp.)

gör (II) Tahıl hastalığı. (Emirler *Balâ –Ank.)

gör (III) Ocakta yakılan büyük kütüklerin yanmasını kolaylaştırmak için altına konulan destek. (*Tire –İz.)

görbez (I) [→ **gölbez -1**]

görbez (II) [→ **göbel** (I) **-2**]

görceğiz [**görcek**] Ufuk : *Görceğizde bir gemi gözüktü.* (Alaçam *Bafra –Sm.) [**görcek**] : (–Kn. ve çevresi)

görcek [→ **görceğiz**]

görcu başmak Büyümek. (–Tr.)

görcükmek [**gördeğe gelmek**] Dişi kedi erkek kedi istemek. (Balçıkhisar –Af.; Yukarıseyit *Çal –Dz.) [**gördeğe gelmek**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

görda Bir çeşit kılıç. (–Ama.)
gördeğe gelmek [→ **görcükmek**]
gördek İlkbaharda göllerde tutulan sardalyeye benzer bir çeşit balık. (*Orhangazi –Brs.)
göre (I) Demirci körüğü. (*Ceyhan –Ada.)
göre (II) Ürkek : *Dana göre, güç hal ile tutabildik.* (Ulamış –İz.)
göre (III) Söyleşi. (–Bo.)
göre (IV) **1.** Şölen. (–Bo.) **2.** Eğlence. (–Bo.)
göre (V) Tarlalarda yetişen kuzu kulağından büyük, suyu ve gölgeliği seven bir çeşit ot. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)
göre (VI) İki üç yaşındaki dişi tay. (–Bo.)
görebeşlemek [**göreşlemek**] Karşılaştırarak ölçmek : *Hangimizin kolu uzun görebeşleyelim.* (*Bozkır –Kn.) [**göreşlemek**] : (Tepelice *Bozkır –Kn.)
görebi Çalı kesmek için kullanılan ucu eğri balta. (*Safranbolu –Zn.; *Taşköprü –Ks.; –Çr.; Zana –Ama.; Kızılköy –To.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
göreci Düğünün ertesi günü, paça günü. (*Kemaliye –Ezc.)
göregān [→ **göreken**]
göregöçen Serçe tutan bir çeşit kuş. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Kn.)
göregör Başkalarında gördüğü herşeye özenen ve iyi kötü ayırmadan benzemeye kalkışan (kimse). (*Lüleburgaz –Krk.)
göreğen [→ **görek** (III)]
görek (I) **1.** Kapıya takılan asma ya da düz kilit. (Gönen –Isp.; Çamköy *Gölhisar, Güney *Yeşilova, *Tefenni –Brd.; Nikfer, Garip *Tavas, Darıveren, Dereköy *Acıpayam –Dz.; Kelesköy –Brs.; Hisarköy *Domaniç, *Tavşanlı –Kü.; *Korkuteli, *Elmalı, *Finike ve köyleri, Sidek *Kaş –Ant.; *Marmaris, Dalyan, *Fethiye ve köyleri –Mğ.; Turpçular *İpsala –Es.) **2.** Kapının açılmaması için arkasından vurulan destek. (Akçaeniş *Elmalı –Ant.)
görek (II) Tuturuk olarak kullanılan, kabuğu soyulmuş kendir sapları. (–Çr.)
görek (III) [**göreğen, görgen**] İyi gören (kimse). (*Mut ve köyleri –İç.; Kocayatak *Serik –Ant.)
[**göreğen**] : (–Çr.)
[**görgen**] : (–Gaz.)
görek (IV) Lohusa ziyaretine gelenlere ikram edilen yiyecek. (*Datça –Mğ.)
görekap almak Misafiri iyi karşılamak. (*Bor –Nğ.)
göreke Tebeşir. (–Isp.)
göreken [**göregān**] Damat. (*Kozan –Ada.)
[**göregān**] : (Kerkük)
göreklemek Kilitlemek. (Güney *Yeşilova –Brd.; Oğuz, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Germencik –Ay.; *Elmalı –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
görel [→ **görez** (I)]
görelemek İnek ya da dişi manda çiftleşmek istemek. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
görelmek (I) Hayvanlar ters yatmak, kalkamamak. (Akçaköy *Nizip –Gaz.; *Şarkışla ve çevresi –Sv.; Çıplak *Avanos –Nş.; Afşar *Pınarbaşı –Ky.)

görelmek (II) Baş köşeye geçip oturmak. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

göremediye Görür görmez, hemen görünce. (–Nğ.)

göremez (I) **1.** Yeni doğurmuş hayvanın ilk sütü. (Saraçlı *Geyve –Ks.) **2.** Merkep sırtındaki tulumda çalkanan çiğ sütten elde edilen yağ. (Yusuflar –Es.) **3.** Ekmekle yenen, taze sütle, ekşi sütün yoğurt kıvamındaki karışımı. (Keskin –Es.)

göremez (II) Ekmeklik ve tohumluk olarak kullanılan, buğday ve arpa karışığı. (*Bozkır –Kn.)

gören (I) [→ **güren** (I)]

gören (II) Ağaçlardan elde edilen bir çeşit zamk. (–Kn.)

göreneğe uymak Yeniliğe uymak, modaya uymak. (–Çr.)

görenek (I) [**göresek** (I) **-1, 2, 3, 4; görnek**] **1.** Örnek : *Görenekleri bu şekilde.* (*Eğridir ve köyleri –Isp.; Dallıca *Nazilli –Ay.; *Sivrihisar –Es.; *Koyulhisar, –Sv.; *Anamur –İç. ve köyleri; *Serik –Ant.; *Fethiye, Yerkesik –Mğ.)
[**göresek** (I) **-1**] : (Çayır –Zn.)
2. Gelenek, her çeşit alışkı. (*Eğridir ve köyleri –Isp.; *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Bornova –İz.; *Susurluk –Ba. ve çevresi; Tokat –Es.; *Akyazı –Kc.; *Düzce –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; *Merzifon –Ama.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; Köşker –Krş.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Anamur İç.; *Fethiye ve çevresi, Yerkesik –Mğ.)
[**göresek** (I) **-2**] : (*Eğridir ve köyleri, *Sütçüler ve köyleri –Ist.; Çayır –Zn.; *Bozkır, *Ermenek –Kn.; Çandırlar –Ada.; Genceli *Mut, Emirler *Mersin, *Anamur, Alifakı *Tarsus –İç.)
[**görnek**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
3. Görgü : *Görenek olmayınca babasının yanında cigara da içer.* (Tahtacı, Yassıören *Senirkent –Isp.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Tokat –Es.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Nş.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Anamur –İç.)
[**göresek** (I) **-3**] : (*Ermenek –Kn.; Genceli *Mut –İç.)
4. Birisinden gördüğü şeyi aynen yapmak isteyen (kimse). (*Düzce –Bo.)
[**göresek** (I) **-4**] : (*Düzce –Bo.)
5. Terbiye. (*Kurşunlu –Çkr.)

görenek (II) [→ **görkemli -1**]

görenek (III) [→ **göreneyh**]

görenek (IV) Geçici yenilik, moda. (*Merzifon –Ama.; Perakente *Mut –İç.)

göreneksiz [→ **gördüksüz**]

göreneyh [**görenek** (III)] Davranışları başkalarına benzemeyen, acayip (kimse). (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**görenek** (III)] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

görengel Çiçekli yonca, kara yonca. (–To.)

göres Özlem, özleme. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

göresek (I) **1.** [→ **görenek** (I) **-1**] **2.** [→ **görenek** (I) **-2**] **3.** [→ **görenek** (I) **-3**] **4.** [→ **görenek** (I) **-4**]

göresek (II) Çiftleşmek isteyen hayvan. (*Menemen –İz.)

göresi gelmek [→ **göresimek**]

göresimek [**gereslemek, goresimek, göresi gelmek, göreslemek, göresmek,**

göresmeyh, görestmek, görislenmek] Göreceği gelmek, özlemek. (*Eğridir ve köyleri –Isp.; *Düzce –Bo.; –Sn.; *Çarşamba –Sm.; *Merzifon –Ama.; *Afşin ve köyleri –Mr.; *Koyulhisar, *Zara –Sv.; –Krş.; *Bor –Nğ.)

[**gereslemek**] : (*Maçka ve köyleri –Tr.)

[**goresimek**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; Hacılyas *Koyulhisar, Maksutlu *Şarkışla –Sv.; *Sorgun –Yz.)

[**göresi gelmek**] : (*Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Merzifon –Ama.; Bayburt *Selim –Kr.; Çepni *Gemerek –Sv.; Bahçeli *Bor –Nğ.)

[**göreslemek**] : (Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

[**göresmek**] : (–Brs.; –Sm.; –Tr. ve köyleri; Ersis, Erkinis *Yusufeli, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Kr. ve köyleri; *Hasankale, Dardır *Şenkaya, –Ezm.; Ergan –Ezc.; –El.; *Nizip –Gaz.; –Sv.; Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

[**göresmeyh**] : (*Iğdır –Kr.)

[**görestmek**] : (–Nğ.)

[**görislenmek**] : (–Rz.)

göreslemek [→ **göresimek**]

göresmek [→ **göresimek**]

göresmeyh [→ **göresimek**]

görestmek [→ **göresimek**]

göreşlemek [→ **görebeşlemek**]

göret Birini ya da bir yeri görmeğe gitme, ziyaret. (*Kaman –Krş.)

görevit Yünü taraktan geçirince, tarağın dişleri arasında kalan kırıntı, kıtık. (–Çr.)

görez (I) [**gorel, gorez, görel, görge** (I)] Hindi. (*Düzce –Bo.; *Bartın, Kilimli –Zn.)

[**gorel**] : (*Bartın –Zn.)

[**gorez**] : (*Safranbolu –Zn.)

[**görel**] : (*Bartın –Zn.)

[**görge** (I)] : (*Cihanbeyli –Kn.)

görez (II) [→ **gercik** (I) **-1**]

görge (I) [→ **görez** (I)]

görge (II) Gölge. (Danışman *Fatsa –Or.)

görgelgöz İyi gören göz. (–Gaz.)

görgem [→ **görkem** (I) **-1**]

görgemli [→ **görkemli -1**]

görgen [→ **görek** (III)]

görger [→ **görgü** (I)]

görgöz [→ **görgü** (I)]

görgü (I) [**görger, görgöz, görük** (II)] Ayna. (*Çeşme –İz.; Türkbeyli *Mengen –Bo.; *Şebinkarahisar –Gr.; –Ezc.; *Kırıkkale –Ank.; Kürkçüler –Ada.; –Ed.)

[**görger**] : (–İz.)

[**görgöz**] : (–Çkr. ve çevresi)

[**görük** (II)] : (–Mn.)

görgü (II) Göz tokluğu : *Görgülüdür hayra verilen paraya acımaz.* (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Savaştepe –Ba.; Tokat –Es.; *İskilip –Çr.; Bayadı –Or.; *Bor –Nğ.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

görgü (III) Dert, felâket : *Ne görgülü başım varmış.* (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.; –Krş.)

görgü (IV) Taklit eden (kimse). (*Tirebolu –Gr.)

görgü (V) Alışkı, âdet. (*Gelendost –Isp.; –Ba. ve çevresi)

görgüç (I) Pencere : *Her evin görgücü büyük ve güne karşı olmalıdır.* (Kürkçüler –Ada.)

görgüç (II) Dürbün. (–Isp.)

görgül Sayın anlamında kullanılır. (–Ank.)

görislenmek [→ **göresimek**]

göriz [→ **gölbez -1**]

görkem (I) [**gorkem, gökrem, gölkem, görgem**] **1.** Gösteriş, görünüş. (Tokat –Es.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bağlıca *Ardanuç, Utav *Yusufeli –Ar.; Bayburt *Selim –Kr. ve köyleri; –Ezm.; *Ağın, *Keban –El.; Aşudu *Darende –Ml.; –Gaz.; *Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri –Hat.; *Zara, Palha, *Divriği, *Gürün –Sv.; *Bor –Nğ.; *Mut ve köyleri, Aslanköy *Mersin –İç.; Kerkük)

[**gorkem**] : (–Mr.)

[**gökrem**] : (*Niksar –To.; –Ml.; Çamova *Divriği, *Gürün –Sv.)

[**gölkem**] : (Bayadı, Kuzköy *Ünye –Or.)

[**görgem**] : (*Develi –Ky.)

2. Gürbüz, iyi gelişmiş (çocuk). (Tokat –Es.; *Osmancık, *Sungurlu –Çr.; –Sn.; *Vezirköprü –Sm.; *Ünye –Or.; –Yz.; Çalış *Haymana –Ank.; *Ereğli –Kn.)

görkem (II) **1.** Uzun zaman yeşilliğini tazeliğini koruyan bitki. (Kabalı –Sn.) **2.** Ekinlerin, içine kuş saklanacak kadar büyümüş hali. (–Ama.)

görkemli [**gerimli -1, görenek** (II), **görgemli, görkemni, görkimli, görklü, görükemli**] **1.** Gösterişli, yakışıklı, göz alıcı (kimse) : *Görkemli kadındı doğrusu.* (–Ba.; *Çarşamba –Sm.; Uluşiran –Gm.; Utav, Erkinis *Yusufeli, Çavdarlı *Şavşat –Ar.; –Kr.; –Ezc.; *Erciş –Vn.; –Ml. ve çevresi; *Koyulhisar –Sv.; –Yz.; Mühye –Ank.; *Develi –Ky.; *Ürgüp –Nş.; Gargara *Ermenek –Kn.; Perakevite *Mut, *Anamur –İç.; Kerkük)

[**gerimli -1**] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Lapseki –Çkl.; *Safranbolu –Zn.; *Kurşunlu, Saray –Çkl.; –Çr.; *Niksar –To.; Akarsu *Ardanuç –Ar.; Haşhaşı –Ezc.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.; *Ermenek –Kn.; *Anamur, *Mut ve köyleri –İç.; Yerkesik, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**görenek** (II)] : (–İz.)

[**görgemli**] : (–Gm.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Gülnar –İç.)

[**görkemni**] : (*Iğdır –Kr.)

[**görkimli**] : (*Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri –Hat.)

[**görklü**] : (*Bayburt –Gm.)

[**görükemli**] : (Köşker –Krş.; –Nğ.)

2. İri yapılı, kuvvetli. (Kuzköy *Ünye –Or.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Mr.; –Sv.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; Çukur *Karaisalı –Ada.; *Anamur –İç.)

görkemni [→ **görkemli -1**]

görkimli [→ **görkemli -1**]

görklü [→ **görkemli -1**]

görk kapısı Harmanda bilezik şeklinde yığılmış olan sapların güneydoğu yönünde açık bırakılan kısmı. (–Ada.)

görkü Görgülü (kimse). (*Kurşunlu –Çkr.)

görlekçi Gözcü : *Armut toplarken görlekçi ben olayım.* (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

görlengöp (I) **1.** Gübreli ve nemli yerlerde bulunan kanatlı bir böcek. (–Kn. ve çevresi) **2.** Sebzeleri kemiren bir çeşit kurt. (–Kn.)

görlengöp (II) Hep beraber, birlikte: *Dün çocuklar görlengöp geldiler.* (Uğurlu *Ermenek –Kn.)

görlevik Saçaklardan akan ince su. (Kesme *Eğridir –Isp.)

görlük yapmak Eylenmek, alay etmek : *Bana görlük yapıyor.* (Reşadiye *Gerede –Bo.)

görme (I) **1.** Nişandan sonra güvey annesinin, kendi akrabalarıyle kızı görmeye gelmesi. (–Ml.) **2.** Nişandan sonra hediye götürme. (–Ml.)

görme (II) Hizmetçi kız. (–Çr.)

görmedik [→ **gordöksüz**]

görmelik (I) Görülmeye değer olma (iş, yapıt için) : *Bu oya sahiden görmelik olmuş.* (*Lüleburgaz –Krk.)

görmelik (II) Tabiî olmayan, tuhaf : *Senin zatı her halin görmelik.* (*Lüleburgaz –Krk.)

görmez Tütünün güneş görmeyen, dip, dip üstü ve birinci ana tütün yaprakları : *Her yıl görmeze ortalama otuz kuruş verilir.* (–Sm.)

görmeziye Görmeksizin, görmeden : *Görmeziye üzerine bastım.* (*Afşin –Mr.; İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

görmezlikten gelmek 1. Göz yummak. (Bayburt *Selim –Kr.) **2.** Aldırış etmemek. (Bayburt *Selim –Kr.)

görnek [→ **görenek** (I) **-2**]

görpe [**gorpe**] **1.** Taze. (Çavuşçu *Ilgın –Kn.)

[**gorpe**] : (–Nğ.)

2. Küçük çocuk. (–Isp.) **3.** Yeni doğmuş oğlak, kuzu ve benzeri hayvan yavrusu. (Kuşbaba *Bucak –Brd.; Buğabağı, Sarımbey –Çr.; Seyit –Gr.; Hartlap, *Afşin köyleri –Mr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Üçem *Balâ –Ank.; Karahisar *İncesu –Ky.; Çavuşçu *Ilgın –Kn.; –Ada.; *Anamur, Uzuncaburç *Silifke –İç.; *Akseki –Ant.)

4. Hayvan sürüsü. (Çamova *Divriği –Sv.)

görpedek [→ **gürpedek**]

görpeden düşmek Ansızın, ses çıkararak düşmek. (Bahçeli *Bor –Nğ.)

görredek [**güldüredek, gürledek, gürredek**] Duvar vb. şeylerin ansızın yıkılmasını anlatır : *Divar görredek yıkıldı.* (–Gaz.)

[**güldüredek**] : (*Fethiye –Mğ.)

[**gürledek**] : (*Sarayköy –Dz.)

[**gürredek**] : (*Düzce –Bo.; –Sm.; Güzelsu *Akseki –Ant.)

görrük Küçük kulaklı hayvan. (–Krş.)

görsedmek [**görsetmek**] Göstermek. (Hasanoğlan –Ank.)

[**görsetmek**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.)

görsetmek [→ **görsedmek**]

görsü [→ **gözsüz** (I)]

görten Saçak oluğu, su oluğu. (Hocaköy *İnegöl –Brs.)

görterme Nişanlı iki gencin kimsesiz bir yerde konuşmalarını sağlama. (Havsu *Kelkit –Gm.)

görü (I) Nişan töreni : *Bugün sizi görüye davet ediyorum.* (Koşaca –Sm.)

görü (II) Yön, doğrultu. (Emircekiraz *Gerede –Bo.)

görük (I) Tahtakurusu. (–Sm.)

görük (II) [→ **görgü** (I)]

görük (III) [→ **gölük** (I) **-1**]

görükçü 1. Sözlü, nişanlı. (Afşar, Pazarören, *Pınarbaşı –Ky.) **2.** Aralarında yolsuz ilgiler bulunan kadın ve erkekten her biri, oynaş. (Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

görükemli [→ **görkemli -1**]

görükmek Görünmek, gözükmek. (Ağaköy *Düzce –Bo.; *Bor –Nğ.; *Mut ve köyleri –İç.; –Ant.)

görülemek Çorabın eskimiş yerini örmek, onarmak. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

görüm (I) [**goñür** (I), **gorüm, görüp**] Kocanın kız kardeşi, görümce. (Çapa –Ist.; –Çr.; *Ayancık –Sn.; *Vezirköprü –Sm.; *Merzifon –Ama.; *Zile –To.; Danışman *Fatsa, Bahattin *Ulubey, Sarna *Gölköy, Bayadı –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Maçka ve köyleri, Deniz, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Uluşiran *Şiran, *Kelkit ve köyleri –Gm.; –Rz.; Yavuz, Çavdarlı *Şavşat, Ersis, Erkinis, Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.; –Kr.; Keçek *Oltu –Ezm.; –Ezc.; –Dy.; *Ağın –El.; –Ml.; *Halfeti –Ur.; *Kilis –Gaz.; *Afşin ve köyleri –Mr.; *Antakya –Hat.; Maksutlu *Şarkışla, *Gürün, Eşbe *Divriği, *Koyulhisar, –Sv.; Mühye –Ank.; Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; Durlaz *Ereğli –Kn.)

[**goñür** (I)] : (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

[**gorüm**] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

[**görüp**] : (–Gaz.)

görüm (II) Gelin ya da damat için alınan elbise. (Kösten, Honaz –Dz.; *Gelibolu –Çkl.)

görüm (III) Gibi. (Emircekiraz yaylası *Gerede –Bo.)

görümce Örümcek. (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

görümcelik [→ **görümlük -2**]

görümder Gerekli şey, gereksinme. (–Sm.)

görüm görmek Kadın belirli zamanlarda ay hali olmak. (Köfünye, Larnaka –Kıbrıs)

görümlük [**görümcelik, görümnük -1, 2; gürüme**] **1.** Nişanlanan kızı ilk kez görmek için gidildiğinde oğlan tarafından kıza takılan ya da verilen armağan, yüzgörümlüğü. (Duman *Dinar –Af.; *Sarayköy ve köyleri –Dz.; Tepeköy *Torbalı –İz.; *Susurluk –Ba.; *Tirebolu –Gr.; Havsu *Kelkit –Gm.; –Kr.; –Dy.; *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; Gerdan –Ada.; *Anamur –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; *Milas –Mğ.)

[**görümnük -1**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

[**gürüme**] : (–Nğ.)

2. İlk görülen bir şeye yapılan tören ya da karşılığında verilen armağan. (*Dinar –Af.; Tahtacı –Isp.; Dallıca *Nazilli –Ay.; –Kü.; –Ist.; *Kurşunlu –Çkr.; –Çr.; –Or.; *Tirebolu –Gr.; –Dy.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**görümcelik**] : (*Ağın, *Keban –El.; –Gaz.)

[**görümnük -2**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

görümnük **1.** [→ **görümlük -1**] **2.** [→ **görümlük -2**]

görün [→ **gör** (I)]

görüncülü Bakıma muhtaç (kimse). (Peşman *Daday –Ks.)

görünge Hayvanlara yedirilen pembe çiçekli bir ot. (Ergan –Ezc.; Çepni *Gemerek –Sv.)

görünkmek Belli olmak, görünmek : *Ay görünküyor.* (Cenciğe –Ezc.)

görüp [→ **görüm** (I)]

görüşmek Gizlice cinsel ilişkide bulunmak, zina etmek. (Bayburt *Selim –Kr.)

görüşmelik Nişan töreni. (Ömerköy *Bandırma, Yeniköy –Ba.)

görüştürme Kızı nişanladıktan sonra kayınvalde ya da diğer büyüklerin yanına çıkarma. (–Sv.)

görüşük **1.** Nişanlı kızın evinde bir gece için, oğlan tarafıyle tanışmak üzere yapılan eğlenti. (Ceylan *Lüleburgaz –Krk.) **2.** Düğün armağanı. (*Taşköprü –Ks.)

görüş yapma Nişandan sonra, oğlan tarafının kızı görmeğe gitmesi. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

görüt (I) Bir yaşında erkek oğlak. (Ağakale *Zara –Sv.)

görüt (II) Tahtakurusu. (–Sn.; –Sm.; –Ezm.)

görüye gitmek Birisinin kızını istemek için görmeye gitmek. (Kısarna, Kireçhane –Tr.)

görze Testi. (*Arapkir –Ml.)

görzevel Tava. (*Üsküdar –Ist.)

gös [→ **gaban** (I) **-1**]

gösdül [**göstül**] Patates. (Kuzköy *Ünye –Or.)

[**göstül**] : (Kuzköy *Akkuş –Or.)

göse Ev fırınlarını süpürmeğe yarayan bezden süpürge. (Karakoca *Biga –Çkl.)

göselemek [→ **gözemek** (I)]

gösen [→ **göcen** (I) **-1**]

gösev Bıçak vb. şeyleri bilemeye yarayan bileği taşı. (Kasımlar *Gölpazarı –Bil.)

gös koyunu Koyun sürüsünün önünden giden koyun. (Kızılköy *Dinar –Af.)

gösnük (I) Erkek isteyen dişi hayvan. (Güney *Yeşilova –Brd.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; *İskilip –Çr.; *Vezirköprü –Sm.; Akpınar –Or.)

gösnük (II) Açgözlü, terbiyesiz (kimse). (Sarmaşık *Fatsa, Sarıca *Gölköy –Or.)

gössü [→ **gözsüz** (I)]

gösterimlik Örnek, göstermelik : *Seni buraya gösterimlik diye mi gönderdiler.* (*Bor –Ng.)

gösterme parmağı İşaret parmağı. (–Ed.)

göstü [→ **gözsün** (I)]

göstüç Kuvvetli. (–Çkl.)

göstül [→ **gösdül**]

gösüz Mısır ekmeği. (Kaydalapat *Bafra –Sm.)

göşek [→ **göçek** (III)]

göşküncü [→ **göçkün** (I)]

göşlük Akşam olması, ortalığın kararması. (Kösten, Honaz –Dz.)

göştük Şıra katılarak yapılan bir çeşit tatlı. (*Eğin –Ezc.)

göt (I) Arka, sırt. (Oğuz *Acıpayam –Dz.; Ayvagediği *Mersin –İç.)

göt (II) Testi, bardak, küp gibi şeylerin dip kısmı : *Testinin götü delinmiş.* (*Bozdoğan –Ay.; *Milas –Mğ.)

göt (III) İki uzun direğin üstüne konulan üçüncü direğe bağlı, üç ipin sarkan taraflarına tutturulan daire şeklinde oturulacak bir tahtası olan bir çeşit salıncak. (Kerkük)

göt atmak (I) Bir iş karşısında becerikssiz olmak : *İşin çetinine sıra gelince göt attı.* (*Maçka –Tr.)

göt atmak (II) **1.** Çifte atmak. (*Bor –Ng.) **2.** [→ **götlemek** (I)]

götçek (I) Tandırın üstüne örtülen çul. (*Develi –Ky.)

götçek (II) Oturma tahtası. (*Karaman –Kn.)

götduvar Yapının yola bakmayan tarafındaki duvar, arka duvar. (Köfünye, Larnaka –Kıbrıs)

göteği At ve eşekle görülen bir çeşit hastalık. (*Afşin –Mr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Emirler *Balâ –Ank.)

göt görmedik Görgüsüz, sonradan görme. (*Fethiye ve köyleri –Mğ.)

göt kolan Semerin arkasına takılan örülmüş ip. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

götleğe Ot arabasının arka kısmına vurulan ağaç. (Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

götlek (I) **1.** Homoseksüel (kimse). (Yaka *Gelendost –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Edremit –Ba.; *Düzce –Bo.; –Çr.; Elmadağ *Çankaya –Ank.) **2.** İpsiz, başı boş gezen (kimse). (*Finike –Ant. ve çevresi) **3.** Haylaz, dalgacı çocuk. (Kocayatak *Serik –Ant.) **4.** Korkak. (*Düzce –Bo.; Kuzköy *Ünye –Or.)

götlek (II) [**götten bacak**] Kalçası büyük ve düşük (kimse). (Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Düzce –Bo.; *Bor –Nğ.)

[**götten bacak**] : (*Düzce –Bo.)

götlek ormanı Böğürtlen. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

götlemek (I) [**göt atmak** (II) **-2**] Hoplamak, zıplamak. (Gelegermi *Yalvaç, Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)

[**göt atmak** (II) **-2**] : (*Bor –Nğ.)

götlemek (II) Zengin iken fakir olmak. (–Kn.)

götlesen İşsiz, kararsız ve şaşkınca dolaşan (kimse). (Fariske *Ermenek –Kn.)

götlez 1. Kısa ve tıknaz (kimse). (*Afşin ve köyleri –Mr.; *Ilgın –Kn.) **2.** Kuyruksuz tavuk ya da horoz. (*Afşin ve köyleri –Mr.; –Nş.; *Bor –Nğ.)

götlük (I) At, eşek gibi hayvanların arkasına örtülen kilim ya da çul parçasından yapılan örtü. (–Çkr.; Çıkrık *Mecitözü, –Çr.)

götlük (II) **1.** Süvari pantalonlarının arkasına geçirilen parça. (*Edremit –Ba.) **2.** Eteklik, etek. (–Çkr.)

götlük (III) Arkasız iskemle. (–Ada.)

götmek Götürmek. (–Sm.; Koyundere *Ahıska –Kr.)

götrümlü Sabırlı tahammüllü (kimse). (Çavdarlı *Şavşat –Ar.)

göt soluğu Çalışan kimselerin bir an için verdikleri kısa dinlenme. (*Düzce –Bo.)

götten bacak [→ **götlek** (II)]

götten dolma Arkadan dolan, kırma tüfek : *Benim götten dolma ile bir tavşan vurdum.* (Limasol –Kıbrıs)

götügızıl Tembel, iş görmez (kimse). (*Bor –Nğ.)

götügömbe [**götügömme**] Baharda kuzuları barındırmak için yapılan üstü kapalı alçak yer. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

[**götügömme**] : (Rumkuş köyü –Ada.)

götügömme [→ **götügömbe**]

götükmek Getirmek. (–Ank. ve köyleri)

götüm götüm gétmeyh [**götün götün gitmek**] Geri yürümek, kıç üzerinde yürümek. (İrişli, Bayburt, *Sarıkamış –Kr.)

[**götün götün gitmek**] : (*Kandıra –Kc.)

götüne gitmek Yenilen şeyler vücudu beslememek. (*Bor –Nğ.)

götün götün Geri geri, geriye doğru. (*Düzce –Bo.; *Bor –Nğ.)

götün götün gitmek [→ **götüm götüm gétmeyh**]

götünü çıkarmak Bütün kuvvetini harcamak. (*Maçka –Tr.)

götünün harcı olmamak Bir işi yapamama durumunda olmak. (–Tr.)

götü patlamak Bütün kuvvetini harcamak. (–Tr.)

götür Gider. (Şumnu, Bulgaristan)

götürge (I) **1.** Bir ucunun bağlı bulunduğu bir nokta etrafında dönen kol, kaldıraç, manivela. (Güney *Yeşilova –Brd.; Kayı *Tosya –Ks.; –El.; –Ur.; Akçakent *Nizip –Gaz.; Türkmen *Bünyan –Ky.; Eğmir *Elmalı –Ant.; Kınık *Fethiye –Mğ.) **2.** Değirmen taşını kaldırmak ve indirmek için kullanılan ağaçtan yapılmış bir çeşit ayar aracı. (Peşman *Daday –Ks.; *Güdül, *Ayaş –Ank.; Himmetdede, Elbaşı *Bünyan –Ky.) **3.** Öğütülecek buğdayı değirmen teknesinden taşın altına yavaş yavaş döken araç. (Çamova *Divriği –Sv.; –Ank.) **4.** Döveni ata bağlayan ipe takılı ağaç. (Buluklu *Mersin –İç.)

götürge (II) Tahta sandalye, iskemle. (*Safranbolu –Zn.; Başköy –Ank.)

götürge (III) [**götürgü** (I)] Kasık bağı. (Nefsiköseli *Görele –Gr.; –Krş.; *Ermenek –Kn.)

[**götürgü** (I)] : (Dedeler *Ereğli, –Kn.; Çiftepınar *Mersin, *Mut ve köyleri –İç.)

götürge (IV) **1.** Yük. (–Çr.) **2.** İş. (–Çr.)

götürgü (I) [→ **götürge** (III)]

götürgü (II) Kerpiç yapmak için çamuru kalıba götüren araç. (–Krş.)

götürmek Dayanmak, tahammül etmek. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

götürü (I) Alış verişte toptan yapılan iş ya da pazarlık. (Kilkiş, *Bergama –İz.; *Lapseki –Çkl.; *Akyazı ve çevresi –Kc.; –Rz.; *Ağın, *Keban –El.; *Kangal –Sv.; –Nğ.)

götürü (II) Düğünde götürülen hediye, para. (–Ml.)

götürü (III) Değer. (–Ml.)

götürüm Dayanma, tahammül. (–Çr.; –Gm.; Ersis *Yusufeli, *Ardanuç ve köyleri, Yavuz *Şavşat –Ar.; Emirşahlar *Anamur –İç.)

götürümlü Dayanıklı, tahammüllü (kimse). (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Gm.; *Ardanuç ve köyleri, Ersis *Yusufeli –Ar.; *Koyulhisar –Sv.)

götürümsüz Başkalarının varlıklı olusunu çekemeyen, bencil (kimse). (Sarıca *Gölköy –Or.)

götürüngü (I) Dokuma tezgahında tefe denilen aracın üst tahtasını götüren ip ve çıtadan yapılan askı. (–Gaz.)

götürüngü (II) Çocuk olması için, kadınların kullandıkları bir çeşit kocakarı ilâcı : *Çocuk olsun diyi götürüngü ilâç fayda virmemiş.* (*Bor –Nğ.)

götü sıkı Herhangi bir zorlama karşısında dayanıklı olma hali. (*Bor –Nğ.)

göv (I) [→ **göğ** (I)]

göv (II) [→ **gök** (I)]

göv (III) **1.** [→ **gök** (II) **-1**] **2.** [→ **gök** (II) **-2**]

göv (IV) [→ **göy** (III)]

gövcek Ekinin başak bağlayıncaya kadar olan yeşil hali. (Süksün *İncesu –Ky.)

gövcüt Pek hafif : *Istanbul ekmekleri sargut, bizimkiler daha çok gövcüttür.* (–Sm.)

gövdeli Hamile. (Afşar *Pınarbaşı –Ky.; Doğanbeyli, Akçalıuşağı –Ada.; *Mut ve köyleri –İç.)

gövdun Yağı alınmış keten küspesi. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gövdünloğlu yağmuru Hafif fakat sürekli yağan yağmur. (–Sm.)

göve (I) [→ **göğ** (I)]

göve (II) Yünlü kumaşları ve dokumaları yiyen bir çeşit böcek, güve. (Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *Perşembe –Or. ve köyleri; Çepni *Gemerek –Sv.)

göveç [**gödeç** (II)] **1.** İçinde yemek pişirilen toprak kap. (Dikici *Dinar –Af.; İslâmköyü –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Dedeköyü *Çal –Dz.; *Edremit –Ba.; Eğrigöz *Emet –Kü.; *Sivrihisar –Es.; –Çkr.; *Beypazarı –Ank.; –Nğ.; *Ereğli –Kn.)

[**gödeç** (II)] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

2. Toprak tencerede pişirilen yemek. (*Edremit –Ba.; Eğrigöz *Emet –Kü.; *Beypazarı –Ank.) **3.** Toprak kapta pişirilen ekmek. (Karabüzey *Araç, Peşman *Daday –Ks.)

göve gelmek [→ **göğe gelmek**]

göveğen [**geveğen** (II), **gevigen, göveğin, gövelek** (III), **gövem** (I), **göven** (I), **gövenek, göveyen**] Sığırlara dadanan zar kanatlı bir çeşit sinek. (Honaz ve köyleri –Dz.)

[**geveğen** (II)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.)

[**gevigen**] : (Uluborlu *Senirkent –Isp.)

[**göveğin**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

[**gövelek** (III)] : (–Kn.)

[**gövem** (I)] : (*Hereke, *Gebze –Kc.; *Ayaş –Ank.; Kızıllar *Karaman –Kn.)

[**göven** (I)] : (*Fethiye ve köyleri –Mğ.)

[**gövenek**] : (*Bulancak –Gr.)

[**göveyen**] : (Peşman *Daday –Ks.)

göveği [→ **güve** (I)]

göveğin [→ **göveğen**]

gövek [→ **gügek -1**]

gövel 1. Yeşil başlı (ördek için). (Pirebeyli *Emirdağ –Af.; *Erciş –Vn.; Hisarlıkaya *Polatlı –Ank.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; –Ada.) **2.** Güzel kuş anlamında kullanılır. (Karaören *Bahçe –Ada.)

göveldek [→ **gövelek** (I) **-1**]

göveleç [**gövelek** (II) **-2**] Büyük tahta kova. (*Araç –Ks.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**gövelek** (II) **-2**] : (*Keçiborlu –Isp.)

gövelek (I) [**göveldek**] **1.** Erik, armut, çam vb. ağaçların üzerinde asalak olarak yetişen, yaz kış yeşil kalan bir çeşit sarmaşık. (İshaklı *Bolvadin –Af.; *Keçiborlu ve çevresi –Isp.; –Brd.; Ulukışla –Nğ.; Bademli, Bozkır, Gürnes *Akşehir, Sille –Kn.; İncirlik, Şıhlı –Ada.; Belenkeşli *Mersin –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.)

[**göveldek**] : (Geben *Andırın –Mr.; Endel *Osmaniye –Ada.)

2. [→ **göbelek** (I)] **3.** Olmamış, ham meyve. (–Sm.)

gövelek (II) **1.** Araba tekerleğinin ortasında dingil başının takıldığı ağaç başlık. (*Bartın, *Safranbolu,

Aliköy *Çaycuma –Zn.) **2.** [→ **göveleç**]

gövelek (III) [→ **göveğen**]

gövelek (IV) Manda ve sığırların kızgınlık hali. (Köy –Kr.)

göveleme 1. İki yaşındaki kısır keçi. (*Fethiye, *Köyceğiz –Mğ.) **2.** İlk kez yavrulayacak keçi. (*Korkuteli, *Elmalı ve köyleri –Ant.)

gövelek [**gövlemek -2**] Hayvan çiftleşmek istemek. (Başpınar *Tefenni, Güney *Yeşilova –Brd.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; Başköy –Ank.; Dont *Fethiye –Mğ.)
[**gövlemek -2**] : (Pazar *Kızılcahamam –Ank.)

göveletmek Hayvanları çiftleştirmek. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

göveleyci Çiftleşme isteyen dişi sığır. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gövellenmek Küsmek. (Ortaköy *Şarkışla –Sv.)

gövem (I) [→ **göveğen**]

gövem (II) **1.** Bitki yeşilliği. (–Sn.) **2.** [→ **gövezi -1**]

gövem (III) [→ **göver** (I)]

gövem (IV) Kınalı. (Hasanoğlan –Ank.)

gövem (V) Sonbaharda yetişen bir çeşit siyah üzüm. (–Sv.)

gövemeriği 1. Bir çeşit yabanî erik, akdiken. (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Ba.; *Gölpazarı –Bil.; Dadıç, *Düzce –Bo.; *Kandıra –Kc.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

göven (I) [→ **göveğen**]

göven (II) [**güven** (IV)] Toprağın bitirme kuvveti, biteklik. (–Sv. ve köyleri; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
[**güven** (IV)] : (–Ada.)

göven (III) [→ **göbelek** (I)]

gövenç Güvenilen şey : *Başka hiç bir gelirimiz yok, gövencimiz bu bahçedir.* (*Şebinkarahisar –Gr.; –Gaz.; *Antakya –Hat.; *Koyulhisar –Sv.)

gövene Gök. (*Akseki –Ant.)

gövenek [→ **göveğen**]

gövenmek Bir şeyin olacağına kesin olarak inanmak. (*Koyulhisar –Sv.; Ahırlı –Ank.)

gövenşe Sarı uzun ve yumuşak bir çeşit kavun. (*Beypazarı –Ank.)

göver (I) [**göbek** (IV), **göbelle** (III), **göğer** (I), **gövem** (III), **güver**] Tohumluk küçük soğan, arpacık soğanı. (–Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Hırka, Karahisar, *Tavas, Darıveren *Acıpayam, *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Bozdoğan, Kırcaklı *Nazilli –Ay.; *Ödemiş, Tepeköy *Torbalı –İz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Akşehir, *Karaman, Eğrigöz –Kn.; Yenisu, *Silifke –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; *Milas, *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
[**göbek** (IV)] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
[**göbelle** (III)] : (Kaya *Fethiye –Mğ.)
[**göğer** (I)] : (*Bozdoğan –Ay.; Sofular *Eğridir –Isp.; Yusufça *Gölhisar –Brd.; Kösten, Honaz –Dz.; Tepeköy *Torbalı –İz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Beyşehir, *Ermenek, *Karaman –Kn.; Teniste *Anamur, *Mut ve köyleri –İç.; Bağyaka *Elmalı, *Finike, *Korkuteli –Ant.; *Fethiye ve köyleri, *Milas, Yerkesik –Mğ.)
[**gövem** (III)] : (Çıtak *Çivril –Dz.)
[**güver**] : (Bakırköy *Ödemiş –İz.;

–Kn.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.; –Kıbrıs)

göver (II) Su arkı. (–Ml.)

gövercin [**göğerçin, göverçin**] Güvercin. (Kuzköy *Akkuş –Or.; *Avanos –Nş.; –Nğ.; Emirşahlar *Anamur –İç.)

[**göğerçin**] : (*Erciş –Vn.; Kerkük)

[**göverçin**] : (*Iğdır –Kr.)

gövercin göksü [→ **gövercin topuğu**]

gövercin gözü Süpürge yapılan bir çeşit ot. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gövercin topuğu [**gövercin göksü**] Yemek yapılan bir çeşit ot. (–Sm.)

[**gövercin göksü**] : (–To.)

göverçin [→ **gövercin**]

göverçin taklası Çocukların birbirlerinin üzerinden atlayarak oynadıkları bir çeşit oyun. (Ağırnas –Ky.)

göverdim Yeni dikilen bağın filizlenmesi : *Ahmet'in bağının bu sene dördüncü göverdimidir.* (*Nizip, –Gaz.)

göveren (I) [**göverenlik, göverilik**] Sebze ekilen yer. (Kösten, Honaz –Dz.)

[**göverenlik**] : (Kösten, Honaz ve köyleri –Dz.)

[**göverilik**] : (*Dinar –Af.; *Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.)

göveren (II) Yeşillik. (Abdurrahmanlar *Serik –Ant.)

göverenlik [→ **göveren** (I)]

göveri (I) **1.** [→ **göğeri** (I) **-1**] **2.** İlkbaharda ekilen bitkilerden yazın alınan ürün. (Afşar aşireti *Alaşehir –Mn.) **3.** Fide, filiz. (*Beypazarı –Ank.)

göveri (II) **1.** Bostan, bahçe. (*Eşme ve köyleri –Uş.) **2.** Mısır, susam, pamuk, kavun, karpuz tarlası. (Çöplü *Çivril –Dz.)

göveri (III) Bahçe arklarındaki köşeler. (Viranköy –Kü.)

göveri (IV) [→ **göğeri** (II)]

göverik [**göyce**] Can eriği. (*Şarkışla –Sv.; –Kn.)

[**göyce**] : (*Iğdır –Kr.)

göverike Kuka iplik. (*Kavak –Sm.)

göverilik [→ **göveren** (I)]

gövermek (I) [**güvermek** (I) **-2**] **1.** [→ **göğermek** (I)] **2.** Filizlenmek. (*Sivrihisar –Es.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; *Kilis –Gaz.; *Bünyan –Ky.)

[**güvermek** (I) **-2**] : (Çepni, *Şarkışla –Sv.)

3. Meyve, ekmek vb. şeyler küflenmek. (Dodurga *Düzce –Mğ.) **4.** Odun ve tahta kesildikten sonra dura dura kararmak. (Tepe *Emet –Kü.)

gövermek (II) **1.** [→ **göğermek** (II) **-1**] **2.** [→ **göğermek** (II) **-2**]

göverti (I) [→ **göğerti** (I)]

göverti (II) Örme kuyu. (*Sandıklı –Af.)

gövertme (I) Sonbaharda ekilen ekin yeşillenme. (*Şarkîkaraağaç –Isp.; *Gürün –Sv.)

gövertme (II) [→ **göğertme**]

gövertme (III) [**gövertmeç**] Çok sulu ayran. (Kuzköy *Ünye –Or.)

[**gövertmeç**] : (Ziğdi *Erbaa –To.)

gövertmeç [→ **gövertme** (III)]

gövesek Boğa isteyen dişi inek ya da manda. (*Kandıra –Kc.)

gövet Doğumda etrafa dağıtılan armağan, hayır : *Ayşe kadının çocuğu olmuş, gövet dağıttı mı?* (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

göveyen [→ **göveğen**]

gövez (I) Gülgillerden muşmulaya benzeyen bir çeşit yemiş, üvez. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

gövez (II) [→ **gövezi -1**]

gövezi [**göğezi, göğlü, gönezi, gövem** (II) **-2**; **gövez** (II), **güvez** (I) **-1**, **güvezi**] **1.** Koyu kırmızı, vişne çürüğü renk. (–Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; –Ba.; Alayunt –Kü.; –Sm.; –Yz.; *Milas –Mğ.)

[**göğezi**] : (*Mut ve köyleri –Mğ.)

[**gönezi**] : (Tokat –Es.)

[**gövem** (II) **-2**] : (–Ks.)

[**gövez** (II)] : (–Sm.)

[**güvez** (I) **-1**] : (*Burhaniye, *Edremit –Ba.; –Kn.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**güvezi**] : (Yavuz *Şavşat –Ar.)

2. Gök mavisi. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

[**göğlü**] : (–Çr.)

gövez reñgi Sarımtırak, kirli kahverengi. (*Düzce –Bo.)

gövgazı [**gövkazı**] Turna. (Karabüzey *Araç –Ks.)

[**gövkazı**] : (Uğru, Karabüzey *Araç –Ks.)

gövili Büyük başlı, kalın yapılı bir çeşit balık. (Salarha köyleri –Rz.)

gövkazı [→ **gövgazı**]

gövle (I) [**gövlek** (II)] Ham (meyve için) : *Bu yıl eriği gövle yedik.* (*Nizip –Gaz.)

[**gövlek** (II)] : (Ladik –Sm.)

gövle (II) Kaynatılmış fiğ ve buğday karışımı. (Pazar *Kızılcahamam –Ank.)

gövlek (I) **1.** Kova. (–Bo.) **2.** Ağzı daha geniş ağaç kap. (–Ks.)

gövlek (II) [→ **gövle** (I)]

gövlek (III) Kağnı tekerleğinin ortasında dönen ağak. (Aküren *Safranbolu –Zn.)

gövleme [→ **göğleme** (I)]

gövleme defteri Eskiden ürünlerden alınan vergi defteri. (–Gaz.)

gövlemek 1. Döl tutmak, çiftleşmek : *Bizim inek gövlüyor.* (Salda *Yeşilova –Brd.; –Dz.; Karaözü *Gemerek –Sv.) **2.** [→ **gövelemek**]

gövlet Bahşiş : *Bayramda çocuklara gövlet vermiyecek misin ?* (–Mr.)

gövlez (I) **1.** [→ **gölbez -1**] **2.** [→ **göcen** (I) **-3**]

gövlez (II) Sağlam, güçlü kuvvetli (kimse). (–Ks.; *Vezirköprü –Sm.)

gövlez (III) Tamamiyle sararmamış, yeşil (ekin için kullanılır) : *Ekinler daha gövlez bir kaç gün sonra yolmalı.* (–Gaz.)

gövlük [→ **göğerti** (I)]

gövmek Acele etmemek. (Bahçeli *Bor –Ng.)

gövnümek Meyve olgunlaşmak. (*Susurluk –Ba.; Belevi *Taşova –Ama.; *Niksar –To.; *Alucra, *Şebinkarahisar –Gr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gövrek 1. Bir çeşit dikenli ot. (Karabüzey *Araç, Peşman *Daday –Ks.) **2.** Baldıran otu. (–Bo.)

gövrekli Kuvvetli. (Akçakavak –Bo.)

gövsemek [→ **göğe gelmek**]

gövşen Maviye çalan renk. (Mustafabeyli *Ceyhan –Ada.)

gövter Pekmez, yağ ve undan yapılan bir çeşit yemek. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Keşanuz *Ayaş –Ank.)

gövü Damat, güvey. (–Ezc.)

gövüdürmek [→ **gövünmek** (I)]

gövüldemek Çocuk konuşmaya başlamak. (Köşker –Krş.)

gövüllü Alıngan, hassas (kimse). (–Ezc.)

gövündürme Göz hastalıklarına iyi gelen bir çeşit çiçek. (–Nğ.)
gövündürmek [→ **gövünmek** (I)]
gövünme Toplama, devşirme (meyve, yemiş için) : *Yemişin gövünme zamanı geldi.* (Pazar *Kızılcahamam –Ank.)
gövünmek (I) [**gövüdürmek, gövündürmek**] Elbise, ateş karşısında yanmak, kavrulmak. (–Gaz.; Palha *Divriği –Sv.; *Kadirli –Ada.) [**gövüdürmek**] : (*Şebinkarahisar –Gr.) [**gövündürmek**] : (*Alucra –Gr.)
gövünmek (II) Armut, ayva, muşmula vb. meyveler yumuşamak. (Çeltikçi *İnegöl –Brs.)
gövürme (I) Gelinlik elbise. (–Ank.)
gövürme (II) Giyinme. (*Divriği –Sv.)
gövüşlük Sabır. (–Ky.)
göy (I) **1.** [→ **gök** (II) **-1**] **2.** [→ **gök** (II) **-2**]
göy (II) Gök. (*Iğdır –Kr.; *Antakya –Hat.)
göy (III) [**göv** (IV)] Taze, yeşil (sebzeler için). (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Afşin ve köyleri –Mr.; –Ank.) [**göv** (IV)] : (Sandallar *Devrek –Zn.; *Kurşunlu –Çkr.; –Nğ.)
göybet Devenin boynundan çaprazlama geçirilerek hamuduna bağlanan kolan, önlük. (Hacılar –Isp.; Civanyaylağı *Mersin–İç.; *Fethiye –Mğ.)
göybiber Yeşil biber. (*Antakya –Hat.)
göyce [→ **göverik**]
göyce oğlak Bostan. (–Ba.)
göyçeyh [→ **gökçek** (I) **-1**]
göydek Güllaç. (–Ur.)
göydey Geniş : *Ceketim çok göydeydir.* (*Bulanık –Mş.)
göydün Haşhaş küspesi. (*Ayaş –Ank.)
göye gelmek [→ **göğe gelmek**]
göyemin Yeşil renkli, yuvarlak taneli, turşusu yapılan bir çeşit üzüm. (–Isp.)
göyen Böğürtlen. (–Kü. ve çevresi)
göyendirmek Bıktırmak, küstürmek. (*Eyüp –Ist.)
göyeri [→ **göğerti** (I)]
göyermek **1.** [→ **göğermek** (I)] **2.** [→ **göğermek** (III) **-1**]
göyerti [→ **göğerti** (I)]
göy geçemen Yeşil ve büyük bir çeşit kertenkele. (Kezanç, *Şebinkarahisar –Gr.; –Ezm.; *Şarkışla –Sv.)
göylek (I) [→ **güvelek** (III)]
göylek (II) [**güvelek** (I) **-2**] Küçük su fıçısı. (Atca *Nallıhan –Ank.) [**güvelek** (I)-**2**] : (Atca *Nallıhan–Ank.)
göylemek İnek çiftleşmek. (Solmaz *Tavas –Dz.)
göylez [→ **gölbez -1**]
göymek **1.** Katlanmak, beklemek, sabretmek. (*Şebinkarahisar –Gr.; *Bor, –Nğ.) **2.** İzin vermek : *Göymedi de onun için geriye kaldım.* (Köprü *Şarkîkaraağaç –Isp.)
göyneg [→ **göynek** (I) **-1**]
göynek (I) [**göğnek -1, gönek -1, gönnek, göyneg**] **1.** Frenkgömleği. (Başköy *Uluborlu –Isp.; –Bo.; Karabüzey *Araç –Ks.; –Çkr.; Kuzköy *Ünye –Or.; Hasanoğlan –Ank.; –Krş.) [**gönnek**] : (–Dy.) [**göyneg**] : (–Brd.) **2.** İç çamaşırı. (Çığrı *Dinar –Af.; Sofular *Eğridir –Isp.; Bekilli *Çal –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; –Ba.; Tokat, *Sivrihisar –Es.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Aliköy *Çaycuma

–Zn.; *Taşköprü –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; Büğdüz –Çr.; *Gerze –Sn.; *Çarşamba –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Serpin *Turhal –To.; Bayadı, Kuzköy *Akkuş, Sarmaşık *Fatsa –Or.; *Piraziz, Nefsiköseli *Görele –Gr.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; Cenciğe –Ezc.; *Ağın ve köyleri –El.; *Afşin ve köyleri –Mr. ve çevresi; *Antakya ve köyleri –Hat.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Salkuma –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn. ;*Mersin ve köyleri, Burhan, *Mut ve köyleri, Gezende *Gülnar –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; Paşalı *Fethiye –Mğ.)

[göğnek -1] : (*Dinar –Af.; Bağıllı, *Şarkîkaraağaç, Uluğbey *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova, Kuşbaba *Bucak, Başpınar *Tefenni –Brd.; Kösten, Honaz, Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; *Edremit ve çevresi –Ba.; *Kandıra –Kc.; –Ist.; Ergan –Ezc.; Aşudu *Darende –Ml.; Hacılyas, Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Nğ.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik *Bodrum, *Milas –Mğ.)

[gönek -1] : (–Brd.; Honaz, Delikliçınar *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Alaşehir ve köyleri –Mn.; –Ank.; Fetullah *Develi –Ky.; Yerkesik *Fethiye –Mğ.)

3. Hanım mantosu. (Şehli *Piraziz –Gr.)

göynek (II) **1.** Mısır koçanının en içteki ince kabuğu. (*Merzifon ve köyleri –Ama.) **2.** Mısır koçanını saran yeşil yapraklar. (*Bafra –Sm.)

göynemek (I) Yara çok fazla sızlamak. (*Merzifon –Ama.; Karakoyun *Iğdır –Kr.)

göynemek (II) [**göynemeyh**] Yana yakıla ağlamak : *Aşır düneyin ele göynüyördükü.* (İrişli, Bayburt *Sakamış –Kr.)

[göynemeyh] : (*Iğdır –Kr.)

göynemek (III) **1.** Çürümeye yüz tutmak. (–Ks. ve çevresi) **2.** [→ **göğnemek**]

göynemeyh [→ **göynemek** (II)]

göynü [→ **göğnü** (I)]

göynü alçaktan Lütfen anlamında kullanılır : *Göynü alçaktan şu kalemi verir misiniz.* (*Kadirli –Ada.)

göynü bulanmak [→ **göynü dönmek**]

göynü dönmek [**göynü bulanmak**] Midesi bulanmak. (Pozantı –Ada.)

[göynü bulanmak] : (Kaleköy –Ama.)

göynük (I) [→ **göğnük** (I)]

göynük (II) [→ **göğnük** (IV)]

göynük (III) [**göğnük** (VII)] **1.** Orman sökülerek ya da yakılarak yapılan tarla. (Kasımlar *Eğridir –Isp.; *Geyve –Kc.; Ağa *Safranbolu –Zn.; Tepedelik –Ks.; Karaçayır *Boyabat –Sn.; Yapıntı *Mut, *Silifke, Köseçobanlı *Gülnar –İç.) **2.** Bayır. (Bağıllı, Yılanlı *Eğridir –Isp.; *Boyabat –Sn.)

[göğnük (VII)] : (*Eğridir –Isp.)

göynük (IV) Bir şeyin yumuşaması, çürümesi hali. (*Edremit –Ba.; –Çr.; *Ayaş –Ank.; –Ky.)

göynük (V) Vücutta, darbeden meydana gelen iz, morluk. (Dastarlı, Çanıllı *Ayaş –Ank.)

göynüklenmek [**göynükmek -1**, **göynümek** (IV) **-1**] Dertlenmek, içlenmek, ağlayacak hale gelmek. (Gözlü *Kadınhanı, Reis *Akşehir –Kn.)

[**göynükmek -1**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Kösten *Honaz, Yukarıseyit *Çal –Dz.; Uşak, Kızılcaören –Kü.; –Çr.; Kızılhisar –Ky.; Kolukısa –Kn.)

[**göynümek** (IV) **-1**] : (*Ezine –Ama.; *Ermenek –Kn.)

göynükmek [**göynülmek** (I)] **1.** [→ **göynüklenmek**] **2.** Darılmak. (*Ünye –Or.)

[**göynülmek** (I)] : (*Bor –Nğ.)

göynülmek (I) [→ **göynükmek -2**]

göynülmek (II) Meyve olgunlaşmak. (*Bor –Nğ.)

göynümek (I) [**göğnülmek, göğnümek** (I), **göğünmek** (I), **gönümek** (I)] Toplandığı zaman sert olan meyveler kendi kendine fazla olgunlaşmak, yumuşamak. (*Uluborlu –Isp.; Dallıca *Nazilli –Ay.; –Ba.; Nilüfer –Brs.; *Söğüt –Bil.; –Bo.; Karabüzey *Araç, –Ks.; *İskilip, Çıkrık *Mecitözü, –Çr.; –Sn.; Marınca *Merzifon, *Ezine –Ama.; *Terme –Sm.; Kuzköy *Akkuş, Bayadı –Or.; Piraziz, *Tirebolu, –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; *Ereğli, Sulutaş –Kn.; –Ed.; Ceylân *Lüleburgaz –Krk.)

[**göğnülmek**] : (*Bor –Nğ.)

[**göğnümek** (I)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Ereğli –Kn.; –Ed.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**göğünmek** (I)] : (*Terme –Sm.; Sarmaşık *Fatsa –Or.; *Ereğli –Kn.)

[**gönümek** (I)] : (*Kırkağaç –Mn.; –Çkl.; Sarmaşık *Fatsa –Or.)

göynümek (II) [→ **göğnümek** (II)]

göynümek (III) Katlanamamak, dayanamamak. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

göynümek (IV) **1.** [→ **göynüklenmek**] **2.** Ağlamaktan yorulmak. (Marınca *Merzifon –Ama.)

göynümek (V) **1.** Buruşmak, pörsümek. (Rumeli göçmenleri Gündoğdu –Brs.) **2.** Çürümek. (–Çr.)

göynüttürme Kendinden geçirme : *Hafızın okuduğu gazeller beni oturduğum yerde göynüttürdü.* (–Çr.)

göy ösgüreyh [→ **gök öksürük**]

göyşemek [**göyşemeyh**] Geviş getirmek. (Karapapak –Kr.)

[**göyşemeyh**] : (Karapapak –Kr.)

göyşemeyh [→ **göyşemek**]

göyü Mayasız ekmek. (*Ilgaz –Çkr.)

göyük Dişi at. (–Ada.)

göyün Gönül. (–Kr. ve köyleri; –Bt.; *Ağın –El.; *Nizip –Gaz.; Berit ve Gavurdağı yörükleri –Mr.; *Antakya –Hat.)

göyünakçası Lohusaya verilen hediye. (Berit ve Gavurdağı yörükleri –Mr.)

göyündürme Etle deri arasında meydana gelen şişlik, bir çeşit deri hastalığı. (*Ermenek –Kn.; Yapıntı *Mut, *Anamur –İç.)

göyünmek (I) [→ **göğnümek** (II)]

göyünmek (II) Üzülmek, kederlenmek. (Kirazlı –Çkl.)

göyüş (I) [→ **göğüş** (II)]

göyüş (II) [**göğüş** (I) **-2**] Kertenkele. (*Edremit –Ba.; –El.; –Ml.)

[**göğüş** (I) **-2**] : (–Ml. ve çevresi)

göyvent Lohusa ziyaretine gelenlere verilen çerez : *Döne'nin göyventini yemeye gidiyorum.* (Narlıdere –İz.)

göyvermek Bırakmak, koyvermek. (*Bayındır –İz.; Karkıncık *Artova –To.; –Sv.; Mühye –Ank.)

göy yolu Hac yolu. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

göz (I) Bağ çubuklarında yaprak ve filiz çıkan yer, tomurcuk. (–Brd.; Honaz ve köyleri –Dz.; Dallıca *Nazilli, *Bozdoğan –Ay.; *Alaşehir –Mn.; *Kandıra –Kc.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Iğdır –Kr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Köşker –Krş.; *Bor –Nğ.; *Ermenek, Fariske –Kn.; *Osmaniye –Ada.; *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.; Yerkesik, *Fethiye ve köyleri, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.; *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.)

göz (II) **1.** Oda : *Evimiz iki göz.* (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent –Isp.; Başpınar *Tefenni, Çamköy *Gölhisar –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Oğuz, Darıveren *Acıpayam, Yukarıseyit *Çal, Çöplü, *Çivril, Honaz ve köyleri, Hırka *Tavas –Dz.; Umurlu, Dallıca *Nazilli –Ay.; –Mn. ve çevresi; *Susurluk, Yeniköy, –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; *Sivrihisar –Es.; Rumeli göçmenleri, Bahçecik –Kc.; İğneciler *Mudurnu, *Düzce –Bo.; *Kurşunlu –Çkr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bayadı, Sarıca *Gölköy –Or.; –Tr.; –Gm.; Ersis *Yusufeli, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Iğdır –Kr. ve bazı köyleri; Ergan, –Ezc.; *Erciş –Vn.; Başvardanik *Çemişgezek –Tn.; –Mr.; *Antakya –Hat.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Hasanoğlan, Mühye, –Ank.; *Develi –Ky.; *Bor, –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri, Emirler *Mersin, *Anamur –İç.; Yerkesik, *Fethiye ve köyleri, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.; *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.; *Saray –Tk.) **2.** Dolap bölmesi ya da çekmece.(*Alaşehir –Mn.; Alemdar –Bo.; –Nğ.; *Anamur –İç.; *Fethiye –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.) **3.** [→ **gözenek** (I) **-1**]

göz (III) [**göze** (I) **-1**, **gözek** (I), **gözene** (II)] **1.** Suyun çıktığı yer, kaynak. (Çığrı *Dinar –Af.; Bozanönü –Isp.; Kuşbaba *Bucak, Çamköy, *Gölhisar, –Brd.; Yukarıseyit, İsabey *Çal, Honaz ve köyleri, Darıveren *Acıpayam, –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; *Alaşehir –Mn.; Çal –Kü.; Gaipler *Kandıra –Kc.; Üveyikli *Devrek –Zn.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Bayadı –Or.; –Tr.; –Gm.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Ağın –El.; *Göksun, –Mr.; *Antakya –Hat.; –Sv.; Zencidere –Ky.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; *Bor, –Nğ.; Taşbaşı, Afşar *Ermenek –Kn.; –Ada.; *Tarsus, *Silifke ve bazı köyleri, *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.; *Elmalı –Ant.; Dadya, Bağyaka, Gerit, Yerkesik, *Fethiye, *Bodrum, *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.) [**göze** (I) **-1**] : (–İz.; –Ba.; Gönyüzü *Sivrihisar, Tokat –Es.; Tepeviran *Gebze –Kc.; *Düzce –Bo.; *Geyve, –Sk.; *Osmancık –Çr.; –Sm.; *Mesudiye, –Or. ve köyleri; *Şebinkarahisar, –Gr.; –Tr. ve çevresi; Mavrangel, Uluşiran *Şiran, –Gm.; –Rz.; Pilarget *Hopa, *Yusufeli –Ar.; *Iğdır, –Kr.; *Hasankale –Ezm.; Ergan –Ezc.; *Erciş –Vn.; –El.; –Ml.; Hacılyas *Koyulhisar, Maksutlu *Şarkışla, Hafik, Palha *Divriği –Sv.; Karahoca *Haymana, –Ank.; *Pınarbaşı –Ky.; Ali-

hoca *Ulukışla, Bahçeli *Bor –Nğ.; Dedeler *Ereğli –Kn.; –Ama.; –Ed.)
[**gözek** (I)] : (–Krş.)
[**gözene** (II)] : (–El.)
2. Derelerdeki su dönemeci, girdap. (Kaymaklı, Lefkoşe –Kıbrıs) **3.** Kuyu. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Sındırgı –Ba.; Yerkesik –Mğ.) **4.** Derin bataklık. (İncesu *Dinar –Af.; –Brd.; Bağyaka *Finike –Ant.)

göz (IV) Değirmendeki taşların her biri. (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

göz (V) Aşık kemiği. (–Rz.)

göz (VI) [**gez** (XIII)] Nazar. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Brd.; *Sarayköy ve köyleri, Yukarıseyit *Çal –Dz.; –Mn. ve çevresi; Yeniköy –Ba.; *Alaşehir –Mn.; *Sivrihisar –Es.; *Akyazı ve çevresi, *Kandıra –Kc.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Tr.; Ersis *Yusufeli –Ar.; *Ağın –El.; *Antakya –Hat.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bor, –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
[**gez** XIII)] : (Kocabergas *Bandırma –Ba.)

göz (VII) Bir çeşit yün dokuma motifi. (Hurma, Tekir *Silifke –İç.)

göz (VIII) Domuz avında kullanılan, telden yapılmış yuvarlak bir çeşit araç. (–Ant.)

göz (IX) [→ **gor** (I) **-1**]

gözaçan İri gözlü, patlak gözlü (kimse). (Palha *Divriği –Sv.)

göz açıcı Yankesici, hırsız. (Honaz ve köyleri –Dz.; Kılbasan *Karaman –Kn.)

göz açmak İlkbaharda üzüm kütüklerinin dibini açmak. (Gülabi –Yz.; *Bünyan –Ky.; –Nş.)

göz ağartmak [→ **göz belertmek** (I)]

göz akartmak [→ **göz belertmek** (I)]

gözal [→ **gözer**]

göz almak [→ **göz basmak**]

gözar [→ **gözer**]

göz aşısı Yaprak aşısı. (*Bor –Nğ.)

göz bācı [→ **göz bayıcı**]

göz bağcı [→ **göz bayıcı**]

göz bağı Göz alıcı şey. (*Kandıra –Kc.)

göz bağıcı [→ **göz bayıcı**]

göz bağlama İşine gelir şekilde istediği gibi gösterme. (*Ermenek –Kn.)

gözbağlamak **1.** İpnotizma yapmak. (*Mut ve köyleri –İç.) **2.** Hokkabazlık numarası yapmak. (*Merzifon –Ama.)

göz bardağı Kuraklıktan yarılan ve yağmur sularını çeken toprak çatlakları. (Pazaravdan *Bucak –Brd.)

göz basmak [**göz almak, gözçeyh olmaḫ**] Nazar değmek. (–Ky.)
[**göz almak**] : (–Rz.)
[**gözçeyh olmaḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

göz baycı [→ **göz bayıcı**]

göz bayıcı [**göz bācı, göz bağcı, göz bağıcı, göz baycı, göz boyacı**] Göz boyayıcı, sihirbaz. (Çığrı *Dinar –Af.; Başpınar *Tefenni, Güney *Yeşilova –Brd.; Darıveren *Acıpayam, Honaz ve köyleri, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Susurluk, Yeniköy –Ba.; Tokat, *Mihalıççık, *Sivrihisar –Es.; *Kandıra –Kc.; Peşman *Daday –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; *Merzifon –Ama.; Bayadı –Or.; Haçavera *Maçka, –Tr.; Yavuz *Şavşat, Erkinis *Yusufeli, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; –Ezc.; *Ağın –El.; –Ml.; –Gaz.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı,

*Antakya –Hat.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Bor –Nğ.; *Mersin ve köyleri –İç.; Çavuşköy *Babaeski, *Lüleburgaz –Krk.)

[**göz bācı**] : (–Ba.)

[**göz bağcı**] : (Sürez, *Bozdoğan –Ay.; Denizli, *Bergama –İz.; Tepeköy *Torbalı –İz.; *Edremit –Ba.; *Merzifon –Ama.; Aşudu *Darende –Ml.; *Bor, –Nğ.)

[**göz bağıcı**] : (Fili *Biga –Çkl.)

[**göz baycı**] : (Denizli, *Bergama –İz.; Demirkapı, *Susurluk –Ba.; *Merzifon –Ama.; Ersis *Yusufeli –Ar.; –Kr. ve köyleri; –Gaz.; Palha, Çamova *Divriği –Sv.; Çavuşköy Babaeski, *Lüleburgaz –Krk.)

[**göz boyacı**] : (Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Susurluk –Ba.)

göz belertmek (I) [**göz ağartmak, göz akartmak, göz bölertmek**] Hiddetle ya da korkutmak için gözlerinin akını göstererek bakmak : *Hem kabahatlısın hem de göz belertiyorsun.* (*Dinar –Af.; *Eğridir ve köyleri, Uluğbey *Senirkent, Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Karamanlı *Tefenni, Kuşbaba *Bucak, –Brd.; Kösten, Honaz *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam, Hırka *Tavas –Dz.; Dallıca *Nazilli, Eymir *Bozdoğan –Ay.; Tepeköy *Torbalı –İz.; *Alaşehir –Mn.; *Susurluk, *Edremit, Yeniköy –Ba.; Tokat –Es.; *Kandıra –Kc.; *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; –Sm.; Zana ve çevresi, *Merzifon –Ama.; Kuzköy *Akkuş –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Hacılyas *Koyulhisar, Çöplü, Tekerahma, *Gürün, Çepni *Gemerek, Tutmaç, –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Feyzullah *Develi, *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Anamur, *Mut ve köyleri –İç.; –Ant.; Pınarlıbelen *Bodrum, Yerkesik, *Fethiye ve köyleri –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**göz ağartmak**] : (–Kr. ve bazı köyleri; *Gürün –Sv.)

[**göz akartmak**] : (Ceylan *Lüleburgaz –Krk.)

[**göz bölertmek**] : (*Bafra –Sm.; Bayadı –Or.)

göz belertmek (II) Başkasını korkutarak elinden malını mülkünü almak. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

göz belertmek (III) Bir isteği olumsuz karşılamak. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)

göz bılağı [→ **göz bulağı**]

göz biti Üzüm çubuklarındaki tomurcuklarda olan ve gözlerin özünü yiyerek yaprak açmasına ve üzüm vermesine engel olan bir çeşit kurt. (*Bor –Nğ.)

göz boncuğu Nazar için kullanılan mavi boncuk. (–Isp. ve köyleri)

göz boyacı [→ **göz bayıcı**]

göz bölertmek [→ **göz belertmek** (I)]

göz buğu Körlük. (–Ks.)

göz bulağı [**göz bılağı**] Gözle burun arasındaki çukurluk. (*Ahlat –Bt.)

[**göz bılağı**] : (*Erciş –Vn.)

göz bunu **1.** Göz ile yapılan nazar : *Göz bununa rast gelesice.* (–Ank.) **2.** Körlük : *Allah kimseye göz bunu vermesin.* (*Bor –Nğ.)

gözceğen Ufuk. (–Af.; *Bayazıt –Ist.)

gözcek [**gözçek -1**] Gözlük. (*Alucra, *Şebinkarahisar –Gr.; Palha *Divriği –Sv.)

[**gözçek -1**] : (*Bulancak, Şehli –Gr.)

gözcü [**gözdekçi, gözdeyhçi**] **1.** Kendisine gözetlemek işi yaptırılan

kimse, bekçi, casus. (Körküler *Yalvaç –Isp.; *Edremit –Ba.; Tokat –Es.; *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; Bayadı –Or.; –Rz.; *Antakya –Hat.; –Ank.; *Ermenek –Kn.; *Silifke –İç.; Yerkesik, *Fethiye ve köyleri –Mğ.; Kerkük)

[**gözdekçi**] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

[**gözdeyhçi**] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

2. Alevîlerin cem ayinlerinde düzeni sağlayan ve elinde asa tutan kimse. (Palha *Divriği –Sv.)

gözcük Çok yağışlardan sonra yerden çıkan, sonra yok olan küçük kaynaklar : *O kadar yağmur yağdı ki, yerlerden gözcük oynadı.* (*Bodrum –Mğ.)

gözçek 1. [→ **gözcek**] **2.** [→ **gözene** (I)]

gözçeyh olmaḫ [→ **göz basmak**]

gözçük Duvarı oyarak yapılan küçük dolap. (*Lüleburgaz –Krk.)

gözdeği Övünme, gösteriş. (Büyükçaylı, Kuzuculu *Dörtyol –Hat.)

gözdekçi [→ **gözcü -1**]

gözdeki 1. Sığırlarda, yük hayvanlarında, sıkıntı yüzünden gözde kanın toplanması ve gözün sertleşmesi hastalığı. (–Tr. ve köyleri) **2.** Halk arasında yem yiyen bir hayvana bakan aç bir hayvanın imrenmesinden meydana geldiği sanılan, çoğunlukla at ve merkeplerde görülen göz zarının sertleşmesi hastalığı. (–Ezm.)

gözdeliği 1. Mutfak ve odalarda göz hizasına gelecek yerde açılan oyuklar. (Dallıca *Nazilli –Ay.; *Tire –İz.) **2.** Eski, evlerin sokak kapılarında özel olarak açılmış küçük, gizli delik. (–Çr.)

gözdemek [**gözdemeyh**] Gözlemek, beklemek. (Koyundere *Ahıska –Kr.)

[**gözdemeyh**] : (*Iğdır –Kr.)

gözdemeyh [→ **gözdemek**]

gözdeyhçi [→ **gözcü -1**]

göz dişi Köpek dişi. (–Sm.)

göz dutmak [**göz sarmak**] Beğenmek. (*Bor –Nğ.)

[**göz sarmak**] : (*Bor –Nğ.)

göze (I) **1.** [→ **göz** (III) **-1**] **2.** Çeşme. (–Kr.; –Dy.) **3.** İlkbaharda çıkıp yazın kaybolan su. (*Merzifon –Ama.)

göze (II) [→ **gözer**]

göze (III) Köşe, kenar. (Kapaklı –Sm.)

göze (IV) Suların kenarında olan küçük çayırlık. (Maksutlu *Şarkışla, Palha *Divriği –Sv.)

göze (V) Hücre. (Karapınar *Bolvadin –Af.)

göze (VI) Atların ayağına takılan köstek. (Hamurcu *İncesu –Ky.)

göze (VII) Testi. (*Kemaliye –Ezc.)

göze (VIII) Dam : *Kırlangıçlar gözeye yuva yapmışlar.* (Beyköy *Şarkîkaraağaç –Isp.)

göze (IX) Saman dökmek için evin damında açılan delik. (Aslanköy *Mersin –İç.)

göze (X) Su akıntısını kolaylaştıran, toprak damlardaki eyiklik. (–Krş.)

göze (XI) Hıyar dikmek için açılan çukur. (–Krş.)

gözebana Gözaydına gelenlere verilen şeker vb. şeyler : *Erkek çocuğun dünyaya geldi, gözebana isteriz.* (Kerkük)

gözebi [**gazebi**] Tırpan. (*Mustafa Kemal Paşa ve köyleri –Brs.)

[**gazebi**] : (*Bornova –İz.)

göze geçmek Büyükleri tarafından beğenilmek, değer verilmek : *Öğretmeninizin gözüne geçmek için çalışkan olmalısınız.* (–Kıbrıs)

göze gelmek Haddinden fazla büyümek, güzelleşmek, olgunlaşmak : *Sami iki yıldır göze geliyor.* (Dallıca *Nazilli –Ay.)

gözegirmek Dikkatli olmak. (Mühye –Ank.)

göze görkem [→ **gözeğir**]

gözeğet almak Nişan almak : *Vurmak için iyi gözeğet almalısın.* (İncirgediği *Karaisalı –Ada.)

gözeğir [**göze görkem**] Göze hoş görünen, gösterişli, dikkat çeken (kimse) : *Gözeğir bir kız.* (Kızılhisar *Acıpayam –Dz.; Mühye –Ank.) [**göze görkem**] : (–Ezc.)

gözeḫmeg Bakmak, korumak. (–Brd.)

gözek (I) [→ **göz** (III) **-1**]

gözek (II) Dürbün. (*Mudanya –Brs.)

gözek (III) Örülmüş, onarılmış çorap, çarık vb. şeyler. (*Ahlat –Bt.)

göz eksiği Hastalıktan iç tutmayan buğday başağı. (Pazaravdan *Bucak –Brd.)

gözek taşı Yüksek tepeler. (Karahüyük –Kn.)

gözel (I) [→ **gözer**]

gözel (II) Güzel. (Bekilli *Çal –Dz.; *Mudurnu, *Düzce –Bo.; *Devrek –Zn.; Kuzköy *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.; Kezanç *Şebinkarahisar –Gr.; *Iğdır, Koyundere *Ahıska –Kr.; *Erciş –Vn.; –Mr.; *Antakya –Hat.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.; Bulgaristan göçmenleri *Lüleburgaz –Krk.; Kerkük)

gözelek Tepenin en yüksek yeri : *Karşıki gözelekten hayvanları kolladım.* (Ayvalı *Eğridir –Isp.)

gözeleme Beşik çemberi. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gözelemeg [→ **gözemek** (I)]

gözelemek [→ **gözemek** (I)]

gözel hastalık [**gözelleme** (I)] Verem. (Köşker –Krş.; *Bor –Nğ.) [**gözelleme** (I)] : (Kumbağ –Tk.)

gözelim Amca. (*Kemah –Ezc.)

gözelleme (I) [→ **gözel hastalık**]

gözelleme (II) Halk edebiyatında bir nazım şekli. (–Çr.; Zarşat, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gözellemek [→ **gözerlemek**]

gözem [→ **gözen** (I)]

gözemek (I) [**göselemek, gözelemeg, gözelemek**] Örme ya da dokuma eşyanın delik yerlerini örerek onarmak : *Ceketteki yanık yirini, çorabın deliklerini gözedim.* (Çapalı *Dinar, Sinanpaşa –Af.; Yassıören, Uluğbey, *Senirkent, *Eğridir ve köyleri, *Sütçüler –Isp.; Kuşbaba *Bucak, Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; *Tire –İz.; –Ba.; *Gelibolu –Çkl.; Köprücek *Emet, Tavşanlı, Hisarköy *Domaniç –Kü.; Dodurga *Bozüyük –Bil.; *Sivrihisar, Bozan –Es.; *Düzce, İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Ks.; –Çkr.; *Çıldır, *Arpaçay –Kr.; –Vn.; –Dy.; *Ağın –El.; *Ahlat –Bt.; *Bor, –Nğ.; *Ermenek, Sille –Kn.; *Mut ve köyleri, *Anamur, Yerkesik, Eldirek *Fethiye –Mğ.) [**göselemek**] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.) [**gözelemeg**] : (–Brd.) [**gözelemek**] : (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Brd. ve çevresi; Çöplü *Çivril –Dz.; *Divriği –Sv.; Güzelsu *Akseki –Ant.)

gözemek (II) **1.** Dikilen bitkilerin seyrek yerlerini sıklaştırmak. (Sinan Paşa –Af.; *Çivril –Dz.; *Anamur –İç.) **2.** Çubukların etrafını kazmak. (*Mucur –Krş.)

gözemek (III) Buğday, çavdar vb. ürünleri gözer denilen iri delikli kalburdan geçirmek. (–Çkl.)

gözen (I) [**gözem, gözeni** (I), **gözenü**] Başkasının ilgisini çeken, gösterişli kimse. (Çay *Bolvadin –Af.; *Silifke –İç.)

[**gözem**] **:** (Üsküb ü, Develi *Düzce –Bo.)

[**gözeni** (I)] **:** (–Brd.; *Sarayköy –Dz.; –Çr.; *Bor, –Nğ.; *Mut ve köyleri, Çiftepınar *Mersin –İç.)

[**gözenü**] **:** (*Zile –To.)

gözen (II) Sulak yer. (Fakıekinciliği *Pınarbaşı –Ky.)

gözen (III) Kiler. (Çilehane *Reşadiye –To.)

gözen (IV) Pınar : *Bugün gözen ayıkladık.* (Üçhisar *Ürgüp –Nş.)

gözende Sığırlarda olan bir çeşit hastalık. (Nilüfer –Brs.)

gözene (I) [**göççek -2, gözçek -2, gözlük** (VI)] Arılardan korunmak için başa giyilen ön tarafı tel olan başlık. (*Develi –Ky.)

[**göççek -2**] **:** (Tahanlı *Mersin –İç.)

[**gözçek -2**] **:** (Çiftepınar *Mersin –İç.)

[**gözlük** (VI)] **:** (Çığrı *Dinar –Af.; Mesken *Yatağan –Mğ.)

gözene (II) [→ **göz** (III) **-1**]

gözenek (I) [**göz** (II) **-3, gözenerk, gözgeri**] **1.** Pencere. (Keles –Brd.; Bozan, Tokat –Es.; –Dy.; *Hekimhan, Tilek, *Arguvan –Ml.; Palha *Divriği –Sv.; *Osmaniye –Ada.)

[**göz** (II) **-3**] **:** (Akdoğan *Kızılcahamam –Ank.; –Nğ.)

2. Balkon. (Palha *Divriği –Sv.) **3.** Raf, dolap ya da duvarlarda oyularak yapılan eşya koyacak delik. (Fadıl *Orhaneli –Brs.; Ahır *Söğüt –Bil.; Aşağılıca, Bozan, Tokat –Es.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; *Nallıhan, *Kızılcahamam –Ank.; *Bünyan –Ky.; *Kadirli –Ada.)

[**gözenerk**] **:** (–Mr. ve çevresi)

[**gözgeri**] **:** (*Boyabat –Sn.; Yukarıkale, *Koyulhisar –Sv.)

4. Çekmece. (*Antakya ve köyleri –Hat.) **5.** Kafes, panjur. (*İskilip –Çr.; *Elbistan –Mr.)

gözenek (II) **1.** Küçük delik : *Bu tahta gözenekli imiş.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Dallıca *Nazilli –Ay.; *Susurluk –Ba.; Bozan, Tokat –Es.; *Düzce –Bo.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Zile –To.; *Bor –Nğ.; Namrun *Tarsus –İç.) **2.** Arı peteğindeki her delik. (*Edremit ve çevresi –Ba.; –Çr.) **3.** Örgülerdeki delik. (–Ks.; –Krş.)

gözenek (III) Soğanı yenilen, çiğdeme benzer bir çeşit bitki. (*Göksun –Mr.; İğdeli *Gemerek –Sv.; Bektaşlı, Külekçi, *Çayıralan –Yz.; –Krş.; Afşar köyleri *Pınarbaşı –Ky.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.)

gözenek (IV) [→ **gözer**]

gözenekli Delikli. (*Ermenek –Kn.)

gözenerk [→ **gözenek** (I) **-3**]

gözeni (I) [→ **gözen** (I)]

gözeni (II) Levha. (Kılandıras *Sandıklı –Af.)

gözenti Karasevda denilen akıl hastalığı. (*Vize –Krk.)

gözenü [→ **gözen** (I)]

gözer [**gozal** (I), **gozel** (I), **gozer -1**, **gözal, gözar, göze** (II), **gözel** (I), **gözenek** (IV), **gözerek**] Buğday, toprak vb. şeyler elenen iri gözlü büyük kalbur. (*Yalvaç, Büyükkabaca, *Senirkent, Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; İshaklı *Çivril –Dz.; Narlıdere, Yukarıseyit *Çal, *Sarayköy ve köyleri, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Çeşme, Bayındır *Bergama, *Narlıdere –İz.; –Mn. ve çevresi; *Susurluk, –Ba. ve çevresi; Fili *Biga –Çkl.; Eğrigöz *Emet –Kü.; *Sivrihisar, Bozan –Es.; *Kandıra, *Akyazı –Kc.; Dadıç, Karaağaç –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; Peşman *Daday, *İnebolu, *Taşköprü –Ks.; *Kurşunlu –Çkr.; Ovasaray, *İskilip –Çr.; *Boyabat, *Gerze –Sn.; –Sm.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Çilehane *Reşadiye –To.; Kuzköy *Ünye –Or.; *Şebinkarahisar –Gr.; Uluşiran *Şiran, Kezanç, –Gm.; *Refahiye ve çevresi –Ezc.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Çepni *Gemerek, Çamova *Divriği, *Şarkışla, *Koyulhisar, *Gürün, –Sv.; *Haymana, *Bala –Ank.; Kortulu –Krş.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı, *Bünyan, Zencidere –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ereğli, *Kadınhanı, Çavuşcu, Dedeler, Kızıllar *Karaman, *Ermenek –Kn.; *Kadirli –Ada.; *Tarsus, Çiftepınar *Mersin, *Silifke, *Mut ve köyleri, *Anamur –İç.; Ceylan, *Lüleburgaz, Çavuşköy *Babaeski –Krk.; *Saray –Tk.; Kaymaklı, Lefkoşe –Kıbrıs)

[**gozal** (I)] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

[**gozel** (I)] : (–Nğ.)

[**gozer -1**] : (Ömerhacılı *Kaman –Krş.; Çeltekçi, İncekum *Anamur, *Silifke –İç.)

[**gözal**] : (–Yz.)

[**gözar**] : (Uşhum *Yusufeli –Ar.)

[**göze** (II)] : (–Çr.; –Sn.)

[**gözel** (I)] : (–Mn. ve çevresi; *Edremit –Ba.; Berk –Bo.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Mühye –Ank.; Akçakaya –Ky.)

[**gözenek** (IV)] : (*Gürün –Sv.)

[**gözerek**] : (Aşağıkayı *Kaman –Krş.)

gözerek [→ **gözer**]

göz erimi [**göz ırımı, göz ildiği, göz ilimi, göz irimi, göz kırımı** (I), **göz verimi, göz yaylımı**] Gözün görebileceği kadar uzaklık, ufuk : *Ali buradan göz erimi uzaklaştı.* (*Lapseki –Çkl.; Tokat, Bozan –Es.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; –Tr.)

[**göz ırımı**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

[**göz ildiği**] : (–Ky.)

[**göz ilimi**] : (Tokat –Es.; –Sv.; –Kn.)

[**göz irimi**] : (*İskilip –Çr.; –Gaz.; Eğrigöz –Kn.; *Bor –Nğ.)

[**göz kırımı** (I)] : (–Gaz.)

[**göz verimi**] : (–Kn.)

[**göz yaylımı**] : (Yaka *Gelendost –Isp.; Alaeddin *Acıpayam, Çöplü *Çivril, *Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Düzce, *Mudurnu –Bo.; Tutmaç –Sv.)

gözerlemek [**gözellemek, gözermek**] Buğday toprak vb. şeyleri iri gözlü

kalburdan elemek. (Güney *Yeşilova –Brd.; Darıveren *Acıpayam Dz.; *Bergama –İz.; –Mn.; *Susurluk –Ba.; *İnegöl –Brs.; Tokat –Es.; *Kandıra, *Akyazı –Kc.; Karacaağaç, Dadıç –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; *Kurşunlu –Çkr.; *Merzifon –Ama.; *Bor –Nğ.; *Tarsus –Ada.; *Mut ve köyleri –İç.; Çavuşköy *Babaeski, Ceylan *Lüleburgaz –Krk.; *Saray –Tk.; Larnaka, –Kıbrıs)

[**gözellemek**] : (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

[**gözermek**] : (*Lapseki –Çkl.)

gözermek [→ **gözerlemek**]

gözet (I) [→ **gözleği**]

gözet (II) Baharda geceleri hayvan otlatılan yer. (Demirci –Mn.)

gözet daşı Etrafı gözetlemeye elverişli yüksek yer. (Umılla *Akseki –Ant.)

gözetdemek [**gözetdemeyh**] Gözetlemek. (*Erciş –Vn.)

[**gözetdemeyh**] : (*Iğdır –Kr.)

gözetdemeyh [→ **gözetdemek**]

gözetlek Takvim. (–Ba. ve çevresi)

gözge Çeşme. (–Ant.)

gözgeç [→ **gözgü**]

gözgen Kapaksız küçük dolap. (Karamusa –Zn.)

gözgene [→ **gözgere** (I)]

gözger Teskere. (–Ky.)

gözgere (I) [**gözgene, gözgöre**] Ocakların ve büyük dolapların iki yanındaki küçük hücrecikler. (*Düzce –Bo.; –Ks.; *Çerkeş, *Kurşunlu –Çkr.; –Tr.; –Ank.)

[**gözgene**] : (Aliköy, Yakademirciler *Çaycuma –Zn.)

[**gözgöre**] : (Olukyanı, Yenice *Saf-ranbolu, Kozlu –Zn.)

gözgere (II) Kömür sobalarının altındaki ya da lağımların üzerindeki demir ızgara. (–Çr.)

gözgeri [→ **gözenek** (I) **-3**]

gözgör [→ **gözgü**]

gözgöre [→ **gözgere** (I)]

göz görümcesi Görür görmez. (–Ama.)

gözgöz (I) Un, bulgur vb. şeyler koymaya yarayan içi bölünmüş büyük sandık. (Reşadiye –Ky.)

gözgöz (II) Mayalı bir çeşit simit. (–Ks.)

göz gulaḫ olmaḫ Gözle takip etmek. (*Iğdır –Kr.)

gözgü [**gözgeç, gözgör, gözünge, gözüngü, gözünke**] Aynı. (*Emirdağ –Af.; Azerbaycan göçmenleri –Isp.; Selanik Göçmenleri –Ay.; *Bornova –İz.; Taşkent ve Buhara göçmenleri –Brs.; *Emet –Kü.; –Es.; *Niksar, *Zile –To.; –Gr.; –Mr.; –Ml.; –Ur.; –Ank.; *Develi –Ky.; –Kn.; *Osmaniye, *Dörtyol –Ada.; *Mersin –İç.; *Fethiye –Mğ.; Pehlivanköy –Krk.; Karaağaç –Tk.)

[**gözgeç**] : (Savur –Md.)

[**gözgör**] : (–Ank.)

[**gözünge**] : (*Mahmudiye, *İnegöl –Brs.)

[**gözüngü**] : (*Arapkir –Ml.; *Kozan –Ada.)

[**gözünke**] : (Eğridere göçmenleri –Kc.)

gözgül olmak Gözkulak olmak, sahip olmak. (–To.)

göz ırımı [→ **göz erimi**]

göz ildiği [→ **göz erimi**]

göz ilimi [→ **göz erimi**]

göz ilmek Göz görebilmek : *O at o kadar çok kaçar ki, arkasından göz ilmez.* (Tokat –Es.)

göz irimi [→ **göz erimi**]

göz kaçığı (I) Çorap vb. örgülerde örülmeyerek atlanmış ilmek. (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Susurluk –Ba.; *İskilip –Çr.; –Sm.; –Kr. ve bazı köyleri; *Fethiye, Yerkesik, *Milas –Mğ.)

göz kaçığı (II) Göz önünden sıvışarak giden, kaçan (kimse). (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

göz kaçığı (III) Ekinin yeni başak halinde iken iç tutmamış olan taneleri. (*Havza –Sm.)

göz kaçmak Örgülerde ilmek kaçmak : *Yine çorabından birkaç göz kaçmış.* (–Sm.)

göz kesimi Göz kararı, oranlama. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; –Mn. ve çevresi; *Susurluk, Yeniköy –Ba.; Tokat –Es.; *Akyazı –Kc.; *İskilip –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; –Or. ve köyleri; –Tr.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Erciş –Vn.; –Çr.; –Mr. ve çevresi; *Gürün, *Koyulhisar –Sv.; *Fethiye ve köyleri, Yerkesik –Mğ.)

göz kırımı (I) [→ **göz erimi**]

göz kırımı (II) Çok ufak. (Mühye –Ank.)

gözleği [**gözet** (I), **gözlek** (I) **-1**] Gözetleme yeri. (Kösten, Honaz ve çevresi –Dz.; –Ks.; Sebil *Tarsus, Güvere *Silifke –İç.)

[**gözet** (I)] : (Yılanlı *Eğridir –Isp.; Honaz ve çevresi –Dz.; *Akyazı ve çevresi –Kc.; *İskilip –Çr.; –Rz.; *Akseki –Ant.; Yerkesik –Mğ.)

[**gözlek** (I) **-1**] : (*Çivril –Dz.; –Çr.; –Ur.; Kazancı –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; *Alanya –Ant.)

gözlek (I) **1.** [→ **gözleği**] **2.** Dağların yüksek yerlerinde, nişan almak için, ağaç ya da taştan yapılan belli yer. (Güney *Yeşilova –Brd.)

gözlek (II) Sabah. (Ortaköy *Alanya –Ant.)

gözlek (III) Gözetleyen kimse, nöbetçi. (Kızılören *Sandıklı –Af.)

gözlek adam [**gözlekçi -1**] İyi nişan alan (kimse). (*Mut ve köyleri –İç.)

[**gözlekçi -1**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.; –Yz.; *Ermenek –Kn.)

gözlekçi 1. [→ **gözlek adam**] **2.** Toplantı ve törenleri düzenleyen (kimse). (Karakuş *Ünye –Or.)

gözlekine getirmek [→ **gözlerine getirmek**]

gözleme [**girde, girdele, gizleme**] Sacda pişirilen yağlı ince ekmek. (Bayat *Emirdağ –Af.; Tepeköy *Torbalı –İz.; Demirkapı *Susurluk, –Ba.; *Sivrihisar –Es.; *Akyazı ve çevresi –Kc.; İğneciler *Mudurnu, *Göynük, *Düzce –Bo.; *Taşköprü, Peşman, *Daday, Karabüzey, *Araç, –Ks.; *Çarşamba ve köyleri –Sm.; Kuzköy *Ünye –Or.; Şehli *Piraziz, *Tirebolu –Gr.; –Tr.; *Güdül, *Haymana –Ank.; –Kn.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**girde**] : (Sille, Zıvarık, *Seydişehir –Kn.)

[**girdele**] : (Deresağ *Mudurnu –Bo.)

[**gizleme**] : (Kulaksız *Kasımpaşa –Ist.; Ağlı *Küre –Ks.)

gözlemek (I) Onarmak, yamamak. (–Bo.; Ceylanköy *Lüleburgaz –Krk.)

gözlemek (II) Nişan almak. (*Antakya –Hat.)

gözleme eleği Bir çeşit elek. (–Ank.)

gözlengeç Av tüfenklerinde, sol elle tutulan madenî bilezik üzerine takılan, hedefi daha kolay görmeye yarayan oluk şeklindeki aygıt. (–Mğ.)

gözlengiç Beklenen,gözlenen (kimse). (Çukurcak *İshaklı –Af.)

gözleri almak Az uyumak. (–Tr.)

gözlerine getirmek [**gözlekine getirmek, gözü dek olmak**] Büyükbaş hayvanlarda yem beklerken gözlerinde gışa sertlemesi olmak : *İneği zamanında yedirip içirmediğin için gözlerine getirdi.* (*Maçka ve köyleri –Tr.)

[**gözlekine getirmek**] : (*Maçka ve köyleri –Tr.)

[**gözü dek olmak**] : (–Çr.)

gözleşmek Birbiriyle zıt gitmek, birbirine kızgın olmak : *Geldiği günden beri benimle gözleşti.* (*Şebinkarahisar –Gr.)

gözlüce Geviş getiren hayvanlarda olan Kırkbayır da denilen üçüncü mide. (–Dy.)

gözlük (I) Lahana, pancar, turp gibi sebzelerin tohumu. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gözlük (II) Nazar boncuğu. (Dallıca *Nazilli –Ay.; –Sv.)

gözlük (III) **1.** Ocak kenarlarında kibrit vb. şeyler koymaya yarayan küçük gözler. (*Bafra –Sm.) **2.** Ocakta ateş yakılan kısım. (Yavuz *Şavşat –Ar.) **3.** Küçük ev penceresi. (Kümediken –Çkr.)

gözlük (IV) Tandırda ateş yakmak için tezek ya da çalıçırpıdan yapılan küme. (–Çr.; Afşar aşireti, Pazaröre n *Pınarbaşı –Ky.)

gözlük (V) **1.** Su kaynağı. (*Osmancık –Çr.) **2.** Değirmen taşını döndürecek kadar akan su. (Tömek –Kn.) **3.** Büyüklü küçüklü, akıntılı ve akıntısız bataklıklar. (Bucak *Kozan –Ada.)

gözlük (VI) [→ **gözene** (I)]

gözlük (VII) İnşaatta kullanılan, tavanlara konulan, yontulmuş ağaç gövdesi. (Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Keskin –Ank.)

gözlük (VIII) İnce taneli bulgur. (*Kalecik –Ank.; Tavlısın *Bünyan –Ky.)

gözlük (IX) Değirmen taşı. (Tömek –Kn.)

gözlükotu Lunaria biennis, ruaferae. (–Ist.; –Ank.)

gözmek (I) Çeşme. (–El.)

gözmek (II) Küçük delik. (Yenice –Mğ.)

göz muayenesi Askerlikte ilk yoklama. (Aliköy *Çaycuma –Zn.)

göz muncuğu Mavi ve göz şeklinde nazar boncuğu. (*Iğdır –Kr.)

göz ocağı Çamurla döşenmiş gaz tenekesinden yapılan ocak. (–Kn.)

göz otu Bir çeşit göz ilâcı, otacı. (*Kilis –Gaz.; –Kn.)

göz parlama Korkutmak için gözü, beyazı daha çok görünecek şekilde açma. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

göz pineri Gözün burun tarafı, göz pınarı. (*Antakya –Hat.)

göz sarmak [→ **göz dutmak**]

gözsüz (I) [**gossü, görsü, gössü, göstü, gözsüz köpek, gözsüz sepel**] Köstebek. (Eğnir *Arapkir, –Ml.; –Ezc.; Zıvarık, –Kn.)

[**gossü**] : (Yendiğin *Ilgın –Kn.)

[**görsü**] : (–Isp.)

[**gössü**] : (–Nğ.)

[**göstü**] : (Yendiğin *Ilgın –Kn.)

[**gözsüz köpek**] : (*Eğridir –Isp.; *Ermenek ve köyleri, –Kn.)

[**gözsüz sepel**] : (*Lapseki –Çkl.)
gözsüz (II) Utanmaz, arlanmaz (kimse). (–Gm.)
gözsüz köpek [→ **gözsüz** (I)]
gözsüz sepel [→ **gözsüz** (I)]
göztürüş Görünüş, manzara, kıyafet. (*Lapseki –Çkl.)
gözü akık Şaşı (kimse). (Ömerhacılı *Kaman –Krş.)
gözü bar götürmemek Kıskanmak, çekememek. (*Erciş –Vn.)
gözü belermek [**gözü pereltmeyh**] Öfkeli ve korkutucu bir şekilde gözlerini açarak bakmak. (Çığrı *Dinar –Af.; Yassıören *Senirkent, Yaka *Gelendost, *Atabey –Isp.; Salda *Yeşilova –Brd.; *Acıpayam –Dz.; Kerem *Burhaniye –Ba.; Tokat –Es.; *Kandıra –Kc.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; Ergan –Ezc.; –Gaz.; Telin *Gürün –Sv.; Akçalar *Seydişehir –Kn.; *Elmalı ve köyleri, *Korkuteli ve köyleri –Ant.)
[**gözü pereltmeyh**] : (*Iğdır –Kr.)
gözü biçça Kertenkeleye benzeyen bir çeşit hayvan. (–Kıbrıs)
gözüboz Enayi, serseri : *Sen beni gözü boz mu zannettin ?* (*Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.)
gözü bozluk Hep kendini düşünen, açıkgöz (kimse) : *Ne gözü bozluk, köye gelen malları evvela kendi alıyor..*(Çamköy *Gölhisar –Brd.)
gözü dek olmak [→ **gözlerine getirmek**]
gözüğen Görünen : *Gözüğen dağın uzağı yakını olmaz.* (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)
gözü kızarmak İradesine hakim olamayacak kadar öfkelenmek. (–Çkr.)
gözüm Nane otu. (Fili *Biga –Çkl.)
gözümkaldı Bir çeşit kilim. (Berit ve Gavurdağı Yörükleri –Mr.)
gözünde hastalığı Yem ve suyu verilmesi geciken sığırların gözünde meydana gelen hastalık. (Eskiviran *Emirdağ –Af.; Şabanlı *Hotamış –Kn.)
gözündeki olmak Canı istediği şeyi elde edememekten meydana gelen bir çeşit sinir hastalığı. (Güney *Yeşilova –Brd.; Yeniköy –Ba.; Tokat –Es.; –Çkr.; *İskilip –Çr.)
gözünge [→ **gözgü**]
gözüngü [→ **gözgü**]
gözünke [→**gözgü**]
gözün kurdu Cesaret : *Gözünün kurdunu kır.* (İshaklı *Bolvadin –Af.)
gözün pereltmeyh [→ **gözü belermek**]
gözü yassı Miskin (kimse). (–Ur.)
göz verimi [→ **göz erimi**]
göz yaylımı [→ **göz erimi**]
göz yeringeci Hastalıklı, sakat (kimse) : *Ölseydi daha iyi idi, zavallı çocuk göz yeringeci oldu.* (*Taşköprü –Ks.)
göz yıpıldatmak Göz kapağını çabuk çabuk açıp kapatmak. (–Çr.)
göz yumması Saklambaç oyunu. (–Ml.)
göz yumuk [**göz yumusu**] Körebe oyunu. (–Bo.)
[**göz yumusu**] : (Aliköy *Çaycuma –Zn.)
göz yumusu [→ **göz yumuk**]
gu 1. Hu anlamında ünlem : *Gu Ahmet buraya gel.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.) 2. Ses: *Bu gu uzaktan geliyor.* (*Urla –İz.)
guba (I) Yüzükoyun düşmeyi anlatır. (–Tr.)
guba (II) Kümes hayvanlarının tepelerindeki tüy. (–Ank.)
gubak gubak Kekliğin ötmesini anlatır. (–Çr.)

gubal Halı, kilim silkmeye yarayan tokaç. (*Cebelibereket –Ada.)

gubar (I) Sis, duman. (*Varto –Mş.)

gubar (II) İlk ekilen ekin. (–Dy. Türkmenleri)

gubarmağ [→ **gubarmak**]

gubarmaḫ [→ **gubarmak**]

gubarmak [**gubarmağ, gubarmaḫ, guburlanmak**] Gururlanmak, böbürlenmek. (Bayat *Emirdağ, Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent, *Eğridir, –Isp.; Güney *Yeşilova, Başpınar *Tefenni –Brd.; Dağköyleri *Sarayköy, Yukarıseyit *Çal, Honaz –Dz.; *Alaşehir –Mn.; *Sivrihisar –Es.; *Kandıra –Kc.; *Araç –Ks.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; Kuzköy *Akkuş, Bayadı, *Ünye, Nefsiköseli *Görele –Gr.; Haşhaşı –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.; *Afşin –Mr.; Çamova *Divriği, Maksutlu *Şarkışla, *Koyulhisar, *Zara –Sv.; Çanıllı *Ayaş, *Kızılcahamam –Ank.; *Bor –Nğ.; Gargara *Ermenek –Kn.; *Mut, Aslanköy, *Silifke, *Mersin –İç.; Yerkesik, Ceylan *Fethiye –Mğ.)
[**gubarmağ**] : (–Brd.)
[**gubarmaḫ**] : (*Gürün –Sv.)
[**guburlanmak**] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

gubaruḫluk Kabadayılık : *O gubaruḫluk ne.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gubaş (I) Ortaklık, şirket. (Bayat *Emirdağ –Af.; Tokat –Es.; *Bakırköy –Ist.; –Çr.; Karkıncık *Artova –To.; *Fatsa –Or.; *Nizip –Gaz.; *Gürün –Sv.; Kavacık *Nallıhan –Ank.; *Pınarbaşı –Ky.)

gubaş (II) Değişik, takas. (Bozlar *Eşme –Uş.; Çamova *Divriği –Sv.)

gubaşık **1.** Yayla komşusu. (*Bünyan –Ky.) **2.** Sürü ortağı. (*Bünyan –Ky.)

gubaşmaḫ [→ **gubaşmak**]

gubaşmak [**gobaşmak, gubaşmaḫ**] İmece ile iş görmek, yardımlaşmak. (Bayat *Emirdağ –Af.; *Söğüt –Bil.; *Sivrihisar –Es.; Saray –Çkr.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; –Gaz.; Çanıllı *Ayaş, *Beypazarı –Ank.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.; *Pınarbaşı –Ky.)
[**gobaşmak**] : (Keskin –Es.; Karkıncık *Artova –To.)
[**gubaşmaḫ**] : (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gubat [**gaba** (IV), **gobat, gubatı**] Biçimsiz, kaba, görgüsüz. (–Af.; Yassıören, U'uborlu *Senirkent –Isp.; Darıveren –Dz.; Hisarköyü *Kozak, Seki *Ödemiş, Tepeköy *Torbalı –İz.; *Alaşehir –Mn.; Obalar *Edremit – Ba.; *Mustafa Kemal Paşa–Brs.; İnköy –Kü.; *Sivrihisar –Es.; İğneciler *Mudurnu, *Karacasu –Bo.; –Ks.; Çitli *Mecitözü, Osmancık –Çr.; Akyoma –Gr.; –Tr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.; –Ank.; –Krş.; *Bor –Nğ.; –Kn.; Cebelibereket –Ada.; İncekum *Silifke –İç.; *Kaş –Ant.; *Bodrum, *Marmaris –Mğ.)
[**gaba** (IV)] : (*Düzce, Akçaşehir –Bo.; –Sm.; Kuzköy *Akkuş –Or.)
[**gobat**] : (–Bo.; *Tosya, Cide –Ks.; –Gm.; –Ezc.; Hasanoğlan –Ank.)
[**gubatı**] : (Ağdar *Yusufeli –Ar.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gubatarla Taşsız, otsuz, iyi topraklı tarla. (Beşkarış *Altıntaş –Kü.)

gubatça [**gubatlama**] Kabaca anlamında kullanılır. (Yassıören *Senirkent –Isp.)
[**gubatlama**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gubatı [→ **gubat**]
gubatlama [→ **gubatça**]
gubba Kaydırak oyunu. (–Ist.)
gubbek İlkbaharda çok zaman çam üzerinde öten bir kuş. (Buluklu *Mersin –İç.)
gub dememek Cevap verememek. (–Ky.)
gubudak [→ **gubuz** (I)]
gubur (I) Üzüm posası. (*Ermenek –Kn.)
gubur (II) Baca pisliği. (Gömü *Aziziye –Af.)
gubur (III) [**gubura -1**] **1.** Bir çeşit basit tabanca. (Çığrı *Dinar –Af.; –Sm.; *Merzifon –Ama.)
[**gubura -1**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
2. Fişeklik. (*Kozan –Ada.)
gubur (IV) Kanalizasyon. (*Edremit –Ba.; Karabüzey *Araç –Ks.)
gubur (V) Balgam. (Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
gubura 1. [→ **gubur** (III) **-1**] **2.** Silâh namlusu. (Babadağ *Sarayköy –Dz.)
guburlanmak [→ **gubarmak**]
gubuz (I) [**gubudak, gudubuk, gullem**] Yalan, palavra : *Emme gubuz atıyor.* (Bayat *Emirdağ –Af.; Kabaca *Senirkent –Isp.; *Sarayköy, Seyit *Çal, *Honaz ve köyleri –Dz.; –Ba.; *Sivrihisar –Es.; *Kandıra, *Kocaeli –Kc.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Çr.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; *Mut köyleri –İç.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gubudak**] : (*Keçiborlu –Isp.; –Nğ.)
[**gudubuk**] : (*Bor –Nğ.)
[**gullem**] : (Tokat –Es.)
gubuz (II) Dolma çiftenin dip kısmı. (*Milas –Mğ.)
gubuz (III) Göğüs kemiği çıkık, kambur kimse. (Şahmelik –Ky.)
gubuz atmak [**gubuz sıyırmak**] Yalan söylemek, abartmak. (Şerefli *Gelendost –Isp.; *Sarayköy, Honaz –Dz.; *Sivrihisar –Es.; *Akyazı, *Kandıra –Kc.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Karabüzey *Araç –Ks.; Danışman *Fatsa –Or.; *Bünyan –Ky.; *Ermenek ve köyleri –Kn.; *Mut –İç.; *Fethiye –Mğ.; Afşar *Serik –Ant.)
[**gubuz sıyırmak**] : (–Ba.)
gubuzca Ölçüsüz, çok konuşan. (*Sivrihisar –Es.)
gubuz sıyırmak [→ **gubuz atmak**]
gubülluk Kırçıllı tüyleri olan küçük bir kuş. (*Silifke –İç.)
gubür [→ **gübür -2**]
gubürtü [→ **gübürtü**]
gue Güç. (Sökün *Silifke –İç.)
gucacuk Yük bağlamaya yarayan semerin arkasındaki demir. (–Bo.)
gucak [→ **gucur** (I)]
guccā [→ **gaga** (I) **-1**]
guccu Dişilik organı. (Çilehane *Reşadiye –To.)
gucek [→ **gücük** (I) **-1**]
gucem [→ **gucen -2**]
gucen [**gucem**] **1.** Tavşan yavrusu. (*Safranbolu –Zn.) **2.** Kedi büyüklüğünde kötü kokulu bir çeşit hayvan. (*Akdağmadeni –Yz.)
[**gucem**] : (–Kn.)

gucenmek Gücenmek. (*Silifke –İç.)
guci [→ **gacı** (I) **-1**]
gucik [**guççik**] Böbrek. (*Fatsa –Or.)
[**guççik**] : (–Ezc.)
gucilli Tavuk pisliği. (–Ist.)
guclug yeme Sabahın ilk saatlerinde yenen yemek. (Hasanoğlan –Ank.)
gucmak [→ **guçmak**]
gucuğaz Kızcağız. (Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)
gucuk (I) [→ **gücük** (I) **-1**]
gucuk (II) Kucak : *Gel oğlum bana gucuk yap.* (Uluğbey *Senirkent –Isp.)
gucuk (III) [→ **gücük** (III) **-1**]
gucuklanmak Korkmak, kaygılanmak. (*Nizip –Gaz.; *Reyhanlı ve Amikovası Türkmenleri –Hat.; *Elmadağ –Ank.; Yerkesik –Mğ.)
gucukmak [→ **gocunmak -1**]
guculemek Korkutmak. (Haşhaşı –Ezc.)
gucur (I) [**gucak, guda** (IV), **gudük, gudül** (II)] Kısa boylu, bodur (kimse). (–Ezm.; Cenciğe –Ezc.)
[**gucak**] : (Çilehane *Reşadiye –To.)
[**guda** (IV)] : (Ersis *Yusufeli –Ar.)
[**gudük**] : (Gülümpaşalı *Silifke –İç.)
[**gudül** (II)] : (–Ist.; Erkinis *Yusufeli –Ar.; *Çıldır, *Arpaçay –Kr.)
gucur (II) Patates. (*Kemaliye –Ezc.)
gucur (III) Eski. (Uğurlu *Ermenek –Kn.)
gucur (IV) Kel. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)
gucur (V) Fıtık hastalığı. (–Isp.)
gucur (VI) Küçük kazma. (Teniste *Anamur –İç.)
gucuş Pamuk kozası. (*Ermenek –Kn.; Gezende *Gülnar, Çukurbağ *Mut –İç.)
gucüğü dar Sabırsız, söz dinlemeyen. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gücük [→ **guççük**]
gucün Güçlükle. (Sökün *Silifke –İç.)
guççik [→ **gucik**]
guççük [**gucük**] Küçük. (*Merzifon –Ama.; İncekum *Silifke –İç.)
[**gucük**] : (Tozkovar *Gülnar –İç.)
guçka Semiz insan ve hayvanların çenesi altından sarkan et parçası. (Ağrakos *Suşehri –Sv.)
guçmak [**goçmak, guçmak**] Kucaklamak, sevmek (çocuk dilinde). (–Ml.)
[**goçmak**] : (–Bo.)
[**gucmak**] : (Zarşat –Kr.)
gud Yanmış ekmek. (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.)
guda (I) Koyun. (Utav *Yusufeli –Ar.)
guda (II) Öfke. (*Alanya –Ant.)
guda (III) Görücü. (–Ist.)
guda (IV) [→ **gucur** (I)]
guda (V) Dağarcık. (Pınarlı, Yoncalı *Şavşat –Ar.; *Posof –Kr.)
gudan Köpek. (Uluşiran *Şiran –Gm.)
gudayma Leblebi. (–Tr.; *Keskin –Ank.)
gudde [**gahbah, gudubaz**] Kurnaz, akıllı. (Eldiren *Daday –Ks.; –Çr.; –Ezm.; *Bor –Nğ.)
[**gahbah**] : (*Bigadiç –Ba.)
[**gudubaz**] : (*Akhisar –Mn.)
guddelenmek Kurnazlık yapmak. (–Nğ.)
gudek Sıra, nöbet. (*Zile –To.)
gudermek Otlatmak. (–Ist.)
gudetçi Oyunda ebe olan. (–Ank.)

gudguda Dedikoducu. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gudgud gudullamah Kendi kendine konuşmak, homurdanmak. (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gudı gudı [→ **gıdı gıdı** (IV)]
gudi (I) [→ **gıdık** (I) **-3**]
gudi (II) [→ **güdü** (I)]
gudik (I) [→ **gıdık** (I) **-3**]
gudik (II) Su kapları için kullanılan ağaç tıpa. (Utav *Yusufeli –Ar.)
gudrup Kumbara. (–Gm.)
gudu (I) [→ **güdü** (I)]
gudu (II) Bağ. (*Sivaslı –Uş.)
gudubaz [→ **gudde**]
gudubet [**gudübet**] Pis, çirkin, biçimsiz. (–Uş.; Tepeköy *Torbalı –İz.) –Mn.; –Es.; *Bor –Nğ.)
[**gudübet**] : (*Emet –Kü.; *Urla –İz.; *Mut –İç.; Büyükmanika *Saray –Tk.)
gudubuk [→ **gubuz** (I)]
gudugukke Anlamsız (söz için). (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)
guduk (I) [→ **gıdık** (3) **-1**]
guduk (II) [**guduz**] **1.** Gaga. (–Tr.; –Rz.)
[**guduz**] : (*Ahlat –Bt.)
2. Burun. (–Ist.) **3.** Meme ucu. (–Tr.)
guduk (III) Birisini takip eden (kimse). (İğdecik –Isp.)
gudukdena Ağaçkakan. (*Maçka –Tr.)
gudul (I) **1.** [→ **güdü** (I)] **2.** Toraktan yapılan çocuk lâzımlığı. (*İspir –Ezm.)
gudul (II) Mısır unundan yapılmış ekmek. (*Koyulhisar –Sv.)
gudul (III) Cetvel. (*Araç –Ks.)
gudullaşmak Kütleşmek. (*Lüleburgaz –Krk.)
gudumsuz 1. Uğursuz adam. (Uluşiran –Gm.) **2.** Kıskanç adam. (Aslanköy –İç.) **3.** Açgözlü, obur adam. (Peşman *Daday –Ks.; Çayağzı *Silifke –İç.)
guduna Kepek, buğday, arpa kabuğu. (*Maçka –Tr.)
guduret Kudret. (Hasanoğlan –Ank.)
gudurğan Yaramaz, azgın kimse. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gudurmak Kudurmak. (Koyundere *Ahıska –Kr.; *Sorgun –Yz.)
guduruç [→ **güdü** (I)]
guduruk Kudurmuş. (*Tirebolu –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.)
guduyh [→ **gıdık** (I) **-3**]
guduz (I) Kuduz. (–Çr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)
guduz (II) [**gumbur, gurti**] Şişman. (Güzelsu *Akseki –Ant.)
[**gumbur**] : (*Erciş –Vn.)
[**gurti**] : (Limanköy *Çayeli –Rz.)
guduz (III) Kesilmiş ağaç kökü. (Hacavera *Maçka –Tr.)
guduz (IV) [→ **guduk** (II) **-1**]
gudü [→ **güdü** (I)]
gudübet [→ **gudubet**]
gudük [→ **gucur** (I)]
gudül (I) **1.** Ağzı kırık testi. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.) **2.** Bir şeyin ucunun kesilmiş, kopmuş olması hali. (Karabüzey *Araç –Ks.)
gudül (II) [→ **gucur** (I)]
gudül (III) Mısır unundan yapılan ekmek. (Hayati *Erbaa –To.)
gudüm Uğur. (İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Ardahan –Kr.)
gudümlü Uğurlu. (*Arapkir –Ml.)
gudümsüz Sözünü tartmadan konuşan, densiz. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)
gudyanı Kurnaz : *Niçin öyle gudyanı söylüyorsun.* (Mengester *Doğubeyazıt –Ağ.)

gufa Kova. (Süme *Bulancak –Gr.)
gugan Avuca sığabilecek büyüklükteki taş parçası. (–Gm.)
gugar Ağaçların tepelerindeki meyveleri toplamaya yarayan sopa. (Haçavera *Maçka –Tr.; –Gm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gugara Kapı çerçevesi ile fırış arasına kazıklama konulan taş. (–Ng.)
guggu (I) [**guggumavak, gugguş**] **1.** Baykuş. (Dallıca *Nazilli –Ay.; Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Gürnes *Akşehir –Kn.)
[**guggumavak**] **:** (Kumdanlı *Yalvaç –Isp.)
[**gugguş**] **:** (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)
2. [→ **guguk** (I) **-1**]
guggu (II) [→ **gakkı**]
guggu kuşu [**gugo**] Guguk kuşu. (–Kr.)
[**gugo**] **:** (*Maçka –Tr.)
guggulik [→ **gukkulik**]
guggumavak [→ **guggu** (I) **-1**]
gugguş [→ **guggu** (I) **-1**]
gugo [→ **guggu kuşu**]
gugu (I) Tavuk çağırma ünlemi. (*Akçaşehir –Bo.)
gugu (II) Konuşma sırası : *Guguyu kime verdiniz* ? (–Bo.)
gugu (III) Aptal. (Kavaklı *Mustafa Kemal Paşa –Brs.)
guguba oturmak Çömelmek. (–Tr.)
gugucuk [**guguftu, guguk** (I) **-3, gugukçuk, guguk kuşu -1, gugusku, guguşcuk, guguşçuk, guldur** (III), **gumra**] **1.** Kumru. (*Demirci –Mn.; Demirkapı, *Susurluk, *Yeniköy –Ba.; Yerkesik –Mğ.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.)
[**guguftu**] **:** (*Ödemiş –İz.)
[**guguk** (I) **-3**] **:** (*Düzce –Bo.)
[**gugukçuk**] **:** (–Brs.)
[**guguk kuşu -1**] **:** (*Susurluk –Ba.)
[**gugusku**] **:** (–İz.)
[**guguşcuk**] **:** (Eyüp –Ist.)
[**guguşçuk**] **:** (*Saray –Tk.)
[**guldur** (III)] **:** (*Bornova –İz.)
[**gumra**] **:** (Kırcaklı *Nazilli –Ay.)
2. Yusufçuk kuşu. (–Kü.; *Lüleburgaz –Krk.)
guguç Şeftali çekirdeği. (Büyükdere –Ist.)
guguftu [→ **gugucuk -1**]
guguk (I) [**guggu** (I) **-2, guguk kuşu -2, guguk pilav, gukgu, gukguk, gügük** (I) **-1**] **1.** Kuğu kuşu. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Honaz *Çivril –Dz.; Havsu *Kelkit –Gm.; Hacıilyas *Koyulhisar –Sv.)
[**guggu** (I) **-2**] **:** (Denizli, Beşikdüzü, *Vakfıkebir –Tr.)
2. Bir cins kır güvercini. (İğdecik –Isp.; *Lüleburgaz –Krk.) **3.** [→ **gugucuk -1**] **4.** Çavuş kuşu. (*Kandıra –Kc.; Şeyhler *Ulubey –Or.; Karaözü *Gemerek, Karayakup *Suşehri –Sv.)
[**gügük** (I) **-1**] **:** (Peşman *Daday –Ks.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; Doğubeyazıt –Ağ.; Mansurlu –Ada.)
5. Baykuş. (Baklan *Çal, İshaklı *Çivril –Dz.)
[**guguk kuşu -2**] **:** (İlyas *Keçiborlu –Isp.)
[**guguk pilav**] **:** (Kemaliye *Alaşehir –Mn.)
[**gukgu**] **:** (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.)
[**gukguk**] **:** (Karamanlı *Tefenni –Brd.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)
guguk (II) Parçalanmamış ceviz içi. (İlyas *Keçiborlu –Isp.; Çuvallı *Ye-

şilova –Brd.; Kerem *Burhaniye –Ba.; Aliköy *Çaycuma –Zn.)
guguk (III) [→ **guuk**]
gugukçuk [→ **gugucuk -1**]
guguk kuşu **1.** [→ **gugucuk -1**] **2.** [→ **guguk** (I) **-5**]
guguk lâlesi Bir çeşit lâle. (*Burhaniye –Ba.)
guguk ötümü Dokuz mart : *Kasımdan guguk ötümüne kadar.* (Topkapı –Ist.)
guguk pilav [→ **guguk** (I) **-5**]
gugul (I) Ot bağlamaya yarayan küçük bağ. (–Tr.)
gugul (II) Tomurcuk. (*Şayşat köyleri –Ar.)
gugul (III) **1.** Ekmek. (–Ist.) **2.** Dürülmüş yağlı ekmek. (–Ezc.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gugul (IV) **1.** Barabot denilen balık ağı torbasının tepesine konan işaret mantarı. (Gümenus *Bafra –Sm.) **2.** Balık ağının en çok balık toplanan sık gözenekli yeri. (*Perşembe –Or.)
gugula Başlık, kukulata. (–Tr.)
guguldanmak [→ **güğüldemek**]
gugulik (I) [→ **gukkulik**]
gugulik (II) Odanın ışık ve hava alması için dama açılan penceresi, tepe penceresi. (–Ezc.)
gugum Bakırdan yapılmış büyük ibrik güğüm. (*Arapkir –Ml.)
gugumavk [→ **gugumavık**]
gugumavka [→ **gugumavık**]
gugumavık [**gugumavk, gugumavka, gugumavuk, gulguluk**] Baykuş. (Kemaliye *Alaşehir –Mn.; *Mut, *Anamur –İç.; *Fethiye –Mğ.)
[**gugumavk**] : (Sökün *Silifke –İç.)
[**gugumavka**] : (Ödemiş *Tire –İz.)
[**gugumavuk**] : (Durak –Ada.)
[**gulguluk**] : (*Ünye –Or.)
gugumavuk [→ **gugumavık**]
gugus Küçük dolu tanesi. (Beşikdüzü Vakfıkebir –Tr.)
gugusku [→ **gugucuk -1**]
guguşcuk [→ **gugucuk -1**]
guguşçuk [→ **gugucuk -1**]
gugute Güvercin. (*Malkara –Tk.)
guguvak Yenilebilen mantar. (Dağköyü *Maçka –Tr.)
guğuçi Dolu. (Limanköy *Çayeli –Rz.)
guğül İpek böceği kozası. (Sökün *Silifke –İç.)
gujmak Kucaklamak. (Karakoyunlu *Iğdır –Kr.)
guk (I) [→ **gurk**]
guk (II) İnsanı kızdırmak için söylenir (çocuk dilinde). (–Mn.)
gukcuk Hindi. (–Brs.)
gukgi Tek, yalnız. (–Ezm.)
gukgu [→ **guguk** (I) **-5**]
gukguk [→ **guguk** (I) **-5**]
gukguk kuşu Guguk kuşu. (–Ezm.; *Mut –İç.)
gukkulik [**guggulik, gugulik** (I)] En yüksek yer, zirve. (*Ağın, *Keban –El.; Çermik –Ml.)
[**guggulik**] : (Kesirik –El.)
[**gugulik** (I)] : (*Ağın, *Keban –El.)
guklamak Çağırmak : *Ahmet'i gukla.* (Zeytinburnu –Kc.)
gukma Güğüm. (*Pazar –Rz.)
guk yatmak Kuluçkaya yatmak. (Büyükada –Ist.)
gul (I) Bir yün dokuma motifi. (Hurma *Silifke –İç.)
gul (II) Kul. (–Sm.)
gula (I) **1.** Sarı ile kızıl renkli beygir. (*Çal –Dz.) **2.** Kulak arkasındaki tüyleri kahverengi olan keçi. (Çığrı *Dinar –Af.)

gula (II) Krem rengi, açık sarı. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)

gulabeniz Kansız, renksiz yüz. (Gökçesu –Bo.)

gulağasmamak [**gulasmamak**] Önemsememek, boşvermek. (*Sorgun –Yz.)

[**gulasmamak**] : (*Sivrihisar –Es.; Hasanoğlan –Ank.)

gulak (I) Sabanın iki kenarına çiziyi açmak için konan ağaç parçası. (Söğüt, Honaz –Dz.)

gulak (II) Bir cins mantar. (Kabaklar *Çameli –Dz.)

gulaklı İki tarafında tutamakları bulunan tahta rende. (*Afşin –Mr.)

gulan (I) Mayıs ayı. (–Bt.)

gulan (II) Üç, dört yaşındaki dişi tay. (Çıldır *Arpaçay –Kr.)

gulasmamak [→ **gulağasmamak**]

gulatözü Kulak arkası. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Sivrihisar –Es.)

gulba Kıble. (Şenoba *Uludere –Hak.)

gulbağa Kurbağa. (Kesirik –El.)

gul bastı Bir çeşit tüylü kumaş. (–Af.)

gulcur [→ **guldur** (I)]

guldur (I) [**gulcur**] **1.** Fıtık, fıtık hastalığı olan kişi. (Nudra, Bağıllı *Şarkîkaraağaç, Uluğbey *Senirkent, Sofular *Eğridir –Isp.; *Sivrihisar, Balçıkhisar –Es.; *Ermenek –Kn.; *Mut köyleri –İç.)

[**gulcur**] : (Çığrı *Dinar –Af.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

2. Guatr, boğaz hastalığı. (–Kn.)

guldur (II) Başıboş, işsiz. (*Iğdır –Kr.)

guldur (III) [→ **gugucuk -1**]

gulduramak Açlıktan ya da üşümekten barsaklar ses çıkarmak, guruldamak. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

guldurdamak Birisinin arkasından konuşmak, dedikodu etmek. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

guldurdatmak Dedikoduyu kızıştırmak. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

guldur guldur Barsağın çıkardığı gaz sesini anlatır. (*Ermenek –Kn.)

guldürgünçan Develere takılan büyük çan. (Orhana *Anamur –İç.)

guleç Güler yüzlü. (*Mut –İç.)

guleme Bağlarda ve harmanda yapılan küçük kulübe. (*Zile ve köyleri –To.)

gulep [→ **gullap**]

guleş Güreş. (Gökçeburun *Silifke –İç.)

gulf Kulp. (Karakoyunlu –Kr.)

gulgaz Ayrıca bir yere ekilen portakal ve turunç fidanlarının bir yıllık durumu. (Çalıköy –Hat.)

gulgulu [→ **gulgulü** (II)]

gulguluk [→ **gugumavık**]

gulgulü (I) Açık kırmızı. (Bahçeli *Bor –Ng.)

gulgulü (II) [**gulgulu**] Ağaçtan yapılmış kulplu su kabı. (Türkmen aşiretleri –Ada.)

[**gulgulu**] : (Kızılköy *Dinar –Af.)

gugulü (III) [→ **guli**]

guli [**golü -1**, **gulgulü** (III), **gulik, gulu, gulu gulu,guluk, gulü, gulügulü, gulük, gura** (II), **gurel, gurez, gurgur** (III), **guruḫ -2**, **gübük** (I)] Hindi. (Kaklık *Çal –Dz.; *Edremit, Demirkapı *Susurluk –Ba.; *Gelibolu, Kaldırımbaşı *Biga –Çkl.; *Gemlik –Brs.; –Bil.; *Sivrihisar, Bozan –Es.; *Gebze, *Ereğli, *Karamürsel –Kc.; Karaağaç *İğneciler –Bo.; İlyaslar *Adapazarı –Sk.; –Ist.; *İskilip –Çr.; Cenciğe –Ezc.; Uzunköprü –Ed.; Limasol –Kıbrıs)

[**golü-1**] : (Burgaz *Mustafa Kemal

Paşa, *Gemlik, *Mudanya –Brs.; –Ank.)
[**gulgulü** (III)] : (–Kn.)
[**gulik**] : (Kavak *Yeşilova –Brd.)
[**gulu**] : (–Af.; –Ank.)
[**gulu gulu**] : (–Isp.; Zeyve, Bekilli *Çal –Dz.; *Kandıra –Kc.; Apturrahmanlar *Serik –Ant.)
[**guluk**] : (Çeltek, Çuvallı *Yeşilova –Brd.; Sütlaç *Çivril –Dz.; Ağlı *Küre –Ks.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)
[**gulü**] : (Fili, *Biga –Çkl.; Orhaniye *İnegöl –Brs.; Bozan –Es.; *Bakırköy –Ist.; Hasanoğlan –Ank.; –Kn.; Haçdişlen *Anamur –İç.)
[**gulügulü**] : (–Af.; Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Brd.; Derbent, *Buldan –Dz.; *Bor –Nğ.)
[**gulük**] : (*Üsküdar –İst.; –Ks.; *Sungurlu –Çr.; *Merzifon, Ziyere –Ama.; –Gm.)
[**gura** (II)] : (Çilehane *Reşadiye –To.)
[**gurel**] : (*Bartın –Zn.)
[**gurez**] : (Cumayanı *Devrek –Zn.)
[**gurgur** (III)]: (Yenice *Dinar –Af.; –Çr.)
[**guruḫ -2**] : (*Gerede –Bo.; –Ist.)
[**gübük** (I)] : (Köşker –Krş.)

guli bacağı Büyük lahana. (*Edremit –Ba.)

gulik [→ **guli**]

gulin [→ **gulun** (I)]

gulk 1. [→ **gurk**] **2.** Kuluçkaya yatan tavuk. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gullab [→ **gullap**]

gullabı Sulu, gevrek, kumlu bir çeşit armut. (–Nğ.)

gullanmak Kullanmak. (İncekum *Silifke –İç.)

gullap [**gulep, gulleb, gullep, gülāp, güllāf, güllap, güllep**] Kapı sürgüsü, menteşe. (*Bolvadin –Af.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; İsabey *Çal –Dz.; –Ba.; –Es.; *Mudurnu –Bo.; Berne *Sarıkamış –Kr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Gazipaşa –Ant.)
[**gulep**] : (–Ky.)
[**gulleb**] : (*Ünye –Or.; –Ezm.)
[**gullep**] : (*Bartın –Zn.; *Ağın, *Keban –El.; *Zara, Çamova *Divriği –Sv.)
[**gülāp**] : (–Ama.)
[**güllāf**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
[**güllap**] : (Aliköy *Çaycuma, *Devrek –Zn.; –Ks. ve çevresi; –Çr.; *Şebinkarahisar –Gr.; *Refahiye –Ezc.; –Yz.; Köşker –Krş.)
[**güllep** : (Peşman *Daday –Ks.; –Çr.; Büyüklü *Çarşamba –Sm.; *Alucra –Gr.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gulle (I) Büyük lokma. (*Bor –Nğ.)

gulle (II) **1.** Gülle. (–Gr.) **2.** Bir şeyin ağırlığını anlatır. (–Brd.)

gulle (III) Büyüyememiş kimse, cüce. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

gulle (IV) Salyangoz. (Söğüt *Köyceğiz –Mğ.)

gulleb [→ **gullap**]

gullem [→ **gubuz** (I)]

gullep [→ **gullap**]

gulluḫ [→ **gulluk**]

gulluhcu Memur. (Azerbaycan)

gulluhçu Hizmetçi. (Zarşat –Kr.)

gulluk (I) **1.** Bodrum. (–Ist.; Tekeler *Silifke –İç.) **2.** Sokak kapısının önündeki taşlık yer. (–Ist.)

gulluk (II) [**gulluḫ**] Kulluk, hizmet, ikram. (–Kr.)
[**gulluḫ**] : (*Iğdır –Kr.)

gulof Aba. (Şenoba *Uludere –Hak.)
guloş tayak Saplı baston. (Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)
gulp (I) Kulp, sap. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
gulp (II) Kusur, sebep. (*Bor –Nğ.)
gulplu En küçük kazan. (*Gazipaşa –Ant.)
gulpunu bulmak Bir işin yolunu, tutulacak yerini bulmak. (*Bor –Nğ.)
gulu [→ **guli**]
guluç [**gulunç** (II), **guluş**] Ağrı, yel. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Peşman *Daday –Ks.)
[**gulunç** (II)] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Tutmaç –Sv.)
[**guluş**] : (*Ağın, *Keban –El.)
gulu gulu [→ **guli**]
guluguş [**guluguşu**] Baykuş. (*Ödemiş –İz.)
[**guluguşu**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.)
guluguşu [→ **guluguş**]
guluk [→ **guli**]
gulum 1. [→ **gulun** (I)] **2.** [→ **gulun kısrak**]
gulun (I) [**gulin, gulum -1, gulüm, gulün, gunan**] At ve eşek yavrusu. (*Çığrı *Dinar –Af.; Sofular *Eğridir, İlyas *Keçiborlu, Yaka *Gelendost –Isp.; Salda *Yeşilova –Brd.; İshaklı, Çöplü *Çivril –Dz.; Tokat, Bozan –Es.; –Ist.; –Çr.; Zana –Ama.; *Zile –To.; *Akkuş, Danışman *Fatsa –Or.; *Arpaçay, *Çıldır –Kr.; Sosunga *Çayırlı –Ezc.; Cenciğe –Ezm.; Çepni *Gemerek, Ortaköy *Şarkışla, Vazıldan *Divriği, Tutmaç –Sv.; –Ank.; *Mucur –Krş.; *Develi, *İncesu –Ky.; *Bor –Nğ.; Misis –Ada.; Gerende *Gülnar, *Mut ve köyleri –İç.; *Korkuteli, *Elmalı –Ant.; –Mğ.)
[**gulin**] : (*Kaş, *Finike –Ant.; *Marmaris –Mğ.)
[**gulum -1**] : (İshaklı –Ada.)
[**gulüm**] : (Yerkesik, Bayırköyü, Kıranköyü, Karaabat *Bodrum –Mğ.)
[**gulün**] : (Başpınar *Tefenni –Brd.; *Tirebolu –Gr.; Yanpar –İç.)
[**gunan**] : (Banaz –Uş.; Misebolu *Mudanya –Brs.)
gulun (II) Sirke küpünün üstündeki koyulaşmış tabaka. (*Iğdır –Kr.)
gulun (III) Kısa namlulu av tüfeği. (Çöplü *Çivril –Dz.)
gulun kısrak [**gulum -2**] Damızlık kısrak. (Çamaltı *Menemen –İz.)
[**gulum -2**] : (Gümüşköprüören –Kü.)
guluk guluk Su içerken gırtlaktan çıkan sesi anlatır. (*Düzce –Bo.)
gulunca çökmek Alacaklı sıkıştırmak, daraltmak. (*Merzifon –Ama.)
guluncak Çayırlarda biten, yaprakları parçalı olan ve yemeği yapılan bir bitki. (Kuzköy *Ünye –Or.)
gulunç (I) Kürek kemiklerinin arası. (–Gaz.)
gulunç (II) [→ **guluç**]
gulunlamak [→ **gunnamak -1**]
guluntamak [→ **gunnamak -1**]
guluş [→ **guluç**]
gulut Mısır ekmeği. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
guluz Göğüs kamburluğu. (–Ky.)
gulü [→ **guli**]
gulübuk Serçeden az büyük ve toprak renkli, tepeli bir cins tarla kuşu. (İskele *Anamur –İç.)
gulüç Gülünç. (*Devrek –Zn.)

gulüf Sağır: *Gulüf müsün sözümü işitmiyorsun.* (Bergaz *Ezine –Çkl.)
gulü gulü [→ **guli**]
gulüksa [→ **gurk**]
gulgulu Ufak su testisi. (*Kozan –Ada.)
gulük [→ **guli**]
guluklamak Üstüne yürümek, saldırmak. (Cebel *Eğridir –Isp.)
gulüm [→ **gulun** (I)]
gulüme Bir senelik keçi yavrusu. (Karaseki *Bucak –Brd.)
gulün [→ **gulun** (I)]
gulüştürmek Güldürmek. (Kum *Silifke –İç.)
gulüt Büyük darı ekmeği. (Göfker *Suşehri –Sv.)
gulya Yer elması. (–Gaz.)
gum Kum. (–Sm.; Sağamor *Iğdır –Kr.; Sökün, Tekeler *Silifke –İç.)
guma 1. Çok kadınla evli erkeğin karılarından biri, ortak. (*Emirdağ, Kızılköy *Dinar –Af.; *Senirkent ve köyleri –Isp.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; Tokat –Es.; Çekrek *Mecitözü –Çr.; *Merzifon –Ama.; Kuzköy *Ünye –Or.; Cenciğe –Ezc.; Harput, *Ağın, *Keban, Kesirik –El.;*Arapkir –Ml.; Hacılyas *Koyulhisar, *Divriği, *Gürün –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; *Bor –Ng.; Kavaklıdere *Yatağan –Mğ.) **2.** Elti. (Yassıören *Senirkent –Isp.)
gumacah İnsan ve hayvanların gözlerine, burnuna girerek kaşıntı yapan küçük sinek. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)
guman Gebe. (–Ist.; Utav *Yusufeli –Ar.)
gumandar Kumandan. (*Kandıra –Kc.; *Ünye –Or.; Bayburt *Sarıkamış –Kr.)
gumarazlanmak Kıvanmak, övünmek. (Peşman *Daday –Ks.)
gumaşlayamamak Zengin olamamak. (Hasanoğlan –Ank.)
gumat etmek Kışkırtmak, zorlamak. (Güney *Yeşilova –Brd.)
gumbar (I) [**gumber**] Koyun ve keçi gibi hayvanların kalın bağırsağı. (*Fethiye –Mğ.)
[**gumber**] : (*Yalvaç –Isp.)
gumbar (II) Hastalıklı, hırçın, sıska çocuk. (–İz.)
gumber [→ **gumbar** (I)]
gumbik [→ **gumbuz**]
gumbuk [→ **gumbuz**]
gumbur [→ **guduz** (II)]
gumburdamak Cimrilik etmek. (Körküler *Yalvaç –Isp.)
gumbuz [**gumbik, gumbuk, gumruk, gumsik, gumsuk** (II), **gumzik, gümmük, gümp, gümpük**] Yumruk. (–Sm.; *Maçka –Tr.; Havsu *Kelkit –Gm.)
[**gumbik**] : (*Ağın, *Keban –El.)
[**gumbuk**] : (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; *Erciş –Vn.)
[**gumruk**] : (*Ahlat –Bt.)
[**gumsik**] : (–Bt.)
[**gumsuk** (II)] : (*Ahlat –Bt.)
[**gumzik**] : (–Ezc.)
[**gümmük**] : (–Ur.)
[**gümp**] : (–Bt.; –Ur.)
[**gümpük**] : (*Ahlat –Bt.)
gume (I) Avcıların pusu yeri. (İncekum *Silifke –İç.)
gume (II) Ahır. (–Ank.)
gumele Bekçi kulübesi. (–Çr.; *Zile –To.)
gumguma [**gumgumu**] **1.** Boya halkası. (Kızılcabölük –Dz.; –Sm.; Gündoğdu –Rz.) **2.** Küçük toprak sürahi. (Kızılköy *Ezine –Çkl.)

[**gumgumu**] : (Sazlı *Ayvacık –Çkl.)

gumgumu [→ **gumguma -2**]

gumlacı [→ **gunnacı**]

gumlamak [→ **gunnamak -1**]

gumpil [→ **gumpir**]

gumpir [**gompil, gompül, gordoş, gortul, gosdil, gostil, gömpil, gömpül, gumpil, gumpur, gumpür**] Patates. (*Dinar –Af.; Bağıllı *Eğridir, Nudra, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Aşağıkayı *Küre, *Tosya –Ks.; Alakilise *Gemerek –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Emirler köyü *Mersin –İç.; *Gazipaşa –Ant.)

[**gompil**] : (Tozkovan *Gülnar –İç.)

[**gompül**] : (Elmadağ *Çankaya –Ank.)

[**gordoş**] : (Çilehane *Reşadiye –To.)

[**gortul**] : (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

[**gosdil**] : (Hayati *Erbaa –To.)

[**gostil**] : (Danışman *Fatsa –Or.; –Sm.; Gölcük *Koyulhisar –Sv.)

[**gömpil**] : (Bereket *Gülnar –İç.)

[**gömpül**] : (Bereket *Gülnar –İç.)

[**gumpil**] : (*Ermenek ve köyleri –Kn.)

[**gumpur**] : (İğdeli *Gemerek, *Karaözü, *Sorgun –Yz.)

[**gumpür**] : (Çepni *Gemerek –Sv.)

gumpur [→ **gumpir**]

gumpür [→ **gumpir**]

gumra [→ **gugucuk -1**]

gumrah Kumral. (–Ank.)

gumramak [→ **gunnamak -1**]

gumruk [→ **gumbuz**]

gumsik [→ **gumbuz**]

gumsuk (I) Kusmuk. (–Isp.)

gumsuk (II) [→ **gumbuz**]

gumsuk olmak Bir şeyi canı istediği halde yiyememek. (Tahtacı –Isp.)

gumsumak İştahlanmak. (*Gürün –Sv.)

gumul Yığın. (Kapıköy *Maçka –Tr.)

gumura Kumru. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

gumuş Daldaki fındık salkımı : *Bu gumuşta sekiz tane fındık var.* (Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

gumuşluk Sandık ve çekmecelerdeki raf, göz. (Hayati *Erbaa –To.)

gumza Özellikle lahana yapraklarında görülen bir tırtıl. (Aşağırmaklar *Ardanuç –Ar.)

gumzik [→ **gumbuz**]

gun (I) [→ **gübür -2**]

gun (II) Güneş, gün. (Sökün *Silifke –İç.)

gunan [→ **gulun** (I)]

gunburtu Gümbürtü. (Haşhaşı –Ezc.)

guncu [**guncur**] İnatçı adam. (Toroslar –Ada.)

[**guncur**] : (Toroslar –Ada.)

guncur [→ **guncu**]

gun çığırmak [→ **gun gedikten inmek**]

gundaḫçı İki yüzlü, yataklık yapan kimse. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gundak bağlamak Mısır bitkisi koçan tutmak. (*Ermenek –Kn.)

gundala Topaç. (Limanköy *Çayeli –Rz.)

gundek Kısa. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gundik Kuyruksuz,kuyruğu kesik hayvan. (Ağlı *Küre –Ks.; –Gm.; Haşhaşı –Ezc.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gundire Kundura, ayakkabı. (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

gundul Ufak tefek : *Gundul tavuklar kötü görülür.* (Havsu *Kelkit –Gm.; –Kr.)

gundulu [→ **gunduru**]

gundumu at Tayını düşürmüş at. (–Ks.)

gunduri [→ **gunduru**]

gunduru [**gundulu, gunduri, gundürü**] Sert buğday. (Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Ermenek –Kn.; *Bor –Nğ.)
[**gundulu**] : (–Kn.)
[**gunduri**] : (*Ağın –El.)
[**gundürü**] : (*Arapkir –Ml.)

gunduz Bel kemiğindeki eğrilik, kambur. (*Iğdır –Kr.)

gundürü [→ **gunduru**]

gune tapan Ayçiçeği. (*Ermenek –Kn.)

guney Güneşli olan, güneş alan yer. (*Silifke –İç.)

gun gedikten inmek [**gun çığırmak**] Gün doğmak, ortalık aydınlanmak. (İncekum *Silifke –İç.)
[**gun çığırmak**] : (İncekum *Silifke –İç.)

gungul Tepeleme dolu (tahıl için). (Güllübahçe, *Fatih –Ist.)

gungula [**gungulu**] Küçük su testisi. (*Haymana –Ank.)
[**gungulu**] : (Şansa *Saimbeyli –Ada.)

gungulu [→ **gungula**]

gunk Hasis. (–Ist.)

gunlamak [→ **gunnamak -1**]

gunlayıcı [→ **gunnacı**]

gunlük Şemsiye. (–Kr.)

gunna İç, tane (fıstık, bakla, badem vb.) : *Şu fıstıkların gunnaları küçük.* (Limasol –Kıbrıs)

gunnacı [**gumlacı, gunlayıcı, gunnayıcı, guzlacı**] Gebe hayvan. (Çığrı *Dinar –Af.; *Senirkent –Isp.; Kuşbaba *Bucak –Brd.; Tokat, Bozan –Es.; Saray –Çkr.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; *Arapkir –Ml.; Bertiz –Mr.; Çamova *Divriği, *Zara –Sv.; Demirtaş, Çanıllı *Ayaş –Ank.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; İncekum *Silifke, Gülnar, *Mut köyleri –İç.; Akçeniş, *Korkuteli, *Elmalı –Ant.; Kemer *Fethiye –Mğ.)
[**gumlacı**] : (Aşudu *Darende – Ml.)
[**gunlayıcı**] : (*Ağın –El.)
[**gunnayıcı**] : (*Ağın, *Keban –El.)
[**guzlacı**] : (*Merzifon –Ama.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Mersin ve köyleri –İç.)

gunnamak [**goluñlamak, gulunlamak, guluntamak, gumlamak, gumramak, gunlamak, guzlamak**] **1.** At, eşek vb. hayvanlar doğurmak. (Yassıören *Senirkent, *Uluborlu, Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; İshaklı *Çivril –Dz.; –Çkl.; *Yenişehir –Brs.; *Sivrihisar –Es.; Karacaağaç –Bo.; *Taşköprü–Ks.; Feriköy–Ist.; –Ks.; *Merzifon –Ama.; Haşhaşı –Ezc.; *Keban, Hozakpur *Ağın –El.; Hacılyas *Koyulhisar, *Gürün –Sv.; Çanıllı *Ayaş, Hasanoğlan, Kıbrısköyü –Ank.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Kozan –Ada.; *Anamur, İncekum *Silifke, *Mut –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.; –Kıbrıs)
[**goluñlamak**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)
[**gulunlamak**] : (*Beykoz –Ist.)
[**guluntamak**] : (–Ezm.)
[**gumlamak**] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Aşudu *Darende –Ml.)
[**gumramak**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

[**gunlamak**] : (Aksaray–Ist.; –Ank.) [**guzlamak**] : (*Merzifon –Ama.; Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezc.; Davulku *Hekimhan –Ml.; *Mersin ve köyleri –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.)

2. [→ **gumlamak**]

gunnasir Ateş külü. (–Krş.)

gunnayıcı [→ **gannacı**]

gunnükcülük Gündelikçilik, yövmiyecilik. (Hurma *Silifke –İç.)

gunt (I) Felç hastalığı. (*Erciş –Vn.)

gunt (II) Ağır, tok, dolgun. (Yörme *Sivrihisar –Es.)

gunt (III) Çok bilmiş, kurnaz kimse. (–El.)

gunt (IV) Köy. (Şenoba *Uludere –Hak.)

gunucü [→ **günücü**]

gunuyülek Körleşmiş, keskinliğini kaybetmiş kazma, balta. (*Ermenek –Kn.)

gunülemek [→ **günülemek**]

gup (I) Çok. (Sarayköy –Ist.)

gup (II) Bilya. (*Bandırma –Ba.)

gup (III) Küp. (Kuzören *Silifke –İç.)

gupa Bardak. (Çanıllı *Ayaş –Ank.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gupay Bir çeşit av köpeği. (Çandır *Sütçüler –Isp.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gupça Kopça. (–Çr.)

gupçe Kursak : *Tavuğun gupçesi şişti.* (*Beykoz –Ist.)

gup düşen Bir cins armut. (–Nğ.)

gupik Tomurcuk. (*Pötürge –Ml.)

gupleği Balta keser gibi şeylerin kesici olmayan tarafı. (Kızıloba *Silifke –İç.)

gupre [→ **gübür -2**]

gupsetmek [→ **gapsetmek**]

gupul Çocuklar için pişirilen küçük ekmek. (Tünges *Yusufeli –Ar.)

gupürdemek Tepinmek, gürültü etmek. (–Nğ.)

gür Kör. (Şenoba *Uludere –Hak.)

gura (I) Toprak çorba çanağı. (–Sm.)

gura (II) [→ **guli**]

gurabeş Porsuk. (–Bt.)

gurada Çürük, yıkılmaya yüz tutmuş : *Orası guradadır pek yanaşma.* (*Ermenek –Kn.)

gurağız Kurumaya yüz tutmuş şey. (–Brd.)

gurağızlanmag Kurumaya yüz tutmak. (–Brd.)

guraḫlıḫ Kuraklık. (*İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gurak İvecen, çabuk iş yapan. (Sürez *Bozdoğan –Ay.)

gurama [**guranpa**] Tasarı, düşünce. (Uluşiran *Şiran –Gm.; Mesken *Yatağan –Mğ.)

[**guranpa**] : (Fariske *Ermenek –Kn.; *Mut –İç.)

guran **1.** Çatı arasındaki boşlukları dolduran döşeme kirişleri (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) **2.** Tavanarası. (Beylerbeyi *Üsküdar –Ist.)

guranpa [→ **gurama**]

gurante Dağlarda yetişen yabanî soğan. (–Vn.)

gurat Kısır kadın. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

gurbacık Sığırlarda susuzluktan meydana gelen hastalık. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gurbağa Kapı sürgüsü, menteşe. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gurban (I) [**gurvan**] Kardeş anlamında kullanılır, sevgi belirtir. (–Ml.)

[**gurvan**] : (Karakoyunlu –Kr.)

gurban (II) Kurban. (Şenoba *Uludere –Hak.)
gurban etmek Vermemek, vermek istememek. (*Sorgun –Yz.)
gurccik [→ **gurçcuk**]
gurçcuk [**gurccik, gurçik, gurt** (III)] Böbrek. (Sosunga *Çayırlı –Ezc.)
[**gurccik**] : (Cenciğe –Ezc.)
[**gurçik**] : (Bardız *Şenkaya –Ezm.)
[**gurt** (III)] : (Çilehane *Reşadiye –To.)
gurçik [→ **gurçcuk**]
gurdala Sandık. (Heybeliada –Ist.)
gurdalamaḫ [→ **gurdalamak**]
gurdalamak [**gurdalamaḫ, gurdamak**] Kurcalamak, karıştırmak. (*Afşin –Mr.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; Tekeler *Silifke –İç.)
[**gurdalamaḫ**] : (*Arapkir –Ml.)
[**gurdamak**] : (Emirşahlar *Anamur –İç.)
gurdale [→ **gordela**]
gurdamak [→ **gurdalamak**]
gurdanmak Oyalanmak, uğraşmak. (Honaz –Dz.; *Ermenek –Kn.)
gurdek Sularda yaşayan solucana benzeyen küçük bir hayvan. (Irmaklar *Ardanuç –Ar.)
gurdeşenek [**gurtdeşen**] İnsan bedeninde kabarcıklar yapan bir hastalık. (Kızılköy *Dinar –Af.)
[**gurtdeşen**] : (*Yeşilova –Brd.)
gurdezen Süt koymaya yarayan leğen şeklinde toprak kap. (*Ahlat –Bt.)
gurdlanmag [→ **gurtlanmak**]
gurebi [**gorebi, gürebe, gürebi, güreli** (I), **gürepe**] Eğri uçlu küçük balta, nacak. (–Tr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gorebi**] : (–Tr.)
[**gürebe**] : (Hereke *Gebze –Kc.; *Düzce –Bo.; Bayadı –Or.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gürebi**] : (*Kandıra –Kc.; *Düzce –Bo.; Aliköy *Çaycuma –Zn.; –Çr.; –Sm.; –Sn.)
[**güreli** (I)] : (–Tr.)
[**gürepe**] : (*Düzce –Bo.)
gurel [→ **guli**]
gurele Salgın tavuk hastalığı. (Bahçeli *Bor –Ng.)
gurelik An, kısa zaman. (İncekum *Silifke –İç.)
gurembez Çok kurnaz. (Çamova *Divriği –Sv.)
gurez [→ **guli**]
gurfalık Tezgâh. (–Kü.)
gurg [→ **gurk**]
gurg olmag Kuluçka olmak. (–Brd.)
gurgum (I) Kibirli, gururlu. (*Emirdağ –Af.)
gurgum (II) Böğürtlen. (Karaçay *Kadınhanı –Kn.)
gurgur (I) Çam kozalağı. (–Zn.)
gur gur (II) Koyun ve keçi çağırma ünlemi. (Sarıca *Gölköy –Or.)
gurgur (III) [→ **guli**]
gurgur (IV) Bir çeşit yayık. (Boğazköy –Ama.)
gurgura (I) Gırtlak. (Limasol, –Kıbrıs)
gurgura (II) Fesin üzerine bağlanan krep eşarp. (–Kn.)
gurgurik [→ **gurka**]
gurguşum Mermi, kurşun. (Koyundere *Ahıska, *Iğdır –Kr.; –El.)
gurḫ [→**gurk**]
guri Kurt. (Şenoba *Uludere –Hak.)
gurik (I) Tahıl ölçüsü. (–Ezm.; Ortabereket *Ayaş –Ank.)
gurik (II) Hayvanlara yem verilen tahta ya da teneke kap. (Ersis *Yusufeli –Ar.)
gurik (III) Su testisi. (–Ezc.)

gurik (IV) Kulağı kısa oğlak. (*Hekimhan –Ml.)

gurilla [**gurule**] Kolera hastalığı. (Marınca *Merzifon –Ama.)
[**gurule**] : (*Sıvaslı –Uş.)

guris Kulağı küçük olan koyun ya da kuzu. (*Ağın –El.)

gurk [**guk** (I), **gulk-1**, **gulüksa**, **gurg**, **gurḫ**, **gurt tavuğu**, **guruğ**, **guruḫ -1**, **gülk** (I), **gülü** (I) **-2**, **gülük** (I) **-2**, **gürg**, **gürk**, **gürkük**] Kuluçka (tavuk için). (*Dinar –Af.; Yassıören *Senirkent –Isp.; Güney, Kavak, *Yeşilova –Isp.; Seyit *Çal, Çöplü *Çivril, Honaz, –Dz.; –Ay.; *Ödemiş –İz.; *Alaşehir, *Demirci –Mn.; Demirkapı *Susurluk, *Savaştepe, Yeniköy *Edremit –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; –Brs.; Yenice *Simav –Kü.; Tokat, Bozan, *Sivrihisar –Es.; *Düzce –Bo.; –Çr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Haşhaşı, Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; *Ağın, *Kemah –El.; –Ur. ve çevresi; Kesme *Divriği, *Gürün –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; –Nş.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; Misis *Kozan –Ada.; *Anamur, *Tarsus, *Mut –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; Yerkesik –Mğ.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.)
[**guk** (I)] : (Eyüp –Ist.)
[**gulk -1**] : (–Sm.; Piraziz *Bulancak –Gr.; Havsu *Kelkit –Gm.)
[**gulüksa**] : (–Sm.)
[**gurg**] : (*Alaşehir –Mn.; Kargılı, Sarıca, Gümülcine, Bulgaristan)
[**gurḫ**] : (Koyundere *Ahıska –Kr.; Bahçeli *Bor –Nğ.)
[**gurt tavuğu**] : (Çilehane *Reşadiye –To.)
[**guruğ**] : (Aşağıırmaklar *Ardanuç –Ar.)
[**guruḫ -1**] : (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)
[**gülk** (I)] : (Karaçayır *Boyabat –Sn.; *Ünye –Or.; Nefsiköseli *Görele, *Şebinkarahisar, *Mesudiye, *Alucra –Gr.; *Refahiye –Ezc.; *Koyulhisar –Sv.)
[**gülü** (I) **-2**] : (*Avanos –Nş.)
[**gülük** (I) **-2**] : (Aşağıdanaköy *Safranbolu, *Bartın –Zn.; Ağlı *Küre, Karabüzey, *Taşköprü, *Araç –Ks.; Peşman *Daday –Ks.; *Çarşamba –Sm.)
[**gürg**] : (Çitli *Mecitözü –Çr.)
[**gürk**] : (–Ist.; –Çkr.; –Çr.; *Merzifon ve köyleri –Ama.; *Zile –To.; Bayadı –Or.; Gözene –Ml.; *Afşin, Emirli *Elbistan –Mr.; *Gürün, *Divriği, Karaözü *Gemerek –Sv.; –Ank.; *Bünyan –Ky.; *Mucur, Köşker –Krş.; Hamurcu *İncesu, Sindelhöyük *Develi –Ky.)
[**gürkük**] : (–Bo.)

gurka [**gurgurik**] Kurbağa. (Hasanoğlan –Ank.)
[**gurgurik**] : (Kesirik –El.)

gurka gelmek [→ **gurk olmak**]

gurk basmak [→ **gurk olmak**]

gurklamak [→ **gurk olmak**]

gurk olmak [**gork olmak**, **gurka gelmek**, **gurk basmak**, **gurklamak**, **gürklemek**] Kümes hayvanları kuluçka olmak. (Başpınar *Tefenni –Brd.; Abaş, Kızılyer, Honaz –Dz.; *Edremit, *Susurluk –Ba.; *Emet –Kü.; Aşudu *Darende –Ml.; *Bor –Nğ.)
[**gork olmak**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.)
[**gurka gelmek**] : (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; *Ağın, *Keban –El.;

–Ml.; Yerkesik –Mğ.)
[**gurk basmak**] : (–Ba.)
[**gurklamak**]: (*Düzce –Bo.; *Ağın, *Keban –El.)
[**gürklemek**] : (*Düzce –Bo.)

gurluk Evlerde taşlık giriş, avlu. (–Zn.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gurmak Kurmak, yapmak. (*Akçaşehir –Bo.; –Sm.; Koyundere *Ahıska –Kr.)

gurna (I) [**gurne**] **1.** Kurna, çeşme önündeki oluk. (Kırcaklı *Nazilli –Ay.; *Sivrihisar –Es.; –Sm.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Teniste *Anamur –İç.) **2.** Suyun aktığı boru ya da musluk. (*Sivrihisar –Es.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
[**gurne**] : (*Iğdır –Kr.)

gurna (II) Güneş alan duvar. (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gurnapa Yabanî enginarın çiçeğinin üstündeki püsküller. (Kızılcaören –Kü.)

gurne [→ **gurna** (I) **-2**]

gurneç [**gurneş**] Sıcaktan korunmak için koyunların başlarını birbirlerinin altına sokarak yaptıkları küme. (Karaözü *Gemerek –Sv.)
[**gurneş**] : (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gurnek Sığır ahırı. (*Marmaris –Mğ.)

gurneş [→ **gurneç**]

gurnık [**gurnik**] Küçük kazan. (Harput –El.)
[**gurnik**] : (–Ist.)

gurnik [→ **gurnık**]

gurpede [→ **gürpedek**]

gurpedek [→ **gürpedek**]

gurruk Fıtıklı kimse. (*Şarkışla –Sv.)

gursaḫ **1.** [→ **gursak -2**] **2.** [→ **gursak -3**]

gursaḫsız Kendine söylenen kötü sözlere aldırmayan : *Sen ne dersen de gursaḫsız.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

gursak [**gursaḫ -1, 2**] **1.** Kursak. (*Çal –Dz.; *Edremit –Ba.; Çıkrık *Mecitözeü –Çr.; –Sm.; Kesirik –El.) **2.** Mide. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Atlasköyü *Sivrihisar –Es.; Akçalar *Seydişehir –Kn.)
[**gursaḫ -1**] : (*Arapkir –Ml.; –Yz.) **3.** Kalp. (Sürez *Bozdoğan –Ay.)
[**gursaḫ -2**] : (Palha *Divriği –Sv.) **4.** Akıl. (Nudra *Şarkîkaraağaç –Isp.) **5.** Yemek borusu. (–Isp.; Ağrakos *Suşehri –Sv.)

gursaklı İşine düşkün, çalışkan. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gursalık Bir çeşit ot. (–Çkr.)

gurşağ [**gurşaḫ (III)**] Kemer, kuşak. (Karapapak –Kr.)
[**gurşaḫ (III)**] : (İrişli, Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

gurşah (I) Gökkuşağı. (İrişli *Bayburt –Kr.)

gurşaḫ (II) Kapı arkasına çakılan, sürgü işine yarayan tahta. (İrişli *Bayburt, *Sarıkamış –Kr.; *Arapkir –Ml.)

gurşaḫ (III) [→ **gurşağ**]

gurşana [→ **guşgana**]

gurşeyik İlkbaharda bağ ve bahçelerde biten, kavrularak yemeği yapılan bir bitki. (*Ermenek –Kn.)

gurt (I) Folluk. (Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)

gurt (II) Küçük böcek, kurt. (Çeltek *Yeşilova –Brd.; –Sm.)

gurt (III) [→ **gurçcuk**]

gurtarmak Pişmiş yemeği tabaklara boşaltmak. (*Bor –Ng.)

gurt büzüğü Kendine çekme özelliği, şeytan tüyü anlamında kullanılır : *Sende gurt büzüğü mü var nedir.* (*Bor –Nğ.)

gurtdeşen [→ **gurdeşenek**]

gurtgulağı Kulak biçiminde meyveleri olan bir bitki. (*Ağın, *Keban –El.)

gurtgulağa Sakız otu. (Sarıhamzalı, Kepirce, Karaveli *Sorgun –Yz.)

gurti [→ **guduz** (II)]

gurtlanmak [**gurdlanmag**] Kıskanmak. (Kesirik –El.)

[**gurdlanmag**] : (–Brd.)

gurtlu 1. Kıskanç. (–Brd.) **2.** Eğlenceye düşkün. (*Bor –Nğ.)

gurtmuncuğu Salyangoz. (İrişli *Bayburt, *Sarıkamış –Kr.)

gurt tavuğu [→ **gurk**]

gurtulmak Doğurmak. (*Bor –Nğ.)

guru Kuru. (–Sm.; *Iğdır –Kr.)

gurubaş Çocuğu olmayan. (Peşman *Daday –Ks.)

guru gatı İyi kötü, tatlı tatsız anlamında kullanılır : *Guru gatı olsun bir ekmek yiyelim.* (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

guruğ [→ **gurk**]

guruḫ 1. [→ **gurk**] **2.** [→ **guli**]

guruk (I) Kılçıksız buğday. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

guruk (II) Küçük kulaklı keçi, koyun. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gurukguk Testi. (–Ist.)

gurule [→ **gurilla**]

gurulmaḫ Kibirlenmek, böbürlenmek. (*Arapkir –Ml.)

guruluḫ [→ **guruluk**]

guruluk [**guruluḫ**] Hayvanların altına serpilen kuru gübre. (Peşman *Daday –Ks.; –Çr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın, *Keban –El.)

[**guruluḫ**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın, *Keban –El.)

gurum (I) [**gorum** (III)] Kurum, is. (Hayati *Erbaa, –To.; *Ulubey –Or.; *Iğdır –Kr.; *Divriği, Yukarıkale, *Koyulhisar –Sv.)

[**gorum** (III) :] (*Ermenek –Kn.; *Gülnar –İç.)

gurum (II) İnsanın bünyesi, yapısı : *Onun gurumu öyledir.* (Ağlı *Küre –Ks.)

gurumak Kurumak. (İncekum *Silifke –İç.)

gurumlu Kibirli. (Peşman *Daday –Ks.)

gurumsak Azgın, arsız, kabadayı. (–Kr.)

gurumsamak Bulunmayan yiyeceklere istek duymak. (Kırcaklı *Nazilli –Ay.)

gurun (I) Büyük eşek : *Kimden aldın bu gurunu.* (–Bo.)

gurun (II) Köşe. (–Gaz.)

guruntu Düşünce. (*Arapkir –Ml.)

gurut 1. Suyu süzülmüş ayranla çökelek karışımının kurutulmuş şekli. (*Iğdır –Kr.; –Ezc.; *Hozat –Tn.; *Ağın, *Keban –El.) **2.** Çökelek. (–Tr.; *Doğubeyazıt –Ağ.)

gurutça Keçileri çağırma ünlemi. (Hortma *Acıpayam –Dz.)

gurutdu aş Üzerine çökelek dökülmüş erişte yemeği. (İrişli, Bayburt, *Sarıkamış –Kr.)

guruya Koyunu sularken kullanılan ünlem. (İncekum *Silifke –İç.)

guruyel Romatizma. (*Arapkir –Ml.)

gurül gurül Ateşin parlak ve gür yanmasını anlatır. (*Silifke –İç.)

gurvan [→ **gurban** (I)]

gurvet Gurbet. (Koyundere *Ahıska –Kr.)
gurya Yerelması. (*Karacabey –Brs.)
gurzula Öfkeli adam. (–Rz.)
gusak (I) [**guska**] Erkek kaz. (Litrasköyü –Ist.)
[**guska**] : (Litrasköyü –Ist.)
gusak (II) Kusmuk. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Eşke *Divriği –Sv.)
gusbe Ağaç sakızı. (*Bornova –İz.)
gusgun [**guskun**] Hayvan semerinin öne kaymaması için kuyruğun altından geçirilerek bağlanan enli kayış. (Çıkrık *Mecitözü –Çr.; –Kr. ve köyleri; *Ermenek –Kn.; *Mersin köyleri –İç.)
[**guskun**] : (Afşar, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
guska [→ **gusak** (I)]
guskun [→ **gusgun**]
gusmak Kusmak. (Peşman *Daday –Ks.; Uğurlu *Ermenek –Kn.)
gussuz Açgözlü, obur. (Kargı *Tosya –Ks.)
gustārı Tavana yakın pencere. (–Gaz.)
guş (I) Kuş. (–Dz.; *Akçeşehir –Bo.; –Sm.; Koyundere *Ahıska –Kr.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.; *Silifke –İç.)
guş (II) Erkeğin cinsiyet organı. (Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
guşak açmak Çiş yapmak. (–Kr.)
guş alması Üç kulak otunun meyvesi. (İrişli *Bayburt, *Sarıkamış –Kr.)
guşanmak Kuşanmak.(Karaköy *Düzce –Bo.)
guşbunnu [→ **guşburnu**]
guşburnu [**guşbunnu**] Yabanî gül ağacı ve meyvesi. (Uluşiran *Şiran –Gm.; *Arapkir, Davulku *Hekimhan –Ml.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)
[**guşbunnu**]: (Davullu *Hekimhan –Ml.)
guşduh Kuşluk, ikindiden önceki zaman . (Koyundere *Ahıska –Kr.)
guşetmeği [**guşeymeyi**] Küçük uzunca yapraklı bir çeşit kır sebzesi. (–Ezm.)
[**guşeymeyi**] : (–Ezm.)
guşeymeyi [→ **guşetmeği**]
guşgana [**gurşana, guşgane, guşḫana, guşkana**] Kulpsuz bakraç, küçük tencere. (–Ezm.; Sasunga *Çayırlı –Ezc.; –Ml. ve çevresi)
[**gurşana**] : (–Ks.)
[**guşgane**] : (*Ağın, *Keban –El.)
[**guşḫana**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; Kesirik –El.)
[**guşkana**] : (*Şebinkarahisar –Gr.)
guşgane [→ **guşgana**]
guşgonmaz Bir çeşit dikenli bitki. (İrişli, Bayburt, *Sarıkamış –Kr.; *Ağın, *Keban –El.)
guşguş dalı Ağacın en yüksek dalı. (Karaözü *Gemerek –Sv.)
guşḫana [→ **guşgana**]
guşkana [→ **guşgana**]
guşkirazı Küçük kiraz gibi meyveleri olan gülgillerden bir çeşit çalı, kuşkirazı. (*Ağın, *Keban –El.)
guşluḫ [**guşluk**] Sabahla öğle arası. (*Ağın, *Keban –El.)
[**guşluk**] : (Cenciğe –Ezc.)
guşluk [→ **guşluḫ**]
guşter [→ **guştiri**]
guştiri [**guşter**] Kertenkele. (*Bergama –İz.; *Ezine –Çkl.; *Saray –Tk.)
[**guşter**] : (Runkuş *Mudanya –Brs.)
guşuḫ Ürperme, titreme : *Gövdemde eyle bir guşuḫ var ki, acaba hasta mı olaceğim.* (Uluşiran *Şiran –Gm.)

guşum Bir şeyin meydana gelip gelmeyeceği hakkında duyulan kaygı. (–Ky.)

guş yüreği pakla Barbunya fasulye. (Peşman *Daday –Ks.)

gut Erken olgunlaşan sık taneli üzüm. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Sille –Kn.)

gutan Pulluk. (Meydancık *Şavşat –Ar.)

gutarmak Kurtarmak. (Karakoyunlu –Kr.)

guti [→ **gutu**]

gutlu Kutlu. (*Akçeşehir –Bo.)

gutmek Çukur, oyuk yer. (Hacıahmet *Düzce –Bo.)

gutmu Çeşitli renklerde işlenmiş elbiselik kumaş. (Karaçay, Honaz –Dz.)

guttulu Köpek yavrusu. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Köşker –Krş.)

gutu [**gūti**] Kutu. (*Zile –To.)
[**gūti**] **:** (Şenoba *Uludere –Hak.)

gutuk Kuş ya da tavuk gagası. (Akçaabat *Maçka –Tr.)

gutuna Mısır koçanı. (–Rz.)

gutük Kütük. (Güzüren –Bo.)

guuk [**guguk** (III)] Saklambaç oyunu. (–Gr.)
[**guguk** (III)] **:** (–Gr.)

guu kuşu Gece kuşu. (–Or.)

guvah [→ **gonak** (I)]

guvak [→ **gonak** (I)]

guvalak (I) Hasır örülen, süpürge yapılan yuvarlak gövdeli ince saz. (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

guvalak (II) Sersem, budala. (*Lapseki –Çkl.; *Bigadiç –Ba.; Nefsiköseli *Görele –Gr.)

guvan Kötü ahlaklı kadın. (Yenice –Nğ.)

guvaşlanmak Vurmaya yeltenip vurmamak : *Kavgada çok guvaşlandı ama gene de bir şey yapamadı.* (Çanlı *Ayaş –Ank.)

guvat [**govat**] Kuvvet. (Oğuz *Acıpayam –Dz.; Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)
[**govat**] **:** (Salman *Akkuş –Or.)

guvenmek Kabadayılık etmek. (İncekum *Silifke –İç.)

guver Dövenle boyunduruk arasındaki eğri ağaç. (Pazar –To.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

guverçin Güvercin. (Sökün *Silifke –İç.)

guvermek (I) [→ **güvermek** (III)]

guvermek (II) **1.** Hafif yanmak. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.) **2.** Kızarmak. (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

guvvurt Avurt. (Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)

guvvutlu Büyük avurtlu. (Başköy *Kadınhanı –Kn.)

guya (I) Bodur ardıç ağacı. (Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

guya (II) Güveyi, damat. (*Afşin –Mr.)

guyalık Çalılık, ardıçlık. (Aşağurmaklar *Ardanuç –Ar.)

guyaş Güneş. (–Mn.)

guydu Yağmurun bardaktan boşanırcasına yağması. (*Göksun –Mr.)

guyemin Gök renkli, yuvarlak taneli, turşusu yapılan bir çeşit üzüm. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

guyguz Keman. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.)

guyi [**guyu** (II)] İlkel bez tezgâhı. (*Ağın, *Keban –El.)
[**guyu** (II)] **:** (*Arapkir –Ml.)

guyluk Kuyruk. (–Sm.)

guymah [→ **guymak** (II) **-2**]

guymak (I) Koymak. (Nefsiköseli *Görele –Gr.; Hasanoğlan –Ank.)

guymak (II) [**guymah**] **1.** Tereyağ, un ve tuzla yapılan sulu yemek. (*Kelkit, Uluşiran *Şiran –Gm.; İrişli *Bayburt, *Sarıkamış, *Iğdır –Kr.; *Gürün, Eşke *Divriği –Sv.) **2.** Süt, un, yağ ve şekerle yapılan tatlı. (Demirli *Bucak, *Tefenni –Brd.; *Ağın *Keban –El.; *Arapkir –Ml.) **3.** Bulamaç. (–Tr.;) [**guymah**] : (Kesirik –El.) Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; *Ağın –El.; Aşudu *Darende –Ml.; Kınalı *Fethiye –Mğ.) **4.** Un helvası. (Kesirik –El.)

guymak (III) Saklamak, örtbas etmek. (–Uş.)

guyruğlu [**guyruğuölü, guyruklu**] Akrep (–Brd.) [**guyruğu ölü**] : (–Kn.) [**guyruklu**]: (Oğuz *Acıpayam –Dz.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

guyruğuölü [→ **guyruğlu**]

guyruḫlamak Kızı birine sözlemek : *Osmanın gızını Ali oğluna guyruḫladı.* (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

guyruḫlu [**guyrukönü**] Dedikoducu kadın. (Uluşiran *Şiran –Gm.) [**guyrukönü**] : (*Beşiktaş –Ist.)

guyruklu [→**guyruğlu**]

guyrukönü [→ **guyruḫlu**]

guyşurgu Denk, balya edilmiş eşya. (–Kn.)

guytu Kuytu, çukur yer. (Karabüzey *Araç –Ks.)

guyu (I) Kuyu. (–Sm.; Danışman *Fatsa, Salman *Akkuş –Or.; Koyundere *Ahıska –Kr.)

guyu (II) [→ **guyi**]

guyulamak Kuyuya koymak. (*Silifke, *Anamur –İç.)

guz (I) [**guzay, guzey, guzgeçe, guzyer**] Gölgelik, güneş almayan yer. (Çiftlik *Dinar, Nuhköyü –Af.; –Isp. ilçe ve köyleri; Salda, Çuvallı *Yeşilova –Brd.; Ekse *Çal, Tilkili *Tavas, Çöplü *Çivril, Güney –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; Çamaltı *Menemen –İz.; Uncubozköy –Mn.; Salahattin –Ba.; Cumalıkızık –Brs.; *Domaniç –Kü.; Gömele *Söğüt –Bil.; İğneciler *Mudurnu, Guzuren –Bo.; Hisar *Ulus –Zn.; Peşman *Daday –Ks.; Çıkrık *Mecitözü –Çr.; –Sm.; *Merzifon köyleri, Zana –Ama.; *Ünye, Kuzköy *Akkuş, Şıhlar *Ulubey –Or.; *Tirebolu, Tepeköy, Piraziz, Düzköy –Gr.; Uluşiran *Şiran –Gm.; *Ağın, *Keban –El.; Ortaköy, *Şarkışla, Palha, Kesme *Divriği, Telin, Çöplü *Gürün, Karaözü *Gemerek –Sv.; –Ank.; *Ermenek, *Karaman, Sille –Kn.; –Ada.; *Mersin –İç.; *Korkuteli, Bağyaka *Finike, *Kaş –Ant. ; İncirköy –Mğ.) [**guzay**] : (Çepni *Gemerek –Sv.; *Bor –Nğ.) [**guzey**] : (*Iğdır –Kr.) [**guzgeçe**] : (*Ağın, *Keban –El.; *Arapkir –Ml.) [**guzyer**] : (*Milas –Mğ.)

guz (II) Sonbahar. (*Bünyan, *Pınarbaşı –Ky.)

guz (III) Yaz geceleri davarların ayaklarıyle eşeleyip yaptıkları yatılacak yer. (Derbent –Sv.)

guz (IV) Engebeli yer. (–Gm.)

guz (V) [→ **gürüz** (II)]

guz (VI) Ceviz. (Şenoba *Uludere –Hak.)

guzay [→ **guz** (I)]

guzeniği Kuzu. (Genek *Yatağan –Mğ.)

guzey [→ **guz** (I)]

guz geçe [→ **guz** (I)]

guzgun [**gızgun**] Kuzgun, yırtıcı bir kuş. (Sofular *Eğridir –Isp.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; Kasımlar *Gölpazarı –Bil.; Çepni *Gemerek –Sv.; Pindebul –Kn.)
[**gızgun**] : (Peşman *Daday –Ks.)

guzgurt **1.** Küçük cins palamut : *Bu sene guzgurtların pelidi yok.* (Dikici *Dinar –Af.) **2.** Meşe ağacının ve çalıların kökü. (Güney *Yeşilova –Brd.)

guzğun gayışı Atın eyerinin kuyruk altından geçen kısmı. (Uluşiran *Şiran –Gm.)

guzik [→ **gürüz** (II)]

guzkaç Üç köşeli kadın başörtüsü. (Namrun *Tarsus –İç.)

guzlacı [→ **gunnacı**]

guzlamak [→ **gunnamak**]

guzluk [→ **guzuluk**]

guzu (I) Kuzu. (–Sm.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Akkuş –Or.; Genek *Yatağan –Mğ.)

guzu (II) Yün dokumada bir motif. (İncekum *Silifke –İç.)

guzudişi (I) Küçük taneli dolu. (Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bor –Nğ.)

guzudişi (II) Yüz yaşını geçen ihtiyarlarda çıkan diş. (*Bor –Nğ.)

guzugulağı [**guzukulağı**] Kayalık ve fundalık yerlerde yetişen, ekşi yaprakları olan bir bitki. (Uluşiran *Şiran –Gm.; Sarıhamzalı *Sorgun –Yz.)
[**guzukulağı**] : (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

guzuk [→ **gürüz** (II)]

guzukulağı [→ **guzugulağı**]

guzuldamak Köpek korkudan ya da hastalıktan inlemek. (*Erciş –Vn.)

guzuluk [**guzluk**] Küçük kuzuların kapatıldığı yer. (Uluğbey *Senirkent –Isp.)
[**guzluk**] : (Uzuncaburç *Silifke –İç.)

guzün Güz vakti. (Güzüren –Bo.; İncekum *Silifke –İç.)

guzyer [→ **guz** (I)]

guzzık [→ **gürüz** (II)]

guzzik [→ **gürüz** (II)]

gübah Toprağı kabarık tarla. (Korkut –Sv.)

gübe [→ **güden** (II)]

gübeç Küçük küp. (Eymir *Bozdoğan –Ay.)

gübek Göbek. (*Maçka –Tr.)

gübel [→ **göbel** (I) **-5**]

gübelek (I) Mantar. (*Şarkışla –Sv.)

gübelek (II) Küçük harman yığını. (*Tire –İz.)

gübelek (III) Portakal, limon ve turunç gibi ağaçların tomurcuğu. (*Tire –İz.)

gübermek [**gabarmak, gübremek**] Kabarmak : *Hamur güberdi mi ?* (İshaklı *Bolvadin –Af.; Seki yaylası –Isp.)
[**gabarmak**] : (–Sm.)
[**gübremek**] : (Bayat *Emirdağ –Af.)

gübez (I) Dişi hindi. (–Zn.)

gübez (II) Köpek yavrusu. (*Bartın –Zn.)

gübi Ramazan pidesi. (*Eyüp –Ist.)

gübleğe [→ **gübleği**]

gübleği [**gübleğe, güpleği, güptü**] Balta ve keserde sapın geçirildiği delik. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Mut, *Anamur –İç.)
[**gübleğe**] : (Tahanlı *Mersin –İç.)
[**güpleği**] : (Aslanköy *Mersin –İç.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)
[**güptü**] : (*Bartın –Zn.)

güblek Göbekli adam. (–Sm.; *Merzifon –Ama.)

güblemek (I) İstenilen yere çabuk varmak : *Ahmet dün Fethiyeye güb-ledi.* (Dont *Fethiye –Mğ.)

güblemek (II) Kalp hızlı atmak. (Baklan *Çal –Dz.)

güblürtü [→ **gübürtü**]

gübmek Yüklemek. (–Nğ.)

gübre Küp. (*Alaşehir –Mn.)

gübremek [→ **gübermek**]

gübrüz Gürbüz. (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gübü Yoğurt ve süt çalkamakta kullanılan yayık. (–Brs.; –Es.; Büyükdere –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Kn.; Gavurdağı *Osmaniye –Ada.; –Ed.)

gübüç [→ **gübül** (I) **-1**]

gübüdük gübüdük Koşa koşa. (–Isp.; –Kn.)

gübük (I) [→ **güli**]

gübük (II) Horoz ve tavukların çene altında sarkan et uzantıları, sakal. (*Pazarcık –Mr.)

gübül (I) [**gübüç, gücek** (I) **-2**] **1.** Kısa boylu, bodur. (*Bor –Ng.)

[**gübüç**] : (Çırpılar *Bayramiç –Çkl.)

[**gücek** (I) **-2**] : (Karaptal –Sm.; *Merzifon –Ama.)

2. Küçük köpek. (*Ünye –Or.)

gübül (II) Yeni doğan çocuk. (–Ky.)

gübültü [→ **gübürtü**]

gübür [**gubür, gun** (I) **gupre, gübürge -2, gübürt**] **1.** Süprüntü, toz, çöp. (–Uş.; –Isp.; Çöplü *Çivril –Dz.; Yeniköy, Demirkapı *Susurluk –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; Tokat –Es.; Akyazı *Kandıra –Kc.; –Bo.; Aşağıkayı *Tosya –Ks.; Saray –Çkr.; *İskilip, *Sungurlu –Çr.; *Çarşamba –Sm.; *Merzifon, *Taşova –Ama.; Karkıncık *Artova –To.; Bayadı, Sarova *Gölköy, *Perşembe, Danışman *Fatsa –Or.; *Tirebolu, Nefsiköseli *Görele, *Şebinkarahisar –Gr.; Denizli, Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.; Haşhaşı –Ezc.; Bizmişen –El.; *Hekimhan –Ml.; Hacıilyas *Koyulhisar, *Çamova –Sv.; Faraşlı *Kalecik –Ank.; İncirli –Yz.; *Pınarbaşı köyleri –Ky.; Yerkesik –Mğ.; –Ed.; *Lüleburgaz –Krk.; *Saray –Tk.)

[**gübürge -2**] : (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[**gübürt**] : (Seyit *Çal, Kösten, Honaz –Dz.)

2. Gübre. (–Uş.; *Çal –Dz.; Osmaneli –Bil.; –Es.; –Ks.; *Merzifon –Ama; *Ardahan –Kr.; Sarılar *Avanos –Nş.)

[**gubür**] : (Alate *Mersin –İç.)

[**gun** (I)] : (*Ereğli –Kn.)

[**gupre**] (Tekeler *Silifke –İç.)

3. Kuru ağaç yaprakları, gazel. (Davulku *Hekimhan –Ml.; Köstenceli –Gaz.)

gübürdek Patiska. (*Soma –Mn.)

gübürdemek (I) [**gübürdetmek**] Tepinmek. (–Mn.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Kn.; Yerkesik –Mğ.)

[**gübürdetmek**] : (Dallıca *Nazilli –Ay.)

gübürdemek (II) Kibirlenmek. (–Dz.)

gübürdetmek [→ **gübürdemek** (I)]

gübüren [→ **güdül** (II) **-4**]

gübürge [**gübürse**] **1.** Selin sürüklediği ağaç ya da başka şeyler. (Bağyaka *Finike –Ant.)

[**gübürse**] : (Çanıllı –Ada.)

2. [→ **gübür -1**]

gübür kabı 1. Çöp kabı. (–Ist.; *İskilip, –Çr.; Haşhaşı –Ezc.) **2.** Faraş. (Eminönü –Ist.)

gübür kaldıran Ormanlarda çam gübrelerinin altında çıkan bir çeşit mantar. (–Tr.)

gübürlenmek Kirlenmek, pislenmek. (*İskilip –Çr.; Nefsiköseli *Görele –Gr.; *Lüleburgaz –Krk.; –Ada.)

gübürlük Çöplük. (–Sm.)

gübürse [→ **gübürge -1**]

gübürt [→ **gübür -1**]

gübürtü [**gubürtü, güblürtü, gübültü, gümültü, güpürtü**] Gürültü, kuvvetli ayak sesi. (Güney *Yeşilova –Brd.; Dallıca *Bozdoğan, *Nazilli –Ay.; –Mn.; *Edremit –Ba.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Kn.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gubürtü**] : (Tepeköy *Torbalı –İz.)
[**güblürtü**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)
[**gübültü**] : (–Ml.)
[**gümültü**] : (–Ank.)
[**güpürtü**] : (Fiili *Biga –Çkl.; Nilüfer –Brs.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; –Nğ.)

gübüş [→ **güdül (II) -4**]

gübüz [→ **gür (I)**]

gücca Ağabey. (*Çayıralan – Yz.)

güccek Çocuklar için yapılan küçük kül çöreği. (Peşman *Daday –Ks.)

güccücek [→ **güccük**]

güccücük [→ **güccük**]

güccük [**giçik, güccücek, güccücük, güccüz, gücücük, gücümen, gücümenik, güçcük (I), güççücüm, güççük (I), güdemen**] Küçük, ufak. (Çamköy *Gölhisar –Brd.; Homa *Çivril –Dz.; Peşman *Daday –Ks.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Ermenek –Kn.)
[**giçik**] : (Şenoba *Uludere –Hak.)
[**güccücek**] : (Peşman *Daday –Ks.)
[**güccücük**] : (Güney *Yeşilova –Brd.; Peşman *Daday –Ks.)
[**güccüz**] : (Hasanoğlan –Ank.)
[**gücücük**] : (Kuşbaba *Bucak –Brd.; *Bor –Nğ.)
[**gücümen**] : (*İskilip –Çr.; *Bafra –Sm.; *Ermenek –Kn.)
[**gücümenik**] : (Keşanuz –Ank.)
[**güççük (I)**] : (*Ağın –El.; *Mut –İç.; *Fethiye –Mğ.)
[**güççücüm**] : (*Bozdoğan –Ay.)
[**güççük (I)**] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; –Dz.; *Bozdoğan –Ay.; Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; *Bor –Nğ.)
[**güdemen**] : (*Merzifon –Ama.; –Or.; *Afşin –Mr.)

güccük üleştirmek Arife günü çocuklara yağlı katmer dağıtmak. (İshaklı *Çivril –Dz.)

güccüz [→ **güccük**]

güce (I) 1. Kırılmış buğday, yarma. (–Af.; Fili *Biga –Çkl.) **2.** Yarılmış mısır, burçak. (Salda *Yeşilova –Brd.)

güce (II) Bir çeşit oyun. (–Rz.)

güce (III) Mekiğin geçmesi için ağızlıkları açan çift aygıt. (–Ist.)

güce düşmek Kovalamak, takip etmek. (Süleymaniye *Buldan –Dz.)

güce getmek [→ **güce gitmek**]

güce gitmek [**güce getmek**] Onura dokunmak, kırılmak. (*Çal –Dz.; –Or.; *Afşin –Mr.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
[**güce getmek**] : (*Antakya –Hat.)

güce görmek [**gücek olmak, güce vermek, gücü görmek**] Saldırmak, üzerine atılmak, vurmak. (*Bol-

vadin, Çığrı *Dinar, Bayat *Emirdağ –Af.; Uluğbey *Senirkent, *Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Yukarıseyit *Çal, İshaklı *Çivril –Dz.; Tokat –Es.; –Ada.; *Mut –İç.)

[gücek olmak] : (–Krş.)

[güce vermek] : (Taşağıl *Ereğli –Kn.)

[gücü görmek] : (*Eğridir –Isp.; Bozan –Es.; Karıncalı –Krş.; *Bor –Nğ.; Ortahisar *Ürgüp –Nş.)

gücek (I) **1.** [→ **gücük** (I) **-1**] **2.** [→ **gübül** (I) **-1**]

gücek (II) Kollu kadın yeleği. (İbikköyü *İskilip –Çr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gücek (III) Bir tarafı geniş bir tarafı dar olan tarla parçası. (Kuzuluk *İskilip –Çr.)

gücek olmak [→ **güce görmek**]

gücele [→ **gücüle** (II)]

gücelenberi [→ **gücüle** (II)]

gücem Kukla. (–Kn.)

gücemek Üzülmek : *Sende her şeye güceyorsun.* (*Kavak –Sm.)

gücen Tavşan yavrusu. (Yukarıseyit *Çal, Oğuz *Acıpayam –Dz.; Ağlı *Küre –Ks.; Kızıllar *Karaman –Kn.; –Ant.; Fadılca –Mğ.)

gücenmek Gıdıklanmak. (*Beykoz, *Sarıyer –Ist.; *Bartın –Zn.; Peşman *Daday –Ks.)

gücer Tabur. (–Ba.)

gücetmek . Gücendirmek, üzüntü vermek. (*Kavak –Sm.; *Erbaa –To.)

güce vermek [→ **güce görmek**]

güc kurusu Keder, tasa. (Seylan *Ünye –Or.)

gücü [**gücü ağacı**] Tezgâhta ipliği ayarlayan tezgâh tarağı. (–Isp. ; –Mn.; *Susurluk –Ba.; –Çkl.; *Kandıra –Kc.; Uluşiran *Şiran –Gm.; Kocayatak *Serik –Ant.)

[gücü ağacı] : (Kıranköyü –Mğ.)

gücü ağacı [→ **gücü**]

gücücük [→ **güccük**]

gücü görmek [→ **güce görmek**]

gücügücü Halı tezgahlarında ipleri sıkıştırmaya yarayan sırık. (–Mn.)

gücüğen Kartal. (*Çarşamba –Sm.)

gücü ipliği Dokumada kullanılan sağlam, kalın iplik. (Demirkapı *Susurluk –Ba.; *Kandıra –Kc.)

gücük (I) [**gucek, gucuk** (I), **gücek** (I) **-1**, **güçük** (I), **güdek** (III), **güdük** (I) **-2**, **güdül** (V)] **1.** Kuyruksuz, kuyruğu kesik hayvan. (Çığrı *Dinar –Af.; Alaeddin, Oğuz *Acıpayam, Yukarıseyit *Çal, Honaz –Dz.; Dallıca *Nazilli –Ay.; Yeniköy, Demirkapı *Susurluk –Ba.; *Düzce –Bo.; Karaca *İnebolu, Karabüzey *Araç –Ks.; Kuzköy *Ünye, Sarıca *Gölköy, Bayadı –Or.; Çepni *Gemerek, Palha *Divriği –Sv.; *Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.; –Ant.; Ceylan *Fethiye, Yerkesik, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

[gucek] : (Almus –To.)

[gucuk (I)**]** : (Bozhana *Beykoz –Ist.; *Gelibolu –Çkl.; Marız *Keşan –Ed.; Çavuş *Vize –Krk.; *Saray –Tk.)

[gücek (I) **-1]** : (*Ladik, *Bafra –Sm.; *Merzifon –Ama.; Kuzköy *Ünye –Or.)

[güçük (I)**]** : (Sarıca *Gölköy –Or.)

[güdek (III)**]** : (Irmaksırtı *Çarşamba –Sm.; –To.)

[güdük (I) **-2]** : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

[güdül (V)**]** : (*Düzce –Bo.; –Ed.)

2. Tüyü dökülmüş uyuz köpek. (*Ereğli –Zn.)

gücük (II) [**güdek** (II), **güdeleç, güdelek** (I), **güdü** (VIII), **güdül** (VI) **-3**] Kısa, bodur, gelişmemiş. (Kuşbaba *Bucak –Brd.; Sütçüler *Eğridir –Isp.; Kızılhisar *Acıpayam, *Çivril –Dz.; *Susurluk –Ba.; Çeltikçi *İnegöl –Brs.; *Kandıra, *Akyazı –Sk.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Zn.; Ağlı *Küre –Ks.; –Çkr.; –Or.; *Gürün –Sv.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; Uzuncaburç *Silifke –İç.; Akçalıuşağı –Ada.; *Alanya, Yuva *Elmalı –Ant.; *Datça –Mğ.)

[**güdek** (II)] : (*Bozdoğan –Ay.; *Fatih –Ist.; *İskilip –Çr.; *Bafra, Hamza, Reşadiye –Sm.; Danışman *Fatsa, Kuzköy *Ünye –Or.; *Karaman, *Seydişehir –Kn.; *Milas –Mğ.)

[**güdeleç**] : (–Ed.)

[**güdelek** (I)] : (Bayadı –Or.; –Gr.; *Nizip –Gaz.; *Antakya –Hat.)

[**güdü** (VIII)] : (–Çkr.)

[**güdül** (VI) **-3**] : (–Bo.; At¹as, *Sivrihisar –Es.; *Ağın, *Arapkir –Ml.; *Alanya –Ant.; Yerkesik –Mğ.; –Ed.)

gücük (III) [**gucuk** (III), **güçük** (II) **-1, 2**; **güdükay, güjüyh**] **1.** Şubat ayı. (*Emirdağ –Af.; –Dz.; –Ba.; Fidyekızık –Brs.; –Kü.; –Es.; *Kandıra, *İzmit –Kc.; –Ks.; Eskiyapar *A¹aca –Çr.; –Sn.; *Vezirköprü –Sm.; Alişar *Merzifon –Ama.; Danışman *Fatsa –Or.; Tepeköy *Tirebolu, Nefsiköseli *Göre¹e, Lapa *Alucra –Gr.; –Tr.; –Gm.; *Şavşat –Ar.; –Kr.; –Ezm.; –Ezc.; –Ml.; *Afşin –Mr.; Çamova *Divriği, *Yıldızeli –Sv.; Aldemirci *Çayıralan –Yz.; *Ayaş, Büyükafşar, Keşanuz *Balâ, Çanıllı *Güdül –Ank.; Ömerhacılı *Kaman, Köşker –Krş.; *Develi, *Bünyan, Akçakaya, *İncesu, Erkilet –Ky.; Sarılar *Avanos –Nş.; *Bor –Nğ.; –Kn.; *Anamur, *Mut –İç.; –Ed.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**gucuk** (III)] : (–Ks.)

[**güçük** (II) **-1**] : (*Beşiktaş –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**güdükay**] : (*Ünye –Or.)

[**güjüyh**] : (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

2. 1. Şubattan 22 Marta kadar olan zaman. (*Zile –To.; Oyaca *Haymana –Ank.; Çarıklar *Çumra –Kn.)

[**güçük** (II) **-2**] : (–Tr.)

gücük (IV) **1.** [→ **güdük** (V) **-2**] **2.** Hırka. (Dodurga *Bozüyük –Bil.) **3.** Sıkma denilen kadın ceketi. (Gürcü *Kızılcahamam –Ank.)

gücük (V) Evin dış duvarlarının köşesi. (Tepelice –Kn.)

gücük (VI) Utanma. (Hisar *Sarayköy –Dz.)

gücük (VII) Tütün içmek için kullanılan ağızlık, çubuk. (–Isp.)

gücük (VIII) Semer ya da eğerin arka kısmı, terki : *Ağabeyim semerine, ben gücüğüne bindim.* (–Ba.; *Malkara –Tk.)

gücük (IX) [**güçük** (III)] Zampara, çapkın. (Bulgaristan göçmenleri –Ed.)

[**güçük** (III)] : (–Ml.)

gücükdene [→ **gücüktene**]

gücüklük Zamparalık, çapkınlık. (–Ed.)

gücüktene [**gücükdene**] Lâbada, pazı. (Piraziz *Bulancak, Nefsiköseli *Görele –Gr.)

[**gücükdene**] : (–Or.)

gücüle (I) [**gücüleyin** (I), **gücün** (I)] Hemen, şimdi, yeni : *Gücüle çıktıydım kapıdan.* (Çamköy *Gölhisar –Brd.; Darıveren, Oğuz *Acıpayam –Dz.; Korkuteli *Elmalı –Ant.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**gücüleyin** (I)] : (*Sarayköy –Dz.; *Kadıköy –Ist.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**gücün** (I)] : (*Susurluk –Ba.; *İncesu –Ky.; –Nş.; *Bor –Nğ.; *Ereğli, *Ermenek –Kn.; Yapıntı *Mut –İç.)

gücüle (II) [**gücele, gücelenberi, gücülelen, gücülen, gücüleyin** (II), **gücün** (II), **gücünen**] Ancak, güçlükle, zorla. (Yassıören *Senirkent –Isp.; Honaz –Dz.; Macar *Gazipaşa –Ant.; *Fethiye köyleri –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**gücele**] : (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; *Bodrum –Mğ.)

[**gücelenberi**] : (*Sivrihisar –Es.)

[**gücülelen**] : (–Brd.)

[**gücülen**] : (Kemaliye *Alaşehir –Mn.; Tokat, Bozan –Es.)

[**gücüleyin** (II)] : (*Senirkent –Isp.; –Ba.; *Merzifon –Ama.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

[**gücün** (II)] : (–Ba.; –Ky.)

[**gücünen**] : (Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gücülelen [→ **gücüle** (II)]

gücülemek (I) İşini becermek. (Kuyuluk *Kozan –Ada.)

gücülemek (II) Takip etmek. (Himmetoğlu *Çaycuma –Zn.)

gücülen [→ **gücüle** (II)]

gücüleyin (I) [→ **gücüle** (I)]

gücüleyin (II) [→ **gücüle** (II)]

gücümen [→ **güccük**]

gücümenik [→ **güccük**]

gücün (I) [→ **gücüle** (I)]

gücün (II) [→ **gücüle** (II)]

gücünen [→ **gücüle** (II)]

gücünmek [→ **gocunmak -5**]

gücünü üzmek 1. Canını sıkmak. (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Çal –Dz.; *Edremit –Ba.; *Kandıra –Kc.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; –Ist.; –Ks.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Yerkesik –Mğ.) **2.** Boş yere yorulmak. (–Bo.; Tokat, Bozan –Es.; Yerkesik –Mğ.)

gücürgenmek [**gücürgülenmek**] **1.** Bir işi isteksiz, gönülsüz yapmak, üşenmek. (Çığrı *Dinar, Bayat *Emirdağ –Af.; *Eğridir –Isp.; –Brd.; İshaklı *Çivril, *Çal –Dz.; Sancaklıboz *İğdecik –Mn.; Ortabereket –Çkr.; –Krş.; *Ermenek –Kn.; *Mut, *Anamur –İç.; Yerkesik –Mğ.)

[**gücürgülenmek**] : (*Silifke –İç.) **2.** Elinden gelen iyiliği yapmak. (–Isp.)

gücürgülenmek [→ **gücürgenmek**]

gücü üzmek [→ **güç üzmek -1**]

gücü üzülmeg [→ **gücü üzülmek**]

gücü üzülmek [**gücü üzülmeg, gücüzmek** (II) **-2**] Canı sıkılmak, üzülmek. (Yeniköy –Ba.; Bergaz *Ezine, *Gelibolu –Çkl.; *Kandıra, *Akyazı –Kc.; *Beyoğlu –Ist.; Yerkesik –Mğ.)

[**gücü üzülmeg**] : (–Brd.)

[**gücüzmek** (II) **-2**] : (*Sarayköy –Dz.)

gücüzmek (I) Çocuk yaramazlık yapmak. (*Safranbolu –Zn.)

gücüzmek (II) **1.** Etkilenmek, müteessir olmak : *Bu iş olmadı diye gücüzme.* (–Ks.) **2.** [→ **gücü üzülmek**]

güc üzüntüsü Sürekli iç sıkıntısı. (*Edremit –Ba.)

güç (I) Gönül, yürek : *Gücüm üzledi.* (Yukarıseyit *Çal –Dz.; –Brs.; Hereke, *Gebze –Kc.; –Sn.; Yerkesik –Mğ.)

güç (II) Saat. (–Ba.)

güçce [→ **güççe**]

güççük (I) [→ **güccük**]

güççük (II) [→ **güççük** (II) **-1**]

güççe [**güçce**] Bez bebek. (*Fatih –Ist.; –Kn.; –Nğ.)

[**güçce**] : (–Çkl.)

güççücüm [→ **güccük**]

güççük (I) [→ **güccük**]

güççük (II) [**güçcük (II)**] **1.** Üç okkalık tahıl ölçeği. (*Beşiktaş –Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

[**güçcük (II)**] : (Diktaş *Divriği –Sv.)

2. En küçük rakı şişesi (250 gramlık). (*Milas –Mğ.)

güçe Çocuk. (*Beyşehir –Ank.)

güçgün Taburun beraberinde götürdüğü eşya, ağırlık. (–Ba.)

güç kurusu Üzüntü, tasa. (Yukarıseyit *Çal –Dz.; –İz.; Yeniköy –Ba.; *Çarşamba –Sm.; Danışman *Fatsa –Or.)

güç kurutmak [→ **güç üzmek -1**]

güçlük (I) Ücret, bedel : *Güçlük işe göre verilir.* (Kızılhisar *İncesu –Ky.; Karahasanlı *Avanos –Nş.)

güçlük (II) Ağrı, tıkanıklık : *Yüreğime bir güçlük çöktü.* (Ceylan *Lüleburgaz –Krk.)

güçsünmek Bir şeyi güç saymak, zoruna gelmek. (*Çal –Dz.; *Lapseki –Çkl.; *Düzce –Bo.; Tokat, Bozan, –Es.; *Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri –Hat.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Fethiye –Mğ.)

güçük (I) [→ **gücük** (I) **-1**]

güçük (II) **1.** [→ **gücük** (III) **-1**] **2.** [→ **gücük** (III) **-2**]

güçük (III) [→ **gücük** (IX)]

güç üzgünü Can sıkan, üzüntü veren (kimse). (*Bodrum –Mğ.)

güç üzmek [**gücü üzmek, güç kurutmak**] **1.** Can sıkmak, yaramazlık yaparak üzmek. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Yeniköy –Ba.; Eğrigöz *Emet –Kü.; *Akyazı –Kc.; *Taşköprü –Ks. ve çevresi; –Çkr.; –Sm.; Yerkesik –Mğ.)

[**gücü üzmek**] : (*Akyazı –Kc.)

[**güç kurutmak**] : (*Senirkent –Isp.)

2. Istıraba, acıya salmak. (Aliköy *Çaycuma –Zn.; *Kandıra –Kc.)

güç üzülmek Gönül üzülmek, can sıkılmak. (*Sandıklı –Af.)

güd [**güdük** (IX) **-2**] Düzenli bir şekilde kızarmayan, yarı yanmış ekmek. (*Ahlat –Bt.)

[**güdük** (IX) **-2**] : (–Kn.)

güddebci [**güddeci, güddek**] Sığır çobanı. (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

[**güddeci**] : (Karatepeli aşireti –Ada.)

[**güddek**] : (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

güddeci [→ **güddebci**]

güddek [→ **güddebci**]

güddem Bilgiç, çok bilen. (–Ama.)

güde Yavrulayacak, gebe inek. (–Ba.; *Ermenek –Kn.)

güdecek **1.** [→ **güdemek** (I)] **2.** [→ **güdülgü**]

güdeğer Ortak, bir arada çalışma : *Tarlada güdeğer çalışalım.* (Karaviran *Bozkır –Kn.)

güdek (I) **1.** Oyunda ceza, ceza sırası : *Mızıklama Hasan güdek sende.* (*Ödemiş –İz.; –Ist.; Karabüzey

*Araç –Ks.; *Merzifon –Ama.; –To.; *Serik –Ant.; *Milas –Mğ.) **2.** Oyunda ebelik. (–Brd.; *Safranbolu –Zn.; –Çr.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; –Ant.; –Mğ.)

güdek (II) **1.** [→ **gücük** (II)] **2.** Sapı kısa şey. (–Ks.)

güdek (III) **1.** [→ **gücük** (I) **-1**]

güdek (IV) Kadın elbisesi. (Belvar *Merzifon –Ama.)

güdek (V) [→ **güdü yeri** (I)]

güdek (VI) Pelit ağacının meyvesi. (Kezanç *Şarkîkaraağaç –Gr.)

güdekçi (I) [**gödek** (VII), **gödelek** (V), **güdücü** (I), **güdük** (X)] Oyunda ebe. (Sırapınar –Isp.; *Karabüzey, *Araç –Ks.; *Merzifon –Ama.; Çilehane *Reşadiye –To.)
[**gödek** (VII)] : (Aliköy *Çaycuma –Zn.; Yerkesik –Mğ.)
[**gödelek** (V)] : (Karkıncık *Artova –To.)
[**güdücü** (I)] : (Peşman *Daday –Ks.)
[**güdük** (X)] : (*Eğridir –Isp.)

güdekçi (II) [→ **güden** (I)]

güdek parası [**güdücülük**] Çoban ücreti. (–Çr.; –Ank.)
[**güdücülük**] : (Aslanköy –İç.)

güdel Tahta kepçe. (–Ist.; *Merzifon –Ama.; –To.)

güdeleç [→ **gücük** (II)]

güdelek (I) [→ **gücük** (II)]

güdelek (II) [→ **güdemek** (I)]

güdelemek Kovalamak. (Kuzviran –Bo.)

güdellemek Yumurta, pekmez vb. şeyleri karıştırmak, çarpmak. (–Sn.; *Merzifon –Ama.)

güdembeç [→ **güdemek** (I)]

güdemeç [→ **güdemek** (I)]

güdemek (I) [**güdecek, güdelek** (II), **güdembeç, güdemeç, güdümeç, güdümek** (II), **gütkü**] Okurken satırları izlemekte kullanılan araç. (*İshaklı –Af.; *Yalvaç –Isp.; *Serik –Ant.)
[**güdecek**] : (–Ks.; –Çkr.; –Çr.)
[**güdelek** (II)] : (–Ky.; –Ed.)
[**güdembeç**] : (–Uş.)
[**güdemeç**] : (Dallıca *Nazilli –Ay.; Zeyve *Söğüt –Bil.)
[**güdümeç**] : (Tokat –Es.)
[**güdümek** (II)] : (–Ist.)
[**gütkü**] : (*Dinar –Af.; –Ks.)

güdemek (II) Kazın kanat kemiği. (Kızılcaören –Kü.)

güdemen [→ **gücük**]

güden (I) [**güdekçi** (II), **güdücü** (II), **gütlekçi, güttekci, gütteyci**] Çoban, sığırtmaç. (–Af.; Honaz –Dz.)
[**güdekçi** (II)] : (*Serik –Ant.)
[**güdücü** (II)] : (–Ed.)
[**gütlekçi**] : (Dont *Fethiye –Mğ.)
[**güttekci**] : (Karaağaç *Gölhisar –Brd.)
[**gütteyci**] : (Honaz –Dz.)

güden (II) [**gübe**] Testi. (–Sv.)
[**gübe**] : (–Ba.)

güden (III) Bandoyu yöneten adam. (–Ba.)

güden (IV) Kalınbağırsak. (–Dy.; –Krş.)

güdengüt Ot çekirgesi. (Balkandak *Beyşehir –Kn.)

güder Mısır ekmeği. (*Çarşamba –Sm.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

güderlemek Karıştırmak (yemek için). (*İskilip –Çr.; Tafli köyü *Çarşamba –Sm.)

güdermek (I) [→ **gütmek** (I)]

güdermek (II) **1.** Kamburlaşmak. (*Ermenek –Kn.) **2.** Şişmek. (*Şabanözü –Çkr.)

güdmek (I) [→ **gütmek** (I)]

güdmek (II) Arkasını bırakmamak, kollamak. (*Almus –To.; Çanıllı *Ayaş –Ank.)

güdrük [→ **güdül** (II) **-4**]

güdü (I) [**gıdı** (III), **gödüreç, gudi** (II), **gudu** (I), **gudul** (I) **-1**, **guduruç, gudü, gümlü -1, gümnü -1, gümrü, gümül** (II)] Küçük çömlek, güveç. (İstinye –Ist.; Bayramören *Kurşunlu –Çkr.; *İskilip –Çr.; Yaykıl *Gerze –Sn.; *Reşadiye –To.)

[**gıdı** (III)] : (*Sivrihisar –Es.)

[**gödüreç**] : (Oğuz *Acıpayam –Dz.)

[**gudi** (II)] : (–Gm.)

[**gudu** (I)] : (Uluşiran *Şiran –Gm.)

[**gudul** (I) **-1**] : (*Bayburt –Gr.; –Rz.; *İspir –Ezm.)

[**guduruç**] : (–Ezm.)

[**gudü**] : (Mastar *Bafra –Sm.)

[**gümlü -1**] : (*Sandıklı, *Dinar –Af.; –Isp.; –Brd.; Honaz, *Çal –Dz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; –Kn.)

[**gümnü -1**] : (*Sandıklı, Duman *Dinar –Af.; *Çivril –Dz.)

[**gümrü**] : (Dedeler *Ereğli –Kn.)

[**gümül** (II)] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

güdü (II) At, sığır, koyun sürüsü. (*Merzifon –Ama.; Bayadı –Or.; Aziziye *Ereğli –Kn.)

güdü (III) İstek, emel. (–Brs.; *Erciş –Vn.)

güdü (IV) Hayvan tüyünden yapılmış top : *Güdü oyunu çok yorucu.* (Kızılköy –To.)

güdü (V) Yağlı peksimet. (Eğrigöz –Kn.)

güdü (VI) Hayvan otlatma işi : *Güdüye bu sene ben çıkmayacağım.* (–Isp.; –Çkr.; *Ayaş –Ank.; Ambarköy *Ereğli, Zıvarık, Sille –Kn.)

güdü (VII) Küçük ev köpeklerini severken söylenen sözcük. (Eşke *Divriği –Sv.)

güdü (VIII) [→ **gücük** (II)]

güdü (IX) Ufak çapa. (*Tosya –Ks.)

güdücü (I) [→ **güdekçi** (I)]

güdücü (II) [→ **güden** (I)]

güdücülük [→ **güdek parası**]

güdüde olmak Güvenlikte olmak, korunmak. (*Çarşamba –Sm.)

güdü güdü Köpek çağırma ünlemi. (–Çr.; *Merzifon –Ama.; –Yz.)

güdük (I) **1.** [→ **gıdık** (I) **-3**] **2.** [→ **gücük** (I) **-1**]

güdük (II) Hileci adam : *Bu adamın işi gücü güdüklüktür.* (*Karacasu –Ay.)

güdük (III) **1.** Dam ve çatı için kullanılan uzun ve kalın ağaç. (*Gemerek ve köyleri –Sv.) **2.** Meşe ağacı kökü. (Eskihüyük *Şarkışla –Sv.)

güdük (IV) Küçülmüş sigara, izmarit. (–Bo.)

güdük (V) [**gücük** (IV) **-1**, **güdükleme** (I), **güdüklük, güdül** (VII), **güldük**] **1.** Kısa ceket. (*Bolvadin –Af.; *Tavşanlı, Kızılcaören –Kü.; Kadıköy –Ist.)

[**güdükleme** (I)] : (–Mr.; Hisarcık *Hacılar –Ky.)

[**güdül** (VII)] : (*Bor –Ng.)

[**güldük**] : (–Ist.)

2. Firenk gömleği, mintan. (–Ist.; Erzin *Düzce –Bo.; *Ereğli –Kn.; İncirlik, *Pozantı, *Karaisalı, Oymaklı, Ağzıkaraca –Ada.; Namrun, İbrişim *Tarsus –İç.)

[**gücük** (IV) **-1**] : (Salda *Yeşilova –Brd.; –Ist.; Tahanlı *Mersin –İç.)

[**güdüklük**]: (Beylerbeyi *Üsküdar –Ist.)

3. Kolsuz yelek. (–Ada.)

güdük (VI) Küt, ucu sivriliğini kaybetmiş şey. (*Kandıra –Kc.; *Tire –İz.)

güdük (VII) Faiz. (*Maçka –Ist.)

güdük (VIII) Ölçek. (*İzmit –Kc.; *Mucur –Krş.)

güdük (IX) **1.** [→ **gödek** (VIII) **-1**] **2.** [→ **güd**]

güdük (X) [→ **güdekçi** (I)]

güdük (XI) [→ **gödek** (I) **-1**]

güdükay [→ **gücük** (III) **-1**]

güdükçü Takip eden kimse. (Doğancılar *Üsküdar, Samatya –Ist.; –Kr.)

güdükleme (I) [→ **güdük** (V) **-1**]

güdükleme (II) Hayvan sürmeye yarayan araç. (–Nş.)

güdüklük [→ **güdük** (V) **-2**]

güdül (I) **1.** Saçta ve fırında pişirilen, mısır ya da buğday unundan yapılan ekmek. (Küflek *Havza –Sm.; *Merzifon, Ziyere –Ama.; *Niksar, Kızılköy –To.; Yukarıkale, Hacıilyas –Sv.) **2.** Ekmek somunu. (Gölbeyli *Taşova –Ama.)

güdül (II) [**gübüren, gübüş, güdrük, güdülek** (II), **güdülük** (II), **güdürük** (I), **güdürüm, gürik**] **1.** Çocuk toprağı ısıtılan saç ya da toprak kap. (Köşker –Krş.) **2.** Küçük toprak testi. (–Kn.; *Alanya –Ant.) [**gürik**] **:** (–Ezc.) **3.** Kabaktan yapılmış sapsız su kabı. (*Çermik –Dy.; *Ermenek –Kn.) **4.** Kulpu ve boğazı kırık toprak testi. (*Emirdağ –Af.; *Sivrihisar ve köyleri, Tokat –Es.; –Ks.; *Ahlat –Bt.; –Dy.; *Ayaş, Kargalı *Polatlı, *Keskin –Ank.; –Nş.; *Karaman, *Sille, Kolukısa –Kn.; *Tarsus –İç.; Kerkük)

[**gübüren**] **:** (Zeyve *Çal –Dz.)

[**gübüş**] **:** (Bozlare *Eşme –Uş.)

[**güdrük**] **:** (*Sarayköy ve köyleri –Dz.; *Tire –İz.; Kızılcabölük –Sv.)

[**güdülek** (II)] **:** (*Çivril –Dz.)

[**güdülük** (II)] **:** (*Bolvadin –Af.)

[**güdürük** (I)] **:** (*Yalvaç –Isp.; Güney *Acıpayam –Dz.; Kırcaklı *Nazilli –Ay.; –Ist.)

[**güdürüm**] **:** (Kemaliye *Alaşehir –Mn.)

güdül (III) Sığır tüyünden ya da kuyruğundan yapılmış top. (Reşadiye, Kezanç *Şarkîkaraağaç, *Şebinkarahisar –Gr.; Samatya –Ist.)

güdül (IV) Tahta kepçe. (Dinar *Artova –To.)

güdül (V) [→ **gücük** (I) **-1**]

güdül (VI) **1.** Çirkin. (*Malkara –Tk.) **2.** Açıkgöz, becerikli ve ufak yapılı adam. (Berk –Bo.) **3.** [→ **gücük** (II)]

güdül (VII) [→ **güdük** (V) **-1**]

güdül (VIII) **1.** Kuru, yaşlı ağaç. (Fili *Biga – Çkl.) **2.** İçi oyularak kullanılan silindir şeklinde ağaç gövdeleri. (Teniste *Anamur –İç.)

güdül (IX) Kiraz kurusu. (–Çr.)

güdül (X) [→ **göcen** (I) **-3**]

güdül (XI) Kambur. (*Düzce –Bo.; –Kn.)

güdüleç 1. Dümen. (*Reşadiye –To.) **2.** Direksiyon. (*Reşadiye –To.) **3.** [→ **güdülgü**]

güdülek (I) Sapı olmayan sepet, sele. (*Bozdoğan –Ay.)

güdülek (II) [→ **güdül** (II) **-4**]

güdülgü [**güdecek -2, güdüleç -3**] Odun parçası, kısa ve kalın sopa. (Köşker –Krş.; –Nş.)

[**güdecek -2**] **:** (–Ank.)

[**güdüleç -3**] **:** (*Reşadiye –To.)

güdülük (I) [**güdüm** (IV)] Çobana verilen para. (*İskilip –Çr.) [**güdüm** (IV)] : (–Ml.)

güdülük (II) [→ **güdül** (II) **-4**]

güdülük (III) Oyunda ebe. (*İncesu –Ky.)

güdüm (I) Sürme, gönderme işi. (*Eğridir –Isp.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; Tokat –Es.; –Kc.; Kabataş –Ist.; Gargara *Ermenek –Kn.; –Ada.)

güdüm (II) Bir çeşit çalgı, tef. (–Çr.; *Merzifon –Ama.)

güdüm (III) Birisine parayla hayvanlarını baktırma işi. (Kezanç *Şarkîkaraağaç –Gr.)

güdüm (IV) [→ **güdülük** (I)]

güdümeç [→ **güdemek** (I)]

güdümek (I) Doğumdan sonra dağıtılan çerez. (Yassıören *Senirkent –Isp.)

güdümek (II) [→ **güdemek** (I)]

güdümen (I) Şimşek. (*Beyoğlu –Ist.; –Ks.)

güdümen (II) Çoluk çocuk anlamında kullanılır. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.)

güdün (I) Keten tohumu. (–Ky.)

güdün (II) Güvercinlerin ayağına takılan küçük çıngırak. (Sille –Kn.)

güdüne Mısır koçanı. (*Tirebolu, Piraziz, Kayadibi –Gr.)

güdü parası Çoban ücreti. (*İskilip –Çr.)

güdüp gözetmek Göz kulak olmak, korumak. (İshaklı *Çivril –Dz.)

güdür (I) Küçük kulaklı hayvan. (Oğuz *Acıpayam –Dz.; *Marmaris –Mğ.)

güdür (II) Güç, kuvvet. (Maksutlu –Çr.)

güdür (III) Yuvarlak ekmek. (*Beypazarı –Ank.)

güdürge Tahterevalli. (Hacıhüseyinler –İz.)

güdürlü Güçlü kuvvetli. (Maksutlu –Çr.)

güdürük (I) [→ **güdül** (I) **-4**]

güdürük (II) Kulpsuz saman sepeti, küçük küfe. (Eymir *Bozdoğan –Ay.)

güdürüm [→ **güdül** (I) **-4**]

güdüş Emziği kırık ibrik. (Büyükmanika *Saray –Tk.)

güdü yeri (I) [**güdek** (V), **gügerenliğ**] Otlak. (*İskilip –Çr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; –Kn.) [**güdek** (V)] : (Uğurlu *Ermenek –Kn.) [**gügerenliğ**] : (Kerkük)

güdü yeri (II) Hafıza, bellek. (–Brs.)

güdüye vermek Hayvanı otlatmak için sürüye katmak. (–Isp.)

güdyanı Şeytan gibi, kurnaz anlamında kullanılır. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

güey (I) Dağların güneş alan yamaçları. (–Sk.)

güey (II) Damat. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

güeyk Hindiba. (–Ist.)

güfer Kuvvet : *Gözümün güferi kalmadı.* (–Krş.)

güft Gönül isteği, arzu : *Kendi güftü ile geldi.* (–Ada.)

güfür güfür Hışırtı, rüzgar sesini anlatır. (*Antakya –Hat.; –Sv.)

gügek [**göğek, gövek, güvek**] **1.** Cevizin yeşil kabuğu. (Akpınar –Or.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) [**göğek**] : (Nefsiköseli *Görele –Gr.) [**gövek**] : (Ulubey *Şıhlar –Or.) [**güvek**] : (Sarmaşık *Fatsa, *Ulubey –Or.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

2. Ham meyve. (*Görele –Gr.)
gügerenliğ [→ **güdü yeri** (I)]
gügermek [→ **güğermek**]
gügil Külâh : *Mevlütte üç gügil şeker aldı.* (Piraziz, *Bulancak –Or.)
gügü Ayna. (*Alpullu –Krk.)
gügük (I) **1.** [→ **guguk** (I) **-4**] **2.** [→ **gagaç** (IV)]
gügük (II) Lâle tomurcuğu. (Bilanköy –Ada.)
gügük (III) Parçalanmamış ceviz içi. (–Sn.)
gügük kışı Nisan ayı içinde yağmurlu ve soğuk günler. (–Sm.)
gügül 1. İpekböceği. (*Gelibolu –Çkl.; *Ermenek –Kn.) **2.** İpek kozası. (–Brs.; *Ilgın, *Ermenek –Kn.; *Mut köyleri –İç.; *Bodrum –Mğ.)
gügüm [**güğüm**] Bakır su ibriği. (–Kr. ve bazı köyleri; Kesirik –El.)
[**güğüm**] **:** (*Fethiye –Mğ.)
gügürbaba Gök gürültüsü. (–El.)
gügürcük Küçük dolu tanesi. (Uludullu *İzmit –Kc.)
gügürdeğe gelmek Erkek kedi eş aramak. (Sarıoba *Polatlı –Ank.)
güğem Mavi : *Güğem gözlü.* (Tokat –Es.; *Çerkeş –Çkr.)
güğen Büyük sinek. (–Ks.)
güğermek [**gügermek**] Çimler, ekinler yeşermek. (Güney *Yeşilova –Brd.; –Ama.; –Ml.; Gargara *Ermenek –Kn.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[**gügermek**] **:** (Miçinkağ *Kemaliye –Ezc.; *Doğubayazıt –Ağ.; Çamova *Divriği –Sv.)
güğmek [→ **güymek** (I)]
güğü Sivrisinekten küçük, yakarca da denilen bir sinek. (*Gelendost –Isp.)
güğüç Pelit meyvesi. (–Sn.; Ezine –Ama.)
güğüldemek [**guguldanmak, güvüldemek, güvürdemek**] Çocuk konuşmaya başlamak, konuşur gibi yapmak. (Saçak –Çkr.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; –To.; *Anamur –İç.)
[**guguldanmak**] **:** (*Sungurlu –Çr.)
[**güvüldemek**] **:** (–Çr.)
[**güvürdemek**] **:** (–Çkr.; –Nğ.)
güğül güğül Bebeklerin sevinerek ses çıkarmaları (için). (Ağlı *Küre –Ks.)
güğüm [→ **gügüm**]
güğümek (I) Seslenmek. (*Bayburt –Grn.)
güğümek (II) [→ **güymek** (I)]
güğündürmek Bir şeyi hafifçe yakmak, sarartmak. (Eşke *Divriği –Sv.)
güğüş Mavi. (*Çerkeş –Çkr.)
güher Koyunların dağdaki yatacak yeri, ağıl. (*Ahlat –Bt.)
güjenmek Doğumda zorlanmak, direnmek. (İrişli, Bayburt, *Sarıkamış –Kr.)
güjüyh [→ **gücük** (III) **-1**]
gükgük [→ **gükgüven**]
gükgüven [**gükgük**] Baykuş. (–Çr.)
[**gükgük**]**:** (Civanyaylağı –İç.)
gükkulik Ağacın tepesi. (–Ist.)
gükremek 1. Ağzı köpürmek. (*Bornova –İz.) **2.** Azmak, kızmak. (*Bornova –İz.)
güküm Düşkün, kimsesi olmayan. (–Ml.)
gül (I) Kısrakların tüylerinde beliren doğurma işareti. (*Eğridir –Isp.; Tokat –Es.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; *Malkara –Tk.)
gül (II) Meni. (Uşhum *Yusufeli –Ar.)
gül (III) Fes üzerine konan üzeri boncuk ve taşlarla işli gümüş ya da tenekeden yapılmış süs eşyası. (Uşhum *Yusufeli –Ar.)

gül (IV) Köşe : *Dört güllü ayna.* (–Sv.)

gülan [**gülayı**] Mayıs ayı. (–Kr.; *Erciş –Vn.; –Dy.; Kesirik –El.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gülayı**] : (–Ist.; *Ağın, *Keban –El.)

gülap [→ **gullap**]

gül armudu Kırmızı renkli bir çeşit armut. (–Gm.)

gülatma Kasımpatı. (*Şebinkarahisar –Gr.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

gülayı [→ **gülan**]

gülbah Dal budak salmış ağaç. (*Reyhanlı –Hat.)

gülbaş Namlusunun üzerinde büyük üç gümüş bilezik bulunan çakmaklı tüfek. (Veliköy –Rz.)

gülbenk Düğünde silâh patlatarak yapılan eğlence. (–Ay.)

gülbeser Salatalık, hıyar. (*Iğdır –Kr.)

gülbeşeker Koyu kırmızı renkte gül. (–Kn.)

gülbet (I) Gurbet. (Seferli *Akkuş –Or.)

gülbet (II) Devenin karnının altından geçen yassı ip, kolan. (Hotamış *Karapınar –Kn.)

gülburnu Yabanî gül meyvesi. (*Ağın, *Keban –El.; *Bor –Nğ.)

gülburcu tikeni Yabanî gül fidanı. (*Malkara –Tk.)

gülbüz Gürbüz. (Kuzköy *Akkuş –Or.)

gülcen [**gülecen**] İpliği makaraya ya da masuraya sarmak için iplik çilesinin geçirildiği silindir biçimindeki araç, çıkrık. (*Eğridir –Isp;. Honaz –Brd.; Ovacık *Tavas –Dz.; *Tire –İz.; –Mğ.)
[**gülecen**] : (İncirli –Brs.; *Merzifon –Ama.; *Antakya ve köyleri –Hat.; *Datça –Mğ.)

gülcer Buğdayın içindeki kara taneler, yabanî fiğ. (–Kn.)

güldamlası Itır. (İncirlik –Ada.; *Gülnar –İç.; –Kıbrıs)

güldibi **1.** Gelinciğin henüz çiçek açmamış durumu. (Peşman *Daday –Ks.) **2.** Tarlalarda biten pancargillerden bir bitki. (Peşman *Daday –Ks.)

güldirek (I) [→ **güldürdek** (II)]

güldirek (II) Sokak kenarlarından akan yağmur suları. (*Babaeski –Krk.)

güldük [→ **güdük** (V) **-1**]

güldür **1.** Küçük yayık (çocuklar için). (–Ist.) **2.** Maşrapa, su bardağı. (Çeşnigir *Karacabey –Brs.)

güldürbaba [**güldürek** (III), **güldürgoca, gümbürdeve**] Gök gürültüsü (çocuk dilinde). (*Ağın, *Keban –El.)
[**güldürek** (III)] : (Türkistan göçmenleri *Eyüp –Ist.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)
[**güldürgoca**] : (Kocayatak *Serik –Ant.)
[**gümbürdeve**] : (*Ermenek –Kn.)

güldürdek (I) [→ **gürlek** (I) **-1**]

güldürdek (II) [**güldirek** (I), **güldürek** (II), **güldürgü, gümbürdek** (I), **gümbürek**] Deve ve koyunlara takılan büyük çan. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.; Yeniköy *Ereğli –Kn.)
[**güldirek** (I)] : (Çığrı *Dinar –Af.)
[**güldürek** (II)] : (*Mersin –İç.)
[**güldürgü**] : (–Kn.)
[**gümbürdek** (I)] : (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Tokat –Es.; Zıvarık, Dedeler köyü –Kn.; Tahanlı *Mersin –İç.)
[**gümbürek**] : (Çamköy *Gölhisar –Brd.)

güldüredek [→ **görredek**]

güldürek (I) **1.** Gaz tenekesi. (Çiftlik *Dinar –Af.) **2.** Bir çeşit tava. (Çeltek *Yeşilova –Brd.)

güldürek (II) [→ **güldürdek** (II)]

güldürek (III) [→ **güldürbaba**]

güldürgoca [→ **güldürbaba**]

güldürgü [→ **güldürdek** (II)]

güldürgücük Yarım yamalak, eksik kalmış (iş için söylenir). (–Çr.)

güldür güldür Suyun bol bol akışını anlatır. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Kösten Honaz, *Sarayköy, Yukarıseyit, *Çal –Dz.; *Alaşehir –Mn.; *Susurluk, *Edremit –Ba.; Tokat *Sivrihisar –Es.; *Kandıra –Kc.; *Düzce –Bo.; –Çr.; *Artova –To.; Bayadı –Or.; *Ağın, *Keban –El.; –Ml.; –Mr.; Hacılyas *Koyulhisar, *Gürün –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Pınarbaşı –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Kozan –Ada.; *Mut –İç.)

güldürgüp İnce bulgur. (–Sm.)

güldürüm Büyükçe taş parçası. (Bulgaristan göçmenleri, Heybeliada –Ist.)

güldürümlü Şiddetli yağmur. (*Çeşme –İz.)

güldürtü gölü Çağlayan. (Başköy –Ank.)

güle Koyunun yünü kırkılırken ayaklarına bağlanan ip : *Güleyi bağladı.* (–Kn.)

gülebala Mürver. (–El.)

gülebez Köpek. (–Ist.)

gülec [→ **güleğen**]

gülecan [→ **güleğen**]

gülecen [→ **gülcen**]

güleç [→ **güleğen**]

gülegen [→ **güleğen**]

güleğen [**gülec, gülecan, güleç, gülegen, gülek** (IV), **güleş**] Sevimli, güler yüzlü, çok gülen (kimse). (Bardakçı, *Seyitgazi –Es.; *İskilip –Çr.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Gürün –Sv.)

[**gülec**] : (*Fethiye –Mğ.)

[**gülecan**] : (Tahtacı –Isp.)

[**güleç**] : (–Kr. ve bazı köyleri; Kesirik –El.)

[**gülegen**] : (Kerkük)

[**gülek** (IV)] : (–Ank.)

[**güleş**] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Kandıra –Kc.; *Iğdır –Kr.; *Erciş –Vn.; –Nğ.)

gülek (I) [**gülgülü** (III), **gülk** (II)] **1.** Ağaçtan yapılmış kap (süt, yağ, vb. konulur). (*Sungurlu, *İskilip –Çr.; –Ank.; –Yz.; –Kn.; –Ada.; –Mğ.)

[**gülgülü** (III)] : (–Ky.)

[**gülk** (II)] : (*Lapseki –Çkl.)

2. Bir tahıl ölçüsü. (*Bor –Nğ.; Yeniköy *Ereğli –Kn.; Misis –Ada.)

gülek (II) Araba başlığı. (*Edremit –Ba.)

gülek (III) [**gülep, gület**] Ufak su birikintisi. (*Kartal –Ist.)

[**gülep**] : (*Turgutlu –Mn.)

[**gület**] : (–Ist.)

gülek (IV) [→ **güleğen**]

gülek (V) **1.** At, kısrak sürüsü. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.) **2.** Topal eşek. (*Ermenek –Kn.)

güleküş Öküz çağırma ünlemi. (Apturrahmanlar *Serik –Ant.)

gülelemek [→ **gülümek**]

gülem Hoş : *Gülemime getdi.* (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gülembe [**gülemme**] Dokuma aygıtında çıkrık. (*Alaşehir –Mn.)

[**gülemme**] : (*Alaşehir –Mn.)

gülemek (I) Yontmak, sivriltmek : *Kurşun kalemi güledim.* (Şıhlar *Ulubey –Or.)
gülemek (II) [→ **gülümek**]
gülemme [→ **gülembe**]
gülep [→ **gülek** (III)]
güler [→ **gülü** (I) **-1**]
gülesimek Canı gülmek istemek. (*Düzce –Bo.)
güleste Kızgın develerin ayaklarına takılan zincir köstek. (Hacılar –Isp.)
güleş [→ **güleğen**]
güleşmek Güreşmek. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; –Nğ.; *Ereğli –Kn.)
gület [→ **gülek** (III)]
gülev Alev. (*Karaman –Kn.)
gülevlemek [**gülevlenmek**] Kömür yanmaya başlamak. (–Kn.) [**gülevlenmek**] : (–Kn.)
gülevlenmek [→ **gülevlemek**]
güleyazmak Kendini tutamamak, gülecek gibi olmak. (*Düzce –Bo.)
gülfatma Hatmi çiçeği. (*Urla –İz.; *Orhangazi –Brs.; *İzmit –Kc.; Safra *Bakırköy –Ist.; –Çr.; *Merzifon –Ama.; *Bor –Nğ.; *Marmaris –Mğ.)
gülgani Şeker rengi : *Gülgani renk benim çok hoşuma gider.* (Karamanlı *Tefenni –Brd.)
gülger Gürgen ağacı. (–Tr.)
gülgez Temiz. (Koyundere *Ahıska –Kr.)
gülgezi Mor renk. (–Ist.)
gülgülü (I) **1.** Kan kırmızısı. (*Ereğli köyleri –Kn.) **2.** Pembe. (Çatalağıl *Karacabey –Brs.; *Şile –Ist.; –Sm.; *Şebinkarahisar –Gm.; Reyhanlı ve Amik ovası Türkmenleri *Reyhanlı –Hat.; Ağrakos *Suşehri, *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.) **3.** Pembe üzüm. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Ur.)
gülgülü (II) [**gülgülüm**] Gelincik. (Eşke *Divriği –Sv.) [**gülgülüm**] : (Vazıldan *Divriği –Sv.)
gülgülü (III) [→ **gülek** (I)]
gülgülü (IV) Bol, bereketli : *Bu yıl mahsul çok gülgülü olacak.* (Eymir *Bozdoğan –Ay.)
gülgülü (V) Müzikte bir makam. (Kerkük)
gülgülüm [→ **gülgülü** (II)]
güli [→ **gülü** (I) **-1**]
gülk (I) [→ **gurk**]
gülk (II) [→ **gülek** (I)]
gülk (III) Sebzelerin çiçekli durumu : *Pancarlar gülk olmuş.* (*Ünye –Or.)
gülkayası Kayabalığından biraz büyük balık. (*Sarıyer –Ist.)
güllābi İri ve tatlı bir çeşit armut. (*Bor –Nğ.)
güllāf [→ **gullap**]
güllap [→ **gullap**]
gülle (I) Suda haşlanmış mısır. (–Kn.)
gülle (II) Zıpzıp (çocuk oyuncağı). (–Mr.)
güllek Uçan kuş kümesi : *Şimdi bir güllek güvercin geçti.* (Süme *Bulancak –Gr.)
gülleme Pirzola. (*Sivrihisar –Es.)
güllep [→ **gullap**]
gülleyük [→ **gürlek** (I) **-1**]
güllü (I) Gül reçeli. (Gözne *Mersin –İç.)
güllü (II) Ufak su çömleği. (–Nğ.; *Eğrigöz, *Akşehir –Kn.)
güllü (III) [→ **gülü** (I) **-1**]
güllü (IV) Güzel. (Eşke *Divriği –Sv.)
güllü (V) Damarlı. (–Ank.)
güllük (I) Eğreltiotu. (Kaleyaka *Perşembe, Sarmaşık *Fatsa, *Ulubey ve köyleri –Or.; *Tirebolu, Tepe-

köy, Piraziz –Gr.; Beşikdüzü *Vakfıkebir –Tr.)

güllük (II) Yüznumara. (–Bo.)

güllük (III) Beygir, at. (*İnegöl –Brs.)

güllüm kallım Çok sıkı fıkı, samimi anlamında kullanılır : *Ayşe Hanımla Fatma Hanım güllüm kallım.* (*Çivril –Dz.)

gülmece Şaka, mizah. (–Tr.; –Kr.; Azort *Tortum –Ezm.)

gülmenaşi Küçük parmak. (–Ist.)

gülmeşeker Güzel ve sevilen insanlara denir. (İrişli, *Bayburt, *Sarıkamış –Kr.)

gülmez El tezgâhında dokunan renkli, alacalı bez. (Güney –Ks.)

gülnasir Yabanî gül. (–Kü.)

gülnazik Menekşe. (–Bo.)

gül oya İğne oyasında bir motif. (*Yalova –Ist.)

gülpeşe Tüyleri yumuşak ve kızıl olan kedi ve tavşan. (Argıthamı *Ilgın –Kn.)

gül tırnak Güzel şekilli tırnak. (–Ank.)

gülü (I) [**güler, güli, güllü** (III), **gülü gülü -2, gülük** (I) **-1, gülüş, gülütök, gürel** (I), **güren** (IV), **gürez**] **1.** Hindi. (*Eğridir –Isp.; Buğabağı –Çr.; Alihocaköyü –To.; –Ank. ilçe ve köyleri)

[**güler**] **:** (–Ist.; *Bafra –Sm.)

[**güli**] **:** (–Ba.)

[**güllü** (III)] **:** (*Çerkeş –Çkr.)

[**gülü gülü -2**] **:** (–Brd.)

[**gülük** (I) **-1**] **:** (–Ist.; –Çkl.; *Çerkeş –Çkr.; –Ank.; –Krş.)

[**gülüş**] **:** (Tekkekebir köyü *Ereğli –Kn.)

[**gülütök**] **:** (Büğdüz –Çr.)

[**gürel** (I)] **:** (*İzmit –Kc.; *Bartın –Zn.)

[**güren** (IV)] **:** (Kofullu *Safranbolu –Zn.)

[**gürez**] **:** (–Bo.; *Beyoğlu –Ist.; –Ks.; –Zn. ilçe ve köyleri)

2. [→ **gurk**]

gülü (II) Ana baba bir olan ya da baba bir ana ayrı olan kardeşler. (Aslıhantepeciği –Ba.)

gülübağı Kırkılacak hayvanların ayaklarını bağlamak için kullanılan bağ. (*Mersin –İç.)

gülücük Çocuğun ilk gülümsemeleri. (*Düzce –Bo.)

gülüf Yangın alevi. (Dereköy *Develi –Ky.)

gülügülü **1.** [→ **gündük -1**] **2.** [→ **gülü** (I) **-1**]

gülük (I) **1.** [→ **gülü** (I) **-1**] **2.** [→ **gurk**]

gülük (II) **1.** Eşek. (–Ank.) **2.** [→ **gündük -1**]

gülük (III) Sebze tohumları ekilmek için açılan ocaklar. (–Nğ.)

gülük (IV) [→ **gilik** (IV) **-1**]

gülüküzüm Kırmızı renkli bir çeşit üzüm. (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gülül [→ **gülür** (I)]

gülümdanlık Gülsuyu ve kolonya şişesi. (–Kıbrıs)

gülüme Bir koyun hastalığı. (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gülümek [**gülelemek, gülemek** (II)] Koyun, keçi kırkılırken ayaklarını bağlamak. (Kesme *Eğridir –Isp.; *Bornova –İz.; Yukarıkale, *Koyulhisar –Sv.; Civanyaylağı *Mersin –İç.; Apturrahmanlar *Serik –Ant.; Yerkesik –Mğ.)

[**gülelemek**] **:** (Bilecik –Kn.)

[**gülemek** (II)] **:** (Kesme *Eğridir –Isp.)

gülümser At, başını yukarı tartmasın diye bir ucunu karnı altından kolana bağladıktan sonra iki ön ayağının arkasından geçirerek, öbür ucunu yuların halkasına bağladıkları ip. (*Lapseki –Çkl.)

gülümsüremek Gülümsemek. (*Silifke –İç.)

gülündürük Dama enine konan uzun ağaç. (Ağlasun –Brd.)

gülür (I) [**gülül**] Bezelye. (–Tr.; *Bayburt –Gm.)
[**gülül**] : (–Vn.)

gülür (II) Çocuklar için yapılan ortası delikli küçük ekmek. (–Krş.)

gülüser Pazartesi : *Gülüserden sonra salı gelir.* (Salda *Yeşilova –Brd.)

gülüş [→ **gülü** (I) **-1**]

gülüt Gülümseme. (*Niksar –To.)

gülütök [→ **gülü** (I) **-1**]

gül üzüm Gül renkli üzüm. (Hasanoğlan –Ank.; Dişli *Sorgun –Yz.; Zencidere –Ky.)

gülve Tandırın kül çıkarılan deliği. (*Kemah –Ezc.)

gülya Saç örgüsü. (Babik *Pütürge –Ml.)

gülyağı Itır çiçeği. (–Ant.)

gülyasır Yabanî güle benzer dikenli meyveleri olan bir bitki. (Eğrigöz *Emet –Kü.)

gülyāz Kiraz. (–Bt.)

güm (I) Suyun derin yeri. (*Lapseki –Çkl.)

güm (II) Ağıl. (Sofular *Eğridir –Isp.; Değirmendere *Göksun –Mr.)

güm (III) Çok. (*Lapseki –Çkl.)

güman Umut. (–Kr. ve bazı köyleri; Kesirik –El.)

güman etmek Ümit etmek. (–Rz.; –Ezc.)

gümanlı Gebe. (–Ezc.)

gümanlı olmak Gebe olmak. (Aşudu *Darende –Ml.)

gümbek (I) Orta boylu dolgun kadın. (Danışman *Fatsa –Or.)

gümbek (II) Boynuzsuz öküz. (Şıhlar *Ulubey –Or.)

gümbek (III) Göğüs çukuru. (*Bor –Ng.)

gümbet Küçük derelerdeki derin yer, çukur. (Pernaz *Fethiye –Mğ.)

gümbez Üstü yuvarlak olan şey, tümsek. (Divanyolu –Ist.)

gümbirik [→ **gürlek** (I) **-1**]

gümbü Testi, toprak güğüm. (*Çerkeş –Çkr.)

gümbül (I) Biçilmiş ekin yığını. (Çomaklıdede *Korkuteli –Ant.)

gümbül (II) Bohça. (–Krş.)

gümbüldek [→ **gürlek** (I) **-1**]

gümbültü **1.** Fışkıran suyun yere döküldürken çıkardığı ses. (*Düzce –Bo.) **2.** Katı cismin suya düşmesinden çıkan ses. (*Düzce –Bo.)

gümbür (I) Bir çeşit yayık. (*Osmaniye, *Ceyhan –Ada.)

gümbür (II) [→ **gümpür**]

gümbürdek (I) [→ **güldürdek** (II)]

gümbürdek (II) [→ **gürlek** (I) **-1**]

gümbürdemek (I) Ölmek : *Dev gibi adam gümbürdedi.* (*Mudanya –Brs.)

gümbürdemek (II) Su çağlayarak akmak. (Karaözü *Gemerek –Sv.)

gümbürdemek (III) Kuvvetli vuruştan ses çıkmak : *Beline vurunca davul gibi gümbürdüyor.* (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gümbürdeve [→ **güldürbaba**]

gümbürek [→ **güldürdek** (II)]

gümdü Balta ve keser gibi araçların tepesindeki düz yer. (Çilehane *Reşadiye –To.)

güme (I) [**gümele 1, 2, 3**] **1.** Avcı kulübesi. (Karadağ *Emirdağ, Çığrı *Dinar –Af.; *Eğridir, Deregüme, İğdecik –Isp.; Güney *Yeşilova, Taşpınar *Tefenni –Brd.; *Çal, Çöplü *Çivril, *Sarayköy –Dz.; –Ay.; Kemaliye *Alaşehir –Mn.; –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; *Karacabey –Brs.; *Sivrihisar ve köyleri –Es.; –Çkr.; –To.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Milas –Mğ.; Hamitli köyü –Ed.; *Lüleburgaz –Krk.; *Saray –Tk.)
[**gümele -2**] **:** (*Sungurlu –Çr.; *Niksar –To.)
2. Bağ ve bostana yapılan basit bekçi kulübesi. (–Brs.; Kaymaz *Sivrihisar, Tokat –Es.; *Bartın –Zn.; Çokveren *Polatlı –Ank.)
[**gümele -1**] **:** (*Erdek –Ba.; *Beşiktaş –Ist.; Aşağıkayı *Küre, *Tosya –Ks.; –Çkr.; Çıkrık *Mecitözü –Çr.; –Sn.; –Sm.; *Merzifon, Zana –Ama.; *Zile –To.; *Haymana, *Kayaş, *Çubuk, *Kalecik –Ank.; *Sorgun –Yz.)
3. Ahır. (*Mudurnu –Bo.; Yalacık *Safranbolu –Zn.; –Çkr.)
[**gümele -3**] **:** (*Çerkeş –Çkr.)

güme (II) **1.** Cevizli sucuk. (*Üsküdar, *Beşiktaş –Ist.) **2.** İçine ceviz, fındık gibi meyveler ezilerek konulan hamur işi yemek. (–Tr.)

güm (III) Av tüfeğindeki arpacık. (Sazlı köyü *Ezine –Çkl.)

gümeç (I) [**→ gömeç** (I)]

gümeç (II) Külde pişirilen ekmek. (*Bartın –Zn.)

güme gitmek Boşa gitmek, kaybolmak. (Ovacık *Tavas –Dz.; *Merzifon –Ama.; *Bor –Ng.)

gümele 1. [**→ güme** (I) **-2**] **2.** [**→ güme** (I) **-1**] **3.** [**→ güme** (I) **-3**] **4.** Samanlık. (–Sm.)

gümelek [**gümrük** (II)] Ağzı ve sapı kırılmış testi. (*Eğridir ve köyleri –Isp.)
[**gümrük** (II)] **:** (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

gümelemek Dalgalar kıyıya çarparak ses çıkarmak. (*Kandıra –Kc.)

gümen (I) **1.** İnanç. (Eşke *Divriği –Sv.) **2.** Kanaat. (Bağyaka *Finike –Ant.) **3.** Heves, istek. (*Bafra, *Kavak –Sm.) **4.** Neşe. (Çakıllı *Kavak –Sm.)

gümen (II) Doğumun yaklaştığı gebelik durumu. (–Sv.)

gümenci [**→ gümenli**]

gümen etmek Tahmin etmek. (Belenkeşlik –İç.)

gümenli [**gümenci**] Gebe kadın. (Gazipınarı *Artova –To.; *Mesudiye –Or.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
[**gümenci**] **:** (*Şarkışla –Sv.)

gümgüm Bakır testi. (Kerkük)

gümgürük Kulağı olmayan. (Çamova *Divriği –Sv.)

gümlek Bakraç. (Bahtıllı *Simav –Kü.)

gümlemek Köstebek yuva yapmak. (*Çal –Dz.)

gümlü 1. [**→ güdü** (I)] **2.** Yağ testisi. (*Alanya –Ant.)

gümmük [**→gumbuz**]

gümnü 1. [**→ güdü** (I) **-1**] **2.** Kavanoz. (*Bayramiç –Çkl.)

gümp [**→ gumbuz**]

gümpil [**→ gümpür**]

gümpir [**→ gümpür**]

gümpük [**→ gumbuz**]

gümpür [**gümbür** (II), **gümpil, gümpir**] Patates. (–Çr.; –Sv.; Başına-

yayla, –Yz.; –Ky.; Çıplak *Avanos –Nş.)

[**gümbür** (II)] : (–Çr.; Maksutlu *Şarkışla –Sv.; –Ada.)

[**gümpil**] : (Bahattin *İskilip –Çr.)

[**gümpir**] : (*Avanos –Nş.)

gümpüş Kaba ve şişman. (*Ereğli –Kn.)

gümrahlanmak Aşırı derecede büyümek, azmanlaşmak. (*Bor –Nğ.)

gümrenmek 1. Homurdanmak, kendi kendine konuşmak. (Çepni *Gemerek –Sv.; *Yerköy –Yz.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; Eğrigöz *Akşehir, –Kn.; *Mersin –İç.; Turgut, *Milas, Yerkesik –Mğ.) **2.** Çocuk konuşma taklidi yapmak. (Tokat –Es.) **3.** Ağıt söylemek. (Narlıdere –İz.; *Afşin –Mr.; Eşke *Divriği –Sv.; Akçalı –Ada.) **4.** Hayvan homurdanmak, bağırmak. (*Lapseki –Çkl.)

gümrek İsterik. (Çepni *Gemerek –Sv.)

gümrü [→ **güdü** (I)]

gümrük (I) Küçük kulaklı koyun, keçi. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; Akait *Akşehir –Kn.)

gümrük (II) [→ **gümelek**]

gümü Bakır güğüm. (Eymir *Bozdoğan –Ay.)

gümüç [**gümülcen**] Tatarcık. (*Mut –İç.)

[**gümülcen**] : (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gümü gümü etmek Kendi kendine konuşmak. (*Bozdoğan –Ay.)

gümük (I) Ucu küt, sivriliğini kaybetmiş şey. (*Alanya –Ant.)

gümük (II) Burunsuz adam. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

gümül (I) **1.** Susam ve ekin demeti. (Çöplü *Çivril, *Sarayköy, Honaz –Dz.; Kırcaklı *Nazilli, Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Bayındır, Kızılbahçe –İz.; Şeref *Yatağan –Mğ.) **2.** Susam ve ekin yığını. (Çığrı *Dinar –Af.; Kozluca, Senir *Keçiborlu, *Şarkîkaraağaç, Aydoğmuş –Isp.; Kavak *Yeşilova, Yukarıseyit *Çal, Oğuz *Acıpayam, Sertaç –Dz.; –Ay.; Büyükdere *Saruhanlı –Mn.; –Ba.; Kale –Ank.; *Serik, –Ant.; Kemer *Fethiye, Yerkesik –Mğ.) **3.** Düzine, yarım düzine. (Tandır, Cebel –Af.; Kasımlar *Eğridir –Isp.; Kızılca *Manavgat –Ant.)

gümül (II) [→ **güdü** (I)]

gümül (III) Çekirdeğin ekildiği toprak çukuru. (Kızıllar *Karaman, *Ereğli –Kn.)

gümülcen [→ **gümüç**]

gümülcü Bencil adam. (Çiftepınar *Mersin –İç.)

gümüldüncü Bağıran sığır ve aslan. (*Lapseki –Çkl.)

gümülemek (I) **1.** [→ **günülemek**] **2.** Dedikodu yapmak, birinin arkasından konuşmak. (Güney *Yeşilova –Brd.)

gümülemek (II) **1.** Kaybolmak. (*Bor –Nğ.) **2.** Ölmek. (*Bor –Nğ.)

gümül gümül Yüksek sesle söylenmeyi anlatır. (Kuyuluk *Kozan –Ada.)

gümültü [→ **gübürtü**]

gümül yapmak Biçilmiş ekinleri yığmak. (İshaklı *Çivril –Dz.)

gümüncemek Küflenmek. (–Gr.)

gümürdemek 1. Bağırmak. (*Lapseki –Çkl.) **2.** Sinirli sinirli çok konuşmak. (Kerkük).

gümürdenmeğ [→ **gümürdenmek -1**]

gümürdenmek [**gümürdenmeğ**] **1.** Kendi kendine hafif sesle konuşmak, mırıldanmak. (–Çr.; *Anamur, *Mut –İç.)
[**gümürdenmeğ**] : (Kerkük)
2. Fısıldaşmak. (Civanyaylağı *Mersin –İç.)

gümür gümür söyleşmek Biriyle samimi ve güzel konuşmak. (–Kn.)

gümürtlek Kıkırdak. (*Ermenek –Kn.; Civanyaylağı *Mersin –İç.)

gümürtü **1.** Uzaktan gelen anlaşılmayan sesler, gürültü. (Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Ağın, *Keban –El.; *Nizip –Gaz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Anamur, *Mut –İç.; Pınarlıbelen *Bodrum, Ceylan *Fethiye, Yerkesik –Mğ.) **2.** Aslan, deve, sığır sesi. (*Lapseki –Çkl.)

gümürze Doğranarak samana karıştırılmış ot, hayvan yemi. (*Erciş –Vn.; *Ahlat –Bt.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

gümüş [→ **gömüş -1**]

gümüşbalığı Hamsi balığı. (–Çkl.; –Sm.)

gümüşgöz Açgözlü, para canlısı, cimri. (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç, Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; *Çarşamba –Sm.; –Tr.; *Koyulhisar –Sv.; Köşker –Krş.; Bahçe *Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri –İç.; *Saray –Tk.)

gümüşlenböcü [→ **gümüşlüböcek**]

gümüşlüböcek [**gümüşlenböcü, gümüşlüböcü, gümüşlüvızvızı**] Ateşböceği. (*Çal –Dz.)
[**gümüşlenböcü**] : (Uluborlu *Senirkent –Isp.)
[**gümüşlüböcü**] : (–Isp.; Ağlı *Küre –Ks.)
[**gümüşlüvızvızı**] : (Suboğaz –Gaz.)

gümüşlüböcü [→ **gümüşlüböcek**]

gümüşlüvızvızı [→ **gümüşlüböcek**]

gün anasına kavuşmak [**gün anaya inmek, gün anaya kavuşmak**] Güneş batmak. (*Bor –Ng.)
[**gün anaya inmek**] : (Keşanuz –Ank.)
[**gün anaya kavuşmak**] : (*Mut –İç.)

gün anaya inmek [→ **gün anasına kavuşmak**]

gün anaya kavuşmak [→ **gün anasına kavuşmak**]

günardı Şans, baht. (–Ada.)

günaşa Günaşırı, bir gün ara ile. (*Mut köyleri –İç.)

günaşıg [→ **günaşığı**]

günaşığı [**günaşıg, günaşık, günburnu** (I), **günçiçeği -2, güneaşık, güneşik**] Ayçiçeği. (*Eğridir, Yassıören, Uluğbey *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova, Çamköy *Gölhisar –Brd.; *Acıpayam, Hırka *Tavas, Beylerli –Dz.; –Mn.; Dikilitaş *Beşiktaş –Ist.; –Çr.; –Kn.; *Bodrum, *Milas, Yerkesik –Mğ.)
[**günaşıg**] : (–Brd.)
[**günaşık**] : (*Dinar –Af.; –Brd.)
[**günburnu** (I)] : (Eşke *Divriği –Sv.)
[**günçiçeği -2**] : (*Erciş –Vn.; Kesirik –El.; Davulku *Hekimhan –Ml.)
[**güneaşık**] : (*Hadım –Kn.)
[**güneşik**] : (*Beypazarı –Ank.)

günaşık [→ **günaşığı**]

günaştı [**günbatan**] Batı. (*Kemaliye –Ezc.)
[**günbatan**] : (Doğubayazıt –Ağ.; Kerkük)

günay [**günbaşı**] Güney, güneş gören yer. (–Çr.; –Yz.; Hisarcık –Ky.; –Kn.; Mahmutseydi *Alanya –Ant.) [**günbaşı**] : (–Mr.)

gün balı [**gün pekmezi**] Güneşte hazırlanan pekmez. (–Ay.) [**gün pekmezi**] : (–Uş.)

günbaşı [→ **günay**]

günbatan [→ **günaştı**]

gün batı Batıdan esen yel. (Sütçüler *Eğridir –Isp.; Honaz, Kösten –Dz.; *Gölpazarı –Bil.; –Çr.; –Rz.; *Doğubayazıt –Ağ.; *Bor –Nğ.)

günbek Kuyruksuz. (*Bakırköy –Ist.; Mahmutören –Or.)

günbelek **1.** Beli bükülmüş adam. (*Boyabat –Sn.) **2.** İki kat olmuş şey. (*Boyabat –Sn.)

günburnu (I) [→ **günaşığı**]

gün burnu (I) [**günün burnu**] Güneş doğarken ya da batarken görünen küçük parçası. (Saray –Çkr.; Orçan –Mr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Kayarcık *Saimbeyli –Ada.; *Mut ve köyleri –İç.) [**günün burnu**] : (*Eğridir ve köyleri –Isp.)

gün cavmak [→ **güneş çavmak**]

günce Gazete. (–Ant.)

güncek [→ **günlük** (I)]

günciğez Güneş. (–Zn.)

güncü [→ **güncük**]

güncük [**güncü**] Susam. (*Eyüp –Ist.; –Ky.) [**güncü**] : (*Beşiktaş –Ist.; *Safranbolu –Zn.)

güncülü Susam tohumu. (*Karaman –Kn.)

günç Üzerinde keven dövülen tahta, kütük. (Babik *Pütürge –Ml.)

gün çalmak **1.** Güneş almak, güneş vurmak. (–Çr.; –Sm.; *Bayburt –Gm.) **2.** [→ **güneş çavmak**]

gün çardak Balkon. (–Ist.; *Safranbolu ve köyleri –Zn.)

gün çıtlamak [→ **güneş çavmak**]

gün çiçeği **1.** Sabah açan akşam kapanan çiçek. (*Şebinkarahisar –Gr.) **2.** [→ **günaşığı**]

gündala Sıcaktan koyunlarda meydana gelen bir hastalık. (*Kadıköy, *Silivri –Ist.)

gündalabı Kısrakların gebe kalmayıp zevk için dalap olmaları. (*Andırın –Mr.)

gündarısı Güneşte kurutulmuş mısır. (Nefsiköseli *Görele –Gr.)

gündaş [→ **günü** (II)]

günde Üzerinde et kıyılan tahta. (*Çerkeş –Çr.)

gündebahar Bir cins sarmaşık. (Balat *Hadım –Kn.)

gündek Kısa kuyruklu tavuk. (Arpaköy *Ulubey –Or.)

gündem (I) Uysal, herşeyi kolay kabul eden (kimse). (–Çkr. ve köyleri)

gündem (II) [**günden**] Döveni boyunduruğa bağlayan eğri ağaç. (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.) [**günden**] : (Şıhlar *Ulubey –Or.)

günden [→ **gündem** (II)]

günder Gezici dervişlerin kullandıkları iki ucu demir olan iki metre uzunluğundaki sopa. (*Kızılcahamam –Ank.)

gün devrilmek Öğleden sonra olmak. (Hüyük *Beyşehir –Kn.)

gündeye [→ **gündiye**]

gündışlık vermemek Rahat vermemek. (*Mut –İç.)

gün dikilmek **1.** Öğleye yaklaşmak. (*Gediz –Kü.; –Çr.) **2.** Öğle vakti olmak. (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç, *Eğridir, *Senirkent –Isp.; Yerkesik –Mğ.)

gün dikimi Öğle vakti. (Salda *Yeşilova –Brd.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Bodrum –Mğ.)

gün dinenmesi Güneş tutulması. (–Çr.)

gün dinlenmek [**gün dinnenmek**] Güneş batmak. (Başpınar *Tefenni –Brd.; Darıveren *Acıpayam, Yukarıseyit *Çal, Oğuz *Acıpayam, *Sarayköy –Dz.; Eymir, Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Ödemiş ve köyleri –İz.; *Gölcük, *İzmit –Kc.; –El.; *Serik –Ant.; *Fethiye ve köyleri –Mğ.)

[**gün dinnenmek**]: (*Bozdoğan –Ay.)

gün dinnenmek [→**gün dinlenmek**]

gündinlendi Batı. (Eskere, Geriçam –Mğ.)

gündiye [**gündeye**] Gündelik. (Baklan *Çal –Dz.; –Çr.; –Gaz.)

[**gündeye**] : (–Gaz.)

gündoğdu (I) [→ **gündoğrusu**]

gündoğdu (II) [→ **gün döndü** (I)]

gündoğdu (III) Doğu. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

gündoğrusu [**gündoğdu** (I), **gündoğusu, gündoğu yeli**] Doğu rüzgârı. (*Eğridir –Isp.; Honaz –Dz.; *Daday –Ks.; –Tr.; *Bor –Nğ.; Yerkesik –Mğ.)

[**gündoğdu** (I)] : (–Nğ.)

[**gündoğusu**] : (Akçay *Edremit –Ba.; –Çr.; *Tirebolu –Gr.; *Ardeşen –Rz.)

[**gündoğu yeli**] : (–Af.; *Doğubayazıt –Ağ.)

gündoğusu [→ **gündoğrusu**]

gündoğu yeli [→ **gündoğrusu**]

gündolaması 1. Güneydoğu. (*Düzce –Bo.) **2.** Güneybatı. (*Düzce –Bo.)

gündönderen [→ **gündöndü** (I)]

gündöndü (I) [**gündoğdu** (II), **gündönderen, günebaḫan, günebakan, günetapan, güntabak, günyağşalıyan, günyanşalayan, günyavşağı, günyavşalayan**] Ayçiçeği. (–Uş.; *Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; Başpınar *Tefenni –Brd.; Çöplü *Çivril –Dz.; Kırcaklı *Nazilli, *Bozdoğan –Ay.; Kaklıç *Menemen –İz.; *Alaşehir –Mn.; Demirkapı *Susurluk –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; *Emet –Kü.; Tokat –Es.; *Kandıra, *Akyazı –Kc.; İğneciler *Mudurnu, *Düzce –Bo.; Büyükdere –Ist.; –Or.; Bizmişen –El.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.; *Hayrabolu, *Saray –Tk.)

[**gündoğdu** (II)] : (–Isp.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Akyazı –Sk.; *Düzce, *Göynük –Bo.; –Zn.)

[**gündönderen**] : (Nudra, *Şarkîkaraağaç –Isp.)

[**günebaḫan**] : (*Iğdır, Bayburt *Sarıkamış –Kr.; Kerkük)

[**günebakan**] : (*Edremit, *Susurluk –Ba.; *Mudanya –Brs.; Samatya –Ist.; Ergan –Ezc.; *Doğubayazıt –Ağ.; *Afşin –Mr.; Ağrakos *Suşehri –Sv.; *Pınarbaşı –Ky.; –Ada.; *Anamur –İç.; Kaya *Fethiye –Mğ.; *Saray ve köyleri –Tk.)

[**günetapan**] : (*Antakya –Hat.; *Ermenek –Kn.)

[**güntabak**] : (–Ist.)

[**günyağşalıyan**] : (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

[**günyanşalayan**] : (Akçaşar *Eğridir –Isp.)

[**günyavşağı**] : (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

(**günyavşalayan**] : (Kumdanlı *Yalvaç –Isp.)

gündöndü (II) **1.** Öğleden sonraki vakit. (*Dinar –Af.; Ersis *Yusufeli –Ar.; *Gölköy –Or.; *Doğubayazıt –Ağ.; *Iğdır –Kr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Ermenek –Kn.; –Ada.; *Fethiye –Mğ.) **2.** Haziranın 22 sinden sonraki zaman. (*Yerköy –Yz.)

gündöndü (III) Bir cins mantar. (Peçenek *Kızılcahamam –Ank.)

gün dönmek Yılda iki kez günler uzayıp kısalmak. (*Düzce –Bo.)

gün dönümü [→ **gün dulunmak**]

gün dulunmak [**gün dönümü**] Güneş batmaya başlamak. (*Daday –Ks.; Hacıköy –Ama.; –Sn.; –Or.)
[**gün dönümü**] : (*Düzce –Bo.; *Antakya –Hat.)

gündük [**gülük** (II) **-2, gülügülü -1, gündüm, gürü -1**] **2.** Sıpa, eşek yavrusu. (–Ist.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**gülük** (II) **-2**] : (–Ky.)
[**gülügülü -1**] : (–Bo.)
[**gürü -1**] : (Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.; *Ereğli –Kn.)
2. Kuyruksuz tavuk. (Zevker *Refahiye –Ezc.)
[**gündüm**] : (*Ünye –Or.)

gündüm [→ **gündük -2**]

gündürü Uğurlama : *Gündürüye gittik.* (–Ank.)

gündüz Gelinin gideceği sabah yapılan oyunlu eğlenti. (*İskilip –Çr.)

gündüzleme Hayırsız çocuk. (*Yalvaç –Isp.; Ceylan *Fethiye –Mğ.)

gündüzlük Keçi derisinden yapılan, çobanların giydiği ceket. (*Pendik –Ist.)

güne [→ **güneçe**]

güneaşık [→ **günaşığı**]

günebaḫan [→ **gündöndü** (I)]

günebakan [→ **gündöndü** (I)]

günecelenmek Güneşlenmek. (–Ml.)

güneç [→ **güneçe**]

güneçe [**güne, güneç, güneği, günek** (III), **günelek, güneli, günemiği, günevi**] Çok güneş alan yer. (–Ml.; *Afşin –Mr.; *Antakya –Hat.; Mursal *Divriği –Sv.)
[**güne**] : (Selanik, Yunanistan)
[**güneç**] : (Darıveren *Acıpayam, Kösten, Honaz –Dz.; Çanıllı *Ayaş, *Polatlı –Ank.)
[**güneği**] : (Körküler *Yalvaç –Isp.)
[**günek** (III)] : (–Mğ.)
[**günelek**] : (–Gaz.)
[**güneli**] : (*Ardeşen, –Rz.)
[**günemiği**] : (*Bozdoğan –Ay.)
[**günevi**] : (*Turgutlu –Mn.; –Ba.; Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

güneğe Süprüntü. (–Bo.)

güneği [→ **güneçe**]

gün eğilmesi [**gün eğişmesi, gün eksiği**] İkindiden sonraki zaman. (*Bayramiç –Çkl.; –Çr.)
[**gün eğişmesi**] : (*Ceyhan –Ada.)
[**gün eksiği**] : (*Ermenek, –Kn.)

gün eğişmesi [→ **gün eğilmesi**]

gün eğsilmek Günler kısalmak. (–Çr.)

günek (I) Takvim. (*Eğridir ve köyleri –Isp.)

günek (II) **1.** [→ **güneyik**] **2.** Yabanî marul. (Bağıllı *Şarkîkaraağaç –Isp.)

günek (III) [→ **güneçe**]

güneksiği [→ **gün eğilmesi**]

güneküsen [**güneküstü**] Gündüz açıp akşam büzülen bir sarmaşık. (*Bor –Ng.)
[**güneküstü**] : (*Erkilet –Ky.; *Bor –Ng.)

güneküstü [→ **güneküsen**]

günelek [→ **güneçe**]

güneli [→ **güneçe**]
günem Kardeş. (Poyracık *Bergama –İz.)
günemek [→ **günülemek**]
günemiği [→ **güneçe**]
günemiğine durmak Güneşe karşı durmak. (*Bozdoğan –Ay.)
günendi (I) **1.** [→ **günindi -2**] **2.** [→ **günindi -1**]
günendi (II) Denizden gelen rüzgâr. (Armutlu *Kemalpaşa –İz.)
günenmek [→ **gönenmek** (I) **-1**]
güne olmak Kısrak, dişi eşek çiftleşmek istemek. (*Bünyan –Ky.)
güner (I) [→ **günerici**]
güner (II) Tan vakti. (–Ezc.; –Kn.)
günerici [**güner** (I)] Çamfıstığı. (Darıveren *Acıpayam –Dz.)
[**güner** (I)] : (*Alaşehir –Mn.)
gün erişmek Güneş ışınları her tarafa yayılmak. (Kayarak *Saimbeyli –Ada.)
güneş çalımı Güneş doğduktan hemen sonraki zaman. (*Maçka –Tr.)
güneş çalmak [→ **güneş çavmak**]
güneş çavmak [**gün cavmak, gün çalmak -2, gün çıtlamak, güneş çalmak**] Güneş dağlara yayılmak, doğmak. (*Eğridir –Isp.; –Ist.; –Çr.; Aşudu *Darende –Ml.; Orçan –Mr.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; Hasanoğlan –Ank.; Bozca *İncesu, *Bünyan –Ky.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Saimbeyli, *Ceyhan –Ada.; *Mut, *Anamur –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; Eldirek *Fethiye, Yerkesik –Mğ.)
[**gün cavmak**] : (–Ama.)
[**gün çalmak -2**] : (Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Gerze –Sn.; –Ezc.; *Doğubayazıt –Ağ.)
[**gün çıtlamak**] : (–Ml.)
[**güneş çalmak**] : (–Gm)
güneşçiçeği Ayçiçeği. (–Ezm.)
güneşiği 1. Sabah. (Burgaz *Mudanya –Brs.) **2.** [→ **güneyişmesi**]
güneşik [→ **günaşığı**]
güneşlik (I) [→ **günlük** (II)]
güneşlik (II) [→ **günlük** (I)]
güneş yılanı Kertenkele. (*Antakya –Hat.)
güne tapan [→ **gün döndü** (I)]
günevi [→ **güneçe**]
günevik [→ **güneyik**]
güney [**güneyi**] Her zaman güneş alan yer. (Çığrı *Dinar –Af.; Yılanlı *Eğridir, –Isp.; Çamköy *Gölhisar, *Yeşilova –Brd.; *Sarayköy, –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; –İz.; *Mudanya –Brs.; *Tavşanlı, *Emet –Kü.; Büyükyenice –Bil.; *Sivrihisar –Es.; *Akyazı, *İzmit –Kc.; –Bo.; –Ist.; *Devrek, Himmetoğlu –Zn.; *Daday –Ks.; *İskilip –Çr.; Ösek *Boyabat –Sn.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; Karkıncık *Artova –To.; Şıhlar *Ulubey, *Bayadı, *Fatsa –Or.; *Şebinkarahisar –Gr.; Beşikdüzü *Vakfıkebir, –Tr.; *Aluera, *Kelkit –Gm.; Utav *Yusufeli, *Ardanuç, Yavuz *Şavşat –Ar.; *Iğdır –Kr.; –Ezm.; Haşhaşı *Cenciğe –Ezc.; *Doğubayazıt –Ağ.; *Erciş –Vn.; –El.; –Gaz.; *Elbistan, *Göksun –Mr.; *Koyulhisar, Palha *Divriği –Sv.; –Yz.; *Güdül *Ayaş, *Elmadağ, *Bala –Ank.; *Pınarbaşı, Zencidere *Develi, *Bünyan –Ky.; *Bor, Değirmenli –Nğ.; *Ermenek, *Ereğli, *Bozkır –Kn.; *Kadirli, Kayarcık *Saimbeyli, *Ceyhan –Ada.; Yapıntı *Mut –İç.; Kerkük)
[**güneyi**] : (İshaklı *Bolvadin –Af.;

Hisarardı *Yalvaç, *Eğridir, *Uluborlu –Isp.; –Tr.; *Sındırgı –Ba.; Ayaslar *Ilgın, Kolukısa, Bolat –Kn.)

güneyi [→ **güney**]

güneyik [**günek** (II) **-1, günevik, güneyk, güneylik**] Hindiba. (Kumdanlı *Yalvaç –Isp.; –Kn. ilçe ve köyleri; *Fethiye köyleri –Mğ.) [**günek** (II) **-1**] : (Durmaz *Dinar –Af.) [**günevik**] : (Sarılar –İz.) [**güneyk**] : (Avşar *Karaağaç –Isp.) [**güneylik**] : (Güney *Yeşilova –Brd.)

güneyişmesi [**güneşiği -2**] Öğle ile ikindi arası. (*Balâ –Ank.) [**güneşiği -2**] : (–Ank.)

güneyk [→ **güneyik**]

güneylik [→ **güneyik**]

gün galmak Güneş renkleri soldurmak. (–Rz.)

gün gavışmak Gün batmak. (*Emet –Kü.)

güngen **1.** Saat. (–Mğ.) **2.** Takvim. (–Mğ.)

gün göbeği Güneş. (Ortaköy *Silivri –Ist.)

gün görmek Meyve olgunlaşmak. (Yorgeli *Mudanya –Brs.)

güngörmez (I) Reçine. (*Maçka –Tr.)

güngörmez (II) Yelkenin iç kenarındaki ip. (–Tr.)

güngörmez (III) Su kaynağı. (–Sm.)

güngözü Gündüz. (Kavak *Yeşilova –Brd.)

güngülü [→ **güngülüz**]

güngülüz [**güngülü**] Gelincik. (–Ezc.) [**güngülü**] : (Kürkçüler –Ada.)

gün hamuru Kesme makarna. (–Ks.)

gün ışımak Sabah olmak. (–Mr.)

günilimek Yabancılamak : *Çocuk mektebi güniliyor.* (*Ünye –Or.)

günindi [**günendi** (I) **-1, 2; güninі, güninimi**] **1.** Gurup zamanı. (*Dinar –Af.; –Isp.; *Yeniköy –Ba.; Karakoca *Karacabey –Brs.; –Rz.; Ergân –Ezc.; –Ank.; *Mersin köyleri –İç.; –Ank.; Yerkesik –Mğ.) [**günendi** (I) **-2**] : (*Silmav –Kü.) **2.** Batı. (*Eğridir köyleri –Isp.; –Ba.; *Düzce –Bo.; Tokat –Es.; –Çr.; –Ank.; *Bor –Nğ.; Güzelsu *Akseki –Ant.; *Fethiye –Mğ.) [**günendi** (I) **-1**] : (Gönen –Isp.; *Çal, Honaz –Dz.; *Ermenek –Kn.) [**günini**] : (Alibeyhüyüğü *Çumra –Kn.) [**güninimi**] (Uzunmusa –Or.)

günini [→ **günindi -2**]

güninimi [→ **günindi -2**]

günkaşı Günün ilk ışıkları. (–Gaz.)

gün kavuşması Güneş batımı zamanı. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; *Sarayköy –Dz.; *Bergama –İz.; *Yeniköy *Edremit, *Susurluk –Ba.; Tokat –Es.; *Kandıra, *Akyazı –Kc.; *Düzce –Bo.; *Daday –Ks.; *Merzifon –Ama.; Havsu, *Kelkit –Gm.; Ergan –Ezc.; Orçan –Mr.; *Kilis –Gaz.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Fethiye, *Milas –Mğ.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.; *Saray –Tk.)

gün kaynamak Güneş sıcaklığını vermek. (Camili köyü –Ant.)

gün kesiği At ve eşeğin sırtında olan büyük yara. (Karkın *Çumra –Kn.)

günlek Su kovası. (*Safranbolu –Zn.; –Sn.)

günlemeç Tarih. (Savur –Mr.)

günlü (I) Küp. (–Çkl.; Gargara *Ermenek –Kn.)

günlü (II) Suçlu. (–Çr.)

günlük (I) [**güncek, güneşlik** (II), **günnük** (I), **günnüyh**] Şemsiye. (–Dz.; –Çr.; –Tr.; Erkinis *Yusufeli –Ar.; *Iğdır –Kr.; –Gaz.; –Kn.; *Kozan, Kayarcık *Saimbeyli –Ada.)
[**güncek**] : (Mezirme *Hekimhanı –Ml.; *Elbistan –Mr.)
[**güneşlik** (II)] : (Honaz –Dz.)
[**günnük** (I)] : (Karşıt *Sungurlu –Çr.; –Ky.; *Balâ –Ank.)
[**günnüyh**] : (*Iğdır –Kr.)

günlük (II) [**güneşlik** (I), **günnük** (II)] Balkon, seren. (–Zn.; Çayırcık *Çerkeş –Çkr.)
[**güneşlik** (I)] : (Alaeddin *Acıpayam –Dz.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; *Tirebolu –Gr.; –Tr.; Ağrakos *Suşehri –Sv.)
[**günnük** (II)] : (Peşman *Daday –Ks.)

günlük (III) Gelin ata ya da arabaya bindiği zaman üzerine örtülen uzun örtü. (–Ist.; –Ezc.)

günlükçü [**günnükçü**] Gündelikçi. (*Merzifon –Ama.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.)
[**günnükçü**] : (Tutmaç –Sv.; *Güdül, *Ayaş –Ank.)

günne Derme çatma bir kişilik kulübe. (*Uzunköprü –Ed.)

günnemek (I) Yavrulamak, doğurmak. (*Küre –Ks.; –Ml.)

günnemek (II) **1.** Güneşlenmek. (–Isp.; –Çr.; *Yerköy –Yz.; *Mut –İç.) **2.** Güneşte kurutmak. (Bayadı, Sarmaşık *Fatsa –Or.; Nefsiköseli *Görele –Gr.)

günnemek (III) [→ **günülemek**]

günnetmek Güneşlendirmek. (Kuzköy *Akkuş –Or.)

günnü Parlaklık, berraklık. (–Mr.)

günnük (I) [→ **günlük** (I)]

günnük (II) [→ **günlük** (II)]

günnük (III) Mevlitte tütsü olarak kullanılan bir çeşit ot. (Kepez –Çkl.)

günnük (IV) Beş vakit namaz. (–Çr.)

günnük (V) Ücret, yevmiye. (Gezende *Gülnar –İç.)

günnükçü [→ **günlükçü**]

günnüyh [→ **günlük** (I)]

günorta Öğle zamanı. (*Karşıyaka –İz.; –Brs.; Büyükyenice –Bil.; –Ama.; –Tr.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Iğdır –Kr.; *Doğubayazıt –Ağ.; *Erciş –Vn.; *Ahlat –Bt.; –Dy.; *Varto –Mş.; –Kn.; Kerkük, Azerbaycan)

günorta üstü Öğle üstü. (Karakoyun –Kr.)

günönü Gün doğmasına yakın zaman. (–Çr.; *Bor –Ng.; Tömek –Kn.)

gün pekmezi [→ **gün balı**]

günsalık Düğün için kararlaştırılan zaman. (–Yz.)

günselik Bir şeye başlanacak gün, belli bir gün. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

günsemek [**günsümek**] Süt, yoğurt gibi yiyecekler güneşte bozulmak. (*Gürün –Sv.)
[**günsümek**] : (Peşman *Daday –Ks.)

günsü (I) İri, yuvarlak, sulu siyah üzüm. (Balat *Hadım –Kn.)

günsü (II) Devamlı güneş alan yer. (*İskilip –Çr.)

günsü (III) **1.** Güneşte kurutulan sebzelerdeki özel koku. (*Antakya –Hat.) **2.** İki günlük pişmemiş sütün kaymağının aldığı koku. (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.)

günsü çalmak Güneşte kalan meyve, sebzeler, güneş yanığı gibi kokmak. (–Dz.; –Gaz.; *Afşin –Mr.)

günsümek [→ **günsemek**]

günsüz (I) Zamanından önce doğan yavru. (Çığrı *Dinar –Af.; *Senirkent, *Keçiborlu –Isp.; *Bucak –Brd.; Söğüt, Honaz –Dz.; *Çarşamba –Sm.; –Rz.; Bağlıca *Ardanuç, Erkinis *Yusufeli –Ar.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Mut –İç.; Güzelsu *Akseki –Ant.; *Fethiye köyleri, Pınarlıbelen *Bodrum –Mğ.)

günsüz (II) Henüz tutuklanmamış suçlu. (–Çkr.; *İskilip –Çr.; Utav *Yusufeli –Ar.; *Afşin –Mr.; Eldirek –Fethiye –Mğ.)

günsüz doğmuş (I) Tembel insan. (*Mersin –İç.)

günsüz doğmuş (II) Çok üşüten kimse. (*Mersin –İç.)

günt Ekmek yapılan hamur topağı. (Erkinis *Yusufeli –Ar.)

güntabak [→ **gündöndü** (I)]

gün uçmak Akşam olmak. (Kaplanlı *Hadım –Kn.)

günü (I) [**günücük**] Kıskançlık, haset : *Günüsünden karnının çanağı çatlıyor.* (Cebel *Eğridir –Isp.; –Ba.; Gölcük *Bayramiç –Çkl.; *Mustafa Kemal Paşa –Brs.; *Sivrihisar –Es.; –Çr.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; *Zile ve köyleri –To.; –Gaz.; *Antakya –Hat.; Telin *Gürün, *Koyulhisar –Sv.; Çanıllı *Ayaş, *Haymana, *Polatlı –Ank.; –Krş.; *Bünyan, Tavlısın –Ky.; *Bor –Nğ.; *Karaman, *Bozkır, *Ermenek –Kn.; *Mut –İç.)
[**günücük**] : (–Çr.)

günü (II) [**gündaş**] Çok kadınla evli erkeğin karılarından her biri, kuma. (*Bergama –İz.; *Iğdır –Kr.; –Ezm.; Kerkük)
[**gündaş**] : (Beylerbeyi *Üsküdar –Ist.)

günübirlik Bir gün için. (–Kü.; *Düzce –Bo.; *Bor –Nğ.)

günücü [**gunucü, günür**] Kıskanç (kimse). (Uluğbey *Senirkent –Isp.; –Ba.; *Söğüt –Bil.; *Sivrihisar –Es.; *Beyoğlu –Ist.; –Zn.; –Çkr.; *İskilip –Çr.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; Karkıncık *Artova –To.; *Şebinkarahisar –Gr.; Haral –Gaz.; –Mr.; *Antakya –Hat.; Hacılyas *Koyulhisar, *Suşehri –Sv.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Bahçeli *Bor –Nğ.; *Ermenek, *Karaman –Kn.; *Mut –İç.; Yerkesik –Mğ.)
[**gunucü**] : (Bahçeli *Bor –Nğ.)
[**günür**] : (–Ks.)

günücük [→ **günü** (I)]

günük (I) Bir hektar toprak. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

günük (II) Gurup. (–Or.)

günülemek [**gönülemek, gunülemek, gümülemek** (I) **-1, günemek, günnemek** (III), **günülimek, günüllemek, günümek** (I)] Çekememek, kıskanmak. (–Uş. ve çevresi; –Isp. ve ilçeleri; –Ba.; *Ezine –Çkl.; –Brs.; *Emet, Güzelyurt –Kü.; *Söğüt –Bil.; *Sivrihisar, Tokat –Es.; *Gebze, *İzmir –Kc.; –Bo.; –Ist.; *Saranbolu –Zn.; Peşman *Daday –Ks.; –Çkr.; *İskilip –Çr.; –Sn.; –Sm.; *Merzifon –Ama.; *Erbaa, *Zile –To.; *Şebinkarahisar –Gr.; –Kr.; –Ezc.; –Ml.; –Gaz.; –Mr.; *Antakya –Hat.; *Koyulhisar, Palha *Divriği, Telin *Gürün –Sv.; *Boğazlıyan, *Sorgun –Yz.; *Ayaş –Ank.; Köşker –Krş.; *Develi –Ky.; *Avanos

–Nş.; *Bor –Nğ.; *Ereğli, *Ermenek –Kn.; *Ula, Yenice –Mğ.; Hahhaşı –Tk.)
[**gönülemek**] : (–Es.; –Ed.)
[**gunülemek**] : (*Zile –To.; *Çerkeş ve köyleri –Çr.)
[**gümülemek** (I) **-1**] : (Yassıören *Senirkent –Isp.)
[**günemek**] : (*Elbistan –Mr.)
[**günnemek** (III)] : (Romanya göçmenleri –İz.)
[**günülimek**] : (*Ürgüp –Nğ.)
[**günüllemek**] : (*Ünye –Or.; –Sv.)
[**günümek** (I)] : (Duruali *Biga –Çkl.; *Havza –Sm.)

günülimek [→ **günülemek**]

günüllemek [→ **günülemek**]

günümek (I) [→ **günülemek**]

günümek (II) Olmamış meyve dura dura yumuşamak, olmak. (*Mustafa Kemal Paşa –Brs.; –Tk.; Varna, Bulgaristan)

günün burnu [→ **gün burnu** (II)]

günür [→ **günücü**]

günüşlemek Tavuk tüyünü dökmek. (*Simav –Kü.)

günüşük Konuşa gülüşe anlamında kullanılır. (–Gaz.)

günüt [→ **gömük** (I) **-1**]

günüz Gündüz. (*Kandıra –Kc.; *Bayburt, *Sarıkamış, Koyundere *Ahıska –Kr.)

gün üzülmesi Güneş batarken dağ tepelerinde kalan son ışıklar. (Çamurluk *Saimbeyli –Ada.)

gün verdi Berabere kalınılan iskambil ve tavla oyunlarında galibi belli eden son oyun. (–Tr.)

gün vermemek Geçinememek. (İrişli *Sarıkamış –Kr.)

gün yağmuru [**gün yamuru**] Güneş varken yağan iri damlalı yağmur. (Güney *Yeşilova –Brd.; Yukarıseyit *Çal –Dz.; *Edremit –Ba.; *Merzifon köyleri –Ama.; *Kelkit –Gm.; *Afşin ve köyleri –Mr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Mut köyleri, *Anamur –İç.; Karaveliler *Alanya –Ant.; Ceylan, Kaya *Fethiye –Mğ.)
[**gün yamuru**] : (–Çr.)

gün yağşalıyan [→ **gündöndü** (I)]

gün yaka Dağların güneşe bakan tarafı. (İncirli –Brs..)

gün yamuru [→ **gün yağmuru**]

gün yanşalayan [→ **gündöndü** (I)]

gün yavşağı [→ **gündöndü** (I)]

gün yavşalayan [→ **gündöndü** (I)]

günye İnce, bez çuval. (Kerkük)

günyeli Doğu rüzgârı. (Bayat *Emirdağ –Af.; Cumalıkazık –Brs.; Gazel Yakup *Tavşanlı –Kü.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Söğüt –Bil.; Ayvalı *Sivrihisar –Es.; –Mr.; –Ank.)

gün yılımı [**gün yılması**] Güneşin ikindiye doğru inmek üzere olan durumu. (*Gediz –Kü.; *Daday –Ks.)
[**gün yılması**] : (*Sarayköy –Dz.)

gün yılması [→ **gün yılımı**]

gün yufkası Yumurtalı hamurdan yapılan, güneşte kurutulduktan sonra ufalanarak pişirilen yufka. (–Brs.)

güp (I) Küp. (Kısca *Acıpayam –Dz.; *Bornova –İz.)

güp (II) Kağnının ön tarafındaki uzun tahta. (–Nğ.)

güpbük İbibik kuşu. (Alpı –Ada.; *Anamur –İç.)

güpbürdemek Zıplamak, gürültü etmek. (*Bor –Nğ.)

güpçen Küp biçiminde su mahzeni. (Kızıllar, Kılbasan *Karaman –Kn.)

güpdüşen (I) Bir çeşit iri armut. (Çilehane *Reşadiye –To.; *Bor –Nğ.)

güpdüşen (II) Yakarca denilen küçük sinek. (Gölmermere *Akhisar –Mn.; *Ereğli –Kn.; Uzuncaburç *Silifke –İç.)

güpeç Ağzı geniş küçük küp. (Oğuz *Acıpayam, Ovacık *Tavas –Dz.)

güpeli Küpe şeklinde çiçek açan bir bitki. (*Ermenek –Kn.)

güperim Sağlam ve çalışkan kadın. (–Brd.; *Çal –Dz.; Kızılhisar –Ky.; Kaya *Fethiye –Mğ.)

güpleği [→ **gübleği**]

güplek Şiş karınlı, sıska adam. (*Merzifon –Ama.)

güplemek Bir yere çabuk varmak. (*Fethiye –Mğ.)

güpmek Kapaklanmak, düşmek. (*Serik –Ant.)

güptü [→ **gübleği**]

güpür (I) Süprüntü. (*Çerkeş –Çkr.)

güpür (II) Boyanmamış yün ve kıldan dokunmuş kilim. (Durlaz *Ereğli –Kn.)

güpürdemek Atıla atıla koşmak. (Çığrı *Dinar –Af.; *Şarkîkaraağaç, *Gelendost –Isp.; –Brd.; Oğuz *Acıpayam, Honaz –Dz.; *Kandıra –Kc.; *Nizip –Gaz.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Bor –Nğ.; Gargara *Ermenek –Kn.; *Kozan –Ada.; *Mersin köyleri, *Anamur –İç.; *Fethiye –Mğ.)

güpürdeyip durmak Yerli yersiz herkese çıkışmak. (*Ermenek –Kn.)

güpüredek Çabucak, gürültü yaparak : *Dayak yiyeceğini anlayınca güpüredek gitti.* (Ceylan *Fethiye –Mğ.)

güpürtü [→ **gübürtü**]

gür (I) [**gübüz, gürempe, gürlük** (I) **-1, gürüz** (I) **-1, gürüzlüg, gürüzlük**] Çalılık, ormanlık. (Bayat *Emirdağ –Af.; *Eğridir –Isp.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; –İz.; Yeniköy –Ba.; Gölcük *Bayramiç –Çkl.; Şeyhler *Ulubey, *Bayadı –Or.; *Kelkit –Gm.; Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Kozan –Ada.; Boztepe *Serik, Güzelsu –Ant.; Yerkesik –Mğ.)

[**gübüz**] : (Kırıstan *Tarsus –İç.)

[**gürempe**] : (Çığrı *Dinar –Af.)

[**gürlük** (I) **-1**] : (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç, Güney *Yeşilova –Brd.; Oğuz *Acıpayam –Dz.; Eymir *Bozdoğan –Ay.; *Bergama –İz.; *Susurluk –Ba.; İncirli –Bil.; Sarmaşık *Fatsa –Or.; *Saray, *Malkara –Tk.)

[**gürüz** (I) **-1**] : (Cebel –Isp.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Çerkeş –Çkr.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; Tahanlı *Mersin –İç.)

[**gürüzlüg**] : (–Brd.)

[**gürüzlük**] : (Çığrı *Dinar –Af.; *Eğridir ve köyleri –Isp.; –Brd.; Mahmutbeyli *Kavak –Sm.)

gür (II) **1.** [→ **gürüz** (I) **-3**] **2.** Kesilmiş ağacın sürgünü. (Çanıllı *Ayaş –Ank.)

gürbe (I) Tahıl ambarı. (Kadıçiftliği –Ist.)

gürbe (II) **1.** Büyük küp. *Kemal Paşa, Armutlu –İz.; *Akhisar –Mn.; *Simav –Kü.; –Ist.) **2.** İki kulplu ya da kulpsuz çömlek. (Yukarıkızılca *Bergama –İz.; *Turgutlu –Mn.; *Emet –Kü.)

gürcüce [**gürçüce**] Çerkes tavuğu yemeği. (Alaçam *Bafra, Terme *Çarşamba –Sm.)

[**gürçüce**] : (*Tirebolu –Gr.)

gürcümek [→ **gürdükmek**]

gürçüce [→ **gürcüce**]

gürdare Kurdele. (Aliköy *Çaycuma –Zn.)
gürde Ferace. (Darıca *Gebze –Ko.; *Elmalı –Ant.)
gürdeğe gelmek [→ **gürdükmek**]
gürdek (I) Yeşillik. (Bayadı –Or.)
gürdek (II) Birdenbire anlamında kullanılır : *Yağmur gürdek geldi.* (Güney *Yeşilova –Brd.)
gürdel Keşkek karıştırmağa yarayan kepçe. (*Ulubey –Or.)
gürdenk Yığınlardan deste indirmek için kullanılan ucu çatallı ağaç. (*Torbalı –İz.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gürdü [→ **gürdük** (I) **-1**]
gürdügmeg [→ **gürdükmek**]
gürdüğe gelmek [→ **gürdükmek**]
gürdük (I) [**gürdü, gürdükmüş**] **1.** Hayvanlarda çiftleşme zamanı. (Darıveren *Acıpayam –Dz.; Kızılkeçi –Çkl.; *Orhaneli –Brs.; –Çr.; *Ayaş, Kıbrıscık –Ank.)
[**gürdü**] : (Doma *İnegöl –Brs.)
[**gürdükmüş**] : (Belevi –Dz.; Orhaniye *Marmaris –Mğ.)
2. Çiftleşmek isteyen kedi. (Darıveren *Acıpayam, *Çal –Dz.; Bakacak –Ba.; Yerkesik –Mğ.) **3.** Yaban ördeğinin kuluçkaya yatma zamanı. (*Tirebolu –Gr.)
gürdük (II) Hoppa, isterik kadın. (Eymir *Bozdoğan –Ay.)
gürdük (III) Ağaç yapraklarında ve bitkilerde olan ve kaşıntı yapan küçük böcek. (–Ada.; Namrun *Tarsus –İç.)
gürdük (IV) Kısa boylu. (Afşar aşireti *Pazarören, *Pınarbaşı –Ky.)
gürdüklemek [→ **gürdükmek**]
gürdükmek [**gürcümek, gürdeğe gelmek, gürdügmeg, gürdüğe gelmek, gürdüklemek, gürdümek** (II)] Kediler çiftleşmek istemek, kızışmak. (*Bolvadin, *Sandıklı –Af.; –Brd.; Honaz, Darıveren *Acıpayam, *Çal –Dz.; Sürez *Bozdoğan –Ay.; –Ba.; –Kü.; –Brs.; İğneciler *Mudurnu –Bo.; *Ilgın –Kn.; Bağyaka *Finike –Ant.; *Fethiye köyleri, *Milas, Yerkesik –Mğ.)
[**gürcümek**] : (Mormat *Ezine –Çkl.; *Yukarıkale, *Koyulhisar –Sv.; Yerkesik –Mğ.)
[**gürdeğe gelmek**] : (Hortu *Sivrihisar –Es.; *Düzce –Bo.; –Çkl.; Yerkesik –Mğ.)
[**gürdügmek**] : (–Brd.)
[**gürdüğe gelmek**] : (*Düzce –Bo.)
[**gürdüklemek**] : (*Çorlu –Tk.)
[**gürdümek** (II)] : (Yenice –Mğ.)
gürdükmüş [→ **gürdük** (I) **-1**]
gürdümek (I) Kuvvetlenmek. (Belen *Bodrum –Mğ.)
gürdümek (II) [→ **gürdükmek**]
güre (I) [**güresek**] **1.** Çiftleşmek isteyen kısrak, dişi eşek. (*Şarkîkaraağaç, *Gelendost –Isp.; Dadıç –Bo.; *İskilip, –Çr.; Çoran –Ama.; Sulusaray –To.; *Gemerek –Sv.; Demirli *Çiçekdağ, *Kaman –Krş.; –Ky.; Salkuma, *Pınarbaşı, *Bünyan –Ky.; *Bor –Nğ.; Haşhaşı *Bozkır, *Ereğli, *Zile, Gargara *Ermenek –Kn.; *Silifke, Civanyaylağı *Mersin –İç.; Akçaalan *Bodrum –Mğ.)
[**güresek**] : (Gelegermi *Senirkent –Isp.)
2. Bir yaşından üç yaşına kadar olan taylara verilen ad. (Bayat *Emirdağ –Af.; *Eğridir –Isp.; Kızılcaören –Kü.; Çukurhisar *Söğüt –Bil.; Kaymaz *Sivrihisar, Tokat

–Es.; –Ist.; Kirpe *Safranbolu –Zn.; Güney *Araç –Ks.; –Çkr.; *Polatlı, *Beypazarı, *Nallıhan, Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Zincidere –Ky.; *Karaman, *Sille, *Çumra, *Hadım –Kn.; –Ant.; Kapıkırı *Milas –Mğ.) **3.** Küçük kulaklı koyun ve keçi. (*Maçka –Tr.)

güre (II) [**güreli** (II), **gürevin**] **1.** Kuvvetli, dinç. (–Brd.; Kınık, *Kırkağaç –Mn.; *Çorlu –Tk.; *Lüleburgaz –Krk.)

[**güreli** (II)] **:** (Genezin *Avanos –Nş.; *Bor –Nğ.)

[**gürevin**] **:** (–Kn.)

2. Çekingen, korkak, ürkek. (İshaklı, Çığrı *Dinar –Af.; Kavak *Yeşilova –Brd.; *Çal, Sarayköy *Çivril, Honaz –Dz.; Haydere, Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Kuşadası, –Ay.; *Torbalı, *Tire –İz.; *Salihli, *Alaşehir, Sancaklıboz, İğdecik –Mn.; *Savaştepe, Yeniköy –Ba.; Tavaklı *Ezine –Çkl.; Alayunt –Kü.; –Ist.; –Sm.; –Kn.; *Ula, Kabaağaç *Fethiye, Yerkesik –Mğ.) **3.** Soğukkanlı. (*Kuşadası –Ay.)

güre (III) Verimli olmayan toprak, mera. (Elifli *Bayındır –İz.; –Çkl.; –Ed.)

güre (IV) Sık, gür : *Çayırın güre yerine yaslandım.* (–Ed.)

güre (V) Uzak. (*Boyabat –Sn.)

güre (VI) Hemen yapılıp bozulabilen, basit ocak. (Topkapı –Ist.)

güre (VII) Yabancı olan, alışmamış olan. (*Manyas –Ba.)

güre (VIII) Hiç bağlanmamış serbestçe gezmiş ürkek, azgın hayvan. (*Dinar –Af.; –Brd.)

gürebe [→ **gurebi**]

gürebi [→ **gurebi**]

güref [→ **gürem**]

gürel (I) [→ **gülü** (I) **-1**]

gürel (II) Maviye yakın koyu bir renk. (Gâvurdağı Yörükleri –Mr.)

gürelemek (I) Yığılmak. (Yerkesik –Mğ.)

gürelemek (II) Canlanmak, hareketlenmek (keklik için). (Kapıdere *Elbistan –Mr.)

gürelemek (III) Bir şeyi kaldırıp atmak. (*İskilip –Çr.)

gürelemek (IV) Eşek, kısrak çiftleşmek istemek. (–Nğ.)

gürelenmek (I) **1.** Yabanîleşmek, vahşileşmek. (Paşayiğit *Keşan –Ed.) **2.** Yavaş yavaş alışkanlığını kaybetmek. (–El.)

güreli (I) [→ **gurebi**]

güreli (II) [→ **güre** (II) **-1**]

gürelik 1. Taşkınlık. (*Lapseki –Çkl.) **2.** Aşırı istek. (*Bor –Nğ.)

gürelmek Çoğalmak. (*Çal –Dz.; Ilıcaksu *İnegöl –Brs.)

gürem [**güref**] Küme, sürü, kafile. (Tokat –Es.; *Şebinkarahisar –Gr.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)

[**güref**] **:** (Karkıncık *Artova –To.; –Tr.)

güremek (I) Beşiği ya da salıncağı sallamak. (*Erciş –Vn.)

güremek (II) **1.** [→ **güre olmak** (II)] **2.** Dişi hayvan döllenmek. (*Sandıklı –Af.)

gürempe [→ **gür** (I)]

güren (I) [**giren** (II), **giren iğdesi, gören** (I)] **1.** Kızılcık. (–Uş.; *Çal –Dz.; *Gediz, *Simav –Kü.; Yeniceköy *Ödemiş, *Bayındır –İz.; Yatağan *Akhisar –Mn.; *Yeşilköy –Ist.; *Bulancak –Gr.; –Gaz.)

[**giren** (II)] **:** (–Bo.; *Geyve –Sk.; *Merzifon –Ama.; –To.)

[**giren iğdesi**] : (Taşkapı *Bolvadin –Af.)
[**gören** (I)] : (Tepuk, Büyükçekmece –Ist.; –Ama.)
2. Kızılcık suyu ile yapılan tarhana. (–Kü.; –Es.)
güren (II) Sürü. (–Ist.)
güren (III) Kalabalık. (*Bodrum –Mğ.)
güren (IV) [→ **gülü** (I) **-1**]
güre olmak (I) Toprak ekilecek duruma gelmek. (*Bünyan –Ky.)
güre olmak (II) [**güremek** (II) **-1**] At ve eşek çiftleşmek istemek. (Ömerhacılı *Kaman –Krş.; *Ermenek –Kn.; Karadirlik *Tarsus –İç.)
[**güremek** (II) **-1**] : (*Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.)
gürepe [→ **gürebi**]
güresek [→ **güre** (I) **-1**]
gürevin [→ **güre** (II) **-1**]
güreybe Un şeker ve yağla yapılan kurabiye. (*Antakya –Hat.)
gürez [→ **gülü** (I) **-1**]
gürg [→ **gurk**]
gürgekün Salı. (Başhöyük *Kadınhanı –Kn.)
gür gitmek Anlayamamak. (Bolman –Or.)
gürgülü Saf, güzel. (–Sv.; –Kn.)
gür gür (I) Sık sık, sürekli. (Oğuz *Acıpayam –Dz.)
gürgür (II) Hindi. (Ömerli *Çarşamba –Sm.)
gürgürbaba Gök gürültüsü. (*Düzce –Bo.)
gürgüre Yüksek yerden dökülen su, çağlayan. (*Doğubayazıt –Ağ.)
gürgüt (I) Keçilerin tüylerinin dibinde bulunan ve tarakta kalan kısa, ince kıllar. (Çığrı *Dinar –Af.; *Uluborlu –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Honaz –Dz.; Viranköy –Kü.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
gürgüt (II) Damların üzerine dökülen toprak. (Cebel *Eğridir –Isp.; Atlas *Sivrihisar –Es.)
gürik [→ **güdül** (II) **-2**]
gürk [→ **gurk**]
gürklemek [→ **gurk olmak**]
gürkük [→ **gurk**]
gürledek [→ **görredek**]
gürlegen [→ **gürlek** (I) **-1**]
gürlek (I) [**güldürdek** (I), **gülleyük, gümbirik, gümbüldek, gümbürdek** (II), **gürlegen, gürleyik** (II)] **1.** Çağlayan. (Ürküt *Sandıklı –Af.; *Gelendost, *Şarkîkaraağaç –Isp.; *Edremit, *Burhaniye –Ba.; Alanos –Sm.; *Bünyan –Ky.)
[**güldürdek** (I)] : (Körküler *Yalvaç –Isp.; Telin *Gürün –Sv.; Çukurköy *Hamza –Ed.)
[**gülleyük**] : (*Merzifon –Ama.)
[**gümbirik**] : (Harşıt *Torul –Gm.)
[**gümbüldek**] : (Işıklı *Çivril –Dz.; –Çr.)
[**gümbürdek** (II)] : (*Çekirge –Bo.; Banarlı –Tk.)
[**gürlegen**] : (–Çr.; Kelgin *Develi –Ky.)
[**gürleyik** (II)] : (–Ist.; *Gölköy –Or.; Rumeli göçmenleri, Hacıköy –Ed.) **2.** Coşkun, bol (su için): *Gürlek su.* (*Bor –Ng.) **3.** Gür (ses, vb. şeyler için). (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
gürlek (II) **1.** Atılgan, mert. (Yeniköy –Ba.; –Yz.) **2.** Neşeli. (–Yz.)
gürlek (III) Yayık. (Gündoğdu –Brs.)
gürlemek (I) **1.** Anlatmak, söylemek. (Tokat –Es.; *Osmaniye, Yukarıkarderesi *Bahçe –Ada.) **2.** Bir kimsenin üzerine yürüyerek bağır-

mak, azarlamak. (Baklan *Çal –Dz.; Demirkapı *Susurluk –Ba.; –Rz.; *Nizip –Gaz.; *Antakya –Hat.; –Nğ.) **3.** Neşelenmek. (Mapaceri, –Rz.)

gürlemek (II) Ateş alevle, hızla yanmak. (*Antakya –Hat.)

gürlemek (III) Çağlamak, su gürül gürül akmak. (*Bor –Nğ.)

gürlen Çömlek, iki kulplu ağzı geniş yağ testisi. (*Acıpayam ve köyleri –Dz.; –Mğ. ilçe ve köyleri.)

gürlevi Sulak ve gür çalılık yer. (Taşağıl –Ant.)

gürlevik Yer altında akan suyun sesi. (Yenisu –İç.)

gürleyik (I) **1.** Serçe. (Kösten, Honaz –Dz.; *Kadıköy –Ist.) **2.** Kahverenkli tüylü, sebze tohumlarını eşeleyen bir kuş. (Gerze *Devrek –Zn.)

gürleyik (I) [→ **gürlek** (I) **-1**]

gürlük (I) **1.** [→ **gür** (I)] **2.** Yabanî ot ve dikenlik yerler. (Gündoğdu –Brs.; Ceylan *Lüleburgaz –Krk.; Şumnu –Bulgaristan)

gürlük (II) Mutluluk. (*Akyazı –Sk.; *Bor, –Nğ.)

gürlük (III) Bolluk. (*Bor –Nğ.)

gürlük (IV) Birini kızdıracak bir işte bulunma. (*Lapseki –Çkl.)

gürmük Yumruk. (Babik *Pütürge –Ml.)

gürnek [**gürneş, gürney**] Sıcağın etkisiyle koyunların bir araya toplanıp başlarının birbirlerinin altına sokarak dinlenme durumu : *Davar gürnekte.* (Büyükkabaca *Senirkent –Isp.; Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Seyitgazi –Es.; Haşhaşı –Ezc.; Apturrahmanlar *Serik –Ant.)

[**gürneş**] : (Karkıncık *Artova –To.; *Refahiye –Ezc.; Deliktaş *Kangal, *Şarkışla, Yukarık *Koyulhisar –Sv.)

[**gürney**] : (Karamanlı *Tefenni –Brd.)

gürnemek [**gürneşmek**] Koyunlar sıcakta birbirinin gölgesine başını uzatarak yatmak, dinlenmek. (Uluğbey *Senirkent –Isp.; Sala –Brd.; *Acıpayam –Dz.; Kızılcaören –Kü.)

[**gürneşmek**] : (Darıveren *Acıpayam –Dz.)

gürneş [→ **gürnek**]

gürneşmek [→ **gürnemek**]

gürney [→ **gürnek**]

güröy **1.** Rehin, karşılık, (İrişli, Bayburt *Sarıkamış, *Arpaçay –Kr.) **2.** Adak. (İrişli, Bayburt,* Sarıkamış –Kr.)

gürpdüşen Bir çeşit sivrisinek. (–Kn.)

gürpedek [**görpedek, gurpede, gurpedek, gürpeden**] Birdenbire, ansızın. (Tokat –Es.; *Tirebolu –Gr.; Gargara *Ermenek –Kn.)

[**görpedek**] : (–Or. ve çevresi; –Gaz.; –Sv.; Mühye –Ank.)

[**gurpede**] : (*Silifke –İç.)

[**gurpedek**] : (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.; *Silifke –İç.)

[**gürpeden**] : (–Sm.; *Bor –Nğ.)

gürpeden [→ **gürpedek**]

gürredek [→ **görredek**]

gürs [**gürüs** (I)] Rüzgârın sürüklediği kar yığını. (Çandırlar köyü –Ada.)

[**gürüs** (I)] : (*Çal –Dz.)

gürsoluk Nefes nefese olmayı anlatır : *Gürsolukta geldim.* (*Acıpayam –Dz.)

gürt atmak Söz atmak : *Birbirlerine gürt atarken kavga çıkarmışlar.* (İshaklı *Bolvadin –Af.)

gürtük Çukurlara toplanmış kar : *Gürtükler daha erimemiş.* (Emirler *Balâ –Ank.)

gürtün At ve eşek semeri. (Hisarcık –Ky.)

gürü 1. [→ **gündük -1**] **2.** Bir yaşındaki kısrak. (Karatepeli aşireti –Ada.)

gürüdek Bir çeşit tavuk hastalığı. (Yenicuma *Ayancık –Sn.)

gürüf gürüf Sürü sürü, alay alay. (Gelegermi *Yalvaç –Isp.; *Merzifon köyleri –Ama.; –Kn.)

gürük (I) [**gürüs** (II), **gürüş**] **1.** Küçük kulaklı koyun, keçi ve kuzu. (Karkıncık *Artova –To.; *Afşin ve köyleri –Ama.; Vazıldan *Divriği, Çepni, Alakilise *Gemerek, Zara –Sv.; Tuzhisar *Bünyan –Ky.; *Kadirli –Ada.)
[**gürüs** (II)]: (Ağlı *Küre –Ks.; Karkıncık *Artova –To.; Hacılyas *Koyulhisar, Karayün *Hafik –Sv.)
[**gürüş**] : (İncesu *Sungurlu –Çr.) **2.** Eşek. (–Mğ.) **3.** Boynuzsuz öküz. (*Lapseki –Çkl.)

gürük (II) Kılçıksız buğday. (Karayün *Hafik –Sv.)

gürük (III) Fıtıklı adam. (Kargı *Tosya –Ks.)

gürülböcü İpek böceği. (Hacılyas *Koyulhisar –Sv.)

gürültmek Üşümekten tüyler diken diken olmak. (Çkr.)

gürüme [→ **görümlük -1**]

gürün Hayvanların su içtiği yalak, oluk. (Çamköy –To.)

gürüs (I) [→ **gürs**]

gürüs (II) [→ **gürük** (I) **-1**]

gürüş [→ **gürük** (I) **-1**]

gürüz (I) [**gür** (II) **-1**] **1.** [→ **gür** (I)] **2.** Ormanda yeni yetişen çam filizleri. (*Bayındır –İz.) **3.** Yabanî gül, böğürtlen. (Şabanözü *Polatlı –Ank.; Bahçeli *Bor –Nğ.)
[**gür** (II) **-1**] : (*Sarayköy –Dz.; *Bozdoğan, Hacıbeyli –Ay.; *Ayaş –Ank.)

gürüz (II) [**guz** (V), **guzik, guzuk, guzzık, guzzik, güz** (III), **güzük, güzzük**] Kambur. (Kirpe *Safranbolu –Zn.)
[**guz** (V)] : (*Nazimiye –Tn.)
[**guzik**] : (–Brs.)
[**guzuk**] : (*Erciş –Vn.)
[**guzzık**] : (–Ezm.)
[**guzzik**] : (Cinis *Aşkale –Ezm.; *Ağın, *Keban, Kesirik –El.; *Arapkir –Ml.)
[**güz** (III)] : (–Sn.)
[**güzük**] : (Harput –El.)
[**güzzük**] : (–El.)

gürüz (III) Palavra. (*Mut köyleri –İç.)

gürüzlüg [→ **gür** (I)]

gürüzlük [→ **gür** (I)]

gürz Yaraları iyileştirmekte kullanılan iri yapraklı bir ot. (–Ist.)

gürze [**güvbe, güvlek -1**] Ağaçtan yapılan su kabı. (Muhara *Şebinkarahisar –Gr.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)
[**güvbe**] : (–Ks.)
[**güvlek -1**] : (–Ank.)

güsgüdelek Kısa, şişman, bodur. (*Antakya –Hat.)

güspe (I) Ağaç sakızı. (*Kemal Paşa –İz.)

güspe (II) Hayvan yemi. (*Lapseki –Çkl.)

güssül 1. Çatı. (*Manavgat –Ant.) **2.** Beşik örtüsü denilen damların ortasına konan, uzun ağacın dayandığı iki baştaki babalar. (Güzelsu *Akseki –Ant.)

güsüm (I) [→ **güzem** (II)]

güsüm (II) Sürünün önünde giden koç, teke. (*Bornova –İz.)

güşane [→ **güşene -1**]

güşene [güşane] 1. Tencere. (Sivermezköyü *Aziziye –Af.; –Ank.)
[güşane] : (*Düzce –Bo.; –Krş.)
2. Küçük bakır tabak. (–Ama.)
güşne Burçak. (–Ml.; *Kilis –Gaz.)
güşüm etmek Düşünmek, merak etmek. (–Ada.)
güt Ümit, emel, gaye. (–Ada.; Yerkesik –Mğ.)
gütcü Sığır sürüsü. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)
gütçek [gütçük] Çocuklar için yapılan türlü biçimde küçük ekmek. (Bayat *Emirdağ –Af.; –Bo.)
[gütçük] : (Bayat *Emirdağ –Af.; –Bo.)
gütçük [→ **gütçek**]
gütkü [→ **güdemek** (I)]
gütlekçi [→ **güden** (I)]
gütlez Şişman (kimse). (–Ky.)
gütmek (I) **[güdermek** (I), **güdmek** (I)] Hayvan otlatmak. (*Banaz –Uş.; *Atabey –Isp.; Karamanlı *Tefenni –Brd.; Honaz, Çöplü *Çivril –Dz.; *Bornova, *Foça –İz.; *Demirci –Mn.; *Edremit –Ba.; Alayunt –Kü.; –Sn.; –Or.; *Göksun –Mr.; Eşke *Divriği –Sv.; *Elmadağ –Ank.; *Pınarbaşı, *Bünyan, *İncesu –Ky.; Erenyaka *Akseki –Ant.; *Marmaris –Mğ.)
[güdermek (I)] : (–Ant.)
[güdmek (I)] : (Körküler *Yalvaç –Isp.; Çeltek *Yeşilova –Brd.; Ovacık *Tavas –Dz.; Almus –To.; *Pınarbaşı –Ky.; Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Kaş –Ant.)
gütmek (II) Gözetlemek, bir işi ya da düşünceyi izlemek. (Sürez *Bozdoğan –Ay.; *Bornova –İz.; *Düzce –Bo.; *Ünye –Or.; –Sv.; –Ank.; Çiftepınar *Mersin –İç.)
gütrüm Kötürüm. (*Maçka –Tr.)
güttekci [→ **güden** (I)]
gütteyci [→ **güden** (I)]
güttürü Ökse. (*Bayramiç –Çkl.)
güül Kıvrılmış bez. (–To.)
güünekli Bol, çok (yağmur ve sel için). (Şumnu, Bulgaristan)
güva [→ **güve** (I)]
güvbe [→ **gürze**]
güve (I) **[göveği, güva, güvegi, güyae, güyo]** Damat, güveyi. (*Kandıra –Kc.; *Akçaşehir –Bo.; Hasanoğlan –Ank.)
[göveği] : (*Bornova –İz.)
[güva] : (–Yz.)
[güvegi] : (Kesirik –El.)
[güyae] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)
[güyo] : (Peşman *Daday –Ks.; Kuzköy *Ünye, *Gölköy –Or.)
güve (II) Güneş görmeyen yer. (–Sn.)
güvebe [→ **güvegen**]
güvegen [güvebe, güveğen, güvelek (II), **güven** (III), **güvenek, güvengil, güveyin -2]** Böğelek sineği. (Ağlı *Küre –Ks.; Eldirek *Fethiye –Mğ.)
[güvebe] : (Ağlı *Küre –Ks.)
[güveğen] : (Bozhüyük *Göksun –Mr.; –Ada.)
[güvelek (II)] : (Çandır *Sütçüler –Isp.; *Kartal –Ist.)
[güven (III)] : (Çandır *Sütçüler –Isp.; Hadım *Çal –Dz.)
[güvenek] : (Bayadı –Or.)
[güvengil] : (Tuzhisar *Bünyan –Ky.)
[güveyin -2] : (Şabanözü *Polatlı –Ank.)
güvegi [→ **güve** (I)]
güveğen [→ **güvegen**]
güveğibaşı Düğün günü güveğinin yakın akrabalarından birinin verdiği akşam yemeği. (*Bor –Ng.)

güveğikömü Kürek ile boğaz ve gerdana yakın yerden yapılan pastırma. (–Ky.)

güveğilik Güveği için yaptırılan elbise ve çamaşır. (*Bor –Nğ.)

güveğiönü [**güyāeönü**] **1.** Düğün gecesi gelin tarafından gönderilen tatlı ve yemek. (*Vezirköprü –Sm.) [**güyāeönü**] : (*Merzifon ve köyleri –Ama.)

2. Zifaf gecesi güveyinin arkadaşlarına verdiği özel yemek. (–Çr.)

güvek [→ **gügek -1**]

güvel Ördek. (Tekerahma *Gürün –Sv.; Soygeçit –Ada.)

güveldek [→ **güvelek** (III)]

güvelden Kurutulmuş yeşil fasulye. (Bilânköy –Ada.)

güvelek (I) **1.** Dibi geniş üstü dar yağ kutusu. (*Düzce –Bo.) **2.** [→ **göylek** (II)]

güvelek (II) [→ **güvegen**]

güvelek (III) [**göylek** (I), **güveldek**] Ağaçlarda biten asalak bitki, burç. (*Uluborlu –Isp.; *Avanos, Temenni *Ürgüp –Nş.) [**göylek** (I)] : (Bayat *Emirdağ –Af.) [**güveldek**] : (Bozhüyük *Göksun –Mr.; *Kadirli –Ada.)

güveleme (I) İshal. (İğneciler *Mudurnu –Bo.)

güveleme (II) Düğünde cuma gecesi dostlarından birinin damada ve arkadaşlarına verdiği yemek. (–Nğ.)

güvem (I) Bir çeşit yabanî erik. (Demirkapı *Susurluk –Ba.; *Sivrihisar –Es.; –Ist.; –Rz.; –Kr.; Zara –Sv.; Hamitli *Uzunköprü –Ed.; *Lüleburgaz –Krk.)

güvem (II) Yeşillik, çayır. (Başköy –Ks.; *Avanos –Nş.)

güvem olmak Fazla gübre yüzünden sebze dal budak salmak, birdenbire büyümek. (*Ünye –Or.)

güven (I) Yabanî vişne. (*Şabanözü, *Polatlı –Ank.)

güven (II) Sevinç, mutluluk : *Mektubunu okuyunca ne kadar güvendim.* (–Çr.)

güven (III) [→ **güvegen**]

güven (IV) [→ **göven** (II)]

güvenç (I) Sevinçli : *Bu gün pek güvençsin.* (Çığrı *Dinar –Af.; Uluğbey *Senirkent –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; Seyit *Çal, Darıveren *Acıpayam, Honaz –Dz.; Sivrikese *Havza –Sm.)

güvenç (II) Dayanak, arka, yardım. (Eymir *Bozdoğan –Ay.; –Ba.; *Sarıyer –Ist.; *Şebinkarahisar, Bağlıca *Ardanuç –Ar.; *Akseki –Ant.; *Fethiye, Yerkesik –Mğ.)

güvençe (I) Bir çeşit rakı. (–Brs. ve çevresi)

güvençe (II) [→ **güvende**]

güvende [**güvençe** (III)] Kötü yola düşen kadın. (–Ba.; –Brs.; *Kandıra –Kc.; Çavuşköy *Babaeski, Evrensekiz *Lüleburgaz, *Vize –Krk.; *Malkara, *Saray –Tk.) [**güvençe** (II)] : (*Uzunköprü –Ed.)

güvende olmak Sevinmek : *Çocuk oyuncağı görünce güvende oldu.* (*Beyoğlu –Ist.)

güvendik Birisine sığınarak meydan okuma. (Çöplü *Çivril –Dz.; *İzmit –Kc.; –Rz.; Bağlıca *Ardanuç –Ar.)

güvenek [→ **güvegen**]

güvengil [→ **güvegen**]

güvenk Kadın ve erkeklerin beraber oynadıkları bar oyunu. (*Erciş –Vn.)

güvenmek 1. Sevinmek. (–Isp.; Narlıdere *Buldan, Darıveren *Acıpayam –Dz.; *Bartın, *Safranbolu –Zn.; –Çkr.; *Havza –Sm.; Sarayözü, Ezinepazarı –Ama.; –El.) **2.** Ümit etmek. (*Akyazı –Sk.)

güve otu Naftalin. (Ağın *Keban –El.)

güver [→ **göğer** (I)]

güvercinboynu Yeşil, mavi ve pembe arasında yanar döner renk. (Palu –El.)

güvercin taklası Arkaları birbirine dönük elleri dizlerinde olarak eğilen dört çocuk üzerinden perende atarak geçilen bir çocuk oyunu. (*Merzifon –Ama.)

güvere Büyük su tulumu. (Tılfar –Gaz.)

güveri (I) Sebze bahçesinde ve bostanda yetişen ürünler. (Nilüfer –Brs.)

güveri (II) Yeşil. (–Ba.)

güveriye Aşar zamanı meyve ve ürünler için alınan para. (*Akyazı –Sk.)

güvermek (I) **1.** [→ **göğermek** (I)] **2.** [→ **gövermek** (I) **-2**]

güvermek (II) Yorgunluktan yüz morarmak. (Uruş *Beypazarı –Ank.; –Krş.)

güvermek (III) [**guvermek** (I)] Bırakmak, salmak. (–Çkl.) [**guvermek** (I)]: (Gökdere *Akdağmadeni –Yz.)

güvermek (IV) [**güvremek**] Gevremek. (*Akyazı –Sk.) [**güvremek**] : (–Af.)

güvermek (V) Yiyecek bozulmak. (*Şebinkarahisar –Gm.)

güverti [→ **göğerti** (I)]

güvertme Sonbaharda ekilen ekin. (İçerenköy –Ist.; Parak *Alucra, *Şebinkarahisar –Gm.)

güveseklemek İnek ve manda çiftleşmek istemek. (*Kandıra –Kc.)

güveş (I) Öpücük. (Emircekirazyaylağı *Gerede –Bo.)

güveş (II) Çirkin. (*Silifke –İç.)

güvet (I) Yeni doğuran kadın için yapılan yemek. (Üçhanlar *Kavak –Sm.)

güvet (II) Çitten örülmüş duvarların köşesi. (Başlamış *Dörtyol –Hat.)

güve tutmak İçine dert olmak. (–To.)

güvey değişmek Güvey, tıraştan sonra gelin tarafından gönderilen elbiseyi giymek. (–Tr.)

güvey eğlenmesi Güvey hamamında yapılan eğlence. (–Nğ.)

güveyen Hayvanlara dadanan bir çeşit sinek. (–Ks. ve çevresi)

güvey gezdirmek Sağdıç güveyi hamamdan sonra kırda gezdirmek. (–Ml.)

güveygi Boz renkte çürük taş. (Genç –Bn.)

güveyi donatmak [güveyi düzmek] Damadı giydirme töreni. (–Ama.) [**güveyi düzmek**] : (Yarıkkaya *Yalvaç –Isp.)

güveyi düzmek [→ **güveyi donatmak**]

güveyin 1. Arının ilk yavrusu. (*Şebinkarahisar –Gm.) **2.** [→ **güvegen**]

güvey seyranı Güveyin arkadaşlarıyla kırda gezmesi. (–Hat.)

güvez (I) **1.** [→ **gövezi -1**] **2.** Yeşil ile mor arası bir renk. (–Mn.; Gündoğdu *Biga –Çkl.; –Sn.; –Çr.)

güvez (II) Sabırsız, aç gözlü insan. (*Kandıra –Kc.; Karkıncık *Artova –To.; *Alucra –Gm.; *Koyulhisar, –Sv.)

güvezi [→ **gövezi -1**]

güvlek 1. [→ **gürze**] **2.** Ağaçtan kulplu ya da kulpsuz bakraç. (–Bo.;

Ağlı *Küre, –Ks.; –Çkr.; *Çerkeş –Çr.; *Boyabat, *Gerze –Sn.; –Ml.; –Kn.) **3.** Kapaklı yağ kutusu. (–Bo.; –Çkr.) **4.** İki teneke tahıl. (Aslanköy, Tahanlı *Mersin –İç.)

güvmek 1. [→ **güymek** (I)] **2.** Ümit etmek : *Hasanın bugün geleceğini güvüyordum.* (–Gm.) **3.** Emin olmak, içi rahat etmek. (Güvenç –Kn.)

güvremek [→ **güvermek** (IV)]

güvü Gölge. (Bostancıl, Korucuk –Sn.)

güvüç Pelit meyvesi. (Ezinepazarı –Ama.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

güvül [**güvülkuşu**] İpekböceği. (Gölköy *Lapseki –Çkl.)

[**güvülkuşu**] : (–Mğ.)

güvüldemek [→ **güğüldemek**]

güvül gömlek Ham ipekten dokunmuş iç gömleği. (*Sarayköy ve köyleri –Dz.)

güvülkuşu [→ **güvül**]

güvüm [→ **güvüşlük**]

güvürdemek [→ **güğüldemek**]

güvüşlük [**güvüm**] Sabır, tahammül. (*İncesu –Ky.)

[**güvüm**] : (Eşke *Divriği –Sv.)

güy [→ **güz** (I)]

güyāe [→ **güve** (I)]

güyāeönü [→ **güveğiönü**]

güye Güve. (*Mersin –İç.)

güyeç Güveç, toprak kap. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

güyelek İçine yağ konan tahta kutu. (*Çerkeş –Çkr.)

güyenmek 1. Kül olmak. (Şabanözü *Polatlı –Ank.) **2.** Hiç olmak. (Şabanözü *Polatlı –Ank.)

güyer 1. Su yolu, ark. (*Darende –Ml.) **2.** Suyun aktığı delik, musluk takılan yer. (–Ank.)

güyesi [→ **göğerti** (I)]

güygü [→ **güzgü**]

güyi Saçak altı. (–Sn.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

güylek (I) **1.** Ağaç kova. (*Düzce –Bo.) **2.** Kapaklı bakraç. (*Düzce –Bo.)

güylek (II) Bir tahıl ölçeği, kile. (*Bor –Nğ.; –Ada.)

güylek cevizi İri taneli ceviz. (*Bor –Nğ.)

güylekçi Pazarda tahıl ölçmekle görevli kimse. (*Bor –Nğ.)

güylüç Su kaynağı. (–Zn.; Yukarıkale *Koyulhisar –Sv.)

güymek (I) [**güğmek, güğümek** (II), **güvmek -1**] Dayanmak, beklemek. sabretmek. (*Şarkîkaraağaç, *Gelendost –Isp.; Güney *Yeşilova –Brd.; –İz.; *Susurluk –Ba.; *Lapseki –Çkl.; –El.; Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.; *Bor –Nğ.; *Ermenek –Kn.; *Mut –İç.; *Lüleburgaz –Krk.; *Saray –Tk.)

[**güğmek**] : (Zeamet –Ada.)

[**güğümek** (II)] : (Yılanlı *Eğridir –Isp.)

[**güvmek -1**] : (Uluşiran *Şiran –Gm.; –Ezc.; –Kn.; –Sv.)

güymek (II) Yemek fazla pişmekten hafif yanık kokmak. (–Nğ.)

güynümek Meyveler olmak. (Güney *Yeşilova –Brd.; –İz.; *Susurluk –Ba.; *Lapseki –Çkl.; –El.; *Lüleburgaz –Krk.)

güyo [→ **güve**]

güyük (I) Kovuk, oyuk. (*Şarkîkaraağaç –Isp.)

güyük (II) İçi boş ceviz. (*İskilip –Çr.)

güyümsüz Sabırsız. (*Bor –Nğ.)

güyül Başaklar içeri kökler dışarı gelecek şekilde yığılmış ekin yığını. (Kılandıros *Sandıklı –Af.)

güz (I) [**güy, güzey**] Güneş görmeyen yer. (Ağrakos *Suşehri –Sv.)
[**güy**] : (–Sm.)
[**güzey**] : (–Ist.; *Sungurlu –Çr.; –Ezm.; –Sv.; –Nğ.; –Ada.)

güz (II) Yeni çıkmış yeşil tahıl. (*Milas –Mğ.)

güz (III) [→ **gürüz** (II)]

güz cülüğü (I) [**güzgüz**] Sonbaharda çıkan civciv. (*Bor –Nğ.)
[**güzgüz**] : (*Düzce –Bo.)

güzcülüğü (II) [**güzdek**] Sıska ve çok üşüyen kimse. (*Bor –Nğ.)
[**güzdek**] : (*Merzifon –Ama.; *Çubuk –Ank.)

güzdede Hindiba. (–Ank.)

güzdek [→ **güzcülüğü** (II)]

güzdüyh Güzün ekilen buğday. (Bayburt *Sarıkamış –Kr.)

güze **1.** Su kaynağı. (–Gm.) **2.** Testi. (*Karaisalı –Ada.)

güzelağrı [**güzelleme**] Verem hastalığı. (*Gemerek, *Şarkışla –Sv.; Yendiğin *Ilgın –Kn.)
[**güzelleme**] : (–Tk.)

güzelavratotu Atropa belladonna. (Solnanaceae). (*Bergama –İz.)

güzelce (I) Börülce. (*Malkara –Tk.)

güzelce (II) Gelincik denilen hayvan. (–Çkl.)

güzelemek Hava soğumak, güz gelmek : *Hava güzeledi.* (–Krş.)

güzelleme [→ **güzelağrı**]

güzellik Şark çıbanı. (–Ur.)

güzeloğlan Yuvarlak kalın kabuklu sarı renkli bir çeşit üzüm. (Kazova –To.)

güzelsimek Bir şeyi güzel saymak. (Oğuz *Acıpayam –Dz.; *Lapseki –Çkl.)

güzem (I) Sonbaharda kırkılan koyun, kuzu yünü. (Kadılar *Dinar –Af.; *Sivrihisar –Es.; –Ama.; Yavuz *Şavşat –Ar.; Bayburt *Sarıkamış, *Iğdır, *Çıldır –Kr.; –Ezm.; *Erciş –Vn.; *Bünyan –Ky.)

güzem (II) [**güsüm** (I)] Şirin, güzel, edalı. (*Düzce –Bo.)
[**güsüm** (I)] : (*Bornova, *Kemalpaşa –İz.)

güzer Büyük delikli kalbur. (Kovacık *Tavas –Dz.; –Sn.; –Sm.; *Akşehir, *Sille –Kn.)

güzerti Sonbahar soğuğu. (Söğüt *Köyceğiz –Mğ.)

güzey [→ **güz** (I)]

güzgere Ocak üzerinde bulunan delikler. (Serdaroğlu *Devrek –Zn.)

güzgi [→ **güzgü**]

güzgü [**güygü, güzgi, güzinge**] Ayna. (Başköy *Tavşanlı –Kü.; –Bo.; *Ereğli –Zn.; –Ks.; –Ama.; *Iğdır köyleri, Bayburt, *Sarıkamış –Kr.; –Dy.; Kesirik –El.; –Ml.; –Ank.; Ayrancı *Ereğli –Kn.; *Kozan –Ada.; *Köyceğiz –Mğ.; Kerkük)
[**güygü**] : (Kerkük)
[**güzgi**] : (*Çıldır –Kr.; *Erciş –Vn.)
[**güzinge**] : (–Brd.; *Uzunköprü –Ed.)

güzgülü Kış mevsimine kadar dayanan, geç olgunlaşan bir cins üzüm. (Bağıllı *Eğridir –Isp.)

güzgüz [→ **güz cülüğü** (I)]

güzinge [→ **güzgü**]

güz kesiği Sonbaharda kesilen odun. (–Ama. ve çevresi)

güzle (I) [**güzlek** (III)] **1.** Yörüklerin en son oturdukları daha az serin ve köye yakın olan yayla. (Meğdün *Reşadiye –To.; –Or.; *Mesudiye

–Gr.; *Şebinkarahisar –Gm.; *Mut –İç.; Eskiyörük *Serik –Ant.) [**güzlek (III)**] : (*Akyazı –Sk.; Karkıncık *Artova –To.; *Afşin –Mr.; *Osmaniye –Ada.) **2.** Bağ evi. (–Kn.) **3.** Kışlık ev. (Afşar aşireti, Pazarören *Pınarbaşı –Ky.)

güzle (II) Sonbahar ekini ve otları. (Cebel *Eğridir, *Senirkent –Isp.; *Talas –Ky.)

güzlek (I) **1.** Sonbahar yağmuru. (*Birecik –Ur.; *Nizip –Gaz.) **2.** Sonbahar soğuğu. (Yeniköy –Ba.)

güzlek (II) **1.** Zamanında olgunlaşamamış sonbahara kalmış ürün. (–Sm.) **2.** [→ **güzlük**] **3.** Sonbahar yağmuruyle yeniden yeşeren otlar. (*Merzifon –Ama.; *Gürün –Sv.; –Ank.)

güzlek (III) [→ **güzle** (I) **-1**]

güzlekgörmez Güneş görmeden kurutulan iyi cins sayılmayan tütün. (–Sm.)

güzlemek Sonbahar yağmuruyle ekinler gelişmek. (*Ermenek –Kn.)

güzlenbeç Saklambaç oyunu. (Divranos –Tr.)

güzbeyi Sonbahar zamanı, güzün. (Tekeler *Silifke –İç.)

güzlük [**güzlek** (II) **-2**] Sonbaharda ekilen tahıl. (Çığrı *Dinar, *Bolvadin –Af.; Kozluca *Keçiborlu, *Gelendost, *Şarkîkaraağaç, *Senirkent –Isp.; Güney, Kavak *Yeşilova –Brd.; Honaz *Kösten, *Çal, Oğuz *Acıpayam, Çöplü *Çivril –Dz.; *Susurluk –Ba.; Fili *Biga –Çkl.; Eğrigöz *Emet –Kü.; *Sivrihisar ve köyleri, –Es.; *Kandıra –Kc.; Saray –Çkr.; *Merzifon –Ama.; Karkıncık *Artova –To.; Denizli, Beşikdüzü, *Vakfıkebir –Tr.; *Kelkit; –Gm.; *Ardanuç ve köyleri, Ersis *Yusufeli, Yavuz *Şavşat –Ar.; –Kr. ve köyleri; *Kemaliye, Haşhaşı, Ergan –Ezc.; *Erciş –Vn.; *Ağın, *Keban –El.; Aşudu *Darende –Ml.; *Divriği, Karaözü *Gemerek, Hacılyas *Koyulhisar –Sv.; *Kalecik, Çanıllı *Ayaş –Ank.; *Bünyan, *Pınarbaşı –Ky.; *Bor –Ng.; *Ermenek –Kn.; *Mut ve köyleri *Anamur, *Mersin ve köyleri –İç.; *Akseki –Ant.; Bekçiler *Fethiye –Mğ.; *Lüleburgaz –Krk.) [**güzlek** (II) **-2**] : (–Çr.)

güzlük buğday Sonbaharda ekilen sert ve koyu renkli bir çeşit buğday. (*Akseki –Ant.)

güzmek Torba. (*Kırkağaç –Mn.)

güz suyu Sonbaharda bostanlara verilen su. (Zencidere –Ky.)

güzü Dokuma aygıtında iplikleri çaprazlama işinde kullanılan ağaç. (*Gördes –Mn.; Yeniköy –Ba.)

güzü ipliği Ağ ipliği. (Yeniköy –Ba.)

güzük [→ **gürüz** (II)]

güz yeri Yüksek yer, tepe. (Gölcük –Mğ.)

güz yiğiti Harman işini bitirmiş çiftçi. (*Merzifon –Ama.)

güzzük [→ **gürüz** (II)]